

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 65

24. března 2022

Obsah

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2021–2022

Dílčí zasedání od 4. do 7. října 2021

PŘIJATÉ TEXTY

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Evropský parlament

Středa 6. října 2021

2022/C 132/01	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o úloze rozvojové politiky v reakci na úbytek biologické rozmanitosti v rozvojových zemích v kontextu splnění Agendy 2030 (2020/2274(INI)) .	2
2022/C 132/02	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o umělé inteligenci v trestním právu a jejímu využívání policií a soudními orgány v trestních věcech (2020/2016(INI))	17
2022/C 132/03	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o dopadu partnerského násilí a práv péče o dítě na ženy a děti (2019/2166(INI))	27
2022/C 132/04	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o rámci politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“ (2021/2014(INI))	45
2022/C 132/05	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o obnově rybích populací ve Středozemním moři: posouzení a další kroky (2019/2178(INI))	56

2022/C 132/06	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o prováděcím nařízení Komise (EU) 2021/1449 ze dne 3. září 2021, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek 2-fenylfenol (včetně jeho solí, jako je sodná sůl), 8-hydroxychinolin, amidosulfuron, bifenox, chlormekvat, chlortoluron, klotentazin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, dimethachlor, etofenprox, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinové oleje, parafinový olej, penkonazol, pikloram, propachizafop, prosulfokarb, chizalofof-P-ethyl, chizalofof-P-tefuryl, síra, tetrakonazol, triallát, triflusulfuron a tritosulfuron (2021/2869(RSP))	65
2022/C 132/07	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o budoucnosti vztahů mezi EU a USA (2021/2038(INI))	70
Čtvrtek 7. října 2021		
2022/C 132/08	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o zprávě o provádění týkající se svěrenských fondů EU a nástroje pro uprchlíky v Turecku (2020/2045(INI))	88
2022/C 132/09	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o stavu schopností EU v oblasti kybernetické obrany (2020/2256(INI))	102
2022/C 132/10	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o Arktidě: příležitosti, obavy a bezpečnostní výzvy (2020/2112(INI))	113
2022/C 132/11	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o ochraně osob se zdravotním postižením prostřednictvím petic: získané poznatky (petice č. 2582/2013, 2551/2014, 0074/2015, 0098/2015, 1140/2015, 1305/2015, 1394/2015, 0172/2016, 0857/2016, 1056/2016, 1147/2016, 0535/2017, 1077/2017, 0356/2018, 0367/2018, 0371/2018, 0530/2018, 0724/2018, 0808/2018, 0959/2018, 0756/2019, 0758/2019, 0954/2019, 1124/2019, 1170/2019, 1262/2019, 0294/2020, 0470/2020, 0527/2020, 0608/2020, 0768/2020, 0988/2020, 1052/2020, 1139/2020, 1205/2020, 1299/2020, 0103/2021 a další) (2020/2209(INI))	129
2022/C 132/12	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2020 (2020/2122(INI))	151
2022/C 132/13	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování) (2020/2258(INI))	167
2022/C 132/14	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o stavu lidských práv v Myanmaru, včetně situace náboženských a etnických skupin (2021/2905(RSP))	179
2022/C 132/15	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o případu Paula Rusesabaginy ve Rwandě (2021/2906(RSP))	186
2022/C 132/16	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o právních předpisech souvisejících s umělým přerušáním těhotenství v americkém státě Texas (2021/2910(RSP))	189
2022/C 132/17	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o situaci v Bělorusku jeden rok po protestech a jejich násilném potlačení (2021/2881(RSP))	196
2022/C 132/18	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o humanitární situaci v Tigraji (2021/2902(RSP))	205

III Přípravné akty

Evropský parlament

Úterý 5. října 2021

2022/C 132/19

P9_TA(2021)0397

Životní prostředí: Aarhuská úmluva ***I

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD))

P9_TC1-COD(2020)0289

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 5. října 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (ES) č. 1367/2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství 212

2022/C 132/20

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o zřízení delegace Parlamentu v Parlamentním shromáždění pro partnerství EU–Spojené království a stanovení jejího početního složení (2021/2917(RSO)) 215

2022/C 132/21

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Unie Dohody o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu mezi Evropskou unií na jedné straně a vládou Grónska a vládou Dánska na straně druhé a jejího prováděcího protokolu (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037(NLE)) 216

2022/C 132/22

Nelegislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Evropské unie Dohody o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu mezi Evropskou unií na jedné straně a vládou Grónska a vládou Dánska na straně druhé a jejího prováděcího protokolu (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037M(NLE)) 217

2022/C 132/23

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu na jmenování Julie Laffranqueové členkou výboru zřízeného podle článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie (2021/2171(INS)) 221

2022/C 132/24

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu na jmenování předsedkyně Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) (N9-0058/2021 – C9-0369/2021 – 2021/0902(NLE)) 222

2022/C 132/25

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu nařízení Rady o dočasném pozastavení všeobecných cel společného celního sazebníku pro dovoz určitých průmyslových výrobků na Kanárské ostrovy (COM(2021)0392 – C9-0351/2021 – 2021/0209(CNS)) 223

Vysvětlivky k použitým symbolům

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup: první čtení
- ***II Řádný legislativní postup: druhé čtení
- ***III Řádný legislativní postup: třetí čtení

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu)

Pozměňovací návrhy Parlamentu:

Nové části textu jsou označeny **tučně kurzivou**. Vypuštěné části textu jsou označeny buď symbolem ■ nebo přeškrtnuty. Nahrazení se vyznačují tak, že nový text se označí **tučně kurzivou** a nahrazený text se vymaže nebo přeškrtně.

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2021–2022

Dílčí zasedání od 4. do 7. října 2021

PŘIJATÉ TEXTY

Středa 6. října 2021

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2021)0404

Úloha rozvojové politiky v reakci na úbytek biologické rozmanitosti v rozvojových zemích v kontextu splnění Agendy 2030**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o úloze rozvojové politiky v reakci na úbytek biologické rozmanitosti v rozvojových zemích v kontextu splnění Agendy 2030 (2020/2274(INI))**

(2022/C 132/01)

Evropský parlament,

- s ohledem na Mezinárodní svaz ochrany přírody,
- s ohledem na Úmluvu OSN o biologické rozmanitosti z roku 1992 a na nadcházející 15. zasedání konference smluvních stran této úmluvy (COP15),
- s ohledem na Mezinárodní smlouvu o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství,
- s ohledem na Deklaraci OSN o právech původních obyvatel z roku 2007,
- s ohledem na deklaraci OSN o právech drobných zemědělců a dalších osob pracujících ve venkovských oblastech z roku 2018,
- s ohledem na zvláštní zprávu Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu (IPCC) o změně klimatu a půdě z roku 2019,
- s ohledem na zvláštní zprávu IPCC o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu z roku 2019,
- s ohledem na globální hodnotící zprávu Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách z roku 2019,
- s ohledem na zprávu z pracovního semináře platformy IPBES o biologické rozmanitosti a pandemii ze dne 29. října 2020,
- s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN pro práva původního obyvatelstva, kterou v roce 2016 předložil Valnému shromáždění OSN,
- s ohledem na Úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu z roku 1989,
- s ohledem na Globální výhled k biologické rozmanitosti č. 5 vydaný sekretariátem Úmluvy o biologické rozmanitosti dne 15. září 2020,

Středa 6. října 2021

- s ohledem na vrcholnou schůzku OSN věnovanou biologické rozmanitosti, která proběhla dne 30. září 2020,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle udržitelného rozvoje,
- s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu,
- s ohledem na prohlášení z Cancúnu o podpoře udržitelného pastevectví a živočišné výroby v zájmu zachování biologické rozmanitosti v travních porostech a na pastvinách, které dne 14. prosince 2016 vydala konference smluvních stran COP13 Úmluvy o biologické rozmanitosti,
- s ohledem na zprávu, kterou v červenci 2019 vydala skupina odborníků na vysoké úrovni pro zajišťování potravin a výživu fungující v rámci Výboru pro celosvětové zajišťování potravin pod názvem „Agroekologické a jiné inovativní přístupy pro udržitelné zemědělství a potravinové systémy, které přispívají k zajištění potravin a výživy“,
- s ohledem na zprávu FAO o úrovni poznatků o biologické rozmanitosti půdy – o stavu, výzvách a potenciálu, která byla vydána v roce 2020,
- s ohledem na Úmluvu o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) a Úmluvu o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (CMS),
- s ohledem na globální analýzu organizace Front Line Defenders z roku 2020,
- s ohledem na optimalizaci evropských ukazatelů biologické rozmanitosti pro rok 2020 (SEBI), kterou vydala Evropská agentura pro životní prostředí,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 9. března 2020 nazvané „Směrem ke komplexní strategii s Afrikou“ (JOIN(2020)0004),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. února 2021 nazvané „Posílení Evropy odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“ (COM(2021)0082),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie ‚od zemědělce ke spotřebiteli‘ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy“ (COM(2020)0381),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. května 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380),
- s ohledem na doporučení Komise 2013/396/EU ze dne 11. června 2013 o společných zásadách mechanismů členských států pro kolektivní odškodnění v případě zdržovacích žalob a žalob o náhradu škody, které se týkají porušení práv vyplývajících z práva Unie ⁽¹⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. července 2019 nazvané „Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“ (COM(2019)0352) a na následné závěry Rady,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 15. května 2017 o původním obyvatelstvu,
- s ohledem na nový Evropský konsensus o rozvoji z roku 2017,
- s ohledem na akční plán EU pro prosazování práva, správu a obchod v lesnictví z listopadu 2003,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 201, 26.7.2013, s. 60.

Středa 6. října 2021

- s ohledem na hloubkovou analýzu zaměřenou na obchod a biologickou rozmanitost, kterou v červnu 2020 vydalo generální ředitelství EP pro vnější politiky ⁽²⁾,
 - s ohledem na přezkum strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti v polovině období ⁽³⁾,
 - s ohledem na hloubkovou analýzu nazvanou „Souvislost mezi úbytkem biologické rozmanitosti a rostoucím šířením zoonóz“, kterou v prosinci 2020 vydalo generální ředitelství pro vnitřní politiky ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na studii „Původní obyvatelé, těžbařský průmysl a lidská práva“, kterou v září 2014 vydalo generální ředitelství EP pro vnější politiky ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na hloubkovou analýzu s názvem „Výzvy pro životní prostředí a práva původního obyvatelstva v Amazonii“, kterou v červnu 2020 vydalo generální ředitelství EP pro vnější politiky ⁽⁷⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 22. října 2020 obsahující doporučení Komisi k právnímu rámci EU pro zastavení a odvrácení globálního odlesňování na úrovni EU ⁽⁸⁾,
 - s ohledem na Zelenou dohodu pro Evropu,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozvoj (A9-0258/2021),
- A. vzhledem k tomu, že živobytí asi 70 % chudých lidí na celém světě přímo závisí na biologické rozmanitosti;
- B. vzhledem k tomu, že k většině úbytku biologické rozmanitosti dochází v rozvojových zemích;
- C. vzhledem k tomu, že biologická rozmanitost je i nadále klíčovým zdrojem pro vývoj léčiv;
- D. vzhledem k tomu, že podle nejkompexnějších globálních odhadů přinášejí ekosystémové služby 125 až 140 bilionů USD ročně, tj. více než jedenapůlnásobek celosvětového HDP ⁽⁹⁾;
- E. vzhledem k tomu, že biologická rozmanitost je jednak ovlivněna změnou klimatu a jednak podstatně přispívá k jejímu zmírňování a přizpůsobování se této změně, a to prostřednictvím ekosystémových služeb, které podporuje;
- F. vzhledem k tomu, že se předpokládá, že biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb bude v průběhu příštích desetiletí ubývat, zatímco nabídka a poptávka po materiálech z přírodních surovin se současnou tržní hodnotou podle předpokladů poroste (potraviny, krmivo, dřevo a bioenergie);
- G. vzhledem k tomu, že k hlavním faktorům, které nepříznivě ovlivňují suchozemskou, mořskou a jinou vodní biologickou rozmanitost patří zánik a roztržštěnost přírodních stanovišť (zejména v důsledku rozšiřování a intenzifikace zemědělství), nadměrné využívání přírodních zdrojů (např. ryb), znečištění, invazivní nepůvodní druhy a změna klimatu;
- H. vzhledem k tomu, že podle globální hodnotící zprávy platformy IPBES o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách z roku 2019 většina cílů z Aichi stanovených pro biologickou rozmanitost na období do roku 2020 nebyla splněna;

⁽²⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA\(2020\)603494_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA(2020)603494_EN.pdf)

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-annex-eu-biodiversity-strategy-2030_en.pdf and https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0034_EN.html

⁽⁴⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA\(2020\)658217_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA(2020)658217_EN.pdf)

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.

⁽⁶⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU\(2014\)534980_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU(2014)534980_EN.pdf)

⁽⁷⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA\(2020\)603488_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA(2020)603488_EN.pdf)

⁽⁸⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0285.

⁽⁹⁾ *Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action* (Biologická rozmanitost: finance a ekonomické a obchodní důvody pro přijetí opatření), shrnutí a syntéza, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), květen 2019, s. 7.

Středa 6. října 2021

- I. vzhledem k tomu, že ve zprávě o globálních rizicích za rok 2020, kterou vydalo Světové ekonomické fórum, se uvádí, že největší systémová rizika ohrožující naši globální ekonomii jsou rizika environmentální;
- J. vzhledem k tomu, že OECD odhaduje finanční toky potenciálně poškozující biologickou rozmanitost (na základě dotací na fosilní paliva a zemědělských dotací) na 500 miliard USD ročně, což je řádově desetkrát více než globální finanční toky zaměřené na zachování biologické rozmanitosti a její udržitelné využívání, a vzhledem k tomu, že náklady na nečinnost v oblasti úbytku biologické rozmanitosti jsou vysoké a podle odhadů porostou⁽¹⁰⁾;
- K. vzhledem k tomu, že platforma IPBES uvádí, že změna ve využívání půdy, rozšiřování zemědělské výroby a urbanizace mají na svědomí více než 30 % nově se objevujících nákaz;
- L. vzhledem k tomu, že nedávné studie ukazují, že 1,65 až 1,87 miliardy původních obyvatel, místních komunit a obyvatel afrického původu žije v oblastech s celosvětovým významem pro zachování biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že z jiných poznatků vyplývá, že 56 % obyvatel oblastí důležitých pro zachování biologické rozmanitosti žije v zemích s nízkými a nižšími středními příjmy; vzhledem k tomu, že pouze 9 % obyvatel takových oblastí žije v zemích s vysokými příjmy; vzhledem k tomu, že tento fakt poukazuje podle Iniciativy pro práva a zdroje na neúměrný dopad ochrany na globální Jih;
- M. vzhledem k tomu, že existují vědecké důkazy o složitých vazbách mezi úbytkem biologické rozmanitosti a rostoucím rizikem zoonóz, jako je COVID-19;
- N. vzhledem k tomu, že uspokojení základních potřeb a zajištění živobytí domorodých a místních společenství silně závisí na půdě, přírodních zdrojích a ekosystémech a se zřetelem ke skutečnosti, že nízká životní úroveň těchto společenství a jejich vyloučení z politického a ekonomického života může vést k zásadním konfliktům ohledně využívání přírodních zdrojů a práv na půdu;
- O. vzhledem k tomu, že tradiční území původních obyvatel pokrývá přibližně 22 % světové pevniny a představuje 80 % biologické rozmanitosti planety;
- P. vzhledem k tomu, že chráněné oblasti mohou zachovat biologickou rozmanitost ve prospěch celého lidstva, ale že v některých případech bývají také spojovány s rozsáhlým porušováním lidských práv domorodých a místních společenství;
- Q. vzhledem k tomu, že původní obyvatelstvo patří i nadále k nejchudším lidem a že jednou z největších překážek, které původní obyvatelé čelí na celém světě, je zákonné uznání práva na kolektivní vlastnictví půdy jejich předků, zejména pokud se tato půda nachází na územích, jež byla prohlášena za chráněná;
- R. vzhledem k tomu, že 50 % chráněných oblastí na celém světě bylo podle odhadů vytvořeno na územích, která tradičně obývají a využívají původní obyvatelé, a že tento podíl je nejvyšší na amerických kontinentech, při čemž ve Střední Americe je možná i vyšší než 90 %;
- S. vzhledem k tomu, že neuznání zvykového práva původního obyvatelstva a jeho společenství na půdu vede k riziku zabírání půdy a k ohrožení živobytí těchto obyvatel a jejich schopnosti reagovat na změnu klimatu nebo ztrátu biologické rozmanitosti;
- T. vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN pro původní obyvatelstvo označil za hlavní zdroj konfliktů a násilí na územích původních obyvatel těžební průmysl;
- U. vzhledem k tomu, že podle globální analýzy z roku 2020 vypracované organizací Front Line Defenders bylo v roce 2020 zavražděno nejméně 331 obránců lidských práv, z nichž se z 69 % jednalo o ochránce životního prostředí a z 26 % o obránce věnující se konkrétně právům původního obyvatelstva;
- V. vzhledem k tomu, že EU má v úmyslu prosazovat na základě Úmluvy o biologické rozmanitosti cíl chránit nejméně 30 % biologické rozmanitosti;
- W. vzhledem k tomu, že rostoucí objem výzkumných poznatků ukazuje, že domorodá a místní společenství disponují klíčovými znalostmi a hrají zásadní úlohu při udržitelném hospodaření s přírodními zdroji, ochraně biologické rozmanitosti, zvyšování životní úrovně na venkově a posilování odolnosti místních obyvatel a komunit; vzhledem k tomu, že celosvětových cílů v oblasti biologické rozmanitosti nelze dosáhnout bez uznání a respektování práv domorodých a místních společenství;

⁽¹⁰⁾ *Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action* (Biologická rozmanitost: finance a ekonomické a obchodní důvody pro přijetí opatření), shrnutí a syntéza, OECD, květen 2019.

Středa 6. října 2021

- X. vzhledem k tomu, že EU formulovala v Zelené dohodě pro Evropu pevné ekologické závazky a cíle, avšak celková ekologická stopa EU je i nadále velká, což negativně ovlivňuje životní prostředí v rozvojových zemích; vzhledem k tomu, že záměrem strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti je dosáhnout stavu, kdy všechny světové ekosystémy budou do roku 2050 v souladu s Agendou pro udržitelný rozvoj 2030 obnoveny, budou odolné a přiměřeně chráněné, a vzhledem k tomu, že se zavazuje k cíli zastavit do roku 2050 vymírání druhů způsobené člověkem, a to na základě mezigenerační odpovědnosti a zásady rovnosti, ale i dodržování práv, a plné a účinné účasti domorodých a místních společenství; vzhledem k tomu, že strategie EU a jejích členských států na podporu rozvojových zemí by měla být navržena tak, aby předvídala dopady změny klimatu a úbytku biologické rozmanitosti;
- Y. vzhledem k tomu, že biologická rozmanitost má zásadní význam pro zabezpečení potravin, dobré životní podmínky lidí a rozvoj na celém světě; vzhledem k tomu, že k přínosům ekosystémů z hlediska člověka patří mimo jiné čištění vody a vzduchu, ochrana proti škůdcům a chorobám, opylování plodin, úrodnost půdy, genetická rozmanitost, zásobování sladkou vodou, ochrana před povodněmi, pohlcování uhlíku a odolnost vůči změně klimatu; vzhledem k tomu, že lesy poskytují prostředí pro více než 75 % celosvětové suchozemské biologické rozmanitosti a že na lesních zdrojích závisí obživa více než 25 % světové populace; vzhledem k tomu, že pandemie onemocnění COVID-19 poukázala na oblasti, v nichž panuje mezi zemědělsko-potravinářskými systémy nerovnost, a na nutnost udržitelně v rozvojových zemích přizpůsobovat a zlepšovat drobnou produkci, transformovat zemědělsko-potravinářské systémy a přeorientovat zemědělství na klimatickou udržitelnost;
- Z. vzhledem k tomu, že ze zvláštní zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) ze dne 8. srpna 2019 vyplývá, že původní obyvatelstvo se dlouhodobě přizpůsobuje proměnlivosti klimatu pomocí svých tradičních znalostí, což zvyšuje jeho odolnost;
- AA. vzhledem k tomu, že zvláštní zpráva panelu IPCC o oceánu a kryosféře v měnícím se klimatu ze dne 24. září 2019 dokládá prospěšnost spojení vědeckých poznatků s místními a domorodými vědomostmi v zájmu zajištění odolnosti;
- AB. vzhledem k tomu, že čl. 8 písm. j) Úmluvy o biologické rozmanitosti zavazuje smluvní strany k respektování a zachování znalostí, inovací a postupů domorodých a místních společenství, které jsou důležité pro zachování a udržitelné využívání biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že Úmluva o biologické rozmanitosti však neobsahuje výslovné uznání lidských práv domorodých obyvatel;
- AC. vzhledem k tomu, že Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) odhaduje, že na celém světě došlo ke ztrátě 75 % genetické rozmanitosti rostlin a že 75 % celosvětových potravin se nyní produkuje pouze z 12 druhů rostlin a pěti druhů živočichů, což vážně ohrožuje celosvětovou potravinovou bezpečnost;
- AD. vzhledem k tomu, že úbytek genetické rozmanitosti, zejména nahrazování místních a dobře přizpůsobených plemen, zvyšuje zranitelnost vůči škůdcům, chorobám a změnám životního prostředí, včetně změny klimatu; vzhledem k tomu, že hnací silou této eroze zemědělské biologické rozmanitosti je tržní globalizace zemědělství a že tato eroze s sebou nese omezení schopnosti inovovat a přizpůsobovat se změně klimatu;
- AE. vzhledem k tomu, že podle odhadů je 30 % rizika ohrožujícího rostlinné a živočišné druhy způsobeno mezinárodním obchodem;
- AF. vzhledem k tomu, že degradaci a ničení biologické rozmanitosti může v zemích se slabými orgány a předpisy v oblasti životního prostředí urychlit nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy a nezákonný obchod s dřevem a surovinami;
- AG. vzhledem k tomu, že obrovskými zásobárnami biologické rozmanitosti a primárním regulátorem celosvětového klimatu jsou oceány; vzhledem k tomu, že jejich zachování má zásadní význam pro udržitelný rozvoj a vymýcení chudoby, neboť zajišťují udržitelné živobytí a zabezpečení potravin pro miliardy lidí; vzhledem k tomu, že znečištění mořských ekosystémů plasty je celosvětový i místní problém, který může mít závažné dopady na volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny, hospodářskou činnost a zdraví lidí v rozvojových zemích; vzhledem k tomu, že rozsah tohoto znečištění je značně podceňován a že i nadále chybí v této oblasti znalosti, zejména pokud jde o dopady na pobřežní oblasti a komunity; vzhledem k tomu, že podle nedávné zprávy Programu OSN pro životní prostředí

Středa 6. října 2021

„Opomíjeno: dopady znečištění moří odpadky a plasty z hlediska environmentální spravedlnosti“ má tento odpad a toto znečištění neúměrný dopad na zranitelné skupiny obyvatel, ohrožuje plné a účinné uplatňování lidských práv a představuje podstatnou překážku při plnění cílů udržitelného rozvoje;

- AH. vzhledem k tomu, že strategií v oblasti biologické rozmanitosti se EU zavazuje ke spravedlivému a rovnému sdílení výhod využívání genetických zdrojů spojených s biologickou rozmanitostí a k prosazení podpůrného rámce, při němž využije výzkum, inovace a technologické nástroje;
- AI. vzhledem k tomu, že trestné činy proti životnímu prostředí, jejichž hodnota dosahuje podle odhadu Programu OSN pro životní prostředí a Interpolu až dvojnásobku celosvětového rozpočtu na poskytování pomoci, urychlují úbytek biologické rozmanitosti a změnu klimatu, zejména trestné činy v oblasti lesnictví;
- AJ. vzhledem k tomu, že kritická místa z hlediska biologické rozmanitosti se překrývají s oblastmi, které trpí chudobou, neboť většina míst, jež jsou kritická z hlediska ochrany, je v zemích s vysokou mírou chudoby a s nedostatkem potravin;
- AK. vzhledem k tomu, že Maledivská republika vyzvala ve svém prohlášení ze dne 3. prosince 2019 ke změně Římského statutu Mezinárodního trestního soudu tak, aby uznával trestné činy, které mají povahu ekocidy;
- AL. vzhledem k tomu, že podle zpráv platformy IPBES vzrostla hodnota mezinárodního zákonného obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy od roku 2005 o 500 % a od 80. let 20. století o 2 000 % ⁽¹⁾;
- AM. vzhledem k tomu, že EU je celosvětově jedním z největších dovozců volně žijících a planě rostoucích druhů a produktů souvisejících s těmito druhy;
- AN. vzhledem k tomu, že celosvětový nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy je jednou z nejvýnosnějších forem organizované přeshraniční trestné činnosti;
- AO. vzhledem k tomu, že podle scénáře bez jakýchkoli opatření se očekává, že změna klimatu povede v některých tropických regionech do roku 2100 k 30 až 40 % snížení rybí biomasy a bude mít značný dopad na mořskou biologickou rozmanitost; vzhledem k tomu, že země v těchto oblastech jsou silně závislé na rybolovu, že však nemají společenské ani finanční zdroje, aby se mohly přizpůsobit a připravit na budoucnost;
- AP. vzhledem k tomu, že Mezinárodní svaz ochrany přírody bojuje za to, aby se přinejmenším z 30 % všech mořských stanovišť stala do roku 2020 síť mořských přísně chráněných oblastí;
- AQ. vzhledem k tomu, že nezákonný, nehlášený a neregulovaný rybolov (rybolov NNN) ohrožuje udržitelnost celosvětových mořských zdrojů tím, že se podílí na jejich nadměrném využívání;
1. je znepokojen skutečností, že úbytek biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb zpomaluje plnění přibližně 80 % posuzovaných cílů udržitelného rozvoje; vyzývá EU, aby pokračovala ve svém úsilí o snížení dopadu své činnosti na biologickou rozmanitost na celém světě a uvedla svou činnost do souladu s mezními možnostmi naší planety;
2. poukazuje na to, že obživa téměř poloviny lidské populace přímo závisí na přírodních zdrojích a naplnění každodenních potřeb obživy celé řady nejzranitelnějších a nejchudších skupin obyvatel přímo závisí na biologické rozmanitosti; zdůrazňuje proto, že ztráta biologické rozmanitosti může vést k prohloubení nerovností a k větší marginalizaci nejzranitelnějších obyvatel, neboť omezí jejich možnost vést zdravý život a jejich svobodu volby a jednání; připomíná, že biologickou rozmanitost ohrožuje změna klimatu, která zvyšuje zranitelnost těchto lidí a oslabuje jejich základní práva a důstojnost; je toho názoru, že je zapotřebí podporovat rozvojové země při formulování a provádění účinných politik v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně;
3. vyzývá EU, aby v zájmu snížení celosvětového tlaku na biologickou rozmanitost komplexně řešila základní příčiny úbytku biologické rozmanitosti a do své vnější politiky rozvojové spolupráce a partnerství začlenila povinnosti týkající se ochrany, udržitelného využívání zdrojů a obnovy ekosystémů v souladu se zásadami soudržnosti politik ve prospěch rozvoje;

⁽¹⁾ Zpráva platformy IPBES ze semináře o biologické rozmanitosti a pandemii, zpráva o semináři, 2020, s. 23.

Středa 6. října 2021

4. připomíná, že udržitelný rozvoj vyžaduje dosažení správné rovnováhy mezi hospodářským, sociálním a environmentálním rozměrem; připomíná rovněž, že zachování, udržitelné využívání a obnova biologické rozmanitosti mají zásadní význam pro dosažení celé řady cílů rozvojové politiky, včetně těch, které se týkají lidského zdraví, zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, včasného varování, snižování rizika katastrof, zabezpečení vody, potravin a výživy, rozvoje venkova a vytváření pracovních míst, udržitelného využívání lesů, zemědělských ekosystémů a vytváření nebo zachování odolných potravinových systémů; připomíná, že nepříznivé dopady ničení ekosystémů neúměrně postihují chudé, zejména ženy a mladé lidi, ale i původní obyvatele a další komunity závislé na přírodních zdrojích;
5. zdůrazňuje, že EU je rovněž odpovědná za zachování celosvětové biologické rozmanitosti a její udržitelné využívání; zdůrazňuje, že cíle a záměry EU v oblasti biologické rozmanitosti by měly vycházet ze spolehlivých vědeckých poznatků a měly by být plně začleněny do vnější činnosti EU, zejména do partnerských strategií a dohod, včetně dohod o rybolovu s rozvojovými zeměmi; trvá na tom, že je třeba zintenzivnit úsilí o zachování a obnovu v těchto zemích, zejména na regionální úrovni;
6. připomíná odpovědnost EU a třetích rozvinutých zemí za úbytek biologické rozmanitosti na celosvětové úrovni; vyzývá EU, aby zvýšila finanční a technickou podporu rozvojovým zemím na celém světě s cílem dosáhnout nových globálních cílů, bojovat proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a řešit příčiny úbytku biologické rozmanitosti;
7. zdůrazňuje, že státy jsou povinny chránit a udržitelně řídit přírodní a biologicky rozmanité ekosystémy a chránit lidská práva domorodých a místních společenství a obyvatel afrického původu i jejich vlastnická práva k půdě, neboť jejich přežití závisí na těchto ekosystémech;
8. vyzývá EU a její členské státy, aby do Listiny základních práv Evropské unie zařadily uznání práva na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí, aby podpořily celosvětové uznání tohoto práva jako lidského práva a podpořily zakotvení komplexní ochrany a obrany přírody, biologické rozmanitosti a ekosystémů jako základu života, a uznaly tak vzájemnou provázanost a právo všech lidí, včetně budoucích generací, na přírodu, a to především prosazováním přísných norem týkajících se transparentnosti, účasti veřejnosti a přístupu ke spravedlnosti v souladu s Aarhuskou úmluvou a mezinárodním právem; v této souvislosti a vzhledem k tomu, že k nejzávažnějším škodám na ekosystémech dochází v rozvojových zemích, považuje za nezbytné bojovat proti všem druhům poškozování ekosystémů, a to i ve všech třetích zemích, s nimiž EU spolupracuje, a v prostředích, na nichž závisí chudé obyvatelstvo světa, a případně posoudit význam a zájem, pokud jde o udělení práv na přírodu;
9. je hluboce znepokojen velkými nedostatky v údajích, ukazatelích a finančních prostředcích, které jsou zapotřebí k zastavení úbytku biologické rozmanitosti, a nesrovnalostmi ve vykazování a sledování financování biologické rozmanitosti; připomíná, že stanovení konkrétních, měřitelných a kvantitativních cílů a ukazatelů pro rámec na období po roce 2020 má zásadní význam pro zlepšení schopnosti monitorovat pokrok;
10. vítá africkou iniciativu „velké zelené zdi“ a vyzývá Komisi, aby tento projekt podpořila;
11. vyzývá EU a její členské státy, aby intenzivněji usilovaly o lepší posouzení a ohodnocení biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb a aby se těmito hodnotami řídily při přijímání rozhodnutí;
12. vítá skutečnost, že Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa přispěje k obecnému cíli víceletého finančního rámce (VFR) v oblasti biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že plánování, kontrola a sledování nástroje NDICI – Globální Evropa mají klíčový význam pro plnění globálních cílů EU v oblasti biologické rozmanitosti; připomíná, že nástroj NDICI – Globální Evropa by měl přispět k cíli poskytnout 7,5 % ročních výdajů v rámci VFR na cíle v oblasti biologické rozmanitosti v roce 2024 a 10 % ročních výdajů v rámci VFR na cíle v oblasti biologické rozmanitosti od roku 2026; vyzývá k účinnému uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ u všech výdajů a programů EU; vyzývá k posílení rámce pro podávání zpráv a monitorování vnější politiky EU v oblasti biologické rozmanitosti, mimo jiné prostřednictvím podrobných ustanovení o cílech a ukazatelích v oblasti biologické rozmanitosti; obecněji vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly výzkum a inovace v oblasti zachování a ochrany biologické rozmanitosti a agroekologická řešení s cílem zajistit klíčové přínosy rozvoje, a napomoci tak provádění cílů udržitelného rozvoje;

Středa 6. října 2021

13. vyjadřuje politování nad tím, že vnější rozpočet EU na podporu politiky v oblasti biologické rozmanitosti zůstává výrazně nižší oproti prostředkům vyčleněným na politiky zaměřené na změnu klimatu; vyzývá k účinnému navýšení finančních prostředků na ochranu biologické rozmanitosti v souladu s dohodou o VFR a k technické pomoci při vývoji dalších nástrojů pro mobilizaci zdrojů s cílem plnit globální závazky v oblasti biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že v souladu s Agendou 2030 a příslušnými mezinárodními úmluvami a závazky je třeba sledovat, vykazovat a postupně rušit dotace, které škodí životnímu prostředí, a směřovat je k činnostem šetrným k biologické rozmanitosti; vyzývá k tomu, aby významná část oficiální rozvojové pomoci EU věnovaná na opatření v oblasti klimatu byla zaměřena na podporu vedlejších přínosů pro zachování biologické rozmanitosti v rámci zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně;

14. vyzývá EU, aby schválila zákon o povinnosti náležité péče, který by společně s subjekty, které je financují, uložil přímou odpovědnost za zajištění toho, aby jejich dovážené zboží nebylo spojeno s porušováním lidských práv, jako je zabírání půdy a zhoršování stavu životního prostředí (včetně odlesňování a ztráty biologické rozmanitosti); obecněji vyzývá EU, aby od podniků a finančních institucí vyžadovala, aby zvýšily svůj závazek v oblasti biologické rozmanitosti, například prostřednictvím spolehlivých a závazných ustanovení týkajících se posuzování dopadů, řízení rizik, zveřejňování informací a požadavků na externí oznamování; vyzývá OECD, aby vypracovala soubor praktických opatření týkajících se náležité péče a biologické rozmanitosti s cílem podpořit úsilí podniků;

15. vítá závazek Komise vypracovat legislativní návrh týkající se povinné náležité péče podniků v oblasti lidských práv a životního prostředí pro společnosti v celých jejich dodavatelských řetězcích; doporučuje, aby tento legislativní návrh podporoval a usnadňoval vývoj společných metod pro měření dopadu na životní prostředí a změnu klimatu; zdůrazňuje význam účinných, smysluplných a informovaných konzultací se všemi dotčenými nebo potenciálně dotčenými zúčastněnými stranami, jako jsou obránci lidských práv a životního prostředí, občanská společnost, odbory a původní národy a místní komunity; vyjadřuje politování nad závažnými nedostatky při provádění rámce OSN „Chránit, respektovat a napravovat“ a obecných zásad v oblasti podnikání a lidských práv, pokud jde o práva původních obyvatel a pozemková práva; znovu vyzývá EU, aby se konstruktivně zapojila do práce Rady OSN pro lidská práva na právně závazném mezinárodním nástroji pro regulaci činnosti nadnárodních společností a dalších podniků v rámci mezinárodního práva v oblasti lidských práv, jenž by měl zahrnovat zvláštní normy na ochranu původního obyvatelstva;

16. opakuje svou žádost, aby Komise urychleně předložila návrh právního rámce EU pro zastavení a zvrácení celosvětového odlesňování a znehodnocování lesů v důsledku potřeb EU, který uloží společně povinnost provádět náležitou péči s cílem zajistit, aby výrobky uváděné na trh EU nebyly spojeny s odlesňováním, přeměnou přírodních ekosystémů a porušováním práv původních národů a místních komunit;

Soudržnost politik ve prospěch rozvoje

17. připomíná, že účinnost vnější politiky EU v oblasti biologické rozmanitosti závisí na její soudržnosti s dalšími klíčovými vnějšími politikami EU, jako jsou obchodní a investiční dohody;

18. konstatuje, že zpráva platformy IPBES o globálním posouzení biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb z roku 2019 ukazuje meze přístupu k ochraně biologické rozmanitosti prostřednictvím prostorového rozsahu suchozemských a mořských chráněných oblastí, které patří k několika částečně splněným aičíjským cílům v oblasti biologické rozmanitosti;

19. zdůrazňuje skutečnost, že biologická rozmanitost má zásadní význam pro mnoho hospodářských činností, zejména ty, které souvisejí s pěstováním plodin a chovem hospodářských zvířat, lesnictvím, rybolovem a mnoha formami cestovního ruchu, které jsou přímo založeny na přírodě a zdravých ekosystémech; naléhavě vyzývá EU, aby začlenila biologickou rozmanitost a ekosystémové služby do všech souvisejících oblastí politiky, zejména v oblasti zemědělství, rybolovu, lesnictví, energetiky, těžby, obchodu, cestovního ruchu a změny klimatu, a do politik a opatření v oblasti rozvoje a snižování chudoby a aby podporovala inovativní a proveditelná řešení pro boj proti úbytku biologické rozmanitosti a současně zajistila zdravé, bezpečné, přístupné a cenově dostupné potraviny pro všechny;

20. je mimořádně znepokojen tím, že EU se svou spotřebou podílí na celosvětovém odlesňování přibližně z 10 %, což je způsobeno její závislostí na dovozu zemědělských komodit, jako je palmový olej, maso, sója, kakao, káva, kukuřice, dřevo a kaučuk; znovu vyzývá Komisi, aby v roce 2021 předložila návrh právního rámce EU pro zastavení a zvrácení světového odlesňování v důsledku potřeb EU, který by zajistil, aby trhy a spotřební návyky EU neměly negativní dopad na lesy a biologickou rozmanitost v rozvojových zemích, a zohlednil dominový efekt tohoto jevu na jejich obyvatele; vyzývá EU, aby tyto země podporovala při zajišťování udržitelnosti potravinových systémů vytvářením krátkých dodavatelských řetězců, rozvojem agroekologie, podporou drobných zemědělců a současným zajištěním pozemkových práv a práv místních komunit;

Středa 6. října 2021

21. vyzývá EU, aby v rámci své mezinárodní rozvojové činnosti prosazovala udržitelné zemědělské postupy na ochranu a obnovu světových lesů a aby se zaměřila především na udržitelné hospodaření s vodními zdroji, obnovu znehodnocené půdy a ochranu a obnovu biologicky rozmanitých oblastí s významným potenciálem pro ekosystémové služby a zmírňování změny klimatu; vyzývá EU, aby zintenzivnila provádění svého akčního plánu pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví (FLEGT), a zejména dobrovolných dohod o partnerství, s cílem snížit poptávku po nezákonně těžném dřevě a související obchod a posílit práva původních národů a místních komunit postižených těžbou dřeva;

22. připomíná, že rostoucí poptávka EU po dřevu k použití v materiálech, energetice a biohospodářství převyšuje možnosti jejích dodávek a že dovoz dřeva zvyšuje riziko odlesňování, zabírání půdy, nuceného vysídlování a porušování práv původních národů a místních komunit; opakuje, že politika EU v oblasti bioenergetiky by měla splňovat přísná environmentální a sociální kritéria;

23. zdůrazňuje, že investice do zemědělství, lesnictví nebo rybolovu nebo do podniků, které mají dopad na půdu, travní porosty, lesy, vodu nebo moře a které podporuje EU, musí být mimo jiné v souladu s dobrovolnými pokyny FAO/Výboru pro celosvětové zajišťování potravin (CFS) pro odpovědnou správu půdy, lesů a rybolovu v souvislosti se zajišťováním potravin v jednotlivých zemích a se zásadami FAO/CFS pro odpovědné investování do zemědělských a potravinových systémů s cílem chránit ekosystémy a předcházet úbytku biologické rozmanitosti;

24. žádá, aby připravovaný nástroj NDICI kladl důraz především na ochranu a obnovu lesů a obranu biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že lesy mohou plně rozvíjet své funkce ve prospěch klimatu a životního prostředí pouze tehdy, jsou-li spravovány udržitelným způsobem;

25. zdůrazňuje, že ochrana biologické rozmanitosti a zmírňování změny klimatu se automaticky vzájemně nepodporují; vyzývá k přezkumu směrnice o obnovitelných zdrojích energie s cílem zajistit, aby byla v souladu s mezinárodními závazky EU v rámci Agendy 2030, Pařížské dohody a Úmluvy o biologické rozmanitosti, což mimo jiné obnáší zavedení kritérií sociální udržitelnosti a zohlednění rizik zabírání půdy; v této souvislosti připomíná, že by směrnice o obnovitelných zdrojích energie II měla být v souladu s mezinárodními standardy vlastnických práv, tj. s Úmluvou MOP č. 169 a dobrovolnými pokyny FAO týkajícími se držby půdy a zásadami odpovědného investování v rámci zemědělských a potravinových systémů;

Zemědělství a rybolov

26. připomíná, že zemědělsko-potravinářské systémy a drobní zemědělci jsou závislí na biologické rozmanitosti a mají na ni významný dopad; zdůrazňuje, že účinné začleňování biologické rozmanitosti do zemědělství vyžaduje zajištění finančních pobídek a dobrovolných a regulačních opatření, která budou zemědělce motivovat k tomu, aby zaváděli a zajišťovali biologickou rozmanitost a přínosy pro životní prostředí, a to prostřednictvím odborné přípravy, využívání technologií a inovací, ale i osvědčených udržitelných zemědělských postupů, což mimo jiné obnáší obnovení omezených vodních zdrojů a řešení degradace půdy a dezertifikace; zdůrazňuje, že podle zásady soudržnosti politik ve prospěch rozvoje by měly být v souladu s rozhodnutími přijatými na úrovni EU identifikovány a postupně rušeny dotace, které mají nepříznivý vliv na životní prostředí; vyzývá k povinnému předběžnému a následnému posuzování vlivů souvisejících investic podporovaných EU na životní prostředí; za tímto účelem vyzývá EU, aby zvýšila svou finanční a technickou podporu rozvojem zemím;

27. připomíná, že jedinečná schopnost agroekologie sladit ekonomický, environmentální a sociální rozměr udržitelnosti byla uznána ve významných zprávách IPCC a IPBES, Světovou bankou a v celosvětovém hodnocení zemědělství pod vedením organizace FAO (IAASTD); trvá na tom, že by financování zemědělství v rámci nástrojů vnější činnosti EU mělo být v souladu s transformační povahou Agendy 2030, Pařížskou dohodou o klimatu a Úmluvou OSN o biologické rozmanitosti; domnívá se, že by měly být odpovídajícím způsobem upřednostňovány investice do plodin přizpůsobených místním podmínkám a účinné využívajících zdroje, agroekologie, agrolesnictví a diverzifikace plodin;

28. připomíná, že na používání geneticky modifikovaného osiva se vztahují patenty, což podkopává práva drobných zemědělců a původních obyvatel na záchranu, používání, výměnu a prodej osiva, která jsou zakotvena v mezinárodních dohodách, jako je Mezinárodní smlouva o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství, Deklarace OSN o právech původních obyvatel a deklarace OSN o právech drobných zemědělců a dalších osob pracujících ve venkovských

Středa 6. října 2021

oblastech; připomíná, že geneticky modifikované plodiny jsou často spojovány s významným využíváním herbicidů; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zohlednily závazky Unie vyplývající z mezinárodních dohod a aby zajistily, že rozvojová pomoc nebude využívána k podpoře technologií genetické modifikace v rozvojových zemích;

29. připomíná, že posílení rozmanitosti osiva a plodin přechodem na odolné odrůdy má zásadní význam pro budování odolnosti zemědělství, adaptaci na měnící se podmínky, jako je změna klimatu, úbytek biologické rozmanitosti, nové zoonózy, škůdci, sucho nebo povodně, s ohledem na poptávku po potravinách a zajišťování potravin v rozvojových zemích; vyzývá Komisi, aby v rámci svých politik v oblasti rozvojové pomoci a obchodu a investic podporovala zemědělství, které je v souladu s ustanoveními Mezinárodní smlouvy o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství, jež chrání práva drobných zemědělců na zachování, kontrolu, ochranu a rozvoj vlastního osiva a tradičních znalostí (a to i finančně, technicky, zřizováním semenných bank za účelem zachování a výměny tradičního osiva, jakož i v rámci dohod o volném obchodu); zdůrazňuje, že systém unie pro ochranu nových odrůd rostlin (systém UPOV) neodpovídá zájmům rozvojových zemí, v nichž převažují osivové systémy řízené zemědělci (neformální odvětví osiva) a postupy úspor, využívání, výměny a prodeje osiva; naléhavě vyzývá EU, aby podporovala neformální osivový systém a reformovala systém UPOV tak, aby drobní zemědělci mohli používat osivo uchované z předešlých sklizní, a aby zavedla mechanismus spravedlivého rozdělení přínosů; připomíná závazek Komise upřednostnit účinné provádění Úmluvy o biologické rozmanitosti v obchodních a investičních dohodách a naléhavě vyzývá EU, aby podporovala rozvoj odrůd osiva přizpůsobeného místním podmínkám a osiva, které si zemědělci uchovávají z předešlých sklizní, a ochránila tak právo zemědělců na zachování genetických zdrojů pro účely zabezpečení potravin a přizpůsobení se změně klimatu;

30. žádá, aby EU podpořila režimy práv duševního vlastnictví, které motivují k vývoji místně přizpůsobených odrůd osiva a osiva, které zemědělci uschovali z předešlých sklizní;

31. připomíná, že neudržitelné postupy v zemědělství a lesnictví, jako je nadměrné stahování vody a znečištění nebezpečnými chemickými látkami, způsobují podstatné zhoršení stavu životního prostředí a ztrátu biologické rozmanitosti; vyzývá EU, aby podporovala rozvojové země v jejich úsilí o posílení regulace rizik pesticidů, hodnocení a sladění jejich registrací pesticidů s Mezinárodním kodexem chování pro řízení pesticidů organizace FAO a Světové zdravotnické organizace, a to i prostřednictvím spolupráce mezi jižními zeměmi, posílení výzkumu a vzdělávání v oblasti alternativ k pesticidům a zvýšení jejich investic do agroekologických a ekologických postupů a produkce, včetně postupů udržitelného zavlažování a hospodaření s vodou; dále vyzývá EU, aby zastavila veškerý vývoz přípravků na ochranu rostlin, které jsou v EU zakázány, v souladu se závazky EU v oblasti soudržnosti politik ve prospěch rozvoje, Zelenou dohodou, zásadou „neškodit“ a Rotterdamskou úmluvou z roku 1998; vyzývá Komisi, aby přijala opatření s cílem zakázat vývoz nebezpečných látek z EU, které jsou v EU zakázány; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby vyvážené výrobky splňovaly stejné normy, jaké jsou požadovány od evropských výrobců, a zabránila tak nebezpečným látkám, které nejsou v EU povoleny, a umožnila rovné podmínky na celém světě;

32. konstatuje, že technologie genetického tahu, jako je tomu v případě geneticky modifikovaných komárů pro kontrolu nemocí přenášených vektory, představují vážné a nové hrozby pro životní prostředí a přírodu, včetně nevratných změn v potravinových řetězcích a ekosystémech a ztráty biologické rozmanitosti, na nichž závisí živobytí nejchudších obyvatel světa; připomíná, že je znepokojen novými otázkami v oblasti práva, ochrany životního prostředí, biologické bezpečnosti a správy, které mohou vyvstat v souvislosti s uvolňováním geneticky modifikovaných organismů vzniklých na základě technologie genového tahu do životního prostředí, a to i za účelem ochrany přírody; připomíná, že před uvolněním jakýchkoli technologií, které mohou mít dopad na jejich tradiční znalosti, inovace, postupy, živobytí a využívání půdy, zdrojů a vody, je třeba získat svobodný, předchozí a informovaný souhlas původních národů a místních komunit; zdůrazňuje, že před zaváděním jakýkoli takových technologií musí být umožněna účast a zapojení všem komunitám, jichž se to případně týká; vzhledem k tomu, že technologie genového tahu vyvolávají obavy, pokud jde o obtížné předvídaní jejich chování, a že organismy vzniklé na základě technologie genového tahu by se samy o sobě mohly stát invazivními druhy, se domnívá, že by v souladu se zásadou předběžné opatrnosti nemělo být povoleno žádné vypouštění geneticky modifikovaných organismů vzniklých na základě technologie genového tahu, a to ani pro účely ochrany přírody;

33. připomíná, že zachování, obnova a udržitelné řízení mořských ekosystémů mají zásadní význam pro strategie zmírňování změny klimatu a současně zajišťují dodržování práv a zachování živobytí drobných rybářů a pobřežních komunit; zdůrazňuje, že zvláštní zpráva panelu IPCC o oceánu a krysosféře v měnícím se klimatu dokládá prospěšnost

Středa 6. října 2021

spojení vědeckých poznatků s místními a domorodými vědomostmi ke zvýšení odolnosti; naléhavě vyzývá EU, aby vypracovala přístup ke správě oceánů založený na lidských právech;

34. zdůrazňuje, že přibližně 3 miliardy lidí na celém světě spoléhají na produkty rybolovu jako na primární zdroj bílkovin; zdůrazňuje, že nadměrná rybolovná kapacita v rámci mezinárodního obchodu s rybami, jako je tomu v případě tuňáka žlutoploutvého v sychelských vodách, ohrožuje zajišťování potravin pro pobřežní komunity a mořské ekosystémy v rozvojových zemích; připomíná závazek EU dodržovat zásadu soudržnosti politik ve prospěch rozvoje a řádné správy věcí veřejných; zastává názor, že dohody o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu by měly být posíleny, aby se staly skutečně udržitelnými, byly v souladu s nejlepším dostupným vědeckým poradenstvím a zohledňovaly kumulativní účinky různých platných dohod o rybolovu; vyzývá EU, aby podporovala udržitelné rybolovné činnosti v rozvojových zemích s cílem obnovit a chránit mořské a pobřežní ekosystémy; zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu a zintenzivnit jej, a to zvýšením sankcí za související trestnou činnost a vyčleněním finančních prostředků na tento účel;

35. vyzývá Komisi, aby podpořila vytvoření celosvětového programu budování kapacit pro využívání biologické rozmanitosti půdy a hospodaření s ní a Globálního střediska pro sledování biologické rozmanitosti půdy; vyzývá Komisi, aby podpořila pokračující úsilí v rámci Komise FAO pro genetické zdroje pro výživu a zemědělství o globální akční plán, který by řešil pokles biologické rozmanitosti v oblasti potravin a zemědělství a prosazoval její udržitelné řízení;

36. zdůrazňuje skutečnost, že drobní rybáři jsou pro svou obživu přímo závislí na pobřežní a mořské biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že světové oceány a pobřeží jsou vysoce ohroženy například neudržitelnými rybolovnými postupy, rychlou změnou klimatu, znečištěním moří a oceánů z pevniny, znehodnocováním oceánů, eutrofizací a acidifikací; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby přijaly veškerá nezbytná opatření s cílem komplexně řešit základní příčiny znečištění moří a vyčerpávání zásob ryb prostřednictvím komplexního a integrovaného přístupu, který zohlední vnější dopad všech odvětvových politik EU, včetně znečištění moří vyplývajících z její zemědělské politiky, s cílem účinně reagovat na své mezinárodní závazky v oblasti biologické rozmanitosti a změny klimatu;

37. upozorňuje na význam mořských zdrojů pro uspokojení základních lidských potřeb v rozvojových zemích; vyzývá k uznání oceánu jako globálního společného zdroje s cílem přispět k plnění cílů udržitelného rozvoje v rozvojových zemích a zajistit jeho účinnou ochranu; vyzývá proto Komisi, aby na mezinárodních mnohostranných fórech, jako jsou regionální organizace pro řízení rybolovu, prosazovala ambiciózní model správy v oblasti mořské biologické rozmanitosti a mořských genetických zdrojů mimo jurisdikci jednotlivých států; dále zdůrazňuje, že je třeba uplatňovat integrovaný a ekosystémový přístup ke všem odvětvím modré ekonomiky založený na vědeckých poznatcích; zdůrazňuje proto povinnost států zdržet se přijímání opatření, včetně rozsáhlých rozvojových projektů, která by mohla nepříznivě ovlivnit životy, územní nebo přístupová práva vnitrozemských a mořských drobných rybářů, pokud nebude získán jejich svobodný, předchozí a informovaný souhlas, a zajistit, aby soudy tato práva chránily; zdůrazňuje, že by měla být prováděna předběžná posouzení projektů těžebního průmyslu, zejména za účelem vyhodnocení možných negativních dopadů na lidská práva v rámci místních rybářských komunit;

Obchod

38. zdůrazňuje, že EU je zodpovědná za omezení nepřímých příčin úbytku biologické rozmanitosti a že by problematiku biologické rozmanitosti a záruky proti zabírání půdy měla systematicky zahrnovat do obchodních jednání a rozhovorů s rozvojovými zeměmi;

39. vyzývá Komisi, aby v posouzení dopadů na udržitelnost pečlivě posoudila dopady obchodních dohod na odlesňování, úbytek biologické rozmanitosti a lidská práva, a to na základě komplexních a spolehlivých vědeckých údajů a metodik hodnocení;

40. poukazuje na to, že podle FAO se přibližně třetina celosvětových potravin ztratí nebo vyplývá, přičemž přibližně třetina sklizených potravin se ztratí buď v potravinové dopravě, nebo v transformačním řetězci; naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby prosazovaly postupy, které celosvětově snižují potravinové ztráty a plýtvání potravinami, a aby chránily právo rozvojových zemí na potravinovou soběstačnost jako prostředek k zajištění výživy, snížení chudoby a inkluzivní,

Středa 6. října 2021

udržitelné a spravedlivé globální dodavatelské řetězce a místní a regionální trhy a aby věnovaly zvláštní pozornost rodinnému zemědělství s cílem zajistit dodávky cenově dostupných a přístupných potravin; v souladu s tím vyzývá, aby byla upřednostňována místní produkce a spotřeba potravin, která podporuje drobné zemědělství, je zejména prospěšné pro ženy a mladé lidi, které zajistí tvorbu pracovních míst na místní úrovni, zaručí výrobcům a spotřebitelům spravedlivé ceny a sníží závislost zemí na dovozu a jejich zranitelnost vůči výkyvům mezinárodních cen;

41. konstatuje, že kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji v dohodách EU o volném obchodu nejsou účinně vymahatelné; žádá Komisi, aby posílila kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji v kontextu dohod EU o volném obchodu, zejména pokud jde o ustanovení týkající se biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že aby byla ustanovení týkající se biologické rozmanitosti a environmentální cíle dohod o volném obchodu EU účinně vymahatelná, musí být jasná a konkrétní a jejich provádění musí být ověřitelné; vyzývá Komisi, aby v rámci nadcházejícího přezkumu patnáctibodového akčního plánu zvažila další opatření a přidělení zdrojů, které umožní účinné provádění kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji a uplatní zásadu soudržnosti politik ve prospěch udržitelného rozvoje;

42. poukazuje na to, že EU již do obchodních dohod začleňuje neobchodní ustanovení týkající se biologické rozmanitosti, přičemž konstatuje, že lze uvažovat o proveditelných, měřitelných a realistických zárukách;

43. zdůrazňuje, že v důsledku mezinárodního obchodu klesla biologická rozmanitost pěstovaných plodin a hospodářských zvířat; žádá, aby bylo vypracováno kompletní posouzení přímých a nepřímých dopadů dohod EU o volném obchodu na biologickou rozmanitost;

44. vyzývá Komisi, aby pečlivě přezkoumala svou obchodní politiku, zejména své dohody o hospodářském partnerství, aby se zajistilo, že nebude v rozporu se zásadami soudržnosti politik ve prospěch rozvoje, Pařížskou dohodou a Zelenou dohodou; žádá Komisi a Radu, aby neuzavíraly nové dohody o volném obchodu, které by mohly přispět ke zvýšení celosvětového odlesňování a úbytku biologické rozmanitosti;

Veřejné zdraví

45. zdůrazňuje, že úbytek biologické rozmanitosti a degradace ekosystémů má přímé i nepřímé dopady na lidské zdraví;

46. konstatuje, že různorodá strava ve spojení s globální konvergencí s nízkou úrovní spotřeby kalorií a masa by zlepšila zdraví a zabezpečení potravin v mnoha oblastech a rovněž by podstatně snížila dopady na biologickou rozmanitost;

47. zdůrazňuje souvislost mezi ztrátou biologické rozmanitosti a vzestupem zoonotických patogenů; připomíná, že riziko pandemií zvyšuje antropogenní změny, které přivádějí do užšího kontaktu volně žijící živočichy, hospodářská zvířata a lidi, jako jsou změny ve využívání půdy, odlesňování, rozšiřování a intenzifikace zemědělství a legální a nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy a jejich spotřeba, jakož i demografický tlak; připomíná, že ekologická obnova má zásadní význam pro naplnění koncepce „jednoho zdraví“; obecněji zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 ukázala, že je důležité uznat vnitřní vazbu mezi lidským zdravím, zdravím zvířat a biologickou rozmanitostí; zdůrazňuje proto význam přístupu „jedno zdraví“ a následnou potřebu klást větší důraz na zdravotní péči, prevenci nemocí a přístup k lékům v rozvojových zemích, a to zajištěním soudržnosti politik v oblasti obchodu, zdraví, výzkumu a inovací s cíli rozvojové politiky; vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí posílila opatření EU proti pandemiím a jiným zdravotním hrozbám a zohlednila přitom vazby mezi zoonotickými pandemiemi a ztrátou biologické rozmanitosti v souladu s novým návrhem Komise o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a současně navázala na spolupráci s partnerskými zeměmi EU s cílem snížit riziko budoucích zoonotických pandemií a podpořit vypracování mezinárodní smlouvy o pandemii v rámci WHO;

48. připomíná, že většina léků používaných pro zdravotní péči a prevenci nemocí pochází z biologické rozmanitosti, zejména z rostlin po celém světě, zatímco mnoho důležitých léčebných postupů pochází ze znalostí původních obyvatel a z tradiční medicíny;

49. poukazuje na problémy, které práva duševního vlastnictví na genetické zdroje a tradiční znalosti způsobují rozvojovým zemím v souvislosti s dostupností léků, výrobou generických léčiv a přístupem zemědělců k osivům;

Středa 6. října 2021

50. zdůrazňuje, že je důležité, aby přírodní genetické zdroje byly využívány spravedlivě a vyváženě a zdůrazňuje, že je v tomto ohledu třeba zajistit soulad mezi mezinárodními dohodami; zdůrazňuje, že předpisy přijaté na ochranu genetických zdrojů a souvisejících tradičních znalostí musí být v souladu s přijatými mezinárodními závazky v oblasti prosazování a dodržování práv domorodého obyvatelstva zakotvenými v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel z roku 2007 a Úmluvě MOP č. 1989 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu z roku 1989; zdůrazňuje, že je třeba v souladu se směrnicí 98/44/ES zveřejnit původ genetických zdrojů během řízení o udělení patentu, je-li znám⁽¹²⁾; vyzývá Komisi, aby prosazovala soulad pravidel WTO s Nagojským protokolem k Úmluvě OSN o biologické rozmanitosti s cílem účinně předcházet biopiráctví;

Domorodá a místní společenství

51. zdůrazňuje skutečnost, že globální hodnotící zpráva platformy IPBES prokázala význam domorodých a místních společenství pro zachování biologické rozmanitosti a správu ekosystémů; vyjadřuje politování nad tím, že navzdory svému velkému potenciálu nebyly znalosti domorodých národů účinně využity, vzhledem k tomu, že výslovné uznání původního a kmenového obyvatelstva a jejich práv stále chybí v právních, politických a institucionálních rámcích mnoha zemí a jejich provádění zůstává hlavním problémem;

52. zdůrazňuje, že pastevci a jiní uživatelé přírody na pastvinách a přírodních travinných porostech přispívají k ochraně a udržitelnému využívání přírodní a domácí biologické rozmanitosti;

53. upozorňuje na četná obvinění z rozsáhlého porušování práv původních obyvatel, o nichž informoval zvláštní zpravodaj OSN pro práva původních obyvatel, například v důsledku zvýšené těžby nerostných surovin, rozvoje projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, rozšíření zemědělského podnikání, rozvoje rozsáhlých infrastruktur a opatření na zachování zdrojů;

54. vyzývá EU a její členské státy, aby posílily kontrolu projektů a obchodních dohod financovaných EU s cílem předcházet porušování lidských práv a odhalovat je a umožnit opatření proti tomuto porušování, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována projektům a dohodám, které mohou mít dopad na půdu, území nebo přírodní majetek původního obyvatelstva a místních komunit, včetně případů, kdy dochází k vytvoření chráněné oblasti nebo k rozšíření jakékoli stávající oblasti; zdůrazňuje, že cílem mechanismu udržitelného rozvoje by mělo být financování projektů, z nichž budou mít prospěch ti, kteří jsou nejvíce zranitelní vůči dopadům změny klimatu a ztrátě biologické rozmanitosti, a že projekty financované v rámci mechanismu udržitelného rozvoje by měly projít posouzením dopadu na lidská práva, přičemž pouze projekty s pozitivními dopady jsou způsobilé pro registraci; trvá na tom, aby veškeré činnosti finančních institucí EU, zejména Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj, byly v souladu se závazky EU v oblasti klimatu a řídily se přístupem založeným na lidských právech; vyzývá k posílení a prohloubení jejich příslušných mechanismů pro vyřizování stížností zaměřených na jednotlivce nebo skupiny, kteří se domnívají, že těmito činnostmi byla porušena jejich práva a že mohou mít nárok na náhradu;

55. připomíná povinnost států podle mezinárodního práva uznat a chránit práva původních obyvatel vlastnit, rozvíjet, kontrolovat a využívat svou společnou půdu a podílet se na řízení a ochraně svých přírodních zdrojů; naléhá na EU, aby u všech projektů financovaných v rámci oficiální rozvojové pomoci uplatňovala hledisko dodržování práv, zejména práv pastevců a domorodých a místních společenství, včetně práva na sebeurčení a vlastnického práva k půdě, která jsou zakotvena ve smlouvách o lidských právech, zejména v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel; zdůrazňuje, že je třeba dodržovat zásadu svobodného, předchozího a informovaného souhlasu, jak je stanovena v Úmluvě Mezinárodní organizace práce č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu z roku 1989, a to i v souvislosti s veškerým rozhodováním týkajícím se chráněných oblastí, a zavést mechanismy odpovědnosti, stížností a zjednávání nápravy za porušování práv původních obyvatel, a to i v souvislosti s činnostmi v oblasti ochrany přírody; vyzývá členské státy EU, které tuto úmluvu MOP dosud neratifikovaly, aby tak učinily; zdůrazňuje, že úmluva MOP č. 169 ukládá všem ratifikujícím státům povinnost přijmout koordinovaná opatření na ochranu práv původního obyvatelstva;

⁽¹²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/44/ES ze dne 6. července 1998 o právní ochraně biotechnologických vynálezů (Úř. věst. L 213, 30.7.1998, s. 13).

Středa 6. října 2021

56. upozorňuje na četná obvinění z rozsáhlého porušování práv ochránců životního prostředí, jak uvádí zvláštní zpravodaj OSN pro situaci obránců lidských práv, který odsoudil rostoucí počet útoků, vyhrožování smrtí a vražd, které jsou proti nim spáchány; připomíná povinnost států chránit ochránce životního prostředí a jejich rodiny před obtěžováním, zastrahováním a násilím, jak je zakotveno v mezinárodních právních předpisech v oblasti lidských práv, a zaručit jejich základní svobody; vyzývá EU, aby dále investovala a posilovala zvláštní ochranné mechanismy a programy pro obránce lidských práv v oblasti životního prostředí, jakož i pro původní obyvatelstvo a místní komunity, včetně zajištění pokračování projektů ProtectDefenders.eu; zdůrazňuje, že je třeba uznat jejich práva, znalosti a zkušenosti v boji proti úbytku biologické rozmanitosti a zhoršování životního prostředí;

57. naléhavě žádá EU, aby zajistila, aby iniciativa „NaturAfrika“ chránila volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny a s nimi související ekosystémy v souladu s přístupem k ochraně založeným na právech, což vyžaduje svobodný, předchozí a informovaný souhlas dotyčných domorodých a místních společenství a organizací občanské společnosti, které je podporují; žádá EU, aby za tímto účelem poskytla technickou a finanční pomoc;

58. vybízí EU a její členské státy, aby podporovaly africké struktury správy věcí veřejných, a zejména Africký soud pro lidská práva a práva národů, s cílem provádět politický rámec Africké unie pro pastevectví v Africe a obecněji uznat práva pastevců a původních obyvatel;

59. zdůrazňuje, že zaručení vlastnických práv je předpokladem k účinnému zohledňování biologické rozmanitosti ve všech činnostech; konstatuje však, že neexistující kolektivní práva domorodých národů na půdu je hlavní překážkou efektivní ochrany přírody založené na právech;

60. připomíná, že přechod na zelenou a digitální ekonomiku má obrovský dopad na těžební odvětví a že vzrůstá obava, že se těžba rozšíří na citlivé lesní krajiny, což přispěje k odlesňování a znehodnocování lesů; připomíná, že 80 % lesů na celém světě se skládá z tradiční půdy a území původních obyvatel; vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily své úsilí o podporu odpovědných a udržitelných těžebních postupů a současně urychlily přechod k oběhovému hospodářství; vyzývá zejména EU, aby vytvořila celoregionální rámec pro těžební průmysl, který by postihoval společnosti, které porušují lidská práva, a poskytl právní nápravu původnímu obyvatelstvu, jehož práva byla porušena; zdůrazňuje, že je třeba zakázat průzkum a těžbu nerostných surovin ve všech chráněných oblastech, včetně národních parků a památek světového dědictví;

Trestná činnost v oblasti životního prostředí

61. upozorňuje na skutečnost, že trestná činnost proti životnímu prostředí představuje celosvětovou hrozbu pro chráněné oblasti, udržitelný rozvoj, stabilitu a bezpečnost;

62. zdůrazňuje, že nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy by měl být označen za „závažný trestný čin“ v souladu s Úmluvou OSN o boji proti nadnárodnímu organizovanému zločinu ve snaze umožnit mezinárodní spolupráci, zejména v situaci, kdy obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy a jejich konzumace představují významné riziko budoucích pandemií;

63. vyzývá Komisi, aby revidovala akční plán EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy s cílem zasáhnout proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy; vítá návrh opatření, která Komise zveřejnila a jejichž cílem je účinně zakázat obchod EU se slonovinou; vyzývá v této souvislosti Komisi a členské státy, aby podnítily mezinárodní opatření s cílem zastavit poptávku po slonovině a řešit základní příčiny krize pytláctví slonů tím, že posílí svou spolupráci s africkými zeměmi a jejich pomoc; vyzývá k revizi směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí⁽¹³⁾ rozšířením její oblasti působnosti a zavedením zvláštních ustanovení o sankcích s cílem zajistit, aby trestné činy proti životnímu prostředí, včetně nezákonného rybolovu, trestné činnosti poškozující volně žijící a planě rostoucí druhy a trestné činnosti v oblasti lesnictví, byly uznány jako závažné trestné činy a odpovídajícím způsobem potrestány, zejména v souvislosti s organizovanou trestnou činností, čímž by se vytvořily silné odrazující prostředky;

64. naléhavě vyzývá dodavatelské a tranzitní země a země požadující nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy, aby prohloubily svou úroveň spolupráce s cílem bojovat proti tomuto obchodu v rámci celého řetězce; především naléhavě vyzývá vlády východních zemí, aby: i) zlepšily právní stát a posílením trestního vyšetřování, stíhání a ukládání trestů vytvořily účinné odrazující prostředky; ii) přijaly přísnější právní předpisy, jež by klasifikovaly nezákonný

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí (Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28).

Středa 6. října 2021

obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy jako závažný trestný čin, aby mu byla věnována tatáž pozornost jako ostatním formám mezinárodní organizované trestné činnosti; iii) poskytovaly větší objem prostředků na boj proti trestné činnosti související s obchodem s volně žijícími a planě rostoucími druhy, zejména na posílení prosazování práva v této oblasti, kontrol obchodu, sledování a celních prohlídek a zabavování; iv) se zavázaly k politice nulové tolerance vůči korupci;

65. konstatuje, že trestná činnost proti životnímu prostředí ohrožuje lidskou bezpečnost tím, že poškozuje zdroje, které jsou nezbytné pro živobytí, vyvolává násilí a konflikty, podněcuje korupci a způsobuje další škody; naléhavě vyzývá EU, aby učinila boj proti trestné činnosti v oblasti životního prostředí prvořadou strategickou politickou prioritou v rámci mezinárodní justiční spolupráce a mnohostranných fór, zejména tím, že bude prosazovat dodržování mnohostranných environmentálních dohod přijímáním trestních sankcí, výměnou osvědčených postupů a podporou rozšíření oblasti působnosti Mezinárodního trestního soudu na trestné činy, které mají povahu ekocidy; vyzývá Komisi a členské státy, aby vyčlenily odpovídající finanční a lidské zdroje na prevenci, vyšetřování a stíhání trestných činů na životním prostředí;

66. zdůrazňuje, že mezinárodní právo se vyvinulo tak, aby zahrnulo nové pojmy, jako je společné dědictví lidstva, udržitelný rozvoj a budoucí pokolení, ale upozorňuje, že neexistuje žádný stálý mezinárodní mechanismus na monitorování a řešení poškozování životního prostředí nebo jeho ničení, jež mají silně negativní dopady na náš společný svět či dlouhodobé ekosystémové služby; vyzývá EU a její členské státy, aby za tímto účelem podpořily změnu paradigmatu tak, aby mezinárodní environmentální právo zahrnovalo ekocidu a právo budoucích generací;

o

o o

67. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 6. října 2021

P9_TA(2021)0405

Umělá inteligence v trestním právu a její využívání policií a soudními orgány v trestních věcech**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o umělé inteligenci v trestním právu a jejímu využívání policií a soudními orgány v trestních věcech (2020/2016(INI))**

(2022/C 132/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na články 2 a 6 této smlouvy, a na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 16 této smlouvy,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), a zejména její články 6, 7, 8, 11, 12, 13, 20, 21, 24 a 47,
- s ohledem na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (ETS č. 108) a na její dodatkový protokol („Úmluva 108+“),
- s ohledem na Evropskou etickou chartu pro využívání umělé inteligence v soudních systémech, kterou vydala komise Rady Evropy pro hodnocení efektivit justice (CEPEJ),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. dubna 2019 s názvem „Budování důvěry v umělou inteligenci zaměřenou na člověka“ COM(2019)0168),
- s ohledem na etické pokyny pro důvěryhodnou umělou inteligenci, které zveřejnila odborná skupina na vysoké úrovni pro umělou inteligenci v rámci Komise dne 8. dubna 2019,
- s ohledem na bílou knihu Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „O umělé inteligenci – evropský přístup k excelenci a důvěře“ (COM(2020)0065),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „Evropská strategie pro data“ (COM(2020)0066),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.⁽²⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89.⁽³⁾ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37.

Středa 6. října 2021

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2020 o protestech proti rasismu v návaznosti na smrt George Floyda ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2017 o dopadech dat velkého objemu na základní práva: soukromí, ochrana údajů, zákaz diskriminace, bezpečnost a prosazování práva ⁽⁷⁾,
 - s ohledem na slyšení ve Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) dne 20. února 2020 o umělé inteligenci v trestním právu a jejím využívání policií a soudními orgány v trestních věcech,
 - s ohledem na zprávu mise výboru LIBE ve Spojených státech amerických v únoru 2020,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro právní záležitosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0232/2021),
- A. vzhledem k tomu, že digitální technologie obecně, a šíření zpracování údajů a analýz umělou inteligencí obzvláště, s sebou přináší mimořádné naděje a rizika; vzhledem k tomu, že umělá inteligence v posledních letech zaznamenala velký pokrok a je jednou ze strategických technologií 21. století, která má potenciál přinášet značné výhody z hlediska účinnosti, přesnosti a pohodlnosti, a přináší proto pozitivní změnu evropského hospodářství a společnosti, avšak také velká rizika pro základní práva a demokracii založenou na právním státu; vzhledem k tomu, že umělá inteligence nesmí být považována sama o sobě za cíl, ale za nástroj, který slouží lidem s konečným cílem zvyšovat kvalitu jejich života, schopností a bezpečnosti;
- B. vzhledem k tomu, že navzdory pokračujícímu pokroku v operační rychlosti a paměťové kapacitě počítačů zatím neexistují žádné programy, které by mohly odpovídat lidské flexibilitě v širších oblastech nebo při úkolech vyžadujících porozumění souvislostem nebo kritickou analýzu; vzhledem k tomu, že některé aplikace umělé inteligence dosáhly při plnění určitých specifických úkolů např. „legal tech“) úroveň výkonnosti odborníků a profesionálů a mohou přinést výsledky dramaticky odlišné rychlosti a rozsahu;
- C. vzhledem k tomu, že některé země včetně několika členských států více využívají aplikace umělé inteligence nebo zabudované systémy umělé inteligence při prosazování práva a v soudnictví než jiné, což je částečně způsobeno nedostatečnou regulací a rozdíly v právní úpravě, která buď umožňuje, nebo zakazuje používání umělé inteligence k určitým účelům; vzhledem k tomu, že stále častější využívání umělé inteligence v oblasti trestního práva je založeno zejména na naději, že by to snížilo určité typy trestné činnosti a vedlo k objektivnějším rozhodnutím; vzhledem k tomu, že tyto sliby však ne vždy platí;
- D. vzhledem k tomu, že základní práva a svobody zakotvené v Listině by měly být zaručeny po celou dobu životního cyklu umělé inteligence a souvisejících technologií, zejména během jejich navrhování, vývoje, zavádění a používání, a měly by se vztahovat na prosazování práva za všech okolností;
- E. vzhledem k tomu, že technologie umělé inteligence by měla být vyvíjena tak, aby se lidé stali středem pozornosti, měla by si zasloužovat důvěru veřejnosti a vždy pracovat ve službách lidí; vzhledem k tomu, že konečná bezpečnostní pojistka systémů umělé inteligence musí být navržena tak, aby mohly být vždy vypnuty lidským provozovatelem;
- F. vzhledem k tomu, že systémy umělé inteligence jsou navrženy na ochranu a ku prospěchu všech členů společnosti (včetně zranitelné a marginalizované části obyvatelstva) musí být nediskriminační, bezpečné, vysvětlitelné ve svých rozhodnutích a transparentní a musí respektovat lidskou nezávislost a základní práva, aby tak byly důvěryhodné, jak je popsáno v pokynech pro etické využívání umělé inteligence vypracovaných odbornou skupinou na vysoké úrovni pro umělou inteligenci;

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 63.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 82.

Středa 6. října 2021

- G. vzhledem k tomu, že Unie a členské státy nesou zásadní odpovědnost za zajištění toho, aby se rozhodnutí, která se týkají životního cyklu a používání aplikací umělé inteligence v oblasti soudnictví a prosazování práva, prováděla transparentním způsobem, plně zaručovala základní práva a zejména se nedopouštěla pokračování diskriminace, předpojatosti nebo předsudků tam, kde existují; vzhledem k tomu, že příslušná politická rozhodnutí by měla respektovat zásady nezbytnosti a přiměřenosti, aby byla zaručena ústavnost a spravedlivý a humánní soudní systém;
- H. vzhledem k tomu, že aplikace umělé inteligence mohou nabízet široké možnosti v oblasti prosazování práva, zejména při zlepšování pracovních postupů donucovacích a soudních orgánů a účinnějšího boje proti některým druhům trestných činů, především finanční trestné činnosti, praní peněz, financování terorismu a sexuálnímu zneužívání on line a vykořisťování dětí, jakož i některým druhům kyberkriminality, čímž přispívají k bezpečnosti a ochraně občanů EU zatímco současně mohou přinášet značná rizika pro základní práva lidí; vzhledem k tomu, že jakékoli plošné použití umělé inteligence za účelem hromadného sledování by bylo nepřiměřené;
- I. vzhledem k tomu, že vývoj a provoz systémů umělé inteligence pro policejní a soudní orgány znamená zapojení více jednotlivců, organizací, přístrojů, softwarových algoritmů a lidských uživatelů v často složitém a náročném prostředí; vzhledem k tomu, že používání umělé inteligence při prosazování práva a v soudnictví se nachází v různých vývojových fázích, od koncepčního vývoje přes prototypizaci nebo vyhodnocování až po použití po schválení; vzhledem k tomu, že v budoucnu mohou vzniknout nové možnosti využití, neboť technologie se díky probíhajícímu vědeckému výzkumu na celém světě zkvalitňují;
- J. vzhledem k tomu, že je zcela nezbytný jasný model přidělování právní odpovědnosti za potenciální škodlivé dopady systémů umělé inteligence v trestním právu; vzhledem k tomu, že regulační předpisy v této oblasti by měly vždy zachovávat lidskou odpovědnost a jejich cílem musí být především zamezit škodlivým účinkům;
- K. vzhledem k tomu, že v konečném důsledku je odpovědností členských států zajistit plné dodržování základních práv při používání systémů umělé inteligence v oblasti prosazování práva a v soudnictví;
- L. vzhledem k tomu, že vztah mezi ochranou základních práv a účinnými policejními operacemi musí být vždy základním prvkem diskusí o tom, zda a jak by umělá inteligence měla být využívána v oblasti prosazování práva, kde mohou mít rozhodnutí dlouhodobé důsledky pro život a svobodu jednotlivců; vzhledem k tomu, že je zejména důležité, že umělá inteligence má potenciál být trvalou součástí našeho prostředí trestního soudnictví tím, že bude poskytovat vyšetřovací analýzy a pomoc;
- M. vzhledem k tomu, že umělá inteligence se používá při prosazování práva v aplikacích, jež zahrnují například technologie rozpoznávání obličeje – např. při prohledávání databází podezřelých osob a při identifikaci obětí obchodování s lidmi či sexuální vykořisťování a zneužívání dětí –, automatické rozpoznávání registračních značek, identifikaci mluvčího, rozpoznávání řeči, technologie odezírání ze rtů, odposlouchávání (např. algoritmy pro detekci výstřelu), nezávislý výzkum a analýzy identifikovaných databází, předpověď (prediktivní policejní a kriminální analýzy přístupového bodu), nástroje pro detekci chování, pokročilé virtuální nástroje pitvy pro pomoc při zjišťování příčiny smrti, nezávislé nástroje k odhalování finančního podvodu a financování terorismu, sledování sociálních médií (získávání a shromažďování údajů pro jejich vytěžování při spojování) a automatizované systémy sledování, které zahrnují různé rozpoznávací schopnosti (jako např. rozpoznání srdečního rytmu a termovizní kamery); vzhledem k tomu, že výše zmíněné aplikace mohou mít spolu s dalšími potenciálními nebo budoucími aplikacemi technologie umělé inteligence v oblasti prosazování práva značně rozdílné stupně spolehlivosti a přesnosti a dopad na ochranu základních práv a dynamiku systémů trestního soudnictví; vzhledem k tomu, že mnoho z těchto nástrojů je využíváno ve zemích mimo EU, ale podle *acquis* a judikatury Unie v oblasti ochrany údajů by byly nezákonné; vzhledem k tomu, že rutinní používání algoritmů, a to i s malou mírou falešné pozitivy, může vést k chybným varováním tím, že bude výrazně přesahovat počet správných varování;
- N. vzhledem k tomu, že nástroje umělé inteligence využívá rovněž soudnictví v některých zemích po celém světě při podpoře rozhodnutí o vazbě, při udělování trestů, vypočítávání pravděpodobností opakování trestného činu a při udělování probace, řešení sporů on-line, správu judikatury a poskytování zjednodušeného přístupu k právu; vzhledem k tomu, že to vedlo k narušení a omezení množství příležitostí pro osoby jiné barvy pleti a jiné menšiny; vzhledem k tomu, že v současné době je v Evropské unii, s výjimkou několika členských států, jejich použití omezeno hlavně na občanskoprávní sféru;
- O. vzhledem k tomu, že používání umělé inteligence představuje při prosazování práva řadu potenciálně vysokých a v některých případech nepřijatelných rizik, jako jsou neprůhledné rozhodování, různé druhy diskriminace a chyby vlastní základnímu algoritmu, které mohou být posilovány cyklickou zpětnou vazbou, jakož i rizika spojená s ochranou

Středa 6. října 2021

soukromí a osobních údajů, ochrana svobody projevu a informací a presumpce neviny, právo na účinnou nápravu a spravedlivý proces i veškerá rizika pro svobodu a bezpečnost jednotlivců;

P. vzhledem k tomu, že systémy umělé inteligence při prosazování práva a v soudnictví jsou ohroženy útoky, které se jich mohou zmocnit, útoky proti informačním systémům nebo ovlivněním dat („data poisoning“), kdy je vnesen chybný soubor dat za účelem dosažení zkreslených výsledků; vzhledem k tomu, že v těchto situacích jsou potenciální výsledné škody ještě závažnější a mohou vyústit v exponenciálně větší míru poškození jednotlivců i skupin;

Q. vzhledem k tomu, že zavádění umělé inteligence v oblasti vymáhání práva a soudnictví by nemělo být považováno za pouze otázku technické proveditelnosti, ale spíše za politické rozhodnutí týkající se navrhování a cílů systémů vymáhání práva a systémů trestního soudnictví; vzhledem k tomu, že moderní trestní právo je založeno na myšlence, že orgány reagují na trestný čin teprve po jeho spáchání, bez předpokladu, že všichni lidé jsou nebezpeční a musí být neustále monitorováni, aby se zabránilo možnému protiprávnímu jednání; vzhledem k tomu, že techniky dohledu založené na umělé inteligenci tento přístup hluboce zpochybňují a je naléhavě nutné, aby zákonodárci na celém světě důkladně posoudili důsledky povolení nasazení technologií, které snižují úlohu člověka při prosazování práva a soudnictví;

1. znovu opakuje, že vzhledem k tomu, že jádrem umělé inteligence je zpracovávání velkého množství údajů, platí pro všechny oblasti umělé inteligence právo na soukromý život a ochranu osobních údajů a nutnost plně dodržovat právní rámec Unie na ochranu údajů a soukromí; připomíná proto, že EU již zavedla normy pro ochranu údajů pro prosazování práva, které tvoří základ jakékoli budoucí regulace umělé inteligence pro prosazování práva a soudnictví; připomíná, že zpracování osobních údajů by mělo být zákonné a korektní, účely zpracování by měly být konkrétní, výslovné a legitimní, zpracování by mělo být přiměřené, relevantní a ne nadměrné vzhledem k účelu, pro který jsou údaje zpracovávány, mělo by být přesné, aktualizované a nepřesné údaje by měly být, pokud neplatí omezení, opraveny nebo vymazány, údaje by neměly být uchovávány déle, než je nezbytné, měly by být stanoveny jasné a vhodné lhůty pro výmaz nebo pro pravidelný přezkum potřeby uchovávání těchto údajů a měly by být zpracovávány bezpečným způsobem; zdůrazňuje také, že by se mělo zabránit možné identifikaci osob aplikací umělé inteligence využívající údaje, jež byly předtím anonymizovány;

2. znovu potvrzuje, že všechna řešení umělé inteligence pro prosazování práva a soudnictví musí rovněž plně respektovat zásady lidské důstojnosti, nediskriminace, svobody pohybu, presumpce neviny a práva na obhajobu včetně práva nevypovídat, svobody projevu a informací, svobody shromažďování a sdružování, rovnosti před zákonem, zásady rovnosti prostředků a práva na účinnou právní ochranu a na spravedlivý proces v souladu s Listinou a Evropskou úmluvou o lidských právech; zdůrazňuje, že používání aplikací umělé inteligence musí být zakázáno, pokud je neslučitelné se základními právy;

3. uznává, že rychlost, s jakou jsou na celém světě vyvíjeny aplikace umělé inteligence, neumožňuje vyčerpávající výčet aplikací, a proto je s ohledem na neustálý vývoj technologií nutný jasný a soudržný model správy, který zaručí jak základní práva jednotlivců, tak právní jasnost pro vývojáře; domnívá se však, že vzhledem k úloze a odpovědnosti policejních a soudních orgánů a dopadu rozhodnutí, která přijímají za účelem prevence, vyšetřování, odhalování nebo stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, musí být používání aplikací umělé inteligence klasifikováno jako vysoce rizikové v případech, kdy může významně ovlivnit životy jednotlivců;

4. v tomto ohledu se domnívá, že jakékoli nástroje umělé inteligence, které jsou vyvinuty nebo použity při prosazování práva nebo v soudnictví, by měly být přinejmenším bezpečné, robustní, zabezpečené a vhodné pro daný účel, měly by dodržovat zásady spravedlnosti, minimalizace údajů, odpovědnosti, transparentnosti, nediskriminace a vysvětlitelnosti a že jejich vývoj, zavedení a používání by měly procházet posouzením rizik a měl by se na ně vztahovat přísný test nezbytnosti a přiměřenosti, kde záruky by měly být přiměřené zjištěným rizikům; zdůrazňuje, že důvěra občanů v používání umělé inteligence vyvinuté, zaváděné a používané v EU je podmíněna úplným splněním těchto kritérií;

5. uznává pozitivní přínos některých typů aplikací umělé inteligence pro práci orgánů prosazování práva a soudních orgánů v celé Unii; zdůrazňuje např. posílenou správu judikatury prostřednictvím nástrojů umožňujících dodatečně možnosti vyhledávání; domnívá se, že existuje celá řada dalších možných využití umělé inteligence v oblasti prosazování

Středa 6. října 2021

práva a soudnictví, která by mohla být prozkoumána s přihlédnutím k pěti zásadám Etické charty o využívání umělé inteligence v soudních systémech a jejich prostředí, kterou přijala CEPEJ, a se zvláštním zřetelem na „využití, která je třeba zvažovat s největšími výhradami“, jež CEPEJ určila;

6. zdůrazňuje, že technologie mohou být přeměrovány na jiný účel, a požaduje proto přísnou demokratickou kontrolu a nezávislý dohled nad jakoukoli technologií založenou na umělé inteligenci, kterou používají orgány prosazování práva a soudní orgány, zejména pokud jde o technologie, jež lze použít pro hromadné sledování nebo hromadné profilování; s velkým znepokojením sleduje potenciál některých technologií umělé inteligence pro účely hromadného sledování v oblasti prosazování práva; zdůrazňuje právní požadavek zabránit masovému sledování pomocí technologií umělé inteligence, které z definice nesplňují zásady nezbytnosti a přiměřenosti, a zakázat používání aplikací, které by k němu mohly vést;

7. zdůrazňuje, že přístup některých nečlenských zemí EU k vývoji, zavádění a používání technologií hromadného sledování nepřiměřeně zasahuje do základních práv, a proto by jej EU neměla následovat; zdůrazňuje proto, že záruky proti zneužívání technologie umělé inteligence ze strany orgánů prosazování práva a soudních orgánů musí být regulovány jednotně v celé Unii;

8. zdůrazňuje, že při používání aplikací umělé inteligence, jako je strojové učení, včetně algoritmů, na nichž jsou takové aplikace založeny, může docházet k systematické předpojatosti a diskriminaci; poznamenává, že chyby mohou být spjaté se základními soubory dat, a to zejména při používání historických údajů, které zavádějí vývojáři algoritmů, nebo se vytváří při zavedení systémů do skutečného světa; poukazuje na to, že výsledky poskytované aplikacemi umělé inteligence jsou nutně ovlivněny kvalitou použitých údajů a že tato přirozená předpojatost má tendenci postupně narůstat, a tím udržovat a zesilovat stávající diskriminaci, zejména u osob patřících k určitým etnickým skupinám nebo rasovým komunitám;

9. zdůrazňuje skutečnost, že mnohé v současnosti používané algoritmicky řízené identifikační technologie neúměrně zkreslují a nesprávně klasifikují, a tím poškozují rasově odlišné osoby, osoby patřící k určitým etnickým komunitám, osoby LGBTI, děti a starší osoby, jakož i ženy; připomíná, že jednotlivci mají nejen právo být správně identifikováni, ale mají také právo nebyť identifikováni vůbec, pokud to právní předpisy nevyžadují z důvodu naléhavých a oprávněných veřejných zájmů; zdůrazňuje, že předpovědi umělé inteligence založené na charakteristikách konkrétní skupiny osob vedou k posilování a opakování stávajících forem diskriminace; domnívá se, že je třeba vyvinout značné úsilí, aby se zabránilo automatizované diskriminaci a předpojatosti; vyzývá k zavedení přísných dodatečných záruk v případě, že jsou systémy umělé inteligence v oblasti prosazování práva nebo v soudnictví užívány vůči nezletilým osobám nebo ve vztahu k nim;

10. zdůrazňuje asymetrii moci mezi těmi, kteří „zaměstnávají“ technologie umělé inteligence, a těmi, kteří jsou jim vystaveni; zdůrazňuje, že je nezbytné, aby se využívání umělé inteligence policejními a soudními orgány v trestních věcech nestalo faktorem nerovnosti, sociálního rozkolu nebo vyloučení; zdůrazňuje dopad používání nástrojů umělé inteligence na práva podezřelých osob na obhajobu, obtíže při získávání smysluplných informací o fungování těchto nástrojů a následné obtíže při napadání jejich výsledků u soudu, zejména ze strany vyšetřovaných osob;

11. bere na vědomí rizika spojená zejména s únikem údajů, narušením bezpečnosti údajů a neoprávněným přístupem k osobním údajům a dalším informacím souvisejícím například s trestním vyšetřováním nebo soudními případy, které zpracovávají systémy umělé inteligence; zdůrazňuje, že je třeba pečlivě zvážit hlediska ochrany a bezpečnosti systémů umělé inteligence, které se používají při prosazování práva a v soudnictví, a že tyto systémy musí být dostatečně silné a odolné, aby se v případě zlovolných útoků na tyto systémy zabránilo potenciálním katastrofickým důsledkům; zdůrazňuje význam bezpečnosti již od návrhu, jakož i zvláštního lidského dohledu před provozem některých kritických aplikací, a proto vyzývá orgány prosazování práva a soudní orgány, aby používaly pouze aplikace umělé inteligence, které dodržují zásadu ochrany soukromí a údajů již od návrhu, aby se zabránilo plíživému vývoji funkcí;

12. zdůrazňuje, že žádný systém umělé inteligence používaný při prosazování práva nebo v soudnictví by neměl mít možnost poškodit fyzickou integritu lidských bytostí ani rozdělovat práva nebo ukládat jednotlivcům právní povinnosti;

13. uznává, že vzhledem ke složitosti vývoje a provozu systémů umělé inteligence je třeba správně vymezit právní odpovědnost a ručení za případné škody; považuje za nezbytné vytvořit jasný a spravedlivý režim pro přidělování právní odpovědnosti a ručení za potenciální nepříznivé důsledky těchto vyspělých digitálních technologií; zdůrazňuje však, že

Středa 6. října 2021

prvořadým cílem musí být zabránit tomu, aby se tyto důsledky vůbec projevíly; vyzývá k důslednému uplatňování zásady předběžné opatrnosti u všech aplikací umělé inteligence v souvislosti s prosazováním práva; zdůrazňuje, že právní odpovědnost a ručení musí vždy nést fyzická nebo právnická osoba, která musí být vždy identifikována za rozhodnutí přijatá s podporou UI; zdůrazňuje proto, že je třeba zajistit transparentnost podnikových struktur, které vytvářejí a spravují systémy umělé inteligence;

14. domnívá se, že pro zajištění účinnosti uplatňování práv na obhajobu a transparentnosti vnitrostátních systémů trestního soudnictví je nezbytné, aby podmínky, způsoby a důsledky používání nástrojů umělé inteligence v oblasti prosazování práva a soudnictví, jakož i práva dotčených osob, a postupy pro účinné a dostupné možnosti domoci se nápravy, a to i u soudu, reguloval konkrétní, jasný a přesný právní rámec; zdůrazňuje právo stran trestního řízení na přístup ke shromažďování údajů a souvisejícím posouzením prováděným nebo získaným prostřednictvím aplikací umělé inteligence; zdůrazňuje, že je nutné, aby vykonávající orgány zapojené do justiční spolupráce při rozhodování o žádosti o vydání (nebo předání) do jiného členského státu nebo země mimo EU posoudily, zda by použití nástrojů umělé inteligence v žádající zemi nemohlo prokazatelně ohrozit základní právo na spravedlivý proces; vyzývá Komisi, aby vydala pokyny, jak takové posouzení v souvislosti s justiční spoluprací v trestních věcech provádět; trvá na tom, že členské státy by měly v souladu s platnými právními předpisy zajistit, aby jednotlivci byli o skutečnosti, že jsou v jejich případě ze strany donucovacích orgánů nebo soudů uplatňovány aplikace umělé inteligence, informováni;

15. poukazuje na to, že pokud se lidé budou spoléhat pouze na údaje, profily a doporučení vytvořená stroji, nebudou schopni provést nezávislé posouzení; zdůrazňuje potenciálně závažné nepříznivé důsledky, zejména v oblasti prosazování práva a spravedlnosti, kdy jednotlivci mají přílišnou důvěru ve zdánlivě objektivní a vědeckou povahu nástrojů umělé inteligence a nevažují možnost, že jejich výsledky jsou nesprávné, neúplné, irelevantní nebo diskriminační; upozorňuje, že se na výsledky systémů umělé inteligence nesmíme příliš spoléhat, a zdůrazňuje, že veřejné orgány si musí vybudovat důvěru a znalosti, aby mohly algoritmická doporučení zpochybňovat nebo zvrátit; domnívá se, že je důležité mít ohledně těchto technologických řešení realistická očekávání a neslibovat v oblasti prosazování práva dokonalá řešení a odhalení všech spáchaných trestných činů;

16. zdůrazňuje, že v kontextu soudnictví a prosazování práva musí každé rozhodnutí s právním nebo podobným účinkem vždy učinit člověk, který za ně může nést odpovědnost; domnívá se, že ti, kteří jsou podrobeni systému založenému na umělé inteligenci, musí mít přístup k opravným prostředkům; připomíná, že podle právních předpisů EU má osoba právo nebýt předmětem rozhodnutí, které pro ni má právní účinky nebo se jí významně dotýká a které je založeno výhradně na automatizovaném zpracování údajů; zdůrazňuje rovněž, že automatizované individuální rozhodování nesmí být založeno na zvláštních kategoriích osobních údajů, pokud nejsou k dispozici vhodná opatření pro zajištění práv a svobod a oprávněných zájmů subjektu údajů; zdůrazňuje, že právní předpisy EU zakazují profilování, které vede k diskriminaci fyzických osob na základě zvláštních kategorií osobních údajů; zdůrazňuje, že rozhodnutí v oblasti prosazování práva jsou téměř vždy rozhodnutími, která mají vzhledem k výkonné povaze donucovacích orgánů a jejich kroků pro dotčenou osobu právní účinek; konstatuje, že používání umělé inteligence může ovlivnit lidská rozhodnutí a mít dopad na všechny fáze trestního řízení; domnívá se proto, že orgány využívající systémy umělé inteligence musí dodržovat mimořádně vysoké právní standardy a zajistit lidský zásah, zejména při analýze údajů získaných z těchto systémů; proto trvá na tom, že je třeba zachovat svrchovanou diskréční pravomoc soudců a rozhodování případ od případu; požaduje zákaz používání umělé inteligence a souvisejících technologií pro navrhování soudních rozhodnutí;

17. požaduje vysvětlitelnost algoritmů, transparentnost, sledovatelnost a ověřitelnost jako nedílnou součást dohledu, aby bylo zajištěno, že vývoj, zavádění a používání systémů umělé inteligence v rámci soudnictví a prosazování práva jsou v souladu se základními právy, že jim občané důvěřují, že výsledky získané z algoritmů umělé inteligence jsou srozumitelné pro uživatele a pro ty, na něž se vztahují, a že existuje transparentnost ve zdrojových údajích a v tom, jak systém dospěl ke konkrétním závěrům; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění technické transparentnosti, robustnosti a přesnosti by měly být donucovacími nebo soudními orgány v Unii pořízovány pouze takové nástroje a systémy, jejichž algoritmy a logiku lze kontrolovat alespoň ze strany policie a soudnictví a ze strany nezávislých auditorů, aby bylo možné je hodnotit, kontrolovat a prověřovat, a trvá na tom, že nesmí být prodávány uzavřeny nebo označeny za chráněné; dále poukazuje na to, že dokumentace by měla jasným a srozumitelným jazykem poskytovat informace o povaze služby, vyvinutých nástrojích, výkonnosti a podmínkách, za nichž lze očekávat, že tyto nástroje budou fungovat, a o rizicích, která mohou způsobit;

Středa 6. října 2021

vyzývá proto soudní a donucovací orgány, aby zajistily aktivní, plnou transparentnost vůči soukromým společnostem, které jim systémy umělé inteligence pro účely prosazování práva a soudnictví poskytují; doporučuje proto, aby byl pokud možno používán software s otevřeným zdrojovým kódem;

18. vybízí donucovací a soudní orgány, aby určily a posoudily oblasti, v nichž by některá individuálně uzpůsobená řešení umělé inteligence mohla být přínosná, a aby si vyměňovaly osvědčené postupy týkající se zavádění umělé inteligence; vyzývá členské státy a agentury EU, aby přijaly vhodné postupy zadávání veřejných zakázek na systémy umělé inteligence používané v oblasti prosazování práva nebo soudnictví s cílem zajistit jejich soulad se základními právy a platnými právními předpisy, včetně zajištění toho, aby softwarová dokumentace a algoritmy byly dostupné a přístupné příslušným orgánům a orgánům dohledu za účelem přezkumu; vyzývá zejména k přijetí závazných pravidel vyžadujících zveřejňování informací o partnerstvích veřejného a soukromého sektoru, smlouvách a zakázkách a o účelu, pro který jsou dané systémy pořizovány; zdůrazňuje, že je třeba poskytnout orgánům potřebné finanční prostředky a vybavit je náležitými odbornými znalostmi, aby bylo zaručeno plné dodržování etických, právních a technických požadavků spojených se zaváděním umělé inteligence;

19. požaduje sledovatelnost systémů umělé inteligence a rozhodovacího procesu, jež vymezuje jejich schopnosti a hranice a prostřednictvím povinné dokumentace eviduje, odkud pocházejí rozhodující atributy rozhodnutí; zdůrazňuje, že je důležité uchovávat úplnou dokumentaci školicích údajů, jejich kontext, účel, přesnost a vedlejší účinky, jakož i jejich zpracování tvůrci a vývojáři algoritmů a jejich soulad se základními právy; zdůrazňuje, že musí být vždy možné omezit výpočty systému umělé inteligence na formu, která je pro člověka srozumitelná;

20. žádá, aby bylo před zavedením nebo použitím jakéhokoli systému umělé inteligence při prosazování práva a v soudnictví povinně provedeno posouzení dopadů na základní práva, aby bylo možné odhadnout potenciální rizika; připomíná povinnost předchozího posouzení dopadu na ochranu údajů u všech druhů zpracování, zejména při použití nových technologií, u nichž lze předpokládat, že vyvolají vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob, a zastává názor, že to je případ všech technologií umělé inteligence v oblasti prosazování práva a soudnictví; zdůrazňuje význam odborných znalostí orgánů pro ochranu údajů a agentur pro základní práva pro hodnocení těchto systémů; zdůrazňuje, že tato posouzení dopadu na základní práva by měla být prováděna co nejotevřeněji a za aktivní účasti občanské společnosti; požaduje, aby posouzení dopadu rovněž jasně definovala ochranná opatření nezbytná k odstranění zjištěných rizik a aby byla v co největší možné míře zveřejněna ještě před zavedením jakéhokoli systému umělé inteligence;

21. zdůrazňuje, že pouze spolehlivá evropská správa umělé inteligence s nezávislým hodnocením umožňuje nezbytnou funkčnost zásad základních práv; vyzývá k pravidelnému povinnému kontrolování všech systémů umělé inteligence, které se využívají při prosazování práva a v soudnictví a mohou mít významný dopad na život jednotlivců, nezávislým orgánem, aby se, jakmile jsou v provozu, testovaly a hodnotily algoritmičké systémy, jejich kontext, účel, přesnost, výkonnost a rozsah, s cílem odhalit, prošetřit, diagnostikovat a napravit jakékoli nežádoucí a nepříznivé účinky a zajistit, aby systémy umělé inteligence fungovaly zamýšleným způsobem; vyzývá proto k vytvoření jasného institucionálního rámce pro tento účel, včetně řádného regulačního a dohledového rámce, s cílem zajistit plné provádění a zaručit plně informovanou demokratickou diskusi o nezbytnosti a přiměřenosti umělé inteligence v oblasti trestního soudnictví; zdůrazňuje, že výsledky těchto auditů by měly být zpřístupněny ve veřejných rejstřících, aby občané věděli, že jsou systémy umělé inteligence zavedeny a jaká opatření jsou přijímána pro nápravu porušování základních práv;

22. zdůrazňuje, že datové soubory a algoritmičké systémy používané při klasifikaci, posuzování a předpovídání v různých fázích zpracování údajů při vývoji umělé inteligence a souvisejících technologií mohou rovněž vést k rozdílnému zacházení se skupinami osob a jejich přímé a nepřímé diskriminaci, zejména z toho důvodu, že údaje používané pro učení prediktivních policejních algoritmů odrážejí priority probíhajícího dohledu a v konečném důsledku mohou vést k opakování a posilování stávajících předsudků; proto zdůrazňuje, že technologie umělé inteligence, zejména jsou-li využívány v oblasti prosazování práva a soudnictví, vyžadují mezioborový výzkum a vstupy, včetně vědeckých a technologických studií, kritických rasových studií nebo studií zaměřených na zdravotní postižení a dalších oborů ze sociální oblasti, mimo jiné ohledně toho, jak jsou vytvářeny rozdíly, jak probíhá klasifikační práce a jaké jsou její důsledky; zdůrazňuje proto, že je třeba systematicky investovat do začlenění těchto oborů do studie a výzkumu umělé inteligence na všech úrovních; zdůrazňuje rovněž, že je třeba zajistit, aby týmy, které tyto systémy navrhují, vyvíjejí, testují, udržují, zavádějí a požívají pro účely prosazování práva a soudnictví, pokud možno zohledňovaly rozmanitost společnosti obecně jakožto netechnický prostředek ke snížení rizika diskriminace;

Středa 6. října 2021

23. mimoto zdůrazňuje, že náležitá odpovědnost vyžaduje značnou specializovanou odbornou přípravu týkající se etických ustanovení, možných nebezpečí, omezení a řádného používání technologií umělé inteligence, zejména u policejních a soudních zaměstnanců; zdůrazňuje, že by mělo být na základě odborného vzdělání a kvalifikace zajištěno, aby byly osoby přijímající rozhodnutí vyškoleny v otázkách případného zkreslení, neboť soubory dat mohou být založeny na diskriminačních a předpojatých údajích; podporuje zavádění osvětových a vzdělávacích iniciativ s cílem zajistit, aby jednotlivci pracující v oblasti prosazování práva a soudnictví měli povědomí a znalosti o omezeních, schopnostech a rizicích, která s sebou používání systémů umělé inteligence nese, včetně rizika automatizace; připomíná, že zahrnutí případů rasismu ze strany policejních sil při plnění jejich povinností do souborů údajů o umělé inteligenci nevyhnutelně povede k rasistické předpojatosti zjištění, hodnocení a doporučení vytvořených umělou inteligencí; znovu proto vyzývá členské státy, aby podporovaly antidiskriminační politiky a vypracovaly národní akční plány proti rasismu v oblasti policejní práce a soudního systému;

24. konstatuje, že v oblasti prosazování práva se v rámci aplikací umělé inteligence používají prediktivní policejní algoritmy, avšak varuje, že ačkoli mohou být v rámci prediktivního policejního dohledu analyzovány soubory údajů nezbytné pro identifikaci vzorců a korelací, nelze tím zodpovědět otázku příčinné souvislosti a nelze tím spolehlivě předvídat chování jednotlivce, a tato praxe tudíž nemůže být jediným důvodem pro zásah; poukazuje na to, že některá města ve Spojených státech používání prediktivních policejních systémů po provedení auditů ukončila; připomíná, že během pracovní cesty výboru LIBE do Spojených států v únoru 2020 byli jeho členové informováni policejními odděleními New York City a Cambridge (Massachusetts) o tom, že v důsledku nedostatečné účinnosti, diskriminačního dopadu a neúspěšnosti v praxi postupně ukončila své programy prediktivního policejního dohledu a místo toho se přiklonila ke komunitní činnosti; konstatuje, že to vedlo ke snížení míry trestné činnosti; staví se tedy proti tomu, aby donucovací orgány využívaly umělou inteligenci k předvídání chování jednotlivců nebo skupin na základě historických údajů a dosavadního chování, členství ve skupině, umístění nebo jakýchkoliv jiných podobných charakteristik, za účelem identifikace osob, které by mohly spáchat trestný čin;

25. bere na vědomí různé způsoby rozpoznávání obličeje, jako je mimo jiné ověřování (tj. porovnání živého obličeje s fotografií v dokladu totožnosti, např. v případě inteligentních hranic), identifikace (tj. porovnání fotografie se sadou fotografií v databázi) a ztotožňování (tj. ztotožňování obličeje v reálném čase ze zdrojů, jako jsou kamerové záznamy, a jejich porovnání s databázemi, např. sledování v reálném čase), z nichž každý má dopady na ochranu základních práv; je pevně přesvědčen, že zavádění systémů rozpoznávání obličeje v oblasti prosazování práva by mělo být omezeno na jasné odůvodněné účely, a to při plném dodržování platných právních předpisů; znovu potvrzuje, že používání technologie rozpoznávání obličeje musí splňovat přinejmenším požadavky na minimalizaci údajů, přesnost údajů, omezení uchovávání údajů, bezpečnost údajů a odpovědnost a že musí být zákonné, spravedlivé a transparentní a sledovat konkrétní, jasné vyjádřený a legitimní účel, který je jednoznačně vymezen v právních předpisech členských států nebo Unie; zastává názor, že systémy ověřování mohou být nadále zaváděny a úspěšně používány pouze tehdy, pokud lze omezit jejich negativní účinky a splnit výše uvedená kritéria;

26. dále vyzývá k trvalému zákazu používání automatizované analýzy a rozpoznávání jiných lidských prvků ve veřejně přístupných prostorách, jako jsou chůze, otisky prstů, DNA, hlas a další biometrické a behaviorální signály;

27. žádá však o moratorium na zavádění systémů rozpoznávání obličeje pro účely prosazování práva, jež mají identifikační funkci, pokud nejsou využívány výhradně k identifikaci obětí trestných činů, dokud nebude možné považovat technické normy za plně souladné se základními právy, získané výsledky budou nezkreslené a nediskriminační, právní rámec bude poskytovat striktní záruky proti zneužití a důslednou demokratickou kontrolu a dohled a bude empiricky prokázána nezbytnost a zajištěna proporcionalita zavádění takových technologií; konstatuje, že pokud výše uvedená kritéria nejsou splněna, systémy by neměly být používány ani zaváděny;

28. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že donucovací orgány a zpravodajské služby používají soukromé databáze rozpoznávání obličeje, jako je aplikace umělé inteligence ClearView, která obsahuje více než tři miliardy snímků, jež byly nezákonně získány ze sociálních sítí a dalších částí internetu, a to i od občanů EU; vyzývá členské státy, aby donucovacími orgány uložily povinnost zveřejnit informace o tom, zda používají technologii ClearView nebo obdobné technologie od jiných poskytovatelů; připomíná stanovisko Evropského sboru pro ochranu údajů (EDPB), že využívání služby, jako je aplikace ClearView, donucovacími orgány v Evropské unii by „pravděpodobně nebylo v souladu s režimem ochrany údajů EU“; požaduje zákaz používání soukromých databází pro rozpoznávání obličeje při vymáhání práva;

Středa 6. října 2021

29. bere na vědomí studii proveditelnosti Komise o možných změnách průmského rozhodnutí⁽⁸⁾, mimo jiné pokud jde o snímky obličeje; bere na vědomí dřívější výzkum, že ve forenzním kontextu by nebyly potenciální nové identifikátory, např. rozpoznávání duhovky či obličeje, tak spolehlivé, jako je DNA nebo otisky prstů; připomíná Komisi, že každý legislativní návrh musí být založen na důkazech a musí respektovat zásadu přiměřenosti; naléhavě vyzývá Komisi, aby rozšířila rámec průmského rozhodnutí až po provedení úplného posouzení dopadů a po zohlednění doporučení Evropského inspektora ochrany údajů (EDPS) a Evropského sboru pro ochranu údajů, a to pouze v případech, že budou existovat pádné vědecké důkazy o spolehlivosti rozpoznávání obličeje ve forenzním kontextu ve srovnání s DNA nebo s otisky prstů;

30. zdůrazňuje, že používání biometrických údajů obecněji souvisí se zásadou práva na lidskou důstojnost, která je základem všech základních práv zaručených Listinou; domnívá se, že používání a sběr biometrických údajů pro účely identifikace na dálku, například prostřednictvím rozpoznávání obličeje na veřejných místech a při automatických hraničních kontrolách uplatňovaných na letištích, může představovat zvláštní riziko pro základní práva, jehož důsledky by se mohly výrazně lišit v závislosti na účelu, kontextu a rozsahu použití; dále zdůrazňuje spornou vědeckou platnost technologií rozpoznávání, jako jsou kamery, které snímají pohyby očí a změny velikosti zorniček, v rámci prosazování práva; zastává názor, že používání biometrické identifikace v kontextu prosazování práva a soudnictví by mělo být vždy považováno za „vysoké riziko“, a proto by mělo podléhat dalším požadavkům, jak doporučuje odborná skupina Komise na vysoké úrovni pro umělou inteligenci;

31. vyjadřuje hluboké znepokojení nad výzkumnými projekty financovanými v rámci programu Horizont 2020, které využívají umělou inteligenci na vnějších hranicích, jako je projekt iBorderCtrl, „inteligentní systém detekce lži“ profilující cestující na základě automatizovaného počítačového pohovoru uskutečněného přes webovou kameru cestujícího před uskutečněním cesty, a analýza 38 mikrogest založená na umělé identifikaci, která je testována v Maďarsku, Lotyšsku a Řecku; vyzývá proto Komisi, aby prostřednictvím legislativních a nelegislativních prostředků a v případě potřeby prostřednictvím řízení pro porušení povinnosti zavedla zákaz veškerého zpracovávání biometrických údajů, včetně snímků obličeje, pro účely vymáhání práva, jež vede k hromadnému sledování ve veřejně přístupných prostorách; dále vyzývá Komisi, aby přestala financovat biometrický výzkum nebo zavádění programů, jež by mohly vést k nerozlišujícímu hromadnému sledování ve veřejných prostorách; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost používání dronů v policejních operacích a uplatňovat v této oblasti přísný rámec;

32. podporuje doporučení odborné skupiny Komise na vysoké úrovni pro umělou inteligenci, která se vyslovila pro zákaz hromadného posuzování jednotlivců na základě technologií umělé inteligence; domnívá se, že rozsáhlé normativní posuzování občanů ze strany veřejných orgánů v jakékoli podobě, zejména v oblasti prosazování práva a soudnictví, vede ke ztrátě nezávislosti, ohrožuje zásadu nediskriminace a nelze je považovat za slučitelné se základními právy, zejména s lidskou důstojností, zakotvenými v právních předpisech EU;

33. vyzývá k celkově větší transparentnosti s cílem dosáhnout komplexního pochopení používání aplikací umělé inteligence v Unii; žádá členské státy, aby poskytly kompletní informace o nástrojích, jež využívají jejich donucovací a soudní orgány, druzích využívaných nástrojů, účelech, k nimž jsou využívány, typech trestné činnosti, pro něž jsou využívány, a názvy společností nebo organizací, které tyto nástroje vyvinuly; vyzývá donucovací a soudní orgány, aby rovněž informovaly veřejnost a zajistily dostatečnou transparentnost, pokud jde o používání umělé inteligence a souvisejících technologií při výkonu jejich pravomocí, včetně zveřejňování míry falešné positivity a falešné negativity těchto technologií; požaduje, aby Komise shromažďovala a aktualizovala informace na jednom místě; vyzývá Komisi, aby rovněž zveřejňovala a aktualizovala informace o používání umělé inteligence agenturami Unie pověřenými prosazováním práva a justičními úkoly; vyzývá Evropský sbor pro ochranu osobních údajů, aby posoudil zákonnost těchto technologií a aplikací umělé inteligence používaných donucovacími a soudními orgány;

34. připomíná, že aplikace umělé inteligence, včetně aplikací používaných v souvislosti s prosazováním práva a soudnictvím, jsou na celém světě vyvíjeny velmi rychle; naléhavě vyzývá všechny evropské zainteresované strany, včetně členských států a Komise, aby prostřednictvím mezinárodní spolupráce zajistily zapojení partnerů mimo EU s cílem zvýšit standardy na mezinárodní úrovni a nalézt společný doplňkový právní a etický rámec pro využívání umělé inteligence, zejména v kontextu prosazování práva a soudnictví, který bude v plném rozsahu respektovat Listinu, evropské *acquis* v oblasti ochrany údajů a lidská práva;

⁽⁸⁾ Rozhodnutí Rady 2008/615/SVV ze dne 23. června 2008 o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti (Úř. věst. L 210, 6.8.2008, s. 1).

Středa 6. října 2021

35. vyzývá Agenturu EU pro základní práva, aby ve spolupráci s Evropským sborem pro ochranu osobních údajů a evropským inspektorem ochrany údajů vypracovala komplexní pokyny, doporučení a osvědčené postupy s cílem dále upřesnit kritéria a podmínky pro vývoj, používání a zavádění aplikací a řešení umělé inteligence pro účely prosazování práva a soudnictví; zavazuje se, že vypracuje studii o provádění směrnice o prosazování práva⁽⁹⁾ s cílem určit, jak je při zpracovávání údajů donucovacími a soudními orgány zajištěna ochrana osobních údajů, zejména při vývoji nebo zavádění nových technologií; dále vyzývá Komisi, aby zvažila, zda jsou zapotřebí konkrétní legislativní opatření týkající se dalšího vymezení kritérií a podmínek pro vývoj, používání a zavádění aplikací a řešení umělé inteligence donucovacími a soudními orgány;

36. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

⁽⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

Středa 6. října 2021

P9_TA(2021)0406

Dopad partnerského násilí a práv péče o dítě na ženy a děti**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o dopadu partnerského násilí a práv péče o dítě na ženy a děti (2019/2166(INI))**

(2022/C 132/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a na články 6, 8 a 67 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu (směrnice o právech obětí) ⁽¹⁾,
- s ohledem na články 21, 23, 24 a 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva), která vstoupila v platnost dne 1. srpna 2014,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,
- s ohledem na obecnou připomínku č. 13 o právu dítěte na osvobození od všech forem násilí, kterou dne 18. dubna 2011 vydal Výbor OSN pro práva dítěte,
- s ohledem na Haagskou úmluvu ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí,
- s ohledem na Úmluvu o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení podepsanou v Haagu dne 29. května 1993,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení ⁽²⁾,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen přijatou dne 18. prosince 1979 a na obecné doporučení č. 35 o genderově podmíněném násilí páchaném na ženách, jímž se aktualizuje obecné doporučení č. 19 ohledně násilí páchaného na ženách předložené Výborem pro odstranění diskriminace žen,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho zásadu č. 2,
- s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, jež vstoupila v platnost dne 1. ledna 2016, a zejména na cíl udržitelného rozvoje 5 týkající se genderové rovnosti a na cíl 16.2 týkající se ukončení zneužívání a vykořisťování dětí, obchodování s nimi a všech forem násilí páchaného na dětech a mučení dětí,
- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Evropské unie, Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, který předložila Komise dne 4. března 2016 (COM(2016)0109),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁽²⁾ Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1.

Středa 6. října 2021

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“ (COM(2020)0152), zejména jeho první cíl týkající se osvobození žen a dívek od násilí a stereotypů,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. listopadu 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025“ (COM(2020)0698),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. června 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti práv obětí (2020–2025)“ (COM(2020)0258),
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 6. března 2019 s názvem „Zpráva o rovnosti žen a mužů v EU za rok 2019“ (SWD(2019)0101),
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2017 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Evropské unie, Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a dalších opatřeních pro boj proti násilí na základě pohlaví⁽⁴⁾,
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o nutnosti sestavit Radu ve složení pro rovnost pohlaví⁽⁵⁾,
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o genderové perspektivě během krize způsobené pandemií COVID-19 a po jejím skončení⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o strategii EU pro rovnost žen a mužů⁽⁷⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. prosince 2011 o evropském ochranném příkazu⁽⁸⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 606/2013 ze dne 12. června 2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech⁽⁹⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (nařízení Brusel IIa)⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na index rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) z roku 2020,
- s ohledem na studii EIGE ze dne 12. června 2019 nazvanou „Porozumět partnerskému násilí v EU: úloha dat“,
- s ohledem na studii EIGE ze dne 18. listopadu 2019 nazvanou „Příručka pro hodnocení a řízení rizik partnerského násilí na ženách pro policii“,

⁽³⁾ Úř. věst. C 337, 20.9.2018, s. 167.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 48.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0379.

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0024.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0025.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 338, 21.12.2011, s. 2.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 181, 29.6.2013, s. 4.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1.

Středa 6. října 2021

- s ohledem na zprávu Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) ze dne 3. března 2014 nazvanou „Násilí páchané na ženách: průzkum v celé EU“,
 - s ohledem na platformu nezávislých odborných mechanismů pro diskriminaci a násilí páchané na ženách (platforma EDVAW) a na její prohlášení ze dne 31. května 2019 s názvem „Partnerské násilí na ženách je zásadním faktorem při rozhodování o svěření dítěte do péče“,
 - s ohledem na prohlášení Marceline Naudiové, předsedkyně expertní skupiny pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí (GREVIO) působící v rámci Rady Evropy, ze dne 24. března 2020 o potřebě dodržovat v době pandemie standardy Istanbulské úmluvy, s názvem „Pro mnoho žen a dětí není domov bezpečným místem“,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na společná jednání Výboru pro právní záležitosti a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví podle článku 58 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0254/2021),
- A. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou a hlavním cílem EU a měla by být zohledněna ve všech politikách EU; vzhledem k tomu, že právo na rovné zacházení a nediskriminaci je jedním ze základních práv zakotvených ve Smlouvách ⁽¹¹⁾ a v Listině ⁽¹²⁾ a že by mělo být plně dodržováno; vzhledem k tomu, že násilí na základě pohlaví ve všech svých podobách představuje extrémní formu diskriminace žen a porušování lidských práv zakořeněné v genderové nerovnosti a že napomáhá k jejímu přetrvávání a upevňování; vzhledem k tomu, že tento druh násilí vychází z genderových stereotypů o úlohách a schopnostech žen a mužů a z nerovných mocenských vztahů ve společnosti a zachovává je; vzhledem k tomu, že je stále rozšířen a postihuje ženy na všech úrovních společnosti bez ohledu na věk, vzdělání, příjem, sociální postavení nebo zemi původu či bydliště, a vzhledem k tomu, že představuje jednu z nejzávažnějších překážek na cestě k dosažení rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že ženy a děti nejsou proti genderově podmíněnému násilí stejně chráněny v celé EU v důsledku různých politik a právních předpisů platných v různých členských státech;
- B. vzhledem k tomu, že navzdory četným případům formálního uznání rovnosti žen a mužů a pokroku, jehož bylo dosaženo v této oblasti, jsou ženy stále diskriminovány a znevýhodňovány a přetrvávají sociální, hospodářské a kulturní nerovnosti; vzhledem k tomu, že podle indexu rovnosti žen a mužů EIGE z roku 2020 zatím žádný členský stát nedosáhl úplné rovnosti mezi ženami a muži; vzhledem k tomu, že pokrok EU v oblasti rovnosti žen a mužů je stále pomalý, ačkoli výsledky indexu se zlepšují v průměru o jeden bod každé dva roky; vzhledem k tomu, že tímto způsobem dosáhne EU rovnosti žen a mužů za téměř 70 let; vzhledem k tomu, že Parlament již vyzval k vytvoření nové Rady ve složení ministrů a státních tajemníků, kteří jsou odpovědní za rovnost žen a mužů;
- C. vzhledem k tomu, že různé formy útlaču neexistují samostatně, ale překrývají se a postihují jednotlivce současně, což vede k průřezovým formám diskriminace; vzhledem k tomu, že diskriminace na základě pohlaví se často protíná s diskriminací z jiných důvodů, jako jsou rasa, barva pleti, etnický nebo sociální původ, genetické rysy, jazyk, náboženské vyznání nebo přesvědčení, politické názory či jakékoli jiné názory, příslušnost k národnostní menšině, majetek, narození, zdravotní postižení, věk a sexuální orientace;
- D. vzhledem k tomu, že v tomto desetiletí je na celosvětové i unijní úrovni patrná viditelná a organizovaná ofenziva proti rovnosti žen a mužů a právům žen, a to i v EU;

⁽¹¹⁾ Článek 2 a čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a články 8, 10, 19 a 157 SFEU.

⁽¹²⁾ Články 21 a 23 Listiny.

Středa 6. října 2021

- E. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní podmínkou pro inovativní, konkurenceschopné a prosperující hospodářství EU a vede k vytváření nových pracovních míst a vyšší produktivitě, zejména v souvislosti s digitalizací a přechodem na zelenou ekonomiku;
- F. vzhledem k tomu, že partnerským násilím se rozumí jakýkoli akt fyzického, sexuálního, psychického nebo ekonomického násilí, k němuž dojde mezi bývalými či současnými manželi či partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí či sdílel s obětí bydliště; vzhledem k tomu, že násilí mezi partnery je jednou z nejrozšířenějších forem násilí na základě pohlaví, kdy podle odhadů 22 % žen zažilo fyzické nebo sexuální násilí a 43 % zažilo psychické násilí ze strany svého partnera ⁽¹³⁾; vzhledem k tomu, že ženy a děti jsou tímto druhem násilí neúměrně postihovány; vzhledem k tomu, že domácí násilím se rozumí „všechny činy fyzického, sexuálního, psychického nebo ekonomického násilí, k nimž dojde v rámci rodiny či domácnosti, nebo mezi bývalými či současnými manželi a partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí nebo sdílel společné bydliště s obětí“ ⁽¹⁴⁾; vzhledem k tomu, že domácí násilí představuje závažný a často dlouhodobý a skrytý sociální problém, který způsobuje systematické fyzické nebo psychické trauma se závažnými důsledky pro oběti a má závažný dopad na emoční, ekonomickou a sociální situaci celé rodiny, neboť pachatel je osobou, jíž by oběť měla být schopna důvěřovat; vzhledem k tomu, že 70 % až 85 % dětí, které jsou oběťmi násilí, zná pachatele, který se na nich dopouští zneužívání, a vzhledem k tomu, že převážná většina těchto dětí se stává oběťmi osob, jimž důvěřují ⁽¹⁵⁾; vzhledem k tomu, že oběti často podléhají nátlakové kontrole ze strany zneužívající osoby, která se vyznačuje zastrašováním, kontrolováním, izolací a zneužíváním;
- G. vzhledem k tomu, že míra partnerského násilí ve venkovských a odlehlých komunitách je ještě vyšší než v městských oblastech; vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských a odlehlých oblastech se potýkají s vyšší mírou partnerského násilí a s častějším a závažnějším fyzickým, psychickým a ekonomickým zneužíváním, které se ještě zhoršuje tím, že mají bydliště dále od dostupných zdrojů a služeb, kde by mohly hledat pomoc; vzhledem k tomu, že nedostatečné pochopení domácího násilí ze strany zdravotnických, sociálních a právních služeb ve venkovských a odlehlých regionech lze označit za závažný problém pro osoby, které partnerské násilí přežily;
- H. vzhledem k tomu, že na úrovni EU jsou v čele většiny domácností s jedním rodičem matky samoživitelky, které jsou ekonomicky obzvláště zranitelné, a to zejména ženy v kategoriích osob s nízkými mzdami, a že častěji opouštějí trh práce dříve, když se stanou rodiči, což je znevýhodňuje ve chvíli, kdy se snaží na trh práce znovu vstoupit; vzhledem k tomu, že 40,3 % domácností s jedním rodičem v EU bylo v roce 2019 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením ⁽¹⁶⁾;
- I. vzhledem k tomu, že 30 % žen, které jsou sexuálně viktimizovány ze strany bývalého nebo současného partnera, se rovněž setkalo se sexuálním násilím v dětství, a vzhledem k tomu, že 73 % matek, které se staly obětí fyzického nebo sexuálního násilí ze strany partnera, uvádí, že se alespoň jedno z jejich dětí o tomto násilí dozvědělo ⁽¹⁷⁾;
- J. vzhledem k tomu, že omezení volného pohybu osob a opatření k omezení fyzického kontaktu během pandemie COVID-19 byla v mnoha členských státech spojena s exponenciálním nárůstem počtu a intenzity případů partnerského násilí, psychického násilí, nátlakové kontroly a kybernetického násilí, a že se o 60 % zvýšil počet tísňových volání ze strany obětí domácího násilí ⁽¹⁸⁾; vzhledem k tomu, že požadavek zůstat doma a alarmující nárůst v rámci „stínové pandemie“ znesnadnil ženám a dětem přístup k účinné ochraně, podpůrným službám a spravedlnosti a odhalil nedostatek podpůrných zdrojů a struktur, a vzhledem k tomu, že oběti měly omezený přístup k podpůrným službám a mnoho z nich zůstalo bez odpovídající a včasné ochrany; vzhledem k tomu, že členské státy by měly sdílet osvědčené postupy v rámci zvláštních opatření s cílem poskytnout obětem včasnou a dostupnou pomoc, včetně zřízení systémů nouzového posílání textových zpráv nebo vytvoření kontaktních míst pro hledání pomoci v lékárnách a supermarketech; vzhledem k tomu, že navzdory rozšířenému výskytu tohoto jevu není partnerské násilí páchané na

⁽¹³⁾ Zpráva agentury FRA ze dne 3. března 2014 s názvem „Násilí na ženách: průzkum napříč EU“.

⁽¹⁴⁾ Istanbulská úmluva.

⁽¹⁵⁾ Rada Evropy, „Kanál vysílající o lidských právech: Zastavení pohlavního zneužívání dětí ve sportu“, přístup dne 21. července 2021.

⁽¹⁶⁾ Eurostat, „Děti ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením“, údaje z října 2020.

⁽¹⁷⁾ Zpráva agentury FRA ze dne 3. března 2014 s názvem „Násilí na ženách: průzkum v celé EU“.

⁽¹⁸⁾ Tiskové prohlášení Dr. Hanse Henriho P. Klugeho, regionálního ředitele pro Evropu v rámci Světové zdravotnické organizace, ze dne 7. května 2020 s názvem „Během pandemie COVID-19 lze násilí stále předcházet a není nevyhnutelné“.

Středa 6. října 2021

ženách v EU z různých důvodů dostatečně oznamováno ze strany obětí, jejich rodin, přátel, známých a sousedů, zejména během pandemie COVID-19, a vzhledem k tomu, že existuje značný nedostatek komplexních, srovnatelných a genderově rozlišených údajů, což ztěžuje úplné posouzení dopadu krize; vzhledem k tomu, že z průzkumu Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) o násilí páchaném na ženách vyplývá, že oběti oznamují nejzávažnější případy partnerského násilí policii pouze ve 14 % případů a že dvě třetiny obětí z řad žen systematicky neinformují úřady, buď ze strachu nebo kvůli nedostatku informací o právech obětí, nebo z důvodu obecného přesvědčení o tom, že partnerské násilí je soukromou záležitostí, která by neměla být zveřejňována ⁽¹⁹⁾;

- K. vzhledem k tomu, že domácí násilí a násilí na základě pohlaví vzrostlo v důsledku opatření omezujících volný pohyb zavedených během pandemie COVID-19, a vzhledem k tomu, že podle poslední zprávy Europolu ⁽²⁰⁾, online dramaticky vzrostlo pohlavní zneužívání dětí v EU;
- L. vzhledem k tomu, že během opakovaných omezení volného pohybu osob byl hlášen značný nárůst domácího násilí vůči osobám LGBTI+, zejména vůči mladým lidem;
- M. vzhledem k tomu, že ekonomické násilí páchané na ženách, například v podobě škody na majetku, omezení přístupu k finančním zdrojům, vzdělání či trhu práce nebo neplnění hospodářské odpovědnosti, jako je hrazení výživného, si zaslouží náležitou pozornost, neboť bránění finanční nezávislosti a rodinnému bohatství jde ruku v ruce s jinými formami násilí a vede k tomu, že se oběti ocitnou v další pasti; vzhledem k tomu, že oběti, které nejsou finančně nezávislé, jsou často nuceny nadále žít s pachatelem, aby se vyhnuly finanční nejistotě, bezdomovectví nebo chudobě, a vzhledem k tomu, že se tento trend zhoršil v důsledku pandemie COVID-19; vzhledem k tomu, že spravedlivá odměna a ekonomická nezávislost jsou nezbytné pro to, aby ženy mohly opouštět vztahy, v nichž dochází ke zneužívání a násilí; vzhledem k tomu, že v některých členských státech výkon soudních rozhodnutí o poskytnutí finanční náhrady může od obětí vyžadovat, aby nadále byla v kontaktu s pachatelem, což ji vystavuje riziku dalšího fyzického a emocionálního zneužívání;
- N. vzhledem k tomu, že děti mohou v domácím a rodinném prostředí trpět také tím, že jsou svědky násilí ⁽²¹⁾ a že zažívají jakékoli špatné zacházení, k němuž dochází prostřednictvím fyzického, slovního, psychického, sexuálního nebo ekonomického násilí vůči referenčním osobám nebo jiným citově významným osobám; vzhledem k tomu, že takové násilí má pro psychický a citový vývoj dítěte velmi závažné důsledky, a vzhledem k tomu, že je proto nezbytné věnovat tomuto druhu násilí patřičnou pozornost při rozhodování o rozluce a rodičovské péči, přičemž je třeba zajistit, aby na prvním místě byly nejlepší zájmy dítěte, zejména při určování práva na péči o dítě a práva na navštěvování dítěte v případech rozluky; vzhledem k tomu, že násilí, jehož jsou děti svědky, není vždy snadno rozpoznatelné a že ženy jako oběti domácího násilí žijí ve stavu napětí a emočních obtíží; vzhledem k tomu, že v případech týkajících se domácího násilí a ochrany dětí by se soudy měly obracet na znalce s příslušnými znalostmi a nástroji, aby nepřijímaly rozhodnutí proti matce, která řádně nezohledňuje všechny okolnosti;
- O. vzhledem k tomu, že vzdělání hraje zásadní úlohu při získávání dovedností dětí a mladých lidí, které jim pomáhají vytvářet zdravé vztahy, zejména tím, že je poučí o genderových normách, rovnosti žen a mužů, dynamice sil ve vztazích, souhlasu a respektování hranic a že pomáhá bojovat proti násilí na základě pohlaví; vzhledem k tomu, že podle mezinárodních technických pokynů UNESCO k sexuální výchově umožňují programy komplexní sexuální výchovy v rámci školních osnov dětem a mladým lidem získat znalosti, pozitivní přístupy a dovednosti v této oblasti, včetně respektování lidských práv, rovnosti žen a mužů, souhlasu a rozmanitosti, a vzhledem k tomu, že se tak posiluje postavení dětí a mladých lidí;
- P. vzhledem k tomu, že pro řešení otázky vymýcení násilí páchaného na základě pohlaví je nezbytné vycházet z jednotných a srovnatelných administrativních údajů na základě pevného a koordinovaného rámce pro shromažďování údajů; vzhledem k tomu, že stávající dostupné údaje, které shromažďují donucovací a soudní orgány členských států, neodrážejí plný rozsah partnerského násilí a jeho dopad a dlouhodobé účinky na ženy i děti, neboť většina členských států neshromažďuje srovnatelné údaje o násilí zvlášť pro každé pohlaví ani neuznává partnerské

⁽¹⁹⁾ Zpráva agentury FRA ze dne 3. března 2014 s názvem „Násilí na ženách: průzkum napříč EU“.

⁽²⁰⁾ Zpráva Europolu ze dne 19. června 2020 s názvem „Využití izolace: pachatelé a oběti pohlavního zneužívání dětí na internetu během pandemie COVID-19“.

⁽²¹⁾ Vysvětlující zpráva Rady Evropy ze dne 11. května 2011 k Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí.

Středa 6. října 2021

násilí jako zvláštní trestný čin, což vytváří šedou zónu odrážející fakt, že skutečný výskyt a počet případů partnerského násilí je do značné míry nevyčíslen a nezmapován; vzhledem k tomu, že chybí rovněž údaje o zvýšeném riziku a výskytu domácího a partnerského násilí, pokud jde o specifické skupiny, jako jsou znevýhodněné nebo diskriminované skupiny žen;

- Q. vzhledem k tomu, že v některých členských státech je partnerské násilí páchané na ženách často opomíjeno a zdá se, že v případech opatření a rozhodnutí týkajících se péče o dítě, přístupu k dítěti, styku s dítětem a jeho navštěvování standardně převládá společná péče nebo rodičovská odpovědnost; vzhledem k tomu, že přehlížení tohoto násilí má pro ženy a děti katastrofální důsledky, neboť může eskalovat ve vraždy žen z nenávisti nebo vraždy novorozenců; vzhledem k tomu, že oběti partnerského násilí potřebují zvláštní ochranná opatření; vzhledem k tomu, že situace obětí se značně zhoršuje, pokud jsou na pachateli ekonomicky nebo sociálně závislé; vzhledem k tomu, že je proto nezbytné tento druh násilí plně zohlednit při rozhodování o opatřeních týkajících se odloučení a péče o dítě a zabývat se obviněními z násilí dříve než otázkami péče o dítě a navštěvování; vzhledem k tomu, že soudy členských států by měly zajistit, aby se provádělo komplexní posouzení v rámci zásady „nejlepšího zájmu dítěte“ s cílem stanovit práva péče o dítě a práva dítě navštěvovat, což zahrnuje vyslechnutí dítěte, zapojení všech příslušných služeb, poskytnutí psychologické podpory a zohlednění znalostí všech zapojených odborníků;
- R. vzhledem k tomu, že posouzení rizik v oblasti prosazování práva ve většině členských států systematicky nezahrnuje informace, které by poskytly děti o svých zkušenostech s partnerským násilím;
- S. vzhledem k tomu, že při všech rozhodnutích týkajících se dětí, včetně rodinných sporů, by měl být vždy prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte, a vzhledem k tomu, že by tudíž mělo být v případě potřeby v nejlepším zájmu dítěte omezeno právo každého dítěte udržovat kontakt s oběma rodiči zakotvené v článku 8 Evropské úmluvy o lidských právech a v článku 9 Úmluvy OSN o právech dítěte;
- T. vzhledem k tomu, že podle článku 12 Úmluvy OSN o právech dítěte a článků 4 a 16 směrnice (EU) 2016/800 mají děti právo vyjádřit své názory způsobem přiměřeným jejich věku ve všech záležitostech, které se jich týkají, a to i v soudních a správních řízeních, a vzhledem k tomu, že tyto názory musí být vždy primárně zohledněny v souladu s věkem a vyspělostí dítěte;
- U. vzhledem k tomu, že dvě z nejprestižnějších institucí zabývajících se duševním zdravím, a to Světová zdravotnická organizace a Americká psychologická asociace, odmítají používání tzv. syndromu odcizeného rodiče a podobných pojmů a termínů, neboť je lze použít jako strategii proti obětem násilí tím, že zpochybní rodičovské schopnosti obětí, přičemž se nevezme v úvahu jejich vyjádření a nezohlední se násilí, jemuž jsou vystaveny děti; vzhledem k tomu, že podle doporučení platformy nezávislých odborných mechanismů pro diskriminaci a násilí páchané na ženách (platforma EDVAW) je nezbytné, aby obvinění z odcizení rodiče uplatňované ze strany zneužívajících otců vůči matkám bylo státními orgány a subjekty, včetně těch, které rozhodují o péči o děti, považováno za pokračování výkonu moci a kontroly⁽²²⁾;
- V. vzhledem k tomu, že anonymní stížnosti a stížnosti, které oběti později vzaly zpět, mohou bránit dalšímu vyšetřování ze strany orgánů a představovat překážku pro předcházení dalšímu násilí;
- W. vzhledem k tomu, že trestní řízení na základě stížnosti na domácí násilí se často řeší zcela odděleně od řízení o rozluce a péči o děti; vzhledem k tomu, že to může znamenat, že bude nařízena společná péče o děti nebo bude rozhodnuto o právu na navštěvování, které ohrozí práva a bezpečnost oběti a dětí; vzhledem k tomu, že to může mít nevratné důsledky pro duševní a emocionální rozvoj dětí, což ve skutečnosti má dopad na jejich nejlepší zájem; vzhledem k tomu, že je proto nezbytné, aby členské státy zajistily, aby oběti měly podle svých potřeb bezplatný přístup k důvěrným službám podpory obětí, které jednají v zájmu obětí před trestním řízením, v jeho průběhu a po přiměřenou dobu po skončení trestního řízení, a to i prostřednictvím systému psychosociální podpory – zejména během výslechů a po nich –, který zohlední emoční napětí spojené s danými okolnostmi;
- X. vzhledem k tomu, že podle článku 67 SFEU Unie „tvoří prostor svobody, bezpečnosti a práva při respektování základních práv“, pro nějž je zásadní nediskriminační přístup ke spravedlnosti pro všechny;

⁽²²⁾ Prohlášení platformy EDVAW ze dne 31. května 2019 nazvané „Partnerské násilí na ženách je zásadním faktorem při rozhodování o svěření dítěte do péče“.

Středa 6. října 2021

- Y. vzhledem k tomu, že je nezbytné zajistit, aby v případech rodinného práva byla věnována prvořadá pozornost bezpečnosti a ochraně obětí, a vzhledem k tomu, že mechanismy alternativního řešení sporů, jako je mediace, by se neměly využívat v případech, kdy dojde k násilí páchanému na ženách a dětech před soudním řízením nebo v jeho průběhu, aby se tak zabránilo další újmě vůči obětem;
- Z. vzhledem k tomu, že Istanbulská úmluva vyžaduje, aby smluvní strany přijaly legislativní nebo jiná nezbytná opatření s cílem zajistit, aby se při určování práva na péči o dítě a práva na navštěvování dítěte braly v úvahu případy domácího násilí a aby výkon práva na navštěvování nebo péči o dítě neohrozil práva a bezpečnost obětí nebo jejich dětí⁽²³⁾; vzhledem k tomu, že od vstupu Istanbulské úmluvy v platnost uplynulo osm let a že ji dosud neratifikovalo šest členských států EU ani sama EU; vzhledem k tomu, že Istanbulská úmluva je v současné době nejvýznamnějším mezinárodním rámcem pro prevenci a potírání genderově podmíněného násilí;
- AA. vzhledem k tomu, že společná péče o dítě v situacích partnerského násilí vystavuje ženy nepřetržitému sledu násilí, kterému by bylo možné předejít, a to tím, že je nutí, aby zůstaly v zeměpisné blízkosti pachatelů, a vystavuje je další možnosti fyzického a psychického násilí a emočního zneužívání, což může mít přímý či nepřímý dopad na jejich děti; vzhledem k tomu, že v případech partnerského násilí by právo žen a dětí na ochranu a na život bez fyzického a psychického násilí mělo mít přednost před upřednostňováním společné péče o dítě; vzhledem k tomu, že špatné zacházení s dětmi ze strany pachatelů partnerského násilí lze využít k výkonu moci a páchání násilných činů vůči matce, což je druh zprostředkovaného násilí na základě pohlaví, který je v některých členských státech znám jako nepřímé násilí,
- AB. vzhledem k tomu, že linky pomoci jsou klíčovým prostředkem k získání podpory, avšak vzhledem k tomu, že pouze 13 členských států zavedlo linku pomoci EU 116 006 pro všechny oběti trestných činů a pouze několik členských států má specializované linky pomoci pro oběti partnerského násilí;
- AC. vzhledem k tomu, že partnerské násilí je neoddelitelně spojeno s násilím na dětech a zneužíváním dětí; vzhledem k tomu, že vystavení dětí domácímu násilí je třeba považovat za násilí páchané na dětech; vzhledem k tomu, že děti, jež jsou vystaveny domácímu násilí, trpí negativními psychickými nebo fyzickými zdravotními následky, které mohou být akutní a chronické; vzhledem k tomu, že viktimizace dětí v situacích násilí páchaného na ženách může pokračovat a vystupňovat se v souvislosti s rodičovskými spory ohledně péče o dítě; vzhledem k tomu, že se duševní zdraví a životní podmínky dětí zhoršily v důsledku opatření zavedených s cílem bojovat proti šíření onemocnění COVID-19; vzhledem k tomu, že se značně liší počet služeb v oblasti duševního zdraví dětí mezi jednotlivými členskými státy a v mnoha z nich není dostatečný;
- AD. vzhledem k tomu, že vyrůstání v násilném domácím prostředí má velmi negativní důsledky pro fyzický, emoční a sociální vývoj dítěte a jeho následné chování jako dospělého; vzhledem k tomu, že vystavení dítěte násilí, ať už tak, že zažívá špatné zacházení, nebo tak, že je svědkem partnerského násilí, představuje rizikový faktor pro zranitelnost vůči viktimizaci, páchání násilí v dospělosti nebo problémy s chováním a s fyzickým či psychickým zdravím;
- AE. vzhledem k tomu, že navzdory pokroku je z nedávných zpráv zřejmé, že oběti trestných činů v EU stále nejsou schopny plně uplatňovat svá práva; vzhledem k tomu, že pro ženy, které jsou vystaveny partnerskému násilí, má zásadní význam přístup k podpůrným službám; vzhledem k tomu, že přetrvává nedostatečný počet specializovaných i obecných podpůrných služeb pro oběti partnerského násilí, a vzhledem k tomu, že oběti často čelí potížím při dosahování spravedlnosti z důvodu nedostatku informací a nedostatečné podpory a ochrany; vzhledem k tomu, že oběti často čelí sekundární viktimizaci v trestním řízení a při uplatňování nároku na odškodnění; vzhledem k tomu, že v některých případech nejsou pracovníci donucovacích orgánů a soudní systémy schopni poskytnout ženám a dětským obětem domácího násilí dostatečnou podporu, a vzhledem k tomu, že oběti genderově podmíněného násilí se při jeho oznamování dokonce setkávají s nedostatečně pozorným chováním nebo nevhodnými komentáři; vzhledem k tomu, že důležitými aktéry při předcházení domácímu a partnerskému násilí a při jeho řešení jsou organizace občanské společnosti a veřejné organizace, zejména ty, které pracují s dětmi a oběťmi domácího násilí a násilí na základě pohlaví a v jejich prospěch; vzhledem k tomu, že tyto organizace mohou díky svým zkušenostem na místní úrovni také významně přispět k vytváření politiky a právních předpisů; vzhledem k tomu, že programy financování v rámci EU, jako je program Spravedlnost a program Občané, rovnost, práva a hodnoty, lze použít na podporu činností zaměřených na ochranu a podporu obětí domácího násilí a násilí na základě pohlaví, včetně zajištění přístupu ke spravedlnosti a financování organizací pracujících s oběťmi;

(23) Článek 31 Istanbulské úmluvy.

Středa 6. října 2021

- AF. vzhledem k tomu, že přeshraniční řízení o odluce, rozvodu a péči o děti mívají složitější povahu a obvykle déle trvají; vzhledem k tomu, že větší mobilita uvnitř EU vedla k nárůstu přeshraničních sporů týkajících se rodičovské odpovědnosti a péče o dítě; vzhledem k tomu, že automatické uznávání rozhodnutí o řízeních souvisejících s právem péče o dítě, pokud se jedná o případ násilí na základě pohlaví, je problematické, neboť právní předpisy o násilí na základě pohlaví se v jednotlivých členských státech liší a ne všechny členské státy uznávají partnerské násilí jako trestný čin a formu násilí na základě pohlaví; vzhledem k tomu, že Komise musí zintenzivnit své úsilí o to, aby byly ve všech členských státech konzistentně a skutečně prováděny zásady a cíle stanovené v Úmluvě OSN o právech dítěte, kterou ratifikovaly všechny členské státy EU; vzhledem k tomu, že členské státy jako smluvní strany Úmluvy OSN o právech dítěte musí u všech veřejných opatření, včetně řešení přeshraničních rodinných sporů, dbát především na nejlepší zájem dítěte; vzhledem k tomu, že čl. 83 odst. 1 SFEU stanoví možnost stanovit minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v oblastech mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem z důvodu povahy nebo dopadu těchto trestných činů nebo kvůli zvláštní potřebě potírat je na společném základě; vzhledem k tomu, že čl. 83 odst. 2 SFEU stanoví možnost stanovit minimální pravidla pro vymezení trestných činů a sankcí pro zajištění účinného provádění politiky Unie v oblasti, která byla předmětem harmonizačního opatření;
- AG. vzhledem k tomu, že čl. 82 odst. 2 SFEU upravuje stanovení minimálních pravidel platných v členských státech pro usnadnění vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí a policejní a justiční spolupráce v trestních věcech s přeshraničním rozměrem, zejména pokud jde o práva obětí trestného činu;

Obecné poznámky

1. co nejdůrazněji odsuzuje veškeré formy násilí páchaného na základě pohlaví, domácího násilí a násilí vůči ženám a vyjadřuje politování nad skutečností, že zejména ženy a děti jsou, bez ohledu na rozdíly mezi nimi, nadále vystavovány partnerskému násilí, které představuje závažné porušení jejich lidských práv a důstojnosti a ovlivňuje také ekonomické postavení žen, přičemž tento jev se během krize COVID-19 prohloubil;
2. připomíná, že zvláštní zpravodaj OSN pro otázky násilí páchaného na ženách konstatoval, že krize COVID-19 ukázala, že chybí řádné provádění mezinárodních úmluv na ochranu a předcházení násilí na základě pohlaví; vyzývá členské státy, aby se naléhavě zabývaly nárůstem partnerského násilí během pandemie COVID-19, a vybízí je, aby si vyměňovaly vnitrostátní inovace, pokyny, osvědčené postupy a protokoly, které prokázaly svou účinnost při řešení partnerského násilí a při podpoře obětí, zejména v mimořádných situacích; žádá Komisi, aby tyto postupy prosazovala; vyzývá členské státy a místní orgány, aby zjišťovaly rozsah násilí na základě pohlaví a podporovaly oběti násilí založeného na pohlaví a domácího násilí tím, že jim zaručí bezpečnost a ekonomickou nezávislost díky přístupu ke specifickému bydlení a základním veřejným službám, jako je zdravotní péče, doprava a profesionální psychologická podpora; vyzývá Komisi, aby vypracovala protokol Evropské unie o násilí páchaném na ženách v krizových a nouzových situacích s cílem předcházet násilí páchanému na ženách a podporovat oběti během mimořádných událostí, jako je pandemie COVID-19, aby zavedla bezpečný a pružný systém nouzového varování a aby považovala služby ochrany obětí, jako jsou linky pomoci, bezpečné ubytování a zdravotní služby, za „základní služby“ v členských státech; vyzdvihuje v této souvislosti potřebu specifických opatření, která by řešila stávající rozdíly v právních předpisech, politikách a službách mezi členskými státy a nárůst domácího násilí a násilí na základě pohlaví během pandemie COVID-19;
3. zdůrazňuje, že pachatelé často využívají soudní spory k rozšíření své moci a kontroly a k dalšímu zastrahování a podněcování strachu u svých obětí; v této souvislosti zdůrazňuje, že násilný rodič často manipuluje s dítětem a požaduje sdílenou péči, aby se i po odluce nadále dostával do kontaktu s matkou; zdůrazňuje, že pachatelé často zneužívají děti nebo hrozí, že jim uškodí či je vezmou, aby svým partnerům a bývalým partnerům škodili, což má vážný dopad na harmonický vývoj dítěte; znovu opakuje, že se také jedná o jednu z podob násilí na základě pohlaví; konstatuje, že zadržování plateb výživného mohou pachatelé využívat jako hrozbu a formu zneužívání vůči svým obětem; zdůrazňuje, že tato praxe může obětem způsobit značnou psychickou újmu a vytvářet nebo zhoršovat finanční obtíže; vyzývá členské státy, aby přijaly opatření k zajištění toho, aby bylo obětem výživné vypláceno z fondů pro oběti s cílem zabránit finančnímu zneužívání a riziku, že obětem bude způsobena další újma;

Středa 6. října 2021

4. vítá závazek Komise v rámci strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 bojovat proti násilí na základě pohlaví a zdůrazňuje, že je důležité v tomto ohledu plně a rychle splnit její klíčové cíle; poukazuje na znepokojivé údaje o násilí na základě pohlaví, které odhalují, že je naléhavě třeba změnit patriarchální chování; připomíná, že společná opatření mají zásadní význam pro vzestupnou konvergenci a harmonizaci práv žen v Evropě; vyzývá proto k vytvoření Rady ve složení pro rovnost žen a mužů v rámci Evropské rady, aby se zástupci členských států pravidelně scházeli, schvalovali právní předpisy a vyměňovali si osvědčené postupy; zdůrazňuje, že opatření k boji proti násilí na základě pohlaví a domácímu násilí musí zahrnovat meziodvětvový přístup, aby byla co nejinkluzivnější a bránila všem typům diskriminace;

5. poukazuje na to, že Istanbulská úmluva je klíčovým nástrojem boje proti násilí vůči ženám na základě pohlaví a proti domácímu násilí; vyjadřuje politování nad tím, že Evropská unie úmluvu dosud neratifikovala a dosud ji ratifikovalo pouze 21 členských států EU; vyzývá k její urychlené ratifikaci a provedení na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU; naléhavě vyzývá Bulharsko, Česko, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko a Slovensko, aby Istanbulskou úmluvu ratifikovaly; připomíná, že důrazně odsuzuje nedávné rozhodnutí polského ministra spravedlnosti oficiálně zahájit proces odstoupení Polska od Istanbulské úmluvy, což by představovalo vážný krok zpět, pokud jde o rovnost žen a mužů, práva žen a boj proti násilí na základě pohlaví; vyzývá Komisi, aby pokračovala ve vytváření komplexního rámce politik, programů a dalších iniciativ zaměřených na boj proti násilí páchanému na ženách a domácímu násilí a aby vyčlenila dostatečné a odpovídající zdroje na opatření související s prováděním Istanbulské úmluvy prostřednictvím svých programů financování zaštitěných ustanoveními víceletého finančního rámce na období 2021–2027, a prostřednictvím složky Daphne; oceňuje všechny kampaně doporučující ratifikaci a provádění Istanbulské úmluvy; podporuje záměr Komise nadále prosazovat její ratifikaci v celé EU; důrazně odsuzuje veškeré pokusy o diskreditaci Istanbulské úmluvy a pokusy o zvrácení pokroku dosaženého v boji proti násilí na základě pohlaví, včetně domácího násilí, k nimž dochází v některých členských státech; s velkým znepokojením konstatuje, že účinné uplatňování úmluvy je v celé EU stále nevyvážené; vyzývá členské státy, které úmluvu ratifikovaly, aby zajistily její plné a účinné provádění v praxi, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována článku 31 Istanbulské úmluvy, a aby přijaly veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly při rozhodování o právu péče o dítě a právu na styk s dítětem zohledňovány incidenty partnerského násilí a aby výkon jakýchkoli práv na styk s dítětem nebo péče o dítě neohrožoval práva a bezpečnost oběti nebo dětí;

6. vyzývá Komisi a Radu, aby násilí na základě pohlaví doplnily na seznam oblastí trestné činnosti podle čl. 83 odst. 1 SFEU a zohlednily přitom zvláštní potřebu společně bojovat proti této trestné činnosti; vyzývá Komisi, aby to využila jako právní základ k navržení závazných opatření a ucelené rámcové směrnice EU s cílem předcházet všem formám násilí na základě pohlaví a bojovat proti nim, včetně dopadu partnerského násilí na ženy a děti, a aby v ní stanovila jednotné normy a povinnost náležité péče při shromažďování údajů, prevenci a vyšetřování násilí, ochraně obětí a svědků a stíhání a trestání pachatelů; připomíná, že taková nová legislativní opatření by měla být v každém případě v souladu s právy, povinnostmi a cíli Istanbulské úmluvy a měla by doplňovat její ratifikaci; doporučuje, aby Istanbulská úmluva byla vnímána jako minimální norma a aby se usilovalo o dosažení dalšího pokroku za účelem vymýcení násilí na základě pohlaví a domácího násilí;

7. vyzývá členské státy a Komisi, aby přijaly konkrétní opatření k vymýcení kybernetického násilí, včetně obtěžování na internetu, kybernetické šikany a misogynních nenávistných projevů, které neúměrně postihuje děti, a zejména dívky, a aby konkrétně řešily nárůst těchto forem násilí na základě pohlaví během pandemie COVID-19; vyzývá Komisi, aby navrhla příslušné právní předpisy a veškerá další možná opatření s cílem vymýtit nenávistné projevy a obtěžování na internetu;

8. vyjadřuje politování nad nedostatečným financováním boje proti domácímu násilí ze strany Komise a členských států vzhledem k rozsahu tohoto jevu; konstatuje, že členské státy, které tyto prostředky výrazně zvýšily, dosáhly výsledků, zejména pokud jde o snížení počtu případů feminicidy; vyzývá Komisi a členské státy, aby navýšily prostředky určené na boj proti domácímu násilí; je znepokojen roztržitostí financování, krátkodobou povahou financování a administrativní zátěží, která může omezit přístup sdružení k financování, a tím ovlivnit kvalitu podpory pro oběti domácího násilí a jejich děti; žádá Komisi a členské státy, aby podporovaly stabilní a dlouhodobé financování;

Středa 6. října 2021

Ochrana, bezpečnost a podpora obětí násilí na základě pohlaví – řešení partnerského násilí v souvislosti s právy péče o dítě a rozhodnutí o styku s dítětem

9. připomíná, že při všech úkonech týkajících se dětí musí být prvořadým kritériem jejich nejlepší zájem; připomíná právo dítěte, jež je odloučeno od jednoho nebo obou rodičů, udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý kontakt s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu s jeho nejlepším zájmem; konstatuje, že společná péče o dítě a styk s dítětem bez dohledu jsou v zásadě žádoucí, aby se zajistilo, že rodiče budou mít stejná práva a povinnosti, ledaže by to bylo v rozporu s nejlepším zájmem dítěte; zdůrazňuje, že je v rozporu s tímto zájmem, pokud zákon automaticky svěřuje rodičovskou zodpovědnost jednomu nebo oběma rodičům; připomíná, že podle Úmluvy OSN o právech dítěte je posuzování nejlepšího zájmu dítěte jedinečnou činností, která by měla být prováděna v každém jednotlivém případě s ohledem na konkrétní situaci každého dítěte; zdůrazňuje, že partnerské násilí je s nejlepším zájmem dítěte a se společnou péčí o dítě jednoznačně neslučitelné, neboť má závažné důsledky pro ženy a děti, například zahrnuje riziko násilí páchaného po odluce a extrémních činů – feminicidy a zabití dětí; zdůrazňuje, že při stanovování opatření pro přidělování péče o dítě, práv na přístup a styk s dítětem, musí mít prvořadý význam ochrana žen a dětí před násilím a nejlepší zájem dítěte a ty by měly mít přednost před jinými kritérii; zdůrazňuje proto, že práva nebo nároky pachatelů nebo údajných pachatelů v průběhu soudního řízení a po jeho skončení, a to i pokud jde o majetek, soukromí, péči o dítě, přístup k dítěti, kontakt s dítětem a návštěvy, by měly být stanoveny s ohledem na lidská práva žen a dětí na život a na fyzickou, sexuální a psychologickou integritu a řídit se zásadou nejlepšího zájmu dítěte⁽²⁴⁾; zdůrazňuje proto, že odnětí práva péče o dítě a práva na styk s dítětem násilnému partnerovi a přiznání výlučné péče matce, pokud je obětí násilí, může představovat jediný způsob, jak zabránit dalšímu násilí a druhotné viktimizaci obětí; zdůrazňuje, že přiznání veškeré rodičovské odpovědnosti jednomu z rodičů musí být doprovázeno odpovídajícími kompenzačními mechanismy, jako jsou sociální dávky a přednostní přístup ke kolektivní a individuální péči;

10. zdůrazňuje, že neschopnost řešit partnerské násilí, pokud jde o práva péče o dítě a rozhodnutí týkající se styku s dítětem, je porušením lidských práv projevujícím se zanedbáním práva na život, na život bez násilí a na zdravý vývoj žen a dětí; důrazně žádá, aby jakákoli forma násilí, včetně svědectví o násilí páchaném na rodiči nebo blízké osobě, byla v právních předpisech i v praxi považována za porušení lidských práv a za jednání proti nejlepšímu zájmu dítěte; je hluboce znepokojen alarmujícím počtem případů „feminicidy“ v Evropě, což je nejextrémnější forma násilí na ženách; je znepokojen nepřiměřeností ochrany poskytované ženám, o čemž svědčí případy feminicidy a zabití dětí, k nimž dochází poté, co ženy nahlásily násilí na základě pohlaví; zdůrazňuje, že v nejlepším zájmu dítěte by v případě feminicidy měla být automaticky pozastavena rodičovská zodpovědnost obviněného rodiče, a to po celou dobu soudního řízení; dále zdůrazňuje, že potomci by měli být osvobozeni od vyživovacích povinností vůči rodiči, který byl odsouzen za feminicidu; naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byl přístup ke spravedlnosti a podpoře pro oběti dostupný, přiměřený a bezplatný pro všechny ženy, které se staly obětí partnerského násilí, bez ohledu na rozdíly mezi nimi a jejich status, a aby členské státy v případě potřeby zajistily tlumočnické služby; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby tyto služby zohledňovaly prolínající se formy diskriminace žen a dětí; vyzývá členské státy, aby posílily péči, sledování a ochranu žen, které oznamují násilí na základě pohlaví; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby podpůrné služby uplatňovaly koordinovaný přístup k identifikaci ohrožených žen s cílem zajistit, aby všechna tato opatření byla dostupná a přístupná všem ženám a dívkám v jejich jurisdikci; zdůrazňuje, že pokud je pachatel zatčen při činu, měla by být oběť převezena na bezpečné místo a měla by být povinná ochranná dětí před agresorem, a rovněž zdůrazňuje, že pokud nejsou splněny zákonné podmínky pro zatčení, měl by být údajný pachatel přesto okamžitě vystěhován z domu oběti a udržovat odstup od pracoviště oběti, aby se předešlo riziku dalšího násilí;

11. vyzývá členské státy, aby vytvořily systémy, které umožní třetím osobám a sdružením řešit styk násilného bývalého partnera s dětmi, aby byly matky, které jsou oběťmi domácího násilí, méně vystavovány nebezpečí, pokud má jejich bývalý partner nadále právo na styk s dítětem, ubytování nebo právo podílet se na péči o dítě; domnívá se, že tyto mechanismy musí být dostupné ženám v okamžiku, kdy domácí násilí oznámí; domnívá se, že tento úkol vyžaduje specifické dovednosti a že pracovníci odpovědní za řešení otázky dětí musí projít odpovídající odbornou přípravou; domnívá se, že tyto mechanismy by měly být prováděny specializovanými sdruženími a institucemi;

12. je znepokojen značnými rozdíly mezi členskými státy, pokud jde o boj proti násilí na základě pohlaví; je zneklidněn situací žen, které se staly oběťmi násilí na základě pohlaví a které žijí v oblastech, kde chybí podpůrné struktury a kde je obtížný přístup ke spravedlnosti, veřejným a právním službám na obranu jejich práv; je zneklidněn tím, že služby odborné podpory nejsou v jednotlivých členských státech poskytovány stejně, a vyzývá členské státy, aby zajistily odpovídající

⁽²⁴⁾ Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen, obecné doporučení č. 35 o násilí páchaném na ženách na základě pohlaví, aktualizace obecného doporučení č. 19.

Středa 6. října 2021

zeměpisné rozložení okamžitých, krátkodobých a dlouhodobých služeb odborné podpory pro oběti, bez ohledu na status jejich pobytu a jejich schopnost nebo ochotu spolupracovat při řízení proti údajnému pachateli; vyzývá členské státy, aby zajistily všeobecný přístup k právním službám a individuálně uzpůsobeným službám a reakcím na konkrétní okolnosti, za nichž dochází k partnerskému násilí ve venkovských oblastech; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit síť mezi různými službami a programy s cílem úspěšně bojovat proti případům násilí páchaného na ženách ve venkovských a odlehlých regionech; vyzývá Komisi a členské státy, aby prozkoumaly možnost vyčlenit na tuto otázku fondy EU, zejména fondy určené na regionální rozvoj;

13. vítá strategii EU v oblasti práv obětí (2020–2025), která se zabývá specifickými potřebami obětí násilí na základě pohlaví, zejména zvláštním přístupem k psychickému násilí páchanému na ženách a dlouhodobým dopadem na jejich duševní zdraví; vyzývá Komisi, aby ve svém hodnocení směrnice o právech obětí řešila stávající mezery v právních předpisech EU, prozkoumala, zda je řádně a účinně zohledňován genderový aspekt viktimizace, zejména s ohledem na mezinárodní normy týkající se násilí páchaného na ženách, jako jsou normy stanovené v Istanbulské úmluvě, a aby odpovídajícím způsobem zpřísnila právní předpisy týkající se práv obětí a ochrany a odškodnění obětí; žádá, aby byla i nadále podporována práva obětí, a to i prostřednictvím stávajících nástrojů, jako je evropský ochranný příkaz; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, aby všechny členské státy převedly směrnici o právech obětí do vnitrostátních právních předpisů, a vyzývá k jejímu plnému a přesnému provedení, aby oběti partnerského násilí měly plný přístup k řadě podpůrných služeb, mimo jiné prostřednictvím specializovaných a obecných služeb, například linky pomoci 116 006 pro oběti trestného činu;

14. doporučuje, aby členské státy poskytly alternativní mechanismy pro oběti, které nepodají stížnost, aby mohly uplatňovat práva přiznaná obětem partnerského násilí, jako jsou sociální a pracovní práva, například prostřednictvím zpráv odborníků vypracovaných specializovanými veřejnými službami, jež přiznají postavení oběti násilí na základě pohlaví;

Ochrana a podpora: přístup k právní ochraně, nouzovému ubytování a k finančním prostředkům pro oběti

15. zdůrazňuje klíčovou úlohu ekonomické podpory pro oběti, která by jim umožnila dosáhnout finanční nezávislosti na násilném partnerovi; zdůrazňuje, že většina žen během odluky a rozvodu zchudne a že některé ženy se nepožadují svůj spravedlivý podíl a to, na co mají nárok, ze strachu ze ztráty péče o dítě; vyzývá proto členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost riziku, že se oběti domácího násilí ocitnou v průběhu procesu odluky a rozvodu v ještě nejistější situaci; zdůrazňuje, že je třeba odstranit všechny ekonomické překážky, které by mohly ženy vést k tomu, aby utrpěné násilí nehlásily; poukazuje na to, že přiměřený příjem a ekonomická nezávislost jsou klíčovými faktory pro to, aby ženy mohly opustit vztah, ve kterém dochází k napadání a násilí; vyzývá členské státy, aby zavedly konkrétní opatření k boji proti ekonomickému násilí, chránily kapitál a příjmy obětí násilí na základě pohlaví a vytvořily rámec, který zajistí rychlé a účinné rozhodování o výživném pro děti s cílem zajistit posílení postavení, finanční bezpečnost a ekonomickou nezávislost obětí násilí na základě pohlaví a umožnit jim převzít kontrolu nad jejich životy, včetně podpory podnikatelek a pracovníků; vyzývá Komisi a členské státy, aby tuto nezávislost aktivně prosazovaly a podporovaly; vítá návrh směrnice o přiměřené minimální mzdě⁽²⁵⁾ a návrh závazných opatření v oblasti transparentnosti odměňování⁽²⁶⁾; zdůrazňuje význam provádění směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem⁽²⁷⁾, neboť je obzvláště důležitá pro rodiče samoživitele, kterým pomáhá vyrovnat se s jejich specifickou situací v zaměstnání a s pečovatelskými povinnostmi – například zajištěním toho, aby byla k dispozici dostupná a přiměřená pečovatelská zařízení; vyzývá členské státy, aby obětem zajistily přiměřenou finanční podporu a mechanismy odškodnění a aby vytvořily mechanismus pro koordinaci, sledování a pravidelné hodnocení provádění a účinnosti opatření, která by bránila ekonomickému násilí páchanému na ženách;

16. vyzývá členské státy, aby prosazovaly a zaručily ženám, které se staly obětí partnerského násilí, plný přístup k odpovídající právní ochraně, účinným slyšením a omezujícím příkazům, útočišti a poradenství, jakož i k finančním prostředkům pro oběti a programům umožňujícím posílení finančního postavení; vyzývá členské státy, aby zaručily podporu matek a jejich dětí, které jsou oběťmi domácího násilí, a to prostřednictvím komunitní, vzdělávací a finanční podpory, jako jsou prostředky pro oběti určené pro ženy, které se staly oběťmi domácího násilí, s cílem zajistit, aby tyto

⁽²⁵⁾ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. října 2020 o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii (COM(2020)0682) předložený Komisí.

⁽²⁶⁾ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 4. března 2021, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování, (COM(2021)0093) předložený Komisí.

⁽²⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob (Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79).

Středa 6. října 2021

matky měly potřebné prostředky k péči o své děti a zabránit tomu, aby přišly o právo péče o děti; vyzývá členské státy, aby uplatňovaly zvláštní postupy založené na společných minimálních standardech a poskytovaly podporu obětem domácího násilí s cílem zabránit tomu, aby se tyto oběti znovu staly oběťmi v důsledku společné péče o dítě nebo aby zcela ztratily právo na péči o své děti; žádá členské státy, aby zajistily, aby byly právní náklady obětí domácího násilí byly hrazeny, pokud tyto osoby nemají dostatečné prostředky, a aby jim zaručily řádnou obhajobu ze strany právníků, kteří se specializují na situace domácího násilí; vyzývá Komisi, aby posoudila zavedení minimálních norem pro ochranné příkazy v celé EU; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby oběti partnerského násilí měly přístup k psychologické podpoře a poradenství v každé fázi soudního řízení;

17. vyjadřuje politování nad tím, že pro oběti partnerského násilí a jejich děti nejsou k dispozici vhodná řešení pro mimořádné situace a dočasné ubytování; vyzývá členské státy, aby otevřely nouzové ubytovací prostory vyhrazené pro případy partnerského násilí, které budou neustále přístupné, s cílem rozšířit, zlepšit a zajistit odpovídající přijímací a ochranné služby pro ženy, které jsou oběťmi domácího násilí, a pro všechny postižené děti; vyzývá Komisi a členské státy, aby příslušným orgánům přidělily odpovídající finanční prostředky, například prostřednictvím projektů, a vyzývá k financování zřízení a rozšíření azylových domů, jakož i dalších vhodných opatření, která umožní ženám, jež jsou oběťmi násilí, důvěrně využívat bezpečného a místního prostředí;

18. vyjadřuje politování nad tím, že ženy mohou postrádat odpovídající sociální, zdravotní a psychologickou podporu; vyzývá členské státy, aby zajistily poskytování účinné, dostupné, univerzální a kvalitní lékařské a psychologické podpory obětem násilí na základě pohlaví, včetně služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, zejména v době krize, kdy musí být taková podpora považována za nezbytnou, například prostřednictvím investic do telemedicíny, aby bylo nadále zaručeno poskytování služeb zdravotní péče;

19. vyzývá členské státy, aby vytvořily lékařskou péči zaměřenou na pacienta, která by umožnila včasné odhalování domácího násilí, organizovaly profesionální terapeutickou léčbu a vytvořily programy bydlení i právních služeb pro oběti, což by mohlo významně přispět ke snížení důsledků partnerského násilí a k jeho prevenci;

20. vyzývá členské státy, aby prozkoumaly virtuální možnosti pomoci obětem násilí, včetně pomoci v oblasti týkající se duševního zdraví a poradenství, přičemž budou věnovat pozornost existujícím nerovnostem v přístupu ke službám informačních technologií;

21. podporuje osvědčené postupy, které již existují v některých členských státech pro předcházení dalšímu násilí, jako je zaznamenávání telefonního čísla obětí ve zvláštních seznamech souvisejících s pronásledováním a partnerským násilím, s cílem dát naprostou prioritu případným budoucím hovorům během mimořádných situací a usnadnit účinné zásahy v oblasti prosazování práva;

Ochrana a podpora dětí

22. zdůrazňuje, že je důležité zavést na úrovni EU společné právní definice a minimální normy pro boj proti násilí na základě pohlaví a ochranu dětí obětí násilí na základě pohlaví, neboť partnerské násilí, svědectví násilí a nepřímé násilí nejsou v mnoha právních systémech uznávány; poukazuje na to, že děti, které jsou svědky násilí ve svém rodinném prostředí, nejsou považovány za oběti násilí na základě pohlaví, což má přímý dopad na shromažďování údajů v policejní a justiční oblasti a na přeshraniční spolupráci; zdůrazňuje, že je třeba přiznat status obětí násilí na základě pohlaví v trestním a vyšetřovacím řízení dětem, které jsou svědky partnerského násilí nebo jsou vystaveny nepřímému násilí, aby mohly požívat lepší právní ochrany a vhodné pomoci; doporučuje proto, aby členské státy zavedly systematické monitorovací postupy, včetně psychologických, pro děti, které jsou oběťmi a svědky domácího násilí, s cílem řešit poruchy způsobené v jejich životech touto situací a zabránit jim v opakování tohoto násilí v dospělosti; vyzývá rovněž členské státy, aby zavedly zvláštní opatření týkající se násilí, jehož svědkem jsou děti, včetně ustanovení o zvláštních přitěžujících okolnostech;

23. vyzývá členské státy, aby zavedly každoroční kampaň pro informování dětí a zvyšování povědomí o právech dětí; vyzývá členské státy, aby zřídily zvláštní střediska pro děti, které se staly oběťmi násilí, kde budou k dispozici pediatři a terapeuti specializovaní na násilí na základě pohlaví; vyzývá členské státy, aby vytvořily kontaktní místa pro děti, která budou snadno přístupná, a to i telefonicky, e-mailem, on-line chatem atd., v nichž budou moci děti hovořit o násilí spáchaném na nich, na jejich rodiči nebo na sourozenci, klást dotazy a nahlásit také násilí a kde budou moci získat informace nebo být odkázáni na jiné organizace, kde by získali další pomoc;

Středa 6. října 2021

24. zdůrazňuje, že dítěti musí být poskytnuta zejména příležitost, aby bylo vyslechnuto, což je zásadní pro určení toho, co je v nejlepším zájmu dítěte při posuzování případů péče o dítě a náhradní péče, a to v závislosti na věku a vyspělosti dítěte; poukazuje na to, že v každém případě, ale především v případech, kdy existuje podezření na partnerské násilí, by tato slyšení měla být vedena v prostředí přívětivém pro děti vyškolenými odborníky, jako jsou lékaři či psychologové, včetně těch, kteří mají kvalifikaci v oblasti dětské neuropsychiatrie, aby se analyzoval vliv důvěry vůči jiným osobám na harmonický vývoj dítěte a předešlo prohlubování jejich traumatu a viktimizace; vyzývá k zavedení minimálních norem EU, pokud jde o způsob, jakým by tato slyšení měla probíhat; zdůrazňuje, že je důležité zajistit dlouhodobou řádnou psychologickou a psychiatrickou péči a sociální poradenství pro oběti a jejich děti během celého procesu zotavení po skončení násilí;

25. zdůrazňuje, že je zapotřebí zvláštní pozornosti a zvláštních postupů a norem pro případy, kdy je obětí nebo zúčastněným dítětem osoba se zdravotním postižením nebo osoba patřící do zvlášť zranitelné skupiny;

26. vítá komplexní strategii na ochranu zranitelných dětí a na podporu soudnictví vstřícného k dětem, kterou předložila Komise; zdůrazňuje, že je třeba chránit práva nejzranitelnějších dětí, zejména dětí se zdravotním postižením, předcházet násilí, bojovat proti němu a podporovat soudnictví vstřícné k dětem; vyzývá k plnému a rychlému provedení této strategie všemi členskými státy; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly konkrétní opatření pro boj proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí tím, že budou investovat do preventivních opatření a léčebných programů, jejichž cílem je zabránit pachatelům v opětovném páchání trestné činnosti, a aby účinněji podporovaly oběti a posilovaly spolupráci mezi donucovacími orgány a organizacemi občanské společnosti; zdůrazňuje, že v případech podezření ze zneužívání dětí je třeba urychleně přijmout opatření k zajištění bezpečnosti dítěte a k zastavení a prevenci dalšího nebo potenciálního násilí a současně zajistit právo dítěte být vyslyšeno v průběhu celého procesu; domnívá se, že tato opatření by měla zahrnovat okamžité posouzení rizik a ochranu zahrnující širokou škálu účinných opatření, jako jsou předběžná opatření nebo ochrana či soudní zákazy kontaktu po dobu vyšetřování skutečností; připomíná, že ve všech řízeních týkajících se dětských obětí násilí musí být uplatňována zásada rychlého jednání; zdůrazňuje, že soudy zabývající se zneužíváním dětí by se měly rovněž specializovat na násilí na základě pohlaví;

27. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy k přijetí konkrétních opatření za účelem skoncování s pohlavním zneužíváním dětí prostřednictvím investic do preventivních opatření a zvláštních programů pro potenciální pachatele a do účinnější pomoci obětem; vyzývá členské státy, aby posílily spolupráci mezi donucovacími orgány a organizacemi občanské společnosti s cílem bojovat proti pohlavnímu zneužívání dětí a pohlavnímu vykořisťování dětí;

28. zdůrazňuje, že násilí páchané na dětech může být rovněž spojeno s genderově podmíněným násilím, a to buď proto, že jsou děti svědky násilí páchaného na matkách, nebo proto, že jsou samy oběťmi špatného zacházení, pokud je nepřímo využíváno k uplatňování moci a psychickému násilí vůči matkám; konstatuje, že programy na podporu dětí, které jsou vystaveny domácímu násilí, mají zásadní význam pro minimalizaci dlouhodobé újmy; vyzývá členské státy, aby i nadále poskytovaly inovativní programy s cílem řešit potřeby těchto dětí, například prostřednictvím školení pracovníků pracujících s dětmi, aby odhalili varovné signály, poskytovaly vhodnou reakci a podporu a účinnou psychologickou podporu dětem během trestních a občanskoprávních řízení, jejichž účastníky jsou děti; důrazně doporučuje, aby členské státy zavedly systematické postupy sledování dětí, které se staly oběťmi a svědky domácího násilí, včetně psychologické podpory, s cílem reagovat na poruchy způsobené v jejich životech touto situací a zabránit jim v opakování tohoto násilí v jejich dospělém životě;

Prevence: odborná příprava odborníků

29. vyzývá k soustavnému a účinnému budování kapacit a povinné cílené odborné přípravě pro odborníky, kteří se zabývají případy násilí na základě pohlaví, zneužívání dětí a obecně všemi formami domácího násilí a jeho mechanismy, včetně manipulace, psychického násilí a nátlakové kontroly; zdůrazňuje, že tato cílená odborná příprava by proto měla být určena soudcům, úředním osobám v oblasti prosazování práva, specializovaným právníkům, pracovníkům soudního lékařství, zdravotnickým pracovníkům, sociálním pracovníkům, učitelům a pečovatelům o děti, jakož i státním úředníkům pracujícím v těchto oblastech; vyzývá k tomu, aby tato odborná příprava kladla rovněž důraz na souvislost partnerského násilí s právy dětí a jejich ochranou a dobrými životními podmínkami; vyzývá k tomu, aby odborná příprava zlepšila znalosti těchto pracovníků a jejich pochopení stávajících ochranných opatření, jakož i bezpečnosti, dopadu trestné činnosti, potřeb obětí a toho, jak tyto potřeby řešit, a aby jim byly poskytnuty odpovídající dovednosti pro lepší komunikaci s oběťmi a jejich podporu; vyzývá k tomu, aby tato odborná příprava rovněž umožnila posoudit situaci pomocí spolehlivých nástrojů pro hodnocení rizik a odhalit známky zneužívání; zdůrazňuje, že je třeba vyhodnotit mechanismy pro odhalování

Středa 6. října 2021

těchto známek využívané zúčastněnými odbornými pracovníky; vyzývá k tomu, aby toto školení bylo prováděno tak, aby se přednostně zaměřilo na potřeby a obavy obětí a uznalo, že násilí páchané na ženách a domácí násilí musí být řešeno zvláštním přístupem zohledňujícím rovnost žen a mužů a lidská práva, který podporuje vnitrostátní, regionální a mezinárodní normy a opatření; vyzývá EU a její členské státy, aby takovou odbornou přípravu rozvíjely a financovaly; připomíná v tomto ohledu význam Evropské sítě pro justiční vzdělávání; zdůrazňuje, že organizace občanské společnosti a veřejné organizace, které pracují s dětmi a oběťmi domácího násilí a násilí na základě pohlaví a v jejich zájmu, by měly být vyzývány, aby tato školení poskytovaly nebo aby se do nich alespoň zapojily a sdílely své odborné znalosti, jež získaly na základě praktických zkušeností; vyzývá Komisi, aby tento typ odborné přípravy usnadnila a koordinovala a zaměřila se zejména na přeshraniční případy;

30. vyzývá členské státy, aby zajistily, že jejich policejní a soudní služby budou odpovídajícím způsobem financovány, vybaveny a vyškoleny tak, aby mohly vyřizovat stížnosti na domácí násilí a reagovat na ně; vyjadřuje politování nad tím, že nedostatečné financování a rozpočtové škrty v těchto službách mohou vést k procesním vadám, nedostatku informací pro stěžovatele o postupu řízení a k příliš dlouhým zpožděním, která nejsou v souladu s nutností ochrany obětí a jejich zotavení; zdůrazňuje důležitou úlohu sociálních a psychologických pracovníků na policejních útvech, která může usnadnit konkrétní a lidskou podporu obětem domácího násilí; vyzývá členské státy, aby všem sdružením poskytly nezbytné prostředky na pomoc ženám, které se staly oběťmi, a jejich dětem; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily spolupráci s cílem přijmout opatření, která zlepší identifikaci obětí domácího a partnerského násilí a která obětem a svědkům násilí umožní trestný čin nahlásit, neboť v mnoha případech stále zůstává partnerské násilí neohlášeno;

31. vyzývá Komisi a Evropskou síť pro justiční vzdělávání, aby vytvořily platformu EU pro vzájemné učení a sdílení osvědčených postupů mezi právníky a tvůrci politik z různých členských států působícími ve všech příslušných oblastech;

32. důrazně doporučuje, aby členské státy zřídily specializované soudy nebo soudní úřady, přijaly vhodné zákony a zavedly odbornou přípravu a postupy a pokyny pro všechny odborníky, kteří jednají s oběťmi partnerského násilí, včetně zvyšování povědomí o násilí na základě pohlaví a genderových stereotypech, s cílem zabránit nesrovnalostem mezi soudními rozhodnutími a diskriminací nebo sekundární viktimizací během soudních, lékařských a policejních řízení, řízení na ochranu dítěte a řízení o opatrovnictví a zajistit, aby byly děti a ženy řádně vyslyšeny a aby přednost dostala jejich ochrana a získání náhrady újmy; zdůrazňuje, že je třeba posílit specializované soudy nebo soudní úřady, které budou vstřícné k dětem a ženám, jež se staly oběťmi, zřídit útvary pro komplexní posuzování násilí na základě pohlaví složené ze soudních lékařů, psychologů a sociálních pracovníků, kteří budou spolupracovat s veřejnými službami specializovanými na násilí na základě pohlaví, jež poskytují podporu obětem; zdůrazňuje, že je důležité, aby byla plně uplatňována právní ochranná opatření na ochranu žen a dětí před násilím a aby tato opatření nebyla omezována v důsledku rodičovských práv; naléhavě žádá, aby rozhodnutí o společné péči o dítě byla odložena do doby, než bude partnerské násilí řádně prošetřeno a provedeno posouzení rizik;

33. zdůrazňuje, že je třeba uznat vzájemnou propojenost trestních, občanských a jiných soudních řízení s cílem koordinovat soudní a jiné právní reakce na partnerské násilí, a navrhuje proto členským státům, aby přijaly opatření, která spojí trestní a občanskoprávní případy týkající se jedné rodiny, aby tak bylo možno účinně zabránit rozporům mezi soudními a jinými právními rozhodnutími, která poškozují děti a oběti; vyjadřuje politování nad tím, že neexistují dostatečná předběžná opatření na ochranu obětí a dočasné mechanismy pozastavení rodičovské zodpovědnosti u násilného rodiče během soudního řízení, které obvykle trvá několik let; vyzývá členské státy, aby tato ochranná opatření experimentálně zaváděly a rozvíjely; vyzývá za tímto účelem členské státy, aby organizovaly školení všech odborníků a dobrovolnických pracovníků zapojených do těchto řízení a aby do těchto školení zapojily organizace občanské společnosti, které pracují s dětmi a oběťmi a v jejich prospěch; vyzývá příslušné vnitrostátní orgány, aby posílením kontaktů mezi státními zastupitelstvími zlepšily koordinaci mezi soudy, aby se umožnilo urgentní řešení záležitostí týkajících se rodičovské zodpovědnosti a bylo zajištěno, aby mohly soudy pro rodinné záležitosti při určování práva péče o dítě a práva na styk s dítětem zohlednit všechny otázky týkající se genderově podmíněného násilí na ženách;

34. vyzývá členské státy, aby vytvořily platformu pro pravidelnou výměnu osvědčených postupů mezi občanskými a trestními soudy, právníky zabývajícími se případy domácího násilí a násilí na základě pohlaví, zneužívání dětí, rozluky a péče o dítě a všemi dalšími příslušnými zúčastněnými stranami;

Středa 6. října 2021

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby do vypracovávání, provádění a hodnocení politik a právních předpisů zapojily příslušné organizace občanské společnosti, zejména ty, které pracují s dětmi, jakož i s oběťmi domácího násilí a násilí na základě pohlaví; žádá, aby těmto organizacím občanské společnosti na úrovni EU, vnitrostátní a místní úrovni byla poskytnuta strukturální podpora, včetně finanční podpory, aby se zvýšila jejich schopnost reagovat a obhajovat a aby všem lidem byl zajištěn odpovídající přístup k jejich službám, včetně poradenství a podpůrných činností;

36. opakuje svoji plnou podporu posilování kapacity poskytovatelů služeb napříč odvětvími (spravedlnost, prosazování práva, zdravotní péče a sociální služby) za účelem zaznamenávání a udržování aktualizovaných databází; vyzývá členské státy, aby stanovily vnitrostátní pokyny a osvědčené postupy a aby pracovníkům na všech úrovních v jednotlivých oblastech v přední linii poskytovaly školení v otázce povědomí o partnerském násilí, což je zásadní pro zajištění citlivé reakce vůči ženám žádajícím o ochranu; vyzývá členské státy, aby sledovaly služby pro jednotlivá odvětví a stanovily nezbytné rozpočty v souladu s potřebami;

37. doporučuje, aby vnitrostátní orgány v první radě vypracovaly a zveřejnily pokyny pro odborníky, kteří mají na starost případy partnerského násilí a práva péče o dítě, a zohlednily rizikové faktory (týkající se nezletilého dítěte, rodiny, prostředí, sociálních faktorů nebo opakujícího se násilí) s cílem umožnit posouzení partnerského násilí ve prospěch práv dětí a žen;

38. konstatuje, že tyto pokyny a zásady by měly podporovat pracovníky ve zdravotnictví při šíření povědomí v jejich profesním prostředí o tom, jak významný dopad má násilí páchané na ženách, včetně partnerského násilí, na jejich duševní zdraví;

39. zdůrazňuje, že v rámci těchto řízení je důležitá úloha všech relevantních odborníků v oblasti soudního lékařství a profesionálů, jako jsou lékaři, forenzní kliničtí psychologové a sociální pracovníci, kteří poskytují odborné forenzní a psychologické znalosti, a to při péči nejen o ženy, které se staly obětí domácího zneužívání nebo násilí, ale také o dotčené děti, zejména pokud prostředí, v němž žijí, není vhodné k ochraně jejich zdraví, důstojnosti, emocionální rovnováhy a kvality života; připomíná proto, že je třeba, aby mohli soudní lékaři a odborníci zapojení do těchto řízení mimo jiné využívat pokynů, jež budou vycházet ze souboru údajů, praxí a osvědčených postupů na úrovni EU; podotýká, že pro právní účely jsou specifické odborné a lékařské znalosti soudních lékařů vhodné pro odborné pracovníky, kteří pomáhají odborníkům (jako jsou pediatri, gynekologové a psychologové) při jejich práci, neboť absolvovali odpovídající odbornou přípravu a jsou způsobilí rozpoznat známky, které lze považovat za důsledek násilí a to, jak postupovat v případech, kdy existují důvody ke splnění ohlašovací povinnosti, a jak navázat spojení se soudním a zdravotnickým orgánem;

40. připomíná ustanovení směrnice o právech obětí; zdůrazňuje, že ženské oběti násilí na základě pohlaví a jejich děti často vyžadují zvláštní podporu a ochranu, a to z důvodu vysokého rizika sekundární a opakované viktimizace, zastrasování a odvety, které jsou s tímto násilím spojeny; vyzývá proto k tomu, aby byla věnována pozornost obviňování obětí ve společnosti, a to i mezi profesionály v systému trestního soudnictví; vyzývá k uznání a řešení institucionálního násilí, které zahrnuje veškeré kroky a opomenutí orgánů a státních zaměstnanců s cílem zdržovat, bránit nebo znemožňovat přístup k příslušným veřejným službám nebo výkonu práv obětí, a to prostřednictvím vhodných sankcí a opatření, která byla zavedena k zajišťování ochrany obětí a jejich odškodnění; zdůrazňuje, že je nanejvýš důležité zavést školení, postupy a pokyny pro všechny pracovníky, kteří jednají s oběťmi, s cílem pomoci jim identifikovat známky partnerského násilí, a to i bez výslovného nahlášení ze strany obětí; navrhuje, aby tyto pokyny a zásady zahrnovaly opatření zaměřená na podporu bezpečných, ohleduplných a neobviňujících léčebných programů pro ženy, které jsou oběťmi násilí, včetně partnerského násilí, a aby šířily nejvhodnější postupy jednání s ženami a jejich dětmi; vyzývá Komisi a členské státy, aby se zabývaly otázkou anonymních stížností a stažených stížností tím, že zaručí účinné a rychlé postupy na ochranu obětí a zajistí odpovědnost násilných partnerů; vybízí k vytvoření databází donucovacích orgánů, které povedou záznamy o všech podrobnostech týkajících se ohlášení partnerského násilí ze strany obětí nebo třetí strany, s cílem sledovat další případy násilí a předcházet jim; vyzývá k většímu komunitnímu vzdělávání a zvyšování povědomí, jakož i odborné přípravě a vzdělávání v oblasti partnerského násilí pro policii a sociální služby ve venkovských a odlehlých oblastech, přičemž zdůrazňuje význam vzdělávání při informování a podpoře dětí, jakož i programy pro řešení konfliktů, pozitivní vzory a úlohu spolupráce;

Prevence: řešení genderových stereotypů a předsudků – vzdělávání a zvyšování povědomí

41. vyjadřuje znepokojení nad dopadem genderových stereotypů a genderové předpojatosti, jež vedou k nedostatečným reakcím na genderově podmíněné násilí páchané na ženách a k nedostatečné důvěře v ženy, zejména pokud jde o podezření na nepravdivá obvinění ze zneužívání dětí a z domácího násilí; je rovněž znepokojen nedostatkem specializovaných

Středa 6. října 2021

vzdělávacích kurzů pro soudce, státní zástupce a právníky; zdůrazňuje význam opatření zaměřených na boj proti genderovým stereotypům a patriarchálním předsudkům v oblasti vzdělávání a osvětových kampaní; vyzývá členské státy, aby sledovaly kulturu znevažování vyjádření žen a bojovaly proti ní; odsuzuje používání, uplatňování a přijímání nevědeckých teorií a koncepcí v případech péče o dítě, které postihují matky, jež se snaží hlásit případy zneužívání dětí nebo násilí na základě pohlaví, a sice tím, že jim brání v získání péče o dítě nebo omezují jejich rodičovská práva; zdůrazňuje, že tzv. „syndrom odcizeného rodiče“ a podobné koncepce a pojmy, které se obecně zakládají na genderových stereotypy, mohou působit v neprospěch žen, které se staly obětí partnerského násilí, neboť obviňují matky z odcizení dětí od otce, zpochybňují rodičovské dovednosti, neberou ohled na svědectví dětí a riziko násilí, kterému jsou jejich děti vystaveny, a ohrožují práva a bezpečnost matky a dětí; vyzývá členské státy, aby ve své soudní praxi a v právních předpisech neuznávaly syndrom odcizení rodičů a aby odrazovaly od jeho používání v soudních řízeních, zejména během vyšetřování za účelem zjištění existence násilí, nebo aby jeho používání dokonce zakázaly;

42. zdůrazňuje význam osvětových kampaní, které svědkům (zejména sousedům a spolupracovníkům) umožňují odhalit známky partnerského násilí (zejména jiného než fyzického) a poskytnout pokyny ohledně toho, jak podpořit oběti a pomoci jim; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly osvětové, informační a propagační kampaně zaměřené na řešení genderové podjatosti a stereotypů, ale i na řešení domácího násilí a násilí na základě pohlaví ve všech jeho formách, jako je fyzické násilí, sexuální obtěžování, kybernetické a psychologické násilí a sexuální vykořisťování, zejména pokud jde o nově přijatá preventivní opatření a pružné systémy nouzového varování, a podporovaly podávání zpráv v koordinaci a spolupráci s uznanými a specializovanými ženskými organizacemi; zdůrazňuje, že do provádění osvětových kampaní je důležité aktivně zapojit všechny veřejné struktury;

43. zdůrazňuje, že pro odrazování od dalšího násilí a pro posílení důvěry ve veřejné orgány, zejména ze strany obětí, je zásadní účinně postihovat osoby porušující právo; poukazuje však na to, že trest odnětí svobody sám o sobě nestačí k tomu, aby se zabránilo budoucímu násilí, a že jsou zapotřebí zvláštní programy rehabilitace a opětovného vzdělávání; vyzývá členské státy, jak je stanoveno v článku 16 Istanbulské úmluvy, aby přijaly legislativní nebo jiná opatření nezbytná k vytvoření nebo podpoře programů zaměřených na výuku pachatelů domácího násilí k nenásilnému chování v mezilidských vztazích s cílem předcházet dalšímu násilí a změnit vzorce násilného chování; zdůrazňuje, že členské státy přitom musí zajistit, aby jejich prvořadými zájmy byly bezpečí, podpora a lidská práva obětí a aby tam, kde je to vhodné, byly tyto programy zřízeny a prováděny v úzké spolupráci se speciálními službami na podporu obětí; poukazuje na to, že vzdělávání je klíčové pro vymýcení násilí na základě pohlaví, a zejména partnerského násilí; vyzývá členské státy, aby v souladu s evropskou strategií pro rovnost žen a mužů zavedly preventivní programy, a to i prostřednictvím vzdělávání o takových otázkách, jako je rovnost mezi muži a ženami, vzájemná úcta, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích, genderově podmíněné násilí na ženách a právo na osobní integritu či věku přiměřená sexuální výchova, jež by byly přizpůsobeny měnící se úrovni vnímání žáků, a sice ve formálních školních osnovách a na všech úrovních vzdělávacího systému; zdůrazňuje, že komplexní vztahy a sexuální výchova přizpůsobená věku jsou klíčem k ochraně dětí před násilím a poskytují jim dovednosti, které potřebují k budování bezpečných vztahů bez sexuálního, na pohlaví založeného a partnerského násilí; vyzývá Komisi, aby podporovala programy zaměřené na předcházení násilí na základě pohlaví, mimo jiné prostřednictvím složky Daphne programu Občané, rovnost, práva a hodnoty, s cílem zajistit účinná preventivní opatření;

44. vyzývá členské státy, aby podporovaly kroky k odstranění zakořeněných předsudků, na nichž jsou stále založeny rozdíly v péči z hlediska pohlaví;

45. zdůrazňuje, že strategie pro předcházení partnerskému násilí by měly zahrnovat opatření ke snížení vystavení násilí během dětství, pro výuku dovedností nezbytných k vytvoření bezpečných a zdravých vztahů a vymýcení sociálních norem, které podporují nadřazenost a autoritářské chování mužů vůči ženám nebo jiné formy sexistického chování;

46. vyzývá Komisi, aby podporovala osvětové a vzdělávací kampaně a výměnu osvědčených postupů v celé EU jakožto nezbytné opatření pro předcházení domácímu násilí a násilí páchanému na základě pohlaví a k vytvoření prostředí nulové tolerance vůči násilí a prostředí, které bude pro oběti bezpečnější; zdůrazňuje strategickou úlohu sdělovacích prostředků v tomto ohledu; zdůrazňuje však, že v některých členských státech jsou případy femicidy a násilí na základě pohlaví stále prezentovány za takových podmínek, které zbavují násilného partnera odpovědnosti; zdůrazňuje, že sdělovací prostředky a reklama nesmí šířit nenávistné a sexistické zprávy, a to ani tím, že by se snažily omlouvat, legitimizovat nebo minimalizovat násilí a odpovědnost násilných partnerů; domnívá se, že domácí násilí rovněž pochází z genderové

Středa 6. října 2021

stereotypního přístupu k rodičovství; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby bojovaly proti genderovým stereotypům a podporovaly rovnost žen a mužů v oblasti rodičovských povinností, kdy je rodičovská zátěž spravedlivě rozdělena, a aby zajistily, že ženám nebude přiřazováno podřízené postavení; vyzývá Komisi, aby usnadnila výměnu osvědčených postupů na úrovni EU, pokud jde o preventivní a ochranná opatření, opatření týkající se trestního stíhání a opatření pro boj proti násilí, jakož i o jejich praktické provádění; vyzývá členské státy, aby tuto kampaň EU doplnily šířením informací o tom, kde mohou oběti a svědci tento druh násilí hlásit, a to i po skončení kampaně, a aby se s přihlédnutím ke specifčnosti krize COVID-19 zaměřily rovněž na dopad na děti; vyzývá Komisi, aby podporovala činnosti ve školách a dalších zařízeních, které zvyšují povědomí o otázkách trestné činnosti a traumat, o tom, kde nalézt pomoc, jak informovat o problémech a jak budovat odolnost dětí a osob pracujících s dětmi;

Spolupráce mezi členskými státy, a to i v přeshraničních případech

47. zdůrazňuje význam výměny informací mezi soudy, ústředními orgány členských států a policejními orgány, zejména v souvislosti s případy přeshraniční péče o dítě; doufá, že revidovaná pravidla podle nařízení Rady (EU) 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí⁽²⁸⁾ posílí spolupráci mezi soudními systémy s cílem účinně určovat nejlepší zájem dítěte, bez ohledu na rodinný stav rodičů nebo složení rodiny a zájmy obětí partnerského násilí; zdůrazňuje, že je důležité, aby soudní lékař nebo ostatní zúčastnění odborníci poskytovali příslušnému vnitrostátnímu orgánu informace o věcech týkajících se násilí mezi partnery, pokud se domnívají, že toto násilí ohrožuje život dospělé oběti nebo dítěte a že oběť není schopna chránit se kvůli morálnímu nebo ekonomickému nátlaku, který na ni vyvíjí pachatel násilí, a snaží se získat souhlas dospělé oběti; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily vymáhání a účinné provádění nařízení Brusel IIa; vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že její poslední revize nerozšířila oblast působnosti na registrované partnerství a nesezdané páry; je toho názoru, že to vede k diskriminaci a potenciálně nebezpečným situacím pro oběti a děti vychovávané v registrovaném partnerství a nesezdanými páry; připomíná, že oblast působnosti a cíle nařízení Brusel IIa vycházejí ze zásady nediskriminace mezi občany Unie na základě státní příslušnosti a zásady vzájemné důvěry mezi právními systémy členských států; žádá Komisi, aby nejpozději do srpna 2024 předložila Parlamentu zprávu o provádění a dopadu těchto nařízení, a to i v souvislosti s partnerským násilím a právy péče o dítě;

48. poukazuje na to, že ačkoli všechny rodinné spory mají hluboký emocionální dopad, přeshraniční případy jsou citlivější a právně složitější; zdůrazňuje, že je třeba zajistit vysokou míru povědomí veřejnosti o složitých otázkách, jako jsou opatření přeshraniční péče o dítě a povinnosti péče o děti, včetně nutnosti zajistit jasnost, pokud jde o práva a povinnosti rodičů a dětí v každé zemi; poukazuje na to, že členské státy by mohly přispět k rychlejšímu řešení takových přeshraničních případů rodinného práva zřízením systému specializovaných úřadů v rámci vnitrostátních soudů, včetně oddělení zaměřených na násilí na základě pohlaví složených z pracovníků soudního lékařství, psychologů a dalších příslušných odborníků, a pracovat v koordinaci s veřejnými službami, které se specializují na násilí páchané na základě pohlaví a odpovídají za pomoc obětem; vyzývá k tomu, aby byla věnována zvláštní pozornost situaci domácností samoživitelů a přeshraničního hrazení výživného, neboť praktické aspekty vymáhání stávajících ustanovení – konkrétně pokud jde o nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností a Úmluvu OSN o vymáhání výživného v cizině –, jež stanoví právní povinnosti týkající se přeshraničního hrazení výživného, jsou zpochybňovány; zdůrazňuje, že právní nástroje pro přeshraniční hrazení výživného je třeba prosazovat společně se zvyšováním povědomí veřejnosti o jejich dostupnosti; vyzývá proto Komisi, aby úzce spolupracovala s členskými státy s cílem určit praktické problémy spojené s výběrem výživného v přeshraničních situacích a pomoci jim při vytváření účinných nástrojů pro vymáhání platebních povinností; zdůrazňuje význam této otázky a její důsledky pro rodiny samoživitelů a pro riziko chudoby;

49. naléhavě vyzývá členské státy, aby pokračovaly v analýze údajů a trendů týkajících se všech forem násilí na základě pohlaví a domácího násilí, jakož i důsledků pro děti, v době, kdy jsou v platnosti opatření k omezení volného pohybu osob, a bezprostředně po jejich skončení;

⁽²⁸⁾ Úř. věst. L 178, 2.7.2019, s. 1.

Středa 6. října 2021

50. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily svoji spolupráci s cílem přijmout opatření, která umožní obětem partnerského násilí nahlásit trestný čin, neboť v mnoha případech stále zůstává partnerské násilí neohlášeno; bere na vědomí závazek Komise k provedení nového průzkumu EU o genderově podmíněném násilí, jehož výsledky by byly představeny v roce 2023; vyzývá Komisi a členské státy, aby úzce spolupracovaly na vytvoření stálého mechanismu pro pravidelné poskytování harmonizovaných, přesných, spolehlivých, srovnatelných, vysoce kvalitních a genderově segregovaných údajů z celé EU o prevalenci, příčinách a důsledcích pro ženy a děti a o řízení partnerského násilí a práv péče o dítě, a to s plným využitím kapacit a odborných znalostí Evropského institutu pro rovnost žen a mužů a Eurostatu; připomíná, že poskytování vnitrostátních statistik o násilí páchaném na základě pohlaví je opatřením způsobilým pro financování v rámci programu pro jednotný trh na období 2021-2027; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že údaje budou členěny mimo jiné podle věku, sexuální orientace, genderové identity, pohlavních znaků, rasy a etnického původu a zdravotního postižení, aby zajistily zachycení zkušeností žen v celé jejich rozmanitosti; konstatuje, že to přispěje k lepšímu pochopení rozsahu a příčin problému, zejména pokud jde o socioekonomické kategorie, v nichž je genderově podmíněné násilí rozšířenější, a dalších ovlivňujících faktorů, jakož i různých právních rámců a politik v jednotlivých zemích, které lze důkladně prozkoumat prostřednictvím podrobných srovnání jednotlivých zemí s cílem určit politické rámce, které by mohly ovlivnit výskyt násilí; trvá rovněž na tom, že je důležité, aby členské státy shromažďovaly statistické údaje o správních a soudních řízeních týkajících se péče o dítě, která zahrnují násilí ze strany partnera, a zejména o výsledcích rozsudků a důvodech jejich rozhodnutí o právu péče o dítě a právu na styk s dítětem;

51. vyzývá Komisi, aby podporovala osvětové kampaně v celé EU jakožto nezbytné opatření pro předcházení domácímu násilí a k vytvoření prostředí nulové tolerance vůči násilí;

o

o o

52. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 6. října 2021

P9_TA(2021)0407

Rámcí politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o rámci politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“ (2021/2014(INI))**

(2022/C 132/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 19. června 2019 s názvem „Rámcí politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách““ (SWD (2019)0283),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. prosince 2020 s názvem „Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – Nasměrování evropské dopravy do budoucnosti“ (COM(2020)0789),
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/413 ze dne 11. března 2015 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu ⁽¹⁾ (směrnice o přeshraničním vymáhání předpisů),
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES ze dne 20. prosince 2006 o řidičských průkazech ⁽²⁾ (směrnice o řidičských průkazech),
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2144 ze dne 27. listopadu 2019 o požadavcích pro schvalování typu motorových vozidel a jejich přípojných vozidel a systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla z hlediska obecné bezpečnosti a ochrany cestujících ve vozidle a nechráněných účastníků silničního provozu ⁽³⁾ (nařízení o obecné bezpečnosti),
 - s ohledem na své usnesení o provádění balíčku předpisů týkajících se technické způsobilosti vozidel z hlediska bezpečnosti silničního provozu ze dne 27. dubna 2021 ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 8. června 2017 s názvem „Bezpečnost silničního provozu – podpora prohlášení z Valletty z března 2017“,
 - s ohledem na stockholmské prohlášení ze dne 19.–20. února 2020 učiněné na třetí celosvětové ministerské konferenci o bezpečnosti silničního provozu,
 - s ohledem na prohlášení Rady o cyklistice jako způsobu dopravy šetrném ke klimatu ze dne 7. října 2015, které na neformálním zasedání v Lucemburku podepsali ministři dopravy EU;
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro dopravu a cestovní ruch (A9-0211/2021),
- A. vzhledem k tomu, že každý rok přichází na silnicích v EU o život stále přibližně 22 700 osob a asi 120 000 jich je vážně zraněno; vzhledem k tomu, že v posledních deseti letech bylo v Evropské unii při dopravních nehodách usmrceno více než 11 800 dětí a mladistvých ve věku 0–17 let; vzhledem k tomu, že v posledních letech dochází ke stagnaci, pokud jde o snižování počtu obětí dopravních nehod v EU, a proto se nepodařilo dosáhnout cíle, kterým bylo snížení počtu obětí na cestách mezi lety 2010 a 2020 o polovinu; vzhledem k tomu, že výše uvedené údaje představují pro občany EU nepřijatelnou lidskou a společenskou cenu a že externí náklady na dopravní nehody v EU představují přibližně 2 % jejího ročního HDP;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 68, 13.3.2015, s. 9.⁽²⁾ Úř. věst. L 403, 30.12.2006, s. 18.⁽³⁾ Úř. věst. L 325, 16.12.2019, s. 1.⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0122.

Středa 6. října 2021

- B. vzhledem k tomu, že se EU setkává s novými trendy a výzvami v oblasti automatizace, které mohou mít na bezpečnost silničního provozu obrovský dopad; vzhledem k tomu, že je nutné se zabývat stále častěji se vyskytujícím fenoménem, kterým je odvádění pozornosti řidiče mobilními zařízeními; vzhledem k tomu, že v blízké budoucnosti bude představovat přítomnost jak vozidel s širokým spektrem automatizovaných či propojených funkcí, tak i tradičních vozidel v kombinované dopravě nové riziko, zejména pokud je o nechráněné účastníky provozu, jako jsou motocyklisté, cyklisté a chodci;
- C. vzhledem k tomu, že technický pokrok, propojenost, automatizace a sdílená ekonomika nabízejí v oblasti bezpečnosti silničního provozu a boje proti dopravním zácpám, zejména v městských oblastech, nové příležitosti; vzhledem k tomu, že zajištění součinnosti mezi opatřeními v oblasti bezpečnosti a udržitelnosti a dosažením transformace v dopravě přechodem na veřejnou dopravu a aktivní mobilitu by mohlo vést ke snížení emisí CO₂ a ke zlepšení kvality ovzduší a pomoci při osvojování aktivnějšího a zdravějšího způsobu života;
- D. vzhledem k tomu, že cestující v automobilech, které byly v testu evropského programu hodnocení nových vozů (Euro NCAP) označeny pěti hvězdami, mají o 68 % nižší riziko smrtelných zranění a o 23 % nižší riziko vážného zranění než cestující ve vozech ohodnocených dvěma hvězdami;
- E. vzhledem k rostoucímu podílu obětí silničního provozu z řad nechráněných osob, jelikož z větší bezpečnosti vozidel a dalších opatření v oblasti bezpečnosti silničního provozu mají prospěch především uživatelé vozidel; vzhledem k tomu, že u nových automobilů prodávaných v EU dochází k nárůstu hmotnosti, výkonu a nejvyšší rychlosti, což představuje z hlediska bezpečnosti silničního provozu větší riziko; vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné se zabývat bezpečností motocyklistů, cyklistů a chodců;
- F. vzhledem k tomu, že jednostopá vozidla, která představují pouze 2 % celkového počtu ujetých kilometrů, odpovídají za 17 % celkového počtu úmrtí na silnicích; vzhledem k tomu, že mezi jednotlivými zeměmi existují značné rozdíly; vzhledem k tomu, že EU by měla v příštích deseti letech upřednostnit přijímání dalších opatření, která by zajistila větší bezpečnost těchto vozidel;
- G. vzhledem k tomu, že podle studie Komise dochází na dálnicích pouze k 8 % úmrtí, zatímco k 37 % úmrtí dochází v městských oblastech a k 54 % na silnicích na venkově; vzhledem k tomu, že pro bezpečnost silničního provozu mají zásadní význam nové investice a řádná údržba stávající infrastruktury po celou dobu její životnosti;
- H. vzhledem k tomu, že ne všechny oběti nehod jsou hlášeny, což zkresluje dostupné statistické údaje; vzhledem k tomu, že je třeba vypracovat účinnou metodu ke zjišťování skutečného počtu obětí dopravních nehod;
- I. vzhledem k tomu, že klíčem k prevenci a zmírňování smrtelných dopravních nehod je zajištění bezpečného chování účastníků silničního provozu (jako je dodržování povolené rychlosti, používání ochranných prostředků, jako jsou bezpečnostní pásy a nárazové přílby, řízení nikoli pod vlivem alkoholu a jiných drog, řízení, jízda a chůze bez rozptýlení) a jeho prosazování;
- J. vzhledem k tomu, že pokud jde o mobilitu a bezpečnost silničního provozu, uplatňují se genderové, věkové a sociální rozdíly;
- K. vzhledem k tomu, že dosažení nových cílů EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu vyžaduje intenzivnější úsilí a spolupráci se zúčastněnými stranami při vypracovávání promyšlené evropské politiky v oblasti bezpečnosti silničního provozu a podporu výzkumu a inovací, aby bylo možné dosáhnout politického řešení založeného na spolehlivých údajích a analýze dopadů, a také větší počet cílenějších donucovacích opatření na úrovni členských států a účinnou přeshraniční spolupráci při vymáhání sankcí;
- L. vzhledem k tomu, že se v případě 40 až 60 % všech úmrtí na silnicích spojených s prací jedná o silniční nehody, k nimž dochází buď v práci, nebo na cestě do práce; vzhledem k tomu, že na unijských cestách se běžně setkáváme s únavou řidičů;
- M. vzhledem k tomu, že uplatňování národních plánů silniční bezpečnosti a nového rámce politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu vyžaduje stabilní a dostatečné finanční prostředky jak na úrovni členských států, tak i v rozpočtu EU;

Středa 6. října 2021

Rámec politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“

1. vítá skutečnost, že v souladu s prohlášením z Valletty potvrdila EU v rámci své politiky v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 znovu svůj dlouhodobý strategický cíl dosáhnout do roku 2050 téměř nulového počtu úmrtí a nulového počtu vážných zranění na unijních silnicích (vize nulových obětí na cestách) a svůj střednědobý cíl snížit do roku 2030 počet úmrtí a vážných zranění o 50 %; zdůrazňuje, že tyto cíle a úkoly EU týkající se bezpečnosti silničního provozu by se měly opírat o koordinovaný, dobře naplánovaný, systematický a řádně financovaný přístup k bezpečnosti silničního provozu na unijní, celostátní, regionální a místní úrovni;
2. vítá v této souvislosti přijetí přístupu „bezpečného systému“ na úrovni EU, který se zakládá na výkonnostním rámci a časově vymezených cílech týkajících se omezení počtu úmrtí a vážných zranění; vítá stanovení klíčových ukazatelů výkonnosti ve spolupráci s členskými státy, které mají zajistit cílenější analýzu výsledků členských států a zjistit případné nedostatky; vyzývá Komisi, aby do roku 2023 stanovila cíle týkající těchto výsledků; poukazuje na význam trvalé spolupráce mezi EU a členskými státy v tomto ohledu a naléhavě vyzývá všechny členské státy, aby se této činnosti plně věnovaly a dohodly se na jednotné metodice týkající se klíčových ukazatelů výkonnosti, která by jim umožnila srovnávat příslušné údaje; vyzývá k vypracování podrobného plánu opatření EU, na jejichž základě by bylo možné měřit výkonnost a zodpovídat se za plnění příslušných výsledků konkrétním orgánům;
3. domnívá se však, že pokud jde o tyto klíčové ukazatele výkonnosti, existuje zde prostor pro zlepšení, a naléhavě vyzývá Komisi, aby zvažila možnost rozšíření těchto ukazatelů a jejich aktualizace v akčním plánu EU pro bezpečnost silničního provozu; domnívá se, že klíčový ukazatel výkonnosti pro ochranné prostředky by měl být doplněn klíčovým ukazatelem výkonnosti, jehož pomocí se u všech účastníků silničního provozu shromažďují údaje o expozici podle ujeté vzdálenosti a času, rozčleněné podle podílu daného druhu dopravního prostředku a typu silnic, aby bylo možné lépe pochopit různé související rizikové poměry a nebezpečí; vyzývá Komisi, aby i nadále úzce spolupracovala s členskými státy na vymezení klíčového ukazatele výkonnosti silniční infrastruktury, který by uváděl kvalitu bezpečnosti silniční sítě nezávisle na chování účastníků silničního provozu nebo technologii vozidel, a to na základě dohodnuté společné metodiky hodnocení; vyjadřuje politování nad tím, že klíčové ukazatele bezpečnosti vozidel ignorují bezpečnost jednostopých motorových vozidel; vyzývá Komisi, aby vypracovala rejstřík bezpečnosti vozidel určený pro vozidla kategorie L, a poukazuje na to, že je nutné do něj začlenit všechny klíčové ukazatele výkonnosti týkající se této kategorie vozidel;
4. zdůrazňuje, že financování EU má zásadní význam z hlediska investic do udržitelných a inteligentních řešení v oblasti bezpečnosti silničního provozu a rychlejšího dosahování výsledků v této oblasti v celé EU; vyzývá Komisi, aby zajistila a zvýšila investice do bezpečnosti silničního provozu na úrovni EU ve všech příslušných unijních programech financování, mj. v oblasti výzkumu a inovací; vyzývá navíc všechny členské státy, aby vyčlenily přiměřenou část svého státního rozpočtu, která by měla spolu s finančními prostředky EU umožnit realizaci jejich celostátního programu silniční bezpečnosti a nového politického rámce EU pro bezpečnost silničního provozu na období 2021–2030; vyzývá členské státy, aby vytvořily státní fond pro bezpečnost silničního provozu, který by sloužil k vybírání pokut v rámci jejich předpisů týkajících se silničního provozu a k přerozdělování peněz získaných na oblast bezpečnosti silničního provozu; vyzývá Komisi, aby rozšířila unijní program „Výměna zkušeností v oblasti bezpečnosti silničního provozu“ zaměřený na zlepšení bezpečnosti silničního provozu, který se v současné době zaměřuje pouze na šest členských států, na všechny členské státy EU;
5. vybízí členské státy, aby zřídily vnitrostátní středisko pro sledování bezpečnosti silničního provozu, kde by se shromažďovaly, zpracovávaly a vedly údaje v rámci vnitrostátní databáze bezpečnosti silničního provozu; žádá členské státy, aby zajistily soulad své vnitrostátní strategie bezpečnosti silničního provozu s cíli rámce politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 a aby se co nejdříve zabývaly s tím souvisejícími nedostatky;

Bezpečná infrastruktura

6. vyzývá členské státy a Komisi, aby upřednostňovaly investice, které mají největší přínos z hlediska bezpečnosti silničního provozu, a věnovaly přitom zvláštní pozornost úsekům s největším počtem dopravních nehod, včetně investic plynoucích primárně do údržby stávající infrastruktury a v případě nutnosti i do výstavby nové; vítá skutečnost, že Nástroj pro propojení Evropy na období let 2021–2027 počítá s financováním projektů bezpečné a zabezpečené infrastruktury a mobility, včetně bezpečnosti silničního provozu; vyzývá Komisi, aby dále podporovala možnosti unijního financování prostřednictvím Nástroje pro propojení Evropy, regionálních fondů a fondů soudržnosti, nástroje InvestEU a platformy pro

Středa 6. října 2021

bezpečnější dopravu, kterou vytvořila Evropská investiční banka (EIB), a to zejména v členských státech s poměrně špatnými výsledky, pokud jde o bezpečnost silničního provozu; poukazuje na to, že je důležité vyjasnit kritéria způsobilosti pro opatření v oblasti bezpečnosti silničního provozu; vyzývá Komisi, aby podporovala a vybízela členské státy, aby v rámci svého vnitrostátního plánu na podporu oživení a odolnosti investovaly do bezpečnější, udržitelnější, odolnější a multimodální dopravní sítě; vyzývá Komisi, aby v rámci přepracování nařízení o transevropských dopravních sítích (TEN-T) ⁽⁵⁾ vytvořila základ pro budoucí rozhodování o investicích do bezpečnosti silničního provozu, mj. na základě provádění plánu sledování údržby základní sítě na úrovni EU;

7. poukazuje na to, že aktivní posouzení silniční sítě EU bude představovat užitečný nástroj, který umožní provést analýzu zabudovaných bezpečnostních prvků na silnicích a zaměřit se na investice; vítá v této souvislosti mapování rizik a kategorizaci bezpečnosti dálnic a silnic první třídy, které byly nedávno zavedeny v přepracovaných předpisech EU týkajících se bezpečnosti silniční infrastruktury ⁽⁶⁾, a vyzývá členské státy, aby za účelem zvýšení potenciálu nové směrnice, pokud jde o bezpečnost silničního provozu, označily za silnice první třídy co nejvíce silnic na svém území; v zájmu zajištění transparentního, okamžitého a přímého příspěvku občanů EU k bezpečnosti vyzývá v souladu s touto směrnicí členské státy, aby vytvořily vnitrostátní dobrovolný systém hlášení, který by byl přístupný online všem účastníkům silničního provozu, s cílem usnadnit shromažďování informací o událostech předávaných účastníky silničního provozu a vozidly a veškerých dalších informací o bezpečnosti, které oznamovatel považuje za skutečné nebo potenciální riziko pro bezpečnost silniční infrastruktury; vyzývá Komisi a členské státy, aby se co nejdříve dohodly na metodice systematického posuzování bezpečnosti silniční sítě jako celku, jak je uvedeno ve výše zmíněném revidovaném aktu, a to i pokud jde o veškeré aspekty, které jsou důležité z hlediska bezpečnosti aktivních účastníků silničního provozu;

8. vyzývá Komisi a členské státy, aby urychlily práci na specifikaci fungování silničních značek a značení na úrovni EU, a připravily tak půdu pro rozsáhlejší automatizaci vozidel; připomíná význam výkonnosti dopravních značek a značení, včetně jejich umístování, viditelnosti a zpětného odrazu, zejména pro účinné fungování asistenčních systémů řidiče, jako je inteligentní regulace rychlosti a systém pro nouzové udržování vozidla v jízdním pruhu; zdůrazňuje, že za účelem zajištění bezpečnosti všech účastníků silničního provozu, zejména v nebezpečných zónách nebo oblastech s výskytem velkého množství nechráněných účastníků silničního provozu, je důležité využívat infrastrukturu k vybudování silnic, které by byly v souladu s očekáváním řidičů, které by řidiče přirozeně nutily přizpůsobit svůj způsob jízdy a které by omezovaly jejich chyby;

9. vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem řešit neuspokojivou úroveň bezpečnosti aktivních účastníků silničního provozu navrhly požadavky na kvalitu infrastruktury pro chodce a cyklisty; vyzývá Komisi, aby v rámci svého nového fóra evropských auditorů v oblasti bezpečnosti silničního provozu vypracovala společné učební osnovy EU pro auditory a inspektory silniční infrastruktury, včetně zvláštní odborné přípravy zaměřené na potřeby nechráněných účastníků silničního provozu;

10. konstatuje, že účastníci silničního provozu se sníženou pohyblivostí a jiným zdravotním postižením mají zvláštní potřeby, které by měly být zohledněny při plánování a výstavbě nové silniční infrastruktury; vyzývá členské státy, aby podpořily investice do projektů, které se zaměřují na zajištění inkluzivního charakteru silniční infrastruktury a její zpřístupnění pro všechny;

11. konstatuje, že podle poslední revize pravidel EU v oblasti bezpečnosti infrastruktury je Komise povinna zvážit přepracování směrnice 2004/54/ES o minimálních bezpečnostních požadavcích na tunely ⁽⁷⁾ do roku 2021 a přijetí nového legislativního návrhu o minimálních bezpečnostních požadavcích na mosty; vyzývá Komisi, aby dále zlepšovala bezpečné využívání tunelů, mimo jiné pořádáním osvětových kampaní a prováděním příslušných studií;

12. vybízí Komisi a členské státy, aby zřídily skupinu odborníků pro vypracování rámce pro klasifikaci silnic, který by v souladu s přístupem „bezpečného systému“ zajišťoval, aby omezení rychlosti lépe odpovídalo průběhu silnic a jejich uspořádání;

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 1.

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1936 ze dne 23. října 2019, kterou se mění směrnice 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 1).

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 167, 30.4.2004, s. 39.

Středa 6. října 2021

13. vyzývá k tomu, aby byla v rámci nadcházející revize nařízení TEN-T přijata opatření k dalšímu zvýšení bezpečnosti silničního provozu v městských dopravních uzlech a příměstských a venkovských oblastech a ke zlepšení provozní bezpečnosti kritické infrastruktury, jako jsou tunely a mosty, v průběhu celé její životnosti, aby se uvažovalo také o používání nových technologií pro sledování ohrožené infrastruktury a aby byly stanoveny konkrétní cíle v oblasti bezpečnosti a požadavky na kvalitu;

14. vyzývá členské státy, aby si uvědomily význam přechodu na aktivní druhy dopravy, jako je chůze a jízda na kole, a udržitelných druhů veřejné dopravy, což jsou důležité nástroje ke snížení nebezpečí v silnicích, a aby za tímto účelem vyčlenily dostatečné prostředky na investice; vítá v této souvislosti zahájení iniciativy Bezpečnější dopravní platforma, která výslovně vyzývá k budování lepších zařízení pro udržitelnou dopravu, mj. pro cyklisty a chodce, a k realizaci projektů zaměřených na omezování nehod; vyzývá Komisi a EIB, aby zahájily osvětové a informační kampaně s cílem zajistit, aby všechny zainteresované strany byly o podmínkách jejího využívání dobře informovány a uvažovaly o něm;

15. vyzývá k dosažení větší součinnosti mezi evropskou sítí cyklostezek EuroVelo a sítí TEN-T, aby byla cyklistická infrastruktura bezpečnější a lépe propojená; poukazuje na to, že je důležité v rámci projektů TEN-T budovat pokud možno souvislé stezky pro chodce a cyklisty; vyzývá Komisi, aby prosazovala obnovu nevyužívaných železničních úseků a aktivně podporovala projekty kombinující cestování vlakem a na kole a kombinaci těchto dvou druhů dopravy; konstatuje, že nové formy infrastruktury, jako je předsunutý prostor pro cyklisty, jízdní pruhy pro cyklisty nebo cyklolátnice, nabízejí nové možnosti bezpečné aktivní mobility; poukazuje na to, že je třeba pracovat na harmonizaci předpisů týkajících se silničních značek a signálů, aby se předešlo nejasnostem a aby se zvýšila bezpečnost a zajistilo jejich snadné používání, a tyto předpisy prosazovat;

16. je přesvědčen, že by Komise měla učinit vše, co je v jejích silách, aby zajistila, aby infrastruktura pro cyklisty a chodce vybudovaná v členských státech v reakci na pandemii onemocnění COVID-19 fungovala i nadále a byla rozšířena, aby bylo možné dále podporovat bezpečné aktivní cestování;

17. vyzývá Komisi a členské státy, aby s regiony a městy úzce spolupracovaly na dokončení posledních chybějících úseků infrastruktury a intermodálního a přeshraničního propojení sítí TEN-T, a umožnily tak bezproblémové a účinnější využívání infrastruktury a služeb a zvýšení bezpečnosti silničního provozu;

Bezpečná vozidla

18. vítá nedávné přepracování nařízení o obecné bezpečnosti, podle něhož budou v EU od roku 2022 nové pokročilé bezpečnostní funkce vozidel, jako je systém inteligentní regulace rychlosti a systém pro nouzové udržování vozidla v jízdním pruhu, povinné, což by mohlo do roku 2030 zachránit přibližně 7 300 životů a zabránit 38 900 vážným zraněním; vyzývá Komisi, aby přijala ambiciózní a včasné sekundární právní předpisy, které by obsahovaly také požadavek na instalaci výkonného systému inteligentní regulace rychlosti do všech nových vozidel; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby posoudila praktický dopad povinného požadavku na vybavení motocyklů těmito systémy a proveditelnost a případný dopad vybavení osobních vozidel, dodávek, nákladních vozidel a autobusů systémem inteligentní regulace rychlosti nové generace a aby uvážila, nakolik by byl tento krok přijatelný;

19. připomíná význam inovací v oblasti technologie vozidel, které mohou pomoci zmírnit závažnost nehod a snížit jejich pravděpodobnost prostřednictvím aktivních a pasivních bezpečnostních prvků; vyzývá Komisi, aby s ohledem na nový technický vývoj přezkoumala budoucí normy pro osobní automobily a aby přihléděla k faktorům, které mohou mít vliv na bezpečnost silničního provozu, jako je hmotnost vozidel a jejich výkon, rychlost a velikost jejich přední části;

20. vyzývá Komisi, aby při nadcházející revizi schvalování typu vozidel kategorie L zavedla povinnost vybavit motocykly protiblokovacím brzdovým systémem; vyzývá Komisi dále k tomu, aby rozšířila kategorie vozidel, na něž se vztahuje povinná instalace systému eCall, se zvláštním zohledněním jednostopých motorových vozidel;

21. vyzývá Komisi, aby s cílem dosáhnout harmonizace minimálních norem a stejné bezpečnosti v případě cestujících vypracovala další požadavky na odolnost proti nárazu při schvalování typu vozidla a zahrnula je do budoucích revizí právních předpisů, jejichž součástí by měla být také nejnovější kritéria nárazových zkoušek Euro NCAP, které sledují dopad srážky na jiná vozidla a nechráněné účastníky silničního provozu;

22. vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem podpořit zavádění technologie inteligentní regulace rychlosti, jak vyžaduje nařízení o obecné bezpečnosti, podporovaly města při zřizování databází úseků s omezenou rychlostí;

Středa 6. října 2021

23. zdůrazňuje, že v důsledku rozsáhlého využívání asistenčních systémů pro odbočování by bylo možné výrazně snížit nebezpečí a četnost nehod, k nimž dochází mezi nákladními vozidly a nechráněnými účastníky silničního provozu; poukazuje na to, že asistenční systémy pro odbočování se stanou povinnými u nových typů nákladních vozidel v roce 2022 a u všech nových nákladních automobilů v roce 2024; vyzývá Komisi, aby vytvořila evropský akční program pro asistenční systémy pro odbočování, který by propagoval přínosy této technologie a přiměl zúčastněné strany, aby dobrovolně co nejdříve vybavily stávající a nová vozidla těmito systémy; oceňuje iniciativy, které podporují dobrovolné zavedení povinných asistenčních systémů pro odbočování; vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytly finanční podporu na instalaci těchto systémů do nových a stávajících vozidel;

24. zdůrazňuje, že manipulace a podvody s elektronickými bezpečnostními prvky, jako jsou pokročilé systémy pomoci při řízení, představují významné bezpečnostní riziko, a proto je třeba je řešit na základě zvláštního školení týkajícího se kontroly integrity softwaru, které je poskytováno inspektorům;

25. vyzývá Komisi, aby vypracovala normy pro nárazové figuríny, které by lépe odrážely nejružnější aspekty, jako je věk, pohlaví, výška a postava uživatelů, uvnitř i vně vozidla;

26. vyzývá členské státy, aby poskytovaly daňové pobídky na nákup a používání motorových vozidel splňujících nejvyšší bezpečnostní normy, a soukromé pojišťovny, aby pro ně nabízely atraktivní systémy pojištění; vyzývá Komisi, aby přezkoumala právní předpisy o označování automobilů s cílem zahrnout do něj v místě prodeje i digitálně další informace o stupni bezpečnosti nových vozidel;

27. vítá požadavek na povinné zavedení signalizace nezapnutých bezpečnostních pásů u všech sedadel, který je obsažen v přepracovaném nařízení o obecné bezpečnosti, a vyzývá Komisi, aby vypracovala normy pro požadavky na informace o bezpečnostních parametrech dětských zádržných systémů; vyzývá členské státy, aby zahájily informační kampaň pro rodiče a opatrovníky týkající se bezpečnosti dětí v silničním provozu, tak aby i nadále zvyšovaly jejich povědomí o nutnosti používat bezpečnostní pásy, a to i na zadních sedadlech, s ohledem na bezpečnostní rizika, která existují v případě cestujících v mnoha vozidlech, která jsou v současné době v provozu a která se budou používat i v nadcházejících letech a která nejsou vybavena technologií signalizace nezapnutých bezpečnostních pásů;

28. naléhavě žádá Komisi, aby v souladu s usnesením Parlamentu ze dne 27. dubna 2021 o uplatňování balíčku předpisů týkajících se technické způsobilosti vozidel z hlediska bezpečnosti silničního provozu řádně přihlédla k technickému pokroku v oblasti bezpečnostních prvků vozidel, jak je uvedeno v novém nařízení o obecné bezpečnosti, a aby se při příštím přepracování uvedeného balíčku předpisů zabývala pokročilými bezpečnostními systémy, tak aby byla při pravidelné technické prohlídce vozidel zajištěna jejich kontrola; v této souvislosti vyzývá příslušné orgány, aby zajistily další odbornou přípravu, prohlubování dovedností a rekvalifikaci inspektorů provádějících pravidelné technické prohlídky vozidel; vyzývá k zavedení přísnějších požadavků, pokud jde o autodiagnostiku vozidel, aby se zabránilo tomu, že se vyspělé systémy pro podporu řízení, které mají zvýšit bezpečnost, stanou nakonec v důsledku poruchy nebezpečnými;

29. vyjadřuje politování nad tím, že ustanovení balíčku předpisů týkajících se technické způsobilosti vozidel, která se týkají kontroly zabezpečení nákladu, nejsou povinná; vyzývá Komisi, aby v rámci nadcházející revize těchto předpisů navrhla zpřísnění těchto ustanovení;

30. zdůrazňuje, že je třeba vyvinout větší úsilí, aby se zabránilo podvodům s počítadlem ujetých kilometrů, a zajistila se tak kvalita a bezpečnost ojetých vozidel; vyzývá proto členské státy, aby využívaly systém výměny údajů počítadla ujetých kilometrů – platformu EU MOVEHUB a její modul ODOCAR –, který v rámci pilotního projektu navrženého Parlamentem, pokud jde o evropský systém k omezení podvodů s počítadly ujetých kilometrů (OREL), vyvinulo Generální ředitelství Komise pro mobilitu a dopravu (GR MOVE);

31. vyzývá Komisi, aby navrhla nový harmonizovaný regulační rámec pro automatizovaná vozidla, tak aby bylo na základě jejich komplexního testování, mj. v reálném provozu, zajištěno, aby byl provoz těchto vozidel pro jejich řidiče i ostatní účastníky silničního provozu zcela bezpečný, zejména pokud jde o jejich interakci s konvenčními vozidly a s nechráněnými účastníky silničního provozu;

32. žádá Komisi, aby mezitím vyhodnotila rizika spojená se současně dostupnými systémy s asistovaným řízením, jako je přílišná závislost řidiče na těchto systémech a jeho rozptylování, z hlediska bezpečnosti silničního provozu; vyzývá Komisi, aby uvažovala o zavedení požadavku na vybavení mobilních a elektronických zařízení řidiče „režimem bezpečného fungování“ a o standardní instalaci dalších technických nástrojů, které by omezily rozptylování řidiče při řízení;

Středa 6. října 2021

33. zdůrazňuje, že zadávání veřejných zakázek představuje zajímavou příležitost k pozitivnímu ovlivnění bezpečnosti silničního provozu, jak uvedla Komise ve svém strategickém akčním plánu EU pro bezpečnost silničního provozu; vyzývá Komisi, aby výslovně přihlédla k tomu, že při zadávání veřejných zakázek na služby v rámci veřejné silniční přepravy cestujících by měly být ekonomicky nejvýhodnější nabídky posuzovány na základě nejlepšího poměru mezi cenou a kvalitou, který by měl zahrnovat také bezpečnost vozidel, inovace, kvalitu, udržitelnost a sociální otázky; naléhavě vyzývá členské státy a zadavatele, aby při zadávání veřejných zakázek na služby v oblasti silniční přepravy považovali za jedno z hlavních kritérií bezpečnostní hlediska;

34. poukazuje na to, že nová zařízení zajišťující osobní mobilitu vzbuzují také celou řadu vážných obav, a to nejen pokud jde o bezpečnost samotných těchto zařízení, ale také pokud jde o jejich bezpečné používání v silničním provozu; s politováním konstatuje, že právní předpisy týkající se této oblasti zavedlo pouze několik málo členských států a že nedostatečná harmonizace na úrovni EU může vést k nejasnostem a bránit tomu, aby návštěvníci dodržovali předpisy platné v daném místě; vyzývá Komisi, aby posoudila rámec pro schvalování typu těchto nových zařízení zajišťujících mobilitu a vydala pro členské státy pokyny týkající jejich bezpečnostních aspektů, mj. pravidel jejich bezpečného používání v silničním provozu; připomíná Komisi a členským státům, že je v EU i členských státech nutné vést informační a vzdělávací kampaň o bezpečném používání zařízení pro mikromobilitu se zvláštním zaměřením na nechráněné účastníky silničního provozu, mimo jiné děti, starší osoby nebo osoby se sníženou pohyblivostí; vyzývá Komisi a členské státy, aby si vyměňovaly osvědčené postupy, jak zlepšit bezpečné používání zařízení pro mikromobilitu;

35. vyzývá Komisi, aby aktualizovala požadavky na databázi silničních nehod v Evropské unii (CARE) a aby do ní začlenila zjištěné kolize zařízení pro mikromobilitu, jako jsou elektronické skútry a další typy elektrokol; vyzývá členské státy, aby na základě údajů shromážděných v této databázi zavedly na celostátní, regionální nebo místní úrovni konkrétní preventivní bezpečnostní opatření;

Bezpečnost silničního provozu

36. konstatuje, že podle studie Komise má přibližně 25 % všech úmrtí na silnicích na svědomí alkohol a 15 % návykové látky⁽⁸⁾; poukazuje na to, že doporučení EU týkající se povolené hladiny alkoholu v krvi pochází z roku 2001; vyzývá Komisi, aby tato doporučení aktualizovala a zahrnula do nich nulovou toleranci pro řízení pod vlivem alkoholu a aby zavedla doporučení EU týkající se nulové tolerance nelegálních psychotropních látek a normy pro prosazování předpisů týkajících se psychotropních látek při silničních kontrolách; konstatuje, že sjednocení povoleného limitu pro obsah alkoholu v krvi u všech kategorií vozidel v EU usnadní jejich porovnávání v rámci klíčového ukazatele výkonnosti pro střízlivost na silnicích; vyzývá Komisi, aby vypracovala pokyny pro označování léků, které ovlivňují schopnost osob řídit vozidlo, a aby zahájila informační kampaň, která by zvýšila povědomí pracovníků zdravotních služeb, včetně praktických lékařů, o dané problematice; vyzývá Komisi, aby v rámci přepracovaných doporučení zavedla také pokyny týkající se montáže alkoholových imobilizérů a zaměřila se přitom zejména na osoby, které porušují předpisy opakovaně, na osoby, v jejichž případě jde sice o první porušení předpisů, avšak toto porušení je velmi závažné, a na všechny řidiče z povolání;

37. konstatuje, že nedodržování předepsané rychlosti je jedním z klíčových faktorů přibližně u 30 % smrtelných silničních nehod a faktorem, který u většiny nehod situaci zhoršuje; vyzývá Komisi, aby v souladu s přístupem „bezpečného systému“ pro všechny typy silnic předložila doporučení pro uplatňování bezpečného omezování rychlosti, jako je maximální rychlost 30 km/h v obytných oblastech a oblastech s vysokým počtem cyklistů a chodců, s možností stanovit vyšší omezenou rychlost na hlavních tazích se zajištěním přiměřené ochrany nechráněných účastníků silničního provozu; vyzývá členské státy, aby investovaly přednostně do rychlého vymáhání práva při překračování rychlosti a do kvalitního informování o významu rychlosti a jejího omezování; vyzývá členské státy, aby uplatňovaly sankce, které by odrazovaly od překračování rychlosti, včetně sankčních bodových systémů, a zvážily zavedení kurzů pro zvyšování povědomí o rychlosti s cílem převychovat osoby, které se dopouštějí opakovaných přestupků;

38. konstatuje, že podle odhadů Komise⁽⁹⁾ je v EU každý rok zjištěno 10 milionů závažných dopravních přestupků týkajících se nedodržení předepsané rychlosti, jízdy na červenou a řízení pod vlivem alkoholu, jichž se dopustili cizí státní příslušníci; oceňuje pokrok, kterého bylo od roku 2015 dosaženo při stanovení rámce pro přeshraniční vymáhání předpisů týkajících se silničního provozu, s politováním však konstatuje, že stávající rámec stanovený ve směrnici o přeshraničním vymáhání předpisů nezajišťuje možnost příslušného vyšetřování, aby bylo možné prosazovat pokuty nebo uznávat

⁽⁸⁾ Studie Komise ze dne 18. února 2014 zabývající se prevencí řízení vozidla pod vlivem alkoholu za použití alkoholových imobilizérů.

⁽⁹⁾ Počáteční posouzení dopadů přepracování směrnice o přeshraničním prosazování předpisů ze dne 15. března 2019, které vypracovala Komise.

Středa 6. října 2021

rozhodnutí o uložených pokutách; domnívá se, že důkladnější přeshraniční prosazování pravidel silničního provozu by vedlo k jejich většímu dodržování a odrazovalo by to od páchání přestupků, čímž by se omezilo nebezpečné chování a zvýšila bezpečnost na silnicích; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby se při příští revizi uvedené směrnice zabývala těmito problémy, posoudila otázku vzájemného uznávání zákazu řízení motorových vozidel a trestných bodů a aby přehodnotila působnost směrnice, tak aby zahrnovala prosazování placení mýtného, aby se zabránilo nebezpečnému řízení vozidel a zachovala kvalita infrastruktury;

39. připomíná, že ve směrnici o řidičských průkazech byl stanoven jednotný unijní vzor řidičského průkazu a zavedeny minimální požadavky na jeho získání; konstatuje, že pokud jde o nový technický vývoj v oblasti technologií vozidel a infrastruktury a automatizace vozidel, bude muset v osnovách odborné přípravy, zejména u profesionálních řidičů, dojít k pravidelné aktualizaci této směrnice; vyzývá Komisi, aby vypracovala minimální normy pro školení řidičů a vzdělávání v oblasti bezpečnosti silničního provozu s postupným sladěním podoby, obsahu a výsledků řidičských kurzů v celé EU a aby zvážila možnost, že by do nadcházející revize směrnice o řidičských průkazech byla zahrnuta matice cílů pro vzdělávání řidičů (GDE), která má tři kategorie: znalosti a dovednosti, aspekty zvyšující rizika a sebehodnocení; vyzývá navíc k zavedení odstupňovaného systému udělování řidičských průkazů, který by motivoval začínající řidiče k získání větších zkušeností v oblasti komplikovanějších dovedností, jako je získávání přehledu o dopravní situaci, sebehodnocení a rozpoznávání rizik, a zároveň omezoval některé rizikové činnosti, jako je řízení v noci a jízda s cestujícími, a aby přitom zohlednila potřeby osob žijících v odlehlých oblastech s omezeným přístupem k veřejné dopravě, pokud jde o mobilitu; vyzývá dále Komisi, aby zavedla další harmonizaci minimálních norem pro učitele autoškol, kteří učí řídit automobily a motocykly, mj. pokud jde o jejich pravidelné proškolení, školení v oblasti vnímání nebezpečí a přísnějších minimálních vzdělávacích a komunikačních dovedností; se znepokojením konstatuje, že v několika členských státech byly zaznamenány případy nezákonného vydávání řidičských průkazů, a vyzývá Komisi, aby tento problém sledovala;

40. vyzývá Komisi, aby posoudila možnost zavedení povinné teoretické a praktické výuky a testů pro získání řidičského průkazu pro všechny kategorie jednostopých motorových vozidel;

41. vyzývá Komisi, aby vypracovala klíčové ukazatele výkonnosti pro poskytování vzdělávání v oblasti bezpečnosti silničního provozu a mobility v členských státech a aby vytvořila nástroje EU pro navrhování, zajišťování a hodnocení bezpečnosti silničního provozu a vzdělávání v oblasti mobility; vybízí všechny členské státy, aby zajistily poskytování kvalitního vzdělávání v oblasti bezpečnosti silničního provozu, které by mělo začínat už ve škole a být součástí nepřetržitého celoživotního vzdělávání;

42. konstatuje, že pandemie onemocnění COVID-19 vedla k rozšíření odvětví zásilkových služeb, a zejména k používání dodávek a jednostopých motorových vozidel, jako jsou mopedy a jízdní kola, což vedlo ke vzniku nových druhů práce vykonávané prostřednictvím platform a nových obchodních modelů; vyzývá Komisi, aby zajistila řádné proškolení profesionálních řidičů dodávek a zabývala se otázkou jejich únavy a překračování povolené rychlosti, k nimž dochází zejména v důsledku značného nárůstu počtu zásilek; vyzývá dále Komisi, aby uvažovala o zpřísnění režimu technických prohlídek a zavedení povinnosti dalších kontrol dodávek používaných poskytovateli doručovacích služeb poté, co dosáhnou stanoveného počtu najetých kilometrů, a aby v rámci přepracování balíčku předpisů týkajících se technické způsobilosti vozidel zvážila rozšíření této povinnosti na další vozidla těchto kategorií, která se používají pro obchodní účely; vyzývá Komisi, aby s cílem zajistit poskytování a používání bezpečnostního vybavení a bezpečných vozidel a také školení v oblasti digitálních nástrojů, jako jsou aplikace a interaktivní platformy, které mohou muset používat, předložila doporučení týkající se bezpečnosti doručovacích pracovníků, včetně požadavků kladených na zaměstnavatele a společnosti;

43. vyjadřuje hluboké znepokojení nad únavou řidičů v komerční nákladní a osobní dopravě, která je příčinou dopravních nehod; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby zajistila řádné uplatňování směrnice Rady 89/391/EHS o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci⁽¹⁰⁾, pokud jde o otázky bezpečnosti silničního provozu; vyzývá Komisi, aby zavedla klíčový ukazatel výkonnosti pro únavu řidičů v obchodní nákladní a osobní dopravě; žádá Komisi a členské státy, aby v síti TEN-T zvýšily počet bezpečných parkovacích ploch a zajistily, aby byly přizpůsobeny potřebám řidičů, a aby prostřednictvím aktualizovaných, snadno použitelných internetových stránek poskytovaly informace o jejich dostupnosti; vyzývá Komisi, aby posoudila, zda by mohla mít instalace klimatizace nebo podobných klimatizačních systémů v kabinách

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1.

Středa 6. října 2021

těžkých nákladních vozidel pozitivní dopad na únavu řidičů a bezpečnost silničního provozu, vzhledem k tomu, že tyto systémy mohou fungovat nezávisle na hlavním motoru;

44. zdůrazňuje, že účinná a úplná reakce po nehodě zahrnuje kromě lékařské péče a rehabilitace poskytování duševní a sociální podpory obětem a jejich uznání a důkladné vyšetřování nehod s cílem odhalit jejich příčiny a zavést opatření k předcházení jejich opakovanému výskytu v budoucnu, a případně také trestní a občanskoprávní řízení; vyzývá členské státy, aby s cílem prosadit správné používání záchranných uliček zahájily užší spolupráci mezi orgány odpovědnými za bezpečnost silničního provozu a zdravotnictvím, aby tak došlo k urychlení záchranných operací; vyzývá dále Komisi a členské státy, aby poskytly dostatečné finanční prostředky na účinnou nouzovou infrastrukturu, včetně leteckých zdravotnických služeb, zejména v odlehlých, hornatých a ostrovních oblastech; vyzývá Komisi, aby v rámci budoucí revize směrnice o řidičských průkazech stanovila povinné školení v oblasti první pomoci; vyzývá členské státy, aby do svých pravidel silničního provozu začlenily koncepci záchranných uliček a zahájily další informační kampaň; připomíná význam účinné následné podpory obětí;

45. vyzývá členské státy, aby rozvíjely své hlavní sítě pro traumatologii a přijaly pokyny pro vzájemnou spolupráci s cílem zajistit, aby služby pohotovostní péče dovážely pacienty rychle, a to i přes hranice;

46. zdůrazňuje, že nedostatečné prosazování předpisů v oblasti silničního provozu podkopává snahy o dosažení vize nulových obětí na cestách; vybízí členské státy, aby ve svém plánu bezpečnosti silničního provozu stanovily roční cíle pro prosazování a dodržování předpisů, aby zajistily jejich odpovídající financování a aby každoročně prováděly a zveřejňovaly následná opatření, kterými by analyzovaly dosažené cíle a výsledky; zdůrazňuje, že na chování řidičů může mít dlouhodobý vliv pouze dobře vysvětlená, řádně propagovaná a důsledná činnost v oblasti prosazování práva a vzdělávání prostřednictvím vymáhání práva; konstatuje, že jejich účinnost se dále zvyšuje, pokud je vyřizování pokut za zjištěné porušování předpisů do značné míry automatizováno;

47. konstatuje, že používání mobilního telefonu a jiných elektronických zařízení při řízení motorového vozidla nebo motocyklu významně zhoršuje schopnost řídit a hraje roli u 10–30 % srážek na silnicích; vyzývá členské státy, aby za používání mobilních telefonů zavedly účinné přiměřené a odrazující sankce, včetně nepeněžitých sankcí, zvyšovaly povědomí o příslušných rizicích a zlepšily prosazování předpisů;

Rámec vhodný pro budoucnost

48. poukazuje na to, že externí faktory a nové společenské trendy představují pro bezpečnost silničního provozu v rámci ujednání strategie pro rok 2030 a pozdější období bezpříkladnou výzvu; konstatuje, že EU by měla připravit půdu pro postupné zavádění propojených a automatizovaných vozidel ve vhodnou dobu a posoudit možná rizika společného využívání těchto a tradičních vozidel ve smíšeném provozu, kterého se účastní i nechránění účastníci silničního provozu; vyzývá Komisi, aby posoudila veškerý dopad většího počtu automatizovaných vozidel na dopravu v městských oblastech a na životní prostředí; zdůrazňuje, že aby se zaručilo bezpečné fungování automatizovaných a poloautomatizovaných vozidel a aby současně došlo ke zvýšení bezpečnosti konvenčních vozidel, což by bylo ku prospěchu všech účastníků silničního provozu, může být nutné modernizovat infrastrukturu;

49. vyzývá členské státy, aby s cílem motivovat k nákupu a používání bezpečnějších, čistých a energeticky účinných vozidel a k obnově veřejných a soukromých vozových parků zavedly systém sešrotování vozidel za ekologických podmínek; žádá Komisi a členské státy, aby společně s Evropskou investiční bankou prozkoumaly nové systémy financování, které by usnadnily investice do bezpečných a udržitelných dopravních služeb a bezpečných a udržitelných vozových parků;

50. poukazuje na to, že při zvyšování bezpečnosti na silnicích budou hrát klíčovou úlohu získané údaje; připomíná, že palubní údaje jsou mimořádně cenné pro řízení dopravy, provádění technických prohlídek a analýzu nehod; vyzývá Komisi, aby v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů⁽¹¹⁾ vytvořila rámec pro přístup k palubním údajům i mimo trh s opravami vozidel, a to pouze za účelem vyšetřování dopravních nehod a provádění technických prohlídek; poukazuje v této souvislosti na význam digitálních údajů obsažených v zapisovačích údajů o událostech (EDR) pro důkladnou analýzu

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Středa 6. října 2021

nehod s cílem zvýšit bezpečnost silničního provozu; vyzývá Komisi, aby zajistila povinné zaznamenávání a uchovávání všech údajů, které mají význam z hlediska důkladné analýzy nehod a výzkumu v oblasti bezpečnosti silničního provozu (včetně místa, data a doby nehod), v zapisovačích EDR;

51. připomíná, že ačkoli za bezpečnost silničního provozu nesou společnou odpovědnost všichni dotčení aktéři a orgány na unijní, celostátní a místní úrovni, měla by se EU ujmout pevné vedoucí úlohy, aby zajistila, aby byla bezpečnost silničního provozu i nadále prioritou v oblasti silniční dopravy, a přispět tak k odstranění rozdílů v bezpečnosti silničního provozu mezi členskými státy a zajistit, aby si EU udržela v této oblasti vedoucí postavení na celosvětové úrovni; poukazuje na úkol EU, kterým je prosazování spolupráce a výměny osvědčených postupů s třetími zeměmi, jako je Velká Británie, aby bylo možné uplatňovat stockholmské prohlášení o bezpečnosti silničního provozu; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby se cíle v rámci politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu vztahovaly na veškeré plánování externích programů a aby za účelem lepšího prosazování předpisů vypracovaly účinný systém výměny informací o dopravních přestupcích se sousedními neunijními zeměmi a aby zároveň zajistily, aby veškerá výměna informací byla v souladu se všemi ustanoveními platných právních předpisů EU přísně zabezpečena a podléhala auditům a dohledu;

52. vyzývá Komisi, aby s ohledem na nadcházející revizi balíčku předpisů v oblasti městské mobility podporovala součinnost mezi bezpečnostními opatřeními a opatřeními v oblasti zajišťování udržitelnosti v městských oblastech; vyzývá v této souvislosti k přehodnocení priorit v oblasti dopravní infrastruktury v městských oblastech, včetně změny účelu veřejných prostor, a k přechodu od individuální motorizované dopravy směrem k udržitelným, bezpečnějším a zdravějším druhům dopravy, jako je veřejná doprava, chůze a jízda na kole, s přihlédnutím ke zvláštním potřebám ohrožených účastníků silničního provozu, jako jsou děti, osoby se zdravotním postižením a starší osoby; vybízí k větším investicím do parkování a dalších oblastí propojené mobility při vjezdu do městských oblastí a k jejich většímu spolufinancování prostřednictvím unijních finančních nástrojů, aby byl zajištěn snadný přístup k různým druhům veřejné dopravy, s cílem snížit dopravní zácpy ve městech a emise CO₂; vítá záměr EIB podpořit ambiciózní investiční programy, které by veřejným orgánům pomohly zvýšit udržitelnou mobilitu na místní a regionální úrovni, jako jsou plány udržitelné městské mobility a projekty veřejné dopravy; vyzývá Komisi, aby zajistila důslednější začlenění cílů a opatření EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu do pokynů týkajících se plánů udržitelné městské mobility, a to na základě sledování a prosazování osvědčených postupů, včetně vytvoření ukazatele, pomocí něhož by se hodnotilo využívání financí EU k účinnému zlepšení bezpečnosti silničního provozu ve městech;

53. konstatuje, že venkovské oblasti tvoří přibližně 83 % území EU a jsou domovem 30,6 % jejich obyvatel; poukazuje na to, že venkovské, a zejména řídké osídlené oblasti trpí nedostatkem kvalitní dopravní infrastruktury a pravidelných služeb v oblasti hromadné veřejné dopravy, což přímo ovlivňuje bezpečnost silničního provozu; konstatuje dále, že k 54 % úmrtí na silnicích EU dochází na venkově; zdůrazňuje, že zlepšení dostupnosti a propojení a zvýšení bezpečnosti silničního provozu ve venkovských oblastech by mělo být začleněno do strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu; vyzývá Komisi, aby tuto skutečnost zohlednila v připravovaném sdělení o dlouhodobé vizi týkající se venkovských oblastí;

54. poukazuje na to, že k dosažení cílů stanovených ve vizi nulových obětí na cestách je třeba podporovat integrovaný přístup a prohloubit meziodvětvovou spolupráci, včetně spolupráce s nevládními organizacemi, občanskou společností a podniky a průmyslem na regionální, celostátní a unijní úrovni; vyzývá společnosti a malé a střední podniky, aby v souladu se Stockholmským prohlášením přispěly k dosažení bezpečnosti silničního provozu tím, že budou uplatňovat zásady bezpečného systému na celý svůj hodnotový řetězec, mj. na interní postupy v rámci zadávání zakázek, výroby a distribuce, a aby do svých zpráv o udržitelnosti zahrnuly informace o výkonnosti v oblasti bezpečnosti, které by uváděly i na svých internetových stránkách; dále je vyzývá, aby v příslušných případech nabízely svým řidičům zvláštní školení v oblasti bezpečnosti silničního provozu a aby zvážily začlenění úlohy „vedoucího mobility“ s cílem koordinovat a optimalizovat potřeby podniku v oblasti mobility, pokud jde o přepravu zboží a pracovníků v rámci celého logistického řetězce;

55. vyzývá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy, občanskou společností a dalšími klíčovými zúčastněnými stranami na rozvoji celoevropské kultury bezpečnosti silničního provozu; vítá vyhlášení ocenění EU za bezpečnost silničního provozu ve městech v rámci Evropského týdne mobility a přepracování Evropské charty bezpečnosti silničního provozu, což je největší platforma v rámci občanské společnosti zabývající se problematikou bezpečnosti silničního provozu; vyzývá Komisi, aby v nadcházejících letech zorganizovala „Evropský rok bezpečnosti silničního provozu“, který by byl součástí politického rámce EU pro bezpečnost silničního provozu v období 2021–2030; dále se v souvislosti s rokem 2022, který je Evropským rokem zelenějších měst, zasazuje o spuštění, financování a monitorování značky „Bezpečnější město“, a to na základě kritérií nejvyšších standardů bezpečnosti silničního provozu pro všechny uživatele a veřejné prostory, kde je možné lépe žít, včetně lepší kvality ovzduší a snížení CO₂;

Středa 6. října 2021

56. bere na vědomí Světový den památky obětí silničního provozu, který se koná každý rok třetí neděle v listopadu, kdy si připomínáme mnoho milionů lidí, kteří byli zabiti a vážně zraněni na světových silnicích, a kdy vyjadřujeme poděkování záchranným službám za jejich práci a zamýšlíme se nad obrovským břemenem a náklady, které pro rodiny, obce a země představuje tato každodenní nekončící katastrofa; formálně uznává tento den a vyzývá Evropskou radu a Komisi, aby tak rovněž učinily a uspořádaly každoroční akci podporovanou všemi třemi orgány;

57. domnívá se, že aby bylo možné v rámci zastřešující strategie udržitelné inteligentní mobility řádně uplatňovat další kroky, které jsou součástí unijní politiky v oblasti bezpečnosti silničního provozu, je nutné v této oblasti vytvořit další kapacity, zejména pokud jde o koordinaci, sledování a hodnocení celkové strategie a její technickou podporu; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby uvažovala o vytvoření evropské agentury pro silniční dopravu, která by podporovala udržitelnou bezpečnou a inteligentní silniční dopravu, a pokud by to nebylo možné, aby tímto úkolem pověřila některou ze stávajících agentur;

o

o o

58. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Středa 6. října 2021

P9_TA(2021)0408

Obnova rybích populací ve Středozemním moři

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o obnově rybích populací ve Středozemním moři: posouzení a další kroky (2019/2178(INI))

(2022/C 132/05)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640) a na usnesení Evropského parlamentu o Zelené dohodě pro Evropu ze dne 15. ledna 2020 ⁽¹⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie ‚od zemědělce ke spotřebiteli‘ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy“ (COM(2020)0381),
- s ohledem na strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, která byla vytčena ve sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvaném „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380), a zejména na její cíl č. 2.2.6, tj. „Obnovení dobrého stavu prostředí mořských ekosystémů“, včetně poskytování finančních podnětů pro chráněné mořské oblasti (včetně oblastí sítě Natura 2000 a oblastí zřízených mezinárodními či regionálními dohodami) v rámci budoucích finančních nástrojů pro politiku v oblasti rybolovu a námořní politiku,
- s ohledem na sdělení Komise z 16. června 2020 nazvané „Směrem k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a pokyny pro rok 2021“ (COM(2020)0248),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. září 2020 nazvané „Strategie pro udržitelný růst na rok 2021“ (COM(2020)0575),
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1967/2006 ze dne 21. prosince 2006 o opatřeních pro řízení udržitelného využívání rybolovných zdrojů ve Středozemním moři ⁽²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (směrnice o mořském prostředí) ⁽³⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu ⁽⁴⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice ⁽⁵⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu ⁽⁶⁾ a s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 (COM(2018)0390,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.

⁽²⁾ Úř. věst. L 409, 30.12.2006, s. 11.

⁽³⁾ Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 286, 29.10.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 149, 20.5.2014, s. 1.

Středa 6. října 2021

- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2017/159 ze dne 19. prosince 2016, kterou se provádí dohoda týkající se provádění Úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu z roku 2007 uzavřená Všeobecnou konfederací zemědělských družstev v Evropské unii (COGECA), Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) a Sdružením vnitrostátních organizací rybářských podniků v Evropské unii (Europêche) dne 21. května 2012 ⁽⁷⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1004 ze dne 17. května 2017 o vytvoření rámce Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku ⁽⁸⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2107 ze dne 15. listopadu 2017, kterým se stanoví opatření pro řízení, zachování a kontrolu platná v oblasti úmluvy Mezinárodní komise pro ochranu tuňáků v Atlantiku (ICCAT) ⁽⁹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1022 ze dne 20. června 2019, kterým se zavádí víceletý plán pro lov populací žijících při dně v západním Středozemním moři ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/982, kterým se mění nařízení (EU) č. 1343/2011 o některých ustanoveních pro rybolov v oblasti dohody GFCM (Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři) ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/560 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 508/2014 a (EU) č. 1379/2013, pokud jde o zvláštní opatření ke zmírnění dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 na odvětví rybolovu a akvakultury ⁽¹²⁾,
- s ohledem na zprávu Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 25. června 2020 o provádění rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí (směrnice 2008/56/ES) (COM(2020)0259),
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 26/2020 ze dne 26. listopadu 2020 nazvanou „Mořské prostředí: ochrana EU je široká, ale nesáhá do hloubky“,
- s ohledem na společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 9. února 2021 nazvané „Obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství – Nová agenda pro Středomoří“ (JOIN(2021)00021),
- s ohledem na články 38 a 39 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na evropskou politiku sousedství (EPS),
- s ohledem na Úmluvu OSN o mořském právu (UNCLOS),
- s ohledem na střednědobou strategii na období 2017–2020 přijatou Generální komisí pro rybolov ve Středozemním moři (GFCM) na podporu udržitelnosti rybolovu ve Středozemním a Černém moři,
- s ohledem na zprávu komise GFCM z roku 2018, která se týká stavu rybolovu ve Středozemním a Černém moři,
- s ohledem na cíl udržitelného rozvoje č. 14 „Zachovat a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro udržitelný rozvoj“ přijatý Valným shromážděním OSN dne 25. září 2015,
- s ohledem na zprávu Vědeckotechnického a hospodářského výboru pro rybářství (VTHVR) působícího v rámci Komise z roku 2020 o monitorování provádění společné rybářské politiky (STECF-Adhoc-20-01),

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 25, 31.1.2017, s. 12.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 157, 20.6.2017, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 315, 30.11.2017, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 164, 20.6.2019, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 130, 24.4.2020, s. 11.

Středa 6. října 2021

- s ohledem na retrospektivní hodnotící studii Komise z května roku 2016, která se týká nařízení o Středozemním moři,
- s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí č. 17/2019 nazvanou „*Marine messages II: Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach*“ (Signály moře II: Nastavit kurz směrem k čistým, zdravým a produktivním mořím zavedením ekosystémového přístupu),
- s ohledem na Úmluvu o ochraně mořského prostředí a pobřežní oblasti Středomoří (Barcelonská úmluva) a související protokoly a rozhodnutí EU,
- s ohledem na ministerské prohlášení středomořských pobřežních států „MedFish4Ever“ přijaté ve Vallettě (Malta) dne 30. března 2017,
- s ohledem na Sofijské prohlášení ministrů ze dne 7. června 2018,
- s ohledem na ministerské prohlášení ze dne 26. září 2018 o provádění regionálního akčního plánu pro drobný a udržitelný rybolov ve Středozemním a Černém moři,
- s ohledem na globální hodnotící zprávu o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách z roku 2019 vypracovanou Mezivládní vědecko-politickou platformou pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES),
- s ohledem na zvláštní zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) z roku 2019 o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu,
- s ohledem na část II oddíl 2 úmluvy UNCLOS, která se týká hranic pobřežních vod,
- s ohledem na první hodnotící zprávu o Středomoří (MAR1) vypracovanou nezávislou sítí středomořských odborníků na změnu klimatu a životního prostředí (MedECC),
- s ohledem na zprávu Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) a GFCM nazvanou „Stav rybolovu ve Středozemním a Černém moři v roce 2020“,
- s ohledem na zprávu Výboru pro rybolov o důsledcích zvýšení teploty mořských vod pro rybí populace a rybolov (2019/2163(INI)),
- s ohledem na stanovisko Výboru pro rybolov vypracované pro Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova ke strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy (2020/2260(INI)) PECH_AD(2021)662054,
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 17. dubna 2020 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1379/2013 a nařízení (EU) č. 508/2014, pokud jde o zvláštní opatření ke zmírnění dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 na odvětví rybolovu a akvakultury (COM(2020)0142 – C9-0093/2020 – 2020/0059(COD))⁽¹³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 s názvem „Více ryb v mořích? Opatření na podporu obnovy populací nad úroveň maximálního udržitelného výnosu, včetně oblastí na obnovu rybích populací a chráněných mořských oblastí“⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na současné a dlouhodobé negativní sociálně-ekonomické dopady pandemie COVID-19 na toto odvětví, včetně maloobchodních podniků a drobného obchodu s čerstvými potravinami;
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro rybolov (A9-0225/2021),

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 316, 6.8.2021, s. 28.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0017.

Středa 6. října 2021

- A. vzhledem k tomu, že Středozemní moře je celosvětově jednou z nejvýznamnějších oblastí, pokud jde o biologickou rozmanitost, a zároveň domovem pobřežních komunit, které jsou do značné míry závislé na rybolovu, a zejména na drobném rybolovu; vzhledem k tomu, že současný environmentální stav Středozemního moře je znepokojivý, částečně v důsledku nadměrného rybolovu, což vážně ohrožuje nejen biologickou rozmanitost, ale také přežití odvětví, jehož ekonomické ztráty mohou mít extrémně negativní socioekonomické dopady na rybářské komunity, průmysl a přidružená odvětví;
- B. vzhledem k tomu, že rybí populace nemají neomezenou reprodukční kapacitu a že poptávka po rybách a jejich spotřeba neustále roste;
- C. vzhledem k tomu, že ve Středomoří – zejména v západním Středomoří, kde jsou zaváděna nová opatření, která je ovšem předčasné v plné míře hodnotit, jelikož je třeba dalších kroků, – a v Černém moři se situace od začátku sběru údajů v roce 2003 téměř nezměnila, ačkoli od roku 2012 pravděpodobně dochází k mírnému nárůstu biomasy;
- D. vzhledem k tomu, že podle zprávy komise GFCM z roku 2020 o stavu rybolovu ve Středozemním a Černém moři se podíl nadměrně lovených rybích populací snížil z 88 % v roce 2014 na 75 % v roce 2018, což jasně poukazuje na to, že je třeba ještě vykonat mnoho práce, ale že díky angažovanosti rybářů v regionu se situace postupně zlepšuje; vzhledem k tomu, že situace mnoha populací zůstává kritická, neboť podle VTHVR je více než 80 % vědecky posouzených populací využíváno nad úroveň maximálního udržitelného výnosu;
- E. vzhledem k tomu, že v roce 2019 bylo přijato nařízení o víceletém plánu řízení rybolovu druhů žijících při dně v západním Středozemním moři a že je třeba vyčkat, jaké účinky opatření přijatá v tomto plánu budou mít,
- F. vzhledem k tomu, že významný sociálně-ekonomický dopad omezení rybolovných činností snižuje rentabilitu tisíců podniků a ohrožuje jejich přežití, což může mít ničivý dopad na zaměstnanost a sociální soudržnost v pobřežních oblastech;
- G. vzhledem k tomu, že vyčerpávání populací a eroze mořské biologické rozmanitosti ohrožuje potravinové zabezpečení pobřežních komunit, pracovní místa a příjmy v celém hodnotovém řetězci drobného rybolovu;
- H. vzhledem k tomu, že nejednotné dodržování restriktivních opatření v oblasti rybolovu neumožňuje dosáhnout stanovených cílů, což zřetelně znevýhodňuje ty, kdo je dodržují;
- I. vzhledem k tomu, že Evropský rybářský a akvakulturní fond by měl být využíván ke zmírnění negativních socioekonomických dopadů a k diverzifikaci odvětví;
- J. vzhledem k tomu, že většinu středomořských rybářských loďstev tvoří plavidla využívaná k drobnému rybolovu, která představují přibližně 84 % rybářského loďstva a zajišťují 60 % pracovních míst ve Středomoří a vzhledem k tomu, že ačkoli se velikost některých loďstev výrazně snížila, byť v různé míře v rámci EU a v mimoevropských zemích s výrazným dopadem na místní hospodářství, trend v počtu plavidel zůstává poměrně stabilní;
- K. vzhledem k tomu, že pro většinu pobřežních a ostrovních oblastí je drobný rybolov tradiční formou rybolovu, která je životním stylem a významným zdrojem obživy a vyžaduje pro svůj růst a rozvoj zvláštní opatření a podporu;
- L. vzhledem k tomu, že je třeba dosáhnout zdravé úrovně rybích populací, aby se zabránilo ztrátě pracovních míst a aby se zachovala důležitá hospodářská odvětví, která jsou na rybolovu závislá;
- M. vzhledem k tomu, že kromě rybolovu patří mezi faktory, které vyvíjejí tlak na populace ryb a biologickou rozmanitost moří ve Středomoří, také člověkem způsobené problémy, jako je znečištění plasty, rozptyl paliva, úbytek přírodních stanovišť, námořní doprava, změna klimatu a rozšiřování invazivních nepůvodních druhů;

Středa 6. října 2021

- N. vzhledem k tomu, že podle statistik spotřeba rybích produktů trvale roste, čemuž odpovídá i růst dovozu;
- O. vzhledem k tomu, že existuje prostor pro zlepšení v označování evropských produktů, kterým by se podpořila hodnota rybolovu ve Středozemním moři, zlepšila sledovatelnost a zároveň by se bojovalo proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu;
- P. vzhledem k tomu, že produkce neustále klesá a že je třeba přijmout opatření k obnovení udržitelnosti zdrojů;
- Q. vzhledem k tomu, že rybolov a akvakultura patří k odvětvím nejvíce zasaženým pandemií COVID-19 a že poptávka v této oblasti zaznamenala náhlý pokles;
- R. vzhledem k tomu, že Komise navrhla řadu dočasných a cílených opatření k řešení problémů, kterým v důsledku pandemie COVID-19 rybářská komunita čelí;
- S. vzhledem k tomu, že politická nestabilita a nepokoje v Libyi představují pro rybáře EU působící v jižním Středomoří hmatatelnou hrozbu, neboť ohrožují jejich osobní svobodu a bezpečnost rybolovných operací;
- T. vzhledem k tomu, že ačkoli rybáři EU jsou povinni dodržovat pravidla pro zachování rybích populací, rybáři z jiných zemí Středomoří tato pravidla dodržovat nemusí, čímž podkopávají úsilí o obnovu populací ryb a konkurují rybolovu EU nekalým způsobem;
- U. vzhledem k tomu, že Středozemní moře se otepluje až o 20 % rychleji než zbytek světa; vzhledem k tomu, že podle odborníků z MedECC by změna klimatu mohla lokálně vést k vymření až 50 % komerčně lovených ryb a mořských bezobratlých do roku 2050;

Zlepšení legislativy

1. vyzývá Komisi, aby po konzultaci s poradním sborem pro Středozemní moře (MED-AC) určila překážky obnovy rybích populací, a to i na základě analýzy provádění strategie komise GFCM na období 2017-2020 s cílem zahrnout její závěry do strategie na období 2021-2030, a aby zajistila přijetí praktických opatření k obnově rybích populací, přičemž by měla být zvažena i legislativní a nelegislativní opatření, bude-li to zapotřebí a bude-li to považováno za vhodné;
2. vítá návrh Komise, který předložila ve své strategii v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, chránit alespoň 30 % mořských oblastí EU, mj. vymezením oblastí na obnovu rybích populací, jak je stanoveno v rámci společné rybářské politiky (SRP);
3. domnívá se, že je nezbytné zajistit účinnou konsolidaci a rozvoj stávajících chráněných mořských oblastí a že rybáři by měli být zapojeni do přípravné a řídicí fáze;
4. zdůrazňuje, že je třeba zahrnout hodnocení způsobu, jakým byly tyto oblasti vymezeny, a úspěchu tohoto projektu do nadcházející zprávy o fungování společné rybářské politiky; vyzývá komisi GFCM, aby navázala na úspěšný model obnovy rybích populací v oblasti Jabuka / Pomo Pit;
5. vyzývá Komisi, aby zajistila rovné podmínky pro všechna hospodářská odvětví při zavádění účinně řízených a propojených chráněných mořských oblastí;
6. naléhavě vyzývá Komisi, aby řešila potřeby středomořských zemí a poskytovala jim za tímto účelem vědeckou a technickou podporu při využívání regionálních a mezinárodních mechanismů financování a při rozvoji projektů udržitelného rozvoje;
7. vyzývá Komisi, aby posoudila, zda by měly být vytvořeny nové plány řízení rybích populací s cílem dosáhnout dodržování zásad sociální, hospodářské a environmentální udržitelnosti stanovených ve společné rybářské politice;
8. připomíná, že cílem společné rybářské politiky je dosáhnout nejpozději do roku 2020 toho, aby míra rybolovu odpovídala u všech populací úrovni maximálního udržitelného výnosu;

Středa 6. října 2021

9. se znepokojením konstatuje, že u velmi mnoha populací stále není známo, v jakém stavu se nacházejí; vyzývá k dalšímu úsilí o zlepšení sběru údajů s cílem lépe koncipovat nezbytná opatření v oblasti řízení;
10. připomíná cíl rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, kterým je dosažení nebo zachování dobrého stavu mořského prostředí nejpozději do roku 2020;
11. vyzývá Komisi, aby navázala na úspěch, který byl zaznamenán u tuňáka obecného, a prozkoumala možnost dlouhodobého zavedení celkových přípustných odlovů pro některé druhy, včetně štikozubce obecného, a aby v rámci hodnocení víceletého plánu v roce 2024 předložila příslušný návrh;
12. připomíná, že úspěch chráněných mořských oblastí a dalších chráněných oblastí spočívá v tom, že jsou akceptovány rybáři, pobřežními komunitami a dalšími zúčastněnými stranami; vyzývá Komisi, aby zvážila, zda není třeba usnadnit aktivní účast odvětví rybolovu, včetně drobných rybářů, místních komunit a všech příslušných zúčastněných stran, při navrhování, řízení a monitorování chráněných mořských oblastí;
13. vyzývá EU a její členské státy, aby učinily kroky k tomu, aby chráněné oblasti ve Středozemním moři přestaly fungovat jen na papíře („paper parks“), a aby vytvořily chráněné mořské oblasti jako součást soudržné sítě účinně řízených a propojených oblastí, včetně pobřežních oblastí a oblastí hlubinného rybolovu; připomíná požadavek na ukončení rybolovu za pomoci kontaktního zařízení pro lov při dně v oblastech hlubších než 400 m s prokazatelným či pravděpodobným výskytem zranitelných mořských ekosystémů;
14. vyzývá EU a její členské státy, aby rozšířily síť oblastí obnovy rybích populací v rámci společné rybářské politiky a v rámci GFCM, zejména na ta místa, kde existují jasné důkazy o vysoké koncentraci ryb nedosahujících minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů nebo o tom, že zde dochází ke tření ryb; zdůrazňuje, že je třeba zahrnout hodnocení způsobu, jakým byly tyto oblasti vymezeny, a úspěchu tohoto projektu do nadcházející zprávy o fungování společné rybářské politiky; vyzývá komisi GFCM, aby navázala na úspěšný model obnovy rybích populací v oblasti Jabuka / Pomo Pit;
15. vyzývá komisi GFCM, aby navrhla novou ambiciózní a komplexní společnou strategii pro rybolov a akvakulturu ve Středozemním a Černém moři na období 2021–2025, která musí zahrnovat účinná a udržitelná řídicí opatření na regionální a vnitrostátní úrovni v souladu s přístupem založeným na maximálním udržitelném výnosu; vyzývá Komisi GFCM, aby se zabývala otázkami, jako je globální oteplování, nezákonný, nehlášený a neregulovaný rybolov a rekreační rybolov, a aby zřídila nové oblasti obnovy rybích populací;
16. vyjadřuje politování nad nedostatkem vědeckých údajů o rekreačním rybolovu; vyzývá členské státy EU a komisi GFCM, aby plně posoudily dopady a přínos rekreačního rybolovu pro řízení rybolovných zdrojů a zahrnuly je do svých plánů řízení;
17. zdůrazňuje význam monitorování a kontroly a účinné regionální spolupráce v oblasti řízení biologických mořských zdrojů;
18. vyzývá Komisi, aby prosazovala cíle Zelené dohody pro Evropu na úrovni GFCM a aby podporovala udržitelnou správu oceánů a řízení rybích populací prostřednictvím odpovídajících finančních prostředků;
19. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby každému legislativnímu návrhu zaměřenému na zvýšení populací ryb, který omezuje rybolovné činnosti, předcházelo rozsáhlé posouzení dopadu, které by kvantifikovalo jeho možný socioekonomický a environmentální dopad na pobřežní komunity a na produktivitu a konkurenceschopnost podniků EU činných v oblasti rybolovu a na výrobní řetězec tohoto odvětví, a aby každý takový návrh stavěl na nejlepších dostupných vědeckých údajích, které budou sdíleny se subjekty, jež jsou s odvětvím rybolovu spojeny;
20. kromě toho, s ohledem na Zelenou dohodu pro Evropu a strategii v oblasti biologické rozmanitosti a strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“, které tuto dohodu posilují, a na významný dopad, který tato dohoda bude mít na rybolovnou činnost obecně a ve Středomoří zejména, požaduje, aby bylo provedeno předběžné posouzení dopadu těchto opatření a jejich provádění v odvětví rybolovu a akvakultury, s přihlédnutím ke specifickému statusu Středozemního moře, který vyplývá z toho, že toto moře je sdíleno se zeměmi, jež nejsou členy EU a mají jiné právní předpisy;
21. upozorňuje, že není přesně vyčíslen dopad všech možných důsledků, které mají na rybí populace vedle rybolovu další faktory, jako je znečištění, globální oteplování, nepůvodní druhy, těžba ropy, bagrování za účelem těžby různých materiálů nebo námořní doprava; zdůrazňuje, že tento nedostatek informací neumožňuje přijmout přiměřená a dostatečně účinná rozhodnutí k zajištění zachování mořských populací a ekosystémů;

Středa 6. října 2021

22. vyzývá Komisi a členské státy, aby sdílely všechny legislativní i nelegislativní iniciativy se sdruženími rybářů, včetně cechů („cofradías“), v rámci modelu společného řízení;
23. zdůrazňuje, že jakákoli budoucí legislativní opatření na podporu obnovy rybích populací ve Středozemním moři, která mají dopad na rybolovnou činnost v rámci evropského odvětví rybolovu, musí být prováděna postupně a úměrně jeho akceschopnosti; dále zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby žádný budoucí legislativní návrh nevedl k nadměrné byrokratické a finanční zátěži pro evropské odvětví rybolovu, a zejména pro odvětví drobného rybolovu;
24. podtrhuje, že jakákoli legislativní iniciativa zaměřená na ochranu a obnovu populací ve Středozemním moři by se neměla omezovat pouze na opatření omezující rybolovné činnosti, ale měla by k tomuto problému přistupovat komplexně a společně řešit všechny rizikové faktory z hlediska vyčerpání populací;
25. zdůrazňuje, že je třeba přijmout právní předpisy na základě ekosystémového přístupu, jímž lze identifikovat a analyzovat veškeré interakce, které ovlivňují rybí populace, s přihlédnutím nejen k rybolovu, ale také k dalším faktorům, které mají vliv na jejich rovnováhu a na přítomnost nových invazivních druhů;
26. podtrhuje pozitivní vliv, jaký by měla renovace obstarožních rybářských loďstev, která ve Středozemním moři působí, a to jak pokud jde o plavidla, tak o motory, neboť by se tak snížil jejich dopad na životní prostředí, zvýšila účinnost využívání paliva, podpořila dekarbonizace plavidel a zlepšila bezpečnost a pracovní podmínky posádek; připomíná, že dohoda o Evropském námořním, rybářském a akvakulturním fondu (ENRAF) usnadňuje v tomto ohledu získání podpory;
27. vyzývá Komisi, aby chránila konkurenceschopnost a udržitelný rozvoj celého odvětví rybolovu a souvisejícího výrobního řetězce tím, že zvýší hodnotu produktů rybolovu alepší označování a sledovatelnost, přičemž zvláštní pozornost bude věnována opatřením, která zajistí, aby dovážené produkty splňovaly evropské normy;
28. vyzývá Radu a Komisi, aby příznivě přijaly postoj Parlamentu při probíhající revizi nařízení (ES) č. 1005/2008⁽¹⁵⁾ (nařízení o nezákonném, nehlášeném a neregulovaném rybolovu), a zejména pokud jde o návrh Parlamentu, aby byla za určitých podmínek zavedena ochranná opatření, na jejichž základě budou pro produkty rybolovu a akvakultury dočasně pozastaveny preferenční celní sazby pro dovoz ze zemí mimo EU, které v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu řádně nespolupracují;
29. žádá Komisi a členské státy, aby zlepšily označování a sledovatelnost všech mořských produktů s cílem poskytnout spotřebitelům jasnější informace o původu produktu, živočišném druhu a dalších aspektech, jako jsou výrobní metody a normy uplatňované při lovu a zpracování, a to i při dovozu ze zemí mimo EU;
30. vyzývá komisaře odpovědného za rybolov a námořní záležitosti, aby zřídil konzultační orgán se zapojením zemí Středomoří, které nejsou členy EU, s cílem omezit nekalou hospodářskou soutěž a zajistit rovné podmínky pro evropské rybáře a ženy pracující v tomto odvětví;
31. vyzývá členské státy, aby bojovaly proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu zvýšením transparentnosti rybolovných činností a jejich lepším monitorováním a kontrolou;
32. vyzývá členské státy, aby posílily kapacitu pro kontrolu rybolovu a usnadnily výměnu osvědčených postupů a cílů mezi členskými státy na krátkodobé taktické úrovni za pomoci Evropské agentury pro kontrolu rybolovu (EFCA);
33. naléhavě vyzývá středomořské členské státy, aby v zájmu ochrany nadměrně využívaných mořských ekosystémů s okamžitým účinkem vytvořily další oblasti s omezením rybolovu zřízené GFCM a aby přitom zohlednily model osvědčeného postupu z oblasti s omezením rybolovu Jabuka / Pomo Pit;
34. vyzývá Komisi, aby zvažila začlenění rybolovu do politiky sousedství EU jako nástroje pro posílení regionální spolupráce;

⁽¹⁵⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu, mění nařízení (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a zrušují nařízení (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999 (Úř. věst. L 286, 29.10.2008, s. 1).

Středa 6. října 2021

35. trvá na tom, že řádné a povinné provádění SRP by mělo mít za cíl nalézt správnou rovnováhu mezi environmentální, hospodářskou a sociální udržitelností;

36. vyzývá Komisi, aby provedla analýzu environmentálních a sociálně-ekonomických údajů ohledně místních komunit a odvětví rybolovu ve Středomoří s cílem posoudit dopad krize COVID-19 na toto odvětví a stav rybích populací a aby bylo toto posouzení zohledněno při přijímání rozhodnutí v budoucnosti;

37. vyzývá Komisi, aby tuto analýzu využila při vypracovávání politik, pro zprostředkování spolupráce v oblasti výzkumu a při spolupráci se všemi aktéry v celé oblasti Středomoří, včetně pobřežních zemí EU i třetích zemí, s cílem posoudit případné spory mezi loďstvy zaměřenými na stejné biologické mořské zdroje, které se nacházejí v citlivých oblastech mezinárodních vod, a s cílem těmto sporům předcházet;

38. vyzývá Komisi, aby provedla analýzu sociálních, hospodářských a environmentálních dopadů odvětví rekreačního rybolovu a jeho dopadu na životní prostředí s cílem zahrnout toto odvětví do veškerých opatření, která mohou být přijata;

39. naléhavě vyzývá členské státy, aby řádně využívaly zdroje z fondu ENRAF k odškodnění subjektů drobného rybolovu, které musí dočasně pozastavit svou činnost v důsledku opatření pro zachování zdrojů, a to v souladu s pravidly a ustanoveními ENRAF;

40. vyzývá Komisi a členské státy, aby využívaly potenciál, který nabízí společné řízení, řízení založené na ekosystémech a adaptivní a preventivní řízení, s hlavním cílem dosáhnout udržitelného řízení rybolovných zdrojů na základě kontroly intenzity rybolovu a zajištění selektivního rybolovu ve Středozemním moři;

Řešení dopadů dalších hospodářských činností a tlaků na obnovu rybích populací

41. vítá práci vykonanou na úrovni komise GFCM od roku 2017 s cílem vypracovat a přijmout strategie pro řešení možných dopadů změny klimatu na rybolov;

42. vyzývá členské státy, aby přijaly pravidla pro zákaz kotvení a uvazování velkých soukromých plavidel ve vzdálenosti do 300 m od pobřeží a v chráněných oblastech, na této 300metrové hranici a v kotvištích, jelikož mají velký dopad na křehké ekosystémy, např. na porosty Posidonie mořské;

43. vyzývá Komisi, aby zveřejnila studii o dopadu různých lidských činností a zdrojů znečištění, ať už na zemi nebo na moři, na rybí populace a mořské ekosystémy;

44. zdůrazňuje, že chybí zdroje, zejména lidské zdroje, na provádění vědeckého výzkumu a hodnocení populací ve Středozemním moři;

45. vyzývá členské státy EU, aby financovaly odbornou přípravu nových vědeckých odborníků;

Posílení sběru údajů a výzkumu

46. zdůrazňuje, že je třeba ve Středozemním moři podporovat drobný pobřežní rybolov a rybolovné techniky s malým dopadem, a že tato podpora by měla obnášet mimo jiné stanovení povinnosti členským státům přidělit pro oba tyto druhy rybolovu, pro něž byl zaveden celkový přípustný odlov v souladu s článkem 17 nařízení (EU) č. 1380/2013, větší podíl rybolovných práv;

Posílení úlohy aktérů rybolovu při rozhodování a shromažďování údajů

47. vyzývá Komisi, aby provedla ekonomickou analýzu sociálních dopadů poklesu rybolovných zdrojů ve Středozemním moři a na zaměstnanost s cílem stanovit vhodná podpůrná opatření, která zaručí spravedlivý a spravedlivý přechod k rybolovu s malým dopadem;

48. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že prostředků fondu ENRF bude možno využívat jak pro analýzu údajů, tak pro jakákoli vyplývající opatření, s cílem přispět k udržitelnosti, inovacím a diverzifikaci odvětví;

49. vyzývá k většímu zapojení místních, regionálních a vědeckých institucí a místních aktérů do shromažďování údajů o selektivním rybolovu, a to v úzké spolupráci s Vědeckotechnickým a hospodářským výborem pro rybářství (VTHVR);

Středa 6. října 2021

50. vyzývá k výměně osvědčených postupů a inovacím, pokud jde o selektivnější lovná zařízení a o metody sběru odpadu v mořích, s vědomím úlohy rybářů jakožto „strážců moře“ a s cílem přispět ke zdravějšímu a čistšímu mořskému prostředí;
51. zdůrazňuje, že plošné dosažení všech cílů týkajících se obnovy populací ve Středozemním moři a řádné provádění pravidel přijatých evropskými zákonodárci závisí na faktické účasti aktérů odvětví rybolovu;
52. vyzývá Komisi, aby zlepšila a posílila spolupráci a dialog s poradními sbory, rybáři a odborníky z pobřežních komunit a aby náležitě brala zřetel na jejich názory a uznala významnou roli rybářů, žen pracujících v tomto odvětví a příslušných profesních organizací a organizací občanské společnosti při formulování plánovaných pravidel a rozhodovacích procesech;
53. apeluje na členské státy, aby umožnily vytvoření místních modelů společného řízení rybolovu založených na účasti, konzultacích a společném rozhodování mezi příslušnými zúčastněnými stranami; konstatuje, že tyto plány řízení vyžadují důkladné monitorování úlovků, které by mělo zajistit udržitelné využívání zdrojů, a vytvoření spravedlivých sociálně-ekonomických podmínek v odvětví rybolovu s cílem kompenzovat rozdíly mezi jednotlivými segmenty loďstva;
54. zdůrazňuje, že modely společného řízení jsou založeny na udržování ekosystémových služeb a na ochraně využívaných ekosystémů, což předpokládá ekosystémový přístup k rybolovu a adaptivní řízení a zavedení stálého informačního, analytického a akceschopného systému, který je schopen průběžně integrovat nové poznatky, zpracovávat zpětnou vazbu a pohotově přijímat rozhodnutí;
55. vítá přijetí akčního plánu z roku 2018 s cílem zajistit udržitelnou budoucnost pro drobný rybolov a mořské prostředí v tomto regionu, jakož i spuštění platformy „Přátel drobného rybolovu“;
56. zdůrazňuje, že každý cíl ochrany by měl být založen na nejlepších vědeckých poznatcích, které jsou k dispozici;

Záruka dodržování právních norem

57. odsuzuje pokračující porušování mořského práva ve Středozemním moři, a to i pokud jde o únosy, zabavování plavidel, nezákonné zadržování, zastrasování, kontroly, obtěžování, útoky a nespravedlivá soudní řízení proti rybářům EU za výkon jejich práce, k němuž dochází v jasném rozporu s mezinárodními závazky v oblasti lidských práv;
58. vyzývá Komisi, aby analyzovala situaci ve Středomoří a posoudila, zda je možné nějak operativně zasáhnout na ochranu evropských námořníků a plavidel;
59. vyzývá Komisi, aby zahájila dialog s těmi zeměmi severní Afriky, které nedodržují politiky a rozhodnutí v rámci úmluvy UNCLOS a komise GFCM, a zajistila tak bezpečnost a rovné podmínky pro všechny rybáře EU;
60. vyzývá Komisi, aby podporovala společné iniciativy se sousedními zeměmi s cílem usnadnit dodržování dohod uzavřených v rámci regionálních organizací pro řízení rybolovu a podílet se na řádném řízení a obnově rybích populací;
61. vyzývá Komisi, aby prostřednictvím svých agentur intenzivněji monitorovala teritoriální vody EU s cílem identifikovat rybářská plavidla z nečlenských zemí EU, která v teritoriálních vodách EU a chráněných mořských oblastech provozují nezákonný rybolov, a zlepšit bezpečnostní podmínky rybářů EU; zdůrazňuje, že za tímto účelem je nezbytné těmto agenturám poskytnout odpovídající finanční a lidské zdroje;
62. vyzývá vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby zintenzivnil úsilí Unie o dodržování mezinárodního práva, bezpečnosti a právních norem v jižním Středomoří;

o

o o

63. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
-

Středa 6. října 2021

P9_TA(2021)0409

Účinné látky, včetně chlortoluronu a difenokonazolu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o prováděcím nařízení Komise (EU) 2021/1449 ze dne 3. září 2021, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek 2-fenylfenol (včetně jeho solí, jako je sodná sůl), 8-hydroxychinolin, amidosulfuron, bifenox, chlormekvat, chlortoluron, klofentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, dimethachlor, etofenprox, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinové oleje, parafinový olej, penkonazol, pikloram, propachizafox, prosulfokarb, chizalofox-P-ethyl, chizalofox-P-tefuryl, síra, tetrakonazol, triallát, triflusulfuron a tritosulfuron (2021/2869(RSP))

(2022/C 132/06)

Evropský parlament,

- s ohledem na prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/1449 ze dne 3. září 2021, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek 2-fenylfenol (včetně jeho solí, jako je sodná sůl), 8-hydroxychinolin, amidosulfuron, bifenox, chlormekvat, chlortoluron, klofentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, dimethachlor, etofenprox, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinové oleje, parafinový olej, penkonazol, pikloram, propachizafox, prosulfokarb, chizalofox-P-ethyl, chizalofox-P-tefuryl, síra, tetrakonazol, triallát, triflusulfuron a tritosulfuron ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS ⁽²⁾, a zejména na čl. 17 první odstavce a článek 21 uvedeného nařízení,
- s ohledem na prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/408 ze dne 11. března 2015 o provádění čl. 80 odst. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o sestavení seznamu látek, které se mají nahradit ⁽³⁾,
- s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanovují pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2018 o provádění nařízení o přípravcích na ochranu rostlin (ES) č. 1107/2009 ⁽⁵⁾,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 10. října 2019 a 26. listopadu 2020, v nichž vznáší námitky proti předchozímu prodlužování doby platnosti schválení účinné látky chlortoluron ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 313, 6.9.2021, s. 20.

⁽²⁾ Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 67, 12.3.2015, s. 18.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P8_TA(2018)0356.

⁽⁶⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího nařízení Komise, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek amidosulfuron, beta-cyfluthrin, bifenox, chlortoluron, klofentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflubenuron, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, pikloram, prosulfokarb, pyriproxyfen, thiofanát-methyl, triflusulfuron a tritosulfuron (Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 7), usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. listopadu 2020 o prováděcím nařízení Komise (EU) 2020/1511 ze dne 16. října 2020, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek amidosulfuron, bifenox, chlortoluron, klofentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinové oleje, pikloram, prosulfokarb, síra, triflusulfuron a tritosulfuron (Přijaté texty, P9_TA(2020)0325).

Středa 6. října 2021

- s ohledem na čl. 112 odst. 2 a 3 jednacího řádu,
 - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
- A. vzhledem k tomu, že chlorotoluron byl dne 1. března 2006 zařazen směrnicí Komise 2005/53/ES ⁽⁷⁾ do přílohy I nařízení Rady 91/414/EEC ⁽⁸⁾ a považuje se podle nařízení (ES) č. 1107/2009 za schválený;
- B. vzhledem k tomu, že od roku 2013 dochází v rámci prováděcího nařízení Komise (EU) č. 844/2012 k prodlužování registrace chlorotoluronu ⁽⁹⁾;
- C. vzhledem k tomu, že doba platnosti schválení účinné látky chlortoluron již byla prováděcím nařízením Komise (EU) č. 533/2013 ⁽¹⁰⁾ prodloužena o rok a dále byla od roku 2017 každoročně prodlužována prováděcími nařízeními Komise (EU) 2017/1511 ⁽¹¹⁾, (EU) 2018/1262 ⁽¹²⁾, (EU) 2019/1589 ⁽¹³⁾ a (EU) 2020/1511 ⁽¹⁴⁾ o další rok a nyní prováděcím nařízením (EU) 2021/1449, jímž se prodlužuje doba platnosti jeho registrace do 31. října 2022, znovu o rok;
- D. vzhledem k tomu, že Komise toto prodloužení vysvětlila pouze tím, že uvedla: „Vzhledem k tomu, že se posouzení uvedených látek zdrželo z důvodů, které žadatelé nemohli ovlivnit, skončí platnost schválení uvedených účinných látek pravděpodobně před přijetím rozhodnutí o jejich obnovení.“;
- E. vzhledem k tomu, že účelem nařízení (ES) č. 1107/2009 je zajistit vysokou úroveň ochrany zdraví lidí, zvířat a životního prostředí a současně konkurenceschopnost zemědělství Unie; vzhledem k tomu, že by měl být kladen zvláštní důraz na ochranu ohrožených skupin obyvatelstva včetně těhotných žen, kojenců a dětí;
- F. vzhledem k tomu, že by se měla použít zásada předběžné opatrnosti a že v nařízení (ES) č. 1107/2009 je stanoveno, že v přípravcích na ochranu rostlin by měly být obsaženy pouze ty látky, u nichž bylo prokázáno, že mají na rostlinnou výrobu jednoznačně příznivé účinky a že se u nich neočekává, že budou mít škodlivé účinky na zdraví lidí nebo zvířat či nepříjemné účinky na životní prostředí;

⁽⁷⁾ Směrnice Komise 2005/53/ES ze dne 16. září 2005, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinných látek chlorthalonilu, chlortoluronu, cypermethrinu, daminozidu a thiofanát-methylu (Úř. věst. L 241, 17.9.2005, s. 51).

⁽⁸⁾ Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (Úř. věst. L 230, 19.8.1991, s. 1).

⁽⁹⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 844/2012 ze dne 18. září 2012, kterým se stanovují ustanovení nezbytná k provedení postupu obnovení schválení účinných látek podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokud jde o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (Úř. věst. L 252, 19.9.2012, s. 26).

⁽¹⁰⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 533/2013 ze dne 10. června 2013, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek 1-methylcyklopropen, chlorthalonil, chlorotoluron, cypermethrin, daminozid, forchlorfenuron, indoxakarb, thiofanát-methyl a tribenuron (Úř. věst. L 159, 11.6.2013, s. 9).

⁽¹¹⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1511 ze dne 30. srpna 2017, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek 1-methylcyklopropen, beta-cyfluthrin, chlorthalonil, chlorotoluron, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dimethenamid-P, flufenacet, flurtamon, forchlorfenuron, fosthiazát, indoxakarb, iprodion, MCPA, MCPB, silthiofam, thiofanát-methyl a tribenuron (Úř. věst. L 224, 31.8.2017, s. 115).

⁽¹²⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1262 ze dne 20. září 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek 1-methylcyklopropen, beta-cyfluthrin, chlorthalonil, chlorotoluron, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dimethenamid-P, diuron, fludioxonil, flufenacet, flurtamon, fosthiazát, indoxakarb, MCPA, MCPB, prosulfokarb, thiofanát-methyl a tribenuron (Úř. věst. L 238, 21.9.2018, s. 62).

⁽¹³⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1589 ze dne 26. září 2019, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek amidosulfuron, bifenox, chlortoluron, klofentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflubenzuron, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, pikloram, prosulfokarb, pyriproxyfen, thiofanát-methyl, triflusaluron a tritosulfuron (Úř. věst. L 248, 27.9.2019, s. 24).

⁽¹⁴⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1511 ze dne 16. října 2020, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek amidosulfuron, bifenox, chlortoluron, klofentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parařinové oleje, pikloram, prosulfokarb, síra, triflusaluron a tritosulfuron (Úř. věst. L 344, 19.10.2020, s. 18).

Středa 6. října 2021

- G. vzhledem k tomu, že se v nařízení (ES) č. 1107/2009 stanovuje, že v zájmu bezpečnosti by měla být doba platnosti schválení účinné látky časově omezena; vzhledem k tomu, že doba platnosti schválení by měla být úměrná možným rizikům spojeným s používáním dotyčných látek, že však v tomto případě tato úměrnost zjevně chybí;
- H. vzhledem k tomu, že v období 15 let, které uplynuly od schválení účinné látky chlorotoluronu, bylo zjištěno, že se pravděpodobně jedná o endokrinní disruptor, a přesto za celé toto období nedošlo k přehodnocení jeho registrace či k jeho stažení;
- I. vzhledem k tomu, že v případech, kdy byla zjištěna možnost výskytu škodlivých účinků na zdraví, avšak přetrvává vědecká nejistota, mají Komise a členské státy možnost a povinnost jednat v souladu se zásadou předběžné opatrnosti tím, že přijmou předběžná opatření k omezení rizik, která jsou nezbytná k zajištění vysoké míry ochrany lidského zdraví;
- J. vzhledem k tomu, že konkrétněji je v článku 21 nařízení (ES) č. 1107/2009 stanoveno, že Komise může kdykoli přezkoumat schválení účinné látky, zejména pokud má s ohledem na nové vědeckotechnické poznatky za to, že daná látka podle všeho už nesplňuje kritéria pro schválení uvedená v článku 4 uvedeného nařízení, a vzhledem k tomu, že tento přezkum může vést ke zrušení schválení dané látky nebo k jeho změně;

Vlastnosti narušující činnost endokrinního systému

- K. vzhledem k tomu, že podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ⁽¹⁵⁾ byl chlorotoluron jednotně klasifikován jako vysoce toxický pro vodní organismy, vysoce toxický pro vodní organismy s dlouhodobými účinky a jako látka s podezřením na vyvolání rakoviny (Carc. 2) nebo s podezřením na poškození plodu v těle matky (Repr. 2);
- L. vzhledem k tomu, že vědecké publikace přisuzují chlortoluronu vlastnosti narušující činnost endokrinního systému ⁽¹⁶⁾;
- M. vzhledem k tomu, že chlortoluron byl v roce 2015 zařazen prováděcím nařízením (EU) 2015/408 na „seznam látek, které se mají nahradit“, jelikož se má za to, že má endokrinně disruptivní vlastnosti, které mohou mít nepříznivý účinek na lidi, a jelikož splňuje kritéria, podle nichž lze tuto látku považovat za perzistentní toxickou látku;
- N. vzhledem k tomu, že podle bodu 3.6.5 přílohy II nařízení (ES) č. 1107/2009 nelze účinnou látku schvalovat, pokud se má za to, že má vlastnosti narušující činnost endokrinního systému, které mohou mít na člověka nežádoucí účinek, s výjimkou případů, kdy je vystavení lidí této účinné látce v přípravku na ochranu rostlin v reálných navrhovaných podmínkách použití zanedbatelné, tj. kdy je produkt používán v uzavřených systémech nebo v jiných podmínkách, které vylučují kontakt s člověkem, a kdy rezidua příslušné účinné látky v potravinách a krmivech nepřekračují standardní hodnotu stanovenou podle čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 ⁽¹⁷⁾;
- O. vzhledem k tomu, že je nepřijatelné, aby u látky, která pravděpodobně splní kritéria pro vyloučení v důsledku svých vlastností narušujících činnost endokrinního systému, bylo nadále povoleno její používání v Unii, a tak ohrožováno veřejné zdraví a životní prostředí;
- P. vzhledem k tomu, že žadatelé mohou zneužít automatický systém začleněný do pracovních metod Komise, který v případě, že opětovné posouzení rizik ještě nebylo ukončeno, okamžitě prodlužuje dobu platnosti schválení účinných látek, a to tím, že budou období pro posouzení rizik úmyslně prodlužovat poskytováním neúplných údajů a požadováním dalších výjimek a zvláštních podmínek, což bude mít za následek nepřijatelné riziko pro lidské zdraví a životní prostředí, jelikož expozice nebezpečné látce v tomto období bude nadále pokračovat;

⁽¹⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnice 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 (Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Viz mj.: Hong, M., Ping, Z., Jian, X., „Testicular toxicity and mechanisms of chlorotoluron compounds in the mouse“ (Testikulární toxicita a mechanismy sloučenin chlortoluronu u myši), Toxicology Mechanisms and Methods 2007; 17(8):483–8.)

⁽¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 ze dne 23. února 2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a o změně směrnice Rady 91/414/EHS (Úř. věst. L 70, 16.3.2005, s. 1).

Středa 6. října 2021

- Q. vzhledem k tomu, že ve svém usnesení ze dne 13. září 2018 vyzval Parlament Komisi a členské státy, aby „aby zajistily, že procesní prodloužení doby schvalování na dobu trvání daného postupu podle článku 187 nařízení se nebude používat v případě účinných látek, které jsou mutagenní, karcinogenní a toxické z hlediska reprodukce, a proto spadají do kategorie 1A nebo 1B, ani v případě účinných látek, které mají vlastnosti endokrinních disruptorů a jsou škodlivé pro zdraví člověka nebo zvířat, což se v současné době týká látek, jako je např. flumioxazin, thiacloprid, chlorotoluron a dimoxystrobin“;
- R. vzhledem k tomu, že Parlament již ve svých usneseních ze dne 10. října 2019 a ze dne 26. listopadu 2020 vznesl námitky proti předchozím prodloužením doby platnosti schválení chlortoluronu;
- S. vzhledem k tomu, že Komise ve svých odpovědích ⁽¹⁸⁾ na předchozí námitky proti prodloužení doby platnosti schválení chlortoluronu odkazuje pouze na „studii, na které je založeno posouzení dopadu provedené před přijetím nařízení Komise (EU) 2018/605“ ⁽¹⁹⁾, ve které „chlortoluron nebyl identifikován jako potenciální endokrinní disruptor“, avšak nezmiňuje, že tato studie nevedla k odstranění chlortoluronu ze seznamu látek, které se mají nahradit;
- T. vzhledem k tomu, že po přijetí nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/2100 ⁽²⁰⁾ a nařízení (EU) 2018/605 Komise pověřila Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a Evropskou agenturu pro chemické látky (ECHA) vypracováním harmonizovaných pokynů s cílem zajistit, aby se při posuzování biocidních přípravků a pesticidů důsledně uplatňovala kritéria pro látky narušující činnost endokrinního systému, která přijala Unie; vzhledem k tomu, že tyto pokyny, které zahrnují nové testy OECD, byly zveřejněny v červnu 2018 ⁽²¹⁾, avšak ještě nebyly použity k posouzení vlastností chlortoluronu narušujících činnost endokrinního systému;
- U. vzhledem k tomu, že chlortoluron nebyl podroben řádnému posouzení, které by umožnilo stanovit, že se již nejedná o látku narušující činnost endokrinního systému;
- V. vzhledem k tomu, že úřad EFSA ještě neposoudil návrh hodnotící zprávy o obnovení schválení týkajícího se chlortoluronu;
- W. vzhledem k tomu, že na základě předchozího prodloužení týkajícího se několika účinných látek, včetně chlortoluronu, k němuž došlo v roce 2020 prováděcím nařízením (EU) 2020/1511, nebylo schválení obnoveno pouze u jedné z 27 látek, zatímco podle prováděcího nařízení (EU) 2021/1449 se doba platnosti schválení až 39 látek opětovně prodlouží, přičemž v mnoha případech se bude jednat po třetí nebo čtvrté prodloužení;

⁽¹⁸⁾ Další kroky Komise v návaznosti na nelegislativní usnesení Evropského parlamentu o návrhu prováděcího nařízení Komise, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek amidosulfuron, bifenox, chlortoluron, klotentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinové oleje, pikloram, prosulfokarb, síra, triflusalufuron a tritosulfuron, SP(2019)669, [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2019/2826\(RSP\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2019/2826(RSP)&l=en);

Další kroky Komise v návaznosti na nelegislativní usnesení o prováděcím nařízení Komise (EU) 2020/1511 ze dne 16. října 2020, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 540/2011, pokud jde o prodloužení doby platnosti schválení účinných látek amidosulfuron, bifenox, chlortoluron, klotentezin, klomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fosthiazát, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinové oleje, pikloram, prosulfokarb, síra, triflusalufuron a tritosulfuron, SP(2021)129, [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2853\(RSP\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2853(RSP)&l=en)

⁽¹⁹⁾ Nařízení Komise (EU) 2018/605 ze dne 19. dubna 2018, kterým se mění příloha II nařízení (ES) č. 1107/2009 a stanoví se vědecká kritéria pro určení vlastností vyvolávajících narušení činnosti endokrinního systému (Úř. věst. L 101, 20.4.2018, s. 33).

⁽²⁰⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/2100 ze dne 4. září 2017, kterým se stanoví vědecká kritéria pro určení vlastností vyvolávajících narušení činnosti endokrinního systému podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 (Úř. věst. L 301, 17.11.2017, s. 1).

⁽²¹⁾ Pokyny EFSA a ECHA pro identifikaci endokrinních disruptorů v souvislosti s nařízením (EU) č. 528/2012 a (ES) č. 1107/2009, EFSA Journal 2018, 16(6):5311, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5311>.

Středa 6. října 2021

- X. vzhledem k tomu, že existuje podezření, že difenokonazol používaný samostatně, jakož i v kombinaci s různými azoly, jako je penkonazol, způsobuje rezistenci houby *Aspergillus fumigatus* vůči triazolům⁽²²⁾;
- Y. vzhledem k tomu, že rezistence houby *Aspergillus fumigatus* vůči triazolu je stále větším problémem v oblasti veřejného zdraví⁽²³⁾; vzhledem k tomu, že údaje z několika studií⁽²⁴⁾ jasně naznačují, že za selhání léčby u pacientů, kterým nebyla v klinickém prostřední nikdy podána azolová léčiva, jsou odpovědné zemědělské azoly;
- Z. vzhledem k tomu, že u každého čtvrtého pacienta, který byl přijat do intenzivní péče kvůli zdravotním problémům souvisejícím s onemocněním COVID-19, se prokázala nákaza houbou *Aspergillus fumigatus*, přičemž u 15 % pacientů se jednalo o rezistentní variantu *Aspergillus fumigatus*; vzhledem k tomu, že tyto pacienty je téměř nemožné léčit a jejich míra přežití se odhaduje na pouhých 20 %⁽²⁵⁾;
- AA. vzhledem k tomu, že prodloužení doby platnosti schválení látek, které vedou k rezistenci vůči léčivým přípravkům proti mykotickým onemocněním, je ze zdravotního hlediska nepřijatelné;
1. domnívá se, že prováděcí nařízení (EU) 2021/1449 překračuje prováděcí pravomoci stanovené nařízením (ES) č. 1107/2009;
 2. domnívá se, že prováděcí nařízení (EU) 2021/1449 není v souladu s právem Unie, neboť odporuje zásadě předběžné opatrnosti;
 3. důrazně odsuzuje závažná zpoždění v procesu opětovného schvalování a v identifikaci endokrinních disruptorů;
 4. domnívá se, že rozhodnutí prodloužit doby platnosti schválení chlortoluronu a difenokonazolu není v souladu s bezpečnostními kritérii stanovenými v nařízení (ES) č. 1107/2009 a není založeno ani na důkazu, že tyto látky mohou být používány bezpečně, ani na tom, že by tyto látky byly prokazatelně nezbytné pro produkci potravin v Unii;
 5. vyzývá Komisi, aby zrušila prováděcí nařízení (EU) 2021/14495 a předložila výboru nový návrh, který by zohledňoval vědecké důkazy ohledně škodlivých vlastností dotyčných látek, zejména chlortoluronu a difenokonazolu;
 6. vyzývá Komisi, aby předkládala návrhy prováděcích rozhodnutí o prodloužení platnosti schválení pouze u látek, u nichž se za současného stavu vědeckých poznatků neočekává, že by vedly k návrhu Komise na neprodloužení povolení dotyčné účinné látky;
 7. vyzývá Komisi, aby zrušila schválení v případě látek, u nichž existuje důvodné podezření, že nesplní kritéria bezpečnosti stanovená v nařízení (ES) č. 1107/2009;
 8. vyzývá členské státy, aby zajistily řádné a včasné opětovné posouzení schválení účinných látek, v jejichž případě jsou zpravodajskými členskými státy, a aby co nejrychleji účinně vyřešily problém s průtahy při jejich schvalování;
 9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.

⁽²²⁾ Verweij, P.E., Lucas, J.A., Arendrup, M.C., Bowyer, P., Brinkmann, A.J.F., Denning, D.W., Dyer, P.S., Fisher, M.C., Geenen, P.L., Gisi, U., Hermann, D., Hoogendijk, A., Kiers, E., Lagrou, K., Melchers, W.J.G., Rhodes, J., Rietveld, A.G., Schoustra, S.E., Stenzel, K., Zwaan, B. J., a Fraaije, B.A., „The one health problem of azole resistance in *Aspergillus fumigatus*: current insights and future research agenda“ (Problém veřejného zdraví v souvislosti s rezistencí *Aspergillus fumigatus* vůči azolům: aktuální poznatky a budoucí výzkumný program), *Fungal Biology Reviews*, svazek 34, vydání 4, 2020, s. 202–214, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1749461320300415>

⁽²³⁾ https://www.researchgate.net/publication/349087541_Prevalence_of_Azole-Resistant_AspERGILLUS_fumigatus_is_Highly_Associated_with_Azole_Fungicide_Residues_in_the_Fields

⁽²⁴⁾ Cao, D., Wang, F., Yu, S., Dong, S., Wu, R., Cui, N., Ren, J., Xu, T., Wang, S., Wang, M., Fang, H., and Yu, Y., „Prevalence of Azole-Resistant *Aspergillus fumigatus* is Highly Associated with Azole Fungicide Residues in the Fields“ (Výskyt houby *Aspergillus fumigatus* rezistentní vůči azolům je silně provázáno s rezidui azolových fungicidů v obhospodařované půdě), *Environmental Science & Technology*, 2021, 55(5), 3041–3049, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5461301/>

⁽²⁵⁾ <https://huisarts.bsl.nl/levensbedreigende-schimmel-ontdekt-bij-kwart-coronapatienten-op-ic/>

Středa 6. října 2021

P9_TA(2021)0410

Budoucnost vztahů mezi EU a USA

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2021 o budoucnosti vztahů mezi EU a USA (2021/2038(INI))
(2022/C 132/07)

Evropský parlament,

- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 2. prosince 2020 o nové agendě EU a USA pro globální změnu (JOIN(2020)0022),
- s ohledem na společné prohlášení o vztazích mezi EU a USA, které bylo vydáno na základě transatlantického legislativního dialogu dne 24. srpna 2020,
- s ohledem na závěry Rady o vztazích mezi EU a USA ze dne 7. prosince 2020,
- s ohledem na prohlášení nového ministra zahraničí USA Antonyho Blinkena před Výborem Senátu USA pro zahraniční vztahy dne 19. ledna 2021,
- s ohledem na prohlášení členů Evropské rady ze dne 26. února 2021 o bezpečnosti a obraně,
- s ohledem na společné tiskové prohlášení předsedkyně von der Leyenové a ministra zahraničí USA Blinkena ze dne 24. března 2021,
- s ohledem na společné prohlášení ministra zahraničních věcí Spojených států amerických a místopředsedovi Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 24. března 2021,
- s ohledem na prohlášení ministerstva zahraničí USA ze dne 26. dubna 2021 nazvané „Závazek USA vůči západnímu Balkánu“,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 14. listopadu 2016 o globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie s názvem „Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa“,
- s ohledem na společné prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO podepsané dne 8. července 2016 ve Varšavě předsedou Evropské rady, předsedou Evropské komise a generálním tajemníkem NATO,
- s ohledem na výměnu názorů s generálním tajemníkem NATO na společné schůzi Výboru pro zahraniční věci, podvýboru pro bezpečnost a obranu a delegace pro vztahy s Parlamentním shromážděním NATO, která se konala dne 15. března 2021,
- s ohledem na účast místopředsedy Komise, vysokého představitele na zasedání ministrů obrany zemí NATO ve dnech 17. a 18. února 2021 a na zasedání ministrů zahraničních věcí zemí NATO ve dnech 23. a 24. března 2021,
- s ohledem na komuniké, které vydaly hlavy států a vlád účastníci se zasedání Severoatlantické rady v Bruselu dne 14. června 2021,
- s ohledem na prohlášení z vrcholné schůzky EU a USA ze dne 15. června 2021 s názvem „Na cestě k obnovenému transatlantickému partnerství“,

Středa 6. října 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 13. června 2018 o vzájemných vztazích EU-NATO ⁽¹⁾,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o transatlantických vztazích, zejména na usnesení ze dne 26. března 2009 o stavu transatlantických vztahů po volbách v USA ⁽²⁾, na usnesení ze dne 13. června 2013 o úloze EU při prosazování širšího transatlantického partnerství ⁽³⁾ a na usnesení ze dne 12. září 2018 o stavu vztahů mezi EU a USA ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2020 ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2020 ⁽⁶⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2021 o rozsudku SDEU ze dne 16. července 2020 – komisař pro ochranu údajů v. Facebook Ireland Limited a Maximilian Schrems („Schrems II“), věc C-311/18 ⁽⁷⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro mezinárodní obchod,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0250/2021),
- A. vzhledem k tomu, že transatlantické partnerství již 75 let prosazuje svobodu, demokracii, lidská práva a právní stát, obchodní a hospodářskou spolupráci a bezpečnost; vzhledem k tomu, že Spojené státy americké jsou i nadále nejbližším a nejdůležitějším strategickým partnerem EU; vzhledem k tomu, že toto partnerství je založeno na silných politických, kulturních, hospodářských a historických vazbách a sdílených hodnotách, jako je svoboda, demokracie, lidská práva a právní stát, má velký potenciál, pokud jde o dialog, spolupráci a dosažení výsledků v řešení otázek, plnění cílů a prosazování priorit společného zájmu nebo zájmů napříč politickým spektrem;
- B. vzhledem k tomu, že EU a Spojené státy sdílí stejné hodnoty a mají společný zásadní zájem na utváření mezinárodního prostředí založeného na pravidlech, které posiluje multilateralismus a demokratické hodnoty, brání lidská práva, prosazuje mezinárodní právo a podporuje mezinárodní řád založený na pravidlech, mírové řešení konfliktů a udržitelný rozvoj na celém světě;
- C. vzhledem k tomu, že zvolení Joea Bidena prezidentem Spojených států a Kamaly Harrisové viceprezidentkou této země přineslo novou příležitost pokračovat v tomto zásadním transatlantickém partnerství a posílit jej, opět zahájit činnost a inovace na všech úrovních této dlouholeté spolupráce a lépe spolupracovat na multilaterálních otázkách, jako je změna klimatu, digitální a ekologická transformace, demokracie a mezinárodní bezpečnost; vzhledem k tomu, že jak EU, tak i USA by měly využít této obnovené příležitosti k navázání úzkého dialogu a spolupráce s cílem plnit své stálé závazky vůči mezinárodním organizacím, k nimž obě strany patří, a zajistit větší koordinaci a sdílení zátěže napříč širokým spektrem geopolitických otázek; vzhledem k tomu, že spolupráce se Spojenými státy je trvalým cílem EU bez ohledu na úřadující vládu;
- D. vzhledem k tomu, že Bidenova vláda oznámila, že má v úmyslu posílit vztahy s EU a dalšími demokratickými spojenci; vzhledem k tomu, že první zahraniční návštěva prezidenta Bidena směřovala do Evropy a že během této návštěvy se v Bruselu ve dnech 14.–15. června 2021 zúčastnil summitu NATO a summitu EU-USA; vzhledem k tomu, že to potvrzuje pevné odhodlání Spojených států posílit vztah k Evropské unii a jejím členským státům i jejich pevné odhodlání usilovat o budoucnost společné bezpečnosti a obrany v rámci Severoatlantické aliance a s Evropskou unií; vzhledem k tomu, že prezident Biden navrhl uspořádat summit pro demokracii, který bude usilovat o společné závazky s EU a dalšími demokraciemi, pokud jde o posilování našich demokracií a podporu posílené spolupráce mezi demokratickými státy v boji proti autoritářství a porušování lidských práv na celém světě;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 28, 27.1.2020, s. 49.

⁽²⁾ Úř. věst. C 117 E, 6.5.2010, s. 198.

⁽³⁾ Úř. věst. C 65, 19.2.2016, s. 120.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 89.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0012.

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0013.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0256.

Středa 6. října 2021

- E. vzhledem k tomu, že k vybudování silné a ambiciózní transatlantické agendy, k řešení všech oblastí transatlantických neshod prostřednictvím hlubší spolupráce, včetně takových oblastí, jako jsou vztahy s Čínou a Ruskem, závazky a kapacity v oblasti obrany, konflikty na Blízkém východě a jiné otázky bezpečnosti a stability, a k nalezení společných přístupů tam, kde je to možné, je nutný stálý, konstruktivní a vyrovnaný dialog založený na stejných cílech; vzhledem k tomu, že je jasné, že transatlantickou alianci nelze považovat za samozřejmost a že je třeba ji oživit a neustále posilovat;
- F. vzhledem k tomu, že v rámci snah o transatlantickou spolupráci a její prohlubování by EU měla společně se Spojenými státy usilovat o partnerství ve vedení, které by se zaměřovalo na prosazování společných zájmů; vzhledem k tomu, že EU by měla rovněž podporovat svou strategickou autonomii v obraně a hospodářských vztazích jako prostředek ke sledování vlastních legitimních diplomatických, bezpečnostních a hospodářských zájmů a současně k posílení transatlantické vazby a ke zvýšení společného vlivu EU a USA na světové scéně, ale také s cílem zvýšit svou schopnost převzít větší odpovědnost za řešení klíčových globálních a regionálních výzev a v případě potřeby samostatně rozhodovat a jednat v oblasti zahraničních věcí a bezpečnostních a obranných záležitostí;
- G. vzhledem k tomu, že mezi EU a USA jsou nejužší dvoustranné obchodní a investiční vazby a nejpropojenější hospodářské vztahy na světě;
- H. vzhledem k tomu, že EU a USA spojují společné výzvy, jako je nepříznivý vliv autoritářských režimů, které oslabují vícestranné instituce, socioekonomický dopad pandemie, podpora celosvětového zdraví, změna klimatu a nutnost pokročit v opatřeních zaměřených na zmírnění této změny, boj proti globální vlně autoritářství a proti globálním zločineckým sítím a terorismu, zavádění genderové rovnosti a potírání diskriminace do reálného života, řešení narůstajícího rozdělení mezi metropolitními a venkovskými oblastmi a úsilí o digitální a ekologickou transformaci jakožto o prostředek k zajištění udržitelné modernizace, pokrok technologií, jako je umělá inteligence a kybernetická bezpečnost, vyhýbání se daňovým povinnostem a obecnější výzvy vyplývající z digitalizace hospodářství;
- I. vzhledem k tomu, že nový impuls v transatlantických vztazích by vytvořil příznivé politické prostředí pro konstruktivní řešení společných výzev a řešení otázek, v nichž se naše postoje liší;
- J. vzhledem k tomu, že v prosinci 2020 Komise a Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) předložily novou strategii EU v oblasti kybernetické bezpečnosti, jejímž cílem je, aby „EU posílila vedoucí postavení v oblasti mezinárodních norem a standardů v kyberprostoru a rozšířila spolupráci s partnery na celém světě s cílem prosazovat globální, otevřený, stabilní a bezpečný kyberprostor založený na zásadách právního státu, lidských právech, základních svobodách a demokratických hodnotách“⁽⁸⁾;
- K. vzhledem k tomu, že ve Spojených státech existuje silná oboustranná podpora spolupráce s demokratickými spojenci s cílem zvýšit odolnost transatlantického společenství vůči hybridním hrozbám autoritářských režimů;
- L. vzhledem k tomu, že mezinárodní řád založený na pravidlech a demokratické hodnoty jsou ohroženy vzestupem asertivního autoritářství a úpadkem demokracie ve třetích zemích, jakož i v EU a USA v důsledku vzestupu protidemokratických populistických a krajně pravicových hnutí;
- M. vzhledem k tomu, že odchod Spojeného království z EU by mohl vést k další fragmentaci strategické situace nejen z hlediska vztahů mezi EU a USA, ale i v Radě bezpečnosti OSN, ve skupině G7 a G20 a v dalších mnohostranných formátech;
- N. vzhledem k tomu, že Latinská Amerika je regionem, který sdílí mnoho klíčových hodnot, zájmů, historických, hospodářských a lidských vazeb s EU a USA;
1. vítá skutečnost, že v prosinci 2020 byl coby plán pro obnovené a posílené transatlantické partnerství přijat nový návrh Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku označovaný jako nová agenda EU a USA pro globální změnu;

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_20_2391

Středa 6. října 2021

2. znovu potvrzuje, že podporuje rozsáhlou transatlantickou spolupráci, partnerství a přátelství mezi EU a USA, které více než 70 let přispívaly k rozvoji, prosperitě a úspěšné integraci Evropy a od konce 2. světové války jsou základem její stability a bezpečnosti; zdůrazňuje, že vztahy mezi EU s USA jsou založeny na společných hodnotách; připomíná, že jak politické systémy USA, tak EU jsou založeny na demokratických zásadách, právním státu a dodržování základních svobod; je přesvědčen, že transatlantickou spolupráci můžeme nejlépe přispět k mírovému, udržitelnému a konstruktivnímu řešení stávajících globálních a regionálních výzev, a to i prostřednictvím důrazu na udržitelnou obnovu hospodářství šetrnou k životnímu prostředí, včetně uhlíkové neutrality do roku 2050, a k překonání regionální, sociální, rasové a genderové nespravedlnosti; trvá na tom, že obnovené transatlantické partnerství by mělo být založeno na rovnosti partnerů; současně zdůrazňuje, že strategické autonomie EU nelze dosáhnout bez kvalitativně lepšího uplatňování priorit a zásad zahraniční a obranné politiky EU a schopnosti EU jednat v případě potřeby autonomně při sledování svých legitimních zájmů, včetně ambiciózního partnerství a spolupráce s nejbližšími spojenci Unie, jako jsou Spojené státy;

3. vyzývá Radu, Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby opět jasně ukázali, že strategické transatlantické vztahy jsou i nadále důležité pro obnovu a oživení mnohostranného mezinárodního řádu založeného na pravidlech, jehož ústředním prvkem je systém OSN a mezinárodní právo, pro globální posilování demokracie a demokratických hodnot a prosazování lidských práv, pro potírání negativního vlivu autoritářských režimů a jejich dezinformací a pro utváření pravidel pro digitální a technologickou budoucnost na základě společných hodnot, pro celosvětový udržitelný ekonomický rozvoj, růst a pracovní místa podporující začlenění, koordinovaný postoj vůči Rusku a Číně a společnou nabídku investic do globálních iniciativ v oblasti infrastruktury v souladu se strategií EU v oblasti konektivity; podtrhuje význam strategie EU v oblasti konektivity a vyzývá k posílení spolupráce mezi EU a USA v klíčových prvcích konektivity; podporuje úsilí o zabránění závislosti na energii propagací energetické diverzifikace a obecněji konektivity prostřednictvím všech možných mechanismů, jak se rovněž odrazilo v komuniké skupiny G7 nazvaném „Naše společná agenda pro globální opatření v zájmu obnovy k lepšímu“;

4. bere na vědomí a podporuje také nový transatlantický závazek podporovat demokracii na celém světě, a to zejména prostřednictvím ochrany svobody sdělovacích prostředků, podpory občanské společnosti a ochrany a obrany novinářů; vítá jasný závazek USA posílit a dále rozšiřovat záběr transatlantických vztahů na základě rozhodnutí prezidenta USA zaměřit do Evropy během jeho první zahraniční cesty a účastnit se červnového summitu EU-USA; podporuje operativní závěry summitu, které jsou podrobně uvedeny v prohlášení ze summitu EU-USA vydaném dne 15. června 2021 pod názvem „Na cestě k obnovenému transatlantickému partnerství“ a které potvrzují pevné odhodlání obou stran usilovat o součinnost a prohloubit transatlantický dialog a spolupráci; zejména bere na vědomí transatlantické odhodlání řešit humanitární potřeby, hájit mezinárodní humanitární právo a rozšířit základnu zdrojů pro humanitární činnost; rovněž bere na vědomí a podporuje záměr posílit transatlantickou spolupráci při uplatňování sankcí v zájmu společných cílů v oblasti zahraniční politiky a bezpečnosti;

5. vyzývá k přijetí nové transatlantické agendy, která sleduje společné zájmy, zvyšuje kolektivní sílu a prosazuje mnohostrannou spolupráci v zájmu budování rovnoprávnějšího a zdravějšího světa, boje proti změně klimatu, mírových a udržitelných řešení sporů, včetně regionálních sporů, na základě zásad mezinárodního práva, v zájmu kontroly zbraní, nešíření jaderných zbraní a odzbrojení; zdůrazňuje, že ústředním prvkem této agendy by měly být naše společné strategické cíle, jako je posílení našeho dodavatelského řetězce pro léčivé přípravky a reforma Světové zdravotnické organizace, zajištění náležitého přístupu zranitelných zemí k očkovacím látkám, snížení naší závislosti na vnějších zásobách energie, zvýšení investic do vyspělých technologií, boj proti nerovnostem, prosazování ekologické transformace a vzájemná spolupráce, jakož i spolupráce s příslušnými třetími zeměmi se zvláštním důrazem na bezpečnost a stabilitu východního a jižního sousedství EU, západního Balkánu a afrického kontinentu;

6. zdůrazňuje, že je nutné prohloubit legislativní spolupráci a vytvořit pevnější struktury pro tuto spolupráci a pro inkluzivní transatlantický dialog na základě legislativních složek EU i USA, například transatlantické legislativního shromáždění; konstatuje, že zvýšení povědomí o strukturách, jako je transatlantický legislativní dialog a pořádání pravidelnějších setkání a návštěv Výboru EP pro zahraniční věci a jeho amerických protějšků, například u příležitosti stálých každoročních návštěv příslušných výborů, by obnovilo důvěru a trvalost a účinnost transatlantické spolupráce; naléhavě vybízí Kongres USA, aby posílil roli transatlantického legislativního dialogu tím, že jej uzná jako formální subjekt se statutem stálého členství, který se věnuje rozšiřování vztahů mezi Spojenými státy a Evropskou unií, a jako přirozený protějšek meziparlamentní delegace Evropského parlamentu pro vztahy s Kongresem USA; vítá obnovu výboru Kongresu

Středa 6. října 2021

USA pro záležitosti Evropské unie a podtrhuje význam úzké spolupráce a spojení s činností transatlantického legislativního dialogu; znovu potvrzuje význam řídicího výboru pro transatlantický legislativní dialog při koordinaci všech činností týkajících se transatlantické spolupráce na poli legislativního úsilí v Evropském parlamentu s cílem posílit parlamentní dohled;

7. vítá bohatý transatlantický dialog na úrovni občanské společnosti a vyzývá EU a USA, aby z takového dialogu více těžily a aby zapojily všechny sociální a ekonomické zúčastněné strany do debat o budoucnosti transatlantických vztahů; domnívá se, že pro tento účel by mohl být navázán pravidelný transatlantický dialog občanské společnosti; zdůrazňuje, že kontakt mezi občany EU a USA přispívá k rozvoji společných hodnot, důvěry a vzájemného porozumění mezi transatlantickými partnery; vyzývá proto k větší podpoře a usnadnění programů mobility a výměnných programů, jako je Erasmus+, a výměnných stáží mezi Kongresem a Evropským parlamentem; podtrhuje, že je důležité posílit mezilidské kontakty ve vědě, výzkumu a vzdělávání;

8. vyzývá k posílení meziparlamentní spolupráce poslanců Evropského parlamentu, členů Kongresu, poslanců vnitrostátních parlamentů členských států EU a členů zákonodárných sborů padesáti federálních států USA v různých tematických oblastech, neboť tato spolupráce by mohla umožnit výměnu osvědčených postupů, včetně dialogu na nižší než národní úrovni, jako je koalice „Under2 Coalition“, a lepší koordinaci při řešení globálních, ale i společných domácích problémů, jako jsou ekonomické a sociální nerovnosti, ochrana lidských práv a demokratických norem ohroženým rostoucími vnitřními i vnějšími protidemokratickými hrozbami, obrana mezinárodního práva a dodržování právně závazných dohod, podpora společných strategických zájmů, všeobecná zdravotní péče, sbližování legislativy týkající se umělé inteligence ve všech jejích formách, podpora spolupráce mezi podniky z USA a EU, inovace a špičkové technologie, jako jsou 5G, 6G a biotechnologie, výzkum, rozvoj a inovace, zdanění technologických firem, odpovědnost internetových platforem včetně poskytnutí nezbytného dohledu k zajištění toho, aby politiky on-line platforem byly v souladu se základními demokratickými hodnotami, boj proti změně klimatu, a to i v podobě bezpečnostní hrozby, a cíl spočívající ve spravedlivém přechodu na klimatickou neutralitu, ochrana svobodných a nezávislých sdělovacích prostředků a ochrana našich demokratických voleb před zahraničními zásahy; opět připomíná význam spolupráce mezi EU a USA v oblasti vesmíru a dialogu mezi EU a USA v těchto otázkách; vítá oznámení závazku posílit transatlantickou spolupráci v oblasti vesmíru na základě dohody o systémech Galileo a GPS; vyjadřuje přesvědčení, že vesmírná spolupráce EU-USA by mohla podpořit bezpečnostní normy ve vesmíru a osvědčené postupy v mezinárodním společenství;

9. vyzývá EU a USA, aby spolupracovaly na globálních daňových výzvách a vycházely přitom z práce OECD, jako je reforma mezinárodního systému daně z příjmů právnických osob, s cílem odstranit možnost hospodářských subjektů využívat strategie oslabování daňové základny a přesouvání zisku (BEPS), aby se vyhnuly placení daní z příjmu právnických osob; v tomto ohledu podporuje práci inkluzivního rámce OECD/G20 v oblasti BEPS; zdůrazňuje, že součástí úsilí o reformy musí být odstranění daňových rájů; zdůrazňuje, že taková opatření mohou sloužit ke snížení hospodářských nerovností; potvrzuje závazek EU ke spravedlivému zdanění v digitální ekonomice, jak požaduje nová agenda EU-USA pro globální změny;

10. podtrhuje význam vízové vzájemnosti mezi EU a USA a vybízí obě strany ke hledání vzájemně přijatelného řešení prostřednictvím aktivního diplomatického zapojení, které by umožnilo zavedení bezvízového styku pro všechny členské státy EU; vítá začlenění Polska do programu USA pro osvobození od vízové povinnosti a potvrzení, že i Chorvatsko splňuje všechny požadavky na účast v programu; vyzývá USA, aby urychlily proces přistoupení Bulharska, Kypru a Rumunska k programu bezvízového styku;

Návrat k multilateralismu

11. vítá návrat USA k multilateralismu založenému na pravidlech a ke společenství s jeho partnery a zdůrazňuje, že se tak naskýtá významná příležitost k opětovnému navázání kontaktů s USA s cílem obnovit, posílit a dále rozšířit transatlantické vztahy, a to i v oblastech jako je multilateralismus a lidská práva, a v duchu našich společných demokratických hodnot společně posílit celosvětový řád založený na pravidlech; zdůrazňuje význam úzké spolupráce s USA a dalšími podobně smýšlejícími státy pro takovou modernizaci mnohostranných organizací, aby byly vhodné pro stanovený účel a zlepšily prosazování celosvětového míru a bezpečnosti, základních práv, univerzálních hodnot a mezinárodního práva; zdůrazňuje rovněž, že do tohoto úsilí je třeba zapojit země globálního Jihu; zdůrazňuje, že je třeba úzce spolupracovat a koordinovat činnost v rámci systému OSN, jejích agentur, organizací a misí, a to i pokud jde o personální obsazování vedoucích pozic;

Středa 6. října 2021

12. připomíná svůj závazek k mezinárodní spolupráci v rámci OSN jakožto nezbytného fóra pro mnohostranná řešení globálních výzev a pro politickou komunikaci, politický dialog a budování konsensu v celém mezinárodním společenství;

13. vyzývá ke zvýšení objemu společného unijního a amerického financování špičkových projektů založených na mezních technologiích, k vyšším společným investicím do výzkumu a vývoje, intenzivnějším akademickým výměnám mezi lidmi v oblasti přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky (STEM) a větší společné podpoře začínajících technologických podniků a malých a středních podniků;

14. vítá rozhodnutí Bidenovy vlády znovu se připojit k Pařížské dohodě a jmenovat Johna Kerryho zvláštním prezidentským vyslancem pro otázky klimatu; vítá informaci o zřízení akční skupiny EU a USA na vysoké úrovni pro klima; naléhavě vybízí EU a USA, aby předložily konkrétní návrhy na řešení změny klimatu a ekologizace obchodu a podporovaly zprovoznění ekologických technologií, včetně vodíkových, udržitelné financování a biologickou rozmanitost;

15. zdůrazňuje význam celosvětové spolupráce při řešení nadnárodních výzev souvisejících s podporou vzdělávání, vědy, mládeže, kulturní rozmanitosti a dialogu; vyzývá USA, aby se vrátily k Organizaci OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO);

16. vítá skutečnost, že USA jsou opět členem Světové zdravotnické organizace; vyzývá transatlantické vedení v diplomacii týkající se zdraví, aby koordinovalo přístup k zastavení šíření onemocnění COVID-19 v globálním měřítku, i možné další zdravotní krize, a aby posílilo globální bezpečnost v oblasti zdraví, zejména pokud jde o reformu Světové zdravotnické organizace a společné transatlantické úsilí o spravedlivý celosvětový přístup k vakcínám, testům a lékům na onemocnění COVID-19 a o jejich distribuci, a to především v zemích s nízkými příjmy; trvá na posilování spolupráce na zavádění lepších postupů k přípravě na budoucí pandemii, a to i prostřednictvím koherentního a soudržného klinického a regulačního přístupu doplňujícího globální dodavatelské řetězce s cílem zajistit flexibilitu a odolnost; vyzývá k nestrannému nezávislému vyšetření zdroje pandemie COVID-19 a jejího šíření, jakož i řešení této pandemie ze strany WHO na počátku;

17. zdůrazňuje, že je třeba posílit veřejnou diplomacii v oblasti očkovacích látek, v níž by EU a USA mohly hrát vedoucí úlohu, neboť globální očkování je jediný způsob, jak tuto pandemii ukončit; vítá finanční příspěvky EU a USA do nástroje COVAX a podporu mezinárodní spolupráce s cílem zlepšit dostupnost očkovacích látek po celém světě, a to prostřednictvím koordinovaného přístupu při řešení návrhu na zjednodušení pravidel ochrany duševního vlastnictví pro očkovací látky; v tomto smyslu naléhavě transatlantické partnery vybízí, aby spolupracovali, a umožnili tak rychlou výrobu a dodání očkovacích látek, kdekoliv jich bude zapotřebí; podporuje výměnu osvědčených postupů mezi USA a EU při vakcinačních kampaních s cílem zajistit do budoucna lepší připravenost a odolnost;

18. vyzývá k jednotnému postoji EU a USA v rámci OSN, včetně postoje k reformě OSN s cílem posílit účinnost OSN jakožto mnohostranné organizace, zvýšit transparentnost této instituce a posílit její důvěryhodnost; vyzývá ke koordinovaným snahám o přijetí ambiciózních závazků na summitech OSN věnovaných v roce 2021 změně klimatu a biologické rozmanitosti (COPS 26); vyzývá EU a USA, aby hrály vedoucí úlohu v rámci OSN pro změnu klimatu a na dalších fórech, jako je Mezinárodní organizace pro civilní letectví a Mezinárodní námořní organizace; v této souvislosti zdůrazňuje, že zásadní význam má spolupráce v oblasti čisté energie a výzkumu, vývoje a inovací a v nízkouhlíkových technologiích a produktech, jakož i spolupráce na dalších naléhavých otázkách, jako je nešíření zbraní, řešení konfliktů, boj proti radikalizaci a terorismu; vyjadřuje obavy ze skutečnosti, že v posledních třech desetiletích Čína ztrojnásobila své emise uhlíku a nyní produkuje 27 % světových skleníkových plynů, takže úsilí EU a USA o řešení emisí skleníkových plynů je z velké části nedostatečné bez jasného závazku a reálných kroků ze strany Číny;

19. vyzývá k obhajobě mezinárodního mořského práva a v této souvislosti opakuje svůj požadavek, aby USA ratifikovaly Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu; vybízí USA, aby se na příštím Environmentálním shromáždění OSN připojily k úsilí EU o podporu přijetí mezinárodní smlouvy o znečišťování moří odpady a plasty; naléhavě vyzývá USA a EU, aby posílily spolupráci v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu po celém světě;

20. konstatuje, že prezident Biden oznámil nový cíl dekarbonizace ve výši 50 % až 52 % do roku 2030 ve srovnání s úrovněmi z roku 2005; bere rovněž na vědomí, že prezident Biden uspořádal virtuální vrcholnou schůzku vedoucích představitelů týkající se klimatu s cílem podpořit úsilí hlavních ekonomik o opatření v oblasti klimatu;

Středa 6. října 2021

21. uznává významné zlepšení kvality ovzduší v USA v posledních desetiletích, které je do značné míry způsobeno technologickým zlepšením a inovacemi v odvětví energetiky;

22. je toho názoru, že EU by měla společně s USA potvrdit stěžejní význam cílů udržitelného rozvoje a Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 jakožto rámce pro účinnou mnohostrannou spolupráci, do níž se může kdykoli zapojit i Čína za předpokladu, že se skutečně zaváže k nekonfliktnímu dialogu a spolupráci, a to s programem, jenž posílí klíčové struktury a cíle Agendy 2030;

23. vyzývá k lepší koordinaci při používání mechanismů sankcí, včetně sankcí za porušování lidských práv, a naléhavě vyzývá Radu, aby jako součást celosvětového sankčního režimu EU v oblasti lidských práv přijala složku týkající se korupce; vyzývá EU a USA, aby své sankční politiky koordinovaly, kdykoli je to možné a užitečné;

24. vítá oznámení Bidenovy vlády, že se zavazuje k obnovení spolupráce s Radou OSN pro lidská práva, což značí, že Spojené státy mají opět v úmyslu prosazovat na celém světě lidská práva v naději, že posílí úsilí o dodržování lidských práv na celém světě a budou bránit autoritářskému přeformulování lidských práv jako konceptu zaměřeného na stát; vyzývá EU a USA, aby spolu s podobně smýšlejícími spojenci pracovaly na reformě Rady pro lidská práva a zejména stanovily jasná kritéria pro členství v tomto orgánu;

25. vyzývá k posílení závazku EU a USA v oblasti prosazování a ochrany lidských práv na celém světě, jakož i k boji proti vzestupu autoritářství a neliberálních režimů; vybízí k vytvoření komplexního společného souboru nástrojů EU a USA pro boj proti porušování lidských práv; vyzývá orgány EU, aby úzce spolupracovaly s dalšími demokratickými systémy na obraně a prosazování základních lidských práv a demokratických hodnot na mezinárodní úrovni prostřednictvím posílené a úzké spolupráce s mezinárodními organizacemi, jako je Rada Evropy a OBSE; zastává názor, že Parlament a Kongres by mohly spolupracovat na případech, kdy jsou obránci lidských práv a zástupci občanské společnosti bezdůvodně pronásledováni a vězněni nebo kdy je jejich činnost potlačována;

26. vítá skutečnost, že Bidenova vláda zrušila sankce USA vůči vysokým úředníkům Mezinárodního trestního soudu (ICC); vyzývá USA, aby se připojily k signatářům Římského statutu, kterým se zřizuje Mezinárodní trestní soud, a aby se konstruktivně zapojily do jeho probíhajících vyšetřování a soudních řízení;

27. opět USA vyzývá, aby zrušily trest smrti a reformovaly svůj systém trestního soudnictví;

28. naléhavě vyzývá k dialogu a výměně osvědčených postupů mezi EU a USA, pokud jde o prosazování rasové a genderové rovnosti; vyzývá EU a USA, aby podnikly rozhodné kroky k řešení systémového rasismu, který se odráží v policejním násilí neúměrně často namířeným proti etnickým a rasovým menšinám, a k řešení zakořeněných nerovností, které vyvolávají legitimní pokojné protesty;

29. zastává názor, že EU a USA mohou společně prosazovat rovnost a dodržování lidských práv a zajistit, aby tato práva byla řádně zohledněna a podporována při rozhodování na mnohostranných fórech; navrhuje proto prozkoumat stálou platformu pro dialog mezi EU a USA s cílem přijmout konkrétní opatření v boji proti rasismu, nenávisným projevům a diskriminaci, včetně diskriminace LGBTQI osob, a vyzývá v tomto ohledu k užší mnohostranné spolupráci s mezinárodními organizacemi, jako jsou OBSE, OSN, Africká unie, Organizace amerických států a Rada Evropy; vyzývá EU a USA, aby společně uspořádaly celosvětový summit o boji proti rasismu a diskriminaci na celém světě;

30. je hluboce znepokojen tím, že zákonodárci státu Texas přijali tzv. zákon o srdečním tepu (Heartbeat Act), který de facto zakazuje potrat a představuje závažný útok na sexuální a reprodukční práva žen; vyjadřuje politování nad tím, že Nejvyšší soud Spojených států se nejednomyslným rozhodnutím odmítl vyjádřit k přijetí tohoto bezprecedentního zákona;

31. trvá na tom, že je třeba vyvinout větší úsilí o zlepšení v oblasti rovnosti žen a mužů a práv žen, mimo jiné pokud jde o násilí na základě pohlaví a sexuální a reprodukční zdraví a práva;

32. vyzývá EU a členské státy, aby posílily svou spolupráci s USA při prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení na celém světě; vyzývá EU a USA, aby vzájemně chránily a zachovávaly kulturní a historické dědictví Evropy a USA v USA a v EU;

Středa 6. října 2021

33. vyzývá Bidenovu vládu, aby urychleně splnila své ohlášené plány na uzavření vazební věznice v Guantánamu; vyjadřuje politování nad tím, že téměř 20 let po zřízení této věznice je v ní i nadále zadržováno 40 vězňů, včetně pěti vězňů, kteří byli určeni k propuštění v době Obamovy vlády; vyzývá EU a její členské státy, aby nabídly svou pomoc k usnadnění tohoto procesu;

34. vybízí USA, aby zaručily spravedlivý a otevřený přístup k základním službám, jako je systém zdravotní péče a systémy sociální ochrany větší části obyvatelstva; vybízí nově jmenovanou Bidenovu vládu, aby přijala konkrétní opatření k regulaci držení zbraní mezi občany USA;

35. upozorňuje, že transatlantické společenství čelí široké škále bezprecedentních společných výzev, od boje proti terorismu přes hybridní hrozby, změnu klimatu, dezinformace, kybernetické útoky, vznikající a přelomové technologie, až po měnící se globální rovnováhu sil a z toho vyplývající výzvy pro mezinárodní řád založený na pravidlech;

Posílená spolupráce v oblasti mezinárodního obchodu a investic

36. zdůrazňuje, že je nezbytné pracovat společně s USA na posilování mnohostranného systému a reformě Světové obchodní organizace a využívat přitom pozitivní dynamiky; vítá výsledek summitu EU-USA konaného dne 15. června 2021 na téma „Na cestě k obnovenému transatlantickému partnerství“ jako projev obnovené a konstruktivní angažovanosti; vítá dohodu o rámci spolupráce pro velká civilní letadla; bere na vědomí, že prohlášení ze summitu EU-USA uznalo, že uplatňování cel na dovoz z EU ze strany USA podle článku 232 vedlo k napětí v transatlantických vztazích, a vítá výslovný závazek obsažený v témže prohlášení, že stávající rozdíly týkající se nadměrné kapacity v produkci oceli a hliníku budou vyřešeny do konce roku; domnívá se, že je nezbytné vytvořit několik platform pro stálou diskusi, jako je například Rada pro obchod a technologie a společný dialog mezi EU a USA o politice hospodářské soutěže v oblasti technologií, neboť tyto platformy dále umožní transatlantický obchod, a naléhavě vyzývá Komisi, aby pro Radu pro obchod a technologie co nejdříve vytvořila účinnou a inkluzivní strukturu na straně EU; vítá zřízení společné pracovní skupiny EU a USA pro výrobní a dodavatelský řetězec v souvislosti s onemocněním COVID-19;

37. zdůrazňuje, že Rada pro obchod a technologie je součástí pozitivní transatlantické obchodní agendy, jejímž konečným cílem je zakotvit demokratické hodnoty a etiku do nových technologií s cílem stát se transparentní institucionální strukturou a vést celosvětovou digitální transformaci; vítá v této souvislosti skutečnost, že navzdory napětí, o němž je třeba otevřeným a upřímným způsobem diskutovat, se zahajovací schůze konala podle plánu; poukazuje na to, že by bylo možné dosáhnout určitých rychlých zisků, které by posílily dvoustranný obchod, a naléhavě proto vyzývá obě strany, aby se zaměřily na konkrétní, hmatatelné výsledky; vítá v tomto ohledu výsledky prvního zasedání Rady pro obchod a technologie konaného dne 29. září v Pittsburghu, na němž byla přijata konkrétní témata pro každou z deseti pracovních skupin; podporuje mj. závazek ke spolupráci při předcházení vzniku nových a zbytečných překážek obchodu s novými a vznikajícími technologiemi, prověřování investic a vývozu zboží dvojího užití, jakož i závazek zlepšit účinnost politik, které se zabývají netržními politikami a praktikami a také praktikami, které narušují obchod; vítá stanovení konkrétních témat, jako je řešení problémů, které představují netržní ekonomiky, a spolupráce v oblasti pracovních práv a politik v oblasti klimatu souvisejících s obchodem v rámci pracovní skupiny pro globální výzvy v oblasti obchodu; zdůrazňuje význam spolupráce při stanovování mezinárodních technologických norem; vyzývá ke zřízení podvýboru pro obchod a technologie v rámci transatlantického dialogu zákonodárců, který doplní úlohu exekutivy v Radě pro obchod a technologie a bude nad touto radou vykonávat demokratickou kontrolu; zdůrazňuje, že Rada pro obchod a technologie není fórem pro jednání o obchodní dohodě mezi EU a USA, aniž jsou dotčeny budoucí iniciativy za tímto účelem;

38. zdůrazňuje, že Evropská unie a Spojené státy mají nejintegrovanejší hospodářské vztahy na světě, což představuje také nejrozsáhlejší a nejprohloubenější dvoustranný obchodní a investiční vztah, v jehož rámci dosahuje hodnota obchodu se zbožím a službami více než 1 bilion EUR ročně; připomíná, že hospodářství EU a USA společně představují více než 40 % světového HDP a téměř třetinu světových obchodních toků;

39. zdůrazňuje význam oživení našich transatlantických obchodních vztahů jakožto historických spojenců a obchodních partnerů, v neposlední řadě s ohledem na současnou krizi způsobenou onemocněním COVID-19, s cílem podpořit multilateralismus, posílit otevřený obchodní systém založený na pravidlech a nalézt společná řešení naléhavých globálních výzev, včetně celosvětového zdraví;

Středa 6. října 2021

40. bere na vědomí informace, které již poskytly protistrany z USA a obchodní zástupkyně Spojených států Katherine Taiová při slyšení o obchodní agendě administrativy prezidenta Bidena na rok 2021;
41. v této souvislosti opět vyjadřuje svou podporu nové obchodní strategii EU, která se zaměřuje, mimo jiné prostřednictvím transatlantické agendy Unie, na součinnost mezi cíli domácí a zahraniční politiky v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN;
42. považuje obchodní politiku za strategický geopolitický nástroj transatlantické agendy; zdůrazňuje, že USA jsou klíčovým obchodním partnerem, a proto vítá pozitivní signály vlády prezidenta Bidena, pokud jde o její plány na posílení dvoustranných vztahů s EU, a vyzývá k obnovení spolupráce, která by měla v nadcházejících letech přinést trvalé a konkrétní výsledky s přihlédnutím k tomu, že naše hospodářské vztahy jsou rovněž ovlivněny bezpečnostními zájmy v kontextu otevřené strategické autonomie;
43. zdůrazňuje, že je třeba identifikovat společná opatření založená na sdílených zájmech a hodnotách a společných rizicích a hrozbách s cílem přispět k celosvětovému udržitelnému a inkluzivnímu hospodářskému oživení po pandemii COVID-19;
44. zdůrazňuje, že je třeba reformovat celosvětový obchodní systém tak, aby zajišťoval rovné podmínky na celosvětové úrovni, a spolupracovat na vytvoření nových pravidel, zejména pokud jde o nekalé obchodní praktiky, neboť nekalá hospodářská soutěž má závažný dopad na naše společnosti a pracovníky;
45. podporuje partnerský přístup ve vedoucím postavení spolu se Spojenými státy, včetně koordinovaného postoje vůči Rusku a Číně, zaměřený na prosazování společných zájmů v rámci ekologické a digitální transformace našich ekonomik, a také společné iniciativy, pokud jde o poskytování globálních veřejných statků; zdůrazňuje, že tato agenda zahrnuje „pracovníky a mzdy“, jakož i odolnější, udržitelnější a odpovědnější dodavatelské řetězce; v této souvislosti vybízí obě strany, aby koordinovaly svůj přístup k nucené práci a vykořisťujícím pracovním podmínkám a aby spolupracovaly na zlepšení dodržování práv pracovníků a environmentálních norem v obchodních dohodách, a to i na mnohostranné úrovni, mimo jiné s využitím zkušeností druhé strany s tím, jak účinněji prosazovat tato ustanovení;
46. zdůrazňuje, že je třeba ukázat, že lepší obchodní vztahy mezi EU a USA přinesou prospěch občanům, zejména občanům, které globalizace opomíjí, a podnikům na obou stranách Atlantiku; v této souvislosti vyzývá EU a USA, aby spolupracovaly a sladily své strategie s cílem vytvořit investiční součinnost, zejména s cílem dosáhnout udržitelné a inkluzivní digitální a ekologické transformace svých ekonomik;
47. konstatuje, že společné výzvy EU a USA jsou stále více nevojenské povahy a jsou věcí našeho hospodářského partnerství; vyzývá proto k trvalému a posílenému transatlantickému parlamentnímu dialogu o obchodu mezi Evropským parlamentem a Kongresem USA prostřednictvím interakce mezi výbory, a sice Výborem Evropského parlamentu pro mezinárodní obchod na straně EU a daňovým výborem (Ways & Means Committee), jeho podvýborem pro obchod a finančním výborem Senátu na straně USA, jakož i v rámci transatlantického dialogu zákonodárců;
48. rozhodně vítá podporu nové generální ředitelky WTO Ngozi Okonjo-Iwealové ze strany USA a návrat USA k Pařížské dohodě; vítá čtyřměsíční dočasné pozastavení cel v souvislosti se sporem Airbus-Boeing, která měla nepřiměřeně negativní dopad na zemědělsko-potravinářské výrobky EU, jako pozitivní krok k nalezení trvalého řešení pro dotace na výrobu civilních letadel; konstatuje, že pozastavení těchto cel skončí v červenci 2021, a naléhavě vyzývá k nalezení řešení, které by tato cla trvale odstranilo;
49. vítá ochotu USA zahájit otevřená jednání o řešení celosvětového přebytku kapacit pro výrobu oceli a hliníku; bere na vědomí rozhodnutí Komise pozastavit zvýšení cel na dovoz z USA, které mělo vyvážit opatření Spojených států;
50. vítá rovněž rychlé uzavření dohody WTO o celních kvótách, která byla první dohodou s USA v rámci nové administrativy prezidenta Bidena a která prokazuje ochotu této nové vlády usilovat o uzavření dohod s EU v rámci WTO;
51. uznává zároveň, že přetrvávají některé odlišné zájmy; v této souvislosti naléhavě vyzývá obě strany, aby dvoustranné spory vyřešily; naléhavě vyzývá USA, aby odstranily jednostranná obchodní opatření a hrozby týkající se dodatečných opatření ohledně daní z digitálních služeb, aby se zdržely přijímání dalších opatření a zaměřily se spíše na to, co nás spojuje; považuje summit EU-USA v červnu 2021 za velmi důležitý jakožto odrazový můstek k dalšímu urovnání našich obchodních vztahů a jednání o dosud nevyužitých oblastech pro větší spolupráci;

Středa 6. října 2021

52. naléhavě vyzývá USA, aby i přes probíhající jednání okamžitě zrušily cla podle článku 232 na ocel a hliník, neboť Spojené státy nemohou evropské společnosti považovat za hrozbu pro národní bezpečnost, a zdůrazňuje, že je třeba řešit obavy spojené s přebytkem kapacitou pro výrobu oceli a hliníku ze třetích zemí; opakuje mimo jiné, že EU usiluje o odstranění cel na průmyslové zboží mezi EU a USA;

53. ačkoli vyjadřuje politování nad uzavřením šetření podle paragrafu 301 ve věci digitální daně, vítá šestměsíční pozastavení odvetných opatření v oblasti obchodu v hospodářských odvětvích, jako je obuvnictví, v členských státech, které v době, kdy probíhají jednání v rámci OECD, zavedly daň z digitálních služeb; vyjadřuje znepokojení nad seznamem předběžných odvetných cel, které předložila obchodní zástupkyně USA, na základě šetření podle paragrafu 301 týkajících se různých daní EU z digitálních služeb, mezi něž patří obzvláště citlivá výrobní odvětví, jako je obuvnictví a kožedělný průmysl, která by mohla být případně vyloučena z trhu USA, pokud by byla přijata dodatečná cla; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby urychlily a co nejdříve uzavřely jednání v rámci návrhu OECD o zdanění digitální ekonomiky a aby použily veškeré možné cesty, aby zabránily dalším hospodářským škodám způsobeným společností v EU, zejména malým a středním podnikům, zejména v souvislosti se strategiemi oživení po pandemii COVID-19; domnívá se, že vzhledem k výlučné pravomoci EU v oblasti společné obchodní politiky a k hrozbě odvetných opatření Spojených států v souvislosti s právními předpisy v oblasti digitálního zdanění je vhodnější společný postup EU spíše než samostatný postup jednotlivých členských států, zejména s cílem zabránit dalšímu transatlantickému křížovému zvyšování cel;

54. uznává, že nadále přetrvávají nevyužité příležitosti k odstranění značné administrativní zátěže a posílení transatlantického hospodářského partnerství; v souvislosti s probíhající technologickou soutěží zdůrazňuje, že pro naše podniky je důležitý pevný transatlantický regulační prostor, zejména pokud jde o vznikající digitální a energetické technologie a technologie související s klimatem; očekává, že obě strany budou prostřednictvím dialogu řešit obavy EU týkající se amerických zákonů „Buy American Act“ a „Jones Act“, včetně veřejných zakázek a přístupu na trhy služeb;

55. podporuje společný přístup k řešení krize způsobené onemocněním COVID-19 mimo jiné zvýšením dostupnosti a snížením cen očkovacích látek; vyzývá EU a USA, aby spolupracovaly a byly v čele úsilí o řešení problému nedostatku očkovacích látek s cílem zajistit, aby byly vakcíny dodávány na celém světě a co nejrychleji v co největším počtu; vítá oznámení partnerství mezi EU a USA ve věci podpory celosvětového očkovacího úsilí v boji proti onemocnění COVID-19 díky naočkování 70 % světového obyvatelstva do data konání Valného shromáždění OSN v příštím roce; připomíná, že svět čelí globálnímu nedostatku očkovacích látek; vyzývá proto EU a USA, aby v zájmu dosažení rovnosti v přístupu k vakcínám spolupracovaly s výrobcí na zvýšení celosvětové výrobní kapacity očkovacích látek a jejich součástí; vyzývá obě strany, aby se zdržely jakýchkoli opatření omezujících vývoz, zajistily řádné fungování dodavatelských řetězců, zajistily požadovaný přenos technologií a zlepšily připravenost na budoucí mimořádné situace v oblasti celosvětového zdraví; vybízí obě strany, aby posílily spolupráci v oblasti regulace s cílem usnadnit základní přístup k lékům;

56. vyzývá Komisi a administrativu prezidenta Bidena, aby aktivně podporovaly iniciativy nové generální ředitelky WTO týkající se zejména zdraví; v této souvislosti poukazuje na postoj Parlamentu k možné výjimce, pokud jde o dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), který vyjádřil ve svém usnesení ze dne 10. června 2021⁽⁹⁾;

57. uznává význam ochrany evropských práv duševního vlastnictví pro zachování inovační schopnosti podniků, domnívá se však, že je důležité přezkoumat všechny příslušné možnosti flexibility v rámci dohody TRIPS s cílem zvýšit celosvětovou kapacitu výroby očkovacích látek a složek očkovacích látek; zdůrazňuje, že nalezení řešení v oblasti práv duševního vlastnictví může být pouze jednou z částí společné globální reakce;

58. zdůrazňuje, že WTO je i nadále základním kamenem mnohostranného obchodního systému založeného na pravidlech; vyzývá k posílení spolupráci v oblasti reformy WTO, včetně reformy jejích tří základních funkcí, která zahrnuje naléhavou reformu a obnovu odvolacího orgánu a posílení monitorovací a poradní funkce WTO, mimo jiné podporou otevřených mnohostranných dohod;

⁽⁹⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. června 2021 o řešení globální výzvy související s onemocněním COVID-19: dopady výjimky z Dohody WTO o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) na očkovací látky, léčbu, zařízení a zvyšování výroby a výrobní kapacity v souvislosti s onemocněním COVID-19 v rozvojových zemích (Přijaté texty, P9_TA(2021)0283).

Středa 6. října 2021

59. naléhavě vyzývá obě strany, aby spolupracovaly na regulaci obchodu se zdravotnickými výrobky, vypracování pravidel pro digitální obchod a stanovení ambiciózního programu v oblasti klimatu a životního prostředí, mimo jiné prostřednictvím opětovného zahájení jednání o dohodě o environmentálních produktech, a aby pracovaly na společných návrzích, mimo jiné ohledně pravidel týkajících se dotací a postupu ukončování dotací na fosilní paliva;

60. očekává, že se obě strany dohodnou na konkrétních výsledcích pro 12. ministerskou konferenci WTO (MC12) s cílem připravit WTO na ekologickou a digitální transformaci, včetně dohody o rybolovu, prohlášení o obchodu a zdraví, pracovního programu pro reformu systému řešení sporů, pracovního programu pro průmyslové dotace a státem vlastněné podniky, jakož i významného pokroku v jednáních o elektronickém obchodu;

61. vybízí obě strany, aby společně usilovaly o aktualizaci pravidel WTO týkajících se státem vlastněných podniků, průmyslových dotací, nadměrné kapacity a přenosu technologií s cílem účinně přizpůsobit organizaci výzvám 21. století; v tomto ohledu rovněž podporuje rozšíření třístranné iniciativy s Japonskem a vyzývá EU a USA, aby vedly koalici podobně smýšlejících zemí v rámci WTO s cílem dohodnout se na nových pravidlech a zároveň vytvořit autonomní nástroj proti nespravedlivým zahraničním dotacím; očekává, že obě strany budou podporovat mnohostranné dohody a usilovat o ně; vyzývá USA, aby obnovily své závazky týkající se Dohody WTO o vládních zakázkách;

62. bere na vědomí výsledek prvního setkání na vysoké úrovni v rámci dialogu mezi EU a USA o Číně, na němž obě strany zopakovaly, že jejich obchodní vztahy s Čínou mají mnoho aspektů a zahrnují prvky spolupráce, hospodářské soutěže a systémové rivality; podporuje, pokud je to možné, společný strategický přístup k Číně a spolupráci v mnohostranných rámcích v oblasti společných výzev, jako jsou změna klimatu, nekalé obchodní praktiky, které vedou k narušení trhu, a neexistence rovných podmínek;

63. upozorňuje na důležitost koordinovaného postoje k řešení průmyslových dotací narušujících hospodářskou soutěž – zejména pokud jde o státem vlastněné podniky a nadměrnou kapacitu v kritických odvětvích – nucených transferů technologií, krádeží duševního vlastnictví, povinných společných podniků, tržních překážek a k zákazu nucené práce, a to začleněním diskuse o první fázi dohody mezi USA a Čínou a komplexní dohodou EU o investicích;

64. konstatuje, že tyto otázky nelze řešit jednostranně nebo na dvoustranné úrovni, a požaduje, aby byla v rámci WTO vytvořena koalice podobně smýšlejících partnerů na mezinárodní úrovni;

65. zdůrazňuje, že je důležité začlenit dodržování lidských práv do společné strategie EU a USA a do jednání v rámci WTO, a to i v rámci fungování mezinárodních podniků; poukazuje v této souvislosti na to, že jsou potřebné závazné právní předpisy týkající se náležité péče, a vyzývá USA, aby se k tomuto přístupu připojily a podporovaly jej v rámci dodavatelských řetězců;

66. domnívá se, že EU a USA by měly posílit transatlantickou spolupráci v oblasti udržitelné konektivity založené na pravidlech v reakci na čínskou iniciativu „Jeden pás, jedna cesta“, a doufá v budoucí spolupráci, zejména pokud jde o dodržování vysokých standardů kvality;

67. vyzývá Komisi, aby podporovala dialog a společná opatření a zároveň rozhodně prosazovala zájmy EU a její otevřenou strategickou autonomii a reagovala na neopodstatněná cla ze strany USA, exteritoriální uplatňování sankcí, které je v rozporu s mezinárodním právem, a překážky na trhu; zdůrazňuje, že je třeba posílit autonomní obchodní opatření EU;

68. žádá USA, aby zejména zajistily, aby jejich postupy zadávání veřejných zakázek byly transparentní, otevřené a předvídatelné na základě zásady rovného zacházení;

69. vyzývá Komisi, aby vypracovala návrh nástroje, který by třetí země odrazoval od donucovacích opatření a potlačoval jejich účinky, a právní předpisy podporující evropské společnosti, na něž se tyto sankce zaměřují a které fungují v souladu s mezinárodním právem;

70. vybízí obě strany, aby zahájily ambiciózní dialog a našly rámec pro společná opatření a usilovaly o selektivní obchodní a investiční dohody prostřednictvím obnovení strategického dialogu na vysoké úrovni;

71. vyzývá k silnějšímu regulačnímu, ekologickému, udržitelnému a digitálnímu partnerství prostřednictvím Rady pro obchod a technologie; vyzývá k vypracování dohody o posuzování shody, z níž budou mít prospěch zejména malé a střední podniky, ke koordinovanému postupu při stanovování mezinárodních norem pro kritické a nově vznikající technologie, jako je umělá inteligence, a k regulační spolupráci v oblasti velkých technologických společností a digitální a celosvětové daně; vyzývá EU a USA, aby si vyměňovaly informace a spolupracovaly ohledně prověřování zahraničních investic ve strategických odvětvích, včetně případných nepřátelských převzetí;

Středa 6. října 2021

72. vybízí obě strany, aby si vyměňovaly osvědčené regulační postupy; naléhavě vyzývá EU a USA, aby pokračovaly v jednáních o posuzování shody s cílem odstranit finančně zatěžující necelní překážky; zdůrazňuje, že je důležité, aby obě strany sladily svůj postoj a vedly koalici podobně smýšlejících partnerů s cílem posílit používání transatlantických norem mezinárodními normalizačními organizacemi;

73. vyzývá obě strany, aby využívaly obchod jako prostředek boje proti změně klimatu a dosažení vzestupné konvergence; v této souvislosti obě strany naléhavě vyzývá, aby spolupracovaly na stanovování cen uhlíku, a zejména aby koordinovaly rozvoj mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, spolupracovaly na účinných opatřeních proti nezákonnému obchodu se zbraněmi a aby posilovaly transparentnost a odpovědnost v oblasti obchodu se zbraněmi, včetně vývozu zbraní z USA a členských států EU;

74. vyzývá USA a EU, aby spolupracovaly na celosvětové dani z příjmu právnických osob v rámci OECD, přičemž vítá zejména dohodu dosaženou zeměmi G7 ohledně celosvětové daňové reformy a poukazuje na dohodu o minimální celosvětové sazbě daně z příjmu právnických osob ve výši nejméně 15 %, a dále je vyzývá, aby spolupracovaly v boji proti podvodným a škodlivým obchodním praktikám;

75. zdůrazňuje, že silnější obchodní a ekonomičtí partneři vytvářejí silnější aliance; vítá úsilí obou stran o zvýšení odolnosti svých dodavatelských řetězců, zejména pokud jde o kritické suroviny;

76. vyzývá k posílení spolupráce mezi EU a USA v Arktidě s ohledem na otevření nových plavebních tras a možnou dostupnost přírodních zdrojů v důsledku změny klimatu a s přihlédnutím k rostoucímu hospodářskému zájmu o Arktidu ze strany dalších zemí, jako je Čína; vyzývá Komisi, aby se těmito možnostmi a výzvami zabývala i ve své nadcházející strategii pro arktickou oblast;

77. naléhavě vyzývá Komisi, aby za běžnou praxi považovala transparentnost, pokud jde o spolupráci se Spojenými státy, mimo jiné tím, že zveřejní všechny návrhy zaslané Spojeným státům a zaručí zapojení Parlamentu a občanské společnosti do vypracovávání těchto návrhů s cílem posílit důvěru spotřebitelů a občanů;

Společné řešení bezpečnostních a obranných problémů

78. zdůrazňuje, že transatlantická aliance má i nadále zásadní význam pro bezpečnost a stabilitu evropského kontinentu, neboť NATO je základem kolektivní obrany Evropy a klíčovým pilířem evropské bezpečnosti; znovu potvrzuje, že spojenci a partneři NATO i Evropská unie musí společně vyvíjet větší úsilí o splnění spravedlivých očekávání jakožto důvěryhodní a rovnocenní transatlantičtí partneři, kteří jsou schopni a ochotni se bránit a zvládat krize ve svém vlastním sousedství a zároveň se v případě potřeby ujmout vedení, avšak v úzké koordinaci se Spojenými státy; podporuje nové vyvážení odpovědnosti v transatlantických bezpečnostních vztazích, a to prosazováním větší soběstačnosti členských států EU v otázkách obrany jako způsobu, jak snížit zatížení Spojených států, a to tak, aby se vytvořila součinnost mezi členstvím v NATO a obrannou kapacitou EU; zdůrazňuje, že spolupráce mezi EU a NATO je založena na 74 společně dohodnutých opatřeních v konkrétních oblastech; připomíná, že obě organizace mají různé úkoly a priority, kdy NATO odpovídá za kolektivní územní obranu svých členů a EU usiluje o řešení vojenských krizí v zahraničí, přičemž existuje potenciál pro další dialog a spolupráci v oblasti bezpečnostních výzev a strategického partnerství založeného na společné podpoře základních hodnot demokracie, svobody a prosazování míru; zdůrazňuje, že hlubší spolupráce, sdružování a sdílení a účinné a transparentní evropské odvětví obrany posiluje rovněž schopnosti, jež jsou k dispozici NATO; zdůrazňuje, že vytvoření silné průmyslové základny EU a silnější vojenské schopnosti na úrovni EU a investice do vojenské mobility a interoperability nejen posílí EU, ale zároveň posílí transatlantickou alianci a budou v souladu s úlohou a významem EU a jejích členských států v NATO; vyjadřuje proto svou plnou podporu evropským iniciativám v oblasti obrany, zejména EDF, PESCO a Evropskému mírovému nástroji apod.; zdůrazňuje, že transatlantické partnerství může být úspěšné pouze tehdy, pokud všechny členské státy plní své závazky, včetně slibovaných investic do obrany, a zapojují se do vzájemné podpory a rovnoměrněji sdílejí zátěž; zdůrazňuje, že je třeba, aby všichni spojenci NATO finančně investovali do rozvoje, získávání a zachování kapacit, které NATO potřebuje k obraně svých občanů; poukazuje rovněž na probíhající proces přípravy strategického kompasu EU, který bude milníkem pro silnější evropskou spolupráci v oblasti obrany a bezpečnosti, a zdůrazňuje, že strategický kompas by měl být úzce spojen s navrhováním strategické koncepce NATO, a vyjadřuje přesvědčení, že tyto paralelní procesy nabízejí jedinečnou příležitost k výraznému pokroku a aktualizaci transatlantického politického a bezpečnostního partnerství a k jeho přípravě na řešení současných globálních výzev, jimž EU i USA čelí; zdůrazňuje, že ambice evropské strategické autonomie v žádném případě neoslabují NATO, ale doplňují ji; vyzývá k uzavření správního ujednání mezi Evropskou obrannou agenturou a Spojenými státy a vítá závazek EU a USA zahájit co nejdříve jednání, jak je uvedeno v prohlášení vydaném na konci summitu EU-USA konaného dne 15. června 2021; podporuje zavedení procesů koordinace zahraniční politiky a bezpečnostní a obranné politiky mezi USA, EU a Spojeným královstvím;

Středa 6. října 2021

79. vítá kladné rozhodnutí Rady ze dne 6. května 2021, kterým bylo koordinátorovi projektu vojenské mobility Nizozemsku povoleno pozvat Spojené státy, Kanadu a Norsko, aby se zúčastnily projektu stále strukturované spolupráce v oblasti vojenské mobility, a to na základě jejich příslušných žádostí; zdůrazňuje, že tato účast posílí soudržnost kapacit EU a NATO a interoperabilitu, připravenost a odolnost transatlantických sil;

80. vyzývá k užší spolupráci mezi EU, USA a NATO a našimi východními sousedy, zejména s Gruzíí, Ukrajinou a Moldavskem, v bezpečnostních a obranných záležitostech, a to i prostřednictvím podpory územní celistvosti těchto zemí a posílení jejich odolnosti vůči kybernetickým, informačním, špiónážním a jiným hrozbám, kterým čelí;

81. vítá rozhodnutí USA zvrátit stahování amerických ozbrojených sil z EU a posílit svou vojenskou přítomnost v členských státech EU jako známku závazku k transatlantické bezpečnostní spolupráci; vyjadřuje vděčnost mnoha příslušníkům armády USA, kteří v posledních desetiletích pomáhali chránit bezpečnost Evropy a jejich občanů;

82. naléhavě vyzývá EU a USA, aby rozvíjely úzkou spolupráci nejen na řešení tradičních bezpečnostních hrozeb, ale i nově se objevujících hrozeb, jako je technologická převaha nepřátelské země, hybridní hrozby, dezinformační kampaně a vměšování do volebních procesů s cílem uškodit; naléhavě vyzývá EU a USA, aby rozvíjely úzkou spolupráci v oblasti kybernetické bezpečnosti; naléhavě vyzývá EU, aby rozvíjela účinnější kybernetické kapacity s cílem posílit svou schopnost bránit se proti kybernetickým hrozbám; vítá novou strategii kybernetické bezpečnosti Komise jako základ pro stanovení mezinárodních norem a standardů v kyberprostoru; žádá, aby byly rozvíjeny, získávány a udržovány nezbytné kapacity, a to i v rámci NATO, a to i pokud jde o sdílení zpravodajských informací, a vyzývá k větší koordinaci mezi agenturami EU, jako je Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA), a jejich americkými protějšky; uznává, že kybernetická obrana je do určité míry účinnější, pokud zahrnuje i některé ofenzivní prostředky a opatření, a to za předpokladu, že jejich využívání je v souladu s mezinárodním právem; zdůrazňuje potřebu společného přístupu, pokud jde o zákaz smrtících autonomních zbraní bez smysluplné lidské kontroly, regulaci autonomie zbraňových systémů na celosvětové úrovni a omezení vývozu a šíření kybernetických nástrojů a technologií hromadného sledování; zdůrazňuje, že globální kontrola zbraní musí být modernizována, aby byla schopna čelit výzvám v oblasti kybernetické bezpečnosti a umělé inteligence; vyzývá transatlantické partnery, aby podpořili výzvu generálního tajemníka OSN k celosvětovému příměří a aktivně se na ní podíleli;

83. domnívá se, že ochrana demokratických a volebních procesů je otázkou celosvětové bezpečnosti; navrhuje v této souvislosti společný rozvoj strukturovaného rámce pro reakce na vměšování do volebních procesů, který by byl založen na transatlantickém kodexu postupů pro svobodné a odolné demokratické procesy a usiloval o strukturální a komplexní opatření reagující na hybridní povahu vměšování a úzce spolupracoval s mezinárodními organizacemi, jako je OBSE; vyzývá EU a USA, aby podpořily užší a ambicióznější mezinárodní spolupráci při pozorování voleb spolu se všemi relevantními partnery, zejména s organizacemi podporujícími „Deklaraci zásad pro mezinárodní volební pozorovatelské mise“, s cílem bojovat proti rostoucím hrozbám pro veřejnou bezpečnost v souvislosti s volebními procesy; zdůrazňuje, že je třeba společně bojovat proti šířícímu se jevu falešného pozorování voleb na vnitrostátní úrovni, který oslabuje důvěru veřejnosti v pozorování voleb obecně, a důkladně posoudit příležitosti, výzvy a rizika související s častějším využíváním nových volebních informačních a komunikačních technologií; trvá na tom, že je třeba na všech úrovních posílit nezbytnou spolupráci s příslušnými vnitrostátními organizacemi pro pozorování voleb, jakož i jejich ochranu v rámci jejich činnosti;

84. zdůrazňuje, že je důležité dokončit kapacity v oblasti kvantové výpočetní techniky, a připomíná, že je třeba posílit spolupráci mezi EU a USA v této oblasti s cílem zajistit, aby byla kvantová výpočetní technika nejprve používána mezi partnery, kteří mají blízké vztahy a vzájemně slčitelné cíle;

85. zdůrazňuje strategický význam telekomunikačních podmořských kabelů v severním Atlantiku, které zajišťují více než 95 % mezinárodních telekomunikací; znovu zdůrazňuje význam posílené transatlantické spolupráce při ochraně a zajišťování dodržování mezinárodních nástrojů, kterými se řídí používání podmořských kabelů, včetně úmluvy UNCLOS;

86. podporuje navázání dialogu mezi EU a USA o bezpečnosti a obraně a vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby tento dialog co nejdříve zahájil; poukazuje na to, že je důležité zapojit do tohoto dialogu také zástupce NATO, aby se podpořila součinnost s probíhající spoluprací v rámci EU-NATO a zabránilo se zdvojování politických reakcí; zdůrazňuje, že dialog mezi EU a USA o bezpečnosti a obraně by měl zahrnovat spolupráci na iniciativách v oblasti bezpečnosti a obrany, řešení krizí, vojenských operací a bilaterálních bezpečnostních otázek, jak je uvedeno v agendě EU-USA pro globální změny; zdůrazňuje, že důležitou součástí tohoto dialogu by mělo být sdílení informací;

Středa 6. října 2021

87. zdůrazňuje společnou potřebu, aby se naše společenství zapojila do introspektivního procesu zaměřeného na naše společné demokratické hodnoty a na respekt k ostatním a k odlišným názorům, s cílem oživit a ochránit globální demokracii proti rostoucímu autoritářství, jak jej podporuje Rusko i Čína, ale také v rámci transatlantického společenství, mimo jiné posilováním odpovědnosti a odolnosti našich demokratických systémů, bojem proti extremistickým názorům a rasismu, které poskytují živnou půdu pro růst protidemokratických hnutí, a tím, že se jednomyslně postavíme proti geopoliticky škodlivému vlivu autoritářských aktérů, navážeme transatlantický dialog a posílíme inkluzivní sociální a hospodářské politiky, které řeší základní příčiny nerovnosti; zdůrazňuje význam transatlantického dialogu a spolupráce v oblasti politik na podporu demokracie, lidských práv a právního státu a na boj proti dezinformacím a zahraničnímu vměšování; zdůrazňuje, že na obou stranách je třeba se zabývat příčinami slábnoucí důvěry veřejnosti v politiku a instituce; zdůrazňuje, že úsilí v tomto směru by mělo zahrnovat budování důvěry ve vědu a fakta, rozšiřování bezpečnostní sítě antidiskriminačních politik a odmítání a řešení rasové a náboženské diskriminace;

88. dále vyzývá EU a USA, aby společně poskytovaly hospodářskou, politickou a operační podporu stávajícím regionálním organizacím v Africe, jako je Africká unie, ozbrojené síly skupiny G5 Sahel a Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS);

89. zdůrazňuje, že EU a USA musí spojit své síly v boji proti terorismu a radikalizaci a zajistit, aby bylo vyvinuté úsilí podpořeno nezbytnými zdroji a odpovídalo příslušným hrozbám; domnívá se, že oba partneři by se měli snažit zlepšit stávající postupy v oblasti sdílení zpravodajských informací mezi členskými státy se zvláštním důrazem na zajištění lepší společné znalosti situace v klíčovách oblastech, jako jsou např. nově vznikající bezpečné zóny, využívání nově vznikajících a přelomových technologií teroristy a hybridní taktiky;

90. nabádá EU a USA k silnější spolupráci při deradikalizaci a boji proti terorismu, včetně zavedení společných činností odborné přípravy, společných protiteroristických kurzů, výměnných programů pro důstojníky, taktických drillů a vzdělávacích iniciativ;

91. zdůrazňuje zásadní význam demokratických zásad, které jsou základem našeho sociálního a hospodářského pokroku a našich svobodných společenství; podporuje návrh prezidenta Bidena uspořádat summit pro demokracii na podporu univerzálních hodnot; vyzývá USA, aby využily zkušeností z Konference EU o budoucnosti Evropy, a vyzývá Komisi a Radu, aby iniciativu summitu podpořily jak politicky, tak prakticky; zastává názor, že cílem navrhovaného summitu pro demokracii by měla být podpora multilateralismu založeného na hodnotách a solidarity mezi demokraciemi, jsou-li vystaveny tlaku, posilování demokracie jak uvnitř, tak po celém světě, a zejména zvyšování účasti občanů na demokratické správě věcí veřejných, vyjadřování obav a hledání mírových řešení probíhajících zásahů proti demokratickým hnutím a ochrana obránců lidských práv, včetně obránců životního prostředí, po celém světě i řešení rostoucího vlivu autoritářských režimů; v tomto ohledu zdůrazňuje, že toto úsilí by mohlo pomoci vytvořit jasný postup pro boj proti populismu a autoritářství, jakož i ochránit základní demokratické hodnoty a lidská práva; navrhuje, aby EU spolu s USA vytvořily transatlantickou alianci na ochranu demokracie na celém světě a připravily soubor nástrojů na obranu demokracie, který by měl zahrnovat společná opatření v oblasti sankcí, politiky boje proti praní peněz, pravidla podmíněnosti hospodářské a finanční pomoci, mezinárodní vyšetřování a podporu aktivistů v oblasti lidských práv a obránců demokracie; vyzývá k lepší komunikaci s občany i mezi nimi na obou stranách o trvalém významu transatlantických vazeb a jejich významu v dnešní době; v tomto ohledu připomíná význam komunikace mezi zákonodárci, podniky a občanskou společností;

Užší koordinace zahraniční politiky

92. domnívá se, že EU by měla více spolupracovat s USA a obnovit strategické partnerství se zeměmi Východního partnerství a západním Balkánem s cílem budovat v těchto regionech odolnou, prosperující, demokratickou a multietnickou společnost, která bude schopna čelit škodlivým vlivům jak místních, tak i vnějších autoritářských sil; připomíná, že stabilita západního Balkánu a zemí Východního partnerství je předpokladem míru a bezpečnosti tohoto regionu i EU; vítá výrazně posílenou koordinaci mezi USA a EU při podpoře zemí západního Balkánu na jejich cestě k evropské integraci a členství v EU; zastává názor, že pravidelná, institucionalizovaná koordinace mezi Radou pro zahraniční věci a ministrem zahraničí USA v této oblasti i v dalších záležitostech zahraniční politiky by posílila transatlantický dialog a spolupráci v zahraničněpolitických otázkách společného zájmu a podpořila by další sbližování politických postojů na transatlantické úrovni; připomíná svůj návrh, aby pro účely systematických konzultací a koordinace v oblasti zahraniční a bezpečnostní

Středa 6. října 2021

politiky byla zřízena Transatlantická politická rada, v jejímž čele by stáli vysoký představitel, místopředseda Komise a ministr zahraničí USA a která by se opírala o pravidelné kontakty na úrovni politických ředitelů; vyzývá k silnému vedení EU a účinné koordinaci s USA s cílem zakročit proti iniciativám zaměřeným na překreslování hranic a podobným iniciativám na nižší než celostátní úrovni usilujícím o prohloubení etnické propasti a segregace, jakož i proti otázce čínských investic a financování v celém regionu a jejich dopadu na demokratickou správu věcí veřejných a životní prostředí; zdůrazňuje potřebu úzké spolupráce a koordinace mezi EU a USA, pokud jde o boj proti zmocňování se státu, korupci, organizované trestné činnosti, zahraničnímu vměšování a útokům na svobodu sdělovacích prostředků a propagaci právního státu, hloubkové reformy, dobré sousedské vztahy a usmíření a cíle evropsko-atlantické integrace; zdůrazňuje vůdčí úlohu EU v procesu normalizace vztahů mezi Srbskem a Kosovem;

93. zdůrazňuje společný zájem na podpoře dlouhodobě udržitelného míru, stability, bezpečnosti, odolnosti, demokracie a dodržování lidských práv na jižním Kavkaze; vítá angažovanost USA v tomto regionu ve spolupráci s EU, mimo jiné prostřednictvím mechanismů, jako je Minská skupina OBSE;

94. vyzývá EU a USA, aby se společně zabývaly dlouhodobými a rostoucími hrozbami pro ochranu a zachování kulturního dědictví a pašováním kulturních artefaktů, zejména v oblastech konfliktu; naléhavě vyzývá k přijetí strategie, která bude obsahovat rozsáhlé kampaně na zvyšování povědomí veřejnosti, všeobecné odsouzení obchodování se starožitnostmi s neověřeným původem, vytvoření jednotného kodexu chování na ochranu kulturních památek, podporu větší spolupráce mezi různými donucovacími orgány včetně okamžitého sdílení informací mezi vnitrostátními zpravodajskými službami, a intenzivnější spolupráci mezi donucovacími orgány a uměleckými a archeologickými komunitami;

95. konstatuje, že hospodářský vliv Číny, její geopolitická síla a různé formy upevňování její moci, jakož i vojenská síla, způsobily, že se její autoritářský systém řízení dostal do střetu se západními systémy správy věcí veřejných založenými na liberálních demokratických hodnotách; připomíná zvýšenou přítomnost Číny na mezinárodní scéně a v Evropě prostřednictvím iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“, jejích aktivit v kybernetickém prostoru, v Arktidě a Africe; v této souvislosti zdůrazňuje, že se Čína stala systémovým rivalem a konkurentem, ale měla by být také považována za významného partnera při řešení mnoha globálních problémů; je přesvědčen, že společný transatlantický přístup ke spolupráci s Čínou je nejlepším způsobem, jak zajistit mírový, udržitelný a vzájemně prospěšný dlouhodobý vztah s touto zemí; vítá v této souvislosti nedávné obnovení komplexního strategického dialogu na vysoké úrovni mezi EU a USA o Číně a zastává názor, že tento dialog by měl poskytnout klíčový mechanismus pro prosazování našich zájmů a řešení našich rozdílných a prozkoumat možnosti spolupráce mezi EU a USA s Čínskou lidovou republikou v mnohostranných rámcích týkajících se společných a globálních výzev, jako je změna klimatu, zdravotní rizika, dodržování lidských práv, kybernetický prostor, kontrola zbraní, nešíření jaderných zbraní a vznikající přelomové technologie; zdůrazňuje, že tento dialog musí mít silný parlamentní rozměr; vyzývá k vytvoření široké škály politických nástrojů a tam, kde je to možné, k hledání transatlantických synergií pro jednání s Čínou; v tomto ohledu zdůrazňuje, že EU a USA sdílí velmi vážná znepokojení ohledně systematického porušování lidských práv v Číně, zejména pokud jde o komunitu Ujgurů; je pevně přesvědčen, že součástí vztahů s Čínskou lidovou republikou, ať už dvoustranných nebo jiných, musí být vždy ochrana a propagace sdílených demokratických hodnot a že ústředním prvkem každého mnohostranného programu musí být plný soulad s mezinárodním právem a ochrana základních práv;

96. zdůrazňuje, že je nutné zkoumat oblasti, v nichž jsou si postoje obou stran k Číně blízké, a posilovat spolupráci a koordinaci mezi USA a EU ohledně Číny, aby se zabránilo transatlantickému napětí, jako bylo například napětí, které následovalo po přijetí třístranné dohody mezi USA, Spojeným královstvím a Austrálií o bezpečnosti, známé jako AUKUS, bez konzultace se spojenci z EU, zejména pokud jde o ochranu lidských práv a práv menšin a zmírňování napětí v Jihočínském a Východočínském moři, v Hongkongu a Tchajwanské úžině; zdůrazňuje význam Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu jakožto právního základu pro řešení konfliktů; připomíná, že podporuje sdílené iniciativy v oblasti konektivity, a to i v rámci nově ohlášené strategie EU „Globální brána“;

97. vítá nedávný pokrok ve věci indicko-tichomořské strategie EU a vyzývá k jejímu urychlenému a komplexnímu provedení, které je v zájmu EU a podpořilo by její hodnoty, přičemž zdůrazňuje význam této geostrategické oblasti, která je domovem společných transatlantických demokratických přátel a partnerů, jako jsou Japonsko, Jižní Korea, Austrálie a Nový Zéland i Tchaj-wan, a vyzývá k posílenému partnerství a koordinaci mezi EU a USA v indicko-tichomořském regionu; připomíná, že je důležité posílit strategické vazby s členy sdružení ASEAN a s Fórem tichomořských ostrovů;

Středa 6. října 2021

98. zdůrazňuje, že nedemokratické režimy, jako je Čína, stále více využívají technologie ke kontrole a represí svých občanů a omezují výkon základních, sociálních a politických práv; vyzývá k intenzivnější spolupráci mezi EU a USA při vývoji technologie zaměřené na člověka, která respektuje soukromí a omezuje předsudky a diskriminaci;

99. je si vědom toho, že nabývání duševního vlastnictví a technologický pokrok předních výzkumných středisek v Číně jsou často využívány k prosazování čínských vojenských cílů, a proto zdůrazňuje, že by EU měla pracovat na dlouhodobé strategii, jež by umožňovala čelit čínské strategii vojenské a civilní fúze v Evropě;

100. uznává, že EU a USA by se měly koordinovat v záležitostech, kde je činnost Číny v rozporu se zájmy euroatlantické bezpečnosti; zdůrazňuje, že prioritou by měly být výzvy v oblasti kybernetiky, hybridních hrozeb, nastupujících a rušivých technologií, vesmíru, kontroly zbraní a jejich nešíření;

101. je znepokojen čínským hospodářským nátlakem na členské státy a třetí země; podporuje myšlenku kolektivní hospodářské obrany proti čínskému hospodářskému nátlaku prostřednictvím spolupráce s podobně smýšlejícími demokraciemi;

102. je znepokojen úzkými vztahy mezi čínskou komunistickou stranou a čínským průmyslem, zejména s podniky v oblasti bezpečnosti; doporučuje, aby členské státy provedly interní audit postupů zadávání zakázek s cílem zajistit, aby výrobky, které jsou začleňovány do jejich vnitrostátních sítí a obranných institucí nepoužívaly technologie od čínských společností;

103. vyzývá k úzké součinnosti s cílem vypracovat společný plán pro spolupráci s Ruskou federací a zároveň společně řešit celou škálu hrozeb přicházejících z Ruské federace, jako je pokračující destabilizace Ukrajiny, Gruzie a Moldavské republiky, podpora nelegitimní Lukašenkovy vlády v Bělorusku, úloha a vliv Ruska na západním Balkáně a v oblasti Černého moře, trestuhodné vměšování do demokratických procesů v EU a USA, včetně voleb, financování extremistických politických stran a revizionistických politik, hybridní hrozby a dezinformační kampaně, a zároveň pokračovat v selektivní spolupráci v oblastech společného transatlantického zájmu, zejména v oblasti vytváření struktur na kontrolu zbraní včetně Smlouvy o likvidaci raket středního a kratšího doletu, klimatické diplomacie, obnovení společného komplexního akčního plánu a stabilizace Afghánistánu; vítá rozhodnutí stávající vlády USA týkající se prodloužení platnosti nové smlouvy START o kontrole zbraní; zdůrazňuje, že je třeba oživit rozhovory o kontrole zbraní mezi klíčovými globálními aktéry, jako jsou USA a Rusko, které mají přímý dopad na evropskou bezpečnost, a zapojit Čínu do budoucích jednání o kontrole zbraní; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné obnovit strukturu kontroly konvenčních zbraní s cílem omezit závody ve zbrojení a prostor pro nepředvídané incidenty; vítá připravenost Bidenovy vlády obnovit dialog a jednání s Ruskem a podporuje plán EU a USA zahájit dialog o Rusku na vysoké úrovni; domnívá se, že EU a její členské státy by měly aktivně podporovat hledání způsobů, jak pokračovat v dialogu, a přispívat k obnově vzájemné důvěry; současně zdůrazňuje význam dialogu s občanskou společností a podpory organizací občanské společnosti v Rusku, které usilují o pokrok v dialogu o politickém pluralismu, vládních úřadech a legitimních demokratických ambicích ruského lidu;

104. domnívá se, že EU a USA musí koordinovat svůj dvojúrovňový přístup založený na zastrašování Ruska a dialogu s ním, a to v rámci parametrů dojednaných na summitech ve Walesu a ve Varšavě;

105. vyzývá EU a USA, aby včas a rozhodně jednaly proti rozvratné činnosti ruských zpravodajských služeb na území EU; doporučuje, aby členské státy posílily spolupráci v oblasti kontrarozvědky a sdílení informací;

106. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a Radu, aby vypracovali nový strategický přístup ke vztahům EU s Ruskem, který musí lépe podporovat občanskou společnost, posilovat mezilidské kontakty s ruskými občany, jasně vymezit hranice pro spolupráci s ruskými státními subjekty, využívat technologické normy a otevřený internet k podpoře volného prostoru a omezování represivních technologií a prokazovat solidaritu s východními partnery EU, mimo jiné pokud jde o bezpečnostní otázky a mírové řešení konfliktů; zdůrazňuje, že každý dialog mezi EU a USA s Ruskem musí být založen na dodržování mezinárodního práva a lidských práv;

107. zdůrazňuje význam spolupráce a koordinace mezi USA a EU ve vztahu k africkému kontinentu, jeho různým regionům a zemím s cílem zajistit udržitelný rozvoj a podpořit bezpečnost, stabilitu a prosperitu; zdůrazňuje naléhavou potřebu silného a spravedlivého partnerství mezi USA, EU a Afrikou, které zohlední výzvy spojené se změnou klimatu a jejími demografickými důsledky, zhroucením biologické rozmanitosti, čínským využíváním afrických přírodních zdrojů, vzděláváním v oblasti udržitelného socioekonomického rozvoje, digitalizací, právním státem, podporou demokracie

Středa 6. října 2021

a posilováním lidských práv, občanskou společností a rovností žen a mužů; domnívá se, že veškerá bezpečnostní podpora by měla být založena na přístupu k bezpečnosti osob a na potřebách místního obyvatelstva, měla by být plně v souladu s mezinárodním právem a zahrnovat silnou odpovědnost a mechanismy demokratického a parlamentního dohledu; vítá závazek Bidenovy vlády posilovat spolupráci s mezinárodní koalicí pro oblast Sahelu; naléhavě vyzývá USA a EU, aby spolupracovaly při řešení nárůstu násilného extremismu, terorismu ze strany Islámského státu a odnoží al-Káidy a humanitárních, ekonomických a správních problémů v oblasti Sahelu a v regionu Blízkého východu a severní Afriky obecně; vyzývá k intenzivnějšímu dialogu a koordinaci, pokud jde o postavení transatlantických partnerů ve vztahu k výzvám, jimž čelí země, jako jsou Irák, Libanon, Sýrie, Írán a Libye;

108. vyzývá k lepší spolupráci v Arktidě s přihlédnutím k rostoucímu zájmu o tuto oblast ze strany dalších zemí, jako je Čína, i k činnostem a vojenskému rozvoji Ruska v Arktidě; vítá rozhodnutí EU a USA, které bylo potvrzeno prohlášením ze dne 15. června 2021 vydaným po summitu EU-USA, že budou spolupracovat na zachování Arktidy jako oblasti míru a stability a spolupracovat prostřednictvím Arktické rady;

109. zdůrazňuje, že je třeba udržovat a případně prohlubovat strukturální strategické vztahy mezi EU, USA a Spojeným královstvím, přičemž je třeba využívat našich společných hodnot, zájmů a výzev, a to i v otázkách bezpečnosti, a zároveň zajistit autonomii rozhodování EU;

110. vyjadřuje politování nad násilným převzetím moci v Afghánistánu ze strany Tálibánu, k němuž došlo po stažení amerických a evropských sil, nad následným rozsáhlým porušováním lidských práv, zejména práv dívek, žen a etnických a náboženských menšin, a nad prohlubující se humanitární krizí v zemi; opakuje svůj postoj, podle něž transatlantické společenství musí znásobit své úsilí o dosažení dlouhodobého míru, stability a pokroku v Afghánistánu tím, že bude podporovat afghánskou občanskou společnost, obránce lidských práv, zejména obránce práv žen, politické aktivisty, novináře, akademické pracovníky, umělce a další ohrožené skupiny a osoby; vyzývá ke kvalitní transatlantické koordinaci a konzultacím s cílem získat, zachovat a sdílet zpravodajské informace o teroristické hrozbě pocházející z Afghánistánu, zejména ze strany ISIS, al-Káidy a jejich spojenců; vyzývá ke společnému transatlantickému přístupu, který spojí potřebu operační spolupráce s Tálibánem pro humanitární účely a účely boje proti terorismu s jasnými podmínkami pro budoucí spolupráci s vládou vedenou Tálibánem, které by měly zahrnovat závazek, že bude dodržovat lidská práva a bojovat proti terorismu; vyzývá k hluboké transatlantické reflexi o poznatcích z mise v Afghánistánu s cílem vyvodit nezbytné závěry pro budoucí úsilí směřující k podpoře stability, bezpečnosti a řádné správy věcí veřejných ve světě; dále vyzývá transatlantické partnery, aby spolupracovali se všemi zeměmi sousedícími s Afghánistánem, přičemž budou zohledňovat tíživou situaci afghánských občanů, kteří tam našli útočiště, a potřebu pomoci jim;

111. vítá obnovenou angažovanost USA ve východním Středomoří, zejména díky Aktu pro východní Středomoří z roku 2019, který povoluje novou bezpečnostní asistenci pro Kypr a Řecko a posiluje spolupráci mezi regionálními aktéry v oblasti energetiky; vítá rozhodnutí EU a USA potvrzené prohlášením vydaným po jejich summitu dne 15. června 2021, že budou společně usilovat o udržitelné zmírňování napětí ve východním Středomoří, kde by se rozepře měly řešit prostřednictvím dialogu, jenž bude probíhat v dobré víře a v souladu s mezinárodním právem; podporuje prohlášení EU a USA, že hodlají usilovat o spolupráci a vzájemně prospěšné vztahy s demokratickým Tureckem;

112. podporuje užší spolupráci se Spojenými státy a zeměmi Latinské Ameriky v zájmu prosazování multilateralismu, demokratických hodnot, lidských práv, norem mezinárodního práva, ekonomického růstu, boje proti nerovnostem, boje proti obchodu s drogami a organizované trestné činnosti, biologické rozmanitosti a boje proti změně klimatu; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a USA aktivněji spolupracovaly s Latinskou Amerikou a karibskou oblastí jako se zásadními spojenci na mezinárodních fórech a strategickými partnery na obranu multilateralismu; vyzývá k vytvoření „Aliance atlantického trojúhelníku“ EU–USA–Latinská Amerika, která oběma regionům umožní společně dosahovat dalšího pokroku v oblastech, jako je demokracie, bezpečnost a potírání obchodu s drogami, boj proti nerovnostem a rozvojová spolupráce; zdůrazňuje v tomto ohledu, že je důležité zajistit, aby se tato spolupráce s USA a zeměmi Latinské Ameriky odrážela ve společném úsilí o podporu oponentů a disidentů, kteří v různých zemích čelí odplatě za obranu demokratických hodnot a ochranu lidských práv; vyzývá v tomto ohledu USA a EU, aby spolupracovaly mezi sebou i s dalšími zeměmi s cílem obnovit lidská práva a demokracii ve Venezuele prostřednictvím skutečně svobodných, důvěryhodných, inkluzivních, transparentních a zcela demokratických voleb i prostřednictvím podpory legitimních politických sil uznaných Evropským parlamentem; dále opakuje svůj závazek prosazovat demokracii a lidská práva ve všech zemích Latinské Ameriky; vyzývá k větší koordinaci

Středa 6. října 2021

sankcí mezi EU a USA; opakuje svůj návrh, aby si USA a EU mezi sebou pravidelně vyměňovaly názory na své summity s latinskoamerickými zeměmi, tedy na summity EU-CELAC a na summit obou Amerik pořádaný Organizací amerických států;

113. poukazuje na význam Blízkého východu a severní Afriky pro evropskou, a tudíž i transatlantickou bezpečnost a stabilitu; vyzývá proto k intenzivnějšímu dialogu a koordinaci, pokud jde o pozici transatlantických partnerů vůči regionu Blízkého východu a severní Afriky, a to i přijímáním opatření proti závažnému porušování lidských práv a mezinárodního práva, k němuž v tomto regionu dochází; naléhavě vyzývá USA, aby se opět připojily ke společnému komplexnímu akčnímu plánu coby úhelnému kameni celosvětového režimu nešíření jaderných zbraní a základu pro zmírnění napětí na Blízkém východě a v Perském zálivu; podporuje výzvu USA k „dlouhodobější a silnější“ jaderné dohodě s Íránem a jako další krok naléhavě vyzývá k transatlantické spolupráci v této oblasti; vítá rozhodnutí USA obnovit financování agentury UNRWA; vyzývá k obnově transatlantických snah o smysluplné oživení a úspěšné dokončení mírového procesu na Blízkém východě, který by vedl k přijatelnému řešení založenému na existenci dvou států; vítá podepsání a provádění Abrahamských dohod a vybízí k transatlantické spolupráci při prohlubování těchto vazeb;

o

o o

114. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a pro informaci ministerstvu zahraničí a Kongresu Spojených států amerických.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0411

Zpráva o provádění týkající se svěřenských fondů EU a nástroje pro uprchlíky v Turecku

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o zprávě o provádění týkající se svěřenských fondů EU a nástroje pro uprchlíky v Turecku (2020/2045(INI))

(2022/C 132/08)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 208, 210, 214 a 314 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na článek 21 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) č. 1311/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020 ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci ⁽³⁾,
- s ohledem na souhrnné rozpočty Evropské unie na rozpočtové roky 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. listopadu 2011 nazvané „Globální přístup k migraci a mobilitě“ (COM(2011)0743),
- s ohledem na globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci a globální pakt o uprchlících, které přijalo Valné shromáždění OSN v roce 2018,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. června 2016 o zřízení nového rámce pro partnerství se třetími zeměmi v Evropském programu pro migraci (COM(2016)0385),
- s ohledem na akční plán přijatý na summitu ve Vallettě v listopadu 2015,
- s ohledem na prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016,
- s ohledem na nový Evropský konsensus o rozvoji nazvaný „Náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost“, který byl představen dne 30. června 2017,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 30. dubna 2014 nazvaný „Soubor nástrojů pro přístup založený na právech a zahrnující veškerá lidská práva pro rozvojovou spolupráci EU“ (SWD(2014)0152),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 884.

⁽²⁾ Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na Evropský konsenzus o humanitární pomoci ze dne 30. ledna 2008,
- s ohledem na původní zřizovací dohody svěrenského fondu EU Békou, svěrenského fondu EU Madad, svěrenského fondu EU pro Afriku a svěrenského fondu EU pro Kolumbii a na jejich revidované zřizovací dohody z prosince 2020,
- s ohledem na rozhodnutí Komise C(2015)9500 ze dne 24. listopadu 2015 o koordinaci činností Unie a členských států prostřednictvím koordinačního mechanismu – uprchlického nástroje pro Turecko ⁽⁴⁾ ve znění rozhodnutí Komise C(2016)0855 ze dne 10. února 2016 ⁽⁵⁾, C(2017)2293 ze dne 18. dubna 2017 ⁽⁶⁾, C(2018)1500 ze dne 14. března 2018 ⁽⁷⁾ a C(2018)4959 ze dne 24. července 2018 ⁽⁸⁾,
- s ohledem na čtvrtou výroční zprávu Komise o nástroji pro uprchlíky v Turecku ze dne 30. dubna 2020 (COM(2020)0162) a na její předchozí zprávy,
- s ohledem na 7. zprávu o výsledcích svěrenského fondu EU Madad,
- s ohledem na zvláštní zprávy Evropského účetního dvora nazvané „Svěrenský fond EU Békou pro Středoafričskou republiku: navzdory určitým nedostatkům nadějný začátek“ (č. 11/2017); „Nástroj pro uprchlíky v Turecku: užitečná podpora, kterou je však třeba zlepšit, aby se lépe zhodnotily prostředky“ (č. 27/2018); a „Nouzový svěrenský fond pro Afriku: je pružný, ale není dostatečně zacílený“ (č. 32/2018),
- s ohledem na rozhodnutí Komise o prodloužení platnosti svěrenských fondů EU do prosince 2021 v souladu s článkem 234 finančního nařízení a na postoje Parlamentu k návrhům rozhodnutí o prodloužení,
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. dubna 2018 o provádění nástrojů EU pro financování vnější činnosti: přezkum v polovině období v roce 2017 a budoucí uspořádání po roce 2020 ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o provádění nástroje pro rozvojovou spolupráci, nástroje humanitární pomoci a Evropského rozvojového fondu ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2016 o svěrenském fondu EU pro Afriku: důsledky pro rozvoj a humanitární pomoc ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2021 o nové strategii EU-Afrika – partnerství pro udržitelný a inkluzivní rozvoj,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2020 ⁽¹²⁾, ze dne 18. května 2017 o strategii EU v Sýrii ⁽¹³⁾, ze dne 6. října 2016 o Sýrii ⁽¹⁴⁾, ze dne 24. listopadu 2016 o situaci v Sýrii ⁽¹⁵⁾ a ze dne 6. července 2016 o postoji Rady k návrhu opravného rozpočtu Evropské unie č. 2/2016 na rozpočtový rok 2016: zahrnutí přebytku za rozpočtový rok 2015 ⁽¹⁶⁾,

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 407, 8.12.2015, s. 8.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 60, 16.2.2016, s. 3.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 122, 19.4.2017, s. 4.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 106, 21.3.2018, s. 4.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 278, 8.8.2018, s. 3.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 76.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 33.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 204, 13.6.2018, s. 68.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0012.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 307, 30.8.2018, s. 117.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 44.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 224, 27.6.2018, s. 88.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 179.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na svá usnesení ze dne 13. března 2019 o zprávě Komise o Turecku za rok 2018 ⁽¹⁷⁾, ze dne 12. prosince 2018 o postoji Rady k druhému návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2019 ⁽¹⁸⁾ a ze dne 4. července 2018 o postoji Rady k návrhu opravného rozpočtu Evropské unie č. 3/2018 na rozpočtový rok 2018, oddíl III – Komise: prodloužení nástroje pro uprchlíky v Turecku ⁽¹⁹⁾,
 - s ohledem na návrh opravného rozpočtu č. 5/2020 ⁽²⁰⁾ a připojené rozhodnutí o uvolnění prostředků z rozpětí pro nepředvídané události v roce 2020: pokračování humanitární pomoci pro uprchlíky v Turecku ⁽²¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o zprávách Komise o Turecku za roky 2019–2020 ⁽²²⁾,
 - s ohledem na rozhodnutí Komise v letech 2019 a 2020 prodloužit platnost svěrenského fondu EU Madad do 14. prosince 2021 v souladu s článkem 234 finančního nařízení,
 - s ohledem na závazky týkající se řešení syrské krize a podpory jejího lidu, které přijaly EU a její členské státy na konferencích v Londýně a Bruselu konaných v letech 2016 až 2021,
 - s ohledem na hodnocení Komise v polovině období za rok 2018 a na pravidelné podávání zpráv o výsledcích svěrenského fondu EU Madad,
 - s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci ⁽²³⁾, návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 14. června 2018, kterým se zřizuje nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI – Globální Evropa) na období 2021–2027 (COM(2018)0460), a na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 14. června 2018, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP III) na období 2021–2027 (COM(2018)0465),
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu a čl. 1 odst. 1 písm. e) a přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
 - s ohledem na společná jednání Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro rozvoj a Rozpočtového výboru podle článku 58 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Výboru pro rozpočtovou kontrolu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro rozvoj a Rozpočtového výboru (A9-0255/2021),
- A. vzhledem k tomu, že od roku 2014 byly zřízeny čtyři svěrenské fondy EU, které mají reagovat na potřebu pružných a rychlých nástrojů k zajištění soudržné a posílené reakce na krize: svěrenský fond EU Běkou, zřízený dne 15. července 2014, jehož cílem je podpořit všechny aspekty překonání krize ze strany Středoafrické republiky a jejího úsilí o obnovu; regionální svěrenský fond Evropské unie zřízený dne 15. prosince 2014 v reakci na krizi v Sýrii (svěrenský fond EU Madad), jehož cílem je umožnit sdružování a přizpůsobení zdrojů a reakci na regionální úrovni; Nouzový svěrenský fond EU pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe (svěrenský fond EU pro Afriku), zřízený dne 12. listopadu 2015; a svěrenský fond EU pro Kolumbii zřízený dne 12. prosince 2016 na podporu provádění mírové dohody při brzké obnově a stabilizaci po skončení konfliktu;

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 58.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 326.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 264.

⁽²⁰⁾ Konečné přijetí (EU, Euratom) 2020/1157 opravného rozpočtu Evropské unie č. 5 na rozpočtový rok 2020 (Úř. věst. L 299, 11.09.2020, s. 1).

⁽²¹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1268 ze dne 15. července 2020 o uvolnění prostředků z rozpětí pro nepředvídané události na rok 2020 za účelem pokračování humanitární pomoci pro uprchlíky v Turecku (Úř. věst. L 298, 11.9.2020, s. 21).

⁽²²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0243.

⁽²³⁾ Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1.

Čtvrtek 7. října 2021

- B. vzhledem k tomu, že revize finančního nařízení v roce 2018 zavedla ustanovení do určité míry posilující kontrolní pravomoci Parlamentu při zřizování nových svěřenských fondů EU nebo při rozšiřování stávajících fondů; vzhledem k tomu, že tato ustanovení jsou stále příliš omezená na to, aby zajistila plnou demokratickou kontrolu ze strany Parlamentu, jakož i jeho plnou kontrolu jakožto rozpočtového orgánu, jak stanovují Smlouvy;
- C. vzhledem k tomu, že Parlament vydal v roce 2020 převážně kladná stanoviska k žádostem o prodloužení svěřenských fondů EU do konce roku 2021, přičemž vyjádřil obavy ohledně nedostatečné transparentnosti při provádění projektů, zejména pak projektů týkajících se správy hranic a řízení migrace, a v případě svěřenského fondu pro Afriku toto stanovisko podminil tím, že ve všech financovaných projektech musí být stanoveny záruky dodržování základních lidských práv;
- D. vzhledem k tomu, že zřízení svěřenských fondů EU i nástroje pro uprchlíky v Turecku (FRT) bylo odůvodněno potřebou pružné a rychlé reakce ad hoc, která není možná v klasickém institucionálním rámci, s omezenými prostředky a nedostatečnou flexibilitou rozpočtu EU; vzhledem k tomu, že nový vnější finanční rámec EU (Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) – Globální Evropa) by měl odstranit překážky, které vedly k potřebě zřídit svěřenské fondy, aby bylo možné pružněji a rychleji reagovat na konkrétní krize; vzhledem k tomu, že mimorozpočtové nástroje, jako jsou svěřenské fondy EU, jakož i mimořádné nástroje, jako je nástroj FRT, ohrožují zásady demokratické odpovědnosti, transparentnosti a řádného finančního řízení, čímž oslabují úlohu Evropského parlamentu a také integritu a jednotnost rozpočtu EU; vzhledem k tomu, že s Parlamentem neproběhly žádné konzultace ohledně zřízení mimorozpočtových nástrojů; vzhledem k tomu, že do svěřenského fondu EU pro Afriku a svěřenského fondu Běkou přispěl Evropský rozvojový fond (ERF), a Parlament se proto na zřizování těchto dvou svěřenských fondů EU nijak nepodílel; vzhledem k tomu, že případné zapojení Parlamentu se omezilo na námítku proti návrhům prováděcích rozhodnutí o zřizovacích dohodách svěřenského fondu Madad a svěřenského fondu pro Kolumbii;
- E. vzhledem k tomu, že při zřizování svěřenských fondů EU musí Komise doložit jejich přidanou hodnotu, viditelnost, doplňkovost s dalšími finančními nástroji EU a soulad s politickými cíli a že je zásadní zajistit neustálé monitorování a hodnocení využívání daných finančních prostředků s cílem zaručit, aby jejich účinek byl vždy v souladu s právem EU a jejími základními hodnotami a cíli;
- F. vzhledem k tomu, že podle finančního nařízení by svěřenské fondy EU měly každoročně podléhat externímu a nezávislému auditu a že Komise má pravomoc pozastavit dohodu o financování, pokud třetí země poruší povinnost týkající se dodržování lidských práv, demokratických zásad a právního státu, a rovněž v závažných případech korupce; vzhledem k tomu, že Evropský účetní dvůr ve svých zvláštních zprávách o svěřenských fondech EU doporučil Komisi, aby zlepšila koordinaci dárců (Běkou), odstranila nedostatky v provádění, zvýšila účinnost a posílila cílená opatření (Afrika) a zajistila větší efektivnost vynaložených prostředků (nástroj FRT);
- G. vzhledem k tomu, že podle odhadů Komise existují značné humanitární potřeby související s uprchlíky, které přesahují rámec nástroje pro uprchlíky v Turecku;
- H. vzhledem k tomu, že Parlament sice uznal jejich přidanou hodnotu, avšak opakovaně vyjádřil potřebu posílené parlamentní kontroly svěřenských fondů EU a nástroje FRT a většího zapojení do přípravy a vyjednávání budoucích svěřenských fondů EU a rozšíření stávajících svěřenských fondů EU a dalších finančních nástrojů v oblasti vnější činnosti EU; vzhledem k tomu, že Parlament vyzval Komisi, aby zlepšila svou komunikaci se svěřenskými fondy EU, a konstatoval, že pravidelné poskytování informací o provádění svěřenských fondů založených na číselných údajích je nezbytné pro to, aby mohl Parlament vykonávat demokratický dohled a svou kontrolní úlohu;
- I. vzhledem k tomu, že největší podíl příspěvků do svěřenských fondů EU nyní pochází ze samotného rozpočtu EU, zatímco příspěvky členských států tvoří v celkových rozpočtech těchto fondů jen velmi malou část; vzhledem k tomu, že příspěvky členských států do nástroje FRT nejsou dobrovolné, nýbrž založené na klíči pro přidělování příspěvků, který vychází z HND, a jsou přímo zahrnuty do rozpočtu Unie jako vnější účelově vázané příjmy podle čl. 21 odst. 2 písm. b) finančního nařízení; vzhledem k tomu, že v případě svěřenských fondů EU nejsou příspěvky členských států začleněny do rozpočtu Unie podle čl. 187 odst. 6 finančního nařízení;

Čtvrtek 7. října 2021

- J. vzhledem k tomu, že prohlášení EU a Turecka z března 2016 a dohoda o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem se zvláště zaměřují na předcházení vzniku nových námořních nebo pozemních tras pro nelegální migraci, rozbití přepraveckých sítí, kontrolu tureckých hranic a přijímání navracených osob, a to nediskriminačním způsobem;
- K. vzhledem k tomu, že hlavním cílem politiky Unie v oblasti rozvojové spolupráce je snížení a v dlouhodobém výhledu i vymýcení chudoby, jak je zakotveno v článku 208 SFEU; vzhledem k tomu, že Evropský konsensus o rozvoji je nadále ideovým rámcem rozvojové politiky EU a Evropský konsensus o humanitární pomoci znovu potvrzuje základní zásady humanitární pomoci; vzhledem k tomu, že EU a její partneři v humanitární oblasti musí být schopni zajistit pomoc a ochranu, a to na základě potřeb a při dodržování zásad neutrality, nestrannosti, humanity a nezávislosti humanitární činnosti; vzhledem k tomu, že finanční prostředky ze zdrojů oficiální rozvojové pomoci musí být vynaloženy na hospodářský, lidský a sociální rozvoj, zejména na zajištění přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, budování místní odolnosti, a to i v souvislosti se změnou klimatu, a na operace k udržení míru za účelem poskytování rozvojové nebo humanitární pomoci, se zvláštním zaměřením na výzvy v oblasti rozvoje, které jsou popsány v rozhodnutí o svěrenském fondu;
- L. vzhledem k tomu, že zřizovací dohoda o svěrenském fondu EU pro Afriku jasně zařazuje projekty správy hranic v Libyi do oblastí působnosti mandátu tohoto svěrenského fondu EU i nařízení o evropském nástroji sousedství; vzhledem k tomu, že od července 2017 bylo ze svěrenského fondu EU pro Afriku vyčleněno téměř 90 milionů EUR na výcvik, vybavení a podporu kapacit libyjské pobřežní stráže a 49 milionů EUR bylo vyčleněno na zlepšení podmínek, v nichž jsou zadržovány navracené osoby; vzhledem k tomu, že zřizovací dohoda svěrenského fondu EU jasně stanoví, že svěrenský fond bude financovat činnosti, které přispívají ke zlepšení všech aspektů řízení migrace v souladu s globálním přístupem k migraci a mobilitě, včetně omezování nelegální migrace a její prevence a boje proti obchodování s lidmi; vzhledem k tomu, že však údajně dochází k porušování lidských práv v souvislosti s činností libyjské pobřežní stráže;
- M. vzhledem k tomu, že Parlament v roce 2020 uvedl, že aby bylo možné rozšířit svěrenský fond EU pro Afriku, měly by být v rámci všech financovaných projektů poskytnuty povinné záruky dodržování lidských práv, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována řízení migrace, a rovněž by mělo být zajištěno, aby se tyto záruky stanovily pro případ, že bude v budoucnu zapotřebí na základě řádného odůvodnění zřídit nový svěrenský fond;
- N. vzhledem k tomu, že regionální svěrenský fond EU zřízený v reakci na krizi v Sýrii (svěrenský fond Madad) uvolnil 2,3 miliardy EUR, včetně dobrovolných příspěvků 21 členských států EU, Turecka a Spojeného království; vzhledem k tomu, že jeho programy, které se zaměřují na vzdělávání, živobytí, zdraví, ochranu a vodu, pomáhají uprchlíkům, vnitřně vysídleným osobám a místním komunitám a podporují více než 7 milionů příjemců; vzhledem k tomu, že s tím, jak se občanská válka v Sýrii prodlužovala, se reakce svěrenského fondu Madad dále vyvíjela v souladu s vazbou mezi humanitární a rozvojovou oblastí a ve větší míře se zaměřila na systémy posilující úsilí a kapacity hostitelských zemí reagovat na tuto vleklou krizi, zejména pokud jde o poskytování veřejných služeb v Iráku, Jordánsku a Libanonu;
- O. vzhledem k tomu, že z hodnocení svěrenského fondu Madad vyplývá, že je tento fond při zahajování projektů ve srovnání se standardními postupy v rámci evropského nástroje sousedství a nástroje předvstupní pomoci rychlejší; vzhledem k tomu, že svěrenský fond Madad rovněž dosáhl úspor z rozsahu, a to prostřednictvím rozsáhlých projektů s průměrnou hodnotou 20 milionů EUR a s průměrnou dobou realizace přibližně 30 měsíců;
- P. vzhledem k tomu, že nástroj pro uprchlíky v Turecku se od svěrenských fondů EU liší, zejména proto, že zůstává začleněn do rozpočtu EU;
- Q. vzhledem k tomu, že podle Komise je nástroj pro uprchlíky v Turecku vytvořen s cílem koordinovat stávající finanční nástroje EU tak, aby je bylo možné důsledně společně využívat k řešení potřeb uprchlíků;

Čtvrtek 7. října 2021

I. Obecné informace**Rozpočtové aspekty**

1. konstatuje, že do 31. prosince 2020 činily celkové příslibené prostředky pro všechny svěřenské fondy EU 7 691 milionů EUR, přičemž příspěvek z rozpočtu EU činil 3 170 milionů EUR, z čehož 3 534 milionů EUR pocházelo z Evropského rozvojového fondu (ERF) a 988 milionů EUR pocházelo od členských států a jiných dárců; dále konstatuje, že ke stejnému datu byly uzavřeny smlouvy ve výši 7 141 milionů EUR a že svěřenské fondy EU vyplatily 4 869 milionů EUR; dále konstatuje, že ke dni 31. prosince 2020 činila míra čerpání prostředků na závazky u všech svěřenských fondů EU 98 % (svěřenský fond EU Madad přidělil více než 95 % prostředků na závazky, svěřenský fond EU Běkou 99 %, svěřenský fond EU pro Afriku 99 % a svěřenský fond EU pro Kolumbii 94 % dostupných prostředků na závazky), zatímco celková míra čerpání prostředků na platby činila 63 % (svěřenský fond EU pro Afriku 62 %, svěřenský fond EU Běkou 66 %, svěřenský fond EU pro Kolumbii 52 % a svěřenský fond EU Madad 64 %);
2. připomíná, že nástroj pro Turecko se skládá ze dvou tranší, z nichž každá činí 3 miliardy EUR; vyjadřuje politování nad tím, že na rozdíl od první tranše na období 2016–2017, kdy rozpočet EU přispěl částkou 1 miliardy EUR a členské státy 2 miliardami EUR, byl poměr příspěvků v druhé tranši 2018–2019 opačný, na úkor stávajících projektů Unie;
3. připomíná, že zatímco v první tranši nástroje pro uprchlíky v Turecku činily příspěvky z NPP II 52,4 %, humanitární pomoc 46,6 %, nástroj přispívající ke stabilitě a míru 0,7 % a nástroj pro rozvojovou spolupráci 0,3 %, v druhé tranši příspěvek z NPP II představoval 64,5 % a humanitární pomoc 35,5 %;
4. konstatuje, že do konce roku 2020 bylo 36,6 % první tranše nástroje pro uprchlíky v Turecku provedeno prostřednictvím přímého řízení a 63,4 % prostřednictvím nepřímého řízení (z toho více než čtyři pětiny mezinárodními organizacemi); dále konstatuje, že u druhé tranše představovalo přímé řízení 32,1 % (ze 100 % Evropskou komisí) a nepřímé řízení 67,9 % (ze tří čtvrtin mezinárodními organizacemi);
5. dále konstatuje, že mezinárodní organizace jsou největšími prováděcími subjekty svěřenských fondů EU (36,8 %), za nimi stojí Evropská komise (35,7 %), agentury členských států (24,2 %) a orgány veřejné služby (3,4 %);

Zapojení Parlamentu do rámců pro rozhodování a monitorování výsledků a do podávání zpráv a/nebo hodnocení

6. bere na vědomí, že předsedové výborů a příslušní členové získali status pozorovatele na zasedáních strategických rad svěřenských fondů a v řídicím výboru nástroje pro uprchlíky v Turecku; vyjadřuje politování nad tím, že tento status nebyl formálně zohledněn ve zřizovacích dohodách svěřenských fondů; důrazně vyzývá k tomu, aby pozvánky na schůze rady zohledňovaly harmonogram činnosti Parlamentu a aby veškeré relevantní informace a dokumenty, které mají být projednány na schůzích rady, byly poskytovány s dostatečným předstihem před konáním těchto schůzí s cílem umožnit aktivní účast poslanců a zaměstnanců sekretariátu;
7. vyjadřuje politování nad omezenou úlohou Parlamentu při rozhodování o příspěvcích Unie do svěřenských fondů EU, dohledu nad nimi a jejich kontrole a opakuje, že by před vytvořením nebo rozšířením svěřenských fondů EU, které by nadále mělo zůstat krajním nástrojem, měla být plně využita stávající právní, regulační a rozpočtová řešení; připomíná své nikdy nezodpovězené žádosti a opakuje, že Parlament by měl být zastoupen na schůzích operačních výborů a měl by mít možnost monitorovat jejich činnost, a vyzývá Komisi, aby včas poskytovala podrobné informace o rozhodnutích přijatých těmito výbory; domnívá se, že Parlament musí plně využít svých pravomocí v oblasti kontroly provádění těchto nástrojů a rozpočtové kontroly a zajistit, aby rozhodnutí EU o financování a související přiděly byly v souladu se zásadami Unie týkajícími se zákonnosti a řádného finančního řízení, čímž by se zajistila demokratická legitimita a odpovědnost činnosti EU;
8. bere na vědomí úsilí Komise o pečlivé sledování a hodnocení intervencí a o získávání znalostí o činnosti svěřenských fondů EU a nástroje FRT, a to prostřednictvím zvláštního souboru zpráv; žádá, aby toto úsilí o dosažení větší transparentnosti bylo podpořeno zveřejňováním příslušných údajů, včetně podrobností o financovaných projektech a dosažených výsledcích ve vztahu k uvedeným cílům, na internetových stránkách svěřenských fondů EU a nástroje FRT; zdůrazňuje, že dostupnost, úroveň podrobností, úplnost a věcná soudržnost těchto zpráv je zásadní pro to, aby mohl Parlament jako rozpočtový orgán odpovídajícím způsobem posoudit provádění daných nástrojů;

Čtvrtek 7. října 2021

9. konstatuje, že ve výročních zprávách svěrenského fondu EU pro Afriku za roky 2019 a 2020 byly zveřejněny informace o zapojení organizací občanské společnosti; vyjadřuje politování nad tím, že tyto informace nejsou veřejně dostupné z důvodu nízké transparentnosti ze strany subdodavatelů; konstatuje, že tyto informace by měly být pokud možno rozčleněny podle jednotlivých projektů s ohledem na řádně odůvodněné požadavky na důvěrnost a bezpečnost;

10. vyjadřuje politování nad pozdním oznámením Komise o jejím záměru prodloužit dobu trvání svěrenských fondů EU a nad pozdním hodnocením některých svěrenských fondů, které Parlamentu neumožnilo včas dospět k úplným a přesným závěrům v případě svěrenského fondu pro Afriku, čímž došlo k omezení demokratického dohledu a odpovědnosti;

11. opakuje, že trvá na tom, aby prodloužení trvání svěrenských fondů EU do prosince 2021, se kterým souhlasil, bylo převážně technické povahy, aby umožnilo hladký přechod do nového VFR a účinné uzavírání smluv a využívání již přidělených finančních prostředků; zdůrazňuje ujištění Komise, že prodloužení svěrenských fondů mělo zajistit trvalý právní základ pro vyplácení prostředků na závazky přijaté v rámci předchozího VFR na období 2014–2020 a že v rámci nástroje NDICI ani NPP III nebyly v souvislosti se svěrenskými fondy EU přijaty žádné nové závazky;

12. zdůrazňuje, že Komise by ve svých zprávách měla doložit doplňkovost různých finančních nástrojů určených pro oblasti, na něž se vztahují svěrenské fondy EU a nástroj pro uprchlíky v Turecku, včetně plánu vnějších investic EU, jakož i vytvořenou přidanou hodnotu;

II. Posouzení svěrenských fondů EU a nástroje FRT**Békou**

13. domnívá se, že svěrenský fond Békou jako jeden z použitých nástrojů z části přispěl k řešení situace ve Středoafričské republice a k prováděnému přístupu k rozvojovým a humanitárním potřebám v této zemi;

14. dále odkazuje na závěry delegace Výboru pro rozvoj ve Středoafričské republice z února 2018, v nichž se uvádí, že svěrenský fond Békou je viditelný a v zemi dobře vnímaný, přičemž projekty se odpovídajícím způsobem zabývají potřebami, jako je obnova, zajišťování živobytí a dlouhodobější rozvoj, a to alespoň na místní úrovni a v menším měřítku;

15. zdůrazňuje závěry Evropského účetního dvora zveřejněné v jeho zvláštní zprávě z roku 2017, že svěrenský fond Békou dosáhl celkově pozitivních výsledků a přilákal pomoc, ale jen málo dalších dárců, a že většina jeho projektů dosáhla svých očekávaných výstupů a zvýšila viditelnost EU; poukazuje však na to, že zpráva doporučila lépe vymezit rozsah intervencí, zlepšit koordinaci dárců a postupy výběru projektů, monitorování a měření výkonnosti a také optimalizovat náklady a zvýšit transparentnost při výběru prováděcích organizací; konstatuje, že v operačním výboru jsou členské státy zastoupeny vlastními vnitrostátními rozvojovými agenturami, které jsou rovněž vybírány jako realizátoři projektů, a je znepokojen tím, že tato skutečnost by mohla vést k potenciálnímu střetu zájmů při výběru projektů operačním výborem;

16. konstatuje, že z důvodu humanitární krize, chudoby a nových bezpečnostních problémů, se kterými se potýká Středoafričská republika, bude další podpora EU vyžadovat dobře cílené programy a v příslušných případech flexibilní financování EU z nástroje NDICI – Globální Evropa s cílem posílit humanitární reakci, mír a bezpečnost, demokratizaci a demokratické instituce a dodržování lidských práv v této zemi;

17. domnívá se, že navzdory intervencím EU a dalších dárců zůstává situace v zemi nestabilní v důsledku vzniku nových konfliktů a vážného nedostatku potravin;

Madad

18. domnívá se, že svěrenský fond EU Madad prokázal svou přidanou hodnotu v reakci na krizi a pro EU, pokud jde o větší vnější viditelnost a vliv, zvýšenou kontrolu, koordinaci a pákový efekt finančních prostředků z různých zdrojů ve srovnání s vnitrostátní úrovní nebo jinými mezinárodními kanály; konstatuje, že jeho výdaje byly v souladu s právními základy nebo s použitými nástroji Unie a jejich cíli; připomíná proto, že projekty financované svěrenským fondem Madad musí podporovat a chránit důstojnost, lidská práva a základní svobody a prosazovat sociální a hospodářské začlenění, zejména pokud jde o menšiny a zranitelné skupiny; vyjadřuje politování nad tím, že konflikt v Sýrii nadále pokračuje, a zdůrazňuje, že potřeby syrských uprchlíků, kteří se v dohledné budoucnosti nemohou vrátit do své domovské země, a potřeby jejich hostitelských komunit, pokud jde o dlouhodobější integraci a zaměstnanost, stále vyžadují dlouhodobou pomoc ze strany EU a mezinárodního společenství, díky které budou kapacity pro dlouhodobější integraci a zaměstnanost zajištěny s hostitelskými komunitami soudržným způsobem; poukazuje na to, že oblasti náchylné ke konfliktu v Sýrii v současnosti neumožňují dlouhodobou obnovu;

Čtvrtek 7. října 2021

19. konstatuje, že zpráva o strategickém hodnocení v polovině období z října 2018 dospěla k závěru, že svěrenský fond Madad je „rozsáhlý a nákladově efektivní fond, který oslovil velký počet příjemců za relativně nízkých nákladů a umožnil EU pružně jednat“;

20. vítá rychlou a pružnou reakci svěrenského fondu na podporu partnerských zemí a komunit během pandemie koronaviru, která prokazuje aktivní zapojení do nového nastavení a přesměrování činností, a to nejen v oblasti zdraví, ale i v jiných oblastech, jako jsou zdroje obživy, ochrana, vzdělávání nebo sociální soudržnost v Libanonu, Iráku, Turecku a Jordánsku;

21. zdůrazňuje význam trvalé podpory uprchlíků, vnitřně vysídlených osob a zranitelných hostitelských komunit, a to i v širším regionu, jež jsou postiženy pokračujícím konfliktem, prostřednictvím kombinace dlouhodobého, předvídatelného, plně transparentního a rychle využitelného financování v rámci nástrojů zřízených pro víceletý finanční rámec (VFR) na období 2021–2027 a potenciálních příspěvků členských států jako vnějších účelově vázaných příjmů, s přihlédnutím ke všem finančním nástrojům poskytovaným podle finančního nařízení;

22. připomíná zranitelnost palestinských komunit uprchlíků v Sýrii a okolním regionu a vyzývá k trvalé podpoře a k jejich začlenění do humanitárních plánů a reakcí EU v souvislosti s krizí v Sýrii;

Afrika

23. konstatuje, že svěrenský fond pro Afriku byl vytvořen jako nouzový svěrenský fond, který má pomoci řešit krize ve třech afrických regionech s cílem dosáhnout dlouhodobých cílů v oblasti stability a rozvoje; domnívá se, že svěrenský fond EU pro Afriku představuje rychlý a pružný nástroj, který napomáhá řešit společné globální výzvy, jako je migrace a nucené vysídlení, dopad změny klimatu a hospodářská krize; zdůrazňuje, že bezprecedentní situace, kterou způsobila současná koronavirová pandemie, si vyžádala co nejpružnější a nejrychlejší reakci; zdůrazňuje však, že pružnost musí vždy doprovázet plná transparentnost a odpovědnost; domnívá se, že existuje prostor pro zlepšení, které by mohlo spočívat v cílenějších řízených opatřeních ve všech třech regionech a podpoře měření výsledků a souvisejícího podávání zpráv;

24. bere na vědomí, že 78 projektů přispělo k větším hospodářským a pracovním příležitostem, 97 projektů bylo realizováno s cílem posílit odolnost, 75 projektů se zaměřovalo na řízení migrace a 75 projektů přispělo ke zlepšení správy a k prevenci konfliktů; se znepokojením konstatuje, že vzhledem ke zvláštním okolnostem se reakce EU v některých projektech zaměřila na řízení migrace; opakuje však, že původní cíle spočívající ve zlepšení odolnosti a řešení hlavních příčin migrace by měly být zachovány;

25. vítá skutečnost, že svěrenský fond EU pro Afriku v některých případech přispěl k přístupu zohledňujícímu trojí vazbu mezi humanitární oblastí, rozvojem a mírem, což s finančními nástroji EU v rámci předchozího VFR nebylo možné; připomíná, že financování svěrenského fondu EU musí být prováděno a hodnoceno na základě kritérií oficiální rozvojové pomoci a že všechny výdaje, které tento požadavek nesplňují, musí být hrazeny z jiných zdrojů, z nichž svěrenský fond čerpá, a odsuzuje jakékoli využívání fondů oficiální rozvojové pomoci, které je v rozporu s cíli rozvoje; připomíná, že základní zásadou je, že humanitární pomoc musí být nezávislá;

26. vyjadřuje politování nad tím, že až 37 % svěrenského fondu EU pro Afriku je vyčleněno na opatření, jejichž cílem je zabránit migraci a snížit ji, zatímco méně než 9 % je vyčleněno na řešení příčin migrace a nuceného vysídlení; konstatuje, že méně než 1,5 % svěrenského fondu EU pro Afriku bylo přiděleno na legální migrační cesty; uznává, že bezpečnost má zásadní význam pro stabilitu afrických partnerských zemí a že EU musí partnerské země podporovat při řešení hlavních příčin nelegálních migračních toků, převaděčství a obchodování s lidmi;

27. bere na vědomí zprávy o pokračujícím porušování lidských práv, ke kterému dochází v Libyi v souvislosti s činností libyjské pobřežní stráže; zdůrazňuje, že mnoho osob zachráněných nebo zadržených pobřežní stráží je navraceno a svévolně zadržováno v Libyi, a to v hrůzných podmínkách; zdůrazňuje, že navrácení uprchlíků do zemí, v nichž jim není zaručena bezpečnost, je v rozporu s Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951; konstatuje, že v souvislosti s mechanismem nouzového tranzitu a provádění příslušných projektů panují obavy z nedodržování lidských práv; konstatuje, že v Libyi není dodržována zásada nenavrácení; připomíná však, že při veškerých intervencích by měla být zaručena plná ochrana lidských životů, důstojnosti a lidských práv; vyzývá v tomto ohledu Komisi a členské státy, aby po konzultaci s organizacemi občanské společnosti přezkoumaly a provedly zvláštní posouzení rizik týkající se spolupráce s příslušnými orgány v oblasti ostrahy a správy hranic a pobřeží, která je financována ze svěrenského fondu EU pro Afriku, s cílem zajistit objektivní posouzení dodržování lidských práv;

Čtvrtek 7. října 2021

28. zdůrazňuje význam spolupráce a dialogu s místními partnery; vítá konzultace a studie prováděné s cílem určit prioritní potřeby; důrazně vyzývá Komisi, aby do projektů financovaných svěrenským fondem EU pro Afriku vhodným způsobem zapojila místní orgány a organizace občanské společnosti;

29. konstatuje, že jedním z klíčových cílů svěrenského fondu EU pro Afriku, jak je stanoveno v jeho zřizovací dohodě, je řešit hlavní příčiny migrace, zejména podporou odolnosti, hospodářských příležitostí, rovných příležitostí, bezpečnosti a rozvoje a řešením případů porušování lidských práv; vyzývá k tomu, aby byl kladen větší důraz na dlouhodobé rozvojové cíle, jako je zaměstnanost, vzdělávání, potravinové zabezpečení a zlepšování životních podmínek místního obyvatelstva;

30. konstatuje, že Evropský účetní dvůr ve své zvláštní zprávě č. 32/2018 poukázal na různé nedostatky, včetně nedodržování právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek a neprůhledného řízení, doporučil zlepšit postup výběru projektů, zrychlit realizaci projektů a posílit systematickост postupu monitorování výsledků, přičemž zohlednil celou škálu projektů, a konstatoval, že fond je kvůli své široké oblasti působnosti často neúčinný, a to z důvodu nedostatečného odpovídajícího vyčíslení potřeb a prostředků, jejichž prostřednictvím by bylo možné dosáhnout měřitelného dopadu; vyzývá ke zjednodušení podávání žádostí o veřejné zakázky a lepší komunikaci v tomto ohledu s cílem usnadnit menším a místním nevládním organizacím přístup k finančním prostředkům EU;

31. konstatuje, že svěrenský fond EU pro Afriku přispěl k posílení odolnosti a k provádění vazeb mezi humanitární a rozvojovou oblastí v nestabilních situacích; dále konstatuje, že rovněž posílil spolupráci mezi různými zúčastněnými stranami a umožnil příspěvky od dárců ze zemí mimo EU, které nabýly v souvislosti s brexitem zvláštní význam, a zvýšil viditelnost otázky migrace a nuceného vysídlování a reakce EU v tomto ohledu; zároveň vyjadřuje politování nad tím, že monitorování provádění tohoto fondu nebylo přiměřené, a požaduje, aby byly do logických rámců projektů zahrnuty cíle SMART (specifické, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově omezené) a aby byly stanoveny vyčíslitelné cíle pro hodnocení projektů;

32. vítá návrh Komise zrušit přidělení prostředků ze svěrenského fondu EU pro Afriku, které byly původně přiděleny Eritreji, zejména v případě zakázky na opravu silnic, při jejíž realizaci byla využívána nucená práce;

Kolumbie

33. domnívá se, že svěrenský fond pro Kolumbii prokázal svou hodnotu a za současných okolností představuje důležitý nástroj na podporu provádění mírové dohody mezi kolumbijskou vládou a revolučními ozbrojenými silami Kolumbie (FARC); poukazuje na to, že prodloužení svěrenského fondu EU pro Kolumbii dále potvrdilo závazek EU a poskytlo mírovému procesu v Kolumbii tolik potřebnou podporu; připomíná, že svěrenský fond EU pro Kolumbii je zřízen v rámci nástroje pro rozvojovou spolupráci a musí být v souladu s hlavním cílem rozvojové politiky Evropské unie: „hlavním cílem politiky Unie v oblasti rozvojové spolupráce je snížení a výhledově i vymýcení chudoby“ a „Unie přihlíží k cílům rozvojové spolupráce při provádění politik, které by mohly mít vliv na rozvojové země“;

34. zdůrazňuje jeho důležitou úlohu při podpoře Kolumbie v oblasti komplexního rozvoje venkova a hospodářského růstu; vyzývá k tomu, aby se při provádění kolumbijského mírového procesu i nadále upřednostňovaly dlouhodobé a střednědobé, plně transparentní programy financování a monitorování a aby tyto programy byly předmětem náležité demokratické kontroly a zapojení Evropského parlamentu a vhodných, transparentních a inkluzivních konzultací se zúčastněnými stranami, zejména s místní občanskou společností;

35. gratuluje Kolumbii k tomu, že navzdory svým vlastním výzvám spojeným s prováděním mírové dohody usiluje o poskytnutí podpory více než 1,7 milionu migrantů z Venezuely, kteří uprchli do Kolumbie, a to zejména tím, že jim má udělit desetiletý status dočasné ochrany;

36. vítá zapojení Chilské republiky jakožto dárcé do svěrenského fondu; konstatuje, že zapojení regionálních partnerů má vysokou přidanou hodnotu a zvýšilo jak místní uznání, tak legitimitu angažovanosti a spolupráce EU;

Nástroj pro uprchlíky v Turecku

37. zdůrazňuje, že Turecko poskytuje útočiště největšímu počtu uprchlíků na světě, jenž zahrnuje více než 4 miliony registrovaných uprchlíků ze Sýrie, Iráku a Afghánistánu; připomíná důležitou úlohu nástroje pro uprchlíky v Turecku při přijímání uprchlíků ze Sýrie; vyzývá k důkladnému posouzení dopadů prohlášení EU a Turecka na lidská práva

Čtvrtek 7. října 2021

a zdůrazňuje, že je důležité, aby v rámci jeho provádění obě strany dodržovaly základní práva; zastává názor, že EU by měla i nadále poskytovat nezbytnou podporu syrským a dalším uprchlíkům a hostitelským komunitám v Turecku a zajistit, aby turecká vláda nebyla přímo zapojena do řízení a přidělování finančních prostředků, které by měly být přidělovány přímo uprchlíkům a hostitelským komunitám a měly by je řídit organizace, jež zaručí odpovědnost a transparentnost;

38. domnívá se, že nástroj pro uprchlíky v Turecku prokázal svou hodnotu jako inovativní nástroj sdružování prostředků a důležitý koordinační mechanismus pro pomoc Turecku při rychlé reakci na bezprostřední humanitární a rozvojové potřeby uprchlíků a jejich hostitelských komunit, a zdůrazňuje, že je nutné zajistit udržitelnost daných činností; konstatuje tedy, že většina projektů musela být prodloužena, aby bylo dosaženo očekávaného výsledku; vyjadřuje svou podporu turecké občanské společnosti a připomíná chválné úsilí mezinárodních organizací při provádění těchto projektů; zdůrazňuje přidanou hodnotu, kterou do provádění nástroje pro uprchlíky v Turecku přináší zapojení místních organizací, odborníků a nevládních organizací, jakož i odborníků a organizací z různých členských států;

39. vítá úspěch první tranše nástroje pro uprchlíky v Turecku, zejména nouzové záchranné sociální sítě (ESSN), což je největší humanitární projekt řízený Komisí; vítá pokrok dosažený v rámci druhé tranše, který usnadňuje postupný přechod od zajišťování humanitární k poskytování rozvojové pomoci;

40. uznává úlohu, kterou hraje nástroj pro uprchlíky v Turecku při poskytování podpory přibližně 1,8 milionu uprchlíků prostřednictvím podpory základních potřeb, 668 900 dětem z řad uprchlíků podporou vzdělání a milionům uprchlíků poskytováním služeb v oblasti zdravotní péče a ochrany; zdůrazňuje však, že zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 27/2018 poukázala na nekonzistentnost při financování činností v oblasti zdraví a vzdělávání a na souběžné využívání různých struktur řízení k financování podobných projektů; tato zpráva dále zdůraznila, že u projektů peněžní pomoci by bylo možné dosáhnout vyšší hodnoty, a vyzvala Komisi, aby zlepšila plánování programů pro oblast městské infrastruktury a sociálně-ekonomické podpory, vytvořila prostředí pro operace nevládních organizací a zlepšila podávání zpráv o tomto nástroji; poukazuje zejména na dopad krize COVID-19 na uprchlíky a na to, že nástroj pro uprchlíky v Turecku byl zřízen navzdory vážným obavám o situaci uprchlíků v Turecku v oblasti lidských práv z hlediska mezinárodního azylového práva; připomíná, že v roce 2020 požádala Komise o uvolnění dalších 481,6 milionu EUR v rámci rozpětí pro nepředvídané události rozpočtu EU, což přesahuje původně plánovaný příděl pro nástroj pro uprchlíky v Turecku, s cílem financovat činnosti v rámci programu nouzové záchranné sociální sítě a programu podmíněných převodů peněžní hotovosti pro vzdělávání;

41. připomíná své hluboké politování nad tím, že Parlament nebyl formálně konzultován ani požádán o souhlas s vytvořením nebo prodloužením tohoto nástroje a byl zapojen pouze jako jedna ze složek rozpočtového orgánu, čímž byla narušena demokratická odpovědnost nástroje pro uprchlíky v Turecku; trvá na tom, že by k takovéto situaci již dojít nemělo;

42. zdůrazňuje, že zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 27/2018⁽²⁴⁾ vyvolává otázky nad účinností humanitárních projektů financovaných z nástroje, neboť tyto projekty důsledně a komplexně neposuzovaly přiměřenost rozpočtových nákladů; konstatuje, že uvedená zpráva rovněž vzbuzuje obavy z toho důvodu, že během auditu není možné monitorovat všechny humanitární projekty; v tomto ohledu zdůrazňuje, že odmítnutí tureckých orgánů poskytnout přístup k údajům o příjemcích u dvou projektů peněžní pomoci by mohlo vyvolat otázky ohledně řádného finančního řízení v rámci nástroje, zejména s ohledem na rychlé zhoršení situace v oblasti právního státu a základních práv v Turecku; připomíná, že je nezbytné kontrolovat finanční prostředky, které využívají turecká vláda a místní orgány; opakovaně konstatuje, že tyto prostředky musí být použity výhradně na uspokojení všech fyzických a psychických potřeb uprchlíků včetně bydlení, potravin, vzdělávání a zajištění důstojné životní úrovně; vyzývá Komisi, aby zlepšila monitorování a získala údaje o příjemcích ze všech programů a projektů nástroje pro uprchlíky v Turecku; zdůrazňuje, že v zájmu dosažení plné odpovědnosti a zamezení dvojího financování by Komise měla zpřístupnit zdroje na základě cílů dosažených prováděcími partnery na místě a po posouzení provádění provedeném v souladu s pravidly finančního nařízení; vyzývá tudíž Komisi, aby zajistila, aby cíle a provádění nástroje pro uprchlíky v Turecku byly v souladu s obecnými zásadami, politikami a cíli EU včetně demokracie, právního státu a lidských práv, a vyjadřuje znepokojení nad zhoršováním situace v oblasti těchto zásad v Turecku;

⁽²⁴⁾ Zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 27/2018 „Nástroj pro uprchlíky v Turecku: užitečná, podpora, kterou je však třeba zlepšit, aby se lépe zhodnotily prostředky“, s. 6 a s. 40.

Čtvrtek 7. října 2021

43. zdůrazňuje význam přechodu od humanitární pomoci k rozvojové spolupráci a vyzývá Komisi, aby vypracovala a provedla strategii transformace zaměřenou na pomoc při vytváření možností obživy pro uprchlíky s cílem zlepšit jejich soběstačnost a sociální začlenění v jejich hostitelských komunitách; připomíná dlouhodobý cíl EU spočívající v postupném přebírání činností financovaných EU tureckými orgány při plném respektování demokracie, právního státu a základních práv; vyzývá všechny strany zapojené do nadcházející mnohostranné konference o východním Středomoří, aby tuto otázku společně s humanitárními a rozvojovými otázkami řešily komplexně;

44. opakuje svou žádost, aby Turecko dodržovalo zásadu nenavrácení, zejména na syrských hranicích, a zajistilo, že budou plně dodržována lidská práva uprchlíků a jejich status, jenž je zaručen Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951, a že nebude využívat migrační toky jako zdroj vydírání EU pro politické účely; očekává, že Turecko plně a nediskriminačně provede prohlášení EU a Turecka z března 2016 a dohodu o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila důkladné monitorování provádění prohlášení EU a Turecka, a to i pokud jde o situaci v oblasti lidských práv žadatelů o azyl a migrantů, kteří jsou v rámci prohlášení EU a Turecka navraceni do Turecka, a podala o tom poté Parlamentu zprávu; vyzývá turecké orgány, aby Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky umožnily plný přístup do středisek pro vyhoštění na turecké syrské hranici, aby mohly sledovat dodržování zásady nenavrácení; zdůrazňuje, že finanční podpora Turecku při řízení toků uprchlíků musí být podmíněna dodržováním plné rozpočtové transparentnosti a neomezeným zapojením organizací občanské společnosti; vyzývá Komisi, aby turecké orgány vyzvala ke zlepšení pracovního prostředí mezinárodních nevládních organizací; vyzývá Komisi, aby vycházela ze svých zkušeností se zvláštním ověřovacím systémem třetích stran s cílem posílit dohled nad výdaji;

45. vyzývá Turecko, aby se zdrželo zadržování uprchlíků v zajišťovacích zařízeních s cílem podepisovat formuláře dobrovolného návratu, aby jim zaručilo přístup ke zdravotnickým službám bez ohledu na místo jejich registrace v zemi;

46. konstatuje, že nástroj pro uprchlíky v Turecku poskytuje podporu pouze pro registrované uprchlíky; vyjadřuje znepokojení nad tím, že mnoho uprchlíků bylo ponecháno bez pomoci, neboť jejich registrace byla v některých provinciích a městech učiněna obtížnou;

47. vítá rozšířenou výzvu Rady, aby Komise předložila Radě návrh na pokračování financování syrských uprchlíků v Turecku, jakož i v Jordánsku, Libanonu a dalších oblastech tohoto regionu;

III. Výhled do budoucna a doporučení

48. zdůrazňuje, že je nezbytné lépe řešit potřeby financování v situacích vleklé krize a s ohledem na koordinaci a přechod mezi humanitární pomocí, obnovou a rozvojem, a to flexibilním a vzájemně propojeným způsobem, jnž bude v souladu s mezinárodními cíli v oblasti rozvoje, včetně cílů udržitelného rozvoje OSN, zásadami rozvojové politiky Unie, jako je podpora vymýcení chudoby a snižování nerovnosti, a v případě humanitární intervence s plným dodržováním zásad humanitární pomoci – lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti, při plné ochraně lidských životů, důstojnosti a lidských práv; trvá na tom, že je třeba zajistit účinnost a účelnost pomoci EU, aby měla skutečné účinky v praxi;

49. zdůrazňuje, že je třeba vzít v úvahu zkušenosti získané při zřizování, řízení a provádění svěřenských fondů a nástroje pro uprchlíky v Turecku s cílem uplatnit je na novou generaci vnějších finančních nástrojů a posílit součinnost a zajistit soudržnost vnější činnosti EU a parlamentní kontrolu; naléhavě vyzývá Komisi, aby předložila konečný komplexní přezkum uplatňování svěřenských fondů EU s hodnocením jeho souladu s cíli EU v rozvojové, lidskoprávní a humanitární oblasti; dále trvá na tom, že pokud v budoucnu vznikne potřeba nového svěřenského fondu EU nebo nástroje ad hoc, musí být mechanismus příspěvků z rozpočtu Unie od počátku jasně definován a vyjednáán s plným zapojením Parlamentu; je rovněž přesvědčen, že by se měl dále zvyšovat dopad a viditelnost vnější pomoci EU, přičemž je třeba zdůraznit úlohu EU a jejich členských států jakožto největších dárců financování globálního rozvoje;

50. žádá Komisi, aby zajistila transparentní posouzení rizik, které provedou nezávislé orgány EU a odborníci, pokud jde o dopad projektů financovaných EU na lidská práva migrantů a uprchlíků a také na širší obyvatelstvo v zemi zasažené touto činností; vyzývá k vytvoření účinných a nezávislých monitorovacích mechanismů, které by plně sledovaly a vyhodnocovaly konečné určení těchto finančních prostředků a protokolů pro opatření v případě porušování základních práv; považuje za

Čtvrtek 7. října 2021

nezbytné plně zapojit regionální a místní orgány a subjekty občanské společnosti do navrhování a provádění těchto mechanismů; vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily jasný a úplný přehled finančních prostředků využívaných k financování spolupráce se třetími zeměmi v oblasti řízení migrace napříč všemi jejími finančními nástroji a jejich provádění; zdůrazňuje, že je důležité sdílet auditní údaje s rámcem EU pro finanční kontrolu, včetně EÚD, úřadu OLAF a Úřadu evropského veřejného žalobce;

51. poukazuje na to, že je třeba v úzké spolupráci s Africkou unií a v souladu s jejím rámcem migrační politiky pro Afriku a akčním plánem na období 2018–2030 lépe řešit výzvy související s migrací v rámci Afriky, která tvoří téměř 90 % migračních toků v Africe; trvá však na tom, že z dlouhodobého hlediska je třeba zaujmout přístup, který zabrání vytváření závislosti na vnějších zásadách; v tomto ohledu trvá na posílení postavení uprchlíků prostřednictvím vzdělávání a na významu kvalitního vzdělávání při vytváření silnější podpory rozvojové spolupráce;

52. konstatuje, že rovnost žen a mužů a sociální začleňování jsou jedním z hlavních výdajových cílů programu NDICI-Globální Evropa; znovu připomíná závazek EU v oblasti posílení postavení žen a dívek a vyzývá Komisi, aby do plánování a provádění svěrenských fondů a nástroje pro uprchlíky v Turecku začlenila rovnost žen a mužů spolu s budováním odolnosti a přizpůsobováním se změně klimatu; doporučuje, aby byla při provádění projektů v rámci svěrenských fondů EU i nástroje pro uprchlíky v Turecku pravidelně prováděna analýza zohledňující rovnost žen a mužů a úsilí o zapojení žen do navrhování podporovaných projektů;

53. vyzývá Komisi, aby pozastavila nebo přezkoumala spolupráci se třetími zeměmi, které plně nerespektují základní práva, včetně pozastavení zvláštního financování a projektů, které ohrožují nebo oslabují lidská práva;

54. bere sice na vědomí, že finanční nařízení umožňuje zřizování svěrenských fondů pro vnější činnost, znovu však opakuje, že Parlament dlouhodobě trvá na tom, že vnější pomoc by měla být plně financována z rozpočtu Unie a měla by být prováděna soudržným způsobem na základě racionalizovaného souboru pravidel založených na legislativních nástrojích přijatých řádným legislativním postupem. Měla by být v plném souladu s výsadami Parlamentu týkajícími se legislativní oblasti, rozpočtu a monitorování, a měla by se zakládat na rozpočtové jednotě EU, odpovědnosti, transparentnosti, efektivitě a řádném rozpočtovém řízení; zdůrazňuje, že přijetí mimořádných nástrojů zvyšuje složitost správy financování a vytváří finanční tlak na stávající nástroje zahraniční politiky, což může ovlivnit jejich účinnost; domnívá se, že svěrenské fondy EU by měly být využívány pouze k reakci na náhlé závažné krize a na situace, kdy je třeba koordinovat různé reakce dárců a kdy cíle vnější politiky nelze plně dosáhnout pomocí stávajících nástrojů vnějšího financování, a za podmínky, že se budou řídit zásadou řádného finančního řízení a že svěrenský fond Unie nebude zdvojit jiné stávající způsoby financování nebo podobné nástroje, aniž by poskytoval adicionalitu, a že cíle svěrenského fondu budou v souladu s cíli nástroje Unie nebo rozpočtové položky, z nichž je financován; vyzývá Komisi, aby zaručila účinnější komunikaci na místě a zdůraznila úlohu EU jako největšího dárce celosvětové rozvojové pomoci;

55. poukazuje na to, že sdružování zdrojů z ERF, rozpočtu Unie a dalších dárců svěrenských fondů by nemělo měnit schopnost stávajících politik a programů EU plnit své původní cíle, jako je vymýcení chudoby a prosazování základních práv;

56. připomíná, že svěrenské fondy EU a nástroj pro uprchlíky v Turecku by měly být považovány za výjimečné nebo skutečně nouzové nástroje a jejich přidaná hodnota a účinky na místě by měly být velmi dobře odůvodněny a pečlivě sledovány; očekává, že Komise plně využije možností, které nabízí přístup založený na programech v rámci geografického pilíře NDICI-Globální Evropa a NPP III, které již nemusí být využívány k financování předvstupní pomoci Turecku, s výjimkou podpory tureckých organizací občanské společnosti prostřednictvím finančního nástroje na podporu demokracie a lidských práv, doplněného globálním tematickým plánováním, financováním rychlé reakce a velkou neprogramovou rezervou v rámci nástroje NDICI-Globální Evropa;

57. připomíná, že se očekává, že finanční prostředky z rezervy pro nové výzvy a priority v rámci nástroje NDICI-Globální Evropa doplní financování ze zeměpisných, tematických programů a akcí rychlé reakce; zdůrazňuje, že se Komise zavázala, že bude jednat o využívání těchto prostředků v rámci geopolitického dialogu s Parlamentem a že před jejich uvolněním bude poskytovat podrobné informace, přičemž bude plně zohledňovat připomínky Parlamentu k povaze, cílům a předpokládaným finančním částkám;

Čtvrtek 7. října 2021

58. vítá nový nástroj EU pro financování vnější činnosti, Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa), neboť počítá s většími možnostmi reagovat na nové mimořádné situace v rámci rozpočtu EU; je plně přesvědčen, že nástroj NDICI-Globální Evropa umožní účinnější přidělování zdrojů, jakož i dostatečnou flexibilitu a schopnost reakce, a zároveň se poučí z minulých zkušeností a z hodnocení stávajících svěřenských fondů prostřednictvím nástroje NDICI-Globální Evropa;

59. zdůrazňuje, že potenciál nástroje NDICI-Globální Evropa by měl být plně využíván a v případě potřeby by měl být tento nástroj vylepšen, přičemž využívání mimořádných finančních nástrojů by mělo být omezeno na nepředvídané mimořádné události, čímž se zachová jednota a demokratická odpovědnost rozpočtu Unie; zdůrazňuje v tomto ohledu, že řádný rozhodovací rámec pro správu dává vnější činnosti EU větší legitimitu, a to jak v rámci EU, tak v cílových zemích;

60. požaduje, aby financování jakéhokoli nástupce současného nástroje pro uprchlíky v Turecku nebylo prováděno na úkor nově přijímaných finančních nástrojů, zejména NPP III a NDICI-Globální Evropa, včetně jeho rezervy pro nově se objevující výzvy a priority, neboť nástupce nástroje pro uprchlíky v Turecku nebude reagovat na skutečně nové výzvy nebo krize; důrazně podporuje financování jakékoli takové iniciativy prostřednictvím nových prostředků, případně navýšených o příspěvky členských států; opakuje, že Parlament musí být plně a od počátku zapojen do diskusí o nástupci nástroje pro uprchlíky v Turecku včetně jeho struktury financování a řízení, které musí odrážet původ jeho financování a úlohu rozpočtového orgánu;

61. v případě větších potřeb ve VFR na období 2021–2027 se domnívá, že prvním a hlavním řešením, které je třeba prozkoumat, by mělo být prostřednictvím nástrojů zřízených řádným legislativním postupem, tj. navýšení finančního krytí pro nástroj NDICI – Globální Evropa prostřednictvím revize VFR a nařízení o nástroji pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI-Globální Evropa), nebo jako druhá možnost a pod podmínkou, že Parlament bude plně zapojen do rozhodovacího procesu a bude mít řádnou kontrolní pravomoc, posílení příslušných rozpočtových položek pro nástroj NDICI – Globální Evropa s příspěvky ve formě vnějších účelově vázaných příjmů; očekává v tomto ohledu, že nadcházející revize finančního nařízení zajistí odpovídající zapojení rozpočtového orgánu do správy vnějších účelově vázaných příjmů; zdůrazňuje však, že pokud by se přesto objevila potřeba řádně odůvodněného nového svěřenského fondu, v důsledku vypuknutí závažné krize, náhlé změny v mezinárodních vztazích vyžadující významnou finanční reakci EU nebo potřeby sdružit zdroje se třetími zeměmi, již by nebylo možné řešit v rámci nástrojů přijatých oběma normotvůrci, musí být Parlament od samého počátku plně zapojen; domnívá se v této souvislosti, že finanční nařízení by mělo být revidováno tak, aby zaručilo náležitou úlohu Parlamentu při zřizování a kontrole jakéhokoli nového svěřenského fondu, a to i během přípravy zřizovací dohody a mobilizace příspěvku Unie, jakož i během jeho provádění, pokračování a případné likvidace;

62. vyzývá Komisi, aby upřednostnila přístup založený na propojení při provádění nástroje NDICI-Globální Evropa, a vyzývá k posílení spolupráce mezi humanitárními a rozvojovými aktéry EU, zejména v období po skončení krize a v případě vleklých krizí, s cílem lépe se přizpůsobit místním potřebám a dosáhnout účinnějších výsledků;

63. konstatuje, že možnosti začleňování migrační politiky do vnější politiky EU jsou značně rozšířeny začleněním migrace do tematické a geografické složky a složky rychlé reakce navrhovaného nástroje NDICI; se znepokojením však konstatuje, že prostřednictvím složky „rychlé reakce“ může být spolupráce se třetími zeměmi v oblasti řízení migrace financována, aniž by Komise musela zveřejnit jakýkoli programový dokument nebo konzultovat subjekty občanské společnosti a aniž by byl zapojen Parlament, a to i v rámci „plánu pro připravenost na migraci a pro migrační krize“, který postrádá mechanismy pro posouzení možných nežádoucích dopadů těchto zásahů; trvá v tomto ohledu na tom, že je třeba zajistit, aby byl VFR na období 2021–2027 doplněn spolehlivým rámcem pro lidská práva za účelem určení, provádění a sledování budoucích programů spolupráce v oblasti migrace;

64. konstatuje, že nástroj NDICI-Globální Evropa předpokládá hodnocení v polovině období, závěrečné hodnocení a podrobné výroční zprávy Komise Parlamentu a Radě o probíhajících činnostech, dosažených výsledcích, účinnosti a pokroku při plnění tematických cílů a cílů nařízení; vyzývá Komisi, aby vypracovala a uplatňovala přesnou metodiku pro sledování 10 % výdajů vyčleněných na migraci a nucené vysídlování s cílem účinně zajistit řádnou transparentnost a odpovědnost, pokud jde o tyto výdaje, jak požaduje nařízení;

Čtvrtek 7. října 2021

65. vítá rozhodovací postupy na místě, přizpůsobení se místním podmínkám a možnost provádět v rámci svěřenských fondů EU a nástroje pro uprchlíky v Turecku přeshraniční a víceleté financované projekty, neboť tyto projekty mají vysokou přidanou hodnotu; vyzývá k začlenění těchto aspektů do plánování budoucích programů souvisejících s rozpočtovými nástroji pro vnější politiku EU;

66. uznává, že spolupráce se zástupci místních komunit a zúčastněnými stranami, včetně orgánů místní správy, organizací občanské společnosti, sociálních partnerů a náboženských vůdců, v prostředích zasažených konfliktem má zásadní význam pro podporu usmíření, dialogu a míru; zdůrazňuje, že místní církve a náboženské organizace hrají aktivní úlohu v rozvojové spolupráci a při poskytování humanitární pomoci nejpotřebnějším lidem, a vyzývá Komisi, aby s nimi spolupracovala, zejména v případě poskytování přímé podpory obtížně dostupným komunitám v rozvojových zemích;

67. poukazuje na to, že je důležité přidělit podstatný podíl budoucích finančních prostředků EU v oblasti migrace skupinám občanské společnosti ve třetích zemích na poskytování pomoci a na ochranu a monitorování práv migrantů a zajistit, aby byla významná část finančních prostředků EU vyčleněna na zlepšování v oblasti lidských práv, mezinárodní ochrany a budoucích vyhlídek uprchlíků;

68. vyzývá Komisi, aby přizpůsobila metody programování místním podmínkám a vznikajícím místním výzvám a aby podporovala místní odpovědnost při provádění nových rozvojových nástrojů EU; dále vyzývá Komisi, aby provedla posouzení potřeb a přizpůsobila reakci EU místním potřebám;

69. vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnosti zapojení partnerů ze třetích zemí do společných iniciativ a financování řešení společných problémů, jako je migrace, nucené vysídlení, změna klimatu, posílení postavení žen a ochrana zranitelných skupin;

70. vyzývá Komisi, aby upřednostňovala investice do vzdělávání a vytváření pracovních míst s cílem poskytnout lidem v partnerských zemích možnost zapojit se do místních činností vytvářejících příjem;

71. očekává, že Komise bude účinněji a cíleněji řešit stávající nebo budoucí krize a potenciální potřeby obnovy tak, že bude využívat existující způsoby a další prostředky, které jsou možné podle stávajícího finančního nařízení, a to v úzké a koordinované spolupráci s členskými státy a dalšími orgány EU podle koncepce „tým Evropa“, stejně jako s podobně smýšlejícími mezinárodními partnery a dárci;

o

o o

72. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Radě.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0412

Stav schopností EU v oblasti kybernetické obrany

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o stavu schopností EU v oblasti kybernetické obrany (2020/2256(INI))

(2022/C 132/09)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU) a Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na dokument nazvaný „Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa – Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie“, který dne 28. června 2016 představila místopředsdkyně Komise, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 20. prosince 2013, 26. června 2015, 15. prosince 2016, 9. března 2017, 22. června 2017, 20. listopadu 2017 a 15. prosince 2017,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ze dne 6. července 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii ⁽¹⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 19. června 2017 o rámci pro společnou diplomatickou reakci EU na nepřátelskou činnost v kyberprostoru („soubor nástrojů pro diplomacii v oblasti kybernetiky“),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 13. září 2017 s názvem „Odolnost, odrazování a obrana: budování silné kybernetické bezpečnosti pro EU“ (JOIN(2017) 0450),
- s ohledem na společné prohlášení o spolupráci EU a NATO podepsané v červenci 2018,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/797 ze dne 17. května 2019 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 10. prosince 2019 o dalším úsilí za účelem posílení odolnosti a boje proti hybridním hrozbám,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/881 ze dne 17. dubna 2019 o agentuře ENISA („Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost“) a o certifikaci kybernetické bezpečnosti informačních a komunikačních technologií („akt o kybernetické bezpečnosti“) ⁽²⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 16. června 2020 o vnější činnosti EU v oblasti předcházení a boje proti terorismu a násilnému extremismu,
- s ohledem na závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o zřízení paktu pro civilní SBOP,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/1127 ze dne 30. července 2020, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2019/797 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 194, 19.7.2016, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 15.

⁽³⁾ Úř. věst. L 246, 30.7.2020, s. 12.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/1537 ze dne 22. října 2020, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2019/797 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. července 2020 o strategii bezpečnostní unie EU (COM(2020)0605),
 - s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 16. prosince 2020 s názvem „Strategie kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu“ (JOIN(2020)0018),
 - s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 ze dne 16. prosince 2020 (COM(2020)0823), který předložila Komise,
 - s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odolnosti klíčových subjektů, jež předložila Komise dne 16. prosince 2020 (COM(2020)0829),
 - s ohledem na závěry Rady o strategii kybernetické bezpečnosti EU pro digitální desetiletí ze dne 9. března 2021,
 - s ohledem na prohlášení Evropské rady ze dne 25. března 2021,
 - s ohledem na zprávu otevřené pracovní skupiny ze dne 10. března 2021,
 - s ohledem na program OSN pro odzbrojení – Zajištění naší společné budoucnosti,
 - s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN a zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 16 zaměřený na podporu mírumilovných a inkluzivních společností pro udržitelný rozvoj,
 - s ohledem na přezkum Evropského účetního dvora č. 09/2019 týkající se evropské obrany,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. června 2018 o kybernetické obraně ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0234/2021),
- A. vzhledem k tomu, že EU a její členské státy musí dále rozvíjet strategii kybernetické bezpečnosti, která stanoví realistické, přesné a ambiciózní cíle a jasně definuje politiky jak ve vojenské a civilní oblasti, tak i v oblasti, v níž se obě odvětví překrývají; vzhledem k tomu, že všechny orgány EU a členské státy EU musí více spolupracovat na všech úrovních na vytvoření této strategie, jejímž hlavním cílem by mělo být další posílení odolnosti, a v důsledku toho rozvoj společných, ale také lepších vnitrostátních a spolehlivých civilních a vojenských kybernetických schopností a spolupráce s cílem reagovat na trvalé bezpečnostní výzvy;
- B. vzhledem k tomu, že EU je odhodlána uplatňovat stávající mezinárodní právo v kyberprostoru, zejména Chartu OSN, která vyzývá státy, aby urovnávaly mezinárodní spory mírovými prostředky a aby se ve svých mezinárodních vztazích zdržely hrozby nebo použití síly proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti jakéhokoli státu nebo jakýmkoli jiným způsobem, který je v rozporu s cíli Organizace spojených národů“;
- C. vzhledem k tomu, že v posledních letech došlo k nárůstu nepřátelských kybernetických operací proti EU a jejím členským státům prováděných státními i nestátními subjekty, které odhalily slabá místa v sítích, jež mají zásadní význam pro evropskou bezpečnost; vzhledem k tomu, že se zvyšuje rozmanitost, sofistikovanost a počet ofenzivních kybernetických subjektů; vzhledem k tomu, že tyto útoky vyžadují prioritní posílení obranných prostředků a rozvoj evropských kybernetických schopností; vzhledem k tomu, že k ničivým kybernetickým útokům může dojít kdykoli a aťkoli na unijní i vnitrostátní úrovni by měli být vybízeni k tomu, aby přijali nezbytná opatření k trvalému zachování účinných kapacit kybernetické obrany v době míru;

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 351 I, 22.10.2020, s. 5.⁽⁵⁾ Úř. věst. C 28, 27.1.2020, s. 57.

Čtvrtek 7. října 2021

- D. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 a nárůst kybernetické nejistoty ukázaly, že jsou nezbytné mezinárodní dohody; vzhledem k tomu, že kybernetické útoky během pandemie COVID-19 výrazně vzrostly, a vzhledem k tomu, že EU a její členské státy zaznamenaly kybernetické hrozby a nepřátelské kybernetické činnosti zaměřené na klíčové subjekty, včetně útoků s cílem narušit kritickou infrastrukturu, jako je energetika, doprava a zdravotní péče, ale i značné zahraniční vměšování prováděné kybernetickými prostředky, které rozostřilo hranici mezi mírem a nepřátelstvím; vzhledem k tomu, že plán na podporu oživení Evropy předpokládá další investice do kybernetické bezpečnosti;
- E. vzhledem k tomu, že kybernetický prostor je nyní uznáván jako oblast činnosti; vzhledem k tomu, že kybernetické hrozby mohou ohrozit všechny tradiční vojenské oblasti, a vzhledem k tomu, že tradiční oblasti závisejí na funkčnosti kybernetického prostoru, a nikoli naopak; vzhledem k tomu, že konflikty se mohou odehrávat ve všech fyzických oblastech (pozemní, vzdušné, námořní a vesmírné), ale i v oblastech virtuálních (kybernetických), mohou být zesíleny prvky hybridní války, jako jsou dezinformační kampaně, zástupné války, ofenzivní a defenzivní využívání kybernetických kapacit a strategické útoky na poskytovatele digitálních služeb prováděné kybernetickými prostředky s cílem narušit kritickou infrastrukturu i naše demokratické instituce a způsobit značné finanční ztráty;
- F. vzhledem k tomu, že Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ), Komise a Evropská obranná agentura (EDA) by měly podporovat členské státy při koordinaci a zvyšování úsilí o zajištění kapacit a technologií v oblasti kybernetické obrany a zabývat se všemi aspekty rozvoje schopností, včetně doktríny, vedení, organizace, personálu, odborné přípravy, průmyslu, technologií, infrastruktury, logistiky, interoperability a zdrojů;
- G. vzhledem k tomu, že během vývoje katalogu požadavků (2017), který se používá k určení celé škály vojenských požadavků společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) v řadě ilustrativních scénářů, se potřeba schopností kybernetické obrany ukázala jako vysoká priorita;
- H. vzhledem k tomu, že úspěšné provádění misí a operací EU stále více závisí na nepřetržitém přístupu k bezpečnému kyberprostoru, a proto vyžaduje odolné kybernetické operační schopnosti;
- I. vzhledem k tomu, že politický rámec EU pro kybernetickou obranu, aktualizovaný v roce 2018, stanovil priority, jako je rozvoj schopností kybernetické obrany a ochrana komunikačních a informačních sítí SBOP;
- J. vzhledem k tomu, že předsedkyně Komise ve svém projevu o stavu Unie v roce 2021 zdůraznila potřebu politiky EU v oblasti kybernetické obrany;
- K. vzhledem k tomu, že rostoucí začleňování umělé inteligence do ofenzivních kybernetických schopností obranných sil (kyberneticko-fyzikální systémy včetně komunikace a datových spojení mezi vozidly v síťově propojeném systému) může vést ke zranitelnosti vůči útokům elektronického boje, jako je elektronické rušení, „spoofing“ nebo hackerské útoky;
- L. vzhledem k tomu, že zvýšení úrovně kybernetické bezpečnosti a kybernetické obrany EU je nezbytným důsledkem úspěchu evropských digitálních a geopolitických ambicí a vytvořilo by větší odolnost a umožnilo udržet krok s rostoucí důmyslností a hrozbou kybernetických útoků; vzhledem k tomu, že EU vyznačující se silnou kulturou kybernetické bezpečnosti a silnou technologií kybernetické bezpečnosti, včetně schopnosti včas a účinně rozpoznávat a přisuzovat nepřátelské akce a odpovídajícím způsobem je řešit, by byla schopna chránit své občany i bezpečnost svých členských států;
- M. vzhledem k tomu, že mezinárodní teroristické organizace zvýšily svou odbornost v oblasti kybernetické války a vedou ji čím dál častěji a kybernetičtí útočníci využívají nejmodernější technologie k odhalování slabých míst v systémech a zařízeních a k uskutečňování rozsáhlých kybernetických útoků a kybernetických útoků obrovských rozměrů;
- N. vzhledem k tomu, že obranný a kosmický průmysl čelí nebyvalé celosvětové konkurenci a velkým technologickým změnám v souvislosti se vznikem pokročilých kybernetických technologií; vzhledem k tomu, že Evropský účetní dvůr poukázal na nedostatky ve schopnostech v oblasti informačních a komunikačních technologií, kybernetické války a umělé inteligence; vzhledem k tomu, že EU je čistým dovozcem produktů a služeb kybernetické bezpečnosti, což zvyšuje riziko technologické závislosti a zranitelnosti vůči subjektům ze zemí mimo EU; vzhledem k tomu, že soubor společných schopností EU v oblasti UI by měl překlenout technické mezery a zajistit, aby členské státy, jež nedisponují příslušnými technologicko-průmyslovými odbornými znalostmi nebo schopností zavádět systémy UI v rámci svých ministerstev obrany, nezůstaly opomenuty;

Čtvrtek 7. října 2021

- O. vzhledem k tomu, že v souvislosti se skandálem špionážního softwaru Pegasus vyšlo najevo, že byl špehován velký počet novinářů, bojovníků za lidská práva, volených zástupců a dalších občanů EU; vzhledem k tomu, že různé státní subjekty, jako je Rusko, Čína a Severní Korea, jsou zapojeny do nepřátelských kybernetických činností při plnění politických, hospodářských a bezpečnostních cílů, mezi něž patří útoky na kritickou infrastrukturu, kybernetická špionáž a masové sledování občanů EU, napomáhání dezinformačním kampaním, šíření škodlivého softwaru a omezování přístupu k internetu a fungování informačních systémů; vzhledem k tomu, že tyto činnosti opomíjejí a porušují mezinárodní právo, lidská práva a základní práva EU a ohrožují demokracii, bezpečnost, veřejný pořádek a strategickou autonomii EU, a měly by proto vyžadovat společnou reakci EU, například prostřednictvím rámce pro společnou diplomatickou reakci EU, včetně použití omezujících opatření plánovaných pro soubor nástrojů EU pro diplomacii v oblasti kybernetiky;
- P. vzhledem k tomu, že Rada poprvé dne 30. července 2020 rozhodla zavést omezující opatření vůči osobám, subjektům a orgánům odpovědným za různé kybernetické útoky nebo zapojeným do těchto útoků s cílem lépe předcházet nepřátelskému chování v kyberprostoru, odrazovat od něho a reagovat na něho; vzhledem k tomu, že v květnu 2019 byl přijat právní rámec pro režim sankcí EU v oblasti kybernetiky;
- Q. vzhledem k tomu, že formuláře přiřazování jsou ústředním prvkem kybernetické diplomacie a strategií odrazování;
- R. vzhledem k tomu, že spolupráce mezi EU a NATO se v souladu se společným prohlášením EU a NATO z roku 2016 v mnoha oblastech, včetně kybernetické bezpečnosti a obrany, v posledních letech zvyšila;
- S. vzhledem k tomu, že společné zprávy skupiny vládních odborníků OSN z let 2010, 2013 a 2015 schválené Valným shromážděním OSN představují univerzální normativní rámec pro kybernetickou stabilitu, který spočívá v uznání, že v kyberprostoru platí stávající mezinárodní právo včetně Charty OSN v celém rozsahu, stejně jako platí jedenáct dobrovolných nezávazných norem odpovědného chování států, jakož i opatření na budování důvěry a budování kapacit;

Stav schopností kybernetické obrany EU

1. zdůrazňuje, že společná politika kybernetické obrany a výrazná spolupráce na úrovni EU na vytváření společných a rovněž lepších schopností kybernetické obrany jsou klíčovými prvky pro rozvoj prohloubené a posílené evropské obranné unie a vyžadují komplexní kombinaci technických, strategických a operačních schopností; konstatuje, že kybernetickou obranou se rozumí opatření, nástroje a postupy, jež jsou přiměřené a v souladu s mezinárodním právem, jež zahrnují vojenské i civilní prvky a jejichž cílem je mimo jiné chránit komunikační a informační sítě SBOP a mise a operace SBOP a pomáhat členským státům; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné rozvíjet a posilovat společné i vnitrostátní schopnosti vojenské kybernetické obrany;
2. připomíná, že bezhraniční povaha kybernetického prostoru, ale i značný počet a rostoucí složitost kybernetických útoků vyžadují koordinovanou reakci na úrovni Unie, včetně společných podpůrných kapacit členských států a podpory těchto států pro opatření souboru nástrojů EU pro diplomacii v oblasti kybernetiky, stejně jako intenzivnější spolupráci mezi EU a NATO založenou na sdílení informací mezi týmy pro reakci na kybernetické krize, výměnu osvědčených postupů, posílenou odbornou přípravu, výzkum a cvičení;
3. vítá politický rámec EU pro kybernetickou obranu jako nástroj na podporu rozvoje schopností členských států v oblasti kybernetické obrany; zdůrazňuje, že přezkum politického rámce pro kybernetickou obranu by měl v první řadě vyzdvihnout stávající nedostatky a slabá místa, pokud jde o vojenské struktury EU a členských států; zdůrazňuje, že je třeba posílit koordinaci mezi orgány, agenturami a institucemi EU, s členskými státy i mezi nimi a s Evropským parlamentem, s cílem zajistit, aby aktualizovaný politický rámec EU pro kybernetickou obranu dosáhl cílů EU v oblasti kybernetické obrany;
4. vyzývá ESVC a Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy dále rozvíjely komplexní soubor opatření a soudržnou politiku v oblasti bezpečnosti IT s cílem posílit odolnost, ale i koordinaci vojenské kybernetické obrany; naléhavě vyzývá k posílení spolupráce se skupinou EU pro reakci na počítačové hrozby (CERT-EU) s cílem chránit sítě využívané všemi orgány, agenturami a institucemi EU, a to v úzké spolupráci s vedoucími pracovníky v oblasti IT v příslušných subjektech, a komunikaci orgánů, agentur a institucí EU s členskými státy; vyzývá Parlament, aby se podílel na výsledcích skupin

Čtvrtek 7. října 2021

CERT-EU s cílem zajistit takovou úroveň bezpečnosti IT, která mu umožní přijímat veškeré nezbytné utajované i neutajované informace, aby mohl plnit své povinnosti podle Smluv, a to i v důsledku stávajícího procesu nahrazení interinstitucionální dohody o přístupu k informacím v oblasti bezpečnosti a obrany z roku 2002; vyzývá ESVČ, aby zajistila odpovídající úroveň kybernetické bezpečnosti pro své prostředky, prostory a činnosti, včetně ústředí, delegací EU a misí a operací SBOP;

5. bere na vědomí cíl politického rámce EU pro kybernetickou obranu z roku 2018, jímž je zřídit vojenskou síť CERT EU; vyzývá členské státy, aby výrazně rozšířily kapacitu sdílení utajovaných informací s cílem usnadnit sdílení informací, je-li to nutné a užitečné, a vytvořily evropskou rychlou a bezpečnou síť pro odhalování kybernetických útoků, jejich posuzování a boj proti nim;

6. připomíná, že priority EU v oblasti rozvoje schopností stanovené v rámci plánu rozvoje schopností (CDP) pro rok 2018 odrážely potřebu rozvíjet schopnosti v plném spektru a stanovily kybernetickou obranu jako klíčovou prioritu; připomíná, že v plánu rozvoje schopností se poukázalo na to, že technologie pro zvyšování povědomí o kybernetické situaci a defenzivní kybernetické technologie jsou zásadní pro boj proti bezpečnostním hrozbám; vítá skutečnost, že agentura EDA podporuje členské státy při rozvoji jejich schopností zlepšit kybernetickou odolnost, jako je schopnost odhalovat veškeré druhy kybernetických útoků, odolávat jim a zotavit se z nich; bere na vědomí různé činnosti, které členské státy provádějí v rámci agentury EDA, včetně jejího projektu „Cyber Defence Requirements Engineering“ (CyDRE), který by měl vytvořit korporátní architekturu pro operace v kyberprostoru, včetně rozsahu, funkcí a požadavků, a to na základě vnitrostátních a unijních právních předpisů;

7. vyzývá členské státy, aby vymezily společnou normu pro komunikaci, která by mohla být použita pro utajované a neutajované informace, s cílem posílit rychlou činnost a zajistit bezpečnou síť pro boj proti kybernetickým útokům;

8. vítá koordinovaný každoroční přezkum v oblasti obrany (CARD) – první plnohodnotný přezkum v oblasti obrany na úrovni EU –, který je jedním z klíčových nástrojů na podporu celkové soudržnosti výdajů členských států na obranu, obranné plánování a spolupráci v oblasti obrany a který by měl přispět k podpoře investic do rozvoje schopností kybernetické obrany;

9. vítá pokrok, kterého již bylo dosaženo v rámci Evropského programu rozvoje obranného průmyslu v podobě několika příslušných projektů v oblasti zpravodajství, zabezpečené komunikace a kybernetické obrany; vítá zejména výzvu k vytvoření snadno použitelných a vzájemně propojených kybernetických nástrojů na obranu a skutečnost, že Evropský rozvojový fond rovněž pomůže posílit odolnost a zlepšit připravenost, schopnost reakce a spolupráci v kybernetické oblasti, za předpokladu, že o této prioritě bude rozhodnuto při jednání o příslušných pracovních programech ERF; zdůrazňuje, že schopnost EU rozvíjet projekty kybernetické obrany závisí na kontrole technologií, vybavení, služeb, údajů a jejich zpracování a je závislá na důvěryhodné odvětvové základně zúčastněných stran, přičemž vyzývá k plnému provedení a prosazování směrnice o zadávání zakázek v oblasti obrany⁽⁶⁾; vyzývá členské státy, aby využily ERF ke společnému rozvoji schopností kybernetické obrany;

10. vítá posílenou spolupráci mezi členskými státy v oblasti kybernetické obrany a velení, řízení, komunikace, počítačů, zpravodajských služeb, sledování a průzkumu (C4ISR) a pokrok dosažený v rámci stále strukturované spolupráce (PESCO), a to i prováděním konkrétních projektů, jako jsou týmy rychlé kybernetické reakce a vzájemné pomoci v rámci projektu kybernetické bezpečnosti; připomíná, že ERF a PESCO nabízí vynikající způsoby, jak rozvíjet schopnosti kybernetické obrany a urychlit iniciativy v oblasti kybernetické bezpečnosti, například prostřednictvím platformy pro sdílení informací o kybernetických hrozbách a reakci na incidenty a Koordinačního střediska pro kybernetický a informační prostor; vyzývá všechny členské státy, aby zajistily soudržnost a zaměření na kybernetickou schopnost a vypracovaly společný strategický přístup k prioritám; vyzývá k podpoře výzkumu a inovací a k výměně odborných znalostí s cílem využít plný potenciál stále strukturované spolupráce a Evropského rozvojového fondu; vítá rozhodnutí Rady ze dne 5. listopadu 2020, které třetím zemím umožňuje připojit se v některých konkrétních případech k jednotlivým projektům PESCO, neboť mohou

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76).

Čtvrtek 7. října 2021

přinést přidanou hodnotu a technické odborné znalosti a dodatečné schopnosti, za předpokladu, že splňují dohodnutý soubor politických, věcných a právních podmínek; zdůrazňuje, že by mohlo být ve strategickém zájmu EU, aby se členské státy a třetí země výjimečně a případ od případu účastnily projektů PESCO souvisejících s kybernetickou bezpečností s cílem splnit ambicióznější závazky na základě účinné reciprocity;

11. zdůrazňuje, že kybernetická obrana je považována za operativní úkol pro všechny mise SBOP a že kybernetická odolnost a související schopnosti musí být zřízeny, testovány a nasazeny před zahájením plánovacích procesů SBOP; připomíná, že úspěšné provádění misí a operací EU závisí stále více na nepřetržitém přístupu k zabezpečenému kyberprostoru, a vyžaduje proto robustní a odolné kybernetické operační schopnosti a odpovídající reakce na útoky proti vojenským zařízením, misím a operacím; zdůrazňuje, že v souladu s paktem pro civilní SBOP musí být civilní mise SBOP odolné vůči kybernetickým útokům a ve vhodných případech podporovat hostitelské země, mimo jiné prostřednictvím monitorování, mentoringu a poradenství; doporučuje prozkoumat možnosti, jak podpořit budování kybernetických kapacit našich partnerů, jako je rozšíření mandátu výcvikových misí EU tak, aby zahrnovaly i aspekty kybernetické obrany, nebo zahájení civilních kybernetických misí;

12. vítá rozhodnutí Rady ze dne 14. května 2019 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy, které umožňuje přijímat cílená omezující opatření s cílem odrazovat od kybernetických útoků, které představují hrozbu pro EU nebo její členské státy, včetně kybernetických útoků na třetí země nebo mezinárodní organizace, a reagovat na ně; vítá zavedení takových omezujících opatření v červenci 2020 a říjnu 2020 jako věrohodný krok při provádění souboru nástrojů EU pro diplomacii v oblasti kybernetiky, včetně omezujících opatření, a posílení postoje EU ke kybernetickému odrazování; vyzývá k dalšímu rozvoji a přísnému prosazování systému přiměřených omezujících opatření s cílem zabránit kybernetickým útokům, přičemž je třeba respektovat evropskou vizi internetu, který patří k jediným, otevřeným, neutrálním, svobodným, bezpečným a nefragmentovaným sítím;

13. připomíná, že vzhledem k dvojí povaze kybernetických technologií mají zabezpečené civilní produkty a služby klíčový význam pro armádu, a přispívají tak k lepší kybernetické obraně; vítá proto činnost pod vedením Agentury Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) se zapojením členských států a zúčastněných stran, jejímž cílem je poskytnout Evropské unii systémy certifikace produktů, služeb a procesů IKT, které by měly přispět ke zvýšení celkové úrovně kybernetické bezpečnosti v rámci jednotného digitálního trhu; zdůrazňuje klíčovou průkopnickou úlohu EU při vypracovávání norem, které utvářejí prostředí kybernetické bezpečnosti, přispívají ke spravedlivé hospodářské soutěži v EU i na celosvětové úrovni a reagují na extrateritoriální opatření a bezpečnostní rizika ze třetích zemí; uznává rovněž důležitou úlohu agentury ENISA při podpoře výzkumných iniciativ a dalších forem spolupráce zaměřených na posílení kybernetické bezpečnosti; zdůrazňuje význam investic do schopností kybernetické obrany a kybernetické bezpečnosti s cílem posílit odolnost a strategické schopnosti EU a členských států; v tomto ohledu zdůrazňuje význam programu Digitální Evropa a programu Horizont Evropa, zejména jeho klastru „Civilní bezpečnost pro společnost“; bere na vědomí význam příslušných finančních nástrojů, které jsou k dispozici v rámci víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027 a Nástroje pro oživení a odolnost;

14. vítá pokrok, kterého dosáhly některé členské státy EU při zavádění kybernetických velení v rámci své armády;

Strategická vize – dosažení odolnosti v oblasti kybernetické obrany

15. konstatuje, že Strategický kompas posílí a usměrní provádění úrovně ambicí EU v oblasti bezpečnosti a obrany a promítne tyto ambice do kapacitních potřeb, včetně kybernetické obrany jakožto priority, čímž se zvýší schopnost EU a členských států odhalovat nepřátelské činnosti v kyberprostoru, odrazovat od nich, reagovat na ně a zotavit se z nich, a to posílením jejího postavení, situačního povědomí, právního a etického rámce, nástrojů, postupů a partnerství;

16. trvá na tom, že Strategický kompas by měl prohloubit strategickou kulturu v kybernetické oblasti a odstranit jakékoli zdvojování kapacit a mandátů; zdůrazňuje, že je nezbytné překonat současnou roztržitost a složitost celkové kybernetické architektury v EU a dospět ke společné vizi, jak dosáhnout bezpečnosti a stability v kyberprostoru;

17. zdůrazňuje, že roztržitost je doprovázena vážnými obavami ohledně zdrojů a zaměstnanců na úrovni EU, což brání ambicím vytvořit co nejbezpečnější digitální prostředí, a proto zdůrazňuje, že je třeba navýšit jak finanční, tak personální zdroje; naléhavě vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise nebo členské státy, aby navýšili finanční

Čtvrtek 7. října 2021

a personální zdroje v oblasti kybernetické obrany, zejména pak počet analytiků kybernetické zpravodajské činnosti a odborníků v oblasti forenzní kybernetiky, a posílili jejich odbornou přípravu v oblasti rozhodování a tvorby politiky, provádění politických opatření, reakce na kybernetické incidenty a jejich vyšetřování a rozvíjeli jejich kybernetické dovednosti s cílem posílit schopnost EU charakterizovat kybernetické útoky a odhalit jejich pachatele, čímž by zajistili odpovídající politickou, civilní a vojenskou reakci v krátkém časovém horizontu; vyzývá k dalšímu financování týmu CERT-EU a Zpravodajského a informačního centra EU a k podpoře členských států při zřizování a posilování bezpečnostních operačních středisek (SOC) s cílem vybudovat síť SOC v celé EU, která by mohla posílit civilně-vojenskou spolupráci, aby bylo možné včas varovat před kybernetickými bezpečnostními incidenty;

18. konstatuje, že díky efektivnějšímu vojenskému výcviku a vzdělávání v kybernetické oblasti v EU by se výrazně zlepšila úroveň důvěry mezi členskými státy, posílily by se standardní operační postupy a stanovily jasnější předpisy, přičemž by se zlepšilo jejich prosazování; bere v této souvislosti na vědomí důležitou odbornou přípravu Evropské bezpečnostní a obranné školy (EBOŠ) v oblasti kybernetické obrany a vítá v tomto ohledu zřízení platformy pro vzdělávání, odbornou přípravu, hodnocení a cvičení v oblasti kybernetické bezpečnosti (ETEE), jejímž cílem je zajistit odbornou přípravu civilního a vojenského personálu v oblasti kybernetické bezpečnosti a obrany a zavést nezbytnou harmonizaci a standardizaci této odborné přípravy; zdůrazňuje, že EBOŠ by měla čerpat více prostředků ze strukturálních fondů Unie, aby mohla lépe přispívat ke zvyšování dovedností EU v oblasti kybernetické obrany, zejména s ohledem na zvýšenou potřebu špičkových odborníků na kybernetickou bezpečnost; vyzývá členské státy, aby podporovaly partnerství s akademickou obcí zaměřená na podporu výzkumu a vývoje v oblasti kybernetické bezpečnosti, která napomohou rozvoji nových společných technologií, nástrojů a dovedností použitelných v civilním i obranném odvětví; zdůrazňuje význam vzdělávání pro zvýšení informovanosti veřejnosti a posílení dovedností občanů, aby se mohli bránit proti kybernetickým útokům;

19. zdůrazňuje, že je třeba, aby politická opatření EU v oblasti kybernetické obrany zahrnovala genderové aspekty a byla ambiciózní, pokud jde o odstraňování rozdílů mezi ženami a muži z řad odborníků v oblasti kybernetické obrany, a to zejména prostřednictvím aktivních opatření podporujících rovnost žen a mužů a cílených programů odborné přípravy pro ženy;

20. připomíná, že kybernetická obrana má vojenský i civilní rozměr, a vyžaduje proto intenzivnější spolupráci, součinnost a soudržnost mezi jednotlivými nástroji; zdůrazňuje, že je třeba nejprve analyzovat a projednat problémy týkající se spolupráce a koordinace, ale také nedostatky v oblasti lidských a technických zdrojů, a to jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU; konstatuje, že úspěšnou integraci vojenských i civilních zdrojů lze zajistit pouze prostřednictvím odborné přípravy a cvičení, jichž se zúčastní všechny příslušné zúčastněné strany; zdůrazňuje v tomto ohledu cvičení NATO „Locked Shields“ jako jeden z nejlepších příkladů testování a zlepšování civilních i vojenských schopností v oblasti kybernetické obrany; vyzývá proto místopředsedu Komise, vysokého představitele a Komisi, aby rozvinuli integrovaný politický přístup a podporovali součinnost a úzkou spolupráci mezi vojenskou sítí CERT, skupinou CERT-EU a sítí CSIRT;

21. vítá společné sdělení místopředsedy Komise, vysokého představitele a Komise nazvané „Strategie kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu“, jehož cílem je posílit součinnost a spolupráci mezi civilní, obrannou a vesmírnou činností v kybernetické oblasti; považuje tuto strategii za milník pro posílení kybernetické odolnosti EU a členských států, jenž posílí vedoucí postavení EU v digitální oblasti a její strategické kapacity;

22. doporučuje, aby byla zřízena Společná kybernetická jednotka, která by posílila spolupráci s cílem reagovat na nedostatečné sdílení informací mezi orgány, institucemi a jinými subjekty EU, čímž by zajistila bezpečnou a rychlou informační síť a umožnila plné využití stávajících struktur, zdrojů a schopností; bere na vědomí důležitou úlohu, kterou by mohla Společná kybernetická jednotka hrát při ochraně EU před vážnými přeshraničními kybernetickými útoky, a to na základě konceptu meziodvětvového sdílení informací; zdůrazňuje, že je během rozvíjení této jednotky důležité koordinovat postupy, aby se zabránilo zdvojení struktur a odpovědností; vítá v této souvislosti doporučení Komise ze dne 23. června 2021, ve kterém se uvádí, že by spolu se Společnou kybernetickou jednotkou měla být vytvořena specifická rozhraní, která by jí umožnila sdílet informace s komunitou kybernetické obrany, zejména prostřednictvím zastoupení ESVČ; zdůrazňuje rovněž, že Společnou kybernetickou jednotku by měli podporovat zástupci příslušných projektů stále strukturované spolupráce, a to zejména v oblasti situačního povědomí a připravenosti;

23. připomíná, že vzhledem k tomu, že jsou schopnosti kybernetické obrany často využívány dvojím způsobem, vyžaduje jejich zlepšení rovněž odborné znalosti v oblasti civilní síťové a informační bezpečnosti; zdůrazňuje, že šíření běžně dostupných systémů dvojího užití může způsobit problémy vzhledem k tomu, že je využívá stále větší počet státních

Čtvrtek 7. října 2021

i nestátních nepřátelských subjektů; vyzývá Komisi a členské státy, aby aktivovaly několik zásadních nástrojů, jako je certifikace a dohled nad odpovědností soukromých subjektů; zdůrazňuje, že technologické inovace jsou poháněny zejména soukromými společnostmi, a že spolupráce se soukromým sektorem a civilními zúčastněnými stranami, včetně odvětví a subjektů zapojených do řízení kritických infrastruktur, a s malými a středními podniky, organizacemi občanské společnosti a akademickou obcí je proto zcela zásadní a měla by být posílena; bere na vědomí návrh revize směrnice o bezpečnosti sítí a informačních systémů a návrh směrnice o odolnosti kritických subjektů, které mají za cíl chránit kritickou infrastrukturu, posílit bezpečnost dodavatelských řetězců a začlenit regulované subjekty do digitálního ekosystému; připomíná, že pokud jde o kybernetickou bezpečnost, měl by každý členský stát vyvinout specializovanou politiku řízení rizik dodavatelského řetězce, která by se zabývala zejména otázkou důvěryhodných prodejců; připomíná rovněž, že směrnice o bezpečnosti sítí a informací by měla respektovat pravomoci členských států, a odkazuje na stanoviska Podvýboru pro bezpečnost a obranu k oběma návrhům;

24. vítá skutečnost, že dne 29. září 2020 byla spuštěna Síť styčných organizací pro řešení kybernetických krizí (CyCLONe), která dále zlepšila včasné sdílení informací a informovanost o situaci tím, že odstranila propast mezi technickou a politickou úrovní EU; konstatuje rovněž, že účinná schopnost kybernetické obrany vyžaduje, aby se kultura sdílení informací založená na potřebě vědět změnila na kulturu založenou na potřebě sdílet;

25. vítá akční plán Komise pro součinnost civilního, obranného a kosmického průmyslu a připomíná, že tato tři odvětví jsou v oblasti kybernetické obrany úzce provázána; konstatuje, že na rozdíl od jiných vojenských oblastí je infrastruktura využívána k „vytváření“ kybernetického prostoru provozována především komerčními subjekty se sídlem převážně mimo EU, což vede k průmyslové a technologické závislosti na třetích stranách; je pevně přesvědčen, že EU musí zvýšit svou technologickou suverenitu, podpořit inovace a investovat do etického využívání nových technologií v oblasti bezpečnosti a obrany, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika; důrazně vybízí k tomu, aby byl v rámci členských států založen program výzkumu a vývoje zaměřený na umělou inteligenci; zdůrazňuje však, že vojenské využití umělé inteligence musí dodržovat mezinárodní právo v oblasti lidských práv a mezinárodní humanitární právo a že EU se musí ujmout vedení při prosazování celosvětového regulačního rámce pro umělou inteligenci založeného na demokratických hodnotách a přístupu „human-in-the-loop“;

26. bere na vědomí důležitou práci, kterou vykonalo Satelitní středisko EU (Satcen), a zdůrazňuje, že Unie musí mít dostatečné zdroje v oblasti kosmického snímkování a shromažďování zpravodajských informací; žádá agenturu, aby vypracovala analýzu bezpečnosti nebo slabín satelitů EU a členských států, pokud jde o jejich odolnost vůči vesmírnému smetí a kybernetickým útokům, a předložila zprávu v této věci; zdůrazňuje, že středisku Satcen by mělo být poskytnuto více strukturálních finančních prostředků Unie, aby mohlo nadále přispívat k činnosti Unie; zdůrazňuje, že schopnosti v oblasti kybernetické obrany mají zásadní význam pro zajištění bezpečné a odolné výměny informací se střediskem SatCen jak v oblasti bezpečnosti z vesmíru, tak ve vesmíru, aby byla zachována a posílena strategická autonomie EU, pokud jde o získávání poznatků o situaci; zdůrazňuje, že je nutné, aby se EU snažila zabránit zbrojení ve vesmíru;

27. vítá rozhodnutí Rady zřídit Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost v Bukurešti, které bude přidělovat finanční prostředky na kybernetickou bezpečnost z programů Horizont Evropa a Digitální Evropa, a vybízí k hladké spolupráci s jeho sítí národních koordinačních center; zdůrazňuje, že je důležité, aby středisko realizovalo příslušné projekty a iniciativy v oblasti kybernetické bezpečnosti, které přispějí k budování nových kapacit nezbytných pro podporu odolnosti Unie a pro zvýšení součinnosti mezi civilním a obranným sektorem kybernetické bezpečnosti; zdůrazňuje, že centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost musí sdružovat hlavní evropské zúčastněné strany, včetně průmyslových podniků, akademických a výzkumných organizací a dalších příslušných sdružení občanské společnosti, s cílem posílit a rozšířit odborné znalosti v oblasti kybernetické bezpečnosti v celé EU;

28. zdůrazňuje význam šifrování a legálního přístupu k šifrovaným údajům; připomíná, že šifrování údajů a posílení a co nejširší využití těchto schopností může významně přispět ke kybernetické bezpečnosti států, společností a průmyslu; prosazuje program „digitální nezávislost Evropy“, který má podpořit a posílit stávající schopnosti, pokud jde o kybernetické a šifrovací nástroje inspirované základními evropskými právy a hodnotami, jako je soukromí, svoboda projevu a demokracie, aby se zlepšila evropská konkurenceschopnost na trhu kybernetické bezpečnosti a zvýšila vnitřní poptávka;

Čtvrtek 7. října 2021

29. vítá nadcházející „Vojenskou vizi a strategii pro kyberprostor jako oblast operací“, která vymezí kyberprostor jako oblast operací SBOP EU; vyzývá k průběžnému posuzování zranitelnosti informačních infrastruktur misí SBOP a k provádění společných harmonizovaných norem, pokud jde o vzdělávání, odbornou přípravu a cvičení v oblasti kybernetické obrany na podporu misí SBOP;

30. vyjadřuje politování nad stávajícími omezeními utajovaných systémů útvaru schopnosti vojenského plánování a vedení EU (MPCC), která snižují schopnosti tohoto útvaru; vyzývá proto ESVČ, aby útvaru MPCC urychleně poskytla nejmodernější autonomní a zabezpečený komunikační a informační systém, který bude schopen zpracovávat utajované údaje EU pro mise a operace SBOP a bude mít odpovídající úroveň ochrany a odolnosti a nasazené velitelství sil;

31. vyzývá k dalšímu začlenění kybernetické bezpečnosti do mechanismů EU pro reakci na krize a k tomu, aby byly propojeny stávající iniciativy, struktury a postupy v různých kybernetických komunitách s cílem posílit vzájemnou pomoc a operativní spolupráci mezi členskými státy, zejména pro případy významných kybernetických útoků, čímž by se zvýšila interoperabilita a posílilo společné porozumění kybernetické obraně; důrazně podtrhuje význam dalších cvičení, která by však měla probíhat častěji, a politických diskusí o řešení krizí, které budou založeny na scénářích, včetně diskusí o doložce o vzájemné pomoci (čl. 42 odst. 7 SEU) v případě hypotetického scénáře vážného kybernetického útoku, jenž je potenciálně považován za ozbrojený útok; vyzývá k tomu, aby tyto iniciativy posílily společné chápání prováděcích postupů pro vzájemnou pomoc nebo solidaritu v souladu s čl. 42 odst. 7 SEU a článkem 222 SFEU, a to i s konkrétním cílem uvést tyto postupy týkající se kybernetických útoků na členské státy EU do praxe; vítá komuniké z bruselského summitu NATO ze dne 14. června 2021, které znovu potvrdilo závazek NATO nepřetržitě využívat všechny své schopnosti k tomu, aby aktivně bránilo vzniku celé škály kybernetických hrozeb, chránilo před nimi a bojovalo proti nim, včetně rozhodnutí uplatnit článek 5, podle kterého jsou jednotlivé případy vyhodnocovány individuálně; vítá další diskuse o propojení rámce EU pro řešení krizí v oblasti kybernetické bezpečnosti a souboru nástrojů pro diplomacii v oblasti kybernetiky;

32. konstatuje, že EU je stále více zapojena do hybridních konfliktů s geopolitickými protivníky; zdůrazňuje, že tyto činy jsou obzvláště destabilizující a nebezpečné povahy, neboť stírají hranice mezi válkou a mírem, destabilizují demokracie a vyvolávají pochybnosti u cílových skupin obyvatelstva; připomíná, že tyto útoky samy o sobě často nejsou dostatečně závažné na to, aby aktivovaly článek 5 Smlouvy o NATO nebo čl. 42 odst. 7 SEU, ačkoli mají kumulativní strategický účinek a nelze je účinně řešit odvetnými opatřeními poškozených členských států; domnívá se, že EU by proto měla usilovat o nalezení řešení, které by tuto právní mezeru vyplnilo tak, že by přeformulovala čl. 42 odst. 7 SEU a článek 222 SFEU, aby se vyhradilo právo na kolektivní obranu pro případy nedosahující limitu pro kolektivní obranu a umožnilo členským státům, aby dobrovolně přijímaly kolektivní odvetná opatření, přičemž by na mezinárodní úrovni měla EU spolupracovat se spojenci na nalezení podobného řešení; zdůrazňuje, že toto řešení představuje jediný účinný prostředek boje proti ochromení reakce na hybridní hrozby a že jde o nástroj, který zvýší náklady našim protivníkům;

33. znovu opakuje, že společné silné schopnosti v oblasti odhalování pachatelů jsou jedním ze zásadních nástrojů pro posílení schopností EU a členských států a jsou zvláště důležitým prvkem účinné kybernetické obrany a kybernetického zastrašování; zdůrazňuje, že zlepšení sdílení informací, pokud jde o technické informace, analýzy a zpravodajství o hrozbách, by mezi členskými státy na úrovni EU mohlo umožnit společné přičítání odpovědnosti na této úrovni; uznává, že kybernetická obrana je do určité míry účinnější, pokud zahrnuje rovněž určité prostředky a opatření pro útok, a to za předpokladu, že jsou využity v souladu s mezinárodním právem; zdůrazňuje, že výslovné přičtení odpovědnosti za kybernetické útoky je užitečným odrazujícím nástrojem; vyzývá k tomu, aby bylo zváženo společné veřejné přičítání odpovědnosti za nepřátelské kybernetické útoky, včetně možnosti vypracovat pod záštitou ESVČ zprávy o chování konkrétních aktérů v kyberprostoru, přičemž tyto zprávy by představovaly souhrn státem financované nepřátelské činnosti v kyberprostoru zaměřené proti členským státům na úrovni EU;

34. domnívá se, že spolupráce mezi EU a NATO v oblasti kybernetické bezpečnosti má zásadní význam, neboť by mohla umožnit a posílit formální kolektivní přičítání odpovědnosti za nepřátelské kybernetické útoky a následné ukládání restriktivních sankcí a opatření; konstatuje, že pokud by pachatelé byli obeznámeni se seznamem možných protiopatření, jejich přiměřeností a vhodností a s tím, že jsou v souladu s mezinárodním právem, zejména s Chartou OSN (na základě závažnosti, rozsahu a cíle kybernetických útoků), bylo by dosaženo funkční odolnosti a účinného odrazujícího účinku;

35. vítá návrh místopředsedy Komise, vysokého představitele na podporu a usnadnění zřízení pracovní skupiny členských států EU pro zpravodajství v oblasti kybernetické bezpečnosti, která by působila v rámci Zpravodajského a informačního centra EU (INTCEN), s cílem pokročit ve strategické spolupráci v oblasti zpravodajství o kybernetických

Čtvrtek 7. října 2021

hrozbách a činnostech, aby se dále podpořilo získávání poznatků o situaci a rozhodování o společné diplomatické reakci; podporuje další pokrok ve společném souboru návrhů, zejména pokračující spolupráci se střediskem EU pro hybridní hrozby a oddělením NATO pro hybridní analýzy při sdílení situačního povědomí a analýz a při taktické a operativní spolupráci;

Upevnění partnerství a posílení úlohy EU v mezinárodním kontextu

36. domnívá se, že spolupráce s NATO v oblasti kybernetické obrany hraje důležitou úlohu při předcházení kybernetickým útokům, které mají dopad na kolektivní bezpečnost členských států, při odrazování od nich a při reakci na ně; vyzývá členské státy, aby v plném rozsahu sdílely důkazy a zpravodajské informace s cílem přispět k vytvoření seznamů kybernetických sankcí; vyzývá k posílení koordinace s NATO v této oblasti, a to prostřednictvím účasti na kybernetických cvičeních a společném výcviku, jako jsou paralelní a koordinovaná cvičení (PACE);

37. uznává, že EU a NATO by měly postupovat koordinovaně v případech, kdy nepřátelské subjekty ohrožují euroatlantické bezpečnostní zájmy; vyjadřuje znepokojení nad systematickým agresivním chováním v kyberprostoru, zejména ze strany Číny, Ruska a Severní Koreje, např. nad řadou kybernetických útoků nemířených proti vládním orgánům a soukromým společnostem; domnívá se, že spolupráce EU s NATO by se měla zaměřit na výzvy v oblasti kybernetiky, hybridních hrozeb, nastupujících a přelomových technologií, vesmíru, kontroly zbraní a jejich nešíření; naléhavě žádá EU a NATO, aby společně zajistily odolné, cenově dostupné a bezpečné vysokorychlostní sítě, které budou odpovídat unijním a vnitrostátním bezpečnostním normám a zajistí vnitrostátní a mezinárodní informační síť schopné šifrování citlivých údajů a komunikace;

38. vítá dohodu mezi skupinou CERT-EU a složkou NATO pro schopnost reakce na počítačové incidenty (NCIRC), jejímž cílem je zajistit schopnost reagovat na hrozby v reálném čase zlepšením prevence kybernetických incidentů, jejich odhalování a reakce na ně, a to jak v EU, tak v rámci NATO; zdůrazňuje rovněž, že je důležité zvýšit kapacity odborné přípravy, pokud jde o kybernetickou obranu v oblasti IT a kybernetických systémů, ve spolupráci se střediskem excelence NATO pro kybernetickou obranu (CCD COE) a Akademií NATO pro komunikaci a informace (NCI);

39. vyzývá k další spolupráci mezi EU a NATO, zejména pokud jde o požadavky na interoperabilitu kybernetické obrany, která by měla mít podobu hledání možné doplňkovosti, vzájemně prospěšného posilování kapacit, úsilí o přidružení příslušných struktur SBOP k iniciativě NATO nazvané „Federated Mission Networking“, zamezení zdvojení činností a uznání vzájemné příslušné odpovědnosti; naléhavě žádá o posílení stále strukturované spolupráce EU a iniciativy NATO pro inteligentní obranu, propojené síly a investiční závazek v oblasti obrany a o to, aby bylo podporováno sdružování a sdílení s cílem lépe využít součinnosti a účinnosti ve vztahu mezi dodavateli a koncovými uživateli; vítá pokrok, jehož bylo dosaženo v rámci spolupráce mezi EU a NATO v oblasti kybernetické obrany, zejména pokud jde o výměnu koncepcí a doktrín, vzájemnou účast na kybernetických cvičeních a vzájemné informování, zvláště o kybernetickém rozměru řešení krizí; navrhuje vytvoření společného informačního centra EU a NATO pro kybernetické hrozby a zřízení společné pracovní skupiny pro kybernetickou bezpečnost;

40. vyzývá k užší spolupráci v oblasti kybernetické obrany mezi členskými státy, orgány EU, spojenci NATO, OSN a Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE); v tomto ohledu vybízí k další podpoře opatření OBSE na budování důvěry v kyberprostor a zdůrazňuje, že je zapotřebí vyvinout účinné mezinárodní nástroje spolupráce, které přispějí k posílení budování kybernetických kapacit partnerů, a že je rovněž třeba vypracovat a prosazovat opatření na budování důvěry a navázat inkluzivní spolupráci s občanskou společností a zúčastněnými stranami; vítá význam globálního, otevřeného, svobodného, stabilního a bezpečného kyberprostoru, který byl zdůrazněn ve Strategii EU pro spolupráci v indicko-tichomořském regionu ze dne 19. dubna 2021; vyzývá k aktivnímu rozvíjení užších vazeb s podobně smýšlejícími demokraciemi v indicko-tichomořském regionu, jako jsou Spojené státy, Jižní Korea, Japonsko, Indie, Austrálie a Tchaj-wan, s cílem sdílet znalosti a zkušenosti a vyměňovat si informace o boji proti kybernetickým hrozbám; zdůrazňuje rovněž význam spolupráce s dalšími zeměmi, zejména v bezprostředním sousedství EU, s cílem pomoci budovat jejich kapacity na obranu proti hrozbám v oblasti kybernetické bezpečnosti; oceňuje podporu, kterou Komise poskytuje programům kybernetické bezpečnosti na západním Balkáně a v zemích Východního partnerství; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné respektovat mezinárodní právo, včetně celé Charty OSN, dodržovat široce uznávaný mezinárodní normativní rámec pro odpovědné chování států a přispět k probíhající diskusi o způsobech uplatňování mezinárodního práva v kyberprostoru v kontextu OSN;

Čtvrtek 7. října 2021

41. zdůrazňuje, že v oblasti kybernetické bezpečnosti je důležité udržet silné partnerství se Spojeným královstvím, které je jednou ze zemí s největším arzenálem kybernetické obrany; vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnost opětovného zahájení procesu zaměřeného na vypracování formálního a strukturovaného rámce pro budoucí spolupráci v této oblasti;

42. zdůrazňuje, že je třeba zajistit mír a stabilitu v kyberprostoru; vyzývá všechny členské státy a EU, aby během diskusí a iniciativ pod záštitou OSN zaujaly vedoucí postavení, např. tím, že navrhnou akční program, přijaly aktivní přístup k vytvoření mezinárodně sdíleného regulačního rámce a pomohly skutečně posílit odpovědnost a dodržování nově vznikajících norem a předcházet zneužívání digitálních technologií a aby podporovaly odpovědné chování států v kyberprostoru, a to na základě konsensuálních zpráv skupiny vládních odborníků OSN schválených Valným shromážděním OSN; vítá doporučení obsažená v závěrečné zprávě otevřené pracovní skupiny, zejména ohledně zavedení akčního programu; vybízí OSN, aby podporovala dialog mezi státy, výzkumnými pracovníky, akademickými pracovníky, organizacemi občanské společnosti, humanitárními aktéry a soukromým sektorem s cílem zajistit inkluzivní postupy tvorby politických opatření, pokud jde o nová mezinárodní ustanovení; vyzývá k zintenzivnění veškerého stávajícího mnohostranného úsilí, tak aby vytvoření normativního a regulačního rámce nepředstihl technologický vývoj a nové válečné metody; vyzývá k modernizaci struktur pro kontrolu zbraní s cílem zabránit vzniku digitální šedé zóny; vyzývá k posílení mírových misí OSN o schopnosti v oblasti kybernetické obrany v souladu s účinným prováděním jejich mandátů;

43. připomíná svůj postoj k zákazu vývoje, výroby a používání zcela autonomních zbraní, které umožňují vést útok bez přiměřeného lidského zásahu; vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise, členské státy a Evropskou radu, aby přijali společný postoj k autonomním zbraňovým systémům, který zajistí smysluplnou lidskou kontrolu nad zásadními funkcemi takových systémů; požaduje, aby bylo zahájeno mezinárodní jednání o právně závazném nástroji, který by plně autonomní zbraně zakázal;

44. zdůrazňuje význam spolupráce s vnitrostátními parlamenty za účelem výměny osvědčených postupů v oblasti kybernetické obrany;

o

o o

45. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, agenturám EU zapojeným v oblasti obrany a kybernetické bezpečnosti, generálnímu tajemníkovi NATO a parlamentům členských států EU.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0413

Arktida: příležitosti, obavy a bezpečnostní výzvy**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o Arktidě: příležitosti, obavy a bezpečnostní výzvy (2020/2112(INI))**

(2022/C 132/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské Unii, zejména články 21, 22, 34 a 36, a na část pátou Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 9. října 2008 o správě arktické oblasti ⁽¹⁾, ze dne 20. ledna 2011 o udržitelné politice EU pro nejsevernější oblasti ⁽²⁾, ze dne 12. března 2014 o strategii EU pro arktickou oblast ⁽³⁾, ze dne 16. března 2017 k integrované politice Evropské unie pro Arktidu ⁽⁴⁾, ze dne 3. července 2018 o diplomacii v oblasti klimatu ⁽⁵⁾ a ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze ⁽⁶⁾,
- s ohledem na Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, kterou Valné shromáždění OSN přijalo dne 13. prosince 2007,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy ⁽⁷⁾,
- ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2008 nazvané „Evropská unie a arktická oblast“ (COM(2008)0763) a na společná sdělení ze dne 26. června 2012 s názvem „Vývoj politiky Evropské unie vůči arktické oblasti: pokrok od roku 2008 a další kroky“ (JOIN(2012)0019) a ze dne 27. dubna 2016 nazvané „Integrovaná politika Evropské unie pro Arktidu“ (JOIN(2016)0021),
- s ohledem na příslušná doporučení delegace pro severní spolupráci a pro vztahy se Švýcarskem a Norskem, ve Smíšeném parlamentním výboru EU-Island a Smíšeném parlamentním výboru Evropského hospodářského prostoru (DEEA),
- s ohledem na shrnutí výsledků veřejné konzultace o politice EU pro arktickou oblast z ledna 2021,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 ⁽⁸⁾ a na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 (COM(2019)0640) o Zelené dohodě pro Evropu,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC),
- s ohledem na dohodu přijatou v Paříži dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran UNFCCC (Pařížská dohoda),
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. prosince 2009 o otázkách týkajících se Arktidy, ze dne 12. května 2014 o vývoji politiky Evropské unie vůči arktické oblasti, ze dne 20. června 2016 o Arktidě, ze dne 21. listopadu 2019 o řešení v oblasti kosmického prostoru pro udržitelnou arktickou oblast a ze dne 9. prosince 2019 o politice EU pro arktickou oblast,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 9 E, 15.1.2010, s. 41.⁽²⁾ Úř. věst. C 136 E, 11.5.2012, s. 71.⁽³⁾ Úř. věst. C 378, 9.11.2017, s. 174.⁽⁴⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 136.⁽⁵⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 32.⁽⁶⁾ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 28.⁽⁷⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.⁽⁸⁾ Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na závěry Rady ze dne 15. května 2017 o původním obyvatelstvu a na společný pracovní dokument útvarů ze dne 17. října 2016 o provádění vnější politiky EU týkající se původního obyvatelstva (SWD(2016)0340),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2008 o Evropské unii a arktické oblasti (COM(2008)0763),
- s ohledem na Ilulissatskou deklaraci pěti arktických pobřežních států (Spojených států, Ruska, Kanady, Norska a Dánska), která byla oznámena dne 28. května 2008 a znovu potvrzena v květnu 2018,
- s ohledem na zřízení Rady států Baltského moře (CBSS) a Rady Barentsova euroarktického regionu (BEAC),
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2014/137/EU ze dne 14. března 2014 o vztazích mezi Evropskou unií na jedné straně a Grónskem a Dánským královstvím na straně druhé,
- s ohledem na globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie z června 2016,
- s ohledem na národní strategie pro arktickou oblast, zejména strategie arktických států, konkrétně Dánského království, Švédska a Finska, jakož i strategie dalších členských států EU a EHP,
- s ohledem na strategii Evropské unie pro námořní bezpečnost,
- s ohledem na Kosmickou strategii pro Evropu, kterou Komise zveřejnila dne 26. října 2016 (COM(2016)0705),
- s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS) uzavřenou dne 10. prosince 1982 a platnou od 16. listopadu 1994,
- s ohledem na úmluvu UNESCO ze dne 16. listopadu 1972 o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví,
- s ohledem na Úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu,
- s ohledem na Dohodu o prevenci neregulovaného rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu ze dne 3. října 2018 (dále jen „dohoda o rybolovu ve střední části Severního ledového oceánu“),
- s ohledem na Úmluvu o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (OSPAR),
- s ohledem na Mezinárodní kodex pro lodě plující v polárních vodách (polární kodex), který přijala Mezinárodní námořní organizace (IMO),
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS) z roku 1974, Mezinárodní úmluvu o zamezení znečištění moří z lodí (MARPOL) z roku 1973 ve znění protokolu z roku 1978 a protokolu z roku 1997, Mezinárodní úmluvu o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (STCW) z roku 1978 ve znění z let 1995 a 2010, Úmluvu o mezinárodních pravidlech pro zabránění srážkám na moři (COLREG) z roku 1972, Úmluvu o usnadnění mezinárodní námořní dopravy (FAL) z roku 1965 a Mezinárodní úmluvu o námořní pátrání a záchraně (SAR) z roku 1979,
- s ohledem na Svalbardskou smlouvu (dříve Smlouvu týkající se souostroví Špicberky) ze dne 9. února 1920,
- s ohledem na Ottawskou deklaraci ze dne 19. září 1996, kterou byla ustavena Arktická rada,
- s ohledem na prohlášení přijatá na parlamentním fóru Severní dimenze v norském Bodø v listopadu 2019, v Bruselu v listopadu 2017, v islandském Reykjavíku v květnu 2015, v ruském Archangelsku v listopadu 2013, v norském Tromsø v únoru 2011 a v Bruselu v září 2009,
- s ohledem na tři právně závazné dohody sjednané pod záštitou Arktické rady, konkrétně na dohodu z roku 2011 o spolupráci při pátrání a záchraně ve vzduchu a na moři v Arktidě, dohodu z roku 2013 o spolupráci v oblasti znečištění mořského prostředí v Arktidě ropou, připravenosti a reakci na takové znečištění a na dohodu z roku 2017 o posílení mezinárodní vědecké spolupráce v arktické oblasti,

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na prohlášení ze 14. konference stálého výboru poslanců parlamentů z arktické oblasti konané ve dnech 13. a 14. dubna 2021,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. září 2020 nazvané „Odolnost proti nedostatku kritických surovin: zmapování cesty k lepšímu zabezpečení a udržitelnosti“ (COM(2020)0474),
 - s ohledem na Arktické fórum EU, které se konalo v roce 2019 ve švédském Umeå,
 - s ohledem na zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC), zejména na zvláštní zprávu o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu a na zvláštní zprávu o globálním oteplování o 1,5 °C,
 - s ohledem na souhrnnou zprávu z konzultace fóra zúčastněných stran v arktické oblasti, jejímž cílem bylo určit klíčové investiční priority v Arktidě a způsoby, jak zefektivnit budoucí programy financování EU pro tuto oblast, a která byla vydána dne 21. prosince 2017,
 - s ohledem na strategickou zprávu Evropského centra politické strategie z července 2019 nazvanou „Chůze po tenkém ledu: Vyvážená arktická strategie pro EU“,
 - s ohledem na Severoatlantickou smlouvu, na komuniké ze summitu ve Varšavě vydané hlavami států a předsedy vlád účastnickými se zasedání Severoatlantické rady ve Varšavě ve dnech 8.–9. července 2016 a na analýzu a doporučení reflexní skupiny jmenované generálním tajemníkem NATO s názvem „NATO 2030: Spojení pro nový věk“,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0239/2021),
- A. vzhledem k tomu, že v posledních desetiletích byla Arktida mírovou oblastí, v níž nepanovalo napětí a jež se vyznačovala mezinárodní spoluprací mezi osmi arktickými státy (Dánskem, Švédskem, Finskem, Islandem, Norskem, Ruskem, Kanadou a Spojenými státy americkými); vzhledem k tomu, že arktické státy a mezinárodní společenství by ji proto měly takto zachovat a nadále projevovat politickou vůli spolupracovat a řešit sporné otázky v souladu s mezinárodním právem;
- B. vzhledem k tomu, že geopolitický význam této oblasti roste, a vzhledem k tomu, že budoucnost Arktidy a globální výzvy, jimž arktická oblast čelí a které jdou nad rámec výzev přímořských arktických států, vyžadují víceúrovňovou správu, přičemž je třeba usilovat o regionální spolupráci a mezinárodní řešení; vzhledem k přímé vazbě mezi geopolitikou a bezpečností Arktidy a její environmentální situací, která je silně ovlivněna důsledky lidské činnosti v jiných oblastech planety;
- C. vzhledem k tomu, že komplexní model správy Arktidy, jehož jádrem je mezinárodní právo, se ukázal být účinný a spolehlivý; vzhledem k tomu, že spolupráce se ukázala být nejužitečnějším způsobem, jak navázat vztahy mezi arktickými státy;
- D. vzhledem k tomu, že stávající rámec pro správu arktické oblasti, jehož ústředním bodem je Arktická rada, posledních 25 let významně přispívá ke stabilitě této oblasti; vzhledem k tomu, že Arktická rada je hlavním fórem pro spolupráci v arktické oblasti a její pracovní skupiny slouží jako prostor pro pozitivní a konstruktivní mezinárodní spolupráci;
- E. vzhledem k tomu, že činnost Arktické rady má zásadní význam pro zajištění mírové a konstruktivní spolupráce mezi arktickými státy a vedla k několika závazným dohodám mezi nimi; vzhledem k tomu, že arktická oblast byla v minulosti relativně nedotčena globálními geopolitickými konflikty, ale její vojenský význam a geopolitická strategická úloha se zvyšují; vzhledem k tomu, že bezpečnost Arktidy a politika, která se jí týká, jsou stále více propojeny s globálními otázkami, přičemž vývoj mimo Arktidu pravděpodobně bude mít důsledky pro arktickou oblast a naopak, z čehož vyplývá, že je třeba o to více usilovat o to, aby se na Arktidu nepřenesly geopolitické napětí a konflikty panující v jiných regionech;
- F. vzhledem k tomu, že EU plně podporuje závazek Arktické rady týkající se dobrých životních podmínek obyvatel Arktidy, udržitelného rozvoje této oblasti a ochrany životního prostředí Arktidy, včetně zdraví ekosystémů, zachování a obnovy biologické rozmanitosti a zachování a udržitelného řízení přírodních zdrojů;

Čtvrtek 7. října 2021

- G. vzhledem k tomu, že EU se dlouhodobě zasazuje o úzkou spolupráci v arktické oblasti a po desetiletí se angažuje v Arktidě prostřednictvím svého zapojení do politiky Severní dimenze s Ruskem, Norskem a Islandem, účasti na zřízení Rady států Baltského moře (CBSS), své spolupráce v evropsko-arktické oblasti Barentsova moře, zejména v Radě Barentsova euroarktického regionu a Regionální radě Barentsova moře, svých strategických partnerství s Kanadou a USA a své aktivní účasti v Arktické radě; vzhledem k tomu, že EU přispěla na regionální rozvoj a přeshraniční spolupráci v evropské Arktidě více než jednou miliardou EUR;
- H. vzhledem k tomu, že základem mezinárodního zapojení a spolupráce v Arktidě je mezinárodní právo; vzhledem k tomu, že by měla být znovu potvrzena a posílena Úmluva OSN o mořském právu (UNCLOS) a úmluvy Mezinárodní námořní organizace (IMO), které poskytují rámec pro mezinárodní spolupráci a činnost v otázkách týkajících se Severního ledového oceánu; vzhledem k tomu, že úmluva UNCLOS stanoví právní rámec, v němž musí být prováděny veškeré činnosti v oceánech a mořích, přiznává pobřežním státům hospodářská práva nad jejich výlučnými ekonomickými zónami i nad jejich kontinentálními šelfy a stanoví, že volné moře nepodléhá svrchovanosti žádného státu; vzhledem k tomu, že všechny arktické pobřežní státy v Ilulissatově deklaraci potvrdily, že při správě Severního ledového oceánu budou dodržovat mezinárodní právo, zejména úmluvu UNCLOS; vzhledem k tomu, že IMO stanoví celosvětové regulační normy pro bezpečnost, zabezpečení a environmentální výkonnost mezinárodní lodní dopravy;
- I. vzhledem k tomu, že Arktida je výrazně a stále více postihována dramatickým dopadem změny klimatu a úbytku biologické rozmanitosti, včetně rostoucích teplot, měnícího se stavu ledu, lesních požárů, stoupající hladiny moří, měnících se klimatických modelů, invazních nepůvodních druhů, závažného úbytku biologické rozmanitosti a tání permafrostu, což postihuje celou planetu, ale představuje rovněž riziko pro místní infrastrukturu; vzhledem k tomu, že místní adaptační strategie a ochranu arktického ekosystému nelze oddělit od globálního rámce opatření v oblasti klimatu a důležitou součástí této spolupráce je provádění Pařížské dohody;
- J. vzhledem k tomu, že některé části Arktidy mají nejvyšší koncentraci plastového odpadu na světě, který již postihuje arktické živočichy a představuje riziko kontaminace potravinového řetězce, což bude mít v konečném důsledku dopad na člověka;
- K. vzhledem k tomu, že alarmující tempo tání ledovců v Arktidě je způsobeno změnou klimatu a faktory, které mají původ především mimo Arktidu; vzhledem k tomu, že změna klimatu by měla být vnímána jako multiplikátor hrozeb, což prohlubuje stávající trendy, napětí a nestabilitu;
- L. vzhledem k tomu, že tání ledovců v arktické oblasti a z toho vyplývající nárůst hladiny moří by měly závažné globální dopady na životní prostředí, hospodářství a lidskou bezpečnost; vzhledem k tomu, že tání grónského ledovce by mohlo způsobit nárůst hladiny moří na celém světě až o 7,2 metru, což by vedlo k zaplavení mnoha regionů po celé planetě; vzhledem k tomu, že někteří obyvatelé arktické oblasti již zažívají následky tání ledovců a stali se klimatickými uprchlíky, což vede k migračním tokům z těchto míst do sousedních zemí; vzhledem k tomu, že tající led v Grónsku rovněž mění biologickou rozmanitost;
- M. vzhledem k tomu, že mezi různými hrozbami, kterým je Arktida vystavena v důsledku lidské činnosti, je obzvláště znepokojivé tání permafrostu; vzhledem k tomu, že permafrost pokrývá přibližně 24 % půdy na severní polokouli, zejména v rozlehlých oblastech severního Ruska; vzhledem k tomu, že permafrost obsahuje velké množství nebezpečného metanu a CO₂, a že při jeho tání dochází k uvolňování skleníkových plynů do atmosféry, což přispívá ke globálnímu oteplování; vzhledem k tomu, že tání permafrostu může nečekaně změnit ekosystémy a ovlivnit bezpečnost;
- N. vzhledem k tomu, že ačkoli problémy Arktidy jsou převážně způsobeny globální změnou klimatu a činnostmi mimo arktickou oblast, dopady změny klimatu jsou v Arktidě obzvláště patrné, neboť Arktida se zahřívá třikrát rychleji než celosvětový průměr a mořský led v arktické oblasti nebyvalou rychlostí taje, přičemž stoupající hladina moří má obrovský sociální, environmentální a hospodářský dopad nejen na samotnou oblast, ale i na celý svět; vzhledem k tomu, že tyto dopady mění regionální ekosystém, geografii a hospodářství tím, že potenciálně otevírají nové dopravní trasy, posilují obchod, umožňují přístup k vzácným přírodním zdrojům a vedou k rozšiřování výzkumné činnosti, rybolovu a cestovního ruchu; vzhledem k tomu, že některé z těchto změn nabízejí obrovský potenciál pro technologicky vyspělý a udržitelný hospodářský rozvoj šetrný k životnímu prostředí; vzhledem k tomu, že výzvy, jimž Arktida čelí, zejména změna klimatu, jsou odpovědností celého světa; vzhledem k tomu, že EU by měla na tyto výzvy reagovat, a to jak vlastními závazky, tak poskytováním pomoci ostatním;

Čtvrtek 7. října 2021

- O. vzhledem k tomu, že ekologické katastrofy v Arktidě, které způsobuje člověk, zejména při těžbě ropy a jiných arktických zdrojů, je obtížné omezit a zvládat a odstranění způsobených škod s sebou může nést vysoké náklady; vzhledem k tomu, že největší ropná skvrna v Arktidě vznikla na Sibiři v květnu 2020, kdy se u ruského města Norilsk vylilo do okolní země a vody více než 20 000 tun motorové nafty, přičemž stále probíhají sanační práce;
- P. vzhledem k tomu, že účinky změny klimatu, které se v Arktidě projevují převážně v důsledku faktorů zvenčí, a obnovení geopolitického soupeření v regionu představují faktory, které komplikují udržitelný rozvoj a zachování tradičních zdrojů obživy v nestabilním prostředí Arktidy, a mohou mít dopad na bezpečnost a udržitelný hospodářský rozvoj regionu;
- Q. vzhledem k tomu, že geoeconomický význam tohoto regionu rychle roste v důsledku stoupajícího zájmu o jeho bohaté přírodní zdroje, včetně kritických surovin, a vznikajícím novým námořním trasám a potenciálu, který nabízejí z hlediska námořní dopravy; vzhledem k tomu, že arktické země mají sice právo využívat zdroje na svém vlastním území, zároveň ale mají povinnost tak činit odpovědným způsobem; vzhledem k tomu, že průzkum a využívání arktických zdrojů s sebou nese značná rizika pro zranitelné ekosystémy v tomto regionu a jeho místní obyvatelstvo; vzhledem k tomu, že v roce 2019 směřovala velká část vývozu energie, kovů, nerostů a ryb z arktických států do EU a Spojeného království;
- R. vzhledem k tomu, že se v důsledku tání ledovců otevírá možnost proplouvat Severozápadní cestou, Severní mořskou cestou a v budoucnu i Transpolární námořní cestou; vzhledem k tomu, že přírodní zdroje arktické oblasti z velké části spadají pod vnitrostátní jurisdikce arktických států a že vlastnictví těchto zdrojů je nesporné; vzhledem k tomu, že potřeba vyvinout a nalézt udržitelná řešení pro výrobu energie a dopravu zvýšila celosvětovou poptávku po prvcích vzácných zemin, čímž se do popředí pozornosti dostaly převážně nevyužité přírodní zdroje Arktidy; vzhledem k tomu, že arktická oblast má velkou zásobu minerálů vzácných zemin; vzhledem k tomu, že 90 % celosvětové produkce vzácných zemin pochází v současnosti z Číny;
- S. vzhledem k tomu, že primární odpovědnost za udržitelný rozvoj Arktidy sice nesou arktické státy, avšak nelze popřít významný dopad vnějších faktorů, a mezinárodní společenství má proto povinnost učinit vše, co je v jeho silách, aby arktickou oblast chránilo a zajistilo její stabilitu a bezpečnost;
- T. vzhledem k tomu, že polární Arktida je domovem více než čtyř milionů lidí, včetně více než 40 různých původních národů a místních komunit a půl milionu občanů EU; vzhledem k tomu, že jediné uznané původní obyvatelstvo EU, Sámové, žije v polárních oblastech ve Finsku a Švédsku a rovněž v Norsku a Rusku; vzhledem k tomu, že původní a místní obyvatelé hrají při udržitelném nakládání s přírodními zdroji a ochraně biologické rozmanitosti zásadní úlohu; vzhledem k tomu, že demografie je důležitá pro regionální rozvoj;
- U. vzhledem k tomu, že spolupráce v oblasti vědeckého výzkumu je nyní více než kdy jindy klíčová pro překonání výzev, které přináší závažné zhoršování životního prostředí a změna klimatu;
- V. vzhledem k tomu, že EU přispěla více než 200 miliony EUR na výzkum Arktidy prostřednictvím programu Horizont 2020;
- W. vzhledem k tomu, že EU je odhodlána usilovat o otevřenou a bezpečnou globální námořní oblast v souladu s globální strategií EU a strategií námořní bezpečnosti EU;
- X. vzhledem k tomu, že angažovanost EU v arktické oblasti je založena na historii, geografii, hospodářství a výzkumu; vzhledem k tomu, že je třeba zdůraznit význam udržitelného rozvoje, politiky soudržnosti a přeshraniční spolupráce pro zmírnění geopolitického napětí; vzhledem k tomu, že EU jako globální hráč soustavně prokazuje své odhodlání usilovat o mírovou, spolupracující, udržitelnou a prosperující Arktidu s čistým životním prostředím a jejím cílem je zajistit lidem žijícím v Arktidě udržitelnou budoucnost; vzhledem k tomu, že EU jasně uvedla, že je připravena hrát ještě významnější úlohu;
- Y. vzhledem k tomu, že EU je schopna různými způsoby přispívat k řešení potenciálních nových výzev a k předcházení konfliktům v Arktidě;

Čtvrtek 7. října 2021

- Z. vzhledem k tomu, že dosud nepadlo rozhodnutí o žádosti EU stát se plnohodnotným pozorovatelem v Arktické radě, kterou členové Arktické rady přijali v roce 2013; vzhledem k tomu, že konečné rozhodnutí bylo odloženo v důsledku odporu některých členů Arktické rady; vzhledem k tomu, že Parlament tuto žádost již dříve podpořil; vzhledem k tomu, že se EU aktivně účastní práce příslušných skupin, pracovních skupin a odborných skupin Arktické rady; vzhledem k tomu, že široké spektrum regionálních kompetencí, odborných znalostí a stávajících iniciativ EU může sloužit jako rámec pro společné projekty;
- AA. vzhledem k tomu, že Francie, Německo, Nizozemsko, Polsko, Španělsko a Itálie, které jsou pozorovatelskými zeměmi v Arktické radě, se v arktické oblasti významně angažují a mají značný zájem na tom, aby i v budoucnu probíhal dialog a spolupráce s Arktickou radou; vzhledem k tomu, že Estonsko a Irsko požádaly o status pozorovatele v Arktické radě;
- AB. vzhledem k tomu, že Island a Norsko jsou coby angažovaní a spolehliví partneři přidružení k EU prostřednictvím dohody o EHP a Schengenské dohody;
- AC. vzhledem k tomu, že stabilita Arktidy je již dlouho relativně dobře zachována, je však stále více ovlivněna rostoucím mezinárodním zájmem o tuto oblast a mění se bezpečnostní situací, včetně postupné remilitarizace Ruské federace v této oblasti; vzhledem k tomu, že hospodářské a vojenské investice Ruské federace v Arktidě výrazně převyšují investice ostatních arktických států; vzhledem k tomu, že Ruská federace zřídila nové a zmodernizovala staré vojenské základny v severních regionech a posílila strategii a zbraně A2/AD (bránící vstupu protivníka na určité území), které mají omezit právo plavby strategickou Severní mořskou cestou, o níž nepravdivě tvrdí, že se jedná o vnitrozemskou vodní cestu; vzhledem k tomu, že Rusko povýšilo své Severní loďstvo na úroveň vojenského okruhu a posílilo jednotlivé složky svých ozbrojených sil, které jsou mimo jiné vybaveny novými ponorkami, ledoborci s jaderným i konvenčním pohonem a bojeschopnými radary a raketovými systémy; vzhledem k tomu, že se Rusko vrátilo ke koncepci mořské obranné linie, jejímž cílem je chránit jeho strategická zařízení rozmístěná od Barentsova moře až po Beringovu úžinu; vzhledem k tomu, že Rusko rovněž posílilo své námořní a vzdušné hlídky, zvýšilo aktivitu svých ponorek a rozvíjelo svou taktiku v oblasti elektronického boje, což je velmi znepokojivý vývoj; vzhledem k tomu, že tento geopolitický vývoj vedl k častějšímu pořádání vojenských cvičení, rozmísťování vojenských sil, posilování hlídek a navýšení investic do kapacit v Arktidě; vzhledem k tomu, že militarizace oblasti je v rozporu s principem spolupráce, kterým se vztah mezi státy v arktické oblasti dosud řídil;
- AD. vzhledem k tomu, že region Barentsova moře je hlavní zkušební oblastí pro systémy balistických střel i systémů střel s plochou dráhou letu, přičemž jaderné zkoušky se provádějí především v oblasti východně od Nové země;
- AE. vzhledem k tomu, že Rusko porušilo svrchovanost a územní celistvost svých mírumilovných sousedů, když bránilo ve svobodě plavby v Azovském, Černém a Baltském moři, což vše nelze při posuzování budoucích scénářů zachování současného mírového soužití v Arktidě opomíjet;
- AF. vzhledem k tomu, že velké znepokojení vyvolávají rozsáhlé projekty a iniciativy Číny; vzhledem k tomu, že Čína vydala v lednu 2018 svou první bílou knihu o politice pro arktickou oblast a dlouhodobě se snaží posílit své postavení v Arktidě, přičemž se prohlásila za „stát blízký arktické oblasti“ s ambicí stát se „polární mocností“, a posiluje spolupráci v Arktidě s Ruskem; vzhledem k tomu, že Čína vytvořila v rámci své iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“ tzv. polární hedvábnou stezku pro obchod směřující přes arktickou oblast a zorganizovala regionální vědecké průzkumné mise, zřídila výzkumná střediska v Arktidě a vyvinula 24 družic na pozorování polárních oblastí; vzhledem k tomu, že Čína se aktivně účastní Arktické rady a zapojila se do dvoustranné spolupráce s jednotlivými arktickými státy a dalšími zúčastněnými stranami s cílem získat podporu pro své iniciativy;
- AG. vzhledem k tomu, že většina arktických aktérů aktualizovala své strategie s ohledem na rychle se měnící situaci v Arktidě a rostoucí hospodářský a geostrategický význam této oblasti;

Mezinárodní spolupráce jako základ bezpečné, stabilní, prosperující a přístupné Arktidy, v níž panuje mír

1. potvrzuje, že Arktida má pro EU, která se řadí mezi subjekty zainteresované na Arktidě a globální aktéry, strategický a politický význam, a zdůrazňuje závazek EU být odpovědným aktérem, který usiluje o dlouhodobý udržitelný a mírový rozvoj této oblasti prostřednictvím plné spolupráce s mezinárodními partnery; považuje za zásadní, aby všechny zúčastněné strany, včetně EU a jejích členských států, usilovaly o zachování mírové a intenzivní mezinárodní a regionální

Čtvrtek 7. října 2021

spolupráce, vědeckého výzkumu a prosperity v Arktidě a o to, aby se v této oblasti nezvyšovalo napětí, a aby reagovaly na velmi znepokojivé dopady a důsledky změny klimatu v této oblasti; domnívá se, že Arktida hraje klíčovou úlohu při udržování ekologické rovnováhy planety, vyjadřuje uspokojení nad tím, že tato oblast je již dlouhou dobu místem míru a plodné mezinárodní spolupráce, a blahopřeje Arktické radě k 25. výročí jejího založení, neboť se jedná o hlavní fórum pro spolupráci v arktické oblasti, které prokázalo svou schopnost spolupracovat konstruktivně a v pozitivním duchu;

2. podporuje tři základní pilíře integrované politiky EU pro Arktidu, a to ambiciózní reakci na změnu klimatu a ochranu životního prostředí Arktidy, podporu udržitelného rozvoje a posílení mezinárodní spolupráce; zdůrazňuje význam vyvážené politiky EU pro arktickou oblast a je toho názoru, že EU má jedinečné předpoklady k tomu, aby pomáhala koordinovat a doplňovat politiky členských států pro arktickou oblast, a zdůrazňuje proto potřebu větší soudržnosti mezi vnitřními a vnějšími politikami EU, pokud jde o záležitosti týkající se Arktidy; naléhavě vyzývá EU, aby ve vhodných případech začlenila arktický rozměr do svých odvětvových politik;

3. zdůrazňuje významnou úlohu pozorovatelů v Arktické radě, kteří díky své dlouhodobé vědecké a politické spolupráci v Arktidě získali cenné zkušenosti; vítá v tomto ohledu pokračující dialog mezi pozorovateli a arktickým předsednictvím Rady; podporuje žádost EU stát se plnohodnotným pozorovatelem v Arktické radě a vybízí členy Arktické rady, aby této žádosti EU vyhověli; zdůrazňuje však, že EU je pozorovatelem Arktické rady fakticky již nyní, neboť má možnost účastnit se jejích aktivit a přispívat k nim za stejných podmínek jako ostatní pozorovatelé;

4. zdůrazňuje, že EU musí přispívat k posílení mnohostranné správě Arktidy, podporovat udržitelné využívání zdrojů a chránit a zachovávat Arktidu v součinnosti s jejími obyvateli; vyzývá EU, aby i nadále přispívala k činnosti Arktické rady svými odbornými znalostmi a financováním a více se zapojovala do pracovních skupin Arktické rady a jejích různých projektů; domnívá se, že severní oblast by měla být považována za součást severního sousedství EU s větší účastí na stávajících fórech; zdůrazňuje, že Severní dimenze slouží jako konstruktivní aréna pro přeshraniční spolupráci s úspěšným modelem pro odvětvovou spolupráci, kde EU rovným dílem přispívá ke společné politice s Ruskem, Norskem a Islandem, jakož i s dalšími pozorovateli; vítá další praktickou spolupráci v široké škále oblastí; zdůrazňuje spolupráci mezi místními a celonárodními státními i nestátními subjekty v rámci Rady Barentsova euroarktického regionu, jejímž je EU plnoprávným členem, v otázkách, které mají zvláštní význam pro oblast Barentsova moře; konstatuje, že Rada Barentsova euroarktického regionu sehrává důležitou úlohu při budování důvěry a vzájemného porozumění na Severu a současně posiluje spolupráci mezi arktickými zeměmi; konstatuje, že EU by se měla rovněž snažit účastnit se dalších politických fór souvisejících s rozvojem arktické oblasti;

5. vítá probíhající aktualizaci politiky EU pro arktickou oblast, která by měla odrážet zájem EU o Arktidu a řešit výzvy s ní spojené, k nimž patří na jedné straně zvýšená mezinárodní pozornost a na straně druhé klimatické, environmentální, geopolitické a geoeconomické změny v této oblasti; domnívá se, že tato politika by měla zahrnovat nové aktéry, jako je Čína, a že bezpečnostní rozměr Arktidy by měl být řešen v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU; je zejména přesvědčen o tom, že aktualizovaná politika by měla zahrnovat komplexní přístup k bezpečnosti, který se zabývá obzvláště pojmy životního prostředí a zdraví a také otázkami námořní bezpečnosti; konstatuje, že takto komplexní aktualizovaná politika založená na konsenzu mezi všemi členskými státy umožní EU hrát v tomto regionu účinnou, proaktivní a ambicióznější úlohu s přihlédnutím k naléhavým výzvám souvisejícím se změnou klimatu a rostoucím geopolitickým významem Arktidy, ale bude rovněž sloužit zájmům občanů EU, zejména těch, kteří žijí v Arktidě, a zejména zájmům původních obyvatel; zdůrazňuje, že tato politika musí odrážet vnitřní i vnější rozměr vztahů EU s Arktidou a měla by zahrnovat rozměr udržitelné konektivity s cílem vyřešit klíčové problémy, s nimiž se obyvatelé Arktidy potýkají, jako je zajištění kvalitního internetového připojení;

6. je toho názoru, že nová politika EU pro arktickou oblast by měla být ve větším rozsahu využívána jako příležitost ke zvýšení informovanosti a angažovanosti občanů EU, akademické obce a podniků v otázkách týkajících se Arktidy; vyzývá k vytvoření jednotného arktického portálu, který by zahrnoval všechny iniciativy a činnosti orgánů EU týkající se Arktidy;

7. konstatuje, že zájem o Arktidu a její zdroje roste; je hluboce znepokojen negativními dopady změny klimatu, zejména rychlým táním ledu a nadměrným využíváním zdrojů, které vytvářejí nové prvky a skutečnosti pro určité formy hospodářského rozvoje a vedou k dalšímu narušení stále křehčích arktických ekosystémů;

Čtvrtek 7. října 2021

8. zdůrazňuje, že komplexní model správy založený na mezinárodním právu přináší prospěch všem arktickým státům a celé oblasti a zajišťuje předvídatelnost a stabilitu v této oblasti; zdůrazňuje, že stávající regionální struktury posilují důvěru a spolupráci mezi arktickými státy; zdůrazňuje, že za řešení problémů na svých územích nesou hlavní odpovědnost arktické státy; poukazuje však na skutečnost, že vnější faktory mají klíčový dopad na současné a budoucí výzvy regionu; opakuje, že mezinárodní právo je základním kamenem právního rámce upravujícího mezinárodní vztahy v Arktidě, a zdůrazňuje, že pokud jde o mírové urovnávání námořních sporů a různé postupy řešení sporů týkajících se vymezení arktického pevninského šelfu a otázek svrchovanosti v rámci Arktidy, pokud jde o teritoriální moře, má zásadní význam úmluva UNCLOS jakožto základ pro veškerou námořní činnost, zejména část XV této úmluvy; opakuje svou výzvu EU a členským státům, aby hrály významnější úlohu při účinném provádění mezinárodních úmluv, a vyzývá Spojené státy k ratifikaci úmluvy UNCLOS; zdůrazňuje rovněž význam mezinárodních orgánů zřízených v rámci úmluvy UNCLOS, včetně Komise pro hranice kontinentálního šelfu (CLCS), Mezinárodního úřadu pro mořské dno (ISA) a Mezinárodního tribunálu pro mořské právo (ITLOS), ale i platform, jako je Arktická rada, Konference poslanců arktické oblasti, Barentsova evropsko-arktická rada, Severní dimenze a Organizace spojených národů, a je i nadále odhodlán výrazně a aktivně se podílet na parlamentní spolupráci v záležitostech týkajících se Arktidy;

9. uznává status svrchovanosti arktických států a jejich svrchovaná práva v souladu s mezinárodním právem; je přesvědčen, že zásadní význam má zachování výsledků dosažených během tří desetiletí mírové spolupráce; zdůrazňuje, že by měla být plně využita schopnost EU poskytovat řešení možných bezpečnostních výzev; zdůrazňuje, že vzhledem k množství složitých a vzájemně propojených otázek souvisejících s hospodářským, environmentálním a bezpečnostním rozvojem Arktidy je nezbytné, aby se dialog o bezpečnostních potřebách regionu odehrával na globální, regionální i místní úrovni;

Změna klimatu v Arktidě

10. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zjištěními zvláštní zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu, podle nichž globální oteplování vedlo v posledních desetiletích k rozsáhlému zmenšování kryosféry, masivnímu úbytku ledového příkrovu a ledovců, ke snížení sněhové pokrývky a velikosti a tloušťky ledovců v arktické oblasti a ke zvýšení teploty permafrostu; je velmi znepokojen tím, jaké důsledky bude mít tání permafrostu, jež přinese rozšíření bakterií a virů, které byly po staletí nebo tisíciletí v nečinnosti, na veřejné zdraví a bezpečnost;

11. poukazuje na znepokojivou míru úbytku biologické rozmanitosti Arktidy a vyjadřuje hluboké znepokojení nad zjištěními uvedenými v globální hodnotící zprávě IPBES o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách; zdůrazňuje, že úbytek biologické rozmanitosti není způsoben pouze změnou klimatu, ale také těžbou v oceánech, která se podle IPBES v arktické oblasti s přibývajícím táním pravděpodobně ještě rozšíří;

12. je znepokojen zprávami, že bakterie, jež se uvolňují při rozmrazování permafrostu, uvolňují uhlík poškozující klima, a že společně s viry mohou představovat vážnou zdravotní hrozbu pro zvířata i pro člověka; poznamenává, že změna klimatu a tání permafrostu mají škodlivé dopady na schopnost žít a pracovat v regionu, neboť vedou k zániku nebo degradaci stávající infrastruktury, silnic a budov a rovněž k řadě průmyslových a dopravních nehod, a ohrožují kulturní a památkové lokality a tradiční způsob života původních obyvatel;

13. zdůrazňuje, že by EU měla při ochraně a rozvoji regionu uplatňovat politiku, která zajistí, že opatření řešící environmentální problémy zohlední zájmy obyvatel arktické oblasti, včetně původního obyvatelstva;

14. vyzývá EU, aby se postavila do čela snah o vytvoření ambiciózního akčního plánu v oblasti klimatu pro Arktidu, který by řešil globální snižování emisí skleníkových plynů a přizpůsobení se změně klimatu a zároveň podporoval inovativní řešení týkající se Arktidy;

Geopolitický vývoj v Arktidě

15. vítá skutečnost, že stabilita Arktidy je již dlouho relativně nedotčena konflikty v jiných částech světa, a zdůrazňuje, že je důležité zabránit tomu, aby měl na Arktidu dopad geopolitický vývoj v jiných regionech; konstatuje však, že bezpečnostní a vojenská situace v Arktidě se v posledních letech zásadně změnila, a uznává strategický význam tohoto regionu; konstatuje, že bezpečná, stabilní, udržitelná a prosperující Arktida, v níž panuje mír, hraje klíčovou úlohu, pokud jde o širší evropskou bezpečnost a její strategický kontext; dále zdůrazňuje, že vojenská činnost v tomto regionu musí být

Čtvrtek 7. října 2021

předvídatelná, transparentní a prováděna tak, aby podporovala bezpečnost a stabilitu, neboť zvýšená militarizace spolu se zhoršením geopolitických vztahů na celém světě může vést k incidentům a zvýšeným bezpečnostním rizikům; vyzývá proto k intenzivnějšímu regionálnímu dialogu, přeshraniční spolupráci a zdrženlivosti ve vojenské oblasti a podporuje proces vyjednávání a přijímání opatření na budování důvěry, která budou zaměřena na dlouhodobý cíl snížení vojenského vybavení v regionu;

16. bere na vědomí zvláštní zeměpisnou polohu Ruské federace, která svými teritoriálními vodami a hospodářskými zónami značně převyšuje ostatní arktické státy; v tomto ohledu zdůrazňuje, že specifické zeměpisné rysy Ruska z něj nedělají pouze samozřejmého účastníka dialogu, ale taky subjekt, který nese větší odpovědnost;

17. bere na vědomí významné postavení Arktidy ve vojenských strategiích všech aktérů, kteří se v této oblasti angažují, a naléhavě je vyzývá, aby své politiky pro arktickou oblast prováděly při plném dodržování mezinárodního práva; vyjadřuje vážné znepokojení nad postupným navyšováním vojenských kapacit ze strany Ruska, které je mezi arktickými státy nejrozsáhlejší a zahrnuje rozvoj strategií a zbraní A2/AD, a nad reaktivací a opětovným budováním námořních jaderných sil a flotily ledoborců, z nichž některé Rusko plánuje vybavit systémy řízených střel s plochou dráhou letu a elektronickými bojovými systémy; domnívá se, že tyto kroky nejsou odůvodněny vojenskou situací na místě a výrazně překračují legitimní obranné účely, a jsou tak odrazem vůle Ruska dosáhnout strategické vojenské nadřazenosti v regionu, což by vedlo k nestabilitě a zvýšenému riziku konfrontace a znamenalo by to odchýlení od Murmanské iniciativy z roku 1987, jejímž cílem bylo přeměnit Arktidu v mezinárodní „mírovou zónu“; naléhavě vyzývá národy žijící v polární oblasti, aby tam nebudovaly vojenské základny ani vědecké stanice střežené vojenskými jednotkami;

18. vyjadřuje politování nad tím, že Rusko místo toho, aby zdůrazňovalo výhody spolupráce, přijalo mnohem soutěživější, dokonce konfrontační přístup k Arktidě a považuje ji za oblast možného vojenského, územního a hospodářského rozmachu a arénu pro své mocenské ambice;

19. vyzývá všechny arktické státy, aby se zapojily do konstruktivního a vzájemně prospěšného dialogu o všech otázkách, od ochrany životního prostředí až po hospodářský rozvoj a vojenské operace; zdůrazňuje, že EU a Rusko mají významné společné zájmy v řadě oblastí souvisejících s Arktidou, mimo jiné v oblasti námořní bezpečnosti a přeshraniční spolupráce v otázkách životního prostředí; zdůrazňuje však, že konstruktivní spolupráce by měla být v souladu se zásadou selektivní angažovanosti, a to i pokud jde o oblast klimatu a životního prostředí, a neměla by ohrozit účel sankcí a restriktivních opatření přijatých v důsledku kroků, které ruská vláda podniká v jiných částech světa, a měla by být v souladu se strategií EU vůči Ruské federaci; konstatuje, že Arktická rada by měla být vnímána jako platforma pro udržování a pokračování otevřeného dialogu s Ruskem o záležitostech, které jsou důležité i pro EU;

20. domnívá se, že zahrnutí Arktidy do čínských programů hospodářského rozvoje s aspirací na začlenění Severní mořské cesty přes Arktidu do čínské iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“ („polární hedvábná stezka“) musí EU pečlivě sledovat a zohlednit tuto skutečnost v rámci své aktualizované politiky pro arktickou oblast, neboť tento vývoj zpochybňuje jakoukoli představu o tom, že k Arktidě lze přistupovat jako k samostatnému regionu, který je chráněn před globálními geopolitickými tlaky; v této souvislosti poukazuje na čínské investice do výzkumu, nových ledoborců a strategických infrastrukturních projektů v Arktidě, které názorně připomínají působení této země v jiných částech světa, a připomíná, že EU by měla zabránit ztrátě významného postavení v této oblasti ve prospěch třetích zemí; vyjadřuje znepokojení nad snahami Číny investovat do námořních přístavů podél Severní mořské cesty a získat těžební práva, což je mimo jiné způsob, jak zajistit přítomnost Číny v Arktidě, a naléhavě vyzývá arktické státy, aby důkladně prověřovaly zahraniční investice do subjektů a infrastruktury strategického významu;

Zaručení svobody plavby

21. vítá skutečnost, že byl přijat Mezinárodní kodex pro loď plující v polárních vodách (polární kodex) Mezinárodní námořní organizace (IMO) a že dne 1. ledna 2017 vstoupil v platnost;

22. požaduje, aby bylo provedeno posouzení uplatňování polárního kodexu IMO, jakož i norem a povinností vyplývajících z úmluv SOLAS a MARPOL, s cílem zjistit, zda jsou plně prováděny subjekty působícími v Arktidě, a určit mezery a nedostatky, které je třeba dále řešit; naléhavě vyzývá všechny arktické pobřežní státy, aby urychleně přijaly nezbytná opatření umožňující prosazování polárního kodexu v plném rozsahu; vybízí loď, které nespadají pod úmluvu

Čtvrtek 7. října 2021

SOLAS, aby dobrovolně prováděly tato bezpečnostní opatření a řídily se dalšími opatřeními a pokyny pro bezpečnou a k životnímu prostředí šetrnou plavbu a provoz v Arktidě;

23. vyzývá Komisi a členské státy, aby hrály významnější úlohu při podpoře účinného provádění mezinárodních úmluv, například Pařížské dohody, Minamatské úmluvy, Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států, Göteborgského protokolu, Stockholmské úmluvy, polárního kodexu, Aarhuské úmluvy a Úmluvy o biologické rozmanitosti;

24. apeluje na společnou odpovědnost za bezpečnost života na moři a udržitelnost polárního prostředí, neboť polární doprava v nadcházejících letech poroste a bude se svou povahou diverzifikovat; kromě polárního kodexu vítá v této souvislosti také opatření týkající se směřování lodí, jejichž cílem je snížit riziko nehod, jakož i stanovení zón se zákazem vstupu, aby se zlepšila bezpečnost plavby a chránilo křehké a jedinečné životní prostředí; zdůrazňuje úlohu EU a jejích členských států při předcházení konfliktům v Arktidě a jejich řešení, při napomáhání budování mechanismů civilní bezpečnosti a posilování kapacit pro řešení krizí a infrastruktury pro pátrání a záchranu; zdůrazňuje, že odborné znalosti EU mohou být přínosné pro oblast námořní bezpečnosti, neboť EU disponuje dovednostmi a informacemi týkajícími se lodní dopravy a plavby; uznává, že již existuje významná přeshraniční spolupráce při pátracích a záchranných operacích; vybízí EU, aby zvýšila své příspěvky k předcházení mimořádným událostem, připravenosti a reakci na katastrofy v rámci Arktické rady, fóra arktické pobřežní stráže a Rady Barentsova euroarktického regionu; se znepokojením však bere na vědomí rozvoj a rychlý růst námořní dopravy a těžby energetických surovin podél Severní mořské cesty, které se staly zdrojem geopolitického napětí a vzbuzují obavy ohledně životního prostředí; konstatuje, že roste hospodářský zájem, zejména Ruska a Číny, pokud jde o rozvoj Severní mořské cesty, neboť se jedná o prostředek k podnícení hospodářského růstu a celosvětově konkurenceschopnou vnitrostátní dopravní síť; bere na vědomí rozvoj rozsáhlých energetických projektů, jako je současná spolupráce mezi Ruskem a Čínou na projektu LNG Jamal a Arktida LNG 2, a je znepokojen tím, že tyto projekty výrazně zvyšují objem lodní dopravy po Severní mořské cestě a představují značný tlak na již ohrožený arktický ekosystém;

25. uznává značnou početní převahu Ruska, pokud jde o ledoborce, a všímá si, že i Čína rozvíjí v této oblasti vlastní programy, a vybízí členské státy a další partnerské země, aby v tomto ohledu vybudovaly své vlastní kapacity; domnívá se, že EU by měla podporovat výrobu a rozmístění většího počtu ledoborců a lodí se zesílenou protiledovou konstrukcí plujících pod vlajkou EU;

26. zdůrazňuje potřebu posílit námořní dohled a sdílení informací v arktické oblasti; podporuje další investice do monitorování vesmíru a navigace prostřednictvím družicových sítí Copernicus a Galileo, jakož i informací *in situ* z Evropské námořní sítě pro pozorování a sběr dat (EMODnet) s cílem zlepšit reakci na mimořádné události, bezpečnou navigaci a znalosti o změně klimatu; konstatuje, že nárůst lidské činnosti v regionu, včetně rostoucího cestovního ruchu, vzbuzuje vážné obavy, pokud jde o bezpečnost osob, zejména v souvislosti s drsnými povětrnostními podmínkami a omezenými pátracími a záchrannými kapacitami; je toho názoru, že mezinárodní spolupráce a úzké partnerství mezi vojenským, veřejným a nevládním sektorem mají zásadní význam pro zajištění odpovídající civilní ochrany v regionu; zdůrazňuje potřebu podporovat a vyměňovat si osvědčené postupy v oblasti pátrání a záchrany (SAR) a přispívat k interoperabilitě jednotek SAR prostřednictvím společných cvičení; doporučuje členským státům, aby zvážily vytvoření nových projektů stále strukturované spolupráce zaměřených například na pátrací a záchranné operace nebo na životní prostředí, jejichž cílem bude posílit kapacity společné bezpečnostní a obranné politiky v Arktidě; vybízí EU a členské státy, aby prováděly simulace toho, jak lze mechanismus civilní ochrany v Arktidě široce uplatňovat;

27. trvá na tom, že je zásadní, aby práva zahraničních lodí podle úmluvy UNCLOS, zejména článků 17–21 a 37–41, včetně práva pokojného proplutí, práva na tranzitní proplutí a svobody plavby, byla v Arktidě plně respektována; odsuzuje kroky Ruska, které omezují práva plavby na severomořských trasách na základě jejich označení za vnitřní vody pod svou plnou svrchovanou kontrolou a na základě vytvoření regulačních a administrativních překážek pro zahraniční plavbu a stanovení podmínky získat povolení Ruska ke vstupu a tranzitu pro jeho výlučné ekonomické zóny a teritoriální vody, aniž by vydalo jakoukoli výslovnou výjimku pro plavidla na základě zásady svrchované imunity; zdůrazňuje, že jakékoli opatření omezující plavební svobody by mělo být v souladu s úmluvou UNCLOS a mezinárodním obyčejovým právem;

Čtvrtek 7. října 2021

vyzývá Ruskou federaci, aby dodržovala pravidla kodifikovaná v úmluvě UNCLOS a závazky přijaté v rámci každoročních výzev Valného shromáždění OSN, aby smluvní strany zajistily, že jejich námořní nároky budou v souladu s úmluvou UNCLOS;

28. zdůrazňuje, že rozvoj severních dopravních cest by měl být udržitelný a měl by přispívat k ekologičtější transformaci; konstatuje, že konkrétně nová severní železniční spojení by stimulovala hospodářství severních a pobaltských států a zlepšila by severojižní rozměr přístupu na trh; vyzývá proto Komisi, aby se zabývala dopravními otázkami v severním regionu a určila příležitosti v rámci partnerství Severní dimenze pro dopravu a logistiku (NDPTL); zdůrazňuje, že v rámci regionu Severní dimenze jsou zapotřebí lepší vazby, aby se potlačil aspekt odlehlosti a zajistila konektivita v reakci na celosvětový rozvoj;

Udržitelný rozvoj a využívání strategických zdrojů

29. zdůrazňuje význam Arktidy pro energetickou bezpečnost EU, důrazně trvá na udržitelném využívání energetických zdrojů v Arktidě na základě vědeckých poznatků a zdůrazňuje potřebu posílené politiky v oblasti energie z obnovitelných zdrojů vyrobené v EU a energetické účinnosti, která výrazně sníží závislost Unie na vnějších zdrojích, a tím zlepší její pozici, co se týče energetického zabezpečení; zdůrazňuje, že je třeba bojovat proti změně klimatu dodržováním cílů Pařížské dohody;

30. konstatuje, že v důsledku změny klimatu a souvisejícího tání ledu mění zvýšená dostupnost obrovských zdrojů uhlovodíků v arktické oblasti geostrategický význam regionu, což může mít vliv na mezinárodní stabilitu; vyzývá státy v této oblasti, aby pokračovaly v řešení veškerých stávajících nebo budoucích konfliktů ohledně přístupu k přírodním zdrojům v Arktidě prostřednictvím konstruktivního dialogu v souladu s mezinárodním právem, zejména úmluvou UNCLOS, a v duchu Ilulissatské deklarace z roku 2008;

31. uznává riziko, které pro životní prostředí představuje těžba ropy a zemního plynu v Arktidě; zdůrazňuje, že hospodářský rozvoj Arktidy, zejména průzkum a těžba přírodních zdrojů v Arktidě, by měl probíhat v souladu s mezinárodním právem a příslušnými mezinárodními úmluvami a pravidly a s přísnými preventivními environmentálními normami, a vyzývá ke stanovení přísných požadavků na průzkum a využívání nových zásob uhlovodíků v této oblasti; v této souvislosti je znepokojen snahami, zejména Ruská, ale i soukromých podniků z jiných zemí provádět rozsáhlé těžební projekty s dalekosáhlými důsledky bez náležitého posouzení jejich dopadu na životní prostředí; proto naléhavě vyzývá všechny arktické státy, aby zajistily náležité předběžné posouzení dopadu všech těžebních projektů na životní prostředí, a zdůrazňuje, že je důležité dodržovat regulační normy;

32. zdůrazňuje, že klíčovým cílem v Arktidě by měla být ochrana životního prostředí a zvládání znečištění způsobeného člověkem; odrazuje od využívání arktických zdrojů, pokud je vědecky prokázáno, že způsobuje nenapravitelné škody na ekosystému Arktidy i mimo něj;

33. vítá činnost Arktické rady v boji proti znečištění v Arktidě a vyzývá EU, aby v tomto ohledu hrála aktivní úlohu a poskytovala pomoc;

34. je velmi znepokojen nedávnou ekologickou katastrofou způsobenou společností Norilsk Nickel, která měla za následek největší únik ropy v polární Arktidě, ale také čerpáním jedovaté odpadní vody ze sedimentační nádrže do tundry a dalšími úniky, k nimž pravidelně dochází, a přesto nejsou v oficiálních statistikách uváděny; vítá rozhodnutí soudu uložit společnosti odpovědné za tuto katastrofu pokutu, zároveň však vyjadřuje znepokojení nad omezeným přístupem novinářů a odborníků do míst nehody a vyzývá ruské orgány, aby vytvořily transparentní a účinné postupy pro hlášení a sledování těchto ekologických katastrof; vyjadřuje politování nad tím, že k takovým nehodám často dochází na pozemcích původních obyvatel, což vede ke ztrátě jejich schopnosti pokračovat v tradičním způsobu života; vyzývá EU, aby podporovala obránce environmentálních práv a novináře, kteří takové případy vyšetřují, a aby využívala své vlastní prostředky, jako je Copernicus, ke sledování tohoto znečištění v Arktidě a provedla důkladné posouzení důsledků těžby zaměřené pouze na zisk pro životní prostředí a člověka; podporuje spolupráci s arktickými státy při vývoji systémů rychlé reakce pro zvládání ekologických katastrof, zejména úniků ropy, v reálném čase;

35. vyjadřuje politování nad tím, že ruské společnosti stále omezují své investice do ochrany životního prostředí a ekologických výrobních zařízení na minimum, aby v co nejkratší době dosáhly maximálního zisku, což vede k perzistentním emisím toxických látek do atmosféry, které ničí nejen životní prostředí, ale také většinu arktických měst, jako je Norilsk, která tak patří mezi nejvíce znečištěná města na světě;

Čtvrtek 7. října 2021

36. zastává názor, že by Arktida měla hrát ústřední úlohu v Evropské alianci pro suroviny, čímž by se posílila evropská produkce kritických nerostů, snížila závislost na Číně, pokud jde o kovy vzácných zemin, a rozvíjely se příležitosti pro ekologický hospodářský růst, což je klíčové pro další rozvoj ekologických technologií a boj proti změně klimatu, která představuje hlavní hrozbu pro tento region; je toho názoru, že rozhodnutí místních orgánů o těžbě nerostných surovin by měla být přijímána transparentně; vítá iniciativy v oblasti udržitelné těžby a snižování emisí oxidu uhličitého v evropské Arktidě, např. prostřednictvím projektu celosvětově první výroby železa bez fosilních paliv, HYBRIT, který zohledňuje rostoucí poptávku po oceli a potřeby stále více elektrifikované společnosti;

37. poznamenává, že Arktida je bohatá na nerostné zdroje, a zdůrazňuje, že evropská arktická oblast hraje důležitou úlohu v dodávkách surovin do EU a že pro dosažení digitální a ekologické transformace jsou mimo jiné nezbytné základní zdroje, technologie a know-how; konstatuje, že většina kritických surovin EU se nachází v Arktidě, což by v případě řádného a udržitelného hospodaření mohlo posílit autonomii EU; bere na vědomí skutečnost, že jedním z faktorů, který Peking vede k získání kontroly nad arktickými rezervami, je touha po tom udržet si dominantní postavení v dodavatelských řetězcích životně důležitých zdrojů a klíčových komponentů vznikajících technologií;

38. vyzývá ke zvýšení dostupnosti digitální infrastruktury v Arktidě, a tím k podpoře podnikání, inovací a diverzifikace hospodářského rozvoje; zdůrazňuje, že je důležité podporovat využívání energie z obnovitelných zdrojů v odlehlých arktických komunitách; vybízí k další práci na inovativních energetických řešeních a souvisejícím budování kapacit v Arktidě s cílem předcházet změně klimatu, a to s přihlédnutím k potřebám společnosti; zdůrazňuje strategický význam telekomunikačních podmořských kabelů v severním Atlantiku, které zajišťují více než 95 % mezinárodních telekomunikací; znovu zdůrazňuje význam posílené transatlantické spolupráce při ochraně a zajišťování dodržování mezinárodních nástrojů, kterými se řídí používání podmořských kabelů, včetně úmluvy UNCLOS; zdůrazňuje úlohu, kterou Arktida sehrává v souvislosti se svými klimatologickými i geografickými konkurenčními výhodami v oblasti digitálního propojení mezi Severní Amerikou, Evropou a Asií, i jako lokalita pro centra pro ukládání dat; konstatuje, že nové digitální dálnice prostřednictvím rozšířených optických kabelových systémů a infrastruktury by měly rovněž umožnit lepší digitální propojení arktických komunit a podporu zdravotní péče a sociální služby (např. poskytování zdravotních služeb na dálku), vzdělávání on-line a celkově snazší přístup ke globální ekonomice;

39. je si vědom nedostatku investic v arktické oblasti; domnívá se, že EU může přispět k hospodářskému, sociálnímu a udržitelnému rozvoji ve prospěch arktických komunit, zejména v oblasti energetiky, dopravy a infrastruktury; domnívá se, že arktické oblasti jsou domovem inovativních průmyslových odvětví, která jsou nezbytná pro udržitelný rozvoj;

40. zdůrazňuje, že velké vzdálenosti, řídké osídlené oblasti, tvrdé klimatické podmínky a demografické nerovnosti způsobují, že rostoucí konektivita, dostupnost a integrace komunit prostřednictvím investic do informačních a komunikačních technologií a dopravní infrastruktury (železniční, námořní, pozemní a letecké) mají zásadní význam pro zlepšení produktivity a obchodu v Arktidě i mimo ni; domnívá se, že lepší dopravní a širokopásmové připojení rovněž zvýší příležitosti pro přeshraniční mobilitu pracovní síly a mobilitu studentů a další rozšíření spolupráce; zdůrazňuje užitečnost lokálně orientovaných nástrojů, jako jsou strategie inteligentní specializace a územní spolupráce pro vytvoření specifických udržitelných investic v Arktidě, a domnívá se, že tyto politiky EU by měly být dále rozvíjeny a propojeny s politikou EU pro arktickou oblast; vyzývá k vytvoření zvláštní investiční platformy, která by usnadnila užší hospodářskou spolupráci mezi EU a arktickými ekonomikami, a to ve spolupráci s Evropskou investiční bankou a Evropským investičním fondem;

41. bere na vědomí úlohu soukromého sektoru při vývoji udržitelných řešení pro Arktidu; vyzývá Komisi, aby podporovala investice evropských společností do klíčových odvětví, jako je výroba energie z obnovitelných zdrojů, logistika a rozvoj rozvodné sítě, a zároveň aby určila investiční příležitosti v rámci investičních a finančních nástrojů EU s cílem usnadnit evropským společnostem přístup na arktický trh; zdůrazňuje význam obchodu a investic do digitální infrastruktury, inovací a hospodářského rozvoje v Arktidě za užší spolupráce mezi vládami, akademickou obcí a podniky; vyzývá EU, aby omezila technické překážky obchodu a posílila svou spolupráci se zástupci podniků, a vybízí k další podpoře Arktické hospodářské rady; trvá na tom, aby společnosti se sídlem v EU nebo působící v rámci EU důsledně dodržovaly obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, pokud jde o veškeré jejich obchodní operace a vztahy s arktickou oblastí, a aby zajistily účinné postupy náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí; vyzývá tyto subjekty, aby zajistily účinné, smysluplné a informované konzultace ve všech fázích procesu s dotčenými i potenciálně

Čtvrtek 7. října 2021

dotčenými zúčastněnými stranami, včetně původních obyvatel; zdůrazňuje, že hospodářské činnosti v Arktidě by měly být udržitelné a měly by zohledňovat svůj dopad na životní prostředí, zejména na změnu klimatu, a své sociální dopady; zdůrazňuje potřebu další podpory udržitelného regionálního rozvoje ve prospěch osob žijících v Arktidě, nízkouhlíkových činností, znalostí a oběhového hospodářství;

42. v zásadě podporuje názor vyjádřený v dohodě o rybolovu ve střední části Severního ledového oceánu, totiž že k využívání přírodních zdrojů by mělo docházet pouze tehdy, existuje-li přiměřená jistota, že nedojde k poškození životního prostředí, a zdůrazňuje, že je důležité uplatňovat přístup předběžné opatrnosti k rybolovu v arktické a subarktické oblasti ve všech fázích; zdůrazňuje význam opatření pro řízení rybolovu založených na nejlepším dostupném vědeckém poradenství pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti; konstatuje, že arktické pobřežní státy se dohodly na rámci pro řízení činností v Arktidě, včetně závazku řešit překrývající se nároky v námořních oblastech; vyjadřuje svou podporu stávajícím regionálním organizacím pro řízení rybolovu a globálním dohodám týkajícím se rybolovu, lodní dopravy a mořského prostředí; zdůrazňuje, že EU by měla být zapojena do řízení rybích populací v souladu s úmluvou UNCLOS;

43. poznamenává, že EU dováží velkou část ryb z Arktidy, a je si vědom toho, že počet sporů týkajících se rybolovu pravděpodobně vzroste, mimo jiné v důsledku vyčerpání rybích populací v některých oblastech a jejich migrace do jiných oblastí, částečně způsobené změnou klimatu; vítá proto podpis dohody o rybolovu ve střední části Severního ledového oceánu, jejímž cílem je dosáhnout udržitelného rozvoje v Arktidě a která zavede přístup předběžné opatrnosti v oblasti řízení rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu, a vyzývá k jejímu rychlému vstupu v platnost; uznává význam deklarace z Osla pro dosažení této závazné dohody o prevenci neregulovaného rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu; vítá zapojení zástupců organizací původních obyvatel do delegací; vyjadřuje však politování nad tím, že jejich účast a účast nevládních organizací byla pouze v roli pozorovatelů;

Sloužit místním komunitám a chránit práva původních obyvatel

44. vítá dosažené výsledky, připomíná však, že průměrné hodnoty Arktidy jsou ve většině severských zemí i nadále horší než vnitrostátní průměry, pokud jde o chudobu, nízkou střední délku života a velmi omezený lidský a hospodářský rozvoj; je si vědom toho, že technologická transformace a změna klimatu ovlivňují tradiční životní styl a způsob života původních obyvatel, a proto opakuje svou výzvu, aby se do rozhodovacích procesů týkajících se možností rozvoje aktivně zapojili všechny komunity a všichni obyvatelé Arktidy, a zejména její původní obyvatelstvo, kteří mají místní a praktické znalosti; v tomto ohledu rozhodně podporuje plné a účinné provádění článku 19 Deklarace OSN o právech původních obyvatel, zejména pokud jde o potřebu získat svobodný, předchozí a informovaný souhlas původního obyvatelstva před přijetím a provedením legislativních nebo správních opatření nebo zahájením rozvojových projektů, které se jich mohou týkat;

45. uznává, že účinky tajícího ledu a mírnějších teplot vytlačují původní obyvatelstvo, a ohrožují tak původní způsob života; bere na vědomí přání obyvatel a vlád v arktické oblasti, které mají svrchovaná práva a odpovědnost, usilovat i nadále o udržitelný hospodářský rozvoj při současně ochraně tradičních zdrojů obživy domorodých obyvatel a velmi zranitelných arktických ekosystémů a uznává jejich zkušenosti s udržitelným využíváním různých zdrojů v této oblasti a jejich rozvojem;

46. zdůrazňuje potřebu zajistit zachování kultury, tradic a jazyků původního obyvatelstva zavedením programů budování kapacit s cílem zvýšit povědomí o rozmanitosti, historii a právech původních obyvatel, a to nejen pro mladé lidi patřící k původnímu obyvatelstvu, ale také pro nepůvodní obyvatelstvo v celém regionu; vyzývá delegace EU v arktických státech, aby se zapojily do skutečného a inkluzivního dialogu s původními obyvateli na vnitrostátní a regionální úrovni a aby sloužily jako kontaktní místa pro záležitosti původního obyvatelstva; zdůrazňuje, že je třeba, aby se členové těchto delegací EU orientovali v právech původních obyvatel, jak jsou potvrzena v rámci Deklarace OSN o právech původních obyvatel; vítá rostoucí uznávání práv původních obyvatel ve vnějších politikách EU; vyzývá k větší soudržnosti mezi vnitřními a vnějšími politikami EU pro arktickou oblast na tomto poli;

47. opakuje svou výzvu k aktivnímu zapojení všech obyvatel Arktidy, kteří mají místní a praktické znalosti, a zejména původních obyvatel, do rozhodovacích procesů týkajících se možností rozvoje;

Čtvrtek 7. října 2021

48. vyjadřuje politování nad úsilím ruské vlády o podřízení občanské společnosti, které má velmi negativní dopad na původní obyvatelstvo tím, že omezuje autonomii jejich zastoupení a partnerství na mezinárodních fórech a blokuje přístup k vnějším finančním prostředkům; všímá si, že podobné problémy se dotýkají jiných nevládních organizací, včetně aktivistů v oblasti životního prostředí;

49. prohlašuje, že veškeré činnosti v arktické oblasti, včetně hospodaření s arktickými přírodními zdroji a jejich udržitelného využívání, by měly respektovat práva původních obyvatel a měli by z nich mít prospěch původní i jiní místní obyvatelé; v této souvislosti se zasazuje o silnější propojení mezi podniky působícími v Arktidě a místními komunitami s cílem vytvářet hospodářské a výzkumné příležitosti a pracovní místa a napomáhat udržitelnému rozvoji zdrojů a podporuje uplatňování norem, jako je Arktický investiční protokol a iniciativa OSN nazvaná Global Compact; připomíná stávající mezinárodní nástroje, které stanoví jurisdikce států, práva a povinnosti v oblasti hospodaření s přírodními zdroji a jejich udržitelného využívání, a trvá na tom, aby tyto nástroje byly i nadále plně dodržovány; zdůrazňuje, že je důležité zajistit mezilidskou spolupráci, přístup ke vzdělání a obchodním příležitostem a podporu mladých lidí v Arktidě;

50. zdůrazňuje, že je třeba se zabývat přáními, potřebami a problémy, jimž čelí místní obyvatelstvo, zejména pokud jde o mezilidskou spolupráci, konektivitu, přístup k internetu, vzdělávání, zdravotní péči a zaměstnanost, zejména pro mladé lidi a skupiny na okraji společnosti; zdůrazňuje, že je třeba, aby aktualizovaná politika pro Arktidu zahrnovala ambiciózní rozměr rovnosti žen a mužů; vyzývá k posílení financování programů, jako je „north2north“, a dalších programů mobility zaměřených zejména na mladé lidi žijící v Arktidě a k poskytování větší podpory a více zdrojů, které by arktickému obyvatelstvu pomohly přizpůsobit se těmto hlubokým změnám vyvolávaným změnou klimatu;

51. připomíná svou výzvu všem zbývajícím členským státům, aby neprodleně ratifikovaly Úmluvu MOP č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu;

Věda a znalosti

52. vyzývá arktické státy, aby plnily své závazky vyplývající z Úmluvy o biologické rozmanitosti, zejména pokud jde o konzervaci *in situ*; vyzývá všechny státy, aby zajistily, že původní obyvatelstvo a místní komunity Arktidy budou zapojeny do jednání a rozhodovacích procesů příslušných mezinárodních diplomatických fór týkajících se klimatu a biologické rozmanitosti; podporuje doporučení původních obyvatel, aby měli přímý přístup k finančním prostředkům Zeleného klimatického fondu pro své udržitelné iniciativy v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně;

53. zdůrazňuje významné příspěvky EU a jejích členských států k polární vědě, které budou nezbytné pro pochopení globálních a místních dopadů změny klimatu, a význam znalostí jakožto základu pro politická rozhodnutí a udržitelný rozvoj v Arktidě; připomíná výzvu 14. konference poslanců parlamentů z arktické oblasti, aby se posílila znalostní základna a zlepšila vědecká spolupráce s novou mezinárodní polární iniciativou; podporuje mezinárodní úsilí v oblasti vědy, znalostí a inovací s arktickým rozměrem a spolupráci v oblasti výzkumu v Arktidě, jako je uzavření a provádění Dohody o posílení mezinárodní vědecké spolupráce v arktické oblasti;

54. konstatuje, že EU je významným poskytovatelem finančních prostředků na výzkum Arktidy prostřednictvím programů, jako je Horizont 2020; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit financování EU pro výzkum a vývoj v arktické oblasti; vyzývá k větší viditelnosti a koordinaci výzkumu a inovací zaměřených na Arktidu, a to i v rámci programu Horizont Evropa; vyzývá Komisi, aby poskytla komplexní přehled finančních prostředků EU vyčleněných na tuto oblast a na arktické složky horizontálních programů EU, a naléhavě žádá EU, aby zavedla ambiciózní, na budoucnost zaměřený a environmentálně udržitelný investiční plán pro Arktidu; domnívá se, že v rámci tohoto plánu by se měly navýšit finanční prostředky v klíčových oblastech, jako je vědecký výzkum, a měl by být přidělen větší objem finančních prostředků na výzkum, vývoj a inovace v Arktidě, vesmírnou, digitální a dopravní infrastrukturu, vesmírné technologie, udržitelnou lodní dopravu, udržitelnou těžbu a zpracování surovin, energii z obnovitelných zdrojů a další nízkouhlíkové činnosti a cestovní ruch; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit součinnost mezi stávajícími finančními nástroji, aby se zabránilo možnému zdvojování a aby se maximalizovala interakce mezi vnitřními a vnějšími programy EU;

55. konstatuje, že Arktida nabízí obrovský potenciál pro inovace a udržitelné využívání zdrojů, neboť rozvíjí postupy, které lze následně realizovat celosvětově, a že se mimo jiné jedná o zkušební prostředí pro geotermální, větrné a vodní projekty, výrobu oceli bez emisí uhlíku a výrobu ekologičtějších baterií; uznává příspěvek kosmických programů EU, jako je Copernicus, Galileo, evropská služba pro pokrytí geostacionární navigací a družicová komunikace, k bezpečnosti a ochraně

Čtvrtek 7. října 2021

životního prostředí, moří a lidí v Arktidě tím, že umožňují mimo jiné sledování vývoje stavu ledu a udržitelné řízení mořských zdrojů, odhalování znečištění, systémy nouzového varování, identifikaci a sledování pohybu na moři a pátrací a záchranné služby; podporuje trvalé investice do rozvoje těchto kapacit a doporučuje jejich uplatňování v Arktidě ve spolupráci s arktickými státy, které jsou členy EU nebo NATO, a pod jejich vedením;

Více EU v Arktidě, více Arktidy v EU

56. vítá vytvoření úřadu zvláštního vyslance pro otázky Arktidy v roce 2017; podporuje pokračování jeho mandátu a oceňuje práci, kterou odvedl stávající zvláštní vyslanec; vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby zlepšily spolupráci mezi jednotlivými útvary a soudržnost mezi různými programy a investicemi v Arktidě, a naléhavě je žádá, aby přidělily odpovídající zdroje tak, aby odrážely ambice politiky EU pro arktickou oblast; naléhavě žádá Komisi, aby zřídila zvláštní pracovní skupinu zabývající se severní Evropou a Arktidou komplexním způsobem; konstatuje, že vnitřní koordinace EU v záležitostech týkajících se arktické oblasti by měla být posílena jak na úrovni pracovních skupin Komise, tak mezi příslušnými agenturami EU; vybízí Komisi, aby pověřila koordinací politiky pro Arktidu jednoho ze svých místopředsedů, aby se zabránilo zdvojování pravomocí; vyzývá Radu, aby vytvořila pracovní skupinu pro severní Evropu a Arktidu, a ESVČ, aby v rámci svých struktur vytvořila podobnou jednotku; je toho názoru, že úloha Parlamentu při tvorbě a provádění politiky EU pro Arktidu by měla být posílena a že Parlament by měl arktické oblasti věnovat více pozornosti, a to i zřízením konkrétně určené meziparlamentní delegace se zvláštní odpovědností za spolupráci v arktické oblasti; vyzývá k širší diskusi o arktických otázkách v rámci ostatních orgánů EU i v členských státech;

57. domnívá se, že proces konzultací o nové politice EU pro arktickou oblast by měl být využit k posouzení účinnosti stávajících politik EU;

58. je toho názoru, že EU jako globální hráč by se měla aktivně zapojit do politického dialogu, reagovat na rostoucí strategický význam Arktidy a nadále plnit svou úlohu uznávaného a důvěryhodného aktéra v Arktidě při respektování jedinečného souboru stávajících poradních fór pro Arktidu a úspěšných rámcových mechanismů správy; domnívá se, že EU může vystupovat jako nestranný zprostředkovatel při podpoře regionální stability a prosperity; vyzývá EU, aby pokračovala v dialogu a opatřeních na budování důvěry ve stávajících mnohostranných rámcích a aby se Arktida stala prioritou globální strategie EU; vyzývá rovněž k vytvoření politiky konektivity specifické pro Arktidu (digitalizace, navigace, logistika, doprava); pevně věří, že Zelená dohoda pro Evropu poskytuje velmi potřebnou dlouhodobou reakci na rostoucí výzvy změny klimatu prostřednictvím posílené investiční agendy pro udržitelný růst, a zejména pro místní novátorské iniciativy, a významně přispěje k řešení závislosti EU, pokud jde o strategicky významné energetické suroviny; v této souvislosti vyzývá k začlenění dimenze politiky EU pro Arktidu do Zelené dohody pro Evropu, strategické agendy EU na období 2019–2024, globální strategie EU, strategie EU pro propojení a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti;

59. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a její členské státy udržovaly konstruktivní vztahy se všemi neevropskými arktickými státy a aby EU při spolupráci s původními obyvateli Arktidy uplatňovala a prosazovala přístup založený na právech; zdůrazňuje, že je důležité, aby arktické státy EU ve větší míře sdílely informace o současných problémech v této oblasti, zlepšily své kapacity pro vedení hybridní války, pokračovaly v investicích do obrany, zlepšily soudržnost s ohledem na stávající činnost v Arktidě a společně se věnovaly rozvoji v námořní a letecké oblasti; vyzývá EU a její členské státy, aby v otázkách týkajících se Arktidy úžeji spolupracovaly na regionálních a mezinárodních fórech, a vyzývá EU, aby do rozvoje svých politik, které mají vliv na region, více zapojila místní a regionální úrovně správy;

60. je toho názoru, že nejlepší odpovědí na rostoucí spolupráci Číny a Ruska v Arktidě je lepší koordinace na úrovni EU, jakož i konzultace se zeměmi EHP, USA a Kanadou a také se Spojeným královstvím, Japonskem, Korejskou republikou, Indií a dalšími partnery, kteří se zavázali k zajištění mírové spolupráce a svobody plavby v Arktidě a k co nejlepšímu využití možných synergií;

61. bere na vědomí iniciativu USA pro arktickou bezpečnost (ASI) a kanadský politický rámec pro Arktidu a severní oblast a vybízí EU, aby tam, kde je to vhodné, partnersky spolupracovala se svými podobně smýšlejícími spojenci s cílem zajistit řádnou koordinaci v této oblasti; v této souvislosti vyzývá k důkladnému dialogu mezi EU a Arktidou v zájmu podpory provádění politiky EU vůči Arktidě;

62. je toho názoru, že otázky bezpečnosti v Arktidě by měly být rovněž součástí konzultací a spolupráce s NATO, které může využít rámec Rady NATO–Rusko k řešení nedorozumění, zmírnění napětí a předcházení krizím; uznává význam sledovacích a průzkumných operací v regionu a zřízení mechanismů, jejichž cílem je zvýšit výměnu informací; domnívá se,

Čtvrtek 7. října 2021

že předchozí informování o vojenských cvičeních v arktické oblasti by mohlo zvýšit transparentnost vojenských činností v této oblasti;

63. poznamenává, že nejsevernější oblasti spadají do oblasti odpovědnosti nejvyššího velitele spojeneckých sil NATO v Evropě a že spolupráce s NATO je nezbytná k tomu, aby bylo možné vytvořit zastřešující bezpečnostní koncepci pro Arktidu; v této souvislosti vítá závěry reflexní skupiny, kterou pověřil generální tajemník NATO, aby zahájila prospektivní reflexe ohledně způsobů posílení politického rozměru aliance NATO, přičemž aliance NATO by měla zvýšit svou znalost situace v nejsevernějších oblastech a v Arktidě a měla by vypracovat strategii, která zohlední rozsáhlejší plány odrazování a obrany, včetně ustanovení pro řešení agresivního jednání vlád;

64. poznamenává, že cvičení Trident Juncture v roce 2018, které prokázalo, že NATO je v Arktidě operačně aktivní, zejména v nejsevernějších oblastech (Norské a Barentsovo moře), zajistilo nejvyšší úroveň transparentnosti; vyzývá všechny strany, které jsou vojensky aktivní v Arktidě, aby tyto postupy dodržovaly a jednaly v souladu s mezinárodními závazky, včetně Vídeňského dokumentu OBSE, a snížily tak rizika, vyjasnily možná nedorozumění a zajistily transparentnost záměrů;

65. podporuje úsilí o posílení odolnosti vůči potenciálnímu tlaku ze strany Číny nebo jiných aktérů, pro něž není prioritou těžba nerostných surovin metodami, které jsou šetrné k životnímu prostředí a udržitelné a které jsou v souladu s mezinárodními normami a úmluvami OSN; vyzývá pracovní skupinu East StratCom ESVC, aby monitorovala kampaně zaměřené na ovlivňování rozhodovacích procesů týkajících se těžby nerostných surovin v regionu;

66. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a USA společně podporovaly bezpečnost a stabilitu v Arktidě a současně investovaly do své stálé vědecké přítomnosti v této oblasti a rozšířily ji;

67. požaduje, aby byla Arktida zahrnuta do jednání o Strategickém kompasu EU, a zdůrazňuje, že rozvoj arktické oblasti by měl být rovněž pravidelně projednáván v Politickém a bezpečnostním výboru a během zasedání Rady; vyzývá k pravidelnějším výměnám názorů o otázkách týkajících se Arktidy, neboť se jedná o významnou oblast konzultací mezi EU a NATO;

68. vyzývá k zajištění větší viditelnosti EU v Arktidě a k tomu, aby EU navázala intenzivní politický dialog o dvoustranné spolupráci s Faerskými ostrovy a Grónskem a aby společně s dánskými orgány zvážila možnost zřízení kanceláří EU v Grónsku a na Faerských ostrovech;

69. požaduje, aby byly cíle nové strategie pro arktickou oblast zohledněny ve specificky financovaných programech, projektech a příslušných právních předpisech EU, jakož i v činnosti příslušných agentur EU;

70. zastává názor, že námořní strategie EU by měla být aktualizována tak, aby odrážela nové příležitosti a výzvy; domnívá se, že podobná posouzení a přezkumy by měly být prováděny i v jiných politikách EU, včetně politiky EU pro oblast vesmíru, s cílem posoudit rozšíření stávajících družicových programů tak, aby pokrývaly specifické potřeby arktické oblasti, a to i pokud jde o využití programu Copernicus ke sledování znečištění;

o

o o

71. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0414

Ochrana osob se zdravotním postižením prostřednictvím petic: získané poznatky

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o ochraně osob se zdravotním postižením prostřednictvím petic: získané poznatky (petice č. 2582/2013, 2551/2014, 0074/2015, 0098/2015, 1140/2015, 1305/2015, 1394/2015, 0172/2016, 0857/2016, 1056/2016, 1147/2016, 0535/2017, 1077/2017, 0356/2018, 0367/2018, 0371/2018, 0530/2018, 0724/2018, 0808/2018, 0959/2018, 0756/2019, 0758/2019, 0954/2019, 1124/2019, 1170/2019, 1262/2019, 0294/2020, 0470/2020, 0527/2020, 0608/2020, 0768/2020, 0988/2020, 1052/2020, 1139/2020, 1205/2020, 1299/2020, 0103/2021 a další) (2020/2209(INI))

(2022/C 132/11)

Evropský parlament,

- s ohledem na obdržené petice týkající se otázek zdravotního postižení uvedené v názvu tohoto usnesení a na předchozí jednání Petičního výboru o těchto peticích,
- s ohledem na článek 2 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na články 19, 48, 153, 165, 168 a 174 a čl. 67 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), a zejména její články 3, 21, 24, 26, 34, 35, 41 a 47,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména jeho články 1, 3, 10 a 17,
- s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením a její vstup v platnost dne 21. ledna 2011, v souladu s rozhodnutím Rady 2010/48/ES ze dne 26. listopadu 2009 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením Evropským společenstvím ⁽¹⁾,
- s ohledem na obecné připomínky k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením jakožto směrodatné pokyny k jejímu provádění,
- s ohledem na Kodex chování mezi Radou, členskými státy a Komisí, kterým se stanoví vnitřní ujednání pro účely provádění Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením Evropskou unií a zastoupení Evropské unie v souvislosti s touto úmluvou ⁽²⁾,
- s ohledem na závěrečné připomínky Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením ze dne 2. října 2015 k první zprávě Evropské unie,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte,
- s ohledem na strategické šetření evropské veřejné ochránkyně práv týkající se toho, jak Evropská komise zajišťuje osobám se zdravotním postižením přístup k jejím webovým stránkám,
- s ohledem na opatření Rady, jímž se zavádí revidovaný rámec na úrovni EU podle čl. 33 odst. 2 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 23, 27.1.2010, s. 35.

⁽²⁾ Úř. věst. C 340, 15.12.2010, s. 11.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na strategické šetření evropské veřejné ochránkyně práv týkající se toho, jak Evropská komise monitoruje finanční prostředky EU využívané na podporu práv osob se zdravotním postižením a starších osob, které vedou nezávislý život,
- s ohledem na zprávu Agentury Evropské unie pro základní práva o základních právech pro rok 2020,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Utváření agendy EU v oblasti práv osob se zdravotním postižením na období 2020–2030“,
- s ohledem na index rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2020,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 ze dne 23. října 2007 o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb ⁽⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru ⁽⁵⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace ⁽⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU ⁽⁷⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání ⁽⁸⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2021 nazvané „Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021-2030“ (COM(2021)0101),
- s ohledem na návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci (COM(2008)0426, „směrnice proti diskriminaci“) předložený Komisí a na postoj Parlamentu k tomuto návrhu ze dne 2. dubna 2009 ⁽⁹⁾,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 4. června 1998 o parkovací kartě pro osoby se zdravotním postižením ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na doporučení Rady (EU) 2021/1004 ze dne 14. června 2021 o zřízení evropské záruky pro děti ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 27. listopadu 2020 o hodnocení Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020 (SWD(2020)0291),

⁽³⁾ Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 14.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 321, 17.12.2018, s. 36.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 137 E, 27.5.2010, s. 68.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 167, 12.6.1998, s. 25.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 223, 22.6.2021, s. 14.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům ⁽¹²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 18. června 2020 o Evropské strategii pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období po roce 2020 ⁽¹³⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2020 o právech osob s mentálním postižením a jejich rodin během krize způsobené onemocněním COVID-19 ⁽¹⁴⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 o evropské záruce pro děti ⁽¹⁵⁾,
 - s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2021 o provádění směrnice Rady 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením ⁽¹⁶⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 29. listopadu 2018 o situaci zdravotně postižených žen ⁽¹⁷⁾,
 - s ohledem na studii Evropského parlamentu nazvanou „Evropské strukturální a investiční fondy a osoby se zdravotním postižením v Evropské unii“ ze dne 3. listopadu 2016,
 - s ohledem na svou studii ze dne 15. září 2017 nazvanou „Inkluzivní vzdělávání pro studenty se zdravotním postižením“,
 - s ohledem na studii Evropského parlamentu nazvanou „Ochranná úloha Petičního výboru v souvislosti s prováděním Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením“ ze dne 9. října 2015 a její aktualizace z let 2016, 2017 a 2018,
 - s ohledem na svou hloubkovou analýzu ze dne 15. srpna 2016 nazvanou „Evropský akt o přístupnosti“,
 - s ohledem na svou studii ze dne 8. května 2018 nazvanou „Doprava a cestovní ruch pro osoby se zdravotním postižením a osoby s omezenou schopností pohybu a orientace“,
 - s ohledem na svou studii ze dne 15. července 2020 nazvanou „Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období po roce 2020“,
 - s ohledem na článek 54 a na čl. 227 odst. 3 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
 - s ohledem na dopis Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
 - s ohledem na zprávu Petičního výboru (A9-0261/2021),
- A. vzhledem k tomu, že přibližně 1 % všech petic, které Petiční výbor každoročně obdrží, se týká různých otázek zdravotního postižení;
- B. vzhledem k tomu, že v EU podle odhadů žije 100 milionů osob se zdravotním postižením ⁽¹⁸⁾;

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 316, 6.8.2021, s. 2.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 8.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 6.

⁽¹⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0161.

⁽¹⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0075.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 164.

⁽¹⁸⁾ Úvodní slova komisaře Dalliho ze dne 3. března 2021 ke Strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030.

Čtvrtek 7. října 2021

- C. vzhledem k tomu, že 37 % obyvatel EU starších 15 let uvedlo, že trpí (středně závažným nebo závažným) fyzickým nebo smyslovým omezením ⁽¹⁹⁾;
- D. vzhledem k tomu, že petice týkající se otázek zdravotního postižení poukazují na obtíže, s nimiž se osoby se zdravotním postižením setkávají, a na skutečnost, že v každodenním životě čelí diskriminaci a překážkám a že nepožívají základních svobod a práv stanovených v Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením, jako je přístup k veřejné dopravě, přístupnost zastavěného prostředí, používání znakových jazyků, financování a rovný přístup ke vzdělávání a odborné přípravě;
- E. vzhledem k tomu, že se obecně uznává, že osoby se zdravotním postižením v každodenním životě i nadále čelí četným překážkám a diskriminaci, které jim brání v uplatňování základních svobod a práv stanovených v platných legislativních rámcích EU a OSN; vzhledem k tomu, že k nim patří vzájemné uznávání statusu osoby se zdravotním postižením mezi členskými státy – pokud k tomuto uznávání nedochází, omezuje to svobodu pohybu osob se zdravotním postižením v rámci EU – přístup k veřejné dopravě, fyzická, smyslová a kognitivní přístupnost zastavěného prostředí, přístup ke zboží, službám a programům, používání znakových jazyků a dalších prostředků a typů přístupné komunikace a informací, financování vzdělávání a odborné přípravy a rovný přístup k nim, přístup k osobní asistenci a začleňování v rámci komunit, jakož i rovné příležitosti a zacházení v zaměstnání a povolání;
- F. vzhledem k tomu, že všechny osoby se zdravotním postižením mají stejná práva na rovnoprávném základě jako ostatní ve všech oblastech života a mají nárok na nezcizitelnou důstojnost, rovné zacházení, nezávislý život, samostatnost a plné zapojení do společnosti a nárok očekávat, že bude respektován a oceňován jejich příspěvek k sociálnímu, politickému a hospodářskému pokroku EU;
- G. vzhledem k tomu, že informace vyplývající z petic předložených Parlamentu osobami se zdravotním postižením nebo týkajícími se otázek zdravotního postižení mohou sloužit jako zdroj informací o nedostatcích v provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU, a mohou pomoci při tvorbě právních předpisů ve všech oblastech politiky;
- H. vzhledem k tomu, že Petiční výbor hraje „ochrannou úlohu“ s cílem zajistit, aby EU dodržovala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením při vytváření politik a legislativních opatření na unijní úrovni; vzhledem k tomu, že Petiční výbor byl požádán, aby společně s evropským veřejným ochráncem práv, Agenturou EU pro základní práva a Evropským fórem zdravotně postižených vytvořil rámec EU, jak jej Rada přijala na své 3513. schůzi konané dne 16. ledna 2017;
- I. vzhledem k tomu, že Výbor pro zaměstnanost a sociální věci zdůrazňuje význam petic týkajících se práv osob se zdravotním postižením s ohledem na úlohu a povinnosti Parlamentu stanovených v rámci EU pro monitorování provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením;
- J. vzhledem k tomu, že díky své úloze má Petiční výbor zvláštní povinnost chránit práva osob se zdravotním postižením v EU s tím, že výkon jejich základních svobod a práv je zaručen právními předpisy EU a Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že informace o těchto právech jsou nedostatečné a nejsou snadno dostupné;
- K. vzhledem k tomu, že Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vysoce oceňuje klíčovou úlohu Petičního výboru jakožto mostu mezi občany Unie, Parlamentem a ostatními orgány a institucemi EU a významného nástroje pro zapojování občanů do participativní demokracie; vzhledem k tomu, že právo předložit Parlamentu petici je jedním ze základních práv každého jednotlivce a organizace se sídlem v EU a je nezbytným prímým zdrojem faktických informací;
- L. vzhledem k tomu, že petiční právo a petiční proces by měly být viditelnější a dostupnější pro všechny jednotlivce a organizace v EU, včetně osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že Petiční výbor by měl v tomto ohledu zajistit lepší viditelnost a dostatečné informace, a to prostřednictvím cílených informačních kampaní se zvláštním zaměřením na zranitelné skupiny, včetně osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že Parlament dosud nevypracoval index účinnosti svého petičního systému ani neshromažďoval statistické údaje o zpracování petic;

⁽¹⁹⁾ Eurostat, „Statistiky týkající se funkčních omezení a omezení činnosti“, údaje získané v prosinci 2020.

Čtvrtek 7. října 2021

- M. vzhledem k tomu, že Úmluva o právech osob se zdravotním postižením je první mezinárodní smlouvou o lidských právech, kterou ratifikovala EU i všechny její členské státy;
- N. vzhledem k tomu, že EU sama a pět členských států neratifikovalo opční protokol k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením;
- O. vzhledem k tomu, že jednou z priorit politických směrů současné Komise je Unie rovnosti pro všechny a ve všech podobách;
- P. vzhledem k tomu, že petice opakovaně poukazovaly na omezení přístupu osob se zdravotním postižením ke vzdělání, která vedou k nižší účasti na vzdělávacích činnostech, než je průměr obyvatel, a v důsledku toho k riziku sociálního a ekonomického vyloučení; vzhledem k tomu, že jedna ze čtyř osob se zdravotním postižením předčasně opouští vzdělávací systém ⁽²⁰⁾;
- Q. vzhledem k tomu, že při vytváření nové strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021-2030 (strategie EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období 2021-2030) sehrálo významnou úlohu vytvoření funkce komisaře pro rovnost;
- R. vzhledem k tomu, že Parlament ve svých usneseních opakovaně vyzýval členské státy, aby prováděly vhodné politiky s cílem zajistit, aby osoby se zdravotním postižením mohly plně požívat svých sociálních, politických a ekonomických práv;
- S. vzhledem k tomu, že členské státy nesou odpovědnost za zajištění toho, aby všichni v EU měli právo na účinnou právní ochranu před nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem, a aby měl každý možnost získat poradenství, obhajobu a zastoupení;
- T. vzhledem k tomu, že 24 členských států podalo komplexní zprávy o pokroku, jehož při provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením dosáhly, přičemž jednou z hlavních zásad úmluvy je přístupnost, a to na základě dotazů, které zaslal Petiční výbor stálým zastoupením všech členských států v souvislosti s peticí č. 0535/2017;
- U. vzhledem k tomu, že návrh směrnice proti diskriminaci, která by prostřednictvím horizontálního přístupu poskytovala větší ochranu proti diskriminaci všeho druhu, stále zůstává zablokována v Radě, a vzhledem k tomu, že tento stav již trvá více než deset let;
- V. vzhledem k tomu, že přístupnost je nezbytnou podmínkou uplatňování všech ostatních práv stanovených Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením na rovnoprávném základě s ostatními; vzhledem k tomu, že Komise navrhla několik opatření k monitorování provádění stávajících právních předpisů v oblasti přístupnosti a nová opatření k vytvoření bezbariérové EU;
- W. vzhledem k tomu, že iniciativy na úrovni EU, jako je cena Access City Award, podporují přizpůsobení veřejných prostor potřebám starších osob a osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že soutěž odměňuje města, která přijímají závazky na úrovni politického rozhodování, aby byla inkluzivní pro osoby se zdravotním postižením a respektovala jejich práva, reagovala na potřeby osob se zdravotním postižením a vedla sociální dialog s organizacemi pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby; vzhledem k tomu, že přizpůsobení veřejných prostor nejen pomůže bojovat proti sociálnímu vyloučení, ale přispěje také k hospodářskému růstu;
- X. vzhledem k tomu, že několik petic ilustruje problémy a potřebu zlepšit přístup osob se zdravotním postižením k zastavěnému prostředí, dopravě a informačním a komunikačním technologiím a systémům (IKT) a dalším zařízením a službám poskytovaným veřejnosti;
- Y. vzhledem k tomu, že je nezbytné, aby internetové stránky orgánů a institucí EU stanovily nezbytné technické specifikace, aby byly přístupné osobám se zdravotním postižením, aby osoby se zdravotním postižením mohly obdržet správné a přímé informace o všech otázkách, které se jich týkají jakožto občanů, s cílem zlepšit přístupnost dokumentů, videí a internetových stránek a propagovat alternativní komunikační prostředky;

⁽²⁰⁾ Eurostat, „Archive: Statistiky o zdravotním postižení – přístup ke vzdělávání a odborné přípravě“, přístup dne 29. července 2021.

Čtvrtek 7. října 2021

- Z. vzhledem k tomu, že v Parlamentu byla zřízena meziútvarová pracovní skupina pro znakový jazyk s cílem provést opatření, které by splnilo žádost obsaženou v petici č. 1056/2016 a umožnilo předkládat petice v národních znakových jazycích používaných v Evropské unii;
- AA. vzhledem k tomu, že opatření přijatá vládami během výjimečně závažné zdravotní krize způsobené pandemií COVID-19 by měla vždy respektovat základní práva a svobody jednotlivců a neměla by diskriminovat občany se zdravotním postižením;
- AB. vzhledem k tomu, že několik petic prokazuje, že pandemie COVID-19 zhoršila situaci osob se zdravotním postižením, včetně porušování nejzákladnějších lidských práv osob se zdravotním postižením, jako je přístup ke zdravotní péči, k ochranným opatřením proti šíření nemoci a ke vzdělávání;
- AC. vzhledem k tomu, že Evropský parlament musí zaručit, aby opatření týkající se onemocnění COVID-19 byla v souladu s Listinou základních práv EU a Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením;
- AD. vzhledem k tomu, že v důsledku obtížné situace během krize způsobené onemocněním COVID-19 byly v některých případech dočasně uzavřeny instituce pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby, jako jsou denní střediska nebo školy; vzhledem k tomu, že v této naléhavé situaci se péče o osoby s mentálním postižením omezila na jejich rodinné příslušníky; vzhledem k tomu, že osoby se zdravotním postižením žijící v institucích, které zůstaly otevřené, byly během pandemie silně zasaženy v důsledku své závislosti na fyzickém kontaktu s pečovatelskými a podpůrnými pracovníky, nedostatku personálu, nedostatku osobních ochranných prostředků a dezinfekčních prostředků a v důsledku toho vysokou mírou onemocnění a zvýšeným počtem úmrtí;
- AE. vzhledem k tomu, že karanténní opatření mají obzvláště negativní dopad na osoby se zdravotním postižením;
- AF. vzhledem k tomu, že petice opakovaně zdůrazňují skutečnost, že pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním postižením jsou omezené; vzhledem k tomu, že průměrný rozdíl mezi mírou zaměstnanosti osob se zdravotním postižením a bez zdravotního postižení v EU činí 25 % ⁽²¹⁾;
- AG. vzhledem k tomu, že míra zaměstnanosti a uplatnění osob se zdravotním postižením je nízká (50,6 % oproti 74,8 % u osob bez zdravotního postižení); vzhledem k tomu, že pandemie a sociální a hospodářská krize prohloubily nerovnosti mezi osobami se zdravotním postižením a osobami bez zdravotního postižení;
- AH. vzhledem k tomu, že práce v oddělených institucích neusnadňuje začlenění osob se zdravotním postižením do otevřeného trhu práce;
- AI. vzhledem k tomu, že téměř každý čtvrtý dotázaný občan EU uvedl, že má určité funkční omezení v důsledku zdravotního stavu ⁽²²⁾;
- AJ. vzhledem k tomu, že mezi nejčastější problémy, které jsou v souvislosti s rovností osob se zdravotním postižením uváděny v peticích adresovaných Parlamentu, patří sociální ochrana a zaměstnanecká práva, využívání evropských strukturálních a investičních fondů v souladu s předpisy EU a Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením a další otázky spadající do působnosti Výboru pro zaměstnanost a sociální věci;

⁽²¹⁾ Přílohy k návrhu společné zprávy Komise a Rady o zaměstnanosti ze dne 17. prosince 2019, který doprovází sdělení Komise o roční strategii udržitelného růstu 2020 (COM(2019)0653), s. 89.

⁽²²⁾ Eurostat, „Functional and activity limitations statistics“, zobrazeno dne 6. července 2021.

Čtvrtek 7. října 2021

- AK. vzhledem k tomu, že Petiční výbor dostává velké množství petic souvisejících se směrnicí 2000/78/ES, které se týkají neuplatňování zásady rovného zacházení, pokud jde o přístup k inkluzivnímu vzdělávání, zaměstnání, odbornému vzdělávání a kariéernímu postupu a pracovní podmínky osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že členské státy a EU ratifikovaly Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, jejíž článek 24 stanoví, že signatáři musí zajistit, aby osoby se zdravotním postižením měly přístup k celoživotnímu učení, vzdělávání dospělých, odborné přípravě, všeobecnému terciárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jakož i bezplatnému a povinnému základnímu vzdělání;
- AL. vzhledem k tomu, že přístup ke kvalitnímu zaměstnání, vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, sociální ochraně, a to i přes hranice, přístup k přiměřenému bydlení a podpoře nezávislého života a rovným příležitostem k účasti na volnočasových aktivitách a komunitním životě mají pro kvalitní život osob se zdravotním postižením zásadní význam;
- AM. vzhledem k tomu, že nedávno předložená strategie pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2030 je vítaným krokem k řešení problémů, s nimiž se potýkají osoby se zdravotním postižením, avšak vzhledem k tomu, že tyto osoby i nadále čelí překážkám a diskriminaci; vzhledem k tomu, že v roce 2019 bylo přibližně 28,4 % všech osob se zdravotním postižením v EU (ve věku 16 let a více) ohroženo chudobou či sociálním vyloučením⁽²³⁾; vzhledem k tomu, že strategie pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2030 se bude muset touto situací zabývat;
- AN. vzhledem k tomu, že zásada č. 17 evropského pilíře sociálních práv stanoví, že „osoby se zdravotním postižením mají právo na podporu zaručující příjem, který jim zajistí důstojný život, na služby, které jim umožní účast na trhu práce a na životě společnosti, a na pracovní prostředí uzpůsobené jejich potřebám“;
- AO. vzhledem k tomu, že chráněné dílny by měly usilovat o začleňování, rehabilitaci a přechod na otevřený trh práce, avšak často se jedná o segregované prostředí, v němž pracovníci se zdravotním postižením nemají status zaměstnance nebo nepožívají pracovních práv, což je ve zjevném rozporu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že inkluzivní modely podporovaného zaměstnávání, pokud jsou založeny na právech a uznávány jako zaměstnání, mohou dodržovat práva osob se zdravotním postižením a sloužit k začlenění a přechodu na otevřený trh práce;
- AP. vzhledem k tomu, že hospodářská krize způsobená pandemií COVID-19 představuje vážnou hrozbu pro evropské ekonomiky a pro zachování pracovních míst; vzhledem k tomu, že pandemie nejvíce zasáhla osoby ze znevýhodněných skupin, a zejména osoby se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že preventivní opatření související s onemocněním COVID-19 představují pro osoby se zdravotním postižením jak příležitosti, tak výzvy, pokud jde o přístup a zapojení na trh práce;
- AQ. vzhledem k tomu, že EU musí prostřednictvím dočasného nástroje na podporu oživení NextGenerationEU podporovat takovou reakci na pandemii COVID-19 a následnou obnovu, která bude brát ohled na osoby se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že občanská společnost a dobrovolnické organizace pracující s lidmi se zdravotním postižením během krize způsobené onemocněním COVID-19 opět prokázaly svůj prvořadý význam;
- AR. vzhledem k tomu, že preventivní opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19 vytvořila pro osoby se zdravotním postižením nové překážky a zhoršila jejich stávající vyloučení ve všech oblastech pracovního světa; vzhledem k tomu, že u osob se zdravotním postižením existuje větší pravděpodobnost, že přijdou o práci, a že mají potíže nalézt nové zaměstnání; vzhledem k tomu, že onemocnění COVID-19 mělo negativní dopad na přístupnost a inkluzivnost organizace práce a pracovních ujednání i na zaměstnanost a pracovní podmínky osob se zdravotním postižením a vystavilo mnoho osob se zdravotním postižením negativním dopadům práce z domova;
- AS. vzhledem k tomu, že v roce 2019 žilo v EU v domácnostech ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením téměř 18 milionů dětí (22,2 % dětské populace); vzhledem k tomu, že děti se zdravotním postižením čelí specifickým znevýhodněním, které je činí obzvláště zranitelnými; vzhledem k tomu, že se tím zdůrazňuje, jak důležité je dětem v nouzi zajistit bezplatný a účinný přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči, školnímu vzdělávání a aktivitám, alespoň jedno zdravé jídlo v každý školní den a zdravotní péči i účinný přístup ke zdravé stravě a přiměřenému bydlení, jak je stanoveno v doporučení Rady, kterým se zřizuje evropská záruka pro děti;

(²³) Eurostat, „Disability: higher risk of poverty or social exclusion“, zobrazeno dne 6. července 2021.

Čtvrtek 7. října 2021

- AT. vzhledem k tomu, že všechny členské státy EU ratifikovaly Úmluvu OSN o právech dítěte, která je pro ně tedy závazná, a vzhledem k tomu, že čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii stanoví, že jedním z cílů EU je zajistit ochranu práv dítěte; vzhledem k tomu, že Listina základních práv EU zaručuje ochranu práv dítěte ze strany orgánů EU a členských států EU při provádění právních předpisů EU; vzhledem k tomu, že Evropský parlament výraznou většinou přijal usnesení o evropské záruce pro děti, v němž žádal, aby všechny děti měly přístup k inkluzivnímu vzdělávání od raného dětství až do dospívání, a to včetně romských dětí, dětí se zdravotním postižením, dětí bez státní příslušnosti a dětí přistěhovalců i dětí žijících v nouzové humanitární situaci;
- AU. vzhledem k tomu, že diskriminace osob se zdravotním postižením souvisí s nedostatkem inkluzivního vzdělávání a odborného výcviku a se segregací a diskriminací, které existují v oblasti bydlení a zdravotní péče a s nedostupností dopravy a dalších služeb a produktů;
- AV. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení o rovném zacházení v zaměstnání a povolání s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením poukázal na nedostatky směrnice Rady 2000/78/ES;
- AW. vzhledem k tomu, že směrnice (EU) 2019/1158 vyžaduje, aby členské státy posoudily, zda by podmínky přístupu k rodičovské dovolené, pečovatelské dovolené a dovolené pro pracovníky a podrobná pravidla pro tuto dovolenou měly být přizpůsobeny specifickým potřebám rodičů v obzvláště znevýhodněných situacích, jako jsou rodiče se zdravotním postižením, rodiče (adoptivní, samoživitelé, odloučení) dětí se zdravotním postižením nebo dlouhodobě nemocných dětí či rodiče v obzvláště obtížné situaci;
- AX. vzhledem k tomu, že osoby se zdravotním postižením čelí ve svém každodenním životě řadě překážek, mimo jiné, když usilují o získání osobní asistence, zapojení do komunity, nalezení přiměřeného a cenově dostupného bydlení a získání cenově dostupné zdravotní péče a individuální sociální a zdravotní péče;
- AY. vzhledem k tomu, že nezaměstnanost a nedostatek kvalitních a udržitelných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením představují v případě těchto osob hlavní faktory přispívající k vysokému riziku chudoby, sociálního vyloučení a bezdomovectví;
- AZ. vzhledem k tomu, že v roce 2017 žila třetina dospělých osob v EU se zdravotním postižením v domácnostech, jejichž finanční zdroje nepostačovaly k pokrytí běžných nezbytných výdajů; vzhledem k tomu, že v roce 2019 by téměř dvě třetiny obyvatel EU se zdravotním postižením byly ohroženy chudobou, pokud by nedostávaly sociální dávky, příspěvky nebo důchod ⁽²⁴⁾;
- BA. vzhledem k tomu, že osoby se zdravotním postižením představují rozmanitou skupinu a často jsou vystaveny diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, jejíž kumulativní účinky mají na zaměstnanost hmatatelný dopad;
- BB. vzhledem k tomu, že pokrok v procesu deinstitucionalizace je v jednotlivých členských státech nerovnoměrný a že navzdory zavedení příslušných politik a přidělení značných finančních prostředků v EU zde stále žije 1 milion lidí v ústavech; vzhledem k tomu, že bylo předloženo několik petic týkajících se zneužívání prostředků EU určených na deinstitucionalizaci osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že v únoru 2021 zahájila evropská veřejná ochránkyně práv šetření z vlastní podněty týkající se úlohy Komise při zajišťování toho, aby členské státy využívaly finanční prostředky EU na podporu nezávislého života osob se zdravotním postižením a starších osob a na přechod od ústavní péče; vzhledem k tomu, že členské státy musí urychlit proces deinstitucionalizace a Komise musí pečlivě sledovat jeho pokrok;
- BC. vzhledem k tomu, že shromažďování statistických údajů EU o populaci se nezaměřuje na povahu zdravotního postižení jednotlivých osob a na počet osob se zdravotním postižením žijících v ústavní péči, což brání dodržování článku 31 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením;
- BD. vzhledem k tomu, že seznam příspěvků a práv vyplývajících ze zdravotního postižení se v jednotlivých členských státech liší, stejně jako subjekty, které tato práva definují a uznávají;

⁽²⁴⁾ Eurostat, „European Union Statistics on Income and Living Conditions“, zobrazeno dne 2. července 2021.

Čtvrtek 7. října 2021

- BE. vzhledem k tomu, že se očekává, že počet osob se zdravotním postižením a osob, které potřebují péči a dlouhodobou péči, v EU dramaticky poroste, a to mimo jiné v důsledku demografických výzev a vyššímu výskytu chronických onemocnění; vzhledem k tomu, že většinu dlouhodobé péče v současné době poskytují neformální a neplacení pečovatelé, kterými jsou převážně ženy; vzhledem k tomu, že politiky zaměřené na řešení demografických výzev a na rostoucí potřeby v oblasti péče a dlouhodobé péče by měly být koncipovány tak, aby nevedly ke zvýšenému tlaku na neformální pečovatele;
- BF. vzhledem k tomu, že zdravotní postižení je často důsledkem pracovního úrazu nebo vzniká v důsledku chronického onemocnění souvisejícího s nemocí z povolání a vystavení zdravotním rizikům;
- BG. vzhledem k tomu, že snaha o lepší začleňování osob se zdravotním postižením a ochranu jejich práv by měla být zohledňována ve všech oblastech politik, včetně procesu evropského semestru;
- BH. vzhledem k tomu, že by EU a členské státy měly přijmout veškerá vhodná opatření k výkonu práv zakotvených v Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením a změnit nebo zrušit stávající opatření, která diskriminují osoby se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že by EU a členské státy měly ve všech politikách a programech chránit a prosazovat základní práva osob se zdravotním postižením;
- BI. vzhledem k tomu, že 46 milionů žen a dívek v Evropské unii má zdravotní postižení ⁽²⁵⁾;
- BJ. vzhledem k tomu, že ženy a dívky se zdravotním postižením čelí vícenásobné diskriminaci na základě pohlaví a zdravotního postižení v kombinaci se sexuální orientací, genderovou identitou, genderovým vyjádřením, pohlavními znaky, zemí původu, společenskou třídou, migračním statutem, věkem nebo rasovým či etnickým původem; vzhledem k tomu, že u žen se zdravotním postižením pocházejících z menšin existuje větší pravděpodobnost, že budou vystaveny trojí diskriminaci na základě jejich zranitelné situace; vzhledem k tomu, že diskriminace vytváří překážky pro jejich zapojení ve všech oblastech života, včetně socioekonomických znevýhodnění, sociální izolace, genderově podmíněného násilí, nucené sterilizace a potratů, nedostatečného přístupu ke komunitním službám, kultuře, sportu a volnočasovým aktivitám, nekvalitního bydlení, institucionalizace a neodpovídající zdravotní péče; vzhledem k tomu, že tyto překážky snižují pravděpodobnost, že se tyto ženy budou moci plně účastnit činnosti společnosti, aktivně se na ní podílet a přispívat do ní, a to i v oblasti vzdělávání a na trhu práce;
- BK. vzhledem k tomu, že v Evropské unii je na plný úvazek zaměstnáno 20,6 % žen se zdravotním postižením ve srovnání s 28,5 % mužů se zdravotním postižením ⁽²⁶⁾; vzhledem k tomu, že z číselných údajů vyplývá, že v průměru 29,5 % žen se zdravotním postižením v EU hrozí riziko chudoby a sociálního vyloučení, zatímco v případě mužů se zdravotním postižením jde o 27,5 % ⁽²⁷⁾;
- BL. vzhledem k tomu, že podle Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením jsou ženy a dívky se zdravotním postižením vystavovány většímu riziku násilí, a to doma i mimo domov; vzhledem k tomu, že některé členské státy dosud neratifikovaly Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí („Istanbulská úmluva“); vzhledem k tomu, že rozšíření oblastí trestné činnosti tak, aby zahrnovaly konkrétní formy genderově podmíněného násilí v souladu s čl. 83 odst. 1 SFEU, poskytne ženám a dívkám se zdravotním postižením větší ochranu;

Správa a provádění

1. zdůrazňuje, že je třeba na všech úrovních zvyšovat povědomí o právech osob se zdravotním postižením, která jsou zakotvena v Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, s cílem chránit jejich práva a důstojnost a podporovat plnou spolupráci a výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy; zdůrazňuje potřebu obecně přijímaných definic zdravotního postižení, deinstitucionalizace, života ve společnosti, nezávislého života a inkluzivního vzdělávání; vybízí členské státy, aby posílily koordinační mechanismy;

⁽²⁵⁾ Usnesení Evropského parlamentu o situaci zdravotně postižených žen.

⁽²⁶⁾ Index rovnosti žen a mužů v roce 2020.

⁽²⁷⁾ Usnesení Evropského parlamentu o strategii EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období po roce 2020.

Čtvrtek 7. října 2021

2. zdůrazňuje, že členské státy by měly zvýšit své úsilí při poskytování podpory osobám se zdravotním postižením v těchto prioritních oblastech: zdraví, vzdělávání, dostupnost, zaměstnanost a pracovní podmínky, nezávislý život, koordinace, životní podmínky, sociální ochrana a zvyšování povědomí;
3. vyzývá všechny členské státy, které dosud neratifikovaly opční protokol k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, aby tak neprodleně učinily, a EU, aby tento protokol plně ratifikovala; vyzývá Radu, aby podnikla nutné kroky s cílem zajistit přistoupení EU k opčnímu protokolu;
4. považuje opční protokol za neoddělitelnou součást Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením; upozorňuje na skutečnost, že opční protokol poskytuje občanům fórum, kde mohou oznámit údajná porušení ustanovení úmluvy smluvními stranami, a umožňuje Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením, aby v případě, že obdrží informace o závažném nebo systematickém porušování úmluvy některou ze smluvních stran, zahájil důvěrné šetření;
5. vyzývá Komisi, aby provedla komplexní a průřezový přezkum právních předpisů a programů financování EU s cílem zajistit plný soulad s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením prostřednictvím konstruktivního zapojení organizací zdravotně postižených a členů rámce EU pro monitorování provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením;
6. vyzývá Komisi a členské státy, aby při navrhování a provádění politik a opatření zohledňovaly rozmanitost a různorodost osob se zdravotním postižením;
7. bere na vědomí pokrok, jehož dosáhly členské státy při účinném provádění a monitorování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a při přijímání opatření k zajištění přístupnosti ve snaze splnit normy stanovené touto úmluvou; vyzývá členské státy, aby neprodleně určily odpovědné orgány, které budou sloužit jako kontaktní místa, a aby v souladu s článkem 33 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením zavedly koordinační mechanismy pro její provádění a monitorování na všech správních úrovních; zdůrazňuje, že členské státy by měly zajistit, aby se do práce těchto orgánů zapojil významný počet osob se zdravotním postižením;
8. podporuje návrh Komise zřídit platformu pro zdravotní postižení, která by posílila řízení spolupráce na úrovni EU v této oblasti a provádění Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021-2030 i vnitrostátních strategií týkajících se osob se zdravotním postižením;
9. poukazuje na to, že nová platforma EU pro osoby se zdravotním postižením by měla být sladěna s pokyny stanovenými v evropském pilíři sociálních práv;
10. vyzývá členské státy, aby prováděly národní osvětové kampaně věnované problematice zdravotního postižení, které budou propagovat Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením a strategii EU pro práva osob se zdravotním postižením na období 2021-2030, jež budou přístupné všem a na nichž se budou podílet osoby se zdravotním postižením, jejich rodinní příslušníci a organizace, které je zastupují; vyzývá členské státy, aby stanovily ambiciózní harmonogramy pro provádění strategie; vyzývá Komisi, aby v připravovaném aktu v přenesené pravomoci o revidovaném srovnávacím přehledu sociálních ukazatelů stanovila soubor podrobných ukazatelů, díky nimž bude možné měřit pokrok při plnění cílů strategie a zajistit, aby všechny zúčastněné strany dodržovaly závazky vytyčené v těchto dokumentech;
11. bere na vědomí výzvu Komise, aby všechny orgány, subjekty, agentury a delegace EU jmenovaly „koordinátory pro zdravotní postižení“; opakuje svou výzvu, aby byla ve všech orgánech a agenturách EU, včetně Parlamentu a Rady, zřízena kontaktní místa, přičemž ústřední kontaktní místo by se nacházelo na generálním sekretariátu Komise a bylo by podporováno vhodným interinstitucionálním mechanismem; vyzývá orgány a instituce EU, aby upřednostňovaly jmenování osob se zdravotním postižením koordinátory v uvedené oblasti;
12. vítá plány Komise přezkoumat v roce 2022 fungování rámce EU pro sledování provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a navrhnout na tomto základě opatření; vyzývá Komisi, aby posílila rámec EU a jeho nezávislost, a to především zajištěním většího zapojení a účasti odborníků, nevládních organizací, sociálních partnerů a zejména osob se zdravotním postižením, a to bez diskriminace na základě druhu zdravotního postižení nebo jakékoli jiné osobní okolnosti; zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby byl rámec EU založen na podrobných a aktuálních údajích kvalitně rozčleněných podle povahy zdravotního postižení, a to na základě činnosti Washingtonské skupiny pro statistiky zaměřené na zdravotní postižení;

Čtvrtek 7. října 2021

13. vybízí orgány EU a členské státy, aby znovu potvrdily svůj závazek dosáhnout inkluzivní rovnosti osob se zdravotním postižením a aby plně uplatňovaly Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, včetně článku 27 této úmluvy, který se týká práce a zaměstnání;

14. vyzývá Komisi a členské státy, aby stanovily jasné cíle a opatření usilující o zlepšení životních a pracovních podmínek osob se zdravotním postižením, a to při respektování zásad přístupnosti a nediskriminace, a aby investovaly do rovných příležitostí a účasti osob se zdravotním postižením ve všech oblastech života;

15. poukazuje na to, že Petiční výbor hraje zvláštní ochrannou úlohu při zajišťování toho, aby EU dodržovala Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením při tvorbě politik a přijímání legislativních opatření; v rámci této odpovědnosti se výbor zabývá peticemi týkajícími se zdravotního postižení, organizuje rozpravy, tematické semináře a veřejná slyšení na toto téma, připravuje usnesení a zprávy a uskutečňuje pracovní návštěvy v terénu;

16. zdůrazňuje, že pokud mají mít osoby se zdravotním postižením účinný přístup ke spravedlnosti prostřednictvím petic předkládaných Parlamentu, měly by mít přístup k nezbytné podpoře a pomoci při přípravě a předkládání petic, které splňují kritéria přípustnosti; vyzývá k většímu zviditelnění petičního mechanismu zvyšováním informovanosti, jakož i k zapojování osob se zdravotním postižením nebo jejich zástupců do projednávání petic;

17. naléhavě vyzývá členské státy, aby vypracovaly vnitrostátní akční plány, které by řešily nedostatky, s nimiž se osoby se zdravotním postižením setkávají v přístupu k informacím souvisejícím s veřejnou bezpečností, k distančnímu a on-line učení, osobní asistenci a k pečovatelským a podpůrným službám;

18. vyzývá Petiční výbor, aby shromažďoval a poskytoval statistické údaje o zpracovávání petic, a zdůrazňuje, že je třeba, aby výbor byl schopen zajišťovat tlumočení do znakového jazyka, což by v zájmu zajištění přístupu k informacím a zapojení měly být schopny poskytovat všechny výbory Evropského parlamentu;

19. vyzývá Komisi a členské státy, aby více uznávaly význam dostupných a kvalitních podpůrných služeb a systémů pro nezávislý život; zdůrazňuje, že je třeba prosazovat strategie a normy pro individualizovanou kvalitní podporu závislých osob se zdravotním postižením a jejich pečovatелů, včetně lepší sociální ochrany a různých forem podpory neformálních pečovatелů; vyzývá Komisi, aby předložila strategický program EU v oblasti péče, což by byl další krok vpřed, pokud jde o kvalitativní zlepšování statusu zdravotní péče v EU, včetně postavení pracovníků v oblasti osobních služeb a služeb pro domácnost; opakuje, že program v oblasti péče musí rovněž odrážet situaci sta milionů neformálních pečovatелů v EU, kteří poskytují 80 % dlouhodobé péče, ovšem jejich práce většinou není doceněna;

20. doporučuje, aby Petiční výbor vypracoval výroční zprávu o problémech zdůrazněných v peticích týkajících se osob se zdravotním postižením a aby navrhl svá doporučení;

21. vyzývá Komisi, aby strategii pro práva osob se zdravotním postižením na období 2021-2030 strukturálně začlenila do procesu evropského semestru, neboť evropský semestr by měl být využíván k podněcování politik a přístupů členských států, k posílení inkluzivnosti společnosti a k podpoře zaměstnanosti a sociální ochrany osob se zdravotním postižením; vyzývá Komisi, aby předložila každoroční přezkum začleňování problematiky zdravotního postižení do procesu evropského semestru;

22. vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly společnou definici zdravotního postižení v souladu se závěrečnými připomínkami Výboru pro Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením k první zprávě EU přijaté v roce 2015 a aby zajistily vzájemné uznávání statusu zdravotního postižení ve všech členských státech s cílem zajistit volný pohyb osob se zdravotním postižením a řádné uplatňování a uznávání jejich práv vyplývajících z občanství EU;

23. vyzývá Komisi, aby zajistila, že EU a její členské státy budou plně dodržovat všechny povinnosti stanovené EU a OSN v oblasti práv osob se zdravotním postižením, především pak úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením a obecné poznámky Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením týkající se této úmluvy, jakož i příslušná unijní opatření a pravidla pro financování, a aby lidem se zdravotním postižením a jejich rodinám a pečovatелům poskytovala podporu a umožňovala výměny osvědčených postupů v této oblasti;

Čtvrtek 7. října 2021

24. zdůrazňuje, že je třeba více a pravidelně školit a vzdělávat pracovníky justice a donucovacích orgánů v oblasti krizových intervencí a zvládání krizí a řešení konfliktů při interakci s osobami se specifickým zdravotním postižením;

Ochrana údajů

25. vyzývá Komisi k zajištění toho, aby členské státy řádně prováděly nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů – GDPR) ⁽²⁸⁾, a aby přijaly nezbytná opatření za účelem ochrany citlivých údajů osob se zdravotním postižením;

26. zdůrazňuje, že jakékoli zpracování osobních údajů musí být v plném souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů; zdůrazňuje, že podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů je zpracování genetických nebo biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby a údajů o zdravotním stavu (citlivé osobní údaje) zakázáno, pokud to nařízení GDPR výslovně nepovoluje;

Zapojení

27. zdůrazňuje, že je v každé fázi plánování, přijímání, provádění a sledování všech druhů opatření třeba konzultovat a aktivně zapojit organizace osob se zdravotním postižením, aby tato opatření zajistila podporu jejich základních práv; vítá závazek Komise, že odpovídajícím způsobem zapojí organizace osob se zdravotním postižením do všech fází provádění Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období 2021–2030;

28. připomíná, že je důležité, aby byly osoby se zdravotním postižením a organizace, které je zastupují, konzultovány a zapojovány při přijímání opatření souvisejících s pandemií COVID-19, jako jsou plány oživení a očkování, i v jakýchkoli budoucích krizích;

29. zdůrazňuje, že plné a účinné zapojení osob se zdravotním postižením do všech oblastí života a společnosti má zásadní význam pro výkon jejich základních práv;

30. připomíná, že mnoho osob se zdravotním postižením je stále odděleno od života v komunitě a nemá kontrolu nad svým každodenním životem, zejména v případě osob žijících v pobytových zařízeních, neboť pandemie COVID-19 upozornila na výzvy, jimž tyto osoby čelí, a prohloubila je; naléhavě vyzývá členské státy, aby začleňovaly podpůrné služby s cílem zajistit osobám se zdravotním postižením rovné právo na nezávislý život a začlenění do komunity;

31. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily, že osoby se zdravotním postižením budou zapojeny do procesu tvorby politik bez jakýchkoli omezení; konstatuje, že Úmluva o právech osob se zdravotním postižením vyžaduje plnou účast na politickém životě, což znamená, že osoby se zdravotním postižením musí mít možnost účastnit se voleb a rozhodovacích procesů za stejných podmínek jako ostatní; vyzývá Komisi, aby zajistila, že členské státy poskytnou osobám se zdravotním postižením snazší naturalizaci nebo zvláštní výjimky z těchto zkoušek, aby jim byl zaručen přístup k občanství;

32. připomíná vysoký počet občanů EU, kterým je z důvodu jejich zdravotního postižení nebo problémů s duševním zdravím odíráno právo účastnit se voleb, včetně voleb do Evropského parlamentu; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby zajistily skutečné právo osob se zdravotním postižením volit ve volbách do Evropského parlamentu;

Volný pohyb

33. vítá záměr Komise předložit do konce roku 2023 návrh na vytvoření evropského průkazu osob se zdravotním postižením, který by měl být uznáván ve všech členských státech, s cílem rozšířit pilotní projekty týkající se evropského průkazu osob se zdravotním postižením a evropské parkovací karty pro osoby se zdravotním postižením; je toho názoru, že evropský průkaz osob se zdravotním postižením, jehož zavedení by mělo být povinné ve všech členských státech, bude důležitým nástrojem, jenž osobám se zdravotním postižením pomůže uplatňovat jejich právo na volný pohyb v bezbariérové Evropě;

34. vyzývá Komisi a členské státy, aby byly ambiciózní, pokud jde o rozsah nároků, které průkaz zaručí svým uživatelům, a aby zajistily řádné použití průkazu ve všech členských státech EU, v případě potřeby i prostřednictvím závazných právních předpisů EU;

⁽²⁸⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Čtvrtek 7. října 2021

35. konstatuje, že v některých členských státech, kde byl průkaz osob se zdravotním postižením již zaveden, byly hlášeny případy zneužití, které měly negativní důsledky pro skutečně způsobilé osoby; zdůrazňuje proto, že je třeba zvýšit povědomí na všech úrovních a přijmout opatření s cílem zabránit zneužívání nového evropského průkazu osob se zdravotním postižením;

36. vyzývá Komisi, aby osoby se zdravotním postižením i jejich rodiny a pomocné osoby osvobodila od placení mýtného v celé EU, a to za účelem podpory jejich přesunů, zejména pokud potřebují více cest z důvodu lékařské péče a dobrých životních podmínek;

37. vyzývá Komisi, aby dále posílila legislativní rámec pro účast osob se zdravotním postižením v cestovním ruchu; konstatuje, že 25 % evropských voličů uvádí určitý stupeň postižení nebo zdravotního postižení⁽²⁹⁾ a že celkový příspěvek z evropského hrubého obratu, který představuje přístupný cestovní ruch pro osoby se zdravotním postižením a osoby s omezenou schopností pohybu a orientace, činil v roce 2012 přibližně 786 miliard EUR⁽³⁰⁾;

38. s potěšením vítá, že byla přijata posílená práva cestujících se zdravotním postižením nebo s omezenou schopností pohybu a orientace v železniční dopravě, zejména postupné ukončení stávajících výjimek pro členské státy a zkrácení lhůty pro předběžné oznámení, jež mají učinit osoby se zdravotním postižením nebo s omezenou schopností pohybu a orientace, které potřebují pomoc; vyzývá členské státy, aby pokud možno zajistily kratší lhůty pro předběžná oznámení pro osoby se zdravotním postižením, které potřebují pomoc při cestování, aby se osobám se zdravotním postižením a s omezenou schopností pohybu umožnilo snadněji uplatňovat svá práva na volný pohyb a vymezily se lhůty pro přístupnost; vyzývá k rychlému provedení pravidel stanovených v přepracovaném znění nařízení (ES) č. 1371/2007 ve všech členských státech; vyzývá Komisi, aby zvažila návrh týkající se práv zdravotně postižených cestujících v městské a venkovské dopravě, který by řešil zbývající nedostatky; vyzývá k přijetí stejně účinného balíčku pro námořní dopravu;

39. vyzývá Komisi, aby podpořila členské státy při zajišťování nezbytných podmínek na místní, regionální a vnitrostátní úrovni, které osobám se zdravotním postižením umožní požívat jejich práv na volný pohyb, sebeurčení, osobní rozhodování na základě rovnoprávnosti s ostatními a na nezávislý život a začlenění do místní komunity, jak stanoví článek 19 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením; vyzývá členské státy, aby zlepšily přístupnost informací poskytovaných veřejnou správou v otevřených a přístupných formátech;

Přístupnost

40. bere na vědomí návrh Komise vytvořit do roku 2022 středisko zdrojů „AccessibleEU“; vyzývá Komisi, aby vytvořila agenturu EU pro přístupnost („Radu EU pro přístupnost“), která by byla pověřena vypracováváním technických specifikací pro přístupnost, jež by podporovaly konkrétní politiky a právní předpisy EU, prováděla konzultace s držiteli práv a nevládními organizacemi, napomáhala členským státům a orgánům EU zavádět přístupnost harmonizovaným způsobem ve prospěch jednotného trhu a zvyšovala povědomí o významu přístupnosti pro inkluzivní, rovnou společnost;

41. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily kognitivní, smyslovou a fyzickou dostupnost iniciativ EU v oblasti digitalizace trhu práce;

42. vyjadřuje politování nad skutečností, že do oblasti působnosti evropského aktu o přístupnosti nebyl zahrnut přístup do zastavěného prostředí a fyzická přístupnost; vyzývá Komisi, aby využila Evropský akt přístupnosti jako základ pro přijetí pevného rámce EU pro přístupné a inkluzivní prostředí s plně přístupnými veřejnými prostory a službami, včetně veřejné dopravy, komunikace, administrativních a finančních služeb a fyzického prostředí; vítá iniciativu Komise „Access City Award“ (*cena pro přístupné město*);

43. vítá výsledky soutěže Evropská přístupná města; vyzývá členské státy, aby zavedly odpovídající vnitrostátní soutěže;

⁽²⁹⁾ Studie Evropského parlamentu ze dne 1. října 2018 s názvem „Aktualizovaná studie o ochranné úloze Petičního výboru v souvislosti s prováděním Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením za rok 2018“.

⁽³⁰⁾ Prezentace Komise ze dne 10. ledna 2014 s názvem „Hospodářský dopad a způsoby cestování v souvislosti s přístupným cestovním ruchem v Evropě: prezentace hlavních zjištění studie“.

Čtvrtek 7. října 2021

44. poukazuje na to, že nejčastější obavy předkladatelů petic, pokud jde o rovnost osob se zdravotním postižením, se týkají přístupnosti a sociální ochrany a rovněž zaměstnaneckých práv a práva na nezávislý život v komunitě; vyzývá proto členské státy, aby plně provedly a průběžně monitorovaly všechny právní předpisy týkající se přístupnosti, včetně směrnice (EU) 2019/882 (evropský akt přístupnosti) s cílem účinně a definitivně odstranit překážky pro pracovníky se zdravotním postižením a zajistit a zlepšit dostupnost přístupných služeb a vhodnost podmínek, za nichž jsou tyto služby poskytovány; vyzývá v této souvislosti členské státy, aby při provádění evropského aktu o přístupnosti ve svých vnitrostátních právních předpisech zvážily propojení mezi přístupností služeb a přístupností zastavěného prostředí;

45. zdůrazňuje, že na všech evropských veřejných místech musí být zajištěna plná dostupnost; vyjadřuje politování nad tím, že Evropská strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 není v současné době v mnoha oblastech respektována, a zejména že existuje příliš mnoho veřejných budov s architektonickými překážkami, jež představují ohavnou formu diskriminace; vyzývá Komisi, aby začlenila přístupnost do všech oblastí politiky, a vyzývá členské státy, aby stávající právní předpisy plně prováděly;

46. vyjadřuje politování nad tím, že v některých členských státech vedla nepřístupná čísla tísňového volání k tomu, že některé osoby se zdravotním postižením nebyly schopny komunikovat se základními podpůrnými a tísňovými službami; naléhavě proto vyzývá členské státy, aby pečlivě provedly směrnici (EU) 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace;

47. vyzývá členské státy, aby na všech úrovních zajistily rychlé provedení směrnice (EU) 2016/2102 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru s cílem zajistit, aby osoby se zdravotním postižením měly přístup ke všem informacím, které potřebují, v přístupném formátu, včetně národních znakových jazyků; vítá iniciativu Komise týkající se akčního plánu pro přístupnost internetových stránek pro všechny orgány, instituce a jiné subjekty EU s cílem zajistit soulad internetových stránek EU a dokumentů zveřejněných na těchto internetových stránkách a on-line platformách s evropskými normami přístupnosti, které je třeba rozšířit; naléhavě vyzývá všechny orgány, instituce a agentury EU, aby nejpozději v roce 2022 dodržovaly evropské normy přístupnosti;

48. naléhavě vyzývá členské státy, aby do svých vnitrostátních právních předpisů provedly dlouho opožděnou směrnici o audiovizuálních mediálních službách a aby v souladu s článkem 7 této směrnice poskytovaly osobám se zrakovým nebo sluchovým postižením přístupné audiovizuální mediální služby;

49. naléhavě vyzývá orgány EU, aby zlepšily úroveň a kvalitu přístupnosti ve všech svých budovách a odstranily stávající překážky na svých internetových stránkách, v diskusích a dokumentaci, tj. zajistily, aby produkované informace byly přístupné, např. překladem dokumentů do znakových jazyků jednotlivých členských států, vytvářením dokumentů v Braillově písmu a ve snadno srozumitelném jazyce;

50. zdůrazňuje, že je důležité rychle řešit otázky přístupnosti ve všech příslušných politikách a nástrojích, včetně obav týkajících se pravidel pro zadávání veřejných zakázek a přístupnosti vyjádřených v peticích předkládaných Parlamentu;

51. vybízí příslušné útvary Parlamentu, aby pokračovaly ve svém úsilí a v co nejkratší době dokončily projekt meziútvarové pracovní skupiny pro znakový jazyk s cílem vyhovět žádostem petice č. 1056/2016, aby bylo možné předkládat petice v mezinárodním znakovém jazyce a v národních znakových jazycích používaných v EU, a více tak zpřístupnit základní petiční právo uživatelům znakového jazyka;

52. zdůrazňuje, že je na schůzích výborů, plenárních zasedáních a všech dalších schůzích Parlamentu třeba poskytovat služby tlumočení do znakového jazyka a snadno čitelné překlady tak, aby byly tyto schůze přístupné osobám se zdravotním postižením;

Boj proti diskriminaci

53. konstatuje, že členské státy mezi sebou vzájemně neuznávají status osoby se zdravotním postižením; vyzývá členské státy, aby v duchu vzájemné důvěry spolupracovaly s cílem uznat status, jenž byl přiznán v jiném členském státě; upozorňuje na cíl Komise spolupracovat s členskými státy na rozšíření rozsahu vzájemného uznávání statusu osoby se zdravotním postižením v oblastech, jako je pracovní mobilita a dávky spojené s podmínkami poskytování služby; zdůrazňuje, že je třeba rozšířit výhody průkazu EU pro osoby se zdravotním postižením, aby byly zahrnuty i vzájemně

Čtvrtek 7. října 2021

uznávané dávky v oblasti přístupu ke zdravotní péči; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité urychleně jednat, pokud jde o uplatňování evropského průkazu osob se zdravotním postižením; znovu opakuje, že je s cílem lépe sladit strategie členských států a využívání fondů EU s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením zapotřebí vzájemné porozumění deinstitucionalizace, jejího provádění a nezávislého života ve společnosti;

54. uznává, že je mnoho oblastí, v nichž by mohl být uplatňován evropský průkaz osob se zdravotním postižením, a to jak pokud jde o přístup k mnoha službám bez diskriminace, tak pokud jde o bezpečnost v časech nebezpečí a nouze; poukazuje na to, že by tento průkaz zajistil, že status osoby se zdravotním postižením bude zasahujícími policejními složkami okamžitě uznán;

55. vyjadřuje politování nad tím, že podle WHO jsou děti a dospělí se zdravotním postižením vystaveni vyššímu riziku násilí než jejich vrstevníci bez zdravotního postižení; zdůrazňuje, že zejména u nezletilých osob „je 3,7 krát pravděpodobnější než u dětí bez zdravotního postižení, že budou oběťmi jakéhokoli druhu násilí, je u nich 3,6 krát větší pravděpodobnost, že se stanou oběťmi fyzického násilí, a 2,9 krát větší pravděpodobnost, že se stanou oběťmi sexuálního násilí“; zdůrazňuje, že „dětí s mentálním postižením nebo intelektovou poruchou patří mezi nejzranitelnější děti, přičemž riziko sexuálního násilí je v jejich případě 4,6 krát vyšší než u jejich vrstevníků bez zdravotního postižení“; naléhavě proto vyzývá k vytvoření evropského rámce na ochranu osob se zdravotním postižením před jakýmkoli druhem násilí;

56. zdůrazňuje naléhavou potřebu právních předpisů EU zaměřených na ochranu občanů v EU před všemi formami diskriminace a je přesvědčen, že je to prvořadě pro správné provádění politik Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením; naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly horizontální směrnici EU proti diskriminaci, kterou Komise předložila v roce 2008; vyzývá Komisi, aby co nejdříve představila alternativní řešení s cílem pokročit v boji proti diskriminaci v celé EU a ve všech oblastech života;

57. důrazně odsuzuje veškerou diskriminaci osob se zdravotním postižením ve zdravotnictví; připomíná, že příslušná opatření přijímaná členskými státy musí být v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením a musí zajišťovat rovný a nediskriminační přístup ke zdravotní péči a sociálním službám; zdůrazňuje, že reakce na budoucí zdravotní krize (od připravenosti po léčbu) musí zajistit, aby osoby se zdravotním postižením nebyly opomenuty; v této souvislosti naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby osobám se zdravotním postižením poskytovaly stejnou lékařskou péči jako jakékoli jiné osobě, a to včetně intenzivní lékařské péče; připomíná, že je důležité, aby veřejné zdravotnické služby vždy hrály hlavní úlohu při ochraně osob se zdravotním postižením;

58. opakuje svou výzvu adresovanou Komisi, aby spolupracovala se Soudním dvorem Evropské unie na strategiích v oblasti komunikace a přístupnosti s cílem zajistit, aby osoby se zdravotním postižením měly přístup k soudnímu systému EU, aniž by čelily jakékoli formě diskriminace; vyzývá Komisi a členské státy, aby pokračovaly v programech na posílení postavení osob se zdravotním postižením, které jim umožní rozpoznat a oznamovat případy diskriminace těchto osob;

59. odsuzuje všechny formy diskriminace osob se zdravotním postižením na pracovišti; vyzývá členské státy a Komisi, aby prováděly politiky zaměřené na předcházení případům psychického obtěžování na základě zdravotního postižení; vyzývá rovněž členské státy, aby ve spolupráci se zaměstnavateli prováděly politiky zaměřené na předcházení případům kybernetické šikany na pracovišti vůči osobám se zdravotním postižením;

60. zdůrazňuje, že je třeba zabránit věznění osob, jejichž zdravotní postižení je neslučitelné se zbavením svobody, a že by měly být poskytovány alternativy k trestům odnětí svobody; vyzývá členské státy, aby zajistily dodržování základních zásad rovného zacházení, nediskriminace, přiměřené úpravy a přístupnosti pro vězně se zdravotním postižením;

61. vyzývá členské státy, aby si vyměňovaly informace a osvědčené postupy, zejména pokud jde o přechod od ústavní péče k nezávislému životu, o poskytování přístupného a cenově dostupného bydlení osobám se zdravotním postižením a jejich začleňování do společnosti;

62. zdůrazňuje, že přiměřená úprava, přístupnost a univerzální design mají zásadní význam pro boj proti diskriminaci osob se zdravotním postižením; podtrhuje význam účinného a nediskriminačního přístupu zahrnujícího identifikaci a odstranění překážek a bariér, které brání osobám se zdravotním postižením v přístupu ke zboží, službám a zařízením

Čtvrtek 7. října 2021

dostupným široké veřejnosti; zdůrazňuje, že by osobám se zdravotním postižením měl být vždy, kdy je to možné, zajištěn účinný a nediskriminační přístup za stejných podmínek jako osobám bez zdravotního postižení a že by jim mělo být usnadněno používání asistenčních zařízení včetně pomůcek pro mobilitu a přístup, jako jsou v případě potřeby vodící psi s osvědčením a další asistenční psy⁽³¹⁾; připomíná, že by normy přístupnosti měly být přijaty po konzultaci s osobami se zdravotním postižením a organizacemi, které je zastupují, neboť jejich odborné znalosti jsou zásadní pro identifikaci překážek bránících přístupnosti; zdůrazňuje, že přiměřená úprava, přístupnost a univerzální design mají zásadní význam pro boj proti diskriminaci osob se zdravotním postižením;

63. zdůrazňuje klíčovou úlohu rodinných příslušníků poskytujících péči osobám se zdravotním postižením, kteří často uspokojují jejich potřeby v oblasti péče a pomoci; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba, aby politiky a strategie EU a členských států výrazně podporovaly rodinné příslušníky a pečovatele; domnívá se, že je nezbytné jim přiznat evropské vzájemné uznávání jejich úlohy pečovatelů;

64. zdůrazňuje význam práva osob se zdravotním postižením na uplatňování svých základních práv na rovnoprávném základě; zdůrazňuje, že je třeba uznat, že osoby se zdravotním postižením mají právní způsobilost na rovnoprávném základě s ostatními ve všech aspektech života v souladu s článkem 12 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením; vyzývá členské státy, aby přijaly vhodná a včasná opatření, která osobám se všemi formami zdravotního postižení zajistí účinný, spravedlivý a otevřený přístup k soudnímu systému a prosazování práva ve všech fázích řízení; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění rovného a nediskriminačního přístupu ke spravedlnosti a celému právnímu řízení je nezbytné, aby zařízení a služby byly přístupné;

65. zdůrazňuje potřebu finanční pomoci k tomu, aby osoby se zdravotním postižením mohly najímat nebo zaměstnávat pomocné osoby nebo finančně podporovat rodinné příslušníky, neboť jejich pečovatelské služby jsou časově i finančně nákladné, a že je to naprosto nezbytné pro podporu osob se zdravotním postižením a jejich asistenčních pracovníků z řad rodinných příslušníků;

66. zdůrazňuje, že osoby se zdravotním postižením jsou sociálně marginalizovány a vylučovány ze zaměstnání a hospodářského a sociálního života; vyjadřuje politování nad tím, že osoby se zdravotním postižením, zejména osoby s vysokou potřebou podpory, jsou často vystaveny vysokému riziku institucionalizace, zatímco stávající finanční podpora ze strany členských států není dostatečná, zejména pokud jde o komunitní podporu zaměřenou na jednotlivce, která by chránila práva osob se zdravotním postižením⁽³²⁾;

67. zdůrazňuje, že článek 19 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením stanoví právo na nezávislý život a začlenění do společnosti; vyzývá členské státy, aby zajistily proces, který osobám se zdravotním postižením umožní přesun životních podmínek od institucionálního prostředí k systému umožňujícímu zapojení do společnosti tam, kde jsou služby poskytovány v komunitě podle individuálních rozhodnutí a preferencí; vyzývá členské státy, aby do svých strategií deinstitucionalizace začlenily konkrétní cíle s jasnými lhůtami a aby odpovídajícím způsobem financovaly provádění těchto strategií;

68. vyjadřuje politování nad tím, že strategie EU pro očkování vyloučila zdravotně postižené a jejich podpůrnou síť z prioritních skupin; naléhavě vyzývá členské státy, aby lidem se zdravotním postižením a jejich podpůrné síti nabídly přednostní přístup k očkování; v této souvislosti žádá, aby naočkování proti onemocnění COVID-19 bylo založeno na svobodném a informovaném souhlasu osob se zdravotním postižením a aby autonomie a právní způsobilost všech osob se zdravotním postižením, včetně osob s mentálním postižením, osob s psychosociálním postižením a autistických osob, nebyla oslabena opatřeními, u nichž se má za to, že slouží pro dobro veřejnosti nebo nejlepšímu zájmu dotčené osoby;

69. vyzývá k tomu, aby byla na úrovni EU i na vnitrostátních úrovních provedena šetření týkající se nepřiměřené míry nákazy onemocněním COVID-19 a úmrtnosti v pečovatelských zařízeních, rezidenčních zařízeních pro seniory a osoby se zdravotním postižením a v dalších sociálních službách, a to s cílem pochopit příslušné příčiny, určit osoby nesoucí odpovědnost a přijmout nezbytná opatření k tomu, aby se těmto případům v budoucnu předešlo;

⁽³¹⁾ Petice č. 1140/2015, 0857/2016, 0535/2017 a 1140/2015 a 0988/2020.

⁽³²⁾ <https://www.edf-feph.org/independent-living-and-de-institutionalisation-policy/>

Čtvrtek 7. října 2021

70. vyzývá k tomu, aby očkovací centra byla fyzicky přístupná a aby v nich byli zajištěni asistenti poskytující pomoc těm, kdo ji potřebují; vyzývá k zavedení bezplatných nebo nízkonákladových cílených programů pro dostupnou dopravu tam, kde je to nutné;

Zaměstnanost a sociální věci

71. je znepokojen vysokou mírou nezaměstnanosti osob se zdravotním postižením, zejména u žen se zdravotním postižením, ve srovnání s jinými skupinami v Evropské unii; vyzývá členské státy, aby podporovaly a zajistily legislativní a politický rámec pro účast osob se zdravotním postižením, a zejména žen se zdravotním postižením, na trhu práce, včetně osob se skrytým zdravotním postižením, chronickým onemocněním nebo poruchami učení;

72. vyzývá členské státy, aby zejména ve svých politikách a opatřeních zaujaly průřezový přístup k tvorbě pracovních míst podporujících začlenění; vyjadřuje politování nad tím, že strategie pro práva osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 dostatečně neřeší vícenásobnou diskriminaci a diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám; vyzývá proto Komisi, aby při uplatňování strategie kladla zvláštní důraz na meziodvětovou povahu a stanovila jasné, měřitelné a ambiciózní cíle pro zajištění rozmanitosti na pracovišti, které odrážejí různorodost osob se zdravotním postižením, aby bylo možné řešit vícenásobnou diskriminaci a diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám; zdůrazňuje, že je důležité sledovat účinnost strategie se zapojením osob se zdravotním postižením a organizací, které je zastupují;

73. vyzývá Komisi a členské státy, aby prosazovaly a podporovaly sociální podniky, které se zaměřují na zaměstnávání osob se zdravotním postižením, neboť jsou hybnou silou vzniku důstojných pracovních míst;

74. vybízí členské státy, aby osobám s velkým a závažným zdravotním postižením poskytly možnost včasného přístupu k veřejným důchodovým systémům s cílem bojovat proti riziku chudoby a sociálního vyloučení ve stáří;

75. vyzývá členské státy, aby se zabývaly nedostatečným rozvojem a nedostatečným financováním veřejných služeb zaměstnanosti s cílem zvýšit míru zaměstnanosti osob se zdravotním postižením; naléhavě vyzývá členské státy, aby posílily vazby mezi veřejnými službami zaměstnanosti a pracovními agenturami;

76. zdůrazňuje pozitivní úlohu, kterou hrají chráněná pracoviště, jež jsou v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením, při přechodu osob se zdravotním postižením na otevřený trh práce;

77. naléhavě vyzývá členské státy, aby prosazovaly modely inkluzivního, důstojného a individuálního umístování a podpory založené na právech, („podporované zaměstnávání“) jako prostředek přechodu osob se zdravotním postižením na otevřený pracovní trh, je-li takový přechod možný;

78. vyzývá Komisi, aby směrnici o rovnosti v zaměstnání začala co nejdříve revidovat s cílem plně ji harmonizovat s ustanoveními Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a zavést participační proces, který by zajistil přímé a plné zapojení organizací, jež zastupují osoby se zdravotním postižením;

79. poukazuje na to, že systémy náborové podpory by neměly snižovat mzdy osob se zdravotním postižením, především prostřednictvím spolufinancování z veřejných zdrojů; poukazuje na to, že nábor osob se zdravotním postižením musí být založen na rámci pro zaměstnanost, který se vztahuje na ostatní pracovníky, pokud jde o platy nebo pracovní dobu, a že tento rámec musí být přizpůsoben jejich potřebám; zastává názor, že osoby se zdravotním postižením nelze začlenit na otevřený trh práce bez obecného rámce regulace zaměstnanosti a podpory mezd a kolektivního vyjednávání;

80. zdůrazňuje, že je zapotřebí finanční pomoci, která osobám se zdravotním postižením umožní najímat nebo zaměstnávat zvláště kvalifikované pomocné pracovníky;

81. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily odpovídající koordinaci sociálního zabezpečení pro osoby se zdravotním postižením, a to i tím, že zajistí, aby osoby se zdravotním postižením nadále dostávaly podporu na pokrytí dodatečných nákladů spojených se zdravotním postižením, a to i při vstupu na trh práce nebo při překročení určité hranice příjmu, s cílem podpořit jejich začlenění na trh práce a pomoci zajistit jim důstojnost a rovnost; domnívá se, že je to třeba provést prostřednictvím změn v nařízení (ES) č. 883/2004 a konzultací s organizacemi, které osoby se zdravotním postižením zastupují;

Čtvrtek 7. října 2021

82. vyzývá členské státy, aby si vyměňovaly informace a osvědčené postupy, zejména pokud jde o přechod od ústavní péče k nezávislému životu, o poskytování přístupného a cenově dostupného bydlení osobám se zdravotním postižením a jejich začleňování do společnosti;

83. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily své úsilí při řešení přetrvávajících rozdílů v zaměstnanosti osob se zdravotním postižením a podporovaly přístup osob se zdravotním postižením ke kvalitním a udržitelným pracovním místům; vítá v tomto ohledu návrh Komise uvedený v akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv, aby byl do revidovaného srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů zahrnut rozdíl v zaměstnanosti osob se zdravotním postižením;

84. vyzývá členské státy, aby plně prováděly směrnici Rady 2000/78/ES; naléhavě vyzývá členské státy, aby rozvíjely vyhlídky osob se zdravotním postižením na zaměstnání tím, že zlepší provádění této směrnice, zejména článku 5 o přiměřené úpravě, a že investují finanční prostředky EU a prostředky z nástroje na podporu oživení a odolnosti do odborné přípravy a vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením;

85. zdůrazňuje, že pro osoby se zdravotním postižením, které se snaží získat a udržet placené zaměstnání, hrají důležitou úlohu služby zprostředkování zaměstnání, vytváření profesních profilů, souběžného zaměstnání a odborné přípravy, podpory při zaškolování a odborné přípravě a možnosti profesního rozvoje;

86. vyzývá členské státy, aby zajistily, že trh práce a pracovní prostředí budou otevřené, inkluzivní a přístupné osobám se zdravotním postižením, aby podporovaly služby zaměstnanosti, zvyšovaly povědomí o inkluzivních postupech zaměstnávání, zavedly odpovídající pobídky a podpůrná opatření pro podniky, zejména mikropodniky a malé a střední podniky, které zaměstnávají a školící osoby se zdravotním postižením, a aby zajistily, že obecné systémy samostatné výdělečné činnosti budou přístupné a budou podporovat osoby se zdravotním postižením;

87. vyzývá členské státy, aby podporovaly úpravy pracovišť a přijaly opatření ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; vyzývá Komisi, aby v chystaném strategickém rámci EU pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci věnovala zvláštní pozornost pracovníkům se zdravotním postižením;

88. naléhavě vyzývá orgány EU a členské státy, aby zavedly kvóty na pracovišti pro osoby se zdravotním postižením s cílem podpořit inkluzivní pracoviště;

Zadávání veřejných zakázek a finanční prostředky EU

89. připomíná, že zadávací řízení v členských státech musí být prováděna a dokončována tak, aby byla plně v souladu se základními právy příjemců, včetně osob se zdravotním postižením; upozorňuje, že členské státy musí při provádění právních předpisů v oblasti veřejných zakázek dodržovat Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, zejména v souvislosti s výběrem komunikačních prostředků, technických specifikací, kritérií pro zadání a podmínek pro plnění zakázek;

90. připomíná, že dobrá struktura veřejných služeb, zejména v oblasti zdravotnictví a vzdělávání, má pro zajištění rovného zacházení s osobami se zdravotním postižením bez ohledu na jejich ekonomickou situaci zásadní význam; vyzývá členské státy, aby využívaly finanční prostředky EU ke zlepšení těchto služeb a souvisejících infrastruktur v duchu iniciativ REACT EU a Next Generation EU;

91. vyzývá Komisi a členské státy, aby do konečného obsahu dohod o partnerství týkajících se evropských strukturálních a investičních fondů, stejně jako do programů těchto fondů zahrnuly cíle a přístupy, které zlepší životní podmínky osob se zdravotním postižením, a to při respektování zásad přístupnosti a nediskriminace, a aby investovaly do rovných příležitostí a zapojení osob se zdravotním postižením do všech oblastí života, včetně podpory přechodu od života v ústavech ke komunitnímu životu; žádá Komisi, aby pečlivě sledovala využívání finančních prostředků EU v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením; zdůrazňuje, že je třeba postupně sbližovat definice přístupnosti, účasti a komunitního života jako prostředku k posílení soudržnosti mezi členskými státy;

92. vyzývá členské státy, aby využily možnosti, které nabízejí příslušné fondy EU, pokud jde o tvorbu pracovních míst a odbornou přípravu osob se zdravotním postižením, k tomu, že zaručí a podpoří plnou dostupnost veřejných prostor a infrastruktury a zajistí, aby se opatření financovaná EU vztahovala i na osoby se zdravotním postižením; vyjadřuje politování nad tím, že finanční prostředky EU jsou v řadě členských států i nadále využívány k vytváření nových oddělených prostředí pro osoby se zdravotním postižením;

Čtvrtek 7. října 2021

93. zdůrazňuje, že je nezbytné vybavení, které osoby se zdravotním postižením potřebují, odpovídajícím způsobem financovat, aby bylo zajištěno, že budou moci pro svůj každodenní život, pro zaměstnání a zapojení do společnosti využívat nejlepší dostupné technologie a vybavení;

94. zdůrazňuje, že finanční prostředky EU by nikdy neměly financovat nepřístupné produkty, služby nebo infrastrukturu;

95. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že programy a strategie rozvoje venkova budou zahrnovat specifická informační opatření pro osoby se zdravotním postižením žijící na venkově a zapojí je do navrhování a provádění uvedených programů a strategií;

Digitalizace

96. vyzývá členské státy, aby prozkoumaly příležitosti a potenciál, které nabízí digitalizace a digitální řešení, a uznaly hodnotu podpůrných a adaptivních technologií pro osoby se zdravotním postižením, a to s náležitým ohledem na ochranu osobních údajů a etické otázky; připomíná, že potenciál využívání digitálních nástrojů a podpůrných technologií závisí na možnostech osob se zdravotním postižením rozvíjet své digitální dovednosti; zdůrazňuje, že rozvoj nezbytných digitálních dovedností a znalostí umělé inteligence může zranitelným skupinám, jako jsou osoby se zdravotním postižením, pomoci uchytit se na trhu práce;

97. poukazuje na to, že pandemie COVID-19 ukázala, že z digitální transformace by měla mít prospěch celá populace, a to bez jakékoli diskriminace či vyloučení; zdůrazňuje význam IKT (informačních a komunikačních technologií) pro mobilitu, komunikaci a přístup k veřejným službám; vyzývá proto členské státy, aby aktivně podporovaly účast osob se zdravotním postižením tím, že jim poskytnou vhodné prostředky, které jim zajistí přístup k veřejným službám on-line;

98. vyzývá orgány EU, aby zajistily, že jejich infrastruktura, služby a digitální služby splňují nejvyšší normy přístupnosti, a aby vynaložily veškeré úsilí na zveřejňování svých dokumentů týkajících se legislativních postupů uživatelsky vstřícným a přístupným způsobem a aby zajistily, že osoby se zdravotním postižením budou mít řádný a úplný přístup k jejich internetovým stránkám a kontaktním formulářům; vybízí členské státy, aby vypracovaly programy zaměřené na integraci osob se zdravotním postižením do společnosti prostřednictvím sportu, umění, kultury a volnočasových aktivit a podporující jejich účast na politickém procesu bez omezení;

Výzkum

99. vyzývá Komisi, aby provedla další výzkum dopadu a zdravotních účinků nových technologií na osoby se zdravotním postižením, jako v případě světél LED a osoby citlivé na světlo;

100. připomíná, že za účelem vypracování vhodných a účinných politik a nalezení řešení přizpůsobených potřebám všech osob se zdravotním postižením v EU jsou potřebné srovnatelné a spolehlivé evropské údaje; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby zvýšily své úsilí o vytvoření společného rámce pro evropské statistiky o jednotlivcích a domácnostech, ve kterých by byly shromažďovány spolehlivé údaje o zapojení osob se zdravotním postižením do různých úrovní a typů vzdělání a práce a do společenského života;

101. zdůrazňuje, že je třeba investovat do inovací a výzkumu v oblasti zaměstnanosti a podnikání osob se zdravotním postižením s cílem podpořit jejich finanční přežití a účast na hospodářském a sociálním životě;

102. zdůrazňuje, že je třeba zintenzivnit výzkum a inovace v oblasti dostupných technologií s cílem posílit inkluzivnost trhů práce pro osoby se zdravotním postižením; zdůrazňuje význam informačních a komunikačních technologií pro mobilitu, komunikaci a přístup k veřejným službám pro osoby se zdravotním postižením;

Vzdělávání

103. vítá skutečnost, že členské státy jsou ochotny provádět inkluzivní vzdělávací politiky; vyzývá členské státy, aby dále zvyšovaly schopnost svých vzdělávacích systémů poskytovat všem studentům a žákům vysoce kvalitní dostupné vzdělávání tak, že budou prosazovat specifická opatření a individualizovanou podporu, jako jsou dostupné a přizpůsobené učební osnovy a učební materiály, dostupné informační a komunikační technologie a vhodné digitální vzdělávání, a vyzývá Komisi, aby posílila úlohu záruky pro děti a zvážila přitom udělování cen za přístupné školní programy, a to při zajišťování rovného

Čtvrtek 7. října 2021

zacházení s dětmi se zdravotním postižením; vyzývá Komisi a členské státy, aby investovaly do odborné přípravy odborníků, pokud jde o potřeby osob se zdravotním postižením; opakuje, že provádění a přidělování příslušných programů financování EU by mělo přispět k přechodu na inkluzivní vzdělávání; zdůrazňuje, že osobám se zdravotním postižením by měl být zaručen přístup ke vzdělání, a to i během krizí, jako je pandemie COVID-19, a členské státy by měly bojovat proti všem formám diskriminace a vyloučení v této oblasti; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit účast mladých lidí se zdravotním postižením na odborné přípravě a zároveň zohledňovat jejich potřeby, což jim zajistí lepší přístup na trh práce; bere na vědomí výhody, které může dětem z jazykových menšin se zvláštními vzdělávacími potřebami přinést učení v jejich mateřském jazyce během předškolního vzdělávání v případech, kdy je pro ně obtížné používat jazyk a komunikovat; vyzývá členské státy, aby dětem se zvláštními vzdělávacími potřebami zajistily přístup ke vzdělávání v menšinovém jazyce;

104. poukazuje na to, že programy inkluzivního vzdělávání a odborné přípravy jsou dva klíčové předpoklady inkluzivnějšího trhu práce; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby chystané pojetí mikrocertifikátů celoživotního učení a zaměstnatelnosti ze strany EU bylo přístupné a inkluzivní a aby se v něm odrážely možnosti, jak zlepšit uplatnění práva osob se zdravotním postižením na práci; vyzývá členské státy, aby využily příležitostí, které poskytuje posílená záruka pro mladé lidi, pokud jde o zaměstnání, vzdělávání, stáže nebo učňovskou přípravu mladých lidí se zdravotním postižením, a aby zajistily rovný přístup pro osoby se zdravotním postižením a zavedly politiky přizpůsobené konkrétním potřebám;

105. zdůrazňuje význam včasné, individualizované a komplexní podpory pro děti se zdravotním postižením, jejich rodiče a pečovatele; vyzývá členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost dětem se zdravotním postižením a se zvláštními vzdělávacími potřebami;

106. upozorňuje na význam opatření v raném dětství a na skutečnost, že se děti se zdravotním postižením musí zapojit a začlenit do společnosti již od raného věku; poukazuje na to, že je-li to možné a vhodné, je třeba zvýšit možnosti financování inkluzivního vzdělávání, a to jak na podporu dopadu inkluzivního vzdělávání na děti se zdravotním postižením nebo bez něj, tak na financování výzkumu v oblasti inkluzivního vzdělávání; považuje za nezbytné podporovat využívání nových technologií, včetně IKT, zařízení na podporu mobility, pomocných zařízení a technologií vhodných pro osoby se zdravotním postižením; zdůrazňuje, že vzdělání je ústředním prvkem individuálního rozvoje a že přístupné vzdělávací prostředí pro osoby se zdravotním postižením jim nabízí možnost plně přispívat ke všem aspektům společnosti;

107. zdůrazňuje, že osoby se zdravotním postižením musí být plně začleněny do světa práce podporou inkluzivního vzdělávání, podporou pružných forem zaměstnání, které mohou uspokojit jejich potřeby (např. práce z domova nebo inteligentní práce), a plným zapojením sdružení zdravotně postižených do rozvoje strategií podporujících začlenění;

108. poukazuje na to, že osoby se zdravotním postižením mají často vysokou úroveň dovedností a kvalifikací, které bývají nedoceňované; konstatuje, že tato skutečnost jim brání v tom, aby realizovaly svůj potenciál, a společnost se tak připravuje o sociální a hospodářskou hodnotu jejich začlenění;

109. je pevně přesvědčen, že členské státy by měly poskytovat odpovídající podporu dětem se zdravotním postižením, aby se veřejné vzdělávání mohlo stát páteří individualizovaného pedagogického plánu;

110. uznává hodnotu škol a sportu jako klíčového faktoru pro růst a rozvoj dětí se zdravotním postižením, zejména dětí s autismem; vyjadřuje politování nad tím, že během pandemie je distanční vzdělávání připravilo o tyto klíčové činnosti; doufá, že jejich vzdělání bude prioritou při opětovném otevírání politik v členských státech;

111. navrhuje, aby byly v rámci širší vzdělávací strategie na podporu a ochranu práv osob se zdravotním postižením vytvořeny projekty zaměřené na zvyšování povědomí o potřebách osob se zdravotním postižením, a to pozitivním využíváním síly kulturních nástrojů, jako např. podporou kulturních akcí;

112. vyzývá členské státy, aby dodržovaly pokyny, které Evropská komise vydala ve svém sdělení o Evropském prostoru vzdělávání do roku 2025 a které se týkají povinnosti vlád podporovat inkluzivní vzdělávání ve všech odvětvích vzdělávání a odborné přípravy v souladu se závazky Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením; vyzývá k tomu, aby byl do vnitrostátních, evropských a regionálních vzdělávacích politik zaveden inkluzivní systém, který umožní začlenění žáků se zdravotním postižením do běžného vzdělávání, aby se zabránilo jakékoli diskriminaci;

Čtvrtek 7. října 2021

Ochrana práv žen se zdravotním postižením

113. vítá Evropskou strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 a její odkazy na konkrétní problémy, s nimiž se potýkají ženy a dívky se zdravotním postižením; vyzývá k tomu, aby byla kombinace pohlaví a zdravotního postižení začleněna do všech politik, programů a iniciativ EU a do vnitrostátních akčních plánů členských států; vyzývá k optimalizování využívání stávajících a budoucích nástrojů financování EU s cílem podpořit přístupnost a zajistit nediskriminaci;

114. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily plný rozvoj, pokrok a posilování postavení žen se zdravotním postižením a podporovaly jejich zapojení do veřejného rozhodování; poukazuje na to, že by měla být zavedena vhodná opatření k zajištění toho, aby byla plně zohledněna perspektiva žen se zdravotním postižením a aby byla podporována účast organizací zastupujících tyto ženy, společně s konzultačními orgány pro osoby se zdravotním postižením;

115. vyzývá Komisi a členské státy, aby prostřednictvím Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí naléhavě řešily genderově podmíněné násilí, se kterým se v nepřiměřené míře potýkají ženy a dívky se zdravotním postižením, za pomoci rozšíření oblasti trestné činnosti tak, aby zahrnovala konkrétní formy genderově podmíněného násilí v souladu s čl. 83 odst. 1 SFEU; vyzývá Komisi, aby na tomto právním základě navrhla závazná opatření a ucelenou rámcovou směrnici EU pro předcházení všem formám genderově podmíněného násilí a boj proti němu; vyzývá Komisi k zajištění, aby byly potřeby žen se zdravotním postižením zahrnuty do iniciativ, které poskytují podporu obětem prostřednictvím strategie pro rovnost žen a mužů a strategie v oblasti práv obětí, a aby byla podpora obětí navržena v souladu se zásadou přístupnosti;

116. vyjadřuje politování nad tím, že ženy a dívky s tělesným nebo kognitivním postižením se ve zdravotnictví potýkají s diskriminací na základě pohlaví; domnívá se, že ženy a dívky se zdravotním postižením musí mít prostřednictvím speciálních zdravotnických služeb pro osoby se zdravotním postižením plný a rovný přístup k lékařské péči, která odpovídá jejich specifickým potřebám, a k obecným službám; vyzývá členské státy, aby zajistily další vzdělávání zdravotnických pracovníků s ohledem na specifické potřeby žen a dívek se zdravotním postižením a aby zajistily, že ženy a dívky se zdravotním postižením získají veškeré potřebné informace, které jim umožní svobodně se rozhodovat v otázkách svého zdraví;

117. vyzývá k všeobecnému respektování sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a přístupu k nim; vyjadřuje politování nad negativní reakcí na úsilí o zlepšení sexuálního a reprodukčního zdraví žen a souvisejících práv v některých zemích, která poškozuje zejména ženy a dívky se zdravotním postižením, jež se při přístupu ke zdravotní péči potýkají s dalšími překážkami; zdůrazňuje, že je důležité, aby členské státy přijaly veškerá nezbytná opatření pro boj proti násilné sterilizaci; naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily veřejné investice s cílem zaručit plný přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a souvisejícím právům ženám a dívkám se zdravotním postižením; vyjadřuje politování nad tím, že dívkám se zdravotním postižením je často odpírána sexuální výchova; naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily komplexní a inkluzivní vzdělávání v oblasti sexuality a vztahů;

118. žádá členské státy, aby zajistily vzdělávací systém, který bude přístupný, nebude zatížený stereotypními postupy, bude využívat inkluzivní vzdělávací opatření a připraví dívky a ženy se zdravotním postižením na trh práce, a zaměřily se při tom na digitální dovednosti a celoživotní učení a aby ženám a dívkám se zdravotním postižením zaručily možnost volby studijního oboru, tak aby mohly vykonávat práci podle svého výběru a plně v ní realizovat svůj potenciál a nebyly při tom omezeny nepřístupností, předsudky nebo stereotypy; je si vědom souvislosti mezi vzděláváním a následným zaměstnáním; zdůrazňuje, že je zapotřebí zajistit plný přístup ke vzdělávání s cílem bojovat proti rozdílům v zaměstnanosti;

119. vyzývá Komisi a členské státy, aby se zabývaly rozdíly v zaměstnanosti, kterým čelí ženy se zdravotním postižením, zejména tím, že budou bojovat proti genderovým stereotypům a posílí účast těchto žen v digitální ekonomice a zvýší jejich zastoupení ve studijních oborech, odborné přípravě a profesích STEM a budou usilovat o odstranění odrazujících faktorů při práci, jako je sexuální obtěžování; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly konkrétní opatření k zajištění toho, aby se ženy se zdravotním postižením účastnily rozhodování a získávaly stejnou odměnu za stejnou práci na základě závazných opatření týkajících se transparentnosti odměňování s cílem bojovat proti vysokému riziku chudoby pracujících a upravit pracovní právní předpisy, jako je pružné uspořádání práce a rodičovská dovolená, jejich specifickým potřebám; vyzývá

Čtvrtek 7. října 2021

Komisi a členské státy, aby prostřednictvím akčního plánu pro sociální ekonomiku podpořily obchodní modely a iniciativy sociální ekonomiky zaměřené na zlepšení sociálního a pracovního začlenění žen se zdravotním postižením;

120. konstatuje, že aby bylo možné porozumět situaci, které jsou ženy a dívky se zdravotním postižením vystaveny, je zásadně důležité shromáždit více údajů a informací; vyzývá k získání relevantních, přesných a rozčleněných údajů zohledňujících genderové hledisko a hledisko zdravotního postižení, aby bylo možné objasnit výzvy, kterým čelí ženy se zdravotním postižením, zejména na trhu práce.

o

o o

121. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, Radě, vládám a parlamentům členských států, Agentuře Evropské unie pro základní práva, Evropskému výboru regionů, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Organizaci spojených národů.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0415

Bankovní unie – výroční zpráva za rok 2020**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o bankovní unii – výroční zpráva za rok 2020 (2020/2122(INI))**

(2022/C 132/12)

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2020 o bankovní unii – výroční zprávě za rok 2019 ⁽¹⁾,
- s ohledem na zpětnou vazbu Komise a Evropské centrální banky (dále jen „ECB“) k usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. června 2020 o bankovní unii – výroční zprávě za rok 2019,
- s ohledem na výroční zprávu ECB o činnosti dohledu za rok 2020 ze dne 23. března 2021 ⁽²⁾,
- s ohledem na výroční zprávu ECB o činnosti dohledu za rok 2019 ze dne 19. března 2020 ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2020 obsahující doporučení Komise o digitálním financování: nově vznikající rizika týkající se kryptoaktiv – výzvy v souvislosti s regulací a dohledem v oblasti finančních služeb, institucí a trhů ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2020 o dalším rozvoji unie kapitálových trhů (CMU): lepší přístup, zejména malých a středních podniků, k finančním prostředkům na kapitálovém trhu a další posílení účasti retailových investorů ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2021 o posílení mezinárodní úlohy eura ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. února 2021 o výroční zprávě Evropské centrální banky za rok 2020 ⁽⁸⁾,
- s ohledem na zprávu pracovní skupiny Eurosystemu na vysoké úrovni pro digitální měnu centrální banky z října 2020 o digitálním euru ⁽⁹⁾,
- s ohledem na zprávu Rady pro finanční stabilitu ze dne 9. října 2020 nazvanou „The Use of Supervisory and Regulatory Technology by Authorities and Regulated Institutions – Market developments and financial stability implications“ (Používání technologií dohledu a regulace ze strany orgánů a regulovaných institucí – vývoj trhu a důsledky pro finanční stabilitu) ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na dopis předsedkyně Hospodářského a měnového výboru předsedovi Euroskupiny ze dne 22. července 2020,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 45.

⁽²⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/html/ssm.ar2020~1a59f5757c.cs.html>

⁽³⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/html/ssm.ar2019~4851adc406.cs.html>

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 105.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 72.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 89.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0110.

⁽⁸⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0039.

⁽⁹⁾ https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf

⁽¹⁰⁾ <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P091020.pdf>

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na reakci Evropského systému centrálních bank (ESCB) / Evropského bankovního dohledu ze srpna 2020 na veřejnou konzultaci Evropské komise o nové strategii v oblasti digitálních financí pro Evropu / akční plán pro finanční technologie ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na zprávu pěti předsedů ze dne 22. června 2015 nazvanou „Dokončení evropské hospodářské a měnové unie“,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 806/2014 za účelem zřízení evropského systému pojištění vkladů (COM(2015)0586), předložený Komisí dne 24. listopadu 2015,
- s ohledem na rámcovou dohodu o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí z roku 2010,
- s ohledem na doporučení ECB ze dne 15. prosince 2020 o rozdělování dividend během pandemie COVID-19 ⁽¹²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. prosince 2020 o řešení úvěrů se selháním po pandemii COVID-19 (COM(2020)0822),
- s ohledem na zprávu Evropské rady pro systémová rizika z října 2020 nazvanou „EU Non-bank Financial Intermediation Risk Monitor 2020“ (Monitor rizika nebankovního finančního zprostředkování EU za rok 2020) ⁽¹³⁾,
- s ohledem na zprávu orgánu EBA z prosince 2020 nazvanou „Risk Assessment of the European Banking System“ (Posouzení rizik evropského bankovního systému) ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na studii generálního ředitelství EP pro vnitřní politiky „Regulační testovací prostředí a inovační centra pro finanční technologie“ ⁽¹⁵⁾ zveřejněnou v září 2020,
- s ohledem na stanovisko Euroskupiny přijaté na zasedání konaném dne 30. listopadu 2020,
- s ohledem na prohlášení, na kterém se dohodl eurosummit na zasedáních konaných ve dnech 30. listopadu a 1. prosince 2020,
- s ohledem na prohlášení eurosummitu v inkluzivním formátu ze dne 11. prosince 2020 o reformě ESM a brzkém zavedení jistění pro Jednotný fond pro řešení krizí,
- s ohledem na čtvrtletní přehled ukazatelů rizik týkající se čtvrtého čtvrtletí roku 2020, který zveřejnil orgán EBA ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na zprávu o finanční stabilitě ECB z listopadu 2020,
- s ohledem na monitorovací zprávu z listopadu 2020 o ukazatelích snižování rizik, kterou společně vypracovaly útvary Evropské komise, ECB a Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB) ⁽¹⁷⁾,

⁽¹¹⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.esbceuropeanbankingsupervisionresponsetoeuropeancommissionpublicconsultationdigitalfinancestrategyeuropofintechactionplan2020~b2e6cd0dc4.en.pdf>

⁽¹²⁾ https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/en_ecb_2020_62_f_sign~6a404d7d9c.pdf

⁽¹³⁾ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/nbfi_monitor/esrb.202010_eunon-bankfinancialintermediationriskmonitor2020~89c25e1973.en.pdf

⁽¹⁴⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Risk%20Analysis%20and%20Data/Risk%20Assessment%20Reports/2020/December%202020/961060/Risk%20Assessment_Report_December_2020.pdf

⁽¹⁵⁾ Studie „Regulatory Sandboxes and Innovation Hubs for FinTech: Impact on innovation, financial stability and supervisory convergence“, Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce pro hospodářskou politiku a politiku v oblasti vědy a kvality života, září 2020.

⁽¹⁶⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Risk%20Analysis%20and%20Data/Risk%20dashboard/Q4%202020/972092/EBA%20Dashboard%20-%20Q4%202020.pdf

⁽¹⁷⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/46978/joint-risk-reduction-monitoring-report-to-eg-november-2020_for-publication.pdf

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na zprávu Společného výboru evropských orgánů dohledu z března 2021 o rizicích a zranitelných místech finančního systému EU ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na výroční hospodářskou zprávu Banky pro mezinárodní platby za rok 2020,
- s ohledem na návrh memoranda o porozumění mezi EU a Spojeným královstvím, kterým se zřizuje rámec pro spolupráci v oblasti regulace finančních služeb,
- s ohledem na brífinky z ledna 2021 nazvané „Přezkum rámců pro řešení bankovních krizí a pojištění vkladů“ a „Bankovní unie: odložené reformy Basel III“ a z října 2020 nazvané „Zprávy Evropského parlamentu o bankovní unii v letech 2015–2019“, které zveřejnilo oddělení pro podporu správy ekonomických záležitostí generálního ředitelství EP pro vnitřní politiky,
- s ohledem na konzultaci Komise o přezkumu rámce pro krizové řízení bank a pojištění vkladů ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na zprávu SRB z března 2020 nazvanou „Expectations for banks“ (Očekávání pro banky) ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na dokument ECB č. 251 z řady Occasional Paper nazvaný „Liquidity in resolution“ comparing frameworks for liquidity provision across jurisdictions“ (Likvidita při řešení krize: porovnání rámců pro poskytování likvidity v jednotlivých jurisdikcích) ⁽²¹⁾,
- s ohledem na zprávu německého předsednictví ze dne 23. listopadu 2020 o pokroku ohledně posílení bankovní unie ⁽²²⁾,
- s ohledem na zprávu chorvatského předsednictví ze dne 29. května 2020 o pokroku ohledně posílení bankovní unie ⁽²³⁾,
- s ohledem na projev předsedkyně SRB Elke Königové z ledna 2021 s názvem „The crisis management framework for banks in the EU: what can be done with small and medium-sized banks?“ (Rámec pro řešení krizí bank v EU: co lze udělat s malými a středními bankami?) ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na závěrečnou zprávu Rady pro finanční stabilitu ze dne 1. dubna 2021 o hodnocení dopadů reforem institucí, jejichž velikost nedovoluje jejich selhání ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na příspěvek na blogu předsedkyně SRB Elke Königové o přístupu SRB k minimálním požadavkům na kapitál a způsobilé závazky (MREL) s ohledem na dopad onemocnění COVID-19 ⁽²⁶⁾ a na její vystoupení v Hospodářském a měnovém výboru dne 27. října 2020 ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na článek na blogu o oblasti dohledu, který napsal Andrea Enria dne 9. října 2020, nazvaný „Fostering the cross-border integration of banking groups in the banking union“ (Podpora přeshraniční integrace bankovních skupin do bankovní unie) ⁽²⁸⁾,

⁽¹⁸⁾ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc_2021_27_jc_spring_2021_report_on_risks_and_vulnerabilities.pdf

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2021-crisis-management-deposit-insurance-review-targeted_en

⁽²⁰⁾ https://srb.europa.eu/sites/default/files/efb_main_doc_final_web_0.pdf

⁽²¹⁾ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op251~65a080c5b3.en.pdf>

⁽²²⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13091-2020-INIT/cs/pdf>

⁽²³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8335-2020-ADD-1/en/pdf>

⁽²⁴⁾ <https://srb.europa.eu/en/node/1118>

⁽²⁵⁾ <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P010421-1.pdf>

⁽²⁶⁾ <https://srb.europa.eu/en/node/967>

⁽²⁷⁾ <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/product/product-details/20201021CAN58122>

⁽²⁸⁾ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/blog/2020/html/ssm.blog201009~bc7ef4e6f8.en.html>

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na zprávu orgánu EBA o přístupu příslušných orgánů k dohledu nad bankami v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu ⁽²⁹⁾,
 - s ohledem na akční plán Komise pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu zveřejněný dne 7. května 2020,
 - s ohledem na zprávu orgánu EBA o budoucím rámci pro boj proti praní peněz a financování terorismu v EU ⁽³⁰⁾,
 - s ohledem na příspěvek na blogu think tanku Bruegel ze dne 7. prosince 2020 nazvaný „Can the gap in the Europe's internal market for banking services be bridged?“ (Lze překlenout mezeru na evropském vnitřním trhu bankovních služeb?) ⁽³¹⁾,
 - s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora (EÚD) nazvanou „Plánování řešení krizí v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí“, která byla zveřejněna dne 14. ledna 2021,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0256/2021),
- A. vzhledem k tomu, že celkově bankovní sektor reagoval na pandemii vyvolanou onemocněním COVID-19 s odolností, která byla založena na regulačních úpravách zavedených po celosvětové finanční krizi a podpořena evropským jednotným souborem pravidel, jednotným dohledem v bankovní unii a mimořádnými záchrannými opatřeními veřejné politiky a postupy zachování kapitálu;
- B. vzhledem k tomu, že krize vyvolaná onemocněním COVID-19 ukázala, že silné bankovní odvětví je spolu s integrovanými kapitálovými trhy klíčovým prvkem pro oživení evropského hospodářství;
- C. vzhledem k tomu, že bankovní unie zahrnující jednotný mechanismus dohledu a jednotný mechanismus pro řešení krizí zajišťuje plný soulad mezi dohledem a řízením bankovních krizí;
- D. vzhledem k tomu, že stabilnější, konkurenceschopnější a konvergentnější hospodářská a měnová unie vyžaduje solidní bankovní unii s evropským systémem pojištění vkladů (EDIS) a rozvinutější a bezpečnější unii kapitálových trhů (UKT), což by rovněž přispělo k mezinárodnímu vnímání eura a k posílení jeho úlohy na světových trzích;
- E. vzhledem k tomu, že bankovní unie se mohou účastnit všechny členské státy EU; vzhledem k tomu, že Bulharsko a Chorvatsko se připojily k Evropskému mechanismu směnných kurzů (ERM) II a vstoupily do bankovní unie;
- F. vzhledem k tomu, že prioritou zůstává dokončení bankovní unie nad rámec jejích dvou stávajících pilířů, zejména zřízení EDIS; vzhledem k tomu, že cílené reformy v oblasti řešení problémů bank a pojištění vkladů by měly dále posílit odolnost bankovního odvětví a zajistit celkovou finanční stabilitu;
- G. vzhledem k tomu, že ECB i SRB vyzývají k rychlému dokončení bankovní unie, zejména zřízením EDIS;
- H. vzhledem k tomu, že jištění pro Jednotný fond pro řešení krizí (SRF) bude zavedeno do roku 2022, tedy o dva roky dříve, než se předpokládalo, a poskytne společnou systémovou záchrannou síť pro banky v procesu řešení krize;

⁽²⁹⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/News%20and%20Press/Press%20Room/Press%20Releases/2020/EBA%20acts%20to%20improve%20AML/CFT%20supervision%20in%20Europe/Report%20on%20CA%20approaches%20to%20AML%20CFT.pdf

⁽³⁰⁾ https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/931093/EBA%20Report%20on%20the%20future%20of%20AML%20CFT%20framework%20in%20the%20EU.pdf

⁽³¹⁾ <https://www.bruegel.org/2020/12/can-the-gap-in-the-europes-internal-market-for-banking-services-be-bridged/>

Čtvrtek 7. října 2021

- I. vzhledem k tomu, že před krizí způsobenou pandemií COVID-19 se bankovní sektor EU vyznačoval strukturálními nedostatky, které se projevovaly nízkou ziskovostí, nižší nákladovou efektivností, nízkými úrokovými sazbami, nadměrnou kapacitou a nejistotou, pokud jde o udržitelnost obchodních modelů; vzhledem k tomu, že některé problémy jsou stále nedostatečně řešeny;
- J. vzhledem k tomu, že navzdory celkovému snížení objemu úvěrů v selhání v posledních letech je zapotřebí intenzivněji usilovat o snížení přetrvávající vysoké míry úvěrů v selhání v některých finančních institucích;
- K. vzhledem k tomu, že nedostatky zjištěné během krize vyvolané pandemií COVID-19 by měly být zohledněny při revizi rámce pro krizové řízení a pojištění vkladů (CMDI) a při další integraci bankovního sektoru; vzhledem k tomu, že využití zkušeností získaných během pandemie by mohlo připravit půdu pro lepší nákladovou efektivnost a udržitelnější obchodní modely;
- L. vzhledem k tomu, že nadále existuje propojení mezi bankami a státy a že regulační rámec EU týkající se obezřetnostního přístupu ke státnímu dluhu by měl být v souladu s mezinárodními normami; vzhledem k tomu, že v řadě bank roste míra státních expozic; vzhledem k tomu, že v legislativním rámci přetrvává řada možností a případy vlastního uvážení na úrovni jednotlivých států, což oslabuje evropský rozměr bankovní unie;
- M. vzhledem k tomu, že změna klimatu, zhoršování životního prostředí a přechod na nízkouhlíkové hospodářství jsou faktory, které je třeba brát v úvahu při posuzování udržitelnosti rozvah bank jako zdroj rizika s potenciálním dopadem na investice ve všech regionech a odvětvích; vzhledem k tomu, že propracované modely rizik by již měly zachycovat mnohá rizika spojená se změnou klimatu;
- N. vzhledem k tomu, že ECB v rámci svého projektu cíleného přezkumu interních modelů (TRIM) konstatovala, že instituce podléhající dohledu mohou i nadále používat interní modely podléhající opatřením v oblasti dohledu;
- O. vzhledem k tomu, že se zvyšuje úsilí o technologickou transformaci, která by zvýšila účinnost bank a jejich ambice v oblasti inovací, ale současně je vystavila novým rizikům a problémům v prostředí digitálních financí, v oblasti kybernetické bezpečnosti, rizik poškození pověsti, ochrany osobních údajů, rizik souvisejících s praním peněz a ochranou spotřebitele;
- P. vzhledem k tomu, že ochrana spotřebitelů a investorů má zásadní význam pro prohloubení unie kapitálových trhů a že jsou nezbytná přísná pravidla EU na ochranu spotřebitele, která poskytnou pevný minimální základ; vzhledem k tomu, že vnitrostátní předpisy provádějící evropské požadavky na ochranu spotřebitele se v rámci bankovní unie liší, což ukazuje, že je nezbytná harmonizace; vzhledem k tomu, že bankovní unie stále postrádá účinné nástroje k řešení problémů, kterým spotřebitelé čelí, jako je umělá složitost, nekalé obchodní praktiky, vyloučení zranitelných skupin z využívání základních služeb a omezené zapojení veřejných orgánů;
- Q. vzhledem k tomu, že další posilování a harmonizace obezřetnostního dohledu a dohledu EU v oblasti praní peněz a vymáhání, které jsou nezbytné k ochraně integrity finančního systému EU, mají prioritu;
- R. vzhledem k tomu, že pro obezřetnostní regulaci bank jsou důležité řádné globální standardy a zásady; vzhledem k tomu, že standardy Basilejského výboru pro bankovní dohled by měly být v evropském právu provedeny včas a s náležitým ohledem na jejich cíle, přičemž je nutné řádně zohlednit případná specifika evropského bankovníctví a zásadu proporcionality;
- S. vzhledem k tomu, že vystoupení Spojeného království z EU vedlo k přemístění některých bankovních služeb do EU; vzhledem k tomu, že jednotný mechanismus dohledu hrál klíčovou řídicí a monitorovací úlohu prostřednictvím systematických pokynů týkajících se „připravenosti“ a koordinace s významnými bankami, pokud jde o jejich provozní modely; vzhledem k tomu, že úplné posouzení účinnosti připravenosti bankovního sektoru na novou realitu ukáže jasné výsledky ve střednědobém a dlouhodobém horizontu;

Čtvrtek 7. října 2021

- T. vzhledem k tomu, že EU a Spojené království jsou nyní odhodlány zachovat spolupráci v oblasti regulace a dohledu nad finančními službami; vzhledem k tomu, že tento přístup založený na spolupráci by měl být základem dlouhodobých vztahů mezi EU a Spojeným královstvím;
- U. vzhledem k tomu, že stávající rámec pro řešení krizí nezajišťuje jednotný přístup při řešení problémů bank v krizové situaci v různých členských státech, a to mimo jiné kvůli odlišnému výkladu posouzení veřejného zájmu ze strany SRB a vnitrostátních orgánů příslušných k řešení krize, dostupnosti nástrojů v rámci vnitrostátních úpadkových řízení, které jsou podobné nástrojům k řešení problémů bank podle směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank ⁽³²⁾ a nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí ⁽³³⁾, jakož i kvůli nesouladu pobídek při výběru řešení v případě úpadku banky kvůli odlišným podmínkám přístupu ke zdrojům financování dostupným za účelem řešení krize a úpadku;
- V. vzhledem k tomu, že rámec pro krizové řízení a pojištění vkladů (CMDI) by měl zajišťovat konzistentní a účinné zacházení se všemi bankami bez ohledu na jejich velikost nebo obchodní model a rovněž přispívat k zachování finanční stability, minimalizovat využívání peněz daňových poplatníků a zajistit rovné podmínky v celé EU, přičemž by měl řádně zohledňovat zásadu subsidiarity;
- W. vzhledem k tomu, že pravidla dohledu a řešení problémů i fond pro řešení problémů bank jsou centralizovány, ale systémy pojištění vkladů jsou i nadále vnitrostátní a v jednotlivých členských státech se liší; vzhledem k tomu, že ustanovení směrnice o systémech pojištění vkladů ⁽³⁴⁾ stanoví minimální základní úroveň ochrany vkladatelů; vzhledem k tomu nicméně, že vkladatelé v celé bankovní unii by měli díky zavedení EDIS požívat stejné úrovně ochrany;

Obecné úvahy

1. vítá vstup Bulharska a Chorvatska do bankovní unie a začlenění bulharského leva a chorvatské kuny do mechanismu směnných kurzů (ERM) II; bere na vědomí rozhodnutí ECB navázat úzkou spolupráci s Bulharskou národní bankou a Chorvatskou národní bankou; zdůrazňuje, že národní banky Bulharska a Chorvatska jsou řádně zastoupeny v Radě dohledu ECB a na plenárních zasedáních a rozšířených výkonných zasedáních SRB se stejnými právy a povinnostmi jako všichni ostatní členové, včetně hlasovacích práv;
2. zdůrazňuje, že účast v ERM a bankovní unii je neoddělitelně spjata s příslušnými standardy a právními předpisy EU; vybízí Bulharsko a Chorvatsko, aby rovněž dosáhly významného pokroku v boji proti praní peněz a finanční trestné činnosti; připomíná, že před přistoupením ke společné měně by mělo být provedeno komplexní posouzení bankovního sektoru, včetně méně významných institucí;
3. vítá diskuse probíhající v Dánsku a Švédsku o možnosti vstoupit do bankovní unie a zdůrazňuje, že spolupráce mezi vnitrostátními orgány dohledu je nanejvýš důležitá, zejména pokud jde o přeshraniční činnosti; zdůrazňuje, že je důležité zachovat stávající obchodní modely, které dobře fungují, pokud jde o finanční stabilitu;
4. připomíná, že bankovní unie připravila institucionální uspořádání pro větší integraci trhu prostřednictvím jednotného mechanismu dohledu a jednotného mechanismu pro řešení krizí, ale systém EDIS, který je třetím pilířem bankovní unie, stále není dokončen; vítá možnou revizi rámce pro řešení krizí a podporuje současné úvahy o další cílené harmonizaci právních předpisů pro úpadková řízení s cílem zvýšit účinnost a soulad řešení krizí bank v EU, jakož i úvahy o dokončení

⁽³²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 190).

⁽³³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 806/2014 ze dne 15. července 2014, kterým se stanoví jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení krize úvěrových institucí a některých investičních podniků v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí a Jednotného fondu pro řešení krizí a mění nařízení (EU) č. 1093/2010 (Úř. věst. L 225, 30.7.2014, s. 1).

⁽³⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 149).

Čtvrtek 7. října 2021

třetího pilíře bankovní unie prostřednictvím systému pojištění vkladů, jehož cílem je zvýšit úroveň ochrany vkladů a zároveň minimalizovat morální hazard, omezit propojení bank a států a zaručit stejnou ochranu všem vkladatelům v bankovní unii;

5. bere na vědomí prohlášení eurosummitu konaného dne 11. prosince 2020, v němž žádá Euroskupinu, aby „na konsensuálním základě vypracovala postupný a závazný pracovní harmonogram pro všechny zbývající prvky potřebné k dokončení bankovní unie“; vyjadřuje politování nad tím, že členské státy nadále jednájí mimo rámec Společenství, což podkopává úlohu Parlamentu jakožto spolunormotvůrce; žádá, aby byl informován o probíhajících diskusích na úrovni Euroskupiny a pracovní skupiny na vysoké úrovni pro EDIS; opakuje svou žádost o posílenou spolupráci s předsedou Euroskupiny, zejména rozšířením četnosti hospodářských dialogů s předsedou Euroskupiny tak, aby odpovídaly modelu a pravidelnosti měnových dialogů;

6. domnívá se, že banky byly schopny reagovat na současnou krizi vyšší odolností, neboť byly lépe kapitalizovány a méně zadluženy než před deseti lety, což prokazuje pozitivní účinky institucionálního uspořádání, které bylo zavedeno, a regulačních reforem po finanční krizi v roce 2008; domnívá se však, že bankovní sektor se vyznačuje určitými strukturálními nedostatky, které se mohou v důsledku současné krize dále zhoršovat; je obzvláště znepokojen vysokou úrovní starších nevýkonných expozic, které mnohé instituce měly ještě před pandemií; poukazuje na to, že objem úvěrů v selhání se od vytvoření bankovní unie výrazně snížil a že klesající trend úvěrů v selhání pokračoval i v roce 2020 navzdory krizi způsobené pandemií COVID-19; domnívá se, že zhoršující se kvalita aktiv bank může mít dopad na již tak slabou ziskovost, což může vést k úpadkům bank, které mají vysokou expozici vůči nejvíce postiženým hospodářským odvětvím;

7. konstatuje, že dokončení bankovní unie a prohloubení unie kapitálových trhů přinese lepší podmínky pro financování evropského hospodářství, a to jak pro domácnosti, tak pro podniky, které jsou stále do značné míry závislé na bankovních úvěrech pro podporu investic a tvorbu pracovních míst, a pro další posílení konkurenceschopnosti evropských trhů a podporu udržitelných soukromých investic; zdůrazňuje stabilizační účinek malých a středních bank na hospodářství EU v době krize; domnívá se, že k dokončení bankovní unie a unie kapitálových trhů je nezbytné při vypracování nových právních předpisů uplatňovat proporcionální přístup;

8. konstatuje, že plnohodnotná bankovní unie spolu s plně integrovanou a silnou unií kapitálových trhů by podpořila odolnost evropského hospodářství, fungování hospodářské a měnové unie a posílení mezinárodní úlohy eura; zdůrazňuje, že je důležité zajistit rovné podmínky, které zabrání tomu, aby malé a střední podniky byly v přístupu k financím znevýhodněny, a že je třeba pečlivě monitorovat vydávání sekuritizovaných produktů; domnívá se, že zotavení z krize by nemělo být v plné míře na bankách, ale mělo by podporovat silnou unií kapitálových trhů, která přispěje k obnově a odolnému oživení evropského hospodářství; domnívá se, že Nástroj pro oživení a odolnost může být pobídkou k dokončení bankovní unie, vzhledem ke klíčové úloze bankovního sektoru při poskytování přístupu k úvěrům a při směřování dostupných finančních prostředků do reálné ekonomiky, zejména do udržitelných a sociálně odpovědných investic; zdůrazňuje úlohu soukromého financování a investic při podpoře klimatické transformace, jak je stanoveno v investičním plánu pro udržitelnou Evropu; vyzývá Komisi, aby vyvinula další úsilí s cílem lépe sladit činnost na finančních trzích s cíli udržitelnosti a environmentálními, sociálními a správními kritérii, včetně legislativního návrhu na vypracování hodnocení udržitelnosti na základě těchto kritérií; vyzývá Komisi, aby pokračovala ve svém úsilí v oblasti udržitelného financování tím, že přijme zbývající akty v přenesené pravomoci v rámci nařízení EU o taxonomii⁽³⁵⁾ a zveřejňování informací⁽³⁶⁾ a že bude mimo jiné uplatňovat důkladnou metodiku založenou na zásadě „významně nepoškozovat“;

9. domnívá se, že ačkoli dobrý vztah mezi jednotným mechanismem dohledu a Jednotným výborem pro řešení krizí byl od počátku systému zásadní, v současné situaci je obzvláště důležitý posílený přístup ke spolupráci mezi oběma pilíři k zajištění vhodných a včasných opatření;

⁽³⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽³⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (Úř. věst. L 317, 9.12.2019, s. 1).

Čtvrtek 7. října 2021

10. zdůrazňuje zásadní přínos dočasných opatření k řešení krize, k nimž patří systémy veřejných záruk, moratoria na splácení úvěrů dlužníkům ve finančních potížích, programy likvidity centrálních bank a cílené dlouhodobější refinanční operace ECB (TLTRO), program nákupu aktiv a pandemický nouzový nákup (PEPP); zdůrazňuje, že tato mimořádná dočasná opatření by měla být vždy doprovázena opatřeními ke zmírnění narušení trhu a ekonomiky; dále zdůrazňuje význam flexibility, kterou regulační orgány poskytují bankám, aby mohly fungovat podle pokynů v rámci pilíře 2 (P2G) a se sníženými kapitálovými požadavky;

11. zdůrazňuje výjimečnou povahu pandemie a dočasnou povahu záchranných opatření, která byla zavedena jako počáteční opatření k omezení hospodářských škod; konstatuje, že opatření hospodářské podpory musí být i nadále přizpůsobena současným a očekávaným hospodářským podmínkám; vyzývá k dobře organizovanému, postupnému a cílenému přechodu od opatření na zmírnění následků pandemie k nástrojům na podporu oživení, včetně reforem v členských státech prostřednictvím národních reformních plánů na podporu oživení a odolnosti, neboť předčasné nebo nekoordinované zrušení dočasných opatření by mohlo vést k návratu problémů a zranitelnosti bankovního odvětví a zvýšit expozici bank vůči úvěrovému riziku, což by mohlo potenciálně ovlivnit jejich kapitálovou pozici a ohrozit růst a výsledek oživení;

12. vítá cílené změny nařízení o kapitálových požadavcích zavedené prostřednictvím „rychlého řešení“ s cílem podpořit úvěrovou kapacitu bank pro domácnosti a podniky⁽³⁷⁾, což povede ke zmírnění ekonomického dopadu pandemie COVID-19 a k zajištění toho, aby byl regulační rámec hladce provázán s ostatními opatřeními na řešení krize;

13. konstatuje, že v prosinci 2020 vydal jednotný mechanismus dohledu prohlášení, v němž změnil své předchozí doporučení týkající se vyplácení dividend a zpětného odkupu akcií, a doporučil, aby banky, které hodlají vyplácet dividendy nebo zpětně odkupovat akcie, musely být ziskové a mít solidní kapitálové trajektorie; vyzývá jednotný mechanismus dohledu, aby poskytl odhad rozdělování výnosů (dividend a zpětného odkupu akcií) i pohyblivé složky odměny, kterou v prvním a druhém čtvrtletí roku 2021 provedly bankovní instituce spadající do jeho působnosti, a aby následně posoudil jejich dopad na kapitálovou pozici bank; vyzývá jednotný mechanismus dohledu, aby posoudil, zda omezení rozdělování výnosů i po září 2021 může představovat užitečný nástroj, dokud budou přetrvávat zásadní nejistoty ohledně hospodářského oživení a kvality bankovních aktiv; vyzývá Komisi, aby přezkoumala právně závazný nástroj pro dividendy a zpětný odkup akcií jakožto nástroj dohledu v době krize;

14. vyzývá Komisi a vnitrostátní a evropské orgány dohledu, aby se připravily na očekávané zhoršení kvality bankovních aktiv; vítá první společnou zprávu evropských orgánů dohledu o posouzení rizik z roku 2021, která bankám doporučuje, aby se připravily na budoucnost včasnou úpravou modelů tvorby rezerv a zajistily tak včasné uznání odpovídající úrovně rezerv tím, že budou provádět řádné úvěrové postupy a přiměřené oceňování rizik, a braly přitom ohled na skutečnost, že podpůrná opatření, jako jsou moratoria na půjčky a systémy veřejných záruk, postupně skončí, a aby dodržovaly konzervativní politiky týkající se dividend a zpětného odkupu akcií; dále bere na vědomí varování evropských orgánů dohledu finančním institucím, že i nadále přijímají kroky k zavedení prostředí s dlouhodobě nízkými úrokovými sazbami;

15. se znepokojením bere na vědomí různorodé uplatňování mezinárodního standardu účetního výkaznictví (IFRS 9), pokud jde o utváření rezerv orgány na ztráty zjištěné během pandemie COVID-19; vyzývá jednotný mechanismus dohledu, aby přijal opatření k zajištění jednotného uplatňování standardů pro podávání zpráv ve všech institucích bankovní unie;

16. domnívá se, že integrovaná bankovní unie musí být podmíněna dobře fungujícím jednotným trhem retailových finančních služeb; vyzývá Komisi, aby posoudila překážky, které spotřebitelům vznikají při přeshraničním využívání retailových bankovních produktů, jako jsou hypoteční úvěry, a aby navrhla řešení, která zajistí, že spotřebitelé budou moci využívat retailové finanční služby na přeshraničním základě; dále bere na vědomí velké rozdíly v úrokových sazbách hypoték napříč Unií;

⁽³⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/873 ze dne 24. června 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013 a (EU) 2019/876, pokud jde o některé úpravy v reakci na pandemii COVID-19 (Úř. věst. L 204, 26.6.2020, s. 4).

Čtvrtek 7. října 2021

17. vítá rychlejší tempo digitalizace v bankovním odvětví, které bankám umožňuje lépe obsluhovat klienty na dálku a nabízet jim nové produkty a poskytuje příležitosti ke zvyšování nákladové efektivity; v této souvislosti zdůrazňuje, že digitalizace v bankovním odvětví by měla být prováděna při plném respektování práv spotřebitelů a měla by zajišťovat finanční začlenění, zejména v případě zranitelných skupin s nízkou úrovní digitální nebo finanční gramotnosti; zdůrazňuje, že digitalizace vyžaduje značné investice do IT systémů, výzkumu a vývoje a nových provozních modelů, což může v krátkodobém výhledu vést k nižší ziskovosti; rozhodně podporuje novou strategii Komise v oblasti digitálních financí a vítá balíček opatření v oblasti digitálních financí, který Komise předložila v roce 2020 a jenž usnadní rozšiřování inovativních technologií přes hranice a zároveň zajistí odolnost finančního sektoru; se zájmem očekává další rozpracování návrhů nařízení a směrnice o digitální provozní odolnosti finančního sektoru (DORA), které zajistí, aby finanční subjekty zaváděly odpovídající záruky ke zmírňování dopadů incidentů souvisejících s IKT; domnívá se, že jejich úspěšné provádění bude těžit z významných veřejných a soukromých investic a spolupráce v oblasti inovací směřujících k větší bezpečnosti a odolnosti systémů; domnívá se, že digitalizace evropského bankovního odvětví nabízí Unii příležitost přilákat zahraniční kapitál a soutěžit na globálním trhu; poukazuje v této souvislosti na rostoucí propojenost mezi bankami, kryptoaktivy a digitálním financováním;

18. zdůrazňuje, že je důležité zajistit technologickou neutralitu v regulačních a dohledových přístupech; zdůrazňuje, že je třeba řešit výzvy a příležitosti spojené s využíváním nových inovativních technologií souvisejících s bankovním dohledem a dohledem nad platebními systémy;

19. vítá práci ECB týkající se digitálního eura, včetně její zprávy na toto téma a výsledků její veřejné konzultace; poukazuje na to, že v závislosti na přesných prvcích koncepce digitálního eura by mohl být jeho dopad na bankovní sektor značný, což by se odrazilo v oblastech, jako jsou platby, schopnost bank provádět transformaci splatnosti a celková úvěrová kapacita a ziskovost, a vyzývá proto ECB, aby provedla další analýzu dopadů digitální měny na bankovní sektor i možných dopadů na finanční stabilitu; vítá cíl spočívající v tom, aby digitální euro fungovalo souběžně s hotovostí jako bezpečný a konkurenceschopný digitální platební prostředek a uznává jeho potenciální přínosy pro občany; podporuje úsilí ECB o zajištění vysoké úrovně ochrany soukromí, důvěrnosti údajů o platbách, kybernetické odolnosti a bezpečnosti; bere na vědomí diskusi o digitální měně a uznává přidanou hodnotu, kterou by mohla přinést digitální měna při posilování mezinárodní úlohy eura;

20. bere na vědomí, že v březnu 2020 skupina guvernérů centrálních bank a vedoucích orgánů dohledu revidovala harmonogram provádění konečných prvků rámce Basel III s cílem zvýšit provozní kapacitu bank a orgánů dohledu, aby mohly reagovat na bezprostřední důsledky pandemie COVID-19; zdůrazňuje význam řádných globálních standardů pro bankovní regulaci a jejich důsledného a včasného provádění; očekává nadcházející návrh Komise na provádění konečného znění norem podle dohody Basel III; připomíná, že jejich provádění by mělo zohledňovat zásadu proporcionality a případně respektovat specifika a rozmanitost bankovního odvětví EU a zároveň zajistit, aby bylo nařízení EU o kapitálových požadavcích v souladu s basilejskou dohodou; zdůrazňuje, že stávající revize by měla zohledňovat zásadu, že celkové kapitálové požadavky nemají být výrazně zvýšeny, a zároveň by měla posílit celkovou finanční situaci evropských bank; připomíná své usnesení ze dne 23. listopadu 2016 o dokončovací práci na dohodě Basel III⁽³⁸⁾ a vyzývá Komisi, aby se při přípravě legislativních návrhů řídila doporučeními v něm uvedenými; vyzývá Komisi, aby zavedla opatření zaměřená na zvýšení objemu úvěrů poskytovaných bankami reálné ekonomice, zejména malým a středním podnikům, a na financování oživení spolu s digitální a environmentální transformací v Evropě; zdůrazňuje, že v zájmu zachování své hospodářské suverenity a strategické autonomie potřebuje EU silné a konkurenceschopné evropské banky, které budou nabízet velkoobchodní bankovní služby podnikům všech velikostí;

21. zdůrazňuje, že mezi odvětvím nebankovního finančního zprostředkování a „tradičním“ bankovním odvětvím existuje silná propojenost, což vyvolává obavy ze systémového rizika vzhledem k tomu, že prvně uvedené odvětví není dostatečně regulováno a není nad ním uskutečňován odpovídající dohled; zdůrazňuje, že nedávný pandemický šok ukázal, že nebankovní odvětví může zvýšit volatilitu trhu a narušení cen, zejména pokud se tržní likvidita dostane pod tlak; vyzývá Komisi, aby zvážila, zda jsou zapotřebí další makroobezřetnostní nástroje, zejména vývoj nástrojů pro řízení likvidity ex ante a pečlivá analýza stávajících pákových opatření;

22. bere na vědomí vzájemnou závislost mezi bankami a ústředními protistranami; poukazuje na pochybnosti, které vyvstávají v souvislosti s odpovědností bank a ústředních protistran, pokud jde o případné ztráty „na konci vodopádu“ (end-of-waterfall losses), a dopady těchto povinností na obezřetnostní požadavky bank; zdůrazňuje v tomto ohledu rizika

⁽³⁸⁾ Úř. věst. C 224, 27.6.2018, s. 45.

Čtvrtek 7. října 2021

nadměrné závislosti na ústředních protistranách ze Spojeného království a vítá opatření přijatá Komisí v minulém roce, která stanoví kritéria pro klasifikaci ústředních protistran ze třetích zemí;

23. vyjadřuje politování nad tím, že ve finančních institucích a institucích EU není zajištěna plná genderová vyváženost, a zejména nad skutečností, že ženy jsou i nadále nedostatečně zastoupeny ve výkonných funkcích v oblasti bankovních a finančních služeb; zdůrazňuje, že vyvážené zastoupení žen a mužů v řídicích a dozorčích orgánech a v pracovní síle má jak společenské, tak hospodářské přínosy; domnívá se, že výběr uchazečů do unijních finančních institucí a orgánů by měl být založen na kritériích zohledňujících zásluhy a schopnosti, aby příslušné instituce fungovaly co nejúčinněji; vyzývá vlády a všechny orgány a instituce, aby se začaly co nejdříve zaměřovat na dosažení plné vyváženosti zastoupení žen a mužů, mimo jiné tím, že pro všechna budoucí jmenování, která vyžadují souhlas Parlamentu, poskytnou genderově vyvážené užší seznamy kandidátů, a to i v ECB a v nejvyšších finančních institucích EU, a aby usilovaly o to, že do každého postupu jmenování bude zařazena alespoň jedna kandidátka a jeden kandidát; připomíná své usnesení ze dne 14. března 2019⁽³⁹⁾, jehož cílem je zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů na nadcházejícím seznamu kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU, a opakuje svůj závazek nebrat v úvahu seznamy kandidátů, u nichž nebyla dodržena zásada vyváženého zastoupení žen a mužů;

24. vyzývá Komisi, aby přezkoumala kritéria způsobilosti s cílem zvýšit účast žen;

Dohled

25. oceňuje úlohu evropského bankovního dohledu při poskytování dočasné kapitálové a provozní úlevy bankám v reakci na pandemii COVID-19, aby mohly i nadále poskytovat finanční podporu podnikům a domácnostem a absorbovat ztráty při současném zachování vysoké kvality dohledu; bere na vědomí obavy jednotného mechanismu dohledu, pokud jde o vysoké náklady, nízkou ziskovost, snížená tržní ocenění a nedostatečné investice do nových technologií v bankovním odvětví; vyzývá k poskytnutí pokynů ohledně očekávaného harmonogramu a přístupu k obnově rezerv;

26. zdůrazňuje, že je důležité zvýšit transparentnost a předvídatelnost bankovního dohledu EU, a v tomto ohledu oceňuje nedávnou praxi zveřejňování požadavků pro jednotlivé banky v rámci pilíře 2; je přesvědčen, že individuální požadavky zvyšují spolehlivost očekávání v rámci jednotného mechanismu dohledu a usnadňují informovanější rozhodování investorů;

27. očekává, že nedávné změny organizační struktury jednotného mechanismu dohledu při současném zjednodušení systému a začlenění technologických inovací usnadní dohled více založený na rizicích a interní institucionální spolupráci;

28. považuje za užitečnou analýzu jednotného mechanismu dohledu z listopadu 2020 zaměřenou na potenciální slabiny bankovního sektoru v různých scénářích, pokud jde o dopady otřesu na kvalitu aktiv a kapitál;

29. konstatuje, že jednou z klíčových priorit jednotného mechanismu dohledu by mělo zůstat řádné řízení úvěrového rizika; sdílí obavy jednotného mechanismu dohledu, že banky mohou změnit své modely úvěrového rizika, a bere v tomto ohledu na vědomí očekávání jednotného mechanismu dohledu, pokud jde o odpovídající provozní přípravy v očekávání nárůstu úvěrů v selhání a spolehlivé řízení úvěrového rizika, jak je uvedeno v dopisech generálním ředitelům významných institucí a v jeho strategii úvěrového rizika COVID-19; podporuje posílený dohled jednotného mechanismu dohledu nad trhy s vysokým pákovým efektem; konstatuje, že ne všechny banky byly schopny splnit očekávání jednotného mechanismu dohledu, pokud jde o řízení úvěrů, a je tedy zapotřebí další úsilí;

30. uznává, že krize způsobená onemocněním COVID-19 zvyšuje riziko dalšího hromadění úvěrů v selhání; se znepokojením bere na vědomí prognózu ECB, že úvěry v selhání by v případě vážného, ale věrohodného scénáře mohly dosáhnout až 1,4 bilionu EUR do konce roku 2022; zdůrazňuje, že zajištění řádného a včasného řízení zhoršené kvality aktiv v rozvahách bank bude klíčové pro předcházení hromadění úvěrů v selhání v krátkodobém horizontu; doporučuje členským státům, aby vyvinuly další úsilí k řešení této otázky; připomíná v této souvislosti sdělení Komise ze dne 16. prosince 2020 o řešení úvěrů se selháním po pandemii (COM(2020)0822), jehož cílem je umožnit bankám podporovat domácnosti a podniky EU; očekává, že revize směrnice o spotřebitelském úvěru⁽⁴⁰⁾ zajistí vysokou úroveň ochrany

⁽³⁹⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 105.

⁽⁴⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, 22.5.2008, s. 66).

Čtvrtek 7. října 2021

spotřebitelů, a to zejména tím, že stanoví ambicióznější pravidla pro ochranu dlužníků před nelegálními praktikami a zajistí, aby se tato práva rovnocenným způsobem vztahovala na stávající i budoucí úvěry; žádá, aby byly sledovány veškeré potenciální dopady útlumu, zejména v případě, že budou zrušena dočasná podpůrná opatření; vyzývá orgány dohledu, aby i nadále náležitě zohledňovaly vedlejší účinky, které mohou mít masivní likvidace úvěrů v selhání na obezřetnostní rozvahy bank, které používají interní modely;

31. zdůrazňuje, že banky by měly dodržovat platná obezřetnostní pravidla a pokyny v oblasti dohledu týkající se úvěrů v selhání a udržovat provozní kapacitu pro aktivní řízení dlužníků v tísní a kontrolu jejich rozvah, urychlit včasnou identifikaci špatných úvěrů s cílem snížit riziko oslabení úvěrové kapacity v době velké poptávky po investicích souvisejících s oživením; zdůrazňuje stávající flexibilitu při provádění pokynů ECB k úvěrům v selhání, včetně poskytnutí více času bankám s obzvláště vysokou úrovní úvěrů v selhání, aby mohly předložit své strategie zaměřené na snižování jejich objemu;

32. připomíná, že snížení rizik v bankovním sektoru by přispělo ke stabilnější, silnější a na hospodářský růst orientované bankovní unii; bere v této souvislosti na vědomí politickou dohodu, která byla dosažena ohledně návrhu směrnice o obsluhovatelích úvěrů a kupcích úvěrů, který předložila Komise a který podpoří rozvoj sekundárních trhů pro úvěry v selhání v EU a jehož cílem je pomoci bankám snížit počet úvěrů v selhání v jejich rozvahách;

33. uznává úlohu bank při podpoře podniků a reálné ekonomiky během pandemie v některých členských státech; zdůrazňuje, že banky by měly pečlivě posuzovat finanční zdraví a životaschopnost podniků, proaktivně spolupracovat s dlužníky v problémech a řídit tak své expozice a nabízet financování a životaschopnou restrukturalizaci nebo vhodné alternativní možnosti pro rentabilní odvětví a společnosti, zejména malé a střední podniky, aby se zajistilo, že selhání bude pokud možno zabráněno a že podniky a spotřebitelé nebudou riskovat nadměrné zadlužení; zdůrazňuje, že obezřetnostní rámec by měl být důsledně upravován tak, aby umožňoval a podporoval uplatňování opatření týkající se úlev pro podniky a domácnosti, u nichž banky usoudí, že jejich vyhlídky na splacení dluhu zůstávají vysoké, a vyzývá k odstranění všech regulačních překážek, které brání uplatňování těchto opatření; naléhavě vyzývá banky, aby jako poslední možnost zvážily strukturovaný odchod nerentabilních společností z trhu; domnívá se, že banky by měly zajistit odpovídající přenos úvěrů z Eurosystemu do reálné ekonomiky; vítá opatření uvedená ve sdělení Komise ze dne 24. září 2020 nazvaném „Unie kapitálových trhů pro občany a podniky – nový akční plán“ (COM(2020)0590) a jeho přílohu o směřování malých a středních podniků, jejichž žádosti o úvěr byly zamítnuty, na alternativní poskytovatele financování;

34. vyzývá evropské orgány dohledu, aby plně využívaly svých pravomocí k zajištění vysokého stupně ochrany spotřebitele, včetně případných pravomocí k zásahům u finančních a úvěrových produktů v případě, že poškozují nebo by mohly poškodit spotřebitele;

35. zdůrazňuje, že je důležité chránit práva spotřebitelů, zejména pokud jde nekalé podmínky a praktiky, o bankovní poplatky, transparentnost výrobních nákladů, ziskovost a rizika; konstatuje, že bankovní unie stále postrádá účinné nástroje k řešení problémů, s nimiž se spotřebitelé potýkají, jako jsou nekalé obchodní praktiky a umělá složitost; vyzývá v této souvislosti orgán EBA, aby se při plnění svého mandátu více zaměřoval na řádný sběr údajů o spotřebitelských trendech, jejich analýzu a podávání zpráv o nich, a rovněž na přezkum a koordinaci iniciativ v oblasti finanční gramotnosti a vzdělávání prováděných příslušnými orgány; vyzývá Komisi, aby prošetřila používání nekalých ujednání a praktik ve spotřebitelských smlouvách ze strany bankovního sektoru a aby zajistila účinné a rychlé provedení směrnice o nepřiměřených podmínkách⁽⁴¹⁾ všemi členskými státy a využila k tomu všechny dostupné prostředky;

36. konstatuje, že očekávané úvěrové ztráty by spolu se současnými nízkými úroky mohly mít negativní dopad na ziskovost bank; poukazuje na to, že je třeba, aby banky přizpůsobily své obchodní modely udržitelnějším, nákladově úspornějším a technologicky vyspělým strategiím, aby prováděly strategické řízení a obezřetný dohled nad obchodními funkcemi a zároveň plně dodržovaly práva spotřebitelů; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby rozhodnutí bank o tvorbě rezerv na podporu jejich úvěrové kapacity nebyla nepřiměřeně odkládána, zejména pokud se zvýší poptávka po úvěrech;

37. je znepokojen skutečností, že nedávné bankovní krize odhalily, že úvěrové instituce běžně prodávaly nevhodné dluhopisy a další finanční produkty retailovým zákazníkům; vyjadřuje politování nad tím, že prosazování ustanovení směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank týkajících se minimálních požadavků na kapitál a způsobilé závazky bylo roztržštěné; naléhavě vyzývá Komisi, aby posoudila nevhodný prodej finančních produktů ze strany bankovních

⁽⁴¹⁾ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29).

Čtvrtek 7. října 2021

institucí a na základě svých zjištění předložila vhodné návrhy, a to i v rámci nadcházející revize směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank;

38. domnívá se, že možné přínosy bankovní konsolidace, a to jak v rámci EU, tak i přeshraničně, by při řešení nízké ziskovosti, nadměrných kapacit a roztržitosti bankovního sektoru měly být podrobněji dokumentovány; bere na vědomí trend v bankovním sektoru, jímž je zapojit se do konsolidace, a poukazuje v této souvislosti na pokyny ECB pro přístup dohledu ke konsolidaci, který podporuje dobře navržené a dobře prováděné podnikové kombinace; zdůrazňuje přínosy ochrany rozmanitosti/plurality finančních sektorů při budování systémové důvěry a udržování finanční stability; vyzývá Komisi, aby zohlednila závěry Rady pro finanční stabilitu z roku 2021, v nichž jsou zhodnoceny účinky reformy subjektů, jejichž velikost nedovoluje jejich selhání, na finanční systém, a aby v návaznosti na tyto závěry podnikla příslušné kroky;

39. vyjadřuje politování nad tím, že problémy domovských a hostitelských zemí jsou i nadále výzvou pro dokončení bankovní unie, a domnívá se, že zavedení systému EDIS bude součástí tohoto řešení, a to současně s dalšími opatřeními pro snížení rizik; je znepokojen tím, že pokud se úroveň úvěrů se selháním zvýší s tím, jak se začnou snižovat veřejná podpůrná opatření, mohou domovské a hostitelské země zavést opatření na ochranu majetku a pokračovat v opětovném vyčlenění prostředků; zdůrazňuje, že banky musí být schopny působit přeshraničně a zároveň spravovat svůj kapitál a likviditu na konsolidované úrovni s důvěryhodnými a vymahatelnými zárukami pro hostitelské země, pokud jde o dostupnost zdrojů a dopad na finanční stabilitu, aby mohly diverzifikovat svá rizika a řešit případnou nedostatečnou ziskovost; domnívá se, že je nutná postupná harmonizace v oblastech, v nichž se uplatňují vnitrostátní možnosti a možnosti vlastního uvážení, a to i v oblasti úpádkového práva, s cílem usnadnit plánování řešení krize pro přeshraniční bankovní skupiny v rámci bankovní unie;

40. je znepokojen tím, že vzhledem k tomu, že členské státy prodávají stále větší množství státních dluhopisů, podíl státních dluhopisů roste také v rozvahách bank, což může prohloubit vazby mezi bankami a státy; domnívá se, že vytvoření nástroje Next Generation EU poskytne vysoce kvalitní nízkoriziková evropská aktiva, která umožní vyvážení státních dluhopisů v rozvahách bank, a pomůže zmenšit „začarovaný kruh“ mezi bankami a státy; poukazuje na to, že Next Generation EU bude hrát důležitou úlohu při podpoře oživení a musí sloužit jako příležitost k podpoře investic a provádění reformy potřebných v každém členském státě EU na základě dohodnutých kritérií a dále přispět k posílení evropského bankovního systému;

41. domnívá se, že vyřešení otázek domovského a hostitelského státu, přerušení vazby mezi bankami a státy a podpora úsilí o konsolidaci bank by si vyžádala zavedení celoevropské záchranné sítě, vypracování a provádění dohod o vnitroskupinové finanční podpoře v rámci plánů oživení bank a postupnou harmonizaci v oblastech, v nichž se uplatňují možnosti a případy vlastního uvážení, a to i v oblasti platební neschopnosti, při současném pokračujícím úsilí o snižování rizik;

42. znovu zdůrazňuje, že regulační rámec týkající se obezřetnostního zacházení se státními dluhopisy musí být v souladu s mezinárodními normami;

43. zdůrazňuje důležitou úlohu silných struktur vnitřní správy v rámci bank a poukazuje na nedostatky, které byly zjištěny v procesu přezkumu a hodnocení jednotného mechanismu dohledu v roce 2020 (SREP) zaměřeném na to, jak banky řešily rizika spojená s krizí, pokud jde o kapitál a likviditu, a to s ohledem na výjimečné okolnosti, které měly dopad na jednotlivé banky; oceňuje cílený přístup ke shromažďování informací pro účely posouzení kapitálu a likvidity; zdůrazňuje, že je důležité zavést nejvyšší možné standardy a rovné podmínky při posuzování „způsobilosti a bezúhonnosti“ členů bankovních rad, které jsou v současné době v jednotlivých členských státech vykládány různě z důvodu velmi rozdílného provedení směrnice o kapitálových požadavcích; vyzývá proto k další harmonizaci v této oblasti; trvá na tom, že posuzování způsobilosti a bezúhonnosti ze strany příslušných orgánů musí být vždy prováděna ex ante, a nikoli ex post; podporuje plán ECB revidovat v roce 2021 stávající pokyny k posuzování způsobilosti a bezúhonnosti s cílem nastínit svá očekávání v oblasti dohledu, pokud jde o kvalitu členů správní rady; očekává návrhy ECB na balíček opatření zaměřených na posílení dohledu nad způsobilostí a bezúhonností; v této souvislosti vybízí k tomu, aby se zvažilo začlenění požadavků na způsobilost a bezúhonnost do nařízení o kapitálových požadavcích;

44. konstatuje, že celounijní zátěžový test zahájený dne 29. ledna 2021 má za cíl otestovat kapitálové trajektorie bank v situaci zhoršující se kvality aktiv v rámci scénáře zahrnujícího prostředí nízkých úrokových sazeb; vyzývá orgán EBA, aby pro následné zátěžové testy rozšířil oblast působnosti, neboť vzorek 51 bank vybraný pro tyto testy je považován za příliš

Čtvrtek 7. října 2021

úzký; zdůrazňuje, že provádění zátěžových testů a přezkum kvality aktiv průběžného vzorku méně významných institucí ve vhodném čase představuje činnost, která je důležitá pro budování důvěry;

45. vítá úsilí jednotného mechanismu dohledu o poskytnutí pokynů a jasných informací bankám pro sebehodnocení a řádné podávání zpráv o rizicích souvisejících s životním prostředím a změnou klimatu; zdůrazňuje, že je nutný další dozorový tlak na finanční instituce, aby náležitě zveřejňovaly rizika související s klimatem a životním prostředím; domnívá se, že zátěžový test klimatických rizik v rámci jednotného mechanismu dohledu je důležitým krokem při hodnocení postupů bank a při určování konkrétních oblastí, v nichž je možné dosáhnout zlepšení; v této souvislosti oceňuje doporučení uvedené v pokynech ECB týkajících se rizik souvisejících s klimatem a životním prostředím, v němž se vyzývá k posílení strategického a komplexního přístupu k řešení rizik souvisejících s klimatem; podporuje myšlenku, aby banky v roce 2021 vypracovaly plány sebehodnocení a akční plány a aby orgán dohledu v roce 2022 provedl přezkum opatření bank; domnívá se, že tato sebehodnocení a zprávy musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a nesmí oslabit kapacity a konkurenceschopnost bank; bere na vědomí iniciativu orgánu EBA, která má provést celounijní pilotní projekt o klimatických rizicích, a bere na vědomí její zjištění, že je třeba zveřejňovat více informací o transformačních strategiích a emisích skleníkových plynů, které bankám a orgánům dohledu umožní, aby klimatická rizika přesněji posoudily; připomíná, že investice do neudržitelných hospodářských činností a jejich úvěrování mohou vést k uvíznutí aktiv nebo zmaření investic;

46. bere na vědomí úlohu orgánu EBA při vedení, koordinaci a sledování boje finančního sektoru EU proti praní peněz a financování terorismu; vítá, že ECB v posledních dvou letech usiluje o posílení výměny informací mezi jednotným mechanismem dohledu a orgány dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu s cílem lépe zohlednit aspekty boje proti praní peněz v rámci opatření obezřetnostního dohledu; vyzývá k tomu, aby na provádění tohoto závazku byly poskytnuty dostatečné finance a zdroje; vítá podporu, kterou orgán EBA poskytuje jednotlivým způsobům provádění pravomocí dohledu v oblasti boje proti praní peněz ve všech členských státech, a vyzývá k přijetí dalších opatření s cílem zajistit, aby byl dohled v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu založen na rizicích, byl přiměřený a účinný; poukazuje na rozdíly v přístupu vnitrostátních orgánů k dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a v uplatňování právních předpisů EU, což může vést k regulatorní arbitráži; vybízí k tomu, aby byla některá ustanovení směrnice o boji proti praní peněz přeměněna na nařízení; vyjadřuje politování nad tím, že několik členských států dosud plně neprovedlo čtvrtou a pátou směrnici o boji proti praní peněz a že ještě více členských států má závažné nedostatky v účinném provádění těchto směrnic; vítá, že Komise zahájila několik řízení o nesplnění povinnosti, a vyzývá Komisi, aby řízení o nesplnění povinnosti zahájila také pro zbývající případy nedostatečného provedení a uplatňování směrnic o boji proti praní peněz; bere na vědomí druhý mandát orgánu EBA, který si klade za cíl zřídit databázi o boji proti praní peněz, jež by měla být vytvořena v roce 2021, a posílit spolupráci a výměnu informací mezi evropskými orgány; zdůrazňuje důležitou úlohu, kterou při posuzování výkonnosti přeshraničních skupin v oblasti boje proti praní peněz hrají kolegia pro boj proti praní peněz, která zahrnují všechny orgány působící v této oblasti v jurisdikcích, v nichž působí daná skupina;

47. vítá akční plán Komise pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu ze dne 7. května 2020; vyzývá Komisi, aby urychleně přijala svůj balíček legislativních opatření proti praní peněz; naléhavě vyzývá Komisi, aby představila návrh na zřízení orgánu dohledu v oblasti boje proti praní peněz; zdůrazňuje, že oblast působnosti rámce pro boj proti praní peněz by se měla vztahovat na vydavatele a poskytovatele kryptoaktiv; vyzývá Komisi, aby zvážila vytvoření evropské finanční zpravodajské jednotky;

48. zdůrazňuje důležitou úlohu bankovního sektoru v boji proti vyhýbání se daňovým povinnostem; opakuje postoj Parlamentu, že pro transakce zahrnující země uvedené v příloze I nebo II seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti je zapotřebí, aby byly častěji prováděny audity a aby byla dodržována zásada „poznej svého klienta“;

49. vítá balíček Komise v oblasti digitálních financí; domnívá se, že návrhy Komise týkající se trhů s kryptoaktivy a digitální provozní odolnosti jsou vhodně načasované, užitečné a nezbytné; zdůrazňuje, že ačkoli digitální finance rozšiřují možnosti financování pro spotřebitele a podniky, měla by být zachována ochrana spotřebitele a finanční stabilita;

Čtvrtek 7. října 2021

50. bere na vědomí vystoupení Spojeného království z EU; uznává pokrok, jehož mnohé významné banky dosáhly v rámci svých operačních modelů pro období po brexitu dohodnutých v rámci jednotného mechanismu dohledu, a podporuje úsilí tohoto mechanismu sledovat pokrok směrem k těmto modelům v oblasti aktiv, zaměstnanců a rezervačních postupů; opakuje, že v souvislosti s přesouváním podniků v rámci EU nejsou společnosti typu poštovní schránky v eurozóně přijatelné; domnívá se, že aby byl posílen dohled, měly by být řešeny stávající regulační mezery v právním rámci EU, a připomíná, že jednotný mechanismus dohledu převzal přímou odpovědnost za obezřetnostní dohled nad systémově významnými investičními podniky, jakmile v červnu 2021 vstoupilo v platnost revidované nařízení o investičních podnicích ⁽⁴²⁾;

51. zdůrazňuje, že je důležité zachovat rovné podmínky a zabránit předhánění se o co nejnižší regulaci; bere v této souvislosti na vědomí memorandum o porozumění mezi ECB a orgány Spojeného království založené na vzoru vyjednaném orgánem EBA a vztahující se na obezřetnostní dohled mimo pojištění a penzijní systémy, které vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2021 a které poskytuje pevný základ pro spolupráci v oblasti dohledu mezi jednotným mechanismem dohledu a obezřetnostním regulačním orgánem Spojeného království, přičemž se zaměřuje na výměnu informací a reciproční zacházení s přeshraničními bankovními skupinami a má za cíl sdílet odpovědnost v souvislosti s dohledem nad pobočkami;

52. konstatuje, že dodržování zásady proporcionality je klíčem k tomu, aby bankovní dohled fungoval, zejména v případě menších institucí;

Usnesení

53. věří, že zavedení jištění do Jednotného fondu pro řešení krizí v roce 2022, tedy o dva roky dříve, než se původně předpokládalo, ve formě revolvingové úvěrové linky z ESM, která poskytne záchrannou síť pro řešení problémů bank v bankovní unii, posílí rámec pro řízení krizí a je důležitým krokem k dokončení bankovní unie; konstatuje, že výrazné navýšení Jednotného fondu pro řešení krizí spolu se společným jištěním poskytne Jednotnému výboru pro řešení krizí (SRB) přístup ke kombinovaným finančním prostředkům ve výši 100 miliard EUR; konstatuje, že je zapotřebí, aby byla v rámci bankovních systémů nadále snižována rizika a aby byl současně zřízen systém EDIS;

54. trvá na tom, aby banky nesly výlučnou odpovědnost za svou výkonnost namísto toho, aby zátěž spojenou s rámcem krizového řízení nesli daňoví poplatníci;

55. vítá skutečnost, že Jednotný výbor pro řešení krizí v roce 2020 úzce spolupracoval s jednotným mechanismem dohledu v případech, kdy téměř došlo ke krizi, a to navzdory tomu, že nebyl povinen přijímat opatření k řešení krize; bere na vědomí podpůrná opatření a flexibilitu, kterou poskytl výbor SRB na splnění dílčích cílů minimálního požadavku na kapitál a způsobilé závazky, aniž by ohrozil způsobilost k řešení krize; zdůrazňuje, že informace o těchto opatřeních dostupné na internetových stránkách výboru SRB jsou stále velmi omezené; naléhavě vyzývá výbor SRB, aby posílil transparentnost, a zejména aby zveřejnil pokyny, jimiž se řídí vnitřní týmy příslušné k řešení krize, pokud jde o podpůrná opatření v souvislosti s koronavirovou krizí; bere na vědomí politiku na rok 2020 týkající se minimálních požadavků na kapitál a způsobilé závazky, kterou vypracoval výbor SRB, a podávání zvláštních zpráv v této věci podle rámce směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank; oceňuje pokrok současného cyklu plánování řešení krize na rok 2021 a opakuje, že přiměřený minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky představuje jeden z klíčových prvků pro posílení způsobilosti bank k řešení krize při současném zajištění větší finanční stability;

56. poukazuje na to, že stávající překrývání požadavků na využívání opatření včasného zásahu a standardních pravomocí ECB v oblasti dohledu vyvolává nejasnosti a může bránit provádění opatření včasného zásahu; trvá proto na tom, že toto překrývání by mělo být odstraněno a měl by být vyjasněn právní základ pro každý nástroj, aby se zajistilo vhodné a postupné uplatňování uvedených opatření; v této souvislosti a s ohledem na doporučení EÚD o kvantifikovaných prahových hodnotách pro zahájení opatření včasného zásahu podporuje použití rychlých opatření dohledu, přičemž by neměly být uplatňovány automatické postupy;

57. domnívá se, že je nezbytné usnadnit likvidaci bank, v jejichž případě výbor SRB nebo vnitrostátní orgán příslušný k řešení krize usoudí, že na řešení krize neexistuje veřejný zájem; konstatuje, že strategie prodeje obchodních činností by mohla představovat důležitý nástroj, prostřednictvím něhož by výbor SRB mohl při řešení krize minimalizovat ztráty; uznává, že je zapotřebí harmonizovanějšího rámce pro odchod z trhu v insolventi, aby se zabránilo nejasným situacím a zajistil soulad s řízením pro odebrání bankovní licence; uznává, že alternativní opatření v rámci systémů pojištění vkladů, která mají financovat převod vkladových portfolií, mohou v těchto případech hrát důležitou úlohu, zejména pro malé a středně velké banky, pokud nebudou narušovat ochranu vkladatelů a pokud bude systém pojištění vkladů disponovat

⁽⁴²⁾ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/2033 ze dne 27. listopadu 2019 o obezřetnostních požadavcích na investiční podniky (Úř. věst. L 314, 5.12.2019, s. 1).

Čtvrtek 7. října 2021

dostatečnými finančními prostředky, neboť budou představovat způsob minimalizace příspěvků daňových poplatníků a snižování hodnoty a zajištění finanční stability, a v dalších případech mohou rovněž překlenout propast mezi požadavkem na 8 % rekapitalizace z vnitřních zdrojů a skutečnou kapacitou banky pro absorpci ztrát, s výjimkou vkladů, které mají být převedeny; zdůrazňuje, že takové zásahy by měly být předmětem přísného uplatňování testu nejnižších nákladů; vyzývá proto Komisi, aby vyjasnila zásadu nejnižších nákladů a podmínky pro využívání finančních prostředků systémů pojištění vkladů;

58. konstatuje, že současná různorodost insolvenčních režimů vyvolává nejistotu ohledně výsledků likvidačních řízení; domnívá se, že aby mohla bankovní unie účinně fungovat, je třeba dále harmonizovat právní předpisy upravující úpadek bank; vyzývá Komisi, aby po důkladné studii a konzultacích s vnitrostátními orgány a parlamenty zvážila podporu další harmonizace konkrétních aspektů stávajících vnitrostátních insolvenčních právních předpisů, jakož i podmínky pro využívání vnějšího financování, s cílem zajistit sladění jednotlivých pobídek a rovné podmínky;

59. zvláště považuje za užitečné zaujmout cílený přístup k harmonizaci hierarchie věřitelů v insolvenčních řízeních bank, aby se zvýšil rozsah financování systému pojištění vkladů při řešení krize a při přijímání jiných opatření, než je vyplácení prostředků, a to za předpokladu, že jsou systémy pojištění vkladů dostatečně financovány;

60. považuje za nezbytné, aby řešení krize fungovalo pro větší množství bank, což vyžaduje přezkum posouzení veřejného zájmu s cílem zvýšit transparentnost a předvídatelnost ex ante, pokud jde o jeho očekávaný výsledek, díky čemuž by bylo možné uplatnit nástroje k řešení krize na širší skupinu bank, zejména pak na středně velké banky, a poskytnout jasné informace potřebné k zajištění soudržnějších a přiměřenějších úrovní minimálních požadavků na kapitál a způsobilé závazky; bere na vědomí probíhající činnost výboru SRB v této věci; žádá, aby byly řešeny nesrovnalosti v posuzování kritických funkcí ze strany vnitřních týmů příslušných k řešení krize, jak je uvedeno ve zprávě EÚD o plánování řešení krizí v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí z roku 2021; dále zdůrazňuje, že je třeba důsledně revidovat pravidla státní podpory a sdělení Komise o bankovníctví z roku 2013, aby se zohlednil pokrok při provádění a zlepšování rámce pro řešení krizí a aby bylo dosaženo souladu s požadavky směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank, s řádným ohledem na nedávná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie; dále konstatuje, že doporučení EÚD z roku 2021, podle kterého má výbor SRB dodržovat jednotný soubor pravidel tím, že určí podstatné překážky způsobilosti k řešení krize pro každý plán řešení krize a že se bude řídit řádným postupem pro odstranění těchto překážek;

61. podporuje myšlenku zvážit úlohu skupinových ozdravných plánů a plánů řešení krize, jakož i jejich praktického uplatnění, v souvislosti s přezkumem rámce pro řešení krizí, s cílem zajistit účinnější přístup k řízení problémů v přeshraničním bankovníctví; bere na vědomí návrhy nabídnout bankovním skupinám možnost, aby jejich dceřiné a mateřské společnosti uzavřely formální dohodu o vzájemném poskytování podpory likvidity a aby se tato podpora propojila s ozdravnými plány skupiny s cílem usnadnit využívání stávajících ustanovení způsobem, který vyváží zájmy domácích a hostitelských subjektů; domnívá se, že do prosazování těchto formálních dohod by měly být v případě potřeby zapojeny příslušné orgány; konstatuje, že tyto skupinové ozdravné plány a plány řešení krize by mohly umožnit kalibraci minimálního požadavku na kapitál a způsobilé závazky a že příspěvky bank k různým záchranným sítím by byly skutečně založeny na riziku a odrážely by pravděpodobnost a rozsah využívání těchto záchranných sítí v rámci upřednostňované strategie krizového řízení;

Pojištění vkladů

62. zdůrazňuje, že je důležité, aby vkladatelé v celé bankovní unii požívali stejné úrovně ochrany svých úspor bez ohledu na to, kde sídlí jejich banka; poukazuje na to, že provádění směrnice o systémech pojištění vkladů, která zaručuje pojištění bankovních vkladů až do výše 100 000 EUR, má přispět k vyšší úrovni ochrany vkladů; bere na vědomí úsilí Komise dále posílit důvěru občanů v ochranu vkladů zavedením evropského systému pojištění vkladů; uznává zároveň, že je důležité, aby evropský systém pojištění vkladů přispěl k omezení vazby mezi státy a bankami;

63. zdůrazňuje, že je důležité, aby příspěvky do systémů pojištění vkladů byly úměrné riziku; varuje před tím, že pokud nebude existovat přístup založený na rizicích, může tato skutečnost vyvolat riziko morálního hazardu a parazitování, což povede k subvencování spekulativních obchodních modelů konzervativními obchodními modely; zdůrazňuje, že příspěvky do budoucího systému EDIS musí být rovněž úměrné riziku; poukazuje na to, že idiosynkratická rizika se v různých institucích v rámci bankovní unie nadále liší; znovu opakuje, že je třeba, aby všichni členové bankovní unie provedli směrnici o ozdravných postupech a řešení krize bank a směrnici o systémech pojištění vkladů, aby bylo zajištěno stejnorodé snížení rizik v celé bankovní unii;

Čtvrtek 7. října 2021

64. bere na vědomí přezkum rámce pro krizové řízení a pojištění vkladů a „střední cestu“, již by mohlo být vytvoření hybridního systému EDIS, který by představoval první krok na cestě k celkovému dokončení tohoto systému, jak navrhla Komise v roce 2015, přičemž tento systém by byl postaven na myšlence nového centrálního fondu, který by existoval současně s fondy, které zůstávají na úrovni vnitrostátních systémů pojištění vkladů, a zároveň by přiměřeně posílil úlohu Jednotného výboru pro řešení krizí; poukazuje na silné vzájemné vazby mezi řízením krizí a systémem EDIS a potřebu zabývat se jimi současně, aby se zabránilo opětovnému převedení bankovní unie na vnitrostátní úroveň a aby byly zachovány rovné podmínky; v této souvislosti poukazuje na to, že přezkum rámce krizového řízení a pojištění vkladů by měl usilovat o zlepšení soudržnosti a důslednosti tohoto rámce;

65. vyzývá Komisi, aby podnikla další kroky s cílem opět zahájit jednání o systému EDIS prostřednictvím pracovního plánu založeného na harmonogramu; vyzývá k tomu, aby se členské státy pevně zavázaly usilovat o dosažení dohody, která bude v souladu se zájmy Unie jako celku; vyjadřuje svůj závazek usilovat o uzavření dohody o systému EDIS a současně si klade za cíl nadále pokračovat v práci na opatřeních snižujících rizika;

66. vyzývá Komisi, aby řádně zohlednila úlohu institucionálních systémů ochrany při ochraně a stabilizaci členských institucí;

o

o o

67. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0416

Reforma politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování)**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování) (2020/2258(INI))**

(2022/C 132/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 113, 115 a 116 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na usnesení Rady a zástupců vlád členských států ze dne 1. prosince 1997 o kodexu chování pro zdaňování podniků ⁽¹⁾, jehož cílem je omezit škodlivou daňovou soutěž v Evropské unii,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. dubna 2009 s názvem „Podpora řádné správy v daňové oblasti“ (COM(2009)0201),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. června 2015 s názvem „Spravedlivý a efektivní systém daně z příjmů právnických osob v Evropské unii: pět klíčových oblastí, kde je třeba jednat“ (COM(2015)0302),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. ledna 2016 o vnější strategii pro efektivní zdanění (COM(2016)0024),
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. března 2016 o kodexu chování pro zdanění podniků ⁽²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. července 2016 o dalších opatřeních pro zvýšení transparentnosti a pro boj proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem (COM(2016)0451), jehož součástí je vysvětlení procesu, na základě kterého jsou jurisdikce nespolupracující v daňové oblasti zařazovány na seznam EU,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. listopadu 2016 o kritériích a postupu pro sestavení unijního seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti,
- s ohledem na výsledek zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci (Ecofin) konaného dne 5. prosince 2017,
- s ohledem na dokument Skupiny pro kodex chování (zdanění podniků): pracovní program během portugalského předsednictví ⁽³⁾ ze dne 9. února 2021,
- s ohledem na poslední aktualizaci unijního seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti provedenou Radou dne 26. února 2021 ⁽⁴⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2020 nazvané „Akční plán pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení“ (COM(2020)0312),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2020 o řádné daňové správě v EU i mimo ni (COM(2020)0313),

⁽¹⁾ Příloha I závěrů ze zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci (Ecofin) konaného dne 1. prosince 1997, jež se týkalo daňové politiky – usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 1. prosince 1997 o kodexu chování pro zdaňování podniků (Úř. věst. C 2, 6.1.1998, s. 2).

⁽²⁾ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/03/08/ecofin-conclusions-code-conduct-business-taxation/>

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6004-2021-INIT/en/pdf>

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 331, 7.10.2020, s. 3 a Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 40.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na svůj postoj k návrhu Komise na směrnici Rady o společném základu daně z příjmů právnických osob ⁽⁵⁾ a k návrhu Komise na směrnici Rady o společném konsolidovaném základu daně z příjmů právnických osob ⁽⁶⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. května 2021 s názvem „Zdanění podniků pro 21. století“ (COM(2021)0251),
- s ohledem na svá usnesení ze dne 25. listopadu 2015 o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem ⁽⁷⁾, ze dne 6. července 2016 o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem ⁽⁸⁾ a ze dne 26. března 2019 o finančních trestných činech, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2015 obsahující doporučení Komisi o zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence do politiky v oblasti daně z příjmu právnických osob v Unii ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své doporučení Radě a Komisi ze dne 13. prosince 2017 v návaznosti na vyšetřování praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o reformě unijního seznamu daňových rájů ⁽¹²⁾ a na své otázky položené Komisi a Radě ohledně reformy unijního seznamu daňových rájů (O-000082/2020 – B9-0002/2021 a O-000081/2020 – B9-0001/2021),
- s ohledem na opatření, která Komise přijala v návaznosti na výše uvedená usnesení a doporučení Evropského parlamentu ⁽¹³⁾,
- s ohledem na zprávu nazvanou „Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates“ (Dopad daňového plánování na výhledové efektivní daňové sazby), kterou pro Komisi vypracovalo Centrum evropského hospodářského výzkumu – ZEW GmbH ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na zprávu vypracovanou pro Komisi a nazvanou „Aggressive tax planning indicators“ (Ukazatele agresivního daňového plánování) ⁽¹⁵⁾,

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 182.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 152.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 366, 27.10.2017, s. 51.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 79.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 8.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 399, 24.11.2017, s. 74.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 132.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0022.

⁽¹³⁾ Společná opatření v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu (Hospodářský a měnový výbor) obsahující doporučení Komisi o zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence do politik v oblasti daně z příjmu právnických osob v Unii a na usnesení Evropského parlamentu (zvláštní výbor pro daňová rozhodnutí a jiná opatření podobná svojí povahou nebo účinkem (TAXE 1)) o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem, která Komise přijala dne 16. března 2016; opatření v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu (zvláštní výbor pro daňová rozhodnutí a jiná opatření podobná svojí povahou nebo účinkem (TAX2)) o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem, která Komise přijala dne 16. listopadu 2016; opatření v návaznosti na nelegislativní usnesení Evropského parlamentu (Vyšetřovací výbor pro prošetření údajných porušení a nesprávného úředního postupu při uplatňování právních předpisů Unie v souvislosti s praním peněz, vyhýbáním se daňovým povinnostem a daňovými úniky (PANA)) ze dne 12. prosince 2017 o návrhu doporučení Evropského parlamentu Radě a Komisi v návaznosti na vyšetřování praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků, která Komise přijala v dubnu 2018, a opatření ze dne 27. srpna 2019 v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu (Zvláštní výbor pro finanční trestné činy, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňové úniky (TAX3)) o finančních trestných činech, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích.

⁽¹⁴⁾ Studie o daních, pracovní dokument č. 64, 31. srpna 2016, dostupné na: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_paper_64.pdf

⁽¹⁵⁾ Studie o daních, pracovní dokument č. 71, Institute for Advanced Studies v konsorciu s úřadem CPB a výzkumným střediskem DONDENA, 2017, dostupné na: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_papers_71_atp_.pdf

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na studii nazvanou „An overview of shell companies in the European Union“ (Přehled krycích společností v Evropské unii), kterou vydalo generální ředitelství Evropského parlamentu pro parlamentní výzkumné služby dne 17. října 2018 ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na zprávu nazvanou „Financial Integrity for Sustainable Development“ (Finanční integrita pro udržitelný rozvoj) z února 2021, kterou vypracoval panel OSN na vysoké úrovni pro mezinárodní finanční odpovědnost, transparentnost a integritu pro dosažení cílů Agendy 2030 (panel FACTI) ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na probíhající činnost inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS) týkající se daňových problémů plynoucích z digitalizace,
- s ohledem na počáteční posouzení dopadů týkající se boje proti využívání krycích subjektů a uspořádání pro daňové účely“ ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na zprávu Mezinárodního měnového fondu s názvem „Zdanění nadnárodních společností v Evropě“ ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu („směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem I“ neboli „ATAD I“) ⁽²⁰⁾, a směrnici Rady (EU) 2017/952 ze dne 29. května 2017, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi („ATAD II“) ⁽²¹⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 2003/49/ES ze dne 3. června 2003 o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států („směrnice o zdanění úroků a licenčních poplatků“) ⁽²²⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 2011/96/EU ze dne 30. listopadu 2011 o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států („směrnice o mateřských a dceřiných společnostech“) ⁽²³⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS („směrnice o správní spolupráci v oblasti daní“ neboli „DAC 1“) ⁽²⁴⁾, směrnici Rady (EU) 2015/2376 ze dne 8. prosince 2015, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní („DAC 3“) ⁽²⁵⁾, směrnici Rady (EU) 2016/881 ze dne 25. května 2016, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní (DAC 4) ⁽²⁶⁾ a směrnici Rady (EU) 2018/822 ze dne 25. května 2018, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat („DAC 6“) ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0245/2021),

⁽¹⁶⁾ Kiendl Krišto, I. a Thirion, E., „An overview of shell companies in the European Union“, Evropský parlament, generální ředitelství pro parlamentní výzkumné služby, oddělení pro následné posuzování a oddělení pro posuzování celoevropského přínosu, 17. října 2018, dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/155724/EPRS_STUD_627129_Shell%20companies%20in%20the%20EU.pdf

⁽¹⁷⁾ https://www.un.org/pga/75/wp-content/uploads/sites/100/2021/02/FACTI_Panel_Report-compressed.pdf

⁽¹⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12999-Vyhybani-se-danovym-povinnostem-boj-proti-vyuzivani-fiktivnich-subjektu-a-opatreni-pro-danove-ucely_cs

⁽¹⁹⁾ Crivelli, E., De Mooij, R., De Vrijer, J.E.J., Hebous, S., Klemm, A., „Taxing Multinationals in Europe“ (Zdanění nadnárodních společností v Evropě), 2021 (<https://www.imf.org/en/Publications/Departmental-Papers-Policy-Papers/Issues/2021/05/25/Taxing-Multinationals-in-Europe-50129>)

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 193, 19.7.2016, s. 1.

⁽²¹⁾ Úř. věst. L 144, 7.6.2017, s. 1.

⁽²²⁾ Úř. věst. L 157, 26.6.2003, s. 49.

⁽²³⁾ Úř. věst. L 345, 29.12.2011, s. 8.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. L 64, 11.3.2011, s. 1.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. L 332, 18.12.2015, s. 1.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. L 146, 3.6.2016, s. 8.

⁽²⁷⁾ Úř. věst. L 139, 5.6.2018, s. 1.

Čtvrtek 7. října 2021

- A. vzhledem k tomu, že od roku 1997 je kodex chování pro zdaňování podniků hlavním nástrojem Unie k předcházení škodlivým daňovým opatřením; vzhledem k tomu, že škodlivá daňová opatření jsou v kodexu definována jako opatření (včetně správních postupů), která významně ovlivňují nebo mohou ovlivnit umístění podnikatelské činnosti v Unii a zajišťují výrazně nižší úroveň zdanění, než jaké se obecně uplatňují v dotyčném členském státě;
- B. vzhledem k tomu, že podle výroční zprávy Komise o zdanění za rok 2021 se ročně z důvodu daňových úniků ⁽²⁸⁾ odhadem přijde o 36 až 37 miliard EUR, pokud jde o výnosy z daně z příjmu právnických osob;
- C. vzhledem k tomu, že politiky zaměřené na vyhýbání se daňovým povinnostem vedly k oslabení preferenčních režimů po celém světě, zejména v Unii; vzhledem k tomu, že preferenční režim je podle opatření č. 5 OECD v oblasti eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS) režim, který ve srovnání s obecnými zásadami zdanění v dotčené zemi nabízí určitou formu daňové preference; vzhledem k tomu, že preference nabízená takovým režimem může mít celou řadu forem, včetně snížení daňové sazby nebo daňového základu nebo preferenčních podmínek pro placení nebo vrácení daní ⁽²⁹⁾; vzhledem k tomu, že vznikají nové formy škodlivých daňových praktik, a to především přeměnou preferenčních režimů na agresivní obecné režimy;
- D. vzhledem k tomu, že agresivní daňové plánování spočívá v tom, že využívá formálních detailů určitého daňového systému nebo rozdílů mezi dvěma či více daňovými systémy za účelem snížení daňové povinnosti; vzhledem k tomu, že daňová opatření by neměla bránit soukromým iniciativám, které umožňují udržitelný růst; vzhledem k tomu, že podle empirických výzkumů je účinná úroveň zdanění nižší u velkých nadnárodních společností než domácích MSP ⁽³⁰⁾;
- E. vzhledem k tomu, že kroky Unie učiněné v rámci potírání škodlivých daňových praktik zahrnují přijetí právních předpisů, právně nevynutitelných předpisů a mezivládní spolupráci; vzhledem k tomu, že problematika přímých daní je s Parlamentem konzultována a Parlament respektuje svrchovanost členských států v této oblasti;
- F. vzhledem k tomu, že obavy týkající se škodlivých daňových praktik se v Unii objevily začátkem 90. let 20. století, kdy byl zřízen výbor nezávislých odborníků, který předložil zprávu s doporučeními ke zdanění právnických osob v EU („Rudingova zpráva“) ⁽³¹⁾; vzhledem k tomu, že v roce 1997 Rada Evropské unie zavedla kodex chování pro zdanění podniků (dále jen „kodex chování“); vzhledem k tomu, že v rámci Rady byla zřízena Skupina pro kodex chování, jejímž cílem je posuzovat daňová opatření, která by mohla spadat do oblasti působnosti kodexu chování; vzhledem k tomu, že z empirických výzkumů ⁽³²⁾ vyplývá, že členské státy EU společně přijdou o většinu výnosů z daní z příjmu právnických osob spíše ku prospěchu jiných členských států EU než třetích zemí; zdůrazňuje, že hlavní příčinou této ztráty výnosu je nedostatek legislativních opatření proti agresivním daňovým praktikám uvnitř EU a škodlivé daňové soutěži;
- G. vzhledem k tomu, že Skupina pro kodex chování má posuzovat daňová opatření, která by mohla spadat do oblasti působnosti kodexu chování, a nabízí prostor pro spolupráci a vzájemné hodnocení případných škodlivých režimů v rámci EU; vzhledem k tomu, že kodex chování získal mezi členskými státy určitou autoritu a vyvíjí na ně vzájemný tlak, aby se reformovaly, a zrcadlově vyvíjí tlak i na třetí země v rámci procesu zařazování na seznam EU;
- H. vzhledem k tomu, že Skupina pro kodex chování účinně odrazovala od preferenčních daňových režimů; vzhledem k tomu, že daňová soutěž v Evropě zřejmě ovlivnila pokles sazeb daně z příjmu právnických osob, který snížil průměrnou evropskou sazbu daně z příjmu právnických osob pod průměrnou sazbu v zemích OECD ⁽³³⁾; vzhledem k tomu, že kodex chování přispěl k předcházení agresivní daňové soutěži mezi členskými státy tím, že stanovil zásady

⁽²⁸⁾ Výroční zpráva o zdanění 2021 – přezkum daňových politik v členských státech EU (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/db46de2a-b785-11eb-8aca-01aa75ed71a1/language-en>).

⁽²⁹⁾ OECD (2015), „Countering Harmful Tax Practices More Effectively, Taking into Account Transparency and Substance, Action 5“ (Efektivnější boj proti škodlivým daňovým praktikám při zohlednění transparentnosti a podstaty, opatření 5), závěrečná zpráva z roku 2015, projekt G20/OECD v oblasti oslabování daňové základny a přesouvání zisku, OECD Publishing, Paříž <http://dx.doi.org/10.1787/9789264241190-en>

⁽³⁰⁾ Zpráva MMF, „Taxing Multinationals in Europe“, 2021 (Zdanění nadnárodních společností v Evropě): <https://www.imf.org/en/Publications/Departmental-Papers-Policy-Papers/Issues/2021/05/25/Taxing-Multinationals-in-Europe-50129>

⁽³¹⁾ K dispozici na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0044caf0-58ff-4be6-bc06-be2af6610870>

⁽³²⁾ Tørsløv, T., Wier, L., and Zucman, G., „The Missing Profits of Nations“ (Kam se ztrácejí národní zisky), pracovní dokument, duben 2020, k dispozici na: <https://missingprofits.world/>.

⁽³³⁾ MMF, viz výše, 2021.

Čtvrtek 7. října 2021

spravedlivé daňové soutěže; vzhledem k tomu, že Skupině pro kodex chování se nepodařilo vymýtit nespravedlivé daňové režimy, které některé členské státy nabízejí velkým společností, např. škodlivá předběžná posouzení převodních cen (dále jen „daňová rozhodnutí“), a z toho plynoucí nespravedlivé konkurenční výhody; vzhledem k tomu, že nejnovější vzájemná hodnocení Skupiny pro kodex chování se zaměřovala na režimy duševního vlastnictví; vzhledem k tomu, že povaha Skupiny pro kodex chování je i nadále ryze mezivládní;

- I. vzhledem k tomu, že oba pilíře budoucí globální dohody jsou v souladu s vizí Komise týkající se rámce pro zdanění, kterou nastínila ve svém nedávném sdělení s názvem „Zdanění podniků pro 21. století“; vzhledem k tomu, že Komise v tomto sdělení informovala o návrhu směrnice, která bude odrážet vzorová pravidla OECD s nezbytnými úpravami pro provádění pilíře II o minimálním účinném zdanění;
- J. vzhledem k tomu, že Skupina pro kodex chování úspěšně zahájila dialog s jurisdikcemi třetích zemí, které mají odstranit své škodlivé daňové praktiky, aby nebyly zařazeny na unijní seznam jurisdikcí nespolutracujících v daňové oblasti (dále jen „unijní seznam“); vzhledem k tomu, že unijní seznam musí být nástrojem k odrazování jurisdikcí třetích zemí od škodlivých daňových praktik za účelem zachování celosvětové spravedlivé daňové soutěže; vzhledem k tomu, že aktuální unijní seznam zahrnuje pouze 12 jurisdikcí třetích zemí⁽³⁴⁾ a bohužel opomíjí obecně známé daňové ráje; vzhledem k tomu, že unijní seznam je založen na kritériích, která jsou stanovena v kodexu chování;
- K. vzhledem k tomu, že kritéria používaná pro unijní seznam se stále liší od kritérií používaných v rámci vzájemného hodnocení škodlivých daňových praktik v EU, ačkoliv obě hodnocení provádí Skupina pro kodex chování; vzhledem k tomu, že šesti členským státům bylo specificky doporučeno, aby posílily svůj daňový systém tak, aby odolával rizikům agresivního daňového plánování;
- L. vzhledem k tomu, že Komise přijala sdělení o řádné správě v oblasti daní v EU i mimo ni a plánuje reformu kodexu chování a zlepšení unijního seznamu;
- M. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 zavedla hospodářství EU do nehlubší recese moderní doby, přičemž jen nedávno se objevily náznaky oživení; vzhledem k tomu, že v rámci reakce na pandemii COVID-19 vlády v celé Unii rychle zavedly daňová opatření s cílem poskytnout likviditu podnikům i domácnostem⁽³⁵⁾, což vedlo k nižším daňovým příjmům pro členské státy; vzhledem k tomu, že zdanění podniků by mělo být nástrojem na podporu oživení prostřednictvím jednoduchých, stabilních a vstřícných daňových pravidel pro MSP, která nebudou bránit hospodářskému oživení zavedením nadměrné daňové zátěže;

Stávající politiky EU zabývající se škodlivými daňovými praktikami v Unii

1. konstatuje, že několik daňových skandálů podnítilo politický program EU v oblasti škodlivých daňových praktik, zejména skandály Luxleaks, Panama Papers, Paradise Papers a v nedávné době zjištění v aféře OpenLux; zdůrazňuje, že daňové úniky a vyhýbání se daňovým povinnostem vedou k nepřijatelným ztrátám značných příjmů pro členské státy, které jsou v současné době zapotřebí k řešení ničivých důsledků pandemie; připomíná, že podle konzervativních odhadů OECD je BEPS příčinou přibližně 4–10 % ztráty globálních výnosů z daně z příjmu právnických osob, což činí 100–240 miliard USD (84–202 miliardy EUR) ročně⁽³⁶⁾; připomíná, že odhady Parlamentu ohledně vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany právnických osob se pohybují mezi 160 a 190 miliardami EUR, pokud se vezmou v úvahu jak případy BEPS, tak i další daňové režimy⁽³⁷⁾; vyzývá Komisi, aby pravidelně posuzovala rozsah daňových úniků a vyhýbání se daňovým povinnostem;

⁽³⁴⁾ Americká Samoa; Anguilla; Dominika; Fidži; Guam; Palau; Panama; Samoa; Trinidad a Tobago; Americké Panenské ostrovy; Vanuatu; Seychely.

⁽³⁵⁾ Evropská komise, Výroční zpráva o zdanění v roce 2021.

⁽³⁶⁾ <https://www.oecd.org/tax/beps/>

⁽³⁷⁾ Drover, R., Ferrett, B., Gravino, D., Jones, E. a Merler, S., „Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union“ (Zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence do politik v oblasti daně z příjmu právnických osob v Evropské unii), Evropský parlament, generální ředitelství Evropského parlamentu pro parlamentní výzkumné služby, oddělení pro posuzování celoevropského přínosu, 24. listopadu 2015. K dispozici na: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/558773/EPRS_STU\(2015\)558773_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/558773/EPRS_STU(2015)558773_EN.pdf)

Čtvrtek 7. října 2021

2. vítá významná opatření přijatá na úrovni EU a na mezinárodní úrovni za účelem posílení zásad daňové transparentnosti, boje proti škodlivé daňové soutěži a zajištění dodržování opatření potírajících škodlivé daňové praktiky; vítá interinstitucionální dohodu, které bylo dosaženo ohledně směrnice, kterou se mění směrnice 2013/34/EU⁽³⁸⁾, pokud jde o zveřejňování informací o dani z příjmu ze strany některých podniků a poboček (veřejné zprávy předkládané podle jednotlivých zemí); očekává, že Rada rychle přijme postoj v prvním čtení, aby směrnice mohla být co nejdříve přijata a mohla vstoupit v platnost; poukazuje na řadu nástrojů EU, které byly přijaty s cílem řešit škodlivé daňové praktiky v rámci Unie a zahrnují směrnice ATAD I a II, směrnici o zdanění úroků a licenčních poplatků, směrnici o mateřských a dceřiných společnostech, směrnici o správní spolupráci v oblasti daní, zejména směrnici DAC 3, 4 a 6 (o daňových rozhodnutích, podávání zpráv podle jednotlivých zemí a pravidlech povinného poskytování informací v případě zprostředkovatelů), a různá doporučení Komise Radě, kodex chování a doporučení Rady v rámci evropského semestru zabývajícího se agresivním daňovým plánováním;

3. připomíná, že právní předpisy Unie stanoví minimální normy pro spolupráci a výměnu informací v daňové oblasti; podporuje rozšíření diskusí mezi členskými státy v zájmu posílení správní spolupráce v daňové oblasti; poukazuje na to, že důraz by měl být kladen na řádné provádění a monitorování stávajících pravidel; zdůrazňuje, že v rámci sociálně tržního hospodářství EU napomáhají odpovídající úrovně daní a jednoduché a jasné daňové právní předpisy k vytváření pracovních míst, zlepšují konkurenceschopnost EU a přispívají k boji proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem; uznává, že členské státy mají možnost rozhodovat o své daňové politice dle svého uvážení a s ohledem na svou situaci; v této souvislosti připomíná, že členské státy by měly uplatňovat své pravomoci v souladu s právem Unie;

4. konstatuje, že kodex chování vychází z toho, že ačkoliv daňová soutěž mezi zeměmi není sama o sobě problematická, musejí existovat společné zásady ohledně míry, do jaké mohou země používat své daňové režimy a politiky k lákání podniků a zisků; zdůrazňuje, že Komise uznává, že jak povaha, tak forma daňové soutěže se v posledních dvou desetiletích podstatně změnily a že kodex chování se nevyvíjel tak, aby reagoval na nové problémy, které prověřují samotné parametry spravedlnosti⁽³⁹⁾;

5. vítá vnitřní a vnější rozměr práce, kterou odvádí Skupina pro kodex chování v otázce škodlivých daňových praktik; poznamenává, že Skupina pro kodex chování uplatňuje při posuzování vnějšího rozměru škodlivých daňových praktik především kritérium spravedlivého zdanění; domnívá se, že unijní seznam je třeba reformovat; doporučuje, aby byl tento proces formálně zakotven v právu EU, především prostřednictvím závazného nástroje; vyzývá Komisi, aby poskytla další informace k hodnocení soudržnosti mezi chabými kritérii týkajícími se škodlivých daňových praktik uplatňovanými na členské státy a přísnějšími kritérii, zejména ohledně ekonomické podstaty, uplatňovanými na jurisdikce třetích zemí při sestavování unijního seznamu; zdůrazňuje, že členské státy by měly rovněž dodržovat kritérium „transparentnosti“ jako při provádění směrnice o správní spolupráci v oblasti daní; upozorňuje, že vliv Unie v boji proti daňovým únikům a škodlivým daňovým praktikám na celém světě závisí na tom, jak příkladně se k této věci Unie staví na svém území; vítá v tomto ohledu oznámení o zintenzivnění boje proti zneužívání krycích společností a se zájmem očekává návrh týkající se pravidel o věcném obsahu, pokud jde o krycí společnosti, který je zmíněn ve sdělení Komise o zdanění podniků pro 21. století a má řešit možnosti agresivního daňového plánování související s využíváním společností, které nejsou vůbec nebo jsou minimálně přítomny na daném území a nevyvíjí tam žádnou nebo vyvíjí minimální ekonomickou aktivitu;

6. konstatuje, že od roku 1997 je kodex chování pro zdaňování podniků hlavním nástrojem Unie k předcházení škodlivé daňové soutěži; připomíná, že v roce 1998 bylo v rámci OECD zřízeno Fórum o škodlivých daňových praktikách (FHTP), jehož úkolem je monitorovat a přezkoumávat daňové praktiky a které se zaměřuje na charakteristiky preferenčních daňových režimů; zdůrazňuje, že hodnocení provedené tímto fórem mají rozhodující dopad na kvalifikaci škodlivých režimů v procesu sestavování unijního seznamu; vyzývá k tomu, aby kodex chování byl při posuzování škodlivých daňových praktik i nadále nezávislý na FHTP;

⁽³⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19).

⁽³⁹⁾ COM(2020)0313.

Čtvrtek 7. října 2021

Doporučení pro budoucí činnost EU v oblasti škodlivých daňových praktik

7. podtrhuje navrhovanou reformu druhého pilíře inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení problému BEPS (dále jen „inkluzivní rámec“), jejímž účelem je řešit zbývající otázky týkající se BEPS a stanovit pravidla zajišťující jurisdikční právo na dodatečné zdanění, pokud ostatní jurisdikce neuplatní svá primární práva zdanění nebo platba podléhá nízkým úrovním efektivního zdanění, a to v zájmu boje proti škodlivým daňovým praktikám a stanovení efektivní daňové sazby⁽⁴⁰⁾; v tomto ohledu očekává celosvětově dohodnutý konsensus, který bude v souladu se zájmem Unie o jednoduché a spravedlivé daňové zásady a normy;

8. bere na vědomí novou dynamiku v jednáních inkluzivního rámce skupin OECD/G20, které jim dodaly nedávné návrhy vlády USA, stejně jako nedávná inkluzivní rámcová dohoda a komuniké ministrů financí skupiny G20, což by mohlo umožnit dosažení dohody o druhém pilíři do poloviny roku 2021, která by spojovala více než 130 zemí; souhlasí se závazkem, který dne 13. června 2021 přijala skupina G7, tj. s „minimálně 15 % celosvětovou daní stanovovanou podle jednotlivých zemí“ jakožto východiskem pro další jednání, který byl dne 1. července 2021 zopakován v „Prohlášení o dvoupilířovém řešení pro řešení daňových problémů vyplývajících z digitalizace hospodářství“;

9. vyzývá proto Komisi, aby předložila posouzení dopadu výsledků mezinárodních jednání o dani; připomíná závazek Komise navrhnout řešení, jež by bylo obdobou řešení druhého pilíře a týkalo by se minimálního efektivního zdanění, ať už dohody na úrovni inkluzivního rámce OECD bude dosaženo či nikoliv;

10. vyzývá k přijetí definice „minimální úrovně ekonomické podstaty“ v souladu s celosvětovým standardem OECD a k následné práci související s opatřeními č. 5 v oblasti eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS), které by mělo pokud možno vycházet z určeného vzorce, a tato úroveň by se měla postupně přizpůsobovat v závislosti na nárůstu nahlášeného příjmu; navrhuje, že takové kritérium by mohlo být využito k posouzení toho, zda daňový režim není potenciálně škodlivý; připomíná, že Komise ve svém sdělení o zdaňování podniků pro 21. století zvažuje zavedení případných nových požadavků na věcný obsah a ukazatelů skutečné ekonomické aktivity pro účely daňových předpisů; zdůrazňuje, že požadavek týkající se ekonomické podstaty je již začleněn do kritéria „spravedlivého zdanění“ na unijním seznamu; domnívá se však, že toto kritérium ponechává prostor pro různé interpretace a je i nadále příliš vágní, neboť nechvalně známým daňovým rážům umožňuje zařazení na seznam po provedení minimálních reforem;

11. vyzývá Komisi, aby vypracovala pokyny, jak koncipovat spravedlivé a transparentní daňové pobídky, u nichž bude menší riziko narušení jednotného trhu a které zajistí spravedlivou hospodářskou soutěž a podpoří tvorbu pracovních míst, zejména tím, že se zaměří na typ (založený na zisku nebo na základě nákladů), časovou povahu (dočasnou nebo trvalou), zeměpisné omezení (ekonomické zóny) a intenzitu (úplné nebo částečné výjimky) těchto pobídek; bere na vědomí studii, jejíž vypracování zadal Evropský hospodářský a sociální výbor ohledně snížení sazeb daně z příjmu právnických osob a jeho dopadu na příjmy a růst⁽⁴¹⁾;

12. vítá skutečnost, že Komise připouští, že v kodexu chování by měl být zohledněn budoucí minimální globální daňový standard, i když se nepodaří dohodnout se na takovém standardu na globální úrovni, a to s cílem zajistit, aby všechny podniky platily svou spravedlivou část daně, když vytvářejí zisky na jednotném trhu⁽⁴²⁾; konstatuje, že Komise ve svém sdělení o „zdanění podniků pro 21. století“ nedávno informovala o legislativních návrzích, které budou nezbytné pro provádění pilíře II na unijní úrovni, včetně revize směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem s cílem přizpůsobit pravidla pro ovládané zahraniční společnosti pravidlům pilíře II, budoucího přepracování směrnice o úrocích a licenčních poplatcích, reformy kodexu chování a zavedení pilíře II do kritérií, která se používají pro posuzování třetích zemí při začleňování na unijní seznam nespolupracujících jurisdikcí; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby zaručila, že prováděcí pravidla týkající se minimální efektivní sazby budou navržena bez nadměrných nákladů na dodržování předpisů; chápe, že vnitrostátní efektivní sazba pro jakýkoli velký podnik by celkově neměla klesnout pod minimální daňovou sazbu v souladu s logikou stávajícího návrhu pilíře II;

⁽⁴⁰⁾ Projekt OECD/G20 pro boj proti erozi základu daně a přesouvání zisku, „Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar One Blueprint: Inclusive Framework on BEPS“ (Daňové problémy plynoucí z digitalizace – zpráva k návrhu prvního pilíře: inkluzivní rámec pro řešení problému BEPS), OECD Publishing, Paříž, 2020, s. 12. K dispozici na: <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-digitalisation-report-on-pillar-two-blueprint.pdf>

⁽⁴¹⁾ Baert, P., Lange, F., Watson, J., „The Role of Taxes on Investment to Increase Jobs in the EU – An Assessment of Recent Policy Developments in the Field of Corporate Taxes“ (Úloha daní z investic při zvyšování zaměstnanosti v EU – Posouzení nedávného vývoje politiky na poli daní z příjmů právnických osob), květen 2019.

⁽⁴²⁾ COM(2020)0313.

Čtvrtek 7. října 2021

13. připomíná, že návrh na změnu směrnice o úrocích a licenčních poplatcích je v Radě již od roku 2012 zablokován zejména kvůli neshodám ohledně minimální sazby srážkové daně; vyzývá Radu a předsednictví, aby v této věci obnovily jednání;

14. zdůrazňuje, že je třeba zdaňovat nadnárodní společnosti na základě spravedlivého a účinného vzorce pro rozdělení práv zdanění mezi jednotlivými zeměmi; vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že se Rada nedohodla na návrzích CCTB a CCCTB; naléhavě vyzývá Komisi, aby harmonogram pro budoucí legislativní návrh rámce pro zdanění příjmů (BEFIT) přizpůsobila mezinárodní daňové agendě; je znepokojen tím, že chybí jasná strategie, která by zajistila, aby nový rámec pro zdanění podniků v Unii získal podporu členských států;

15. zdůrazňuje, že podle Mezinárodního měnového fondu⁽⁴³⁾ jsou výnosy z daně z příjmu právnických osob v procentech HDP v průběhu času pozoruhodně konstantní s ohledem na hospodářský cyklus, ačkoliv sazby daně z příjmu právnických osob mají klesající tendenci,

16. trvá na tom, aby se při budoucím zavádění nových nástrojů EU pro boj proti škodlivým daňovým praktikám upřednostňovaly závazné nástroje a aby byly prozkoumány všechny možnosti vyplývající ze SFEU, které umožňují vyšší efektivitu rozhodovacího procesu; připomíná, že postup stanovený v článku 116 SFEU lze použít v případě, kdy škodlivé daňové praktiky narušují hospodářskou soutěž na vnitřním trhu, a že toto ustanovení Smlouvy nemění rozdělení pravomocí mezi Unií a členskými státy;

17. vyzývá Komisi, aby posoudila účinnost daňových režimů pro příjmy z patentů a jiného duševního vlastnictví podle nového přístupu, který je vymezen v opatření č. 5 akčního plánu OECD v oblasti BEPS týkajícím se škodlivých daňových praktik, včetně ztrát příjmů; vyzývá Komisi, aby předložila návrhy v případě, že z hodnocení vyplýne, že režimy duševního vlastnictví nemají dopad na skutečné hospodářské činnosti; konstatuje, že vláda USA navrhuje zrušit svůj příjem z nehmotného majetku pocházejícího ze zahraničí (FDII);

18. podtrhuje, že daňové politiky členských států jsou v průběhu evropského semestru sledovány; domnívá se, že evropský semestr by mohl být více rozpracován jako nástroj k omezení agresivního daňového plánování v EU prostřednictvím doporučení pro jednotlivé země;

Reforma kodexu chování pro zdanění podniků

19. vítá skutečnost, že Skupina pro kodex chování posoudila od svého vzniku 480 režimů, z čehož přibližně 130⁽⁴⁴⁾ vyhodnotila jako škodlivé⁽⁴⁵⁾; uznává, že vzájemné hodnocení vnitrostátních daňových režimů provedené v rámci kodexu chování mělo dopad na omezení škodlivé daňové soutěže a následně vedlo ke snížení preferenčních daňových režimů v Unii; očekává možný podobný dopad v celosvětovém měřítku prostřednictvím procesu zařazování na unijní seznam; varuje však před rozvojem škodlivých nepreferenčních režimů; považuje proto stávající kritéria definující škodlivé daňové praktiky v kodexu chování za částečně zastaralá, a to vzhledem k jejich zaměření na preferenční režimy; zdůrazňuje však, že je třeba zlepšit účinnost kodexu s ohledem na nedávné daňové skandály a současné výzvy, jako je globalizace, digitalizace a rostoucí význam nehmotných aktiv;

20. žádá, aby kodex chování plně využíval stávající rozsah svého mandátu; vyzývá však Radu, aby promptně a ve vhodných případech i nadále reformovala rozsah mandátu a aby se zejména zaměřila na všechny ukazatele agresivního daňového plánování jednotlivých členských států, včetně obecných charakteristik daňového systému, a mohla tak určit, zda legislativa daného státu zahrnuje škodlivá daňová opatření; vyzývá Radu, aby navázala na sdělení Komise z července 2020 o řádné daňové správě v EU i mimo ni, v němž se vyslovuje pro reformu kodexu chování s cílem zajistit spravedlivé zdanění v rámci Unie; konstatuje, že toho již částečně dosáhla Skupina pro kodex chování a v rámci procesu zařazování na seznam EU, zejména pokud jde o režimy odpočtu pomyslných úroků a režimy osvobození od daně ze zahraničních zdrojů;

⁽⁴³⁾ <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/087/2021/012/article-A001-en.xml>

⁽⁴⁴⁾ Výměna názorů mezi podvýborem pro daňové záležitosti (FISC) a Ljudmilou Petkovou, předsedkyní Skupiny pro kodex chování, která se konala dne 19. dubna 2021.

⁽⁴⁵⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9639-2018-REV-4/en/pdf>

Čtvrtek 7. října 2021

21. zdůrazňuje, že kodex chování je nástroj „měkkého“ práva, jehož účelem je zachovat daňový rámec EU umožňující rovné podmínky v oblasti zdanění, a to na základě vzájemného hodnocení a vzájemného tlaku; vyjadřuje nicméně politování nad tím, že kodex chování je nezávazný; konstatuje, že členské státy stále mohou odkládat zrušení škodlivého režimu a dokonce jej udržovat, aniž by čelily jakýmkoli důsledkům; trvá na tom, že dokumentace týkající se rozhodování ohledně kodexu chování by měla být veřejně přístupná;

22. vyzývá, aby byla provedena revize kritérií, řízení a oblasti působnosti kodexu chování prostřednictvím závazného nástroje, který by vycházel ze stávajících mezivládních ujednání a byl by doplněn účinnějším rozhodovacím postupem; domnívá se, že revize kodexu chování by měla být provedena v rámci demokratického, transparentního a odpovědného procesu a měla by se na ní podílet skupina odborníků z oblasti občanské společnosti, Komise a Parlamentu; vyzývá k tomu, aby byl revidovaný nástroj uplatňován transparentněji a účinněji a aby zajistil odpovídající zapojení Parlamentu do procesu navrhování a přijímání nových politik a kritérií pro boj proti škodlivým daňovým praktikám;

23. domnívá se, že reforma kritérií kodexu chování je naléhavě nutná a že za prvé by měla zahrnovat kritérium efektivní daňové sazby harmonizované s budoucí mezinárodně dohodnutou minimální efektivní daňovou sazbou v rámci pilíře II inkluzivního rámce a spolehlivé a progresivní požadavky týkající se ekonomické podstaty, a současně by měla umožňovat spravedlivou hospodářskou soutěž, což je ideální možný výsledek ambiciózního úsilí, jehož hnací silou je především Unie a USA jako její nejdůležitější partner;

24. domnívá se, že přesouvání zisku by mohlo být případně usnadněno širokou škálou případných rizikových faktorů, jako je počet zvláštních účelových jednotek, přemísťování nehmotných aktiv a velký objem pasivních příjmů (licenční poplatky, úroky, dividendy atd.);

25. podporuje záměr Komise, který je uveden v jejím Akčním plánu pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení a jímž je rozšíření působnosti kodexu chování tak, aby zahrnoval další typy režimů a obecné aspekty vnitrostátních systémů daně z příjmů právnických osob; doporučuje, aby byly zahrnuty preferenční režimy daně z příjmu fyzických osob tak, aby se kodex vztahoval i na zvláštní režimy občanství nebo opatření k přilákání mimořádně mobilních bohatých jednotlivců a tzv. „digitálních nomádů“, která by mohla vést k výrazným narušením jednotného trhu;

26. vyzývá Komisi a členské státy, aby v dále popsaném smyslu zvážily „Rámec pro agresivní daňové režimy a nízké sazby“, který by nahradil stávající kodex chování:

A. Aniž jsou dotčeny příslušné oblasti pravomocí členských států a Unie, týká se tento rámec opatření, která významně ovlivňují nebo mohou ovlivnit umístění podnikatelské činnosti v Unii a přesun osobního příjmu a kapitálu (individuální daňové režimy).

Podnikatelská činnost v tomto smyslu zahrnuje rovněž veškeré činnosti prováděné v rámci skupiny podniků.

Daňová opatření, na něž se tento rámec vztahuje, zahrnují jak právní nebo správní předpisy, tak správní postupy.

B. V oblasti působnosti uvedené v odstavci A se považují daňová opatření, která stanoví výrazně nižší efektivní úroveň zdanění, včetně nulového zdanění, než jsou úrovně, které se v daném členském státě obecně uplatňují, nebo nižší než minimální efektivní úroveň daně dohodnutá v inkluzivním rámci pro řešení problému BEPS nebo na mezinárodním fóru, kde je EU zastoupena, za potenciálně škodlivá, a proto se na ně tento kodex vztahuje (vstupní kritérium).

Tato úroveň zdanění může fungovat na základě nominální sazby daně a/nebo základu daně nebo jakéhokoli jiného relevantního faktoru určujícího skutečnou daňovou sazbu.

Při posuzování toho, zda jsou taková opatření škodlivá, je třeba vzít v úvahu mimo jiné:

1. zda jsou výhody přiznány pouze nerezidentům nebo ve vztahu k transakcím s nerezidenty, nebo
2. zda se výhody nevztahují na vnitrostátní trh, takže nemají dopad na vnitrostátní daňovou základnu, nebo

Čtvrtek 7. října 2021

3. zda jsou výhody poskytovány i bez jakékoli skutečné hospodářské činnosti a podstatné ekonomické přítomnosti v členském státě nabízejícím takové daňové výhody, které definuje Evropská komise a jež vychází z přiměřeného požadavku na podstatu, který se postupně vyvíjí v závislosti na tom, jak nahlášený příjem v dotčeném členském státě narůstá; zvláštní pozornost bude v tomto ohledu věnována režimům duševního vlastnictví;
 4. zda se pravidla pro stanovení zisku, pokud jde o činnosti v rámci nadnárodní skupiny společností, odchylují od mezinárodně uznávaných zásad, zejména pravidel dohodnutých v rámci OECD, nebo
 5. zda daňová opatření postrádají transparentnost, včetně situace, kdy jsou ustanovení právních předpisů netransparentním způsobem změkčována na úrovni správních orgánů.
- C. V rámci rozsahu působnosti definovaném v odstavci A, mají být preferenční režimy daní z příjmu fyzických osob a z kapitálu, které znamenají významně nižší efektivní úroveň zdanění včetně nulového zdanění, než je obecně uplatňována v daném členském státě, považovány za potenciálně škodlivé, a proto se na ně vztahuje tento kodex. Podobně mohou být obecné režimy daně z příjmu fyzických osob a daně z majetku, které by vedly k narušení jednotného trhu, zahrnuty do oblasti působnosti a posuzovány.

Nezavádění a odstraňování*Nezavádění*

- D. Členské státy se zavazují nezavádět nová daňová opatření, která jsou podle tohoto rámce škodlivá. Členské státy budou proto při určování budoucí politiky dodržovat zásady, na nichž je tento rámec založen, a při posuzování toho, zda jsou nová daňová opatření škodlivá, řádně zohlední přezkum uvedený v odstavcích E až I.

Odstraňování

- E. Členské státy se zavazují, že přezkoumají své stávající právní předpisy a zavedené postupy s ohledem na zásady, z nichž rámec vychází, a na proces přezkumu popsany v odstavcích E až I. Členské státy tyto právní předpisy a postupy podle potřeby pozmění, aby co nejdříve odstranily veškerá škodlivá opatření s přihlédnutím k diskusím Rady a Komise po procesu přezkumu.

Proces přezkumu*Zpřístupnění konkrétních informací*

- F. V souladu se zásadami transparentnosti a otevřenosti budou členské státy informovat sebe navzájem a Komisi o stávajících a navrhovaných daňových opatřeních, která mohou spadat do oblasti působnosti tohoto rámce. Členské státy jsou zejména vyzývány, aby na žádost jiného členského státu poskytl informace o každém daňovém opatření, které podle všeho spadá do oblasti působnosti tohoto rámce. Pokud zamýšlená daňová opatření vyžadují parlamentní schválení, musí být tyto informace poskytnuty až po jejich oznámení tomuto orgánu. Režimy, které budou hodnoceny v oblasti působnosti rámce, by měly být pro informaci oznámeny Evropskému parlamentu.

Posouzení škodlivých opatření

- G. Každý členský stát může požádat o možnost projednat a vyjádřit se k daňovému opatření jiného členského státu, které může spadat do oblasti působnosti tohoto rámce. To umožní posoudit, zda jsou dotčená daňová opatření škodlivá s ohledem na účinky, které mohou mít v Unii. Toto posouzení zohlední všechny faktory uvedené v odstavcích B a C.
- H. Rada rovněž zdůrazňuje, že při tomto posouzení je třeba pečlivě posoudit dopady daňových opatření na jiné členské státy, mimo jiné s ohledem na účinné zdanění dotčených činností v celé Unii.

Pokud jsou daňová opatření použita na podporu hospodářského rozvoje určitých regionů, bude posouzeno, zda jsou opatření přiměřená a zaměřená na sledované cíle. Při posuzování této situace bude obzvláště velká pozornost věnována zvláštním rysům a omezením v případě nejvzdálenějších regionů a malých ostrovů, aniž by byla narušena integrita a soudržnost právního řádu Unie, včetně vnitřního trhu a společných politik. Toto posouzení zohlední postupně minimální požadavky na podstatnou ekonomickou přítomnost, jak jsou definovány v odstavci B.

Čtvrtek 7. října 2021

Postup

- I. Rada a Komise společně zřídí skupinu, která bude posuzovat daňová opatření, jež mohou spadat do působnosti tohoto rámce, a dohlížet na poskytování informací o těchto opatřeních. Rada vyzývá každý členský stát a Komisi, aby do této skupiny jmenovaly jednoho představitele na vysoké úrovni a jednoho jeho zástupce; skupině bude předsedat zástupce členského státu. Skupina, která se bude pravidelně scházet, vybere a přezkoumá daňová opatření pro posouzení v souladu s ustanoveními uvedenými v odstavcích E až G. Skupina bude pravidelně podávat zprávy o posuzovaných opatřeních. Tyto zprávy budou předloženy Radě k projednání, a pokud tak Rada rozhodne, budou zveřejněny. Dokumenty by měly být na požádání předány Parlamentu a zpřístupněny po skončení procesu hodnocení.

Prosazování

- J. Členské státy jsou oprávněny provádět protioopatření, která by snížila pobídky k vyhýbání se daňovým povinnostem, pokud by členský stát nezrušil režim, který byl v souvislosti s tímto rámcem ve dvou letech vyhodnocen jako škodlivý, a to zejména:
- a) nemožnost odpočtu nákladů;
 - b) opatření týkající se srážkové daně;
 - c) omezení režimu osvobození příjmů z podílů od daní;
 - d) zvláštní požadavky na dokumentaci, zejména pokud jde o převodní ceny.

Zeměpisná rozloha

- K. Rada považuje za vhodné, aby zásady zaměřené na zrušení škodlivých daňových opatření byly přijaty na co nejširším zeměpisném základě. Za tímto účelem se členské státy zavazují podporovat jejich přijetí ve třetích zemích; zavazují se rovněž k podpoře jejich přijetí na územích, na něž se nevztahuje Smlouva. V této souvislosti by se Rada a Komise měly při sestavování unijního seznamu nespolupracujících jurisdikcí opírat o kritéria daňové transparentnosti, spravedlivého zdanění a provádění opatření proti erozi základu daně a přesouvání zisku. Kritéria spravedlivého zdanění by měla vycházet z faktorů uvedených v odstavcích B a C tohoto rámce.
- L. Členské státy se závislými nebo přidruženými územími nebo státy, které mají zvláštní odpovědnost nebo daňové výsady ve vztahu k jiným územím, se v rámci svého ústavního uspořádání zavazují, že zajistí uplatňování těchto zásad na těchto územích. V této souvislosti tyto členské státy zhodnotí situaci ve formě zpráv pro skupinu uvedenou v odstavci H, která je posoudí v rámci výše popsaného přezkumného postupu.

Monitorování a revize

- M. Za účelem zajištění rovnoměrného a účinného provádění rámce vyzývá Rada Komisi, aby jí každoročně podávala zprávu o jeho provádění a o uplatňování daňové státní podpory. Tato zpráva se zpřístupní veřejnosti. Rada a členské státy přezkoumají ustanovení rámce dva roky po jeho přijetí;

27. vítá výměnu názorů s Ljudmilou Petkovou, předsedkyní Skupiny pro kodex chování, která proběhla dne 19. dubna 2021; vyzývá předsedkyni Skupiny pro kodex chování, aby alespoň jednou ročně vystoupila před Parlamentem na veřejném slyšení a aby prezentovala Radě zprávu o pokroku;

28. vítá skutečnost, že jsou zveřejňovány pololetní zprávy, které Skupina pro kodex chování předkládá Radě; domnívá se, že by měl být vytvořen specializovaný on-line nástroj, aby nebylo při získávání zásadních informací o daňové politice na úrovni EU třeba spoléhat pouze na závěry Rady; oceňuje úsilí spojené se zveřejňováním dokumentů a práce Skupiny pro kodex chování; vyzývá k tomu, aby byly veřejné informace k dispozici na uživatelsky vstřícné platformě;

29. vyzývá Skupinu pro kodex chování, aby poslance Evropského parlamentu přizvala na jednání skupiny coby pozorovatele; vybízí Skupinu pro kodex chování, aby některé své schůze, na kterých nemají probíhat důvěrná jednání, veřejně přenášela přes internet;

Čtvrtek 7. října 2021

o

o o

30. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi a vládám a parlamentům členských států.
-

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0417

Stav lidských práv v Myanmaru, včetně situace náboženských a etnických skupin**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o stavu lidských práv v Myanmaru, včetně situace náboženských a etnických skupin (2021/2905(RSP))**

(2022/C 132/14)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Myanmaru a o situaci Rohingů, zejména na usnesení přijatá dne 22. listopadu 2012 ⁽¹⁾, 20. dubna 2012 ⁽²⁾, 20. května 2010 ⁽³⁾, 25. listopadu 2010 ⁽⁴⁾, 7. července 2016 ⁽⁵⁾, 15. prosince 2016 ⁽⁶⁾, 14. září 2017 ⁽⁷⁾, 14. června 2018 ⁽⁸⁾, 13. září 2018 ⁽⁹⁾, 19. září 2019 ⁽¹⁰⁾ a 11. února 2021 ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na závěry Rady o Myanmaru ze dne 22. února 2021,
- s ohledem na prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 23. března 2021 o eskalaci násilí v Myanmaru a na jeho prohlášení o situaci v Myanmaru ze dne 19. dubna 2021, 30. dubna 2021, 12. května 2021 a 27. července 2021,
- s ohledem na prohlášení vysokého představitele jménem EU k výsledku zasedání vedoucích představitelů ASEAN ze dne 30. dubna 2021,
- s ohledem na prohlášení mluvčího Evropské služby pro vnější činnost ze dne 3. března 2021 o pokračujícím porušování lidských práv ze strany armády a ze dne 23. května 2021 o aktuálním vývoji situace v Myanmaru,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/1000 ze dne 21. června 2021, kterým se mění rozhodnutí 2013/184/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Myanmaru/Barmě ⁽¹²⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/711 ze dne 29. dubna 2021, kterým se mění rozhodnutí 2013/184/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Myanmaru/Barmě ⁽¹³⁾,
- s ohledem na pokyny EU týkající se podpory a ochrany svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení,
- s ohledem na článek 34 myanmarské ústavy z roku 2008, který uznává svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení a zaručuje občanům „právo svobodně vyznávat a praktikovat náboženství“,
- s ohledem na pětibodový konsenzus Sdružení národů jihovýchodní Asie ze dne 24. dubna 2021,
- s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 31. srpna 2021 nazvanou „Stav lidských práv rohingyjských muslimů a ostatních menšin v Myanmaru“,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 419, 16.12.2015, s. 189.⁽²⁾ Úř. věst. C 258 E, 7.9.2013, s. 79.⁽³⁾ Úř. věst. C 161 E, 31.5.2011, s. 154.⁽⁴⁾ Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 120.⁽⁵⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 134.⁽⁶⁾ Úř. věst. C 238, 6.7.2018, s. 112.⁽⁷⁾ Úř. věst. C 337, 20.9.2018, s. 109.⁽⁸⁾ Úř. věst. C 28, 27.1.2020, s. 80.⁽⁹⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 124.⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 171, 6.5.2021, s. 12.⁽¹¹⁾ Přijaté texty P9_TA(2021)0054.⁽¹²⁾ Úř. věst. L 219 I, 21.6.2021, s. 57.⁽¹³⁾ Úř. věst. L 147, 30.4.2021, s. 17.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 75/287 ze dne 18. června 2021 o situaci v Myanmaru,
 - s ohledem na zprávu nezávislé mezinárodní vyšetřovací mise OSN pro Myanmar ze dne 22. srpna 2019 o sexuálním násilí a násilí na základě pohlaví v Myanmaru a o dopadu etnicky podmíněných konfliktů na rovnost žen a mužů,
 - s ohledem na zprávy zvláštního zpravodaje OSN o stavu lidských práv v Myanmaru, Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a na zprávy kontrolního mechanismu Mezinárodní organizace práce,
 - s ohledem na zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva o situaci v oblasti lidských práv v Myanmaru ze dne 16. září 2021,
 - s ohledem na prohlášení o Myanmaru, které dne 23. září 2021 vydala vysoká komisařka OSN pro lidská práva,
 - s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN Thomase H. Andrewse o situaci v oblasti lidských práv v Myanmaru ze dne 22. září 2021,
 - s ohledem na zprávy Rady OSN pro lidská práva o Myanmaru a o stavu lidských práv rohingyjských muslimů a dalších menšin,
 - s ohledem na zprávu nezávislého vyšetřovacího mechanismu pro Myanmar ze dne 1. července 2021,
 - s ohledem na závěrečnou zprávu a doporučení Poradní komise pro Rakhinský stát (Annanova zpráva);
 - s ohledem na příkaz Mezinárodního soudního dvora ze dne 23. ledna 2020 týkající se žádosti o přijetí prozatímních opatření, kterou podala Gambijská republika ve věci uplatňování Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia (*Gambia vs. Myanmar*),
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a na dodatkové protokoly těchto úmluv,
 - s ohledem na Úmluvu OSN o zabránění a trestání zločinu genocidia z roku 1948,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 1. února 2021 zatkla myanmarská armáda, nazývaná Tatmadaw, v jasném rozporu s myanmarskou ústavou prezidenta Wina Myina, státní poradkyni Aun Schan Su Ťij a přední členy vlády, převzala prostřednictvím státního převratu zákonodárnou, soudní a výkonnou mocí a vyhlásila výjimečný stav v délce jednoho roku; vzhledem k tomu, že v srpnu 2021 oznámil vrchní velitel ozbrojených sil Min Aung Hlaing, že sám sebe jmenuje předsedou vlády a že výjimečný stav bude prodloužen do srpna 2023;
- B. vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Myanmaru ve formálním prohlášení uvedl, že rozsáhlé systematické útoky vojenské junty na myanmarský lid pravděpodobně představují zločiny proti lidskosti a válečné zločiny podle mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN výslovně uvedl, že osnovatelé a osoby zapojené do převratu a pachatelé porušení práv by měli být pohnáni k odpovědnosti;
- C. vzhledem k tomu, že v květnu 2021 učinila vojenská junta první kroky k rozpuštění politické strany Aun Schan Su Ťij, která byla ve vládě až do státního převratu v únoru 2021;
- D. vzhledem k tomu, že výbor zastupující svazový parlament Pyidaungsu Hluttaw (CRPH) a vláda národní jednoty (NUG) byly vytvořeny, aby reprezentovaly demokratické aspirace myanmarského lidu;

Čtvrtek 7. října 2021

- E. vzhledem k tomu, že v reakci na státní převrat vypukly v různých městech Myanmaru pokojné protesty a demonstrace; vzhledem k tomu, že od 1. února 2021 dochází k protiprávnímu zatýkání nebo domácímu věznění politiků, vládních úředníků, představitelů občanské společnosti, náboženských osobností, pokojných protestujících a spisovatelů; vzhledem k tomu, že podle poslední zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva bylo od převratu zabito více než 1 120 osob a vojenské orgány zatkly více než 8 000 osob, včetně stovek politiků, aktivistů a státních úředníků; vzhledem k tomu, že soudy odsoudily 312 osob, z nichž 26 bylo odsouzeno k trestu smrti, včetně dvou dětí; vzhledem k tomu, že podle dostupných informací zemřelo ve vazbě nejméně 120 osob; vzhledem k tomu, že do července 2021 zabila junta nejméně 75 dětí;
- F. vzhledem k tomu, že armáda současně zintenzivňuje své tvrdé zásahy proti sdělovacím prostředkům v Myanmaru a s cílem umlčet sdělovací prostředky a potlačit svobodu projevu je stále větší počet novinářů vystaven svévolnému zatýkání, zadržování a žalobám; vzhledem k tomu, že junta stále více využívá nástroje sledování a cenzury prostřednictvím omezení telekomunikací a internetu;
- G. vzhledem k tomu, že se mučení v široké míře používá proti lidem, kteří jsou drženi ve vazbě kvůli účasti na prodemokratických demonstracích; vzhledem k tomu, že metody mučení zahrnují bití, simulované popravy za použití střelných zbraní, pálení cigaretami a znásilnění a vyhrožování znásilněním; vzhledem k tomu, že mučení páchané policií bylo v Myanmaru problémem i v minulosti, avšak Tatmadaw v současnosti v rámci svého úsilí o potlačení opozice používá výhrůžky mučením systematicky;
- H. vzhledem k tomu, že junta uplatňuje stále častěji kolektivní tresty, včetně únosů rodinných příslušníků osob, na které byl vydán zatykač, avšak policejní a vojenské složky je nemohou najít; vzhledem k tomu, že se objevily i případy zabití či únosů dětí, včetně batolat, které měly pravděpodobně přimět jejich rodiče, aby zkontaktovaly úřady;
- I. vzhledem k tomu, že etnické menšiny vyznávají křesťanství (6,3 %, zejména Čjinové, Kačjinové a Karenové), islám (2,1 %, zejména Rohingyové, Malajci, obyvatelé Rangúnu a další menšiny) a hinduismus (0,5 %, zejména barmští Indové);
- J. vzhledem k tomu, že v Myanmaru dochází k porušování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení náboženských a etnických menšin a k porušování dalších lidských práv těchto menšin;
- K. vzhledem k tomu, že řada kostelů se stala terčem ostřelování a útoků a kněží a faráři jsou zatýkáni; vzhledem k tomu, že vojenské jednotky si v církevních areálech dokonce zřídily tábory, čímž ještě více oslabují funkci kostelů coby útočišť pro lidi v nouzi;
- L. vzhledem k tomu, že v Myanmaru je velký počet etnických skupin; vzhledem k tomu, že vnitřní konflikty vedly v posledních desetiletích k tragické smrti tisíců lidí;
- M. vzhledem k tomu, že myanmarský zákon o občanství označuje Rohingye za „cizince“ nebo „zahraniční rezidenty“, a upírá jim tak státní občanství, což ještě zhoršuje jejich nejistou situaci; vzhledem k tomu, že pronásledování rohingyjské menšiny navzdory četným výzvám mezinárodního společenství neustalo;
- N. vzhledem k tomu, že v Rakhinském státě stále žije přibližně 600 000 Rohingyů, kteří neustále čelí diskriminačním opatřením a praktikám, systematickému porušování základních práv, svévolnému zatýkání, věznění v přeplněných táborech a výraznému omezování přístupu ke vzdělávání a zdravotní péči; vzhledem k tomu, že represivní podmínky, v nichž jsou Rohingyové nuceni žít, jsou zločinem proti lidskosti;
- O. vzhledem k tomu, že Rohingyům a dalším etnickým menšinám, zejména ženám a dívkám, i nadále hrozí značné riziko sexuálního násilí, především v souvislosti s vlekým konfliktem mezi jednotkami Tatmadaw a arakanskou armádou;
- P. vzhledem k tomu, že humanitární krize v Myanmaru se prohlubuje, neboť jen letos zde bylo vnitřně vysídleno 210 000 osob, humanitární pomoc potřebují tři miliony lidí, při čemž počet takových lidí se za posledních osm měsíců ztrojnásobil, a polovina obyvatelstva, tedy přibližně 20 milionů lidí, žije pod hranicí chudoby;
- Q. vzhledem k tomu, že generální tajemník OSN varoval před tím, že „nebezpečí rozsáhlého ozbrojeného konfliktu vyžaduje kolektivní přístup, aby v centru jihovýchodní Asie i mimo něj nevypukla vícerozměrná katastrofa“;

Čtvrtek 7. října 2021

- R. vzhledem k tomu, že podle odhadů Světového potravinového programu hrozí nyní v Myanmaru 6,2 milionu lidí nedostatek potravin a hlad, při čemž před vojenským převratem bylo takto ohroženo 2,8 milionu obyvatel;
- S. vzhledem k tomu, že humanitární situaci v Myanmaru zhoršila i krize způsobená onemocněním COVID-19; vzhledem k tomu, že k nárůstu počtu osob nakažených virem způsobujícím toto onemocnění vedla i svévolná hromadná zatýkání demonstrantů, přeplněná vězení a celkové zanedbávání péče o zdraví vězňů;
- T. vzhledem k tomu, že armáda využila opatření přijímaná v boji proti onemocnění COVID-19 k tvrdým zásadám proti prodemokratickým aktivistům, obráncům lidských práv a novinářům; vzhledem k tomu, že je porušováno právo na zdraví; vzhledem k tomu, že junta uzavřela nemocnice a cíleně postupovala proti zdravotnickým pracovníkům, což v době, kdy v zemi prudce stoupl počet osob nakažených koronavirem, vedlo ke zhroucení zdravotnictví; vzhledem k tomu, že vojenské jednotky ničily zdravotnický materiál a zdravotnické vybavení a desítky zdravotnických zařízení obsadily, takže lidé v Myanmaru tato zařízení ze strachu ze zatčení nebo zastřelení nenavštěvovali;
- U. vzhledem k tomu, že armáda Tatmadaw a její generálové získávají nelegálně finanční prostředky z nezákonného prodeje dřeva, drahých kamenů, zemního plynu a ropy a čelí řadě obvinění z korupce;
- V. vzhledem k tomu, že podle OSN obdržel plán humanitární reakce OSN v Myanmaru na rok 2021 zatím pouze 46 % požadovaných prostředků a že značný finanční deficit má nepříznivý dopad na provádění humanitárních operací;
1. ostře odsuzuje státní převrat, který dne 1. února 2021 provedla armáda Tatmadaw pod vedením vrchního velitele Mina Auna Hlaina; vyzývá Tatmadaw, aby plně respektovala výsledek demokratických voleb z listopadu 2020 a okamžitě obnovila civilní vládu, ukončila výjimečný stav, přestala násilně potlačovat pokojné demonstrace, dodržovala právo na svobodu projevu a sdružování a umožnila všem zvoleným poslancům výkon jejich mandátu; vyzývá myanmarskou armádu, aby propustila všechny politické vězně, zrušila omezení svobody projevu, shromažďování a sdružování a respektovala svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení;
 2. vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění prezidenta Wina Myina, státní poradkyně Aun Schan Su Ťij a všech dalších osob zatčených na základě nepodložených obvinění; domnívá se, že propuštění všech politických vůdců a vězňů představuje první zásadní krok k mírovému řešení krize a obnovení legitimních orgánů;
 3. podporuje myanmarský lid v jeho boji za demokracii, svobodu a lidská práva;
 4. odsuzuje četné násilné reakce jednotek Tatmadaw na jakékoli protesty a hrubá porušení lidských práv myanmarských občanů, jichž se tyto jednotky dopustily a i nadále dopouští, a to mimo jiné vůči etnickým a náboženským menšinám, a jež jsou zločinem proti lidskosti; vyjadřuje hluboké znepokojení z častých útoků na kostely, mešity, školy a zdravotnická zařízení a ze zatýkání vůdčích postav náboženského života;
 5. podporuje Výbor zastupující Svazový parlament (CRPH) a vládu národní jednoty jakožto jediné legitimní představitele demokratického smýšlení občanů Myanmaru a vyzývá Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN) a mezinárodní společenství, aby je přizvaly ke skutečnému a inkluzivnímu politickému dialogu a k pokusům o mírové řešení krize, které by bylo založeno na dodržování zásad právního státu;
 6. vyzývá k umožnění okamžitého a pravidelného přístupu Mezinárodního výboru Červeného kříže k zadržovaným a vězňům, jak stanoví Ženevské úmluvy; vyzývá vojenské a policejní složky, aby rodinám všech osob, které byly zadrženy v souvislosti s operacemi bezpečnostních sil v Myanmaru před 1. únorem 2021 a po něm, poskytly úplné informace o jejich osudu a o tom, kde se nacházejí;
 7. připomíná multietnický charakter Myanmaru; naléhavě vyzývá armádu Tatmadaw, aby plně respektovala nezcizitelná práva každého etnika; vyzývá k okamžitému, důkladnému, nezávislému a transparentnímu vyšetření trestných činů, které v této zemi spáchalo vojsko, a k postavení jejich pachatelů před soud;

Čtvrtek 7. října 2021

8. je zděšen zločiny, kterých se Tatmadaw dopustila na etnických a náboženských skupinách v Myanmaru; ostře odsuzuje útoky jednotek této armády v Karenském, Kajaském, Kačjinském, Šanském a Čjinském státě, které vedly k vysídlení mnoha osob, smrti civilistů, včetně dětí, zničení církevních budov a k dalším formám porušování lidských práv a humanitárního práva;
9. kritizuje pronásledování křesťanů v zemi; naléhavě vyzývá armádu Tatmaw, aby přestala zabíjet a zatýkat křesťany a skoncovala s ostřelováním kostelů a s razími v těchto církevních budovách; zdůrazňuje, že mezinárodní společenství vyjádřilo hluboké znepokojení nad násilnými útoky na křesťanská společenství v Myanmaru;
10. znovu odsuzuje porušování lidských práv a systematické a rozsáhlé útoky na rohingyjské etnikum; podtrhuje, že EU bude i nadále pozorně sledovat postup vojenského vedení vůči menšinám v zemi, zejména vůči Rohingyům; opakovaně vyzývá myanmarské orgány, aby vytvořily podmínky a záruky umožňující bezpečný, dobrovolný, důstojný a udržitelný návrat pod dohledem OSN těm Rohingyům, kteří se chtějí vrátit do své rodné země;
11. důrazně odsuzuje pokračující diskriminaci etnických menšin, jejichž svoboda pohybu je přísně omezena a kterým jsou v Myanmaru odpiány základní služby;
12. odsuzuje jakékoli násilné zákroky junty vůči občanům, jakož i jiné formy šikany, zejména jsou-li namířeny na obránce lidských práv, aktivisty občanské společnosti a novináře; naléhavě vyzývá juntou, aby zrušila veškerá omezení telekomunikací a internetu, a to i internetových stránek nezávislých médií a platforem sociálních médií;
13. vyzývá k okamžitému ukončení násilí vůči pracovníkům a odborům a k ochraně práv odborů a jejich členů, včetně práva na svobodné fungování odborů;
14. vyzývá k okamžitému umožnění přístupu humanitárních organizací ke zranitelným komunitám, včetně žen, dětí a etnických menšin, k umožnění poskytování pomoci těmto komunitám a osobám a k posílení postavení organizací občanské společnosti a organizací etnických komunit, aby bylo zajištěno, že humanitární pomoc se skutečně dostane k těm, kdo ji potřebují; žádá Komisi, aby přeměrovala a zintenzivnila humanitární pomoc, včetně podpory zdravotní péče, a to prostřednictvím přeshraničních kanálů, místních humanitárních sítí, poskytovatelů etnických služeb, komunitních organizací a organizací občanské společnosti; žádá Komisi, aby provedla analýzu toho, jak nejlépe pracovat na rozvojových projektech s těmito skupinami a aby odpovídajícím způsobem směřovala rozvojovou pomoc;
15. s hlubokým znepokojením konstatuje, že humanitární krizi v Myanmaru zhoršila třetí vlna onemocnění COVID-19, přičemž obzvláště znepokojivá míra přenosu byla zaznamenána mezi nejvíce marginalizovanými obyvateli, včetně těch, kteří se nacházejí v přeplněných a hygienicky nevyhovujících věznicích v této zemi; naléhavě vyzývá juntou, aby obnovila strategii boje proti šíření nákazy a systém trasování kontaktů a zajistila, aby lidé měli přístup ke zdravotnickým službám a očkovacím látkám; žádá Komisi, aby v tomto ohledu zvýšila svou podporu, a to i poskytováním dávek očkovacích látek proti onemocnění COVID-19, a zaručila, že se tato podpora dostane k občanům;
16. je zděšen útoky na pracovníky ve zdravotnictví, jejich obtěžováním, zadržováním a mučením, zejména během pokračující zdravotní krize v souvislosti s onemocněním COVID-19; vyzývá juntou, aby zaručila bezpečnost a ochranu všech zdravotnických pracovníků a aby okamžitě ukončila veškeré obtěžování a útoky namířené proti těmto osobám; zdůrazňuje, že myanmarské orgány jsou odpovědné za zajištění plného přístupu ke zdravotní péči;
17. odsuzuje útoky vojenských orgánů na zdravotnické pracovníky a zdravotnická zařízení i reakci těchto orgánů na pandemii COVID-19; poukazuje na to, že právo na zdraví a přístup ke zdravotní péči a očkování jsou všeobecnými lidskými právy;
18. vyzývá Tatmadaw, aby obyvatelstvu přestal upírat právo na ochranu před onemocněním COVID-19 a na řádnou léčbu tohoto onemocnění, které by mohlo v Myanmaru způsobit značné ztráty na životech;
19. naléhavě vyzývá vlády sousedních zemí, aby zajistily, že jejich orgány nebudou nikomu bránit v překračování hranic vedeném snahou nalézt útočiště; vyzývá tyto vlády, aby zajistily, že humanitárním organizacím a místním organizacím občanské společnosti bude umožněn vstup do oblastí s vnitřně vysídlenými osobami podél jejich hranic s Myanmarem;
20. opětovně vyjadřuje podporu občanské společnosti a obhájců demokracie v Myanmaru a vyzývá EU a její orgány, aby přes stávající a případně i trvalé omezení ze strany současné vojenské vlády pokračovaly v úsilí s důrazem na rozvoj občanské společnosti;

Čtvrtek 7. října 2021

21. vyzývá ASEAN, jeho členy a zejména jeho zvláštního vyslance v Myanmaru, aby aktivněji využívali svého zvláštního postavení v Myanmaru, spolupracovali se zvláštním vyslancem OSN a se všemi zúčastněnými stranami, zejména s vládou národní jednoty a zástupci občanské společnosti, zvláště se ženami a etnickými skupinami, a prosazovali tak přinejmenším účinné a smysluplné provádění pětibodového konsensu s cílem dosáhnout v blízké budoucnosti udržitelného a demokratického řešení současné krize;
22. dále vyzývá Čínu a Rusko, aby se aktivně zapojily do mezinárodní diplomacie a dostály své odpovědnosti, již mají jakožto stálí členové Rady bezpečnosti OSN; očekává, že obě země budou hrát při posuzování situace v Myanmaru konstruktivní úlohu;
23. naléhavě vyzývá Myanmar, aby spolupracoval s mezinárodním společenstvím usilujícím o zajištění odpovědnosti, a to i tím, že nezávislému vyšetřovacímu mechanismu pro Myanmar (IIMM) konečně umožní plný přístup do země; vyzývá EU, její členské státy i mezinárodní společenství k zajištění toho, aby měl tento mechanismus nezbytnou podporu k plnění svého mandátu; připomíná, že Myanmar má povinnost postupovat v souladu s předběžnými opatřeními, která nařídil Mezinárodní soudní dvůr;
24. vítá nedávné série sankcí, které Rada uvalila na členy Tatmadaw a jejich podniky, a vyzývá Radu, aby i nadále uvalovala cílené a důrazné sankce s cílem odříznout juntou od zdrojů příjmů a zároveň zajistit, aby to nijak nepoškodilo myanmarský lid; je toho názoru, že mezinárodní společenství musí i nadále přijímat další opatření proti armádě a jejím vůdcům a uvalovat na ně postihy, dokud neobrátl kurz a nezajistí návrat k demokracii; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny členské státy EU posílily a prosazovaly sankce uvalené na veškeré státem řízené myanmarské podniky, zejména v dřevařském průmyslu a odvětví drahokamů; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila účinnost vnitrostátních sankcí ukládaných členskými státy a přidruženým zemím za porušení sankcí EU; zdůrazňuje, že by to vyžadovalo zvláštní zmrazení aktiv a zákaz mezinárodních finančních převodů do dvou státních bank, Myanmar Foreign Trade Bank a Myanmar Investment and Commercial Bank, jejichž prostřednictvím se shromažďuje veškerá cizí měna, a doplnění seznamu sankcí o státní podnik Myanmar Oil and Gas Enterprise, který je pro juntou hlavním a největším zdrojem zahraniční měny;
25. vyzývá Radu, aby nadále ukládala cílené sankce proti osobám odpovědným za převrat z února 2021 a aby zvážila další možná opatření; naléhavě vyzývá Radu, aby na seznam fyzických a právnických osob, subjektů a orgánů, na něž se vztahují omezující opatření, zařadila Státní správní radu jako subjekt namísto jejich jednotlivých členů;
26. opakovaně vyzývá společnosti se sídlem v EU, které mají v Myanmaru provozy nebo dodavatelské řetězce, aby ve zvýšené míře uplatňovaly náležitou péči v oblasti lidských práv a zajistily, aby neměly žádné vazby na myanmarské bezpečnostní síly, na jejich jednotlivé členy nebo subjekty, které jsou jimi vlastněny či ovládány, a aby přímo ani nepřímo nepřispívaly k zásahům junty proti demokracii a lidským právům; vyzývá společnosti se sídlem v EU, aby zveřejnily své závěry a pracovaly na neustálém zlepšování pracovních podmínek a environmentálních norem v rámci svých podniků v Myanmaru;
27. znovu opakuje svou výzvu, aby pokračovalo uplatňování cílených sankcí vůči těm, kteří jsou odpovědní za brutální činy spáchané na populaci Rohingyů;
28. znovu vyzývá Komisi, aby urychleně zahájila šetření obchodních preferencí, z nichž Myanmar těží, zejména pokud jde o společnosti vlastněné členy myanmarské armády, a to v konkrétních odvětvích, a aby Parlament řádně informovala o krocích, které je třeba učinit; uznává, že od opětovného začlenění Myanmaru do programu „Vše kromě zbraní“ v roce 2013 bylo dosaženo zlepšení, například pokud jde o vytváření pracovních míst v oděvním průmyslu, což přineslo prospěch zejména ženám; zdůrazňuje však, že již v roce 2018 byl zaveden zdokonalený proces interakce se zaměřením na dodržování mezinárodních úmluv v oblasti lidských práv a pracovních práv a že státní převrat zvrátil pokrok dosažený během demokratizačního procesu, čímž oslabil podmínky pro udělení preferencí v režimu „Vše kromě zbraní“;
29. vyzývá delegaci EU v Myanmaru a ambasády členských států, aby pozorně sledovaly situaci v oblasti lidských práv a zdravotní péče v Myanmaru i případy čelných politických představitelů a dalších osob, kteří jsou v současnosti zadržováni a vězněni;
30. vyzývá členské státy a přidružené země, aby zachovaly embargo na přímé a nepřímé dodávky, prodej a převod veškerých zbraní, munice a dalšího vojenského, bezpečnostního a sledovacího zařízení a systémů, včetně jejich tranzitu, přepravy a zprostředkování, a také na zajišťování výcviku, údržbu a poskytování další vojenské a bezpečnostní pomoci; zdůrazňuje, že je třeba, aby Mezinárodní trestní soud situaci dále prošetřil;

Čtvrtek 7. října 2021

31. varuje před rizikem ještě větší humanitární krize v důsledku eskalace násilí a vážné hospodářské krize, chudoby a počtu vysídlených osob v této zemi; vyzývá EU, její členské státy a mezinárodní společenství, aby urychleně splnily své finanční závazky vyplývající z plánu humanitární reakce OSN v Myanmaru na rok 2021;

32. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy, aby se situací v Myanmaru usilovně zabývali, a místopředsedu Komise, vysokého představitele žádá, aby Parlament v této věci pravidelně informoval, zejména parlamentní Výbor pro zahraniční věci, a to i o situaci náboženských a etnických skupin, v zájmu zajištění odpovídajícího parlamentního dialogu o této důležité a znepokojivé situaci;

33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení legitimnímu prezidentovi a vládě národní jednoty Myanmaru, výboru zastupujícímu svazový parlament Pyidaungsu Hluttaw, státní poradkyni Myanmaru, ozbrojeným silám Tatmadaw, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Komisi, vládám a parlamentům členských států, vládám a parlamentům Spojených států, Bangladéše, Spojeného království, Japonska, Indie, Austrálie, Kanady, členských států sdružení ASEAN, vládám a parlamentům Ruska a Číny, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, generálnímu tajemníkovi ASEAN, Mezivládní komisi sdružení ASEAN pro lidská práva, zvláštnímu zpravodaji OSN pro stav lidských práv v Myanmaru, vysokému komisaři OSN pro uprchlíky a Radě OSN pro lidská práva.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0418

Případ Paula Rusesabaginy ve Rwandě

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o případu Paula Rusesabaginy ve Rwandě (2021/2906(RSP))

(2022/C 132/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Rwandě, zejména na usnesení ze dne 11. února 2021 o případu Paula Rusesabaginy ⁽¹⁾,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, který Rwanda ratifikovala v roce 1975,
 - s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
 - s ohledem na Zásady a pokyny týkající se práva na spravedlivý proces a právní pomoc v Africe,
 - s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,
 - s ohledem na minimální pravidla OSN týkající se zacházení s vězni (pravidla Nelsona Mandely) ve znění z roku 2015,
 - s ohledem na Kampalskou deklaraci o podmínkách v afrických věznicích,
 - s ohledem na zprávu pracovní skupiny Rady pro lidská práva OSN pro všeobecný pravidelný přezkum ze dne 25. března 2021 o Rwandě,
 - s ohledem na prohlášení mezinárodního společenství, která odsoudila nesrovnalosti a kritizovala, že nedošlo ke spravedlivému procesu, k jejichž autorům patří belgická vláda, ministerstvo zahraničí USA a vláda Spojeného království,
 - s ohledem na prohlášení vydané Federací advokátů EU, Centrem pro lidská práva Americké advokátní komory a několika uznávanými organizacemi pro lidská práva,
 - s ohledem na dohodu z Cotonou,
 - s ohledem na rwandskou ústavu,
 - s ohledem na nástroje Organizace spojených národů a Africké komise pro lidská práva a práva národů
 - s ohledem na Vídeňskou úmluvu o konzulárních stycích z roku 1963,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednatého řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 29. září 2021 byl obhájce lidských práv, belgický občan a rezident USA Paul Rusesabagina po svém zatčení v Kigali dne 31. srpna 2020 obviněn a odsouzen k 25 letům vězení komorou pro mezinárodní a přeshraniční trestné činy Nejvyššího soudu Rwandy; vzhledem k tomu, že pan Rusesabagina byl obviněn z devíti obvinění souvisejících s terorismem a uznán trestně odpovědným za činnost připisovanou Rwandskému hnutí za demokratickou změnu / Frontě národního osvobození (MRCD-FLN), koalici opozičních politických stran a jejímu vojenskému křídlu,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0055.

Čtvrtek 7. října 2021

- B. vzhledem k tomu, že zatčení pana Rusesabaginy v srpnu 2020 bylo svévolné, došlo k němu pod falešnou záminkou a bylo doprovázeno nezákonným převozem do Rwandy, násilným zmizením a zadržováním v izolaci; vzhledem k tomu, že pro jeho zatčení nebyl vydán žádný zatykač v souladu s požadavky článku 37 rwandského trestního řádu z roku 2019 a až do jeho odsouzení nebylo předloženo žádné prohlášení o obvinění, což je v rozporu s článkem 68 rwandského trestního řádu; vzhledem k tomu, že pan Rusesabagina několikrát veřejně prohlásil, že se nemůže vrátit do své vlasti z obavy před odplatou;
- C. vzhledem k tomu, že rwandský ministr spravedlnosti Johnston Busingye přiznal roli vlády při nuceném zmizení a převozu pana Rusesabaginy v srpnu 2020, při zaplacení letu, který sloužil k převozu, a porušení práva pana Rusesabaginy na spravedlivý proces; vzhledem k tomu, že dne 10. března 2021 soud rozhodl, že převoz pana Rusesabaginy byl legální a že nebyl unesen;
- D. vzhledem k tomu, že během vynesení rozsudku byly oznámeny další důkazy, které soud předtím nevyslechl a které nebyly předloženy v průběhu soudního řízení a které se týkají tvrzení, že pan Rusesabagina shromažďoval finanční prostředky pro ozbrojenou FLN; vzhledem k tomu, že některé z uvedených důkazů pocházejí z výpovědí, o nichž pan Rusesabagina tvrdí, že byly učiněny pod nátlakem a za nepřítomnosti obhájce;
- E. vzhledem k tomu, že tým právníků, kteří pana Rusesabaginu zpočátku zastupovali, si pan Rusesabagina nevybral a vybraným právníkům, k nimž pan Rusesabagina nakonec získal od dubna 2021 přístup, bylo znemožněno se s ním setkat, což je v rozporu s článkem 68 rwandského trestního řádu;
- F. vzhledem k tomu, že během pobytu ve vazbě byl zdravotní stav pana Rusesabaginy označen za velmi znepokojivý, neboť v minulosti prodělal rakovinu a trpí kardiovaskulární poruchou; vzhledem k tomu, že podle jeho právníků zmeškal dvě onkologická vyšetření a vězeňské orgány mu odepřely přístup k lékům na předpis, které mu poskytl jeho belgický lékař, což mu způsobilo duševní a fyzické utrpení v rozporu s články 12 a 14 rwandské ústavy o právu na život, právu na tělesnou integritu a ochranu před nelidským a ponižujícím zacházením;
- G. vzhledem k tomu, že v září 2020 po jeho zatčení rwandské orgány neinformovaly belgické orgány v souladu se zásadou obsaženou v mezinárodních právních předpisech o konzulární pomoci; vzhledem k tomu, že rwandská vězeňská služba (RCS) získala přístup ke komunikaci i právním dokumentům, jež si pan Rusesabagina vyměňoval se svými právníky; vzhledem k tomu, že belgická ministryně zahraničí zaslala svému rwandskému protějšku několik verbálních nót s žádostí o dodržování práv Paula Rusesabaginy a rwandská vláda následně všechny tyto žádosti odmítla;
- H. vzhledem k tomu, že v červenci 2021 se objevily zprávy, že rwandské úřady použily špionážní software Pegasus společnosti NSO Group k potenciálnímu napadení více než 3 500 aktivistů, novinářů a politiků; vzhledem k tomu, že forenzní analýzou telefonu Rusesabaginovy dcery Carine Kanimbové bylo zjištěno, že byl tento špionážní software rovněž použit k jeho infikování; vzhledem k tomu, že rwandské úřady tuto skutečnost popřely;
- I. vzhledem k tomu, že Rwanda je signatářem dohody z Cotonou, která stanoví, že dodržování lidských práv je základním prvkem spolupráce mezi EU a Organizací afrických, karibských a tichomořských států; vzhledem k tomu, že posílení právního státu a posílení lidských práv jsou hlavními prioritními oblastmi, na které se zaměřuje tvorba programů EU pro Rwandu;
- J. vzhledem k tomu, že ve dnech 25.–26. října 2021 se ve rwandském Kigali bude konat 2. ministerské zasedání mezi Africkou unií a EU;
1. připomíná rwandské vládě, že je její povinností zaručit základní práva včetně přístupu ke spravedlnosti a práva na řádný proces, jak vyplývá z Africké charty lidských práv a práv národů a dalších mezinárodních a regionálních lidskoprávních nástrojů, mimo jiné Dohody z Cotonou, a zejména článků 8 a 96 této dohody;
 2. zdůrazňuje, že Rwanda odpovídá za zaručení nezávislosti soudnictví a dodržování své ústavy a zákonů a že je povinností všech vládních a jiných institucí respektovat nezávislost soudní moci a dodržovat ji;

Čtvrtek 7. října 2021

3. připomíná, že vydání podezřelého do jiné země by mělo být provedeno výhradně prostřednictvím vydávacího řízení s nezávislým dohledem, aby byla zaručena zákonnost žádosti o vydání a aby bylo zajištěno, že budou v dožadujícím státě plně zaručena práva podezřelého na spravedlivý proces;
 4. důrazně proto odsuzuje nezákonné zatčení, zadržení a odsouzení pana Rusesabaginy, které je v rozporu s mezinárodním a rwandským právem; považuje případ Paula Rusesabaginy za příklad porušování lidských práv ve Rwandě a zpochybňuje spravedlivost rozsudku, kdy podle došlých zpráv nebyl zaručen spravedlivý proces v souladu s osvědčenými mezinárodními postupy zastupování, práva být vyslechnut a presumpce nevin;
 5. vyzývá k okamžitému propuštění pana Rusesabaginy z humanitárních důvodů a k jeho repatriaci bez ohledu na to, zda je vinen či nikoli; žádá delegaci EU ve Rwandě a diplomatická zastoupení členských států, aby tuto žádost důrazně opakovaly při svých setkáních s rwandskými orgány;
 6. vyzývá rwandskou vládu, aby za všech okolností zaručila fyzickou integritu a duševní pohodu pana Rusesabaginy a umožnila mu užívat jeho obvyklé léky; trvá na tom, aby rwandská vláda respektovala práva belgické vlády na poskytování konzulární pomoci panu Rusesabaginovi pro zajištění jeho zdraví a řádného přístupu k obhajobě;
 7. vyjadřuje politování nad celkovou situací v oblasti lidských práv ve Rwandě, a zejména nad cíleným pronásledováním odlišných názorů; odsuzuje politicky motivované soudní procesy a stíhání politických odpůrců; naléhavě vyzývá rwandské orgány, aby zajistily oddělení moci, zejména nezávislost soudnictví;
 8. vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost, Komisi a zvláštního zástupce EU pro lidská práva, aby posílili dialog s Rwandou na nejvyšší úrovni v oblasti lidských práv v rámci článku 8 Dohody z Cotonou s cílem zajistit, aby tato země dodržovala své dvoustranné a mezinárodní závazky; zdůrazňuje, že v rámci mezinárodní rozvojové pomoci poskytované Rwandě je nutné klást mnohem větší důraz na otázky lidských práv, právního státu a transparentní a vstřícné správy věcí veřejných;
 9. žádá Komisi, aby kriticky přezkoumala podporu EU rwandské vládě a státním institucím a zajistila, aby tato podpora plně prosazovala lidská práva a neměla negativní dopady na svobodu projevu a sdružování, politický pluralismus, dodržování zásad právního státu a nezávislou občanskou společnost;
 10. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, prezidentovi Rwandské republiky, předsedovi rwandského parlamentu a Africké unii a jejím institucím.
-

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0419

Právní předpisy související s umělým přerušením těhotenství v americkém státě Texas**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o právních předpisech souvisejících s umělým přerušením těhotenství v americkém státě Texas (2021/2910(RSP))**

(2022/C 132/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů III (GAP III): ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020)0017),
- s ohledem na pokyny WHO s názvem „Bezpečná interrupce: technické a politické pokyny pro zdravotnické systémy“,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech z roku 1966,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) z roku 1979,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí („Istanbulská úmluva“),
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte z roku 1989,
- s ohledem na Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání z roku 1984,
- s ohledem na Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením přijatou v roce 2006,
- s ohledem na prohlášení Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 14. září 2021 nazvané „Odborníci OSN odsuzují další útoky proti právu na bezpečnou interrupci a spoluúčast Nejvyššího soudu“,
- s ohledem na články 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU),
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN dohodnuté v roce 2015, a zejména na cíle č. 3 a 5 týkající se podpory zdraví a rovnosti žen a mužů,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji (ICPD) konanou v roce 1994 v Káhiře a na její akční program a na výsledky hodnotících konferencí,
- s ohledem na prohlášení z Nairobi při příležitosti 25. výročí mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICPD25) ze dne 1. listopadu 2019 nazvané „Urychlení slibu“ a na vnitrostátní a partnerské závazky a opatření v oblasti spolupráce, které byly oznámeny na summitu v Nairobi,

Čtvrtek 7. října 2021

- se zvláštním ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 o stavu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v EU v rámci zdraví žen ⁽¹⁾, v němž prohlásil přístup ke zdravotní péči v oblasti reprodukčního zdraví za základní pilíř lidských práv žen a jejich popírání za formu násilí páchaného na ženách a dívkách,
 - s ohledem na Pekingskou akční platformu a na výsledky jejích hodnotících konferencí,
 - s ohledem na ústavu Spojených států amerických,
 - s ohledem na rozsudek Roeová v. Wade z roku 1973 potvrzený rozsudky Planned Parenthood v. Casey a Whole Woman's Health v. Hellerstedt, který podle ústavy Spojených států amerických těhotným ženám přiznává do doby, než začne být plod životaschopný, právo rozhodnout se, zda budou pokračovat v těhotenství
 - s ohledem na zákon texaského senátu č. 8 (SB8) z roku 2021 o interrupcích, včetně interrupcí po zjištění srdečního tepu nenarozeného dítěte, který soukromým osobám poskytuje právo podávat žaloby,
 - s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu USA ze dne 1. září 2021, kterým odmítl texaský zákon SB8 zablokovat,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 1. září 2021 přijal stát Texas zákon SB8, který ženám zakazuje přístup k interrupcím poté, co lze u plodu detekovat srdeční tep, což je de facto už šest týdnů od posledního menstruačního cyklu, požaduje dvě samostatná ultrazvuková vyšetření před provedením zákroku, a neumožňuje výjimku pro těhotenství vzešlá ze znásilnění nebo incestu nebo pro případy, kdy je zdravotní stav plodu neslučitelný s udržitelným životem po narození; vzhledem k tomu, že zákon SB8 představuje téměř úplný zákaz interrupcí;
- B. vzhledem k tomu, že USA i EU musí dodržovat zásadu, že lidská práva jsou nezcizitelná a vlastní všem lidským bytostem;
- C. vzhledem k tomu, že základní povaha transatlantického partnerství je zakotvena v našich společných hodnotách, a to včetně dodržování lidských práv;
- D. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů, posílení postavení všech žen a dívek, zajištění zdravého života, vymýcení chudoby všude na světě a podpora kvalitního života pro všechny v každém věku jsou základními cíli stanovenými v cílech udržitelného rozvoje č. 1, 3 a 5; vzhledem k tomu, že všechny členské státy OSN přijaly povinnost a závazek dodržovat a prosazovat tyto cíle stanovené v cílech udržitelného rozvoje, včetně cílů 3.7 a 5.6 týkajících se sexuálního a reprodukčního zdraví a práv;
- E. vzhledem k tomu, že sexuální a reprodukční zdraví a práva vycházejí ze základních lidských práv, jsou chráněna v mezinárodním a evropském právu v oblasti lidských práv, například v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a v Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, úmluvě CEDAW a Evropské úmluvě o lidských právech, a představují zásadní prvek komplexního poskytování zdravotní péče;
- F. vzhledem k tomu, že Výbor pro odstranění diskriminace žen a Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením vydaly v srpnu 2018 společné prohlášení, v němž zdůrazňují, že přístup k bezpečné a zákonné interrupci a souvisejícím službám a informacím představuje nezbytný aspekt reprodukčního zdraví žen, a zároveň apelují na všechny země, aby odstranily omezení v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv žen a dívek, jelikož to ohrožuje jejich životy a zdraví; vzhledem k tomu, že přístup k interrupci je lidským právem, přičemž odkládání nebo odírání přístupu k interrupci představuje druh genderově podmíněného násilí a může být považováno za mučení

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0314.

Čtvrtek 7. října 2021

- nebo kruté, nelidské a ponižující zacházení; vzhledem k tomu, že sexuální a reprodukční zdraví a práva patří do cílů udržitelného rozvoje OSN č. 3 a 5, a vzhledem k tomu, že vymýcení genderově podmíněného násilí a škodlivých praktik namířených proti ženám spadají pod cíl udržitelného rozvoje č. 5;
- G. vzhledem k tomu, že přístup ke komplexní sexuální a vztahové výchově a sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům, včetně plánování rodičovství, antikoncepčních metod a bezpečné a legální interrupce, jakož i samostatnost a možnost každého člověka přijímat svobodná a nezávislá rozhodnutí o svém těle a životě, je předpokladem jeho nezávislosti, a je proto zásadní pro dosažení rovnosti žen a mužů ve všech oblastech soukromého a veřejného života, včetně účasti na trhu práce a na politickém životě, a pro odstranění genderově podmíněného násilí; vzhledem k tomu, že platí zásada „jejich tělo, jejich volba“;
- H. vzhledem k tomu, že zapojení mužů a chlapců do sexuálního a reprodukčního zdraví a práv je cílem i předpokladem pro dosažení udržitelné rovnosti;
- I. vzhledem k tomu, že uplatňování sexuálního a reprodukčního zdraví a práv je zásadním prvkem lidské důstojnosti a je neoddělitelně spjato s dosahováním rovnosti žen a mužů a bojem proti genderově podmíněnému násilí; vzhledem k tomu, že účast žen a dívek na tvorbě právních předpisů a politik, které se jich týkají a souvisejí s jejich lidskými právy, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a interrupcí, a zajištění toho, aby měly přístup ke spravedlnosti a opravným prostředkům v případě porušení jejich práv, je klíčem k dosažení rovnosti žen a mužů;
- J. vzhledem k tomu, že právo na respektování tělesné a duševní integrity je ústředním prvkem Listiny;
- K. vzhledem k tomu, že v přelomové věci *Roeová v. Wade* Nejvyšší soud legalizoval interrupce v celých Spojených státech amerických, čímž podle ústavy Spojených států amerických těhotným ženám přiznal do doby, než začne být plod životaschopný, právo rozhodnout se, zda budou pokračovat v těhotenství; vzhledem k tomu, že to bylo opět potvrzeno v rozsudcích *Planned Parenthood v. Casey* a *Whole Woman's Health v. Hellerstedt*;
- L. vzhledem k tomu, že zákaz interrupcí v raném stádiu těhotenství přijalo 12 dalších států USA, žádný z těchto zákonů však nevstoupil v platnost, neboť je federální soudy prohlášily za protiústavní;
- M. vzhledem k tomu, že zákon SB8 zakazuje interrupci po přibližně šesti týdnech těhotenství, a vzhledem k tomu, že před vstupem tohoto zákona v platnost bylo přibližně 85 až 90 % žen, které v Texasu podstoupily interrupci, alespoň v šestém týdnu těhotenství, a zákon tedy de facto povede k ukončení poskytování interrupcí v tomto státě;
- N. vzhledem k tomu, že zákon SB8 je koncipován tak, aby vládní úředníky zbavil odpovědnosti za jeho prosazování, a namísto toho motivuje občany k získávání peněžních odměn za to, že zažalují každého, kdo interrupce poskytuje nebo se na jejich provádění podílí, což s největší pravděpodobností povede k legalizovanému obtěžování poskytovatelů zdravotní péče, žen, které potřebují interrupci, a všech osob, které jim pomáhají, včetně jejich blízkých; vzhledem k tomu, že zákon SB8 bude mít v každém případě negativní dopad na poskytovatele zdravotní péče;
- O. vzhledem k tomu, že Výbor pro odstranění diskriminace žen konstatoval, že kriminalizace interrupcí nemá odrazující účinek; vzhledem k tomu, že jak uvedla pracovní skupina pro otázky diskriminace žen a dívek, brání-li provádění interrupcí právní překážky, stává se bezpečné ukončení těhotenství privilegiem žen v dobrém společensko-ekonomickém postavení, zatímco ženy s omezenými prostředky se musí uchýlovat k nebezpečným a nezákonně prováděným potratům, a riskují tak své zdraví a životy; vzhledem k tomu, že jak se již ukázalo v jiných případech omezení interrupcí, zákon SB8 postihne zejména osoby, které čelí diskriminaci nebo mají nesnadný přístup ke zdravotní péči, včetně žen z rasově znevýhodněných skupin, příslušnic etnických menšin, žen bez dokladů nebo žen s nízkými příjmy či žen žijících ve venkovských oblastech, které nemají prostředky na cestu, aby na tyto služby dosáhly;

Čtvrtek 7. října 2021

- P. vzhledem k tomu, že zákaz interrupcí nutí ženy vyhledávat nebezpečné metody potratů, což vede k růstu úmrtní matek, kterým by se mohlo zcela předejít;
- Q. vzhledem k tomu, že Texas již v posledních deseti letech uzákonil 26 omezení pro přístup k interrupcím, mimo jiné letos přijal zákaz interrupce po šesti týdnech těhotenství a zákaz interrupce, který by vstoupil v platnost, pokud by bylo zvráceno rozhodnutí v případě Roeová v. Wade; vzhledem k tomu, že v tomto období klesl v Texasu počet klinik, které provádějí interrupce, ze 46 v roce 2011 na pouhých 21 v roce 2017; vzhledem k tomu, že ženy tak nemají přístup k péči, kterou potřebují;
- R. vzhledem k tomu, že již předtím byl v Texasu a dalších státech USA přístup k interrupcím obtížný, a že přijímání zákonů zakazujících interrupce, jako je SB8, doléhá zejména na ženy s obtížným přístupem ke zdravotní péči, mimo jiné na příslušnice marginalizovaných a zranitelných skupin, zejména pak na ženy s nízkými příjmy;
- S. vzhledem k tomu, že poté, co Texas zakázal interrupce z jakýchkoli pohnutek či důvodů, pacientky míří na kliniky reprodukčního zdraví v sousedních státech, a tak v tomto regionu přetěžují křehkou infrastrukturu pro provádění interrupcí; vzhledem k tomu, že v Texasu je každý rok provedeno více než 56 000 interrupcí; vzhledem k tomu, že je nepravděpodobné, že by sousední státy byly schopny po přijetí zákona SB8 přijímat všechny pacientky, které by se za normálních okolností rozhodly k provedení interrupce;
- T. vzhledem k tomu, že těhotenství a porodní komplikace u dívek ve věku od 15 do 19 let patří celosvětově k nejčastějším příčinám jejich úmrtí; vzhledem k tomu, že Výbor pro práva dítěte apeluje na všechny státy, aby potraty dekriminlizovaly a zajistily přístup dívek k bezpečným interrupcím; vzhledem k tomu, že těhotenství nezletilých dívek umocňuje bludný kruh chudoby; vzhledem k tomu, že Texas je v USA v pořadí sedmým státem s nejvyšší porodností mezi nezletilými a státem s nejvyšším počtem nezletilých matek, které porodily opakovaně; vzhledem k tomu, že těhotenství u nezletilých dívek se v mimořádně vysoké míře vyskytuje v hispánské a afroamerické komunitě a dále i u dívek s nízkým dosaženým vzděláním či dívek žijících na venkově, v náhradní rodinné péči nebo v chudobě; vzhledem k tomu, že nezletilé matky s mnohem vyšší pravděpodobností přeruší studium a bude jim hrozit nezaměstnanost; vzhledem k tomu, že 65 % dětí, které se v Texasu narodily mladým rodičům, žije v chudobě a mnohem pravděpodobněji mají zdravotní problémy nebo nízké vzdělání;
- U. vzhledem k tomu, že SB8 je jedním z nejprísnejších protipotratových zákonů v USA, neboť zakazuje interrupci, pokud lze změřit srdeční činnost plodu, a výjimku uděluje pouze v případech ohrožení zdraví či života, nikoli však v případech znásilnění, incestu, nebo je-li vada plodu neslučitelná s udržitelným životem po narození; vzhledem k tomu, že to představuje jednu z forem genderově motivovaného násilí, které se může rovnat mučení nebo krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení;
- V. vzhledem k tomu, že Středisko pro reprodukční práva a jeho partneři předložili dne 30. srpna 2021 Nejvyššímu soudu USA naléhavou žádost, aby byl vstup tohoto zákona v platnost v Texasu zablokován;
- W. vzhledem k tomu, že proti zákonu vystoupilo více než 300 texaských právníků, kteří uvedli, že podryl dlouholetá pravidla a zásady, na nichž spočívá právní systém; vzhledem k tomu, že více než 200 lékařů z celého Texasu vyjádřilo hluboké obavy nad tím, zda budou schopni poskytovat zdravotní péči, a varovalo, že tento zákon bude mít „odstrašující účinek“, neboť lékaři ve více než 30 specializacích, včetně primární péče, urgentní medicíny, porodnictví a gynekologie a interní medicíny, nebudou v obavě z nesmyslných žalob poskytovat pacientkám informace o všech možnostech spojených s těhotenstvím;
- X. vzhledem k tomu, že odborníci OSN na lidská práva označili přijetí zákona SB8 za velmi znepokojivé a poukázali na to, že poškodí těhotné ženy v Texasu, zejména ženy z marginalizovaných komunit, ženy s nízkými příjmy, ženy žijící na venkově, příslušnice rasových a etnických menšin a migrantky, a vyzvali vládu USA, aby zabránila zhoršení přístupu k interrupcím a místo toho uzákonila pozitivní opatření, která by zajistila přístup k bezpečným a legálním zákrokům;
- Y. vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud USA rozhodl v poměru pět proti čtyřem hlasům proti zablokování texaského zákona s odůvodněním, že jeho kritici v tomto případě dostatečně neprokázali „komplexitu a novost procesních otázek“;

Čtvrtek 7. října 2021

- Z. vzhledem k tomu, že dne 9. září 2021 ministerstvo spravedlnosti USA podalo žalobu na Texas, v níž se uvádí, že zákaz porušuje ústavní právo na potrat do doby, než začne být plod životaschopný, a vzhledem k tomu, že federální obvodní soud stanovil předběžné slyšení na 1. října 2021;
- AA. vzhledem k tomu, že prezident Biden prohlásil, že zákon představuje „bezprecedentní napadení ústavních práv žen“, přislíbil, že se „celá vláda zasadí o zrušení zákona“, a vyzval, aby „ženy v Texasu měly přístup k bezpečným a legálním interrupcím“; dále ve svém prohlášení potvrdil, že vláda Bidena a Harrisové bude vždy bojovat za zajištění přístupu ke zdravotní péči a chránit právo žen přijímat rozhodnutí o svém těle a budoucnosti;
- AB. vzhledem k tomu, že Guttmacherův institut ve své zprávě ze září 2019 nazvané „Četnost potratů a dostupnost služby ve Spojených státech v roce 2017“ poukázal na to, že v USA ve spojitosti s omezeným přístupem ke službám reprodukčního zdraví znepokojivě sílí trend potenciálně nebezpečných neodborných pokusů žen o vyvolání potratu;
1. připojuje se k hlasům, které v celých USA odsuzují přijetí texaského zákona SB8, který de facto interrupce zcela zakazuje, přičemž výjimku nečiní ani v případě znásilnění, incestu nebo vady plodu neslučitelné s udržitelným životem po narození, a označují jej za tvrdý útok na svobodu žen a sexuální a reprodukční zdraví a práva, která patří k základním lidským právům, a za porušení ústavních práv žen v USA; je hluboce znepokojen tím, do jaké míry tento zákaz ještě prohloubí trauma obětí znásilnění a incestu;
 2. vyzývá vládu státu Texas, aby zákon SB8 bezodkladně zrušila, aby v Texasu zajistila bezpečné, legální, bezplatné a kvalitní služby umělého přerušování těhotenství a aby přístup k těmto službám usnadnila všem ženám a dívkám;
 3. vyjadřuje hlubokou solidaritu a podporu ženám v Texasu a všem, kteří za těchto náročných okolností provádějí interrupční zákroky nebo je obhajují;
 4. vítá, že prezident Biden usiluje o to, aby rada a kancelář právního poradce Bílého domu iniciovala reakci celé vlády na dotčené rozhodnutí, tak aby byl ženám v Texasu zaručen přístup k bezpečným a legálním interrupcím v souladu s rozhodnutím ve věci Roeová v. Wade; vítá, že v pátek 1. října 2021 vláda prezidenta Joe Bidena důrazně soudce vyzvala, aby zablokoval zákaz interrupcí zavedený Texasem;
 5. vyjadřuje plnou podporu a solidaritu zdravotnickým pracovníkům a všem, kteří se snaží zákon SB8 právně napadnout, a doufá, že jejich práce povede k znovunastolení práva texaských žen na péči o reprodukční zdraví; oceňuje neziskové organizace a poskytovatele služeb za ochranu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v USA a vybízí je, aby v obraně těchto základních práv pokračovaly; potvrzuje, že tyto neziskové organizace potřebují na svou činnost náležité finanční prostředky;
 6. zdůrazňuje, že odborníci OSN dne 14. září 2021 zdůraznili, že „lidská práva jsou základními právy a že je nelze podřizovat kulturním, náboženským nebo politickým ideologiím“ a že „ideologicky nebo nábožensky motivované vměšování do záležitostí týkajících se veřejného zdraví se děje zejména na úkor zdraví a dobrého tělesného a duševního stavu žen a dívek“;
 7. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že Nejvyšší soud Spojených států velmi těsným rozdílem hlasů (čtyři ku pěti) rozhodl o zamítnutí žádosti o zablokování vstupu bezprecedentního zákona SB8 v platnost; připomíná, že toto rozhodnutí neznamená, že zákon je považován za ústavní;
 8. vyzývá prezidenta Joe Bidena, aby pokračoval ve svém úsilí o zajištění přístupu k bezpečným a legálním interrupcím; vybízí k dalšímu úsilí o to, aby byly interrupce a antikoncepce začleněny do poskytování komplexních informací a služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, aby byly všeobecně dostupné a aby byl zajištěn nepřetržitý přístup také během mimořádných situací, jako je pandemie COVID-19;
 9. vyzývá vládu Spojených států, aby interrupce v plné míře dekriminalizovala, což vyžaduje nejen ukončení trestání těhotných žen a dívek, poskytovatelů zdravotní péče a dalších osob za přístup k interrupcím, pomoc s nimi nebo jejich poskytování, ale také odstranění interrupcí z trestního práva a zrušení všech ostatních represivních zákonů, politik a postupů;

Čtvrtek 7. října 2021

10. vyzývá vládu Spojených států, aby zavedla federální právní ochranu pro všeobecný přístup k interrupcím; zdůrazňuje, že zdraví je lidským právem a že je povinností státu poskytovat dostupnou zdravotní péči všem;

11. vyzývá Kongres Spojených států, aby udělil federální právní ochranu pro přístup k interrupcím prostřednictvím zákona o ochraně zdraví žen (WHPA), který nedávno schválila Sněmovna reprezentantů USA v historickém hlasování a který chrání právo na interrupci před zákazy a omezeními na úrovni států;

12. zdůrazňuje, že velmi restriktivní právní předpisy zakazující interrupce nesnižují jejich potřebu, nýbrž vedou k tomu, že ženy musí hledat možnosti utajených interrupcí, kvůli podstoupení interrupce vycestovat nebo těhotenství dokončit proti své vůli, což představuje porušení lidských práv a genderové násilí a má dopad na práva žen a dívek na život, tělesnou a duševní integritu, rovnost, nediskriminaci a zdraví;

13. zdůrazňuje, že počet nechtěných těhotenství mohou snížit pouze vzdělávání, informovanost a všeobecný přístup k antikoncepci, vymýcení sexuálního násilí a sdílená odpovědnost za antikoncepci; zdůrazňuje, že by měl být kladen důraz na všeobecný přístup k věkově přiměřenému vzdělávání v oblasti sexuality a vztahů založenému na důkazech, k široké škále kvalitních a všeobecně dostupných moderních antikoncepčních metod a potřeb, k poradenství v oblasti plánovaného rodičovství a k informacím o antikoncepci a na záruky bezpečných a legálních interrupcí;

14. je hluboce znepokojen skutečností, že tento zákon bude mít nepřiměřený dopad na osoby, které se potýkají se socioekonomickými problémy, na osoby žijící ve venkovských oblastech, na příslušníky jiných ras, osoby LGBTIQ+ a na osoby, které čelí vícenásobné a průřezové diskriminaci, zejména na znevýhodněné ženy, které si kvůli finančním nebo logistickým překážkám nemohou dovolit cestovat na kliniky reprodukčního zdraví v sousedních státech, což je vystavuje většímu riziku, že se podrobí nebezpečným a život ohrožujícím praktikám nebo že budou nuceny těhotenství dokončit proti své vůli;

15. hluboce zpochybňuje morální kontext a je rovněž znepokojen koncepcí tohoto zákona, který poskytuje více práv a peněžní pobídky soukromým občanům, aby žalovali osoby, které mohly ženám k interrupci dopomoci, jako jsou poskytovatelé nebo obhájci interrupcí, čímž se otevírá cesta k obtěžování a nesmyslným soudním řízením ze strany odpůrců interrupcí a vytvářejí podmínky pro hon na čarodějnice, a to ve 21. století;

16. vyzývá vládu Spojených států, aby zrušila jakýkoli motivační systém pro prosazování zákazu interrupcí ze strany států nebo jednotlivců, který vytváří atmosféru strachu a zastrašování;

17. je hluboce znepokojen dopadem texaského zákona na další státy USA, jež budou motivovány i nečinností Nejvyššího soudu Spojených států a pokusí se prosadit zákazy potratů v celé zemi, jak již bylo zaznamenáno na Floridě;

18. konstatuje, že tento zákon, jedno z 26 omezení interrupcí, která byla v Texasu zavedena v posledním desetiletí, představuje další pokus o oslabení práv žen a jejich reprodukční svobody, jakož i jejich práva na zdravotní péči, a nezohledňuje ani ústavní práva žen, ani vůli lidí;

19. je znepokojen tím, že tento zákon nejen že vede k faktickému zákazu interrupcí, ale také hrubě porušuje lidská práva žen tím, že zcela ignoruje mezinárodní lidskoprávní normy, včetně zásady neretrogrese, a tím, že omezuje přístup ke zdravotní péči snížením počtu zařízení péče, které ošetřují ženy, což vede k rozdílům v péči o ženy a k dalšímu ohrožení života žen;

20. důrazně odsuzuje zhoršování situace v oblasti práv žen a sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, k němuž dochází ve Spojených státech i na celém světě, a vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), Komisi a všechny členské státy EU, aby využily všech nástrojů, které mají k dispozici, k posílení svých opatření k potlačení tohoto jevu; připomíná, že sexuální a reprodukční zdraví a práva jsou základními lidskými právy, která by měla být posílena a která nemohou být žádným způsobem oslabována ani odeprána;

Čtvrtek 7. října 2021

21. zdůrazňuje, že v souladu s Pekingskou akční platformou a akčním programem ICPD je třeba chránit právo všech jednotlivců na fyzickou integritu a autonomii a zajistit přístup k základním službám, které toto právo zajišťují; žádá, aby byl do vnitrostátních strategií, politik a programů všeobecné zdravotní péče začleněn komplexní přístup v rámci základního balíčku opatření v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, včetně opatření pro předcházení a zabránění nebezpečným interrupcím, jakož i poskytování pointinterruptní péče;
22. je znepokojen plánovaným přehodnocením věci *Roeová v. Wade* Nejvyšším soudem a skutečností, že toto průlomové rozhodnutí, které zaručuje práva žen, by mohlo být v blízké budoucnosti zrušeno; obává se, že by to mělo závažný a rozsáhlý dopad na přístup ke zdravotní péči a svobodnou volbu žen v jiných státech, vzhledem k tomu, že dalších 11 států má tzv. spouštěcí zákony zakazující právo na umělé přerušování těhotenství, které by automaticky vstoupily v platnost v případě, že by bylo rozhodnutí ve věci *Roeová v. Wade* skutečně zrušeno;
23. vítá, že vláda prezidenta Bidena zrušila celosvětové pravidlo proti potratům, i její záměr obnovit financování Populačního fondu OSN (UNFPA), agentury OSN pro sexuální a reprodukční zdraví, ze strany USA; naléhavě žádá, aby toto obnovené financování bezodkladně vstoupilo v účinnost;
24. připomíná, že jedním z pěti pilířů plánu GAP III ESVČ je podpora sexuálního a reprodukčního zdraví a práv; vyzývá EU a její členské státy, aby zajistily, že ve všech mezinárodních vztazích s USA budou dodržovány a prosazovány lidskoprávní doložky, včetně práva na svobodné a bezpečné interrupce;
25. vyzývá delegaci EU v USA, aby sledovala situaci v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v Texasu a dalších státech a aby na tuto problematiku kladla důraz při spolupráci s příslušnými orgány USA a při provádění plánu GAP III na místní úrovni;
26. vyzývá EU a členské státy, aby poskytly veškerou možnou podporu, včetně finanční, organizacím občanské společnosti ve Spojených státech, které chrání a prosazují sexuální a reprodukční zdraví a práva v této zemi, jako vyjádření svého všeobecného závazku k dodržování těchto práv; dále vyzývá členské státy, aby nabídly bezpečné útočiště všem zdravotnickým pracovníkům, kteří by mohli být v důsledku své legitimní práce vystaveni riziku právního nebo jiného obtěžování; připomíná, že úplný zákaz nebo odepření interrupcí je formou genderově podmíněného násilí;
27. vyzývá zvláštního zástupce EU pro lidská práva, aby toto porušování sexuálních a reprodukčních práv žen odsoudil ve své komunikaci s představiteli USA;
28. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby toto porušování sexuálních a reprodukčních práv žen a jejich práva na zdravotní péči odsoudil ve své komunikaci s představiteli USA;
29. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Evropské komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, prezidentovi Spojených států amerických a jeho vládě, Kongresu USA a guvernérovi a zákonodárnému orgánu státu Texas.
-

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0420

Situace v Bělorusku jeden rok po protestech a jejich násilném potlačení

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o situaci v Bělorusku jeden rok po protestech a jejich násilném potlačení (2021/2881(RSP))

(2022/C 132/17)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Bělorusku,
 - s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 24. května 2021 a ze dne 25. června 2021 o Bělorusku,
 - s ohledem na závěry Rady pro zahraniční věci ze dne 21. června 2021 o Bělorusku,
 - s ohledem na projev předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové o stavu Unie z roku 2021,
 - s ohledem na prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrellu ze dne 26. března 2021 o podpoře EU pro Mezinárodní platformu k zajištění trestní odpovědnosti pachatelů v Bělorusku, na jeho prohlášení ze dne 15. července 2021 o zásazích proti občanské společnosti v Bělorusku, na jeho prohlášení jménem EU ze dne 30. července 2021 o zneužívání migrantů a uprchlíků jako nástroje režimu a na jeho prohlášení jménem EU ze dne 8. srpna 2021 k prvnímu výročí zfalšovaných prezidentských voleb v Bělorusku, které proběhly 9. srpna 2020,
 - s ohledem na prohlášení mluvčího Evropské služby pro vnější činnost ze dne 6. července 2021 o odsouzení Viktora Babaryky a o ostatních politických procesech, které proběhly 7. července 2021, dále na jeho prohlášení ze dne 7. července o snížení počtu diplomatických pracovníků Litvy, ze dne 30. srpna 2021 o represích proti novinářům a sdělovacím prostředkům a ze dne 6. září 2021 o odsouzení Maryje Kalesnikavové a Maksima Znaka,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a na všechny úmluvy o lidských právech, jichž je Bělorusko smluvní stranou,
 - s ohledem na Pařížskou chartu pro novou Evropu Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE),
 - s ohledem na zprávu zvláštní zpravodajky OSN pro situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku Anaïs Marinové přednesenou dne 5. července 2021 na zasedání Rady OSN pro lidská práva,
 - s ohledem na rezoluci Rady OSN pro lidská práva ze dne 13. července 2021 o situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku,
 - s ohledem na své doporučení ze dne 16. září 2021 Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, týkající se směřování politických vztahů mezi EU a Ruskem ⁽¹⁾,
 - s ohledem na to, že Evropský parlament udělil Sacharovovu cenu za svobodu myšlení v roce 2020 demokratické opozici v Bělorusku,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že více než rok po „volbách“ konaných dne 9. srpna 2020 pokračují běloruské orgány v represích vůči běloruskému lidu – mnoho občanů je pronásledováno a mnozí byli zatčeni, mučeni a odsouzeni za to, že dali najevo nesouhlas s režimem nebo s široce rozšířeným porušováním lidských práv, ke kterému v Bělorusku dochází; vzhledem k tomu, že Evropská unie a její členské státy výsledky prezidentských voleb neuznaly;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0383.

Čtvrtek 7. října 2021

- B. vzhledem k tomu, že se odhaduje, že od doby voleb bylo za protesty proti režimu zadrženo přes 40 000 Bělorusů; vzhledem k tomu, že obránci lidských práv zdokumentovali stovky případů mučení a špatného zacházení, přičemž několik osob bylo nalezeno mrtvých nebo se stále pohřešuje; vzhledem k tomu, že v běloruských vazebních zařízeních a věznicích nadále dochází k nehumánnímu zacházení s vězni, k mučení a svěvolnému upírání lékařské péče a několik zadržovaných ve vazbě zemřelo; vzhledem k tomu, že bylo zdokumentováno několik pokusů o sebevraždu u soudu a ve vězení; vzhledem k tomu, že v Bělorusku se celá justice zřejmě přeměnila v nástroj režimu, který mu pomáhá se udržet; vzhledem k tomu, že v Bělorusku se nachází více než 720 politických vězňů a že proti běloruským občanům bylo zahájeno přes 4 600 trestních stíhání, ačkoli nebylo zahájeno stíhání nikoho z těch, kdo nesou odpovědnost za násilí a represe nebo se na nich přímo podíleli; vzhledem k tomu, že obránci lidských práv, opoziční politikové, občanská společnost, nezávislí novináři a ostatní aktivisté čelí systematickým násilným represím; vzhledem k tomu, že tisíce Bělorusů musely nebo byly donuceny opustit vlast a hledat útočiště v zahraničí;
- C. vzhledem k tomu, že členské státy, zejména Polsko a Litva, poskytly útočiště, lékařskou péči a stipendia tisícům žadatelů o azyl, kteří uprchli před pronásledováním Lukašenkem za své demokratické ambice;
- D. vzhledem k tomu, že běloruský režim vede politiku represí proti občanské společnosti a obráncům lidských práv a snaží se umlčet všechny nezávislé hlasy, které ještě v Bělorusku zbývají; vzhledem k tomu, že byla nebo brzy bude ukončena činnost téměř 250 organizací občanské společnosti, mezi nimiž je i Středisko lidských práv Vjasna, které bylo terčem bezprecedentních represí, při nichž byli zatčeni a obžalováni jeho vedoucí pracovníci, zaměstnanci i dobrovolní spolupracovníci, jako je předseda Vjasny Ales Bjaljatski, člen rady Vjasny a místopředseda Mezinárodní federace lidských práv Valjancin Stefanovič, koordinátorka sítě dobrovolníků Vjasny Marfa Rabkiová a dále Andrej Čapjuk, Leanid Sudalenka, Taccjana Lasicová, Maryja Tarasenková, Uladzimir Labkovič a další zaměstnanci a dobrovolníci Vjasny;
- E. vzhledem k tomu, že běloruské soudy vynesly na 120 nespravedlivých, nepodložených rozsudků v politicky motivovaných procesech, které se nezřídka konaly s vyloučením veřejnosti a nesplňovaly kritéria kladená na spravedlivý proces; vzhledem k tomu, že běloruský opoziční politik Viktor Babaryka byl odsouzen na čtrnáct let, zatímco představitel opozice a političtí vězni Maryja Kalesnikava, nositelka Sacharovovy ceny za svobodu myšlení a ceny International Women of Courage, a význačný právník Maksim Znak byli odsouzeni k jedenácti resp. deseti roků vězení za to, že údajně připravovali státní převrat; vzhledem k tomu, že bylo zatčeno téměř 500 novinářů a běloruské orgány pokračují v pronásledování a šikaně nezávislých běloruských novinářů, kterým se snaží ztěžovat poskytování objektivního zpravodajství; vzhledem k tomu, že dne 27. srpna 2021 nařídil běloruský režim rozpuštění Běloruské asociace novinářů, největší nezávislé organizace novinářů v zemi, která v roce 2004 obdržela Sacharovovu cenu za svobodu myšlení; vzhledem k tomu, že dvě novinářky ze stanice Belsat Jekatěrina Andrejevová a Darja Čulcovová si stále odpykávají trest v jedné z běloruských trestaneckých kolonií;
- F. vzhledem k tomu, že v posledních týdnech dramaticky vzrostl tlak vyvíjený na běloruské odborové organizace, kdy Státní bezpečnost (KGB) pozatýkala čelné představitele a několik členů Běloruských nezávislých odborových svazů a Běloruského kongresu nezávislých odborových svazů, uložila jim pokuty a provedla u nich prohlídky; vzhledem k tomu, že v globálním indexu práv pracujících (Global Rights Index), který vydává Mezinárodní konfederace odborových svazů, je Bělorusko na jednom z nejhorších míst;
- G. vzhledem k tomu, že Aljaksandr Lukašenka pokračuje ve své kampani proti polské menšině, při níž byli uvězněni dva představitelé polské komunity, Andželika Borysová a Andrzej Poczobut, a útočí na polské školy a šíří propagandu na základě zkresleného výkladu dějin;
- H. vzhledem k tomu, že neexistují žádné známky toho, že by běloruské orgány vedly vyšetřování případů policejního násilí nebo zabití demonstrantů, jakých bylo od srpna 2020 nahlášeno mnoho tisíc; vzhledem k tomu, že široce rozšířená beztrestnost za porušování lidských práv znamená, že těžká situace běloruského lidu se zdá být bezvýchodná; vzhledem k tomu, že neexistence právního státu znamená, že lidé nemohou požívat práva na spravedlivý proces; vzhledem k tomu, že Bělorusko je jedinou zemí v Evropě, která dosud vykonává trest smrti;
- I. vzhledem k tomu, že dne 23. května 2021 bylo letadlo společnosti Ryanair, které letělo na mezinárodní lince FR4978 mezi dvěma hlavními městy v EU (z Athén do Vilnius), donuceno na příkaz Aljaksandra Lukašenky přistát v Minsku pod falešnou záminkou hrozby bombového útoku, což bylo v rozporu s mezinárodními úmluvami a vedlo k ohrožení

Čtvrtek 7. října 2021

bezpečnosti více než 170 cestujících a členů posádky; vzhledem k tomu, že v Minsku pak běloruské orgány zatkly běloruského novináře a aktivistu Ramana Prataseviče a jeho partnerku Sofii Sapegovou, kteří byli na palubě letadla;

- J. vzhledem k tomu, že v odvetě za sankce, které EU uvalila na Bělorusko v reakci na nucené přistání letadla Ryanair na lince FR4978, Lukašenka veřejně pohrozil, že Evropskou unii, zejména sousední Litvu a Polsko, zaplaví migranty a drogami; vzhledem k tomu, že toho bylo dosaženo zneužitím migrantů k politickým cílům; vzhledem k tomu, že Lukašenkův režim vytvořil systém, kdy jsou do Minsku letecky přepravováni migranti z Iráku, Turecka a dalších zemí, kterým pak běloruská pohraniční stráž pomáhá ilegálně překročit hranice s Evropskou unií; vzhledem k tomu, že přibližně 4 000 nelegálních migrantů tak překročilo hranice s Litvou, více než 1 400 se dostalo do Polska a asi 400 vstoupilo na území Lotyšska; vzhledem k tomu, že Litva, Lotyšsko a Polsko vyhlásily na hranicích s Běloruskem výjimečný stav; vzhledem k tomu, že počet případů nelegálního vstupu na území Unie je stále vysoký a neustále dochází k pokusům o nelegální překročení hranic; vzhledem k tomu, že běloruský režim používá násilí, aby donutil migranty k překročení hranice s EU, a šíří propagandu a dezinformace obviňující členské státy EU z napomáhání k ilegální migraci do Běloruska; vzhledem k tomu, že Lukašenka navrhl, aby Bělorusko přestalo přijímat vracející se migranty a předložil v parlamentu příslušný návrh zákona; vzhledem k tomu, že nejméně pět migrantů zemřelo v důsledku podchlazení a vyčerpání a několik dalších uvázlo na několik týdnů na hranicích EU s Běloruskem; vzhledem k tomu, že Polsko omezilo přístup organizací občanské společnosti a sdělovacích prostředků do příhraničních oblastí, v nichž byl vyhlášen výjimečný stav; vzhledem k tomu, že situace na hranicích EU s Běloruskem zůstává napjatá a dochází zde velmi často k provokacím ze strany běloruských policistů a vojáků;
- K. vzhledem k tomu, že předsedkyně Komise ve svém projevu o stavu Unie dne 15. září 2021 označila využívání migrantů k politickým cílům za hybridní útok Běloruska s cílem destabilizovat EU;
- L. vzhledem k tomu, že Vitalij Šišov, zakladatel Běloruského domu na Ukrajině – skupiny pomáhající lidem, kteří opustili Bělorusko – byl dne 3. srpna 2021 nalezen oběšený v jednom z kyjevských parků;
- M. vzhledem k tomu, že dne 17. září 2021 zastavilo běloruské nejvyšší státní zastupitelství vyšetřování okolností úmrtí Ramana Bandarenky;
- N. vzhledem k tomu, že režim pozatýkal přes stovku lidí, kteří se na sociálních sítích vyjadřovali k nedávné přestřelce v Minsku, při níž byl zabit Andrej Zelcer a jeden agent KGB, a nutil je přiznat se k činům, které nespáchali;
- O. vzhledem k tomu, že běloruská sportovkyně Kryscina Cimanouskaja byla poté, co veřejně vystoupila s kritikou svých trenérů, donucena předčasně opustit olympijské hry v Tokiu; kvůli obavám o svou bezpečnost požádala na tokijském letišti o policejní ochranu a později přijala humanitární vízum, které jí poskytlo Polsko; vzhledem k tomu, že Mezinárodní olympijský výbor vyloučil trenéry Artura Šimaka a Jurije Moiseviče z účasti na olympijských hrách v Tokiu a zahájil vyšetřování;
- P. vzhledem k tomu, že v této již tak velmi napjaté atmosféře pořádalo Rusko a Bělorusko v září 2021 velmi rozsáhlé vojenské cvičení „Západ 2021“ za účasti 200 000 vojáků; tato akce dále přispěla k eskalaci napětí na hranicích EU; vzhledem k tomu, že Rusko a Bělorusko zřídily v Grodnu, méně než 15 km od hranice s Polskem, společné výcvikové středisko vzdušných sil a protivzdušné obrany; vzhledem k tomu, že dne 9. září 2021 se Lukašenka a Vladimir Putin setkali v Moskvě a oznámili, že schválili dalších 28 programů ekonomické a fiskální integrace a vytvoření „společné oblasti obrany“, která představuje další krok ke sloučení běloruských a ruských ozbrojených sil a k případnému trvalému rozmístění ruských jednotek v Bělorusku; vzhledem k tomu, že Lukašenka oznámil, že do roku 2025 plánuje zakoupit od Ruské federace zbraně v hodnotě 1 miliardy USD, mezi nimiž mají být i raketové systémy S-400; vzhledem k tomu, že dne 9. září 2021 uzavřeli Lukašenka a Putin rovněž dohodu o vytvoření sjednoceného trhu s ropou a plynem a o prohloubení vzájemné hospodářské integrace, přičemž tato dohoda může znamenat, že Lukašenka se bude nadále ucházet o větší ruskou podporu výměnou za oslabení svrchovanosti své země;
- Q. vzhledem k tomu, že dne 28. června 2021 běloruský režim pozastavil svou účast v iniciativě Východního partnerství;

Čtvrtek 7. října 2021

- R. vzhledem k tomu, že v posledním roce vyhostil Lukašenkův režim několik diplomatů a pracovníků velvyslanectví EU a jejich členských států, a uzavřel tak další možnosti diplomatické komunikace;
- S. vzhledem k tomu, že se Mezinárodní měnový fond (MMF) rozhodl poskytnout Bělorusku přístup k téměř jedné miliardě USD ve formě tzv. zvláštních práv čerpání, a to v rámci širšího balíčku v hodnotě 650 miliard dolarů, který je k dispozici všem členům MMF;
- T. vzhledem k tomu, že Bělorusko zahájilo komerční provoz jaderné elektrárny Astravec, aniž by splnilo všechna bezpečnostní doporučení obsažená ve zprávě ze zátěžového testu EU z roku 2018; vzhledem k tomu, že běloruská strana je netransparentní a neposkytuje o dění v elektrárně důvěryhodné informace, což potvrzuje, že elektrárna představuje závažné riziko pro jadernou bezpečnost;
- U. vzhledem k tomu, že Rada dne 21. června 2021 přijala v návaznosti na vynucené a protiprávní přistání letu společnosti Ryanair FR4978 v Minsku čtvrtý balíček restriktivních opatření proti běloruským jednotlivcům a subjektům; vzhledem k tomu, že Rada dne 4. června 2021 rozhodla, že běloruským dopravcům všech kategorií zakáže přelety vzdušného prostoru EU a přístup na letiště v EU; vzhledem k tomu, že Evropská unie dosud uvalila sankce na 166 osob a 15 organizací, mezi nimiž je i Aljaksandr Lukašenka, a vyhlásila cílené ekonomické sankce proti několika odvětvím běloruského hospodářství; vzhledem k tomu, že v roce 2020 běloruská ekonomika zaznamenala pokles reálného HDP ve výši 0,9 % a že podle prognóz má v roce 2021 dojít k dalšímu poklesu o 2,7 %; vzhledem k tomu, že Čína s Běloruskem nadále spolupracuje a investuje zde, zejména v čínsko-běloruském průmyslovém parku Velký kámen;
1. i nadále vyjadřuje pevnou solidaritu s běloruským obyvatelstvem a s pokojnými demonstranty, kteří se zasazují o svobodné a demokratické Bělorusko; připomíná, že Evropská unie a její členské státy neuznaly výsledky prezidentských voleb z roku 2020 kvůli široce rozšířenému falšování výsledků a manipulaci s nimi, a neuznávají tedy ani Aljaksandra Lukašenu jako běloruského prezidenta;
 2. nadále odsuzuje represe vůči pokojným běloruským občanům, jejich mučení a špatné zacházení s nimi, potlačování sdělovacích prostředků a internetu, jakož i bití, zatýkání a zastrašování novinářů, blogerů a jiných nezávislých hlasů v Bělorusku; nadále vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech politických vězňů a svévolně zadržovaných osob a ke stažení veškerých obvinění, jež byla vůči nim vznesena, a požaduje okamžité ukončení násilí a represí;
 3. trvá na tom, že v Bělorusku je třeba zajistit základní svobody a lidská práva, právní stát a fungující nezávislé soudnictví a zastavit veškeré represe, pronásledování, špatné zacházení, sexuální a genderově podmíněné násilí, případy nuceného zmizení a mučení a okamžitě přistoupit k definitivnímu zrušení trestu smrti; vyzývá k ukončení diskriminace žen a zranitelných skupin, včetně osob se zdravotním postižením a osob LGBTQI;
 4. odsuzuje politické procesy s představiteli opozice Maryjou Kalesnikavovou a Maksimem Znakem a dalšími politickými vězni a zadržovanými osobami a odsuzuje rovněž tvrdé a nespravedlivé tresty, k nimž byli v nedávné době odsouzeni; vyjadřuje politování nad tím, že soudní jednání probíhala s vyloučením veřejnosti, nebylo při nich zaručeno právo na řádný proces a nesměli se jich zúčastnit diplomaté EU a členských států;
 5. nadále odsuzuje odvetné akce státních orgánů proti Středisku pro lidská práva Vjasna a vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění Alese Bjajackého, Valjancina Stefanoviče, Marfy Rabkovové, Andreje Čapjuky, Leanida Sudalenky, Taccjany Lasicové, Maryje Tarasenkové, Uladzimira Labkoviče a dalších zaměstnanců a dobrovolníků Vjasny a požaduje, aby byli zproštěni všech obvinění;
 6. odsuzuje represe a nepřátelské akce úřadů namířené proti zástupcům polské menšiny a polským školám v Bělorusku; vyzývá v této souvislosti k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění Andželiky Borysové, novináře Andrzeje Poczobuta a ostatních politických vězňů;
 7. odsuzuje jednání běloruských trenérů Artura Šimaka a Jurije Moiseviče na olympiádě v Tokiu; připomíná trestní stíhání běloruských sportovců za jejich účast na pokojných protestech a poukazuje na údajnou souvislost vraždy Ramana Bandarenky s běloruskou federací ledního hokeje; vyzývá Mezinárodní olympijský výbor a ostatní mezinárodní sportovní výbory a federace, aby se při kontaktu s představiteli Běloruska řídily svými etickými kodexy a kodexy chování;

Čtvrtek 7. října 2021

8. opakuje svou výzvu ESVČ, Komisi a diplomatickým zastoupením členských států EU v Bělorusku, aby pozorně sledovaly situaci jednotlivých politických vězňů, informovaly o tomto monitorování Parlament, poskytovaly politickým vězňům podporu a usilovaly o jejich propuštění;
9. žádá, aby bylo jednoznačně podpořeno úsilí běloruské demokratické opozice o uspořádání svobodných a spravedlivých voleb pod mezinárodním dohledem Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR), které se budou opírat o nezávislé a svobodné sdělovací prostředky a silnou občanskou společnost;
10. domnívá se, že únos a nucené přistání letu společnosti Ryanair FR4978 v Minsku je aktem státního terorismu, a vyzývá proto EU, aby proti osobám a organizacím v Bělorusku a Rusku, které jsou za tyto činy odpovědné, uplatnila omezující opatření s cílem bojovat proti terorismu;
11. naléhavě vyzývá Evropskou radu, aby na svém nadcházejícím zasedání ve dnech 21.–22. října 2021 přijala komplexní a strategický přístup k sankcím proti běloruskému režimu, který by se měl odklonit od postupného uvalování sankcí k razantnějšímu přístupu, vzhledem k systematické povaze represí a závažnému porušování lidských práv;
12. vítá rozhodnutí Rady přijmout čtvrtý balíček restriktivních opatření a naléhavě ji vyzývá, aby s nejvyšší naléhavostí přistoupila k přijetí pátého balíčku sankcí namířených proti osobám a organizacím, které se podílely na tvrdých zásazích a represích v Bělorusku, a proti jednotlivcům a subjektům zapojeným do obchodování s lidmi, a aby zasáhla proti obcházení sankcí, k němuž v současnosti dochází;
13. vyjadřuje znepokojení nad skutečností, že uvalené hospodářské sankce mají na Lukašenkův režim jen částečný dopad a že se zásadně nedotkly důležitých odvětví, jako je odvětví potaše a ropných produktů; vyzývá Radu, aby dále posílila cílené hospodářské sankce EU proti klíčovým odvětvím běloruské ekonomiky a veřejným a soukromým společnostem, které podporují a financují Lukašenkův režim, a aby do balíčku hospodářských sankcí zahrnula další odvětví, jako je ocelářství a dřevozpracovatelský a chemický průmysl, stejně jako všechny zbývající státní banky a klíčové společnosti, jako jsou Belaruskali a Beltelecom, a aby zakázala dovoz výrobků, které v mnoha případech vyrobili vězni v trestních koloniích; vítá skutečnost, že USA, Spojené království a Kanada přijaly další sankce při příležitosti prvního výročí zfalšovaných prezidentských voleb v Bělorusku; vyzývá EU, aby koordinovala svá opatření se Spojenými státy, partnery ze skupiny G7 a dalšími podobně smýšlejícími demokratickými zeměmi;
14. vyzývá členské státy, aby společně prohlásily příslušníky běloruské KGB za nežádoucí osoby na území Evropské unie; opakuje, že EU by měla věnovat zvláštní pozornost finančním tokům z Běloruska, a vyzývá orgány EU, aby informovaly Parlament o aktivech v držení osob z Lukašenkova okolí a osob napojených na Lukašenkovy zkorumpované oligarchy; opakuje svou výzvu EU, aby tato opatření koordinovala se Spojenými státy, partnery ze skupiny zemí G7 a dalšími podobně smýšlejícími zeměmi;
15. odsuzuje vyhoštění diplomatů EU a členských států z Běloruska, zejména vedoucího delegace Evropské unie v Bělorusku, a vyhoštění velvyslanců a diplomatů Litvy, Lotyšska a Polska; vyzývá členské státy, aby z Minsku odvolaly své velvyslance ke konzultacím, čímž vyšlou Lukašenkově režimu politický signál, a aby odmítly akreditaci běloruských diplomatů v EU; zdůrazňuje, že běloruští poslanci a představitelé by neměli být zváni na žádné mezinárodní ani dvoustranné akce; naléhavě vyzývá ESVČ, aby přezkoumala své pracovní metody a zajistila aktivní úlohu vedoucího delegace Evropské unie v Bělorusku, který byl odvolán do Bruselu, a aby přijala dodatečná opatření k zajištění bezpečného pracovního prostředí pro diplomaty EU a zaměstnance delegací EU v Minsku, zejména pokud jde o jejich ochranu před propagandistickými útoky ze strany Lukašenkova režimu;
16. důrazně odsuzuje skutečnost, že Lukašenkův režim zneužívá lidi k politickým účelům, což je v rozporu s mezinárodními normami a dvoustrannými dohodami Běloruska s členskými státy EU, s nimiž sousedí; zdůrazňuje, že běloruským státem podporované nelegální překračování vnějších hranic EU doprovázené dezinformační kampaní je formou hybridní války, jejímž cílem je zastrašit a destabilizovat EU; vyslovuje hlubokou solidaritu Litvě, Polsku a Lotyšsku, jakož i dalším členským státům EU, na něž se běloruský režim zaměřil; opakuje, že je třeba, aby nejvíce zasažené země účinně chránily vnější hranice EU v souladu s příslušným mezinárodním právem, zejména s Ženevskou úmluvou a právem EU v oblasti azylu, včetně Listiny základních práv;
17. vítá podporu, kterou členské státy EU, Norsko a uniijní instituce a agentury, zejména Europol, Frontex a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, poskytují státům postiženým migrační krizí vyvolanou běloruským režimem, a vybízí k tomu, aby tuto podporu poskytovaly i nadále, např. prostřednictvím navýšení mimořádné pomoci EU, a vyzývá ty, kteří

Čtvrtek 7. října 2021

této pomoci zatím nevyužili, aby tak učinili; vyzývá členské státy a orgány EU, aby se naléhavě zabývaly mnohotvárnou krizí na běloruských hranicích, pomáhaly migrantům, kteří uvázli na hranicích s Běloruskem, a poskytly jim nezbytnou podporu; vyjadřuje znepokojení nad tím, že situace na polsko-běloruské hranici není transparentní, a naléhavě vyzývá polské orgány, aby transparentním způsobem zajistily soulad veškerých právních předpisů, politických opatření nebo postupů uplatňovaných na polsko-běloruské hranici s právem EU, zabezpečily přístup organizací občanské společnosti a sdělovacích prostředků do dotčeného příhraničního regionu a spolupracovaly s agenturou Frontex na společném řešení stávající krize; vyzývá EU, její členské státy a mezinárodní organizace, aby zintenzivnily úsilí o odstranění těchto státem organizovaných toků obchodování s lidmi, například vyvíjením diplomatického tlaku na země původu migrantů, uvalením sankcí na běloruské činitele a osoby a organizace do nich zapojené a na mezinárodní zločinecké organizace působící na území EU, které jsou odpovědné za přesun těchto lidí do jejich konečného místa určení; zdůrazňuje, že Bělorusko nedávno pozastavilo svůj vízový režim s Pákistánem, Jordánskem, Egyptem a Jihoafrickou republikou, což nyní umožňuje bezvízové cestování z těchto zemí do Běloruska;

18. vyzývá Komisi, Radu a členské státy, aby v souvislosti s touto situací přijaly společný přístup, který bude založen na příslušném unijním a mezinárodním právu a na zásadách solidarity, transparentnosti, odpovědnosti a dodržování lidských práv a základních svobod; vyzývá Komisi, aby naléhavě předložila cílené legislativní návrhy, které poskytnou členským státům potřebné záruky, aby mohly rychle a účinně jednat a reagovat na zneužívání migrace třetími zeměmi, a to zejména tím, že zajistí odolnou a účinnou ochranu vnějších hranic EU, zavede účinná opatření k předcházení nedovolenému překračování hranic a navrhne způsoby, jak zastavit zneužívání azylového systému kteroukoli nepřátelskou třetí zemí nebo zločineckou sítí;

19. je znepokojen tím, že na hranicích mezi Běloruskem a EU umírají lidé, a vyjadřuje svou soustrast rodinám a příbuzným zemřelých; žádá orgány Polska, Lotyšska, Litvy a dalších dotčených členských států, aby během této krizové situace zajistily dodržování práva EU v oblasti azylu a návratů a mezinárodního práva v oblasti lidských práv, a to i pokud jde o přístup k azylu a přístup médií, organizací občanské společnosti a poskytovatelů právní pomoci do těchto příhraničních oblastí v co nejvyšší míře, a aby zohledňovaly pokyny Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a orgánů Rady Evropy; žádá Komisi jakožto strážkyni Smluv, aby zajistila dodržování příslušného práva EU;

20. vyzývá členské státy, aby posílily svou spolupráci v oblasti správy hranic, boje proti obchodování s lidmi, pašování cigaret a dalších bezpečnostních problémů, které běloruský režim vytvořil nebo zhoršil; podporuje návrh Komise na pozastavení uplatňování některých článků dohody s Běloruskou republikou o usnadnění udělování víz, které by se dotklo konkrétních kategorií činitelů spojených s Lukašenkovým režimem, ale nikoli běžných běloruských občanů; požaduje, aby byl seznam dotčených osob rozšířen a aby se již nyní začalo uvažovat o tom, že by budoucí balíčky sankcí zahrnovaly i kategorie osob, na něž se mohou vztahovat individuální omezující opatření;

21. vyjadřuje politování nad tím, že MMF přiznal zvláštní práva čerpání ve výši 910 milionů USD, ale nevázal je na žádné podmínky, takže nebudou sloužit běloruským občanům, nýbrž zájmům nelegitimní hlavy státu; vyzývá členské státy, aby koordinovaly svou činnost s mezinárodními partnery v mnohostranných organizacích, jako je MMF, s cílem omezit vyplacení finančních prostředků Lukašenkovu režimu a zastavit s ním veškerou spolupráci; bere na vědomí, že nedemokratické země, zejména Rusko a Čína, v Bělorusku nadále investují;

22. opakuje, že je naléhavě nutné rozkrýt ruskou podporu pro Lukašenkův brutální zásah proti běloruskému lidu a zapojení Ruska do hybridních akcí Lukašenkova režimu proti EU, včetně využívání migrantů k politickým cílům, a pokládá Kreml za odpovědný za tyto činy;

23. se znepokojením bere na vědomí agresivní scénář vojenského cvičení „Zapad 2021“ a nedostatečné možnosti k jeho pozorování; opakuje, že toto vojenské cvičení, stejně jako jiná podobná rozsáhlá cvičení, zdůrazňuje ofenzivní postoj Ruska a jeho odhodlání využít svých schopností nepřátelským způsobem; opakuje svou výzvu k vybudování strategické autonomie EU a skutečné evropské obranné unie jakožto součásti posílené NATO;

24. odsuzuje pokračující jednání mezi Lukašenkou a Vladimírem Putinem, jehož cílem je připravit plány na větší integraci Běloruska a Ruska, včetně postupné militarizace Běloruska, a považuje to za porušení svrchovanosti Běloruska, neboť běloruským občanům je tak upíráno právo rozhodovat o budoucnosti své země; zdůrazňuje nezákonnost

Čtvrtek 7. října 2021

Lukašenkovy vlády a odmítá všechny dohody, které Lukašenka uzavřel jménem běloruského státu, zejména po skončení svého prezidentského funkčního období dne 5. listopadu 2020; opakuje, že EU musí dát jasně najevo, že pokud Rusko bude ve své současné politice vůči Bělorusku pokračovat, EU bude muset na Rusko uvalit další omezující a odrazující opatření; žádá orgány EU, aby Parlament pravidelně informovaly o vměšování Kremlu do vývoje v Bělorusku, včetně toho, jak Kreml využívá této situace k prohlubování své politické, vojenské a hospodářské kontroly nad Běloruskem;

25. vyjadřuje zklamání nad tím, že až do této chvíle nebyla EU schopna vyvinout komplexní strategii zacílenou na běloruský režim, a naléhavě vyzývá Radu, Komisi a vysokého představitele, místopředsedu Komise, aby vytvořili takovou soudržnou a komplexní strategii zacílenou na Bělorusko, která bude založena jednak na aktuálně poskytované mimořádné podpoře obětí represí a jednak na strategické a dlouhotrvající politické, technické a finanční podpoře běloruské občanské společnosti, obránců lidských práv, nezávislých sdělovacích prostředků, odborů a demokratických sil v této zemi i za jejími hranicemi, na spolupráci se sousedními zeměmi ve věci naléhavých humanitárních problémů, úzké spolupráci s mezinárodními partnery, příslušnými mnohostrannými organizacemi (tj. OSN, OBSE) a mezinárodními dárci a na společných mezinárodních krocích, jejichž cílem bude řešit beztestnost; vyzývá ESVC, aby se ujala vedení při koordinaci této soudržné politiky s členskými státy a dalšími orgány EU;

26. naléhavě vyzývá Komisi, místopředsedu Komise, vysokého představitele a členské státy, aby nadále upozorňovali na situaci v Bělorusku ve všech příslušných evropských a mezinárodních organizacích, zejména OBSE, OSN a jejich specializovaných orgánech, s cílem zlepšit mezinárodní opatření zaměřená na situaci v Bělorusku a překonat překážky, které této činnosti klade Rusko a další země;

27. nadále podporuje legitimní požadavky běloruských občanů a jejich volání po svobodných a spravedlivých volbách, základních svobodách a lidských právech, demokratickém zastoupení, účasti na politickém životě ve svobodném a svrchovaném Bělorusku;

28. vyjadřuje uznání systematické a soustavné práce běloruských demokratických sil v Bělorusku i v exilu, zejména vedoucí představitelce demokratické opozice Svatlaně Cichanouské, Koordinační radě a Národnímu protikrizovému řízení; opakuje, že je naléhavě nutné udržovat a rozšiřovat kontakty a spolupráci s těmito silami; v této souvislosti vítá rozhodnutí Litvy udělit oficiální akreditaci běloruskému demokratickému zastoupení ve Vilniusu a vyzývá ostatní členské státy, aby tak rovněž učinily; vyzývá EU, aby podpořila zřízení kanceláře zastoupení demokratického Běloruska v Bruselu;

29. vyzývá EU, aby na operační úrovni navázala spolupráci s představiteli demokratických sil Běloruska s cílem dokončit přijetí plánu, jehož cílem je provést komplexní plán hospodářské podpory ve výši 3 miliard EUR pro budoucí demokratické Bělorusko, přičemž tato podpora bude směřovat do oblastí, jako je budování kapacit běloruských demokratických sil v oblastech prosazování zájmů, reform, řízení investic a státní správy; vyzývá EU, aby zahájila nezbytné přípravy na dialog s běloruskými demokratickými silami a aby pravidelně informovala Parlament o dosaženém pokroku, a to i pokud jde o přijetí strategie EU pro budoucí vztahy s demokratickým Běloruskem a komplexní soubor opatření pro přípravu běloruských demokratických sil na provedení tohoto plánu;

30. opakuje svou výzvu, aby byli představitelé demokratického Běloruska oficiálně pozváni na nadcházející summit Východního partnerství a aby byli zapojeni do dvoustranných a přípravných setkání na vysoké úrovni na úrovni EU i členských států a do parlamentních zasedání a meziparlamentních setkání s Evropským parlamentem a parlamenty členských států; opakuje, že je důležité zřídit ve všech vnitrostátních parlamentech členských států EU, zemí východního sousedství a zemí skupiny G7 oficiální skupiny zaměřené na Bělorusko; vyzývá k většímu zapojení zástupců běloruské občanské společnosti a demokratické opozice do mnohostranných orgánů Východního partnerství, zejména v rámci fóra občanské společnosti Východního partnerství a Parlamentního shromáždění Euronest, a k jejich přítomnosti v těchto orgánech;

31. připomíná svou předchozí iniciativu týkající se mise na vysoké úrovni, do níž by byli zapojeni bývalí vysoce postavení evropští představitelé a jež měla mít za cíl prozkoumat všechny možné způsoby, jak zastavit násilí a osvobodit politické vězně, a která by mohla pomoci vytvořit v Bělorusku příznivé prostředí pro inkluzivní domácí politický dialog; znovu vyzývá Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby společně s mezinárodními partnery uspořádali mezinárodní konferenci na vysoké úrovni na téma „Budoucnost demokratického Běloruska“ týkající se řešení krize

Čtvrtek 7. října 2021

v Bělorusku a příslibu finančního balíčku ve výši několika miliard eur na podporu budoucího reformního úsilí a restrukturalizace běloruského hospodářství; žádá Komisi, aby Parlament informovala o pokroku v dosahování tohoto cíle;

32. zdůrazňuje, že je třeba důkladně vyšetřit zločiny, kterých se Lukašenkův režim dopustil na běloruském obyvatelstvu, včetně vražd Ramana Bandarenky a dalších běloruských občanů; očekává výsledky vyšetřování okolností úmrtí Vitalije Šišova vedeného ukrajinskými orgány; vyzývá všechny členské státy, aby aktivně uplatňovaly zásadu univerzální jurisdikce a připravily obžaloby proti běloruským představitelům, kteří jsou za násilí a represe odpovědní nebo se na nich podíleli, včetně Aljaksandra Lukašenky;

33. hodlá usilovat o účinné fungování platformy Evropského parlamentu pro boj proti beztrestnosti v Bělorusku a ke koordinaci včasné mezinárodní reakce na tamní vývoj; vyzývá tuto platformu, aby na své nadcházející schůzi nastínila, jakým způsobem by měla EU přispívat k procesní strategii a společně s partnery se zapojit do mezinárodního soudního řízení včetně univerzální jurisdikce s cílem odsoudit Aljaksandra Lukašenku a představitele jeho režimu osobně za zločiny, kterých se v obrovském měřítku dopouštějí proti běloruskému lidu; vyzývá platformu zejména k tomu, aby zvážila předložení případu Běloruska Mezinárodnímu soudnímu dvoru, a to na základě porušení Chicagské úmluvy, Montrealské úmluvy a Úmluvy OSN proti mučení Lukašenkovým režimem;

34. připomíná všem podnikům EU působícím v Bělorusku svou předchozí výzvu, aby v souladu s obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv postupovaly s náležitou péčí a dostály své odpovědnosti za dodržování lidských práv; žádá je, aby se zdržovaly jakýchkoli nových investic a veřejně u běloruských orgánů protestovaly proti pokračujícím represím vůči pracovníkům a obecně občanům;

35. naléhavě vyzývá Komisi, Evropskou službu pro vnější činnost a členské státy EU, aby zvýšily přímou podporu běloruské opozici, občanské společnosti, obhájčům lidských práv a nezávislým mediálním organizacím v Bělorusku i v zahraničí; zdůrazňuje, že i přes oznámení běloruského režimu o odstoupení od Východního partnerství je důležité udržovat vztahy s těmito jednotlivci a organizacemi; zavazuje se, že vynaloží větší úsilí v oblasti činnosti na podporu demokracie; opakuje svou výzvu k zavedení cíleného programu pomoci EU s cílem pomáhat občanské společnosti, nezávislým sdělovacím prostředkům, akademické obci a běloruské opozici v exilu, jakož i obětem politických represí a policejního násilí a těm, kdo prchají před represivním režimem;

36. vyzývá Komisi, členské státy a ESVČ, aby spolupracovaly s mezinárodními partnery, jako je Moskevský mechanismus OBSE a Rada OSN pro lidská práva, i s obhájci lidských práv a zástupci občanské společnosti na místě, při sledování a dokumentování případů porušování lidských práv a informování o těchto případech i následné vymezování odpovědnosti příslušných aktérů a spravedlnost pro oběti; vítá a podporuje zřízení Mezinárodní platformy k zajištění trestní odpovědnosti pachatelů v Bělorusku a vyzývá orgány a členské státy EU, aby podporovaly její činnost a stejně tak podporovaly činnost Rady OSN pro lidská práva (UNHRC) a dalších mezinárodních iniciativ, jež usilují o pohnání pachatelů k odpovědnosti; podporuje další diskuse o možnosti zřízení mezinárodního soudu pro porušování lidských práv v Bělorusku, který by měl mít sídlo v Haagu;

37. zdůrazňuje nesmírný význam zřízení „velvyslanectví běloruského lidu“ na celém světě a naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytly další podporu na ochranu práv a zájmů běloruských občanů v zahraničí a zájmů demokratického Běloruska, například tím, že prozkoumají způsoby, jak „velvyslanectví běloruského lidu“ financovat;

38. vybízí členské státy, aby dále zjednodušily a urychlily postupy vydávání víz a povolení k pobytu pro osoby, které jsou na útěku z Běloruska z politických důvodů nebo které potřebují lékařskou péči v důsledku násilí, které na nich bylo spácháno, a aby jim i jejich rodinám nabídly potřebnou pomoc a podporu; vyzývá členské státy a Komisi, aby nabízely stipendia běloruským studentům a akademickým pracovníkům, kteří byli vyloučeni z vysokých škol a uvězněni za svůj prodemokratický postoj;

39. zdůrazňuje, že je důležité zabývat se hrozbami pro jadernou bezpečnost, které představuje běloruská jaderná elektrárna Astravec; trvá na tom, že se musí zavázat k plnému provedení doporučení obsažených ve vzájemném hodnocení této elektrárny vypracovaném Skupinou evropských dozorních orgánů pro jadernou bezpečnost; dokud k tomu nedojde, vyslovuje se pro zákaz dovozu energie z běloruské jaderné elektrárny na trh EU a zahrnutí tohoto postoje do mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích EU;

Čtvrtek 7. října 2021

40. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, orgánům Běloruské republiky a Ruské federace a zástupcům běloruské demokratické opozice.

Čtvrtek 7. října 2021

P9_TA(2021)0421

Humanitární situace v Tigraji**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o humanitární situaci v Tigraji (2021/2902(RSP))**

(2022/C 132/18)

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 26. listopadu 2020 o situaci v Etiopii ⁽¹⁾,
- s ohledem na prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrellu a komisaře pro řešení krizí Janeze Lenarčiče ze dne 25. června 2021 o zabití tří humanitárních pracovníků v Tigraji,
- s ohledem na společné prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele a komisaře Lenarčiče ze dne 24. června 2021 k leteckému útoku v oblasti Tigraj,
- s ohledem na prohlášení, které dne 4. října 2021 učinil jménem Evropské unie místopředseda Komise, vysoký představitel k rozhodnutí o vyhoštění sedmi pracovníků OSN,
- s ohledem na společné prohlášení, které vydaly EU a Spojené státy dne 10. června 2021 po jednání u kulatého stolu o naléhavé humanitární situaci v Tigraji,
- s ohledem na závěry Rady EU pro zahraniční věci ze dne 12. července 2021 o Etiopii,
- s ohledem na rezoluci Rady OSN pro lidská práva č. 47/13 ze dne 13. července 2021 o situaci v oblasti lidských práv v etiopském regionu Tigraj,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2417 ze dne 24. května 2018 odsuzující válečnou taktiku vyhladovění civilistů a protiprávní zabírání přístupů civilního obyvatelstva k humanitární pomoci,
- s ohledem na vyjádření generálního tajemníka OSN Antónia Guterrese ze dne 26. srpna 2021 na zasedání Rady bezpečnosti OSN věnovaném Etiopii,
- s ohledem na prohlášení vysoké komisařky OSN pro lidská práva Michelle Bacheletové ze dne 13. září 2021,
- s ohledem na prohlášení prezidenta Spojených států Joea Bidena ze dne 17. září 2021 o výkonném nařízení ohledně krize v Etiopii,
- s ohledem na vyjádření generálního tajemníka OSN Antónia Guterrese ze dne 30. září 2021 po vypovězení sedmi pracovníků OSN z Etiopie,
- s ohledem na ústavu Etiopské federativní demokratické republiky, která byla přijata dne 8. prosince 1994, a zejména na ustanovení třetí kapitoly o základních právech a svobodách, lidských právech a demokratických právech,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
- s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
- s ohledem na Mezinárodní pakt OSN o občanských a politických právech,
- s ohledem na Ženevskou úmluvu o ochraně civilních osob za války z roku 1949 a na dodatkové protokoly této úmluvy z let 1977 a 2005,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0330.

Čtvrtek 7. října 2021

- s ohledem na Úmluvu OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a na její protokol z roku 1967,
 - s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2286 ze dne 3. května 2016 o ochraně raněných a nemocných, zdravotníků a humanitárních pracovníků v ozbrojeném konfliktu,
 - s ohledem na rezoluci Rady OSN pro lidská práva č. 47/13 ze dne 13. července 2021 o situaci v oblasti lidských práv v etiopském regionu Tigráj,
 - s ohledem na usnesení Africké komise pro lidská práva a práva národů ze dne 12. května 2021 o vyšetřovací misi do regionu Tigráj v Etiopské federativní demokratické republice,
 - s ohledem na druhou revizi dohody z Cotonou,
 - s ohledem na usnesení Společného parlamentního shromáždění skupiny afrických, karibských a tichomořských států (AKT) a EU ze dne 11. března 2021 o demokracii a dodržování ústav v zemích EU a AKT,
 - s ohledem na zprávu organizace Amnesty International ze dne 10. srpna 2021 nazvanou „I don't know if they realized I was a person": Rape and other sexual violence in the conflict in Tigray, Ethiopia“ („Nevím, jestli si uvědomili, že jsem člověk“: znásilňování a jiné sexuální násilí v konfliktu v Tigraji (Etiopie“)),
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že příměří, které jednostranně vyhlásila etiopská vláda dne 28. června 2021, nezastavilo boje, jelikož bojující strany opět zahájily ofenzivu; vzhledem k tomu, že konflikt se nyní šíří do sousedních regionů Afarska a Amharska a hrozí, že bude mít dopad na celý Africký roh; vzhledem k tomu, že v důsledku tohoto jedenáct měsíců trvajícího sporu vypukla lidmi způsobená krize a že toto rozsáhlé lidské utrpení je zcela zbytečné;
- B. vzhledem k tomu, že již před vypuknutím bojů bylo v Etiopii 15,2 milionu lidí, kteří potřebovali humanitární pomoc, přičemž dva miliony z nich se nacházely v oblasti Tigraje; vzhledem k tomu, že téměř milion lidí žije v podmínkách připomínajících hladomor a z celkového šestimilionového obyvatelstva Tigraje se 5,2 milionu lidí potýká s akutním nedostatkem potravin, který je přímým následkem násilí; vzhledem k tomu, že 91 % obyvatelstva naléhavě potřebuje humanitární pomoc a 100 000 dětí bude v příštích dvanácti měsících čelit závažné a život ohrožující akutní podvýživě; vzhledem k tomu, že OSN již v červnu 2021 varovala, že 5,5 milionu lidí v Tigraji a sousedních regionech Amharsku a Afarsku potřebuje potravinovou pomoc a 350 000 lidí je ohroženo smrtí hladem; vzhledem k tomu, že oblast Tigráj je domovem 100 000 vnitřně vysídlených osob a 96 000 eritrejských uprchlíků; vzhledem k tomu, že na území tohoto regionu je několik velkých uprchlických táborů a že podle nevládních organizací tvoří 44 % obyvatel těchto táborů děti; vzhledem k tomu, že podle údajů z července 2021 vedl konflikt k vysídlení přibližně 1,9 milionu lidí v Tigraji;
- C. vzhledem k tomu, že se objevují četné a závažné zprávy o tom, že všechny strany konfliktu se údajně dopouštějí hrubého porušování lidských práv a humanitárního a uprchlického práva; vzhledem k tomu, že tyto zprávy zmiňují mimo jiné útoky na civilní obyvatelstvo, mimosoudní zabíjení, mučení, násilná zmizení, hromadná zadržení, systematické rabování a systematické a záměrné ničení zařízení k poskytování základních služeb, vodovodních sítí, úrody a zdrojů obživy;
- D. vzhledem k tomu, že navzdory závazku etiopské vlády k odpovědnosti za sexuální násilí^(?) jsou znásilňování a další sexuální násilí páchané na ženách a dívkách i nadále široce využívány etiopskými, eritrejskými a amharskými regionálními ozbrojenými silami spolu s vyhrožováním smrtí, používáním etnických urážek a držením v podmínkách sexuálního otroctví; vzhledem k tomu, že vládní síly a úředníci pronásledovali a ohrožovali humanitární organizace a vnitrostátní poskytovatele zdravotní péče, kteří pomáhají obětem sexuálního násilí;

(?) Prohlášení ze dne 12. srpna 2021 k poslední zprávě organizace Amnesty International o údajném znásilnění a dalším sexuálním násilí v regionálním státě Tigráj v Etiopské federativní demokratické republice.

Čtvrtek 7. října 2021

- E. vzhledem k tomu, že od začátku konfliktu v Tigraji bylo hlášeno několik případů mimosoudních poprav, včetně masakrů, k nimž mělo dojít v Mai-Kadře v noci 9. listopadu 2020, v Aksúmu dne 28. listopadu 2020 a v Mahbere Dego v lednu 2021; vzhledem k tomu, že v srpnu 2021 soudanské orgány oznámily, že v řece Tekeze, která tvoří hranici mezi západním Tigrajem a Súdánem, byla nalezena těla přibližně 50 osob; vzhledem k tomu, že od začátku občanské války v listopadu 2020 byly nalezeny důkazy o více než 250 údajných masakrech v Tigraji; vzhledem k tomu, že podle dostupných informací spáchala Tigrajská lidově osvobozenecká fronta v srpnu 2021 rovněž mimosoudní popravy v sousedních regionech Tigraje, například v Chenně a Kobu;
- F. vzhledem k tomu, že podle věrohodných zdrojů se v Tigraji dopustily porušování lidských práv jak Tigrajská lidově osvobozenecká fronta, tak Etiopské národní obranné síly; vzhledem k tomu, že eritrejské síly pronikly do Tigraje a dalších částí Etiopie a rovněž se dopouštějí závažného porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že většina obvinění se týká porušování práv ze strany Etiopských národních obranných sil a eritrejských sil;
- G. vzhledem k tomu, že vysoká komisařka OSN pro lidská práva Michelle Bacheletová dne 13. září 2021 hovořila o násilí „páchaném všemi stranami“; vzhledem k tomu, že EU soustavně podporuje práci vysoké komisařky Bacheletové;
- H. vzhledem k tomu, že závěrečná zpráva o vyšetřování údajného porušování lidských práv a humanitárního a uprchlického práva všemi stranami konfliktu v Tigraji, na němž pracoval Úřad OSN pro lidská práva společně s Etiopskou komisí pro lidská práva, bude zveřejněna dne 1. listopadu 2021;
- I. vzhledem k tomu, že v oblasti dochází k rabování a ničení úrody a jihozápadně od tigrajského města Mekele byly navíc zpozorovány roje sarančat všežravých; vzhledem k tomu, že v důsledku stávajícího konfliktu a vzniklé humanitární situace není v mnohých oblastech možné předcházet onemocnění COVID-19 a provádět očkování;
- J. vzhledem k tomu, že v minulém měsíci bylo do oblasti vpuštěno pouze 10 % humanitárních dodávek určených pro obléhaný tigrajský region; vzhledem k tomu, že k dostatečnému humanitárnímu zásobování Tigraje je denně zapotřebí stovka nákladních vozidel; vzhledem k tomu, že kvůli uzavřeným hranicím, ozbrojeným silám kontrolujícím přístup, zničené infrastrukturu, například mostům, nebezpečí hrozícímu řidičům, závažnému nedostatku paliva a hotovosti pro návrat do zásobovacích středisek a zpoždění při kontrolách a povolování vjezdu humanitárních dodávek se do Tigraje od 12. července 2021 dostalo pouze 525 nákladních vozidel;
- K. vzhledem k tomu, že útoky namířené na humanitární pracovníky jsou považovány za válečné zločiny a zločiny proti lidskosti; vzhledem k tomu, že dne 25. června 2021 byli zabití tři pracovníci organizace Médecins Sans Frontières, když pomáhali těm, kdo nejvíce potřebovali pomoc; vzhledem k tomu, že v tomto regionu přišlo od listopadu 2020 o život 23 humanitárních pracovníků; vzhledem k tomu, že etiopské vládní jednotky bránily sanitkám v přístupu na tržiště ve městě Togoga poté, co se dne 22. června 2021 stalo terčem leteckého útoku; vzhledem k tomu, že podle informací Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (UNOCHA) eritrejské vládní jednotky zastavily a napadly dne 17. června 2021 vakcinační tým v oblasti Asgede Woreda; vzhledem k tomu, že podle zpráv dochází v Tigraji opakovaně k rabování zdravotnických zařízení; vzhledem k tomu, že vládní síly a úředníci pronásledovali a ohrožovali humanitární organizace a vnitrostátní poskytovatele zdravotní péče, kteří pomáhají obětem sexuálního násilí;
- L. vzhledem k tomu, že více než dva miliony osob byly vysídleny ze svých domovů; vzhledem k tomu, že v Afarsku bylo vysídleno téměř 76 500 lidí a v Amharsku přibližně 200 000 lidí poté, co do těchto regionů pronikly tigrajské jednotky; vzhledem k tomu, že 55 000 etiopských uprchlíků a žadatelů o azyl hledá údajně útočiště v Súdánu;
- M. vzhledem k tomu, že některé uprchlické tábory v Tigraji byly zničeny; vzhledem k tomu, že eritrejští uprchlíci žijící v Tigraji se stávají obětí únosů a jsou nuceni k návratu; vzhledem k tomu, že není k dispozici zdravotní péče a v uprchlických táborech v Tigraji dochází čistá pitná voda;
- N. vzhledem k tomu, že válečnické strany, včetně tigrajských sil, údajně verbují do boje děti; vzhledem k tomu, že využívání dětských vojáků představuje válečný zločin;
- O. vzhledem k tomu, že etiopské orgány v hlavním městě Etiopie svévolně zadržovaly etnické Tigrajce a tito lidé se stávali obětí násilného zmizení a že jejich práva byla porušována i jinými způsoby, například podniky patřící Tigrajcům byly uzavírány; vzhledem k tomu, že v celé Etiopii je zřejmé podněcování k nenávisti a diskriminaci a rostoucí míra štvavé protitigrajské rétoriky, a to i ze strany vysokých vládních představitelů;

Čtvrtek 7. října 2021

- P. vzhledem k tomu, že dne 30. září 2021 označilo etiopské ministerstvo zahraničních věcí sedm pracovníků OSN (pracujících pro UNICEF, Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva a úřad UNOCHA) za osoby, jež jsou v Etiopii nežádoucí;
- Q. vzhledem k tomu, že v Tigraji a sousedních regionech dochází k omezování a odpojování internetu a telekomunikací; vzhledem k tomu, že byli napadeni novináři a došlo k pozastavení licencí několika sdělovacích prostředků, což znemožňuje sledovat situaci na místě; vzhledem k tomu, že poskytování základních služeb, mj. dodávek elektrické energie a fungování bankovních služeb, je i nadále omezeno;
- R. vzhledem k tomu, že současný stav nestability v Etiopii je výsledkem dlouhé historie etnického rozdělení a etnického napětí;
- S. vzhledem k tomu, že jednota Etiopie jakožto mnohoetnického státu má velký význam pro stabilitu tohoto regionu a celého afrického kontinentu;
- T. vzhledem k tomu, že Etiopie, která má více než 110 milionů obyvatel a je strategicky umístěna v blízkosti Afrického rohu, je klíčovou zemí afrického kontinentu a potenciálním partnerem strategického významu pro EU a její členské státy;
- U. vzhledem k tomu, že EU je největším světovým dárce humanitární pomoci, a proto je i nadále prostřednictvím svého humanitárního financování solidární s těmi, kteří se ocitli v nouzi; vzhledem k tomu, že EU od počátku konfliktu v Etiopii soustavně obhájí plný a neomezený přístup humanitární pomoci v souladu s mezinárodním humanitárním právem;
- V. vzhledem k tomu, že nedávno přijaté sdělení o humanitární činnosti EU předpokládá posílení procesů, které důsledně považují prosazování a uplatňování mezinárodního humanitárního práva za středobod naší vnější činnosti;
- W. vzhledem k tomu, že Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa) považuje lidský rozvoj, veřejnou správu a budování míru v Etiopii za prioritní oblasti činnosti, přičemž 65 % víceletého orientačního programu je věnováno těmto oblastem;
- X. vzhledem k tomu, že Komise zahrnula do celkového humanitárního financování na podporu osob v nouzi v Etiopii ve výši 53,7 milionu EUR, které již bylo v roce 2021 uvolněno a smluvně zajištěno, humanitární akce v Amharsku a Afarsku v hodnotě 5 milionů EUR, určené na řešení nedávného vývoje krize; vzhledem k tomu, že bylo uvolněno 118 milionů EUR na pomoc Tigraji a etiopským uprchlíkům v Súdánu; vzhledem k tomu, že v důsledku probíhajícího konfliktu EU odložila vyplácení rozpočtové podpory Etiopii;
- Y. vzhledem k tomu, že v září 2021 se EU prostřednictvím generálního ředitelství Komise pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO) pokusila zorganizovat humanitární letecký most s cílem dopravit do oblasti Tigris naléhavě potřebné humanitární zboží, ale narazila na velké překážky etiopské vlády; vzhledem k tomu, že v důsledku toho se uskutečnila pouze jedna letecká dodávka EU, přičemž pouze malá část jejího humanitárního nákladu byla doručena;
- Z. vzhledem k tomu, že dne 21. června 2021 EU jmenovala Annette Weberovou novou zvláštní zástupkyní EU pro oblast Afrického rohu; vzhledem k tomu, že na základě mandátu místopředsedy Komise, vysokého představitele navštívil finský ministr zahraničních věcí Pekka Haavisto dvakrát v tomto roce tento region, aby diskutoval o probíhající krizi v Etiopii a jejích regionálních dopadech;
- AA. vzhledem k tomu, že dne 26. srpna 2021 jmenovala Africká unie bývalého nigerijského prezidenta Oluseguna Obasanjoa mediátorem konfliktu;
- AB. vzhledem k tomu, že v prosinci 2018 nová vláda Etiopie zřídila Etiopskou komisi pro usmíření a ministerstvo míru; vzhledem k tomu, že oba orgány dosud v obtížném prostředí po jejich vytvoření nesplnily své původní mandáty, jimiž jsou podpora míru a předcházení ozbrojeným konfliktům v Etiopii a jejich řešení;
- AC. vzhledem k tomu, že v průběhu konfliktu se etiopská Strana prosperity vedená Abiyem Ahmedem prohlásila za vítěze všeobecných voleb, které opoziční strany bojkotovaly a jejichž výsledek kritizovaly; vzhledem k tomu, že v Tigraji neproběhl žádný volební proces; vzhledem k tomu, že EU nevyslala volební pozorovatelskou misi;

Čtvrtek 7. října 2021

AD. vzhledem k tomu, že Etiopie je signatářem Dohody z Cotonou, v jejímž článku 96 se uvádí, že dodržování lidských práv a základních svobod patří k podstatným prvkům spolupráce mezi EU a AKT;

1. požaduje okamžité ukončení nepřátelských akcí všemi stranami, což je nezbytným předpokladem pro tolik potřebné zlepšení humanitární situace v Tigraji a dalších oblastech, zejména v Afarsku a Amharsku; vyzývá k okamžitému obnovení ústavního pořádku a k vytvoření mechanismu pro monitorování příměří;

2. vyzývá všechny zúčastněné vnitrostátní, regionální a místní aktéry, aby umožnili okamžitý a neomezený přístup humanitárních pracovníků a pomoci k postiženému obyvatelstvu v Tigraji, ukončili faktickou blokádu humanitární pomoci a kriticky důležitých dodávek, včetně potravin, léků a pohonných hmot, a usnadnili pomoc strádajícímu obyvatelstvu v Amharsku a Afarsku;

3. důrazně odsuzuje úmyslné útoky na civilisty prováděné všemi zneprátenými stranami, údajný nábor dětí válčícími stranami, včetně tigrajských jednotek, a pokračující využívání znásilňování a sexuálního násilí; připomíná, že úmyslné útoky na civilisty a nábor a využívání dětských vojáků jsou válečnými zločiny;

4. odsuzuje zabíjení civilistů, uprchlíků a humanitárních a zdravotnických pracovníků; vyzývá jednotky všech stran konfliktu, aby dodržovaly mezinárodní lidská práva a mezinárodní humanitární a uprchlické právo a aby zajistily ochranu osob v postižených oblastech; vyzývá k vyvození odpovědnosti za zločiny spáchané během probíhajícího konfliktu a k nalezení zodpovědných osob a jejich postavení před soud; požaduje, aby byly osoby podezřelé ze znásilnění nebo sexuálního otroctví vyšetřovány s ohledem na takové válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, jako je znásilnění, sexuální otroctví, mučení a pronásledování;

5. naléhavě vyzývá Tigrajskou lidově osvobozenickou frontu, aby zastavila svou ofenzívu a okamžitě stáhla své jednotky z Amharska a Afarska; vyzývá amharskou regionální vládu, aby stáhla své jednotky ze západního Tigraje, a eritrejskou vládu, aby okamžitě a trvale stáhla své jednotky z Etiopie; vyzývá sousední země, aby se zdržely všech politických a vojenských zásahů, které by tento konflikt mohly dále rozdmýhávat;

6. vyzývá ke zřízení nezávislé a nestranné vyšetřovací komise, která by se zabývala útoky namířenými proti konkrétním etnickým a náboženským skupinám s cílem podněcovat násilí mezi komunitami a ohrožovat mír a bezpečnost etiopského lidu; vyzývá etiopskou vládu, aby zajistila, že pachatelé těchto činů budou pohnáni k odpovědnosti;

7. připomíná, že etiopská vláda je odpovědná za bezpečnost a ochranu uprchlíků a vnitřně vysídlených osob na svém území; vyzývá etiopské orgány, aby poskytly okamžitou a odpovídající ochranu a pomoc tisícům eritrejských uprchlíků a žadatelů o azyl, kteří byli vysídleni z táborů v Tigraji, a aby vypátraly tisíce eritrejských uprchlíků, kteří se pohřešují; vyjadřuje hluboké politování nad nenávisným a pobuřujícím jazykem, který používají vysoce postavení úředníci, a naléhavě vyzývá všechny zúčastněné strany, aby pečlivě volily slova, a zabránily tak další eskalaci a lidskému utrpení; požaduje, aby mezinárodní a regionální hranice zůstaly otevřené pro bezpečný a volný pohyb civilistů; připomíná, že Etiopie je důležitou zemí původu, jakož i tranzitní a cílovou zemí migrantů; trvá na tom, aby etiopská federální vláda a regionální orgány chránily obyvatelstvo a zaručovaly jeho základní práva;

8. vyzývá etiopské orgány, aby se neprodleně zodpovídaly ze všech případů násilného zmizení civilistů, aby propustily osoby zadržované bez věrohodných důkazů o spáchání trestného činu a aby ukončily veškeré diskriminační zacházení; vyjadřuje hluboké politování nad používáním nenávisných projevů ze strany veřejných činitelů, které mohou vyvolávat násilí, zastrasování a diskriminaci Tigrajců nebo jiných komunit, a tak vytvářet nedůvěru a podněcovat etnické konflikty, a naléhavě vyzývá vnitrostátní, místní a regionální orgány, aby zahájily inkluzivnější dialog a zdržely se podněcování k násilí;

9. vybízí orgány, aby zřídily justiční orgán podobný soudu, který by byl pověřen úkolem vyšetřit případy porušování lidských práv, k nimž došlo během konfliktu, včetně okolností, faktorů a kontextu případného porušování práv, což by obětem poskytlo příležitost svědčit a umožnilo nestranné zaznamenání historie, a vyzývá tento orgán, aby navrhl politiku odškodnění a doporučil opatření, která by zabránila dalšímu porušování lidských práv;

Čtvrtek 7. října 2021

10. důrazně odsuzuje všechny útoky na humanitární pracovníky a kritickou infrastrukturu, včetně nemocnic a zdravotnických zařízení, a rozsáhlé rabování a ničení humanitární pomoci; důrazně odsuzuje blokování sanitek, které se po bombardování snaží poskytovat lékařskou pomoc zraněným;
11. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že sedm pracovníků OSN v oblasti lidských práv a humanitární pomoci z organizace UNICEF, Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Úřadu OSN pro koordinaci humanitární pomoci a Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí v Etiopii bylo ministerstvem zahraničních věcí Etiopie prohlášeno za nežádoucí osoby; vyjadřuje obavy o bezpečnost a dobré životní podmínky nezávislých pracovníků působících v oblasti humanitární pomoci a lidských práv v regionu a o neutralitu distribuce humanitární pomoci v Tigraji; vítá důrazné prohlášení EU a jejích 27 členských států ze dne 30. září 2021, v němž zásadně odsoudily vyhoštění těchto pracovníků a vyzvaly vládu, aby své rozhodnutí zrušila;
12. vyzývá etiopskou vládu, aby podepsala a ratifikovala Římský statut Mezinárodního trestního soudu; vyzývá válčící strany, aby zaručily neomezený přístup nezávislým pozorovatelům a vyšetřovatelům v oblasti lidských práv, včetně vyšetřovatelů OSN a Africké unie;
13. zdůrazňuje důležitou práci novinářů v tomto regionu a vyzývá všechny strany, aby zajistily volný přístup tisku a umožnily novinářům, aby bezpečně vykonávali svou práci;
14. vyzývá k úplnému obnovení základních veřejných služeb, jako jsou dodávky elektrické energie a bankovní služby, a ke zrušení omezení telekomunikací a přístupu k internetu v Tigraji; zdůrazňuje, že je důležité zajistit vzdělávání a školy pro děti v Tigraji i mimo tento region;
15. připomíná význam Etiopie pro stabilitu Afrického rohu a celého kontinentu; připomíná, že se EU a další mezinárodní partneři nabídli, že budou sloužit jako prostředníci mezi stranami etiopského konfliktu, avšak Etiopie tyto nabídky nepřijala; vyzývá všechny znepřátelené strany, aby bez předběžných podmínek zasedly k jednacímu stolu; vyzývá k celostátnímu politickému dialogu vedenému Etiopií s cílem nalézt řešení krize za účasti zástupců všech zasažených oblastí (Tigraje, Amharska, Beningšangul-Gumuzu, Afarska, Oromie, Sidamy, Somálska, Státu jižních národů, národností a lidu (SNNPR) a Gambely);
16. připomíná, že situaci lze vyřešit pouze mírovými prostředky a prostřednictvím dialogu zahrnujícího všechny válčící strany, účinného příměří a ochrany lidských práv;
17. znovu opakuje, že EU je připravena v úzké koordinaci s ostatními se angažovat, podporovat a organizovat dialog s cílem zachovat otevřený prostor pro dialog a pokusit se vytvořit základ pro rozhovory mezi oběma hlavními válčícími stranami;
18. vyjadřuje svou podporu mediačnímu úsilí v tomto regionu, jako je úsilí mediátora Africké unie prezidenta Obasanjoa; dále vítá nedávné jmenování nové zvláštní zástupkyně EU pro oblast Afrického rohu;
19. vyjadřuje politování nad tím, že se situací v Tigraji dosud nezabývala Rada bezpečnosti OSN; naléhavě vyzývá EU a její členské státy k vyvíjení tlaku na Radu bezpečnosti OSN, aby pravidelně pořádala veřejná zasedání o Tigraji a aby přijala rozhodná opatření k zajištění neomezeného přístupu humanitární pomoci, ochrany civilistů, ukončení závažného porušování mezinárodního práva a pohnání pachatelů k odpovědnosti za spáchané ukrutnosti; vyzývá Radu bezpečnosti OSN, aby zvážila vyslání mírových sil OSN do regionu;
20. naléhavě žádá členské státy EU, aby vybídly místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby do konce roku uspořádal v době mezi zasedáními v Radě OSN pro lidská práva informativní schůzku o Tigraji, na níž by představil závěry zprávy ze společného vyšetřování Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a Etiopské komise pro lidská práva; zdůrazňuje, že společné vyšetřování by mělo pomoci položit základy důkladného mezinárodního vyšetřovacího mechanismu, který by měl být bezodkladně zřízen Radou OSN pro lidská práva;
21. vyzývá Radu EU pro zahraniční věci, aby jednala rychle, rozhodně a jednotně a přijala opatření nezbytná k účinnému řešení vážné a naléhavé situace přímo v Tigraji;

Čtvrtek 7. října 2021

22. vítá a podporuje rozhodnutí Komise z prosince 2020 odložit vyplácení rozpočtové podpory etiopské vládě; vítá diplomatické úsilí a opakovaná prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele a zástupců Komise, v nichž naléhavě vyzývají k vyvození odpovědnosti a zajištění neomezeného přístupu humanitární pomoci a odsuzují protiprávní jednání na obou stranách; důrazně připomíná, že EU podporuje důležitou práci Michelle Bacheletové ve funkci vysoké komisařky OSN pro lidská práva;
23. vyzývá EU a její členské státy, aby zvážily přijetí opatření na ochranu lidských práv a zajistily, aby osoby, které se dopustily porušování lidských práv, byly pohnány k odpovědnosti, například prostřednictvím globálního sankčního mechanismu EU v oblasti lidských práv;
24. zdůrazňuje, že EU stojí na straně etiopského lidu; zdůrazňuje svou ochotu hledat mírové řešení konfliktu; navrhuje však, aby Komise použila sankce vůči členům etiopské vlády, eritrejské vlády a Tigrajské lidově osvobozené fronty a dalším osobám odpovědným za prodlužování konfliktu a zhoršení humanitární situace milionů Etiopanů, pokud se humanitární situace do konce října 2021 výrazně nezlepší, zejména po vytvoření nové etiopské vlády;
25. vyzývá členské státy, aby zastavily vývoz zbraní a sledovacích technologií do Etiopie, kde jsou používány k útokům na civilisty a k porušování lidských práv;
26. vítá výkonné nařízení USA týkající se etiopské krize ze dne 17. září 2021, jež je zaměřeno na osoby odpovědné za prodlužování konfliktu v Etiopii a podílející se na něm, blokující přístup k humanitární pomoci, bránící příměří a dopouštějící se porušování lidských práv; vyjadřuje však politování nad tím, že USA ve své rozpočtové podpoře pokračují, což znamená, že jejich opatření jsou méně účinná a rozhodná než opatření EU;
27. vřele vítá životně důležitou podporu Komise v tomto regionu a podporuje její další rozšíření; vyzývá k uvolnění dodatečných finančních prostředků ve výši nejméně 30 milionů EUR z rezervy EU na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech za účelem řešení nejnaléhavějších potřeb osob zasažených konfliktem v Tigraji a v dalších oblastech přímo postižených šířením konfliktu v severní Etiopii, se zvláštním zaměřením na sousední Afarsko a Amharsko;
28. naléhavě vyzývá EU a vedoucí představitele jejích členských států, aby se během nadcházejícího summitu Africké unie a EU a setkání vedoucích představitelů přednostně věnovali situaci v oblasti lidských práv a humanitární situaci v Tigraji a severní Etiopii, stanovili konkrétní opatření a podpořili větší koordinaci strategie a komunikace;
29. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Evropské službě pro vnější činnost, etiopské federální vládě a Komoře federace, tigrajským orgánům, vládě Súdánské republiky, vládě Státu Eritrea, vládám členských zemí Mezivládního úřadu pro rozvoj, Africké unii a jejím členskými státy, Panafrickému parlamentu a Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU.
-

Úterý 5. října 2021

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2021)0397

Životní prostředí: Aarhuská úmluva *I**

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2022/C 132/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2020)0642),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a článek 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0321/2020),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 27. ledna 2021 ⁽¹⁾,
 - po konzultaci s Výborem regionů,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 23. července 2021 zavázal schválit tento postoj podle čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro právní záležitosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A9-0152/2021),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení ⁽²⁾;
 2. bere na vědomí prohlášení Komise, které je přílohou tohoto usnesení;
 3. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 4. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 123, 9.4.2021, s. 66.

⁽²⁾ Tento postoj nahrazuje pozměňovací návrhy přijaté dne 20. května 2021 (Přijaté texty P9_TA(2021)0254).

Úterý 5. října 2021

P9_TC1-COD(2020)0289

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 5. října 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (ES) č. 1367/2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, nařízení (EU) 2021/1767.)

Úterý 5. října 2021

PŘÍLOHA K LEGISLATIVNÍMU USNESENÍ

Prohlášení Komise

Komise je i nadále odhodlána zajistit, aby EU dodržovala své mezinárodní závazky v záležitostech týkajících se Aarhuské úmluvy, a v této souvislosti bere na vědomí vyjádřené obavy a nález, který Výbor pro dohled nad dodržováním Aarhuské úmluvy přijal dne 17. března 2021 ve věci ACCC/C/2015/128 ⁽¹⁾, pokud jde o státní podporu. V nálezu je EU vyzývána, aby „přijala nezbytná legislativní, regulační a jiná opatření k zajištění změny Aarhuského nařízení nebo přijetí nových právních předpisů Evropské unie s cílem jasně poskytnout veřejnosti přístup ke správním nebo soudním řízením za účelem napadení rozhodnutí o opatřeních státní podpory přijatých Evropskou komisí podle čl. 108 odst. 2 SFEU, která jsou v rozporu s právem EU v oblasti životního prostředí, v souladu s čl. 9 odst. 3 a 4 úmluvy“.

Komise v současné době analyzuje dopady nálezu a posuzuje dostupné možnosti. Toto posouzení dokončí a zveřejní do konce roku 2022. Do konce roku 2023 případně předloží opatření k řešení dotčeného problému s ohledem na závazky EU a jejích členských států podle Aarhuské úmluvy a s přihlédnutím k pravidlům práva Unie v oblasti státní podpory.

⁽¹⁾ K věci ACCC/C/2015/128 viz https://unece.org/env/pp/cc/accc.c.2015.128_european-union, bod 131.

Úterý 5. října 2021

P9_TA(2021)0398

Zřízení delegace v Parlamentním shromáždění pro partnerství EU–Spojené království a stanovení jejího početního složení**Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o zřízení delegace Parlamentu v Parlamentním shromáždění pro partnerství EU–Spojené království a stanovení jejího početního složení (2021/2917(RSO))**

(2022/C 132/20)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Konference předsedů,
 - s ohledem na Dohodu o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé⁽¹⁾ (dále jen „dohoda o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím“), a zejména na článek 11 této dohody,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2021 o výsledku jednání mezi EU a Spojeným královstvím⁽²⁾, a zejména body 8 a 9 tohoto usnesení,
 - s ohledem na své rozhodnutí ze dne 17. dubna 2019 o počtu meziparlamentních delegací, delegací ve smíšených meziparlamentních výborech a delegací ve výborech pro parlamentní spolupráci a vícestranných parlamentních shromážděních⁽³⁾,
 - s ohledem na své rozhodnutí ze dne 17. července 2019 o složení meziparlamentních delegací⁽⁴⁾,
 - s ohledem na článek 223 jednacího řádu,
1. konstatuje, že článek 11 dohody o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím stanoví zřízení Parlamentního shromáždění pro partnerství EU–Spojené království, jež se má skládat z poslanců Evropského parlamentu a poslanců Parlamentu Spojeného království a které:
 - a) může požádat Radu partnerství EU–Spojené království zřízenou podle článku 7 této dohody o příslušné informace týkající se provádění této dohody a jakýchkoli doplňujících dohod, která poté poskytne Parlamentnímu shromáždění pro partnerství EU–Spojené království požadované informace;
 - b) je informováno o rozhodnutích a doporučeních Rady partnerství EU–Spojené království a
 - c) může vydávat doporučení Radě partnerství EU–Spojené království;
 2. rozhodl zřídit delegaci v Parlamentním shromáždění pro partnerství EU–Spojené království, která má 35 členů;
 3. rozhodl, že s ohledem na rozhodnutí Konference předsedů ze dne 11. července 2019 ohledně složení předsednictev delegací má předsednictvo této delegace dva místopředsedy;
 4. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi a pro informaci Parlamentu Spojeného království.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 149, 30.4.2021, s. 10.⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0141.⁽³⁾ Úř. věst. C 158, 30.4.2021, s. 536.⁽⁴⁾ Úř. věst. C 165, 4.5.2021, s. 23.

Úterý 5. října 2021

P9_TA(2021)0399

Dohoda mezi EU a Grónskem a Dánskem o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Unie Dohody o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu mezi Evropskou unií na jedné straně a vládou Grónska a vládou Dánska na straně druhé a jejího prováděcího protokolu (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 132/21)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (06566/2021),
 - s ohledem na Dohodu o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu mezi Evropskou unií na jedné straně a vládou Grónska a vládou Dánska na straně druhé a jejího prováděcího protokolu (06380/2021),
 - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 43 odst. 2, čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) bodem v) a čl. 218 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0073/2020),
 - s ohledem na své nelegislativní usnesení ze dne 5. října 2021 ⁽¹⁾ o návrhu rozhodnutí,
 - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Rozpočtového výboru,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro rybolov (A9-0233/2021),
1. uděluje souhlas s uzavřením dohody a protokolu;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a Grónska a Dánska.

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0400.

Úterý 5. října 2021

P9_TA(2021)0400

Dohoda mezi EU a Grónskem a Dánskem o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu (usnesení)

Nelegislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Evropské unie Dohody o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu mezi Evropskou unií na jedné straně a vládou Grónska a vládou Dánska na straně druhé a jejího prováděcího protokolu (06566/2021 – C9-0154/2021 – 2021/0037M(NLE))

(2022/C 132/22)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (06566/2021),
- s ohledem na dohodu o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu mezi Evropskou unií na jedné straně a vládou Grónska a vládou Dánska na straně druhé a jejího prováděcího protokolu (06380/2021),
- s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 43 odst. 2 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) bodem v) a odstavcem 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0073/2020),
- s ohledem na hlavu II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2403 ze dne 12. prosince 2017 o udržitelném řízení vnějšího rybářského loďstva ⁽²⁾,
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 5. října 2021 ⁽³⁾ o návrhu rozhodnutí,
- s ohledem na článek 62 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu,
- s ohledem na Úmluvu o Komisi pro rybolov v severovýchodním Atlantiku (NEAFC),
- s ohledem na Úmluvu Organizace pro rybolov v severozápadním Atlantiku (NAFO),
- s ohledem na Úmluvu o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (OSPAR),
- s ohledem na dohodu o prevenci neregulovaného rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu,
- s ohledem na protokol (č. 34) o zvláštní úpravě vztahující se na Grónsko,
- s ohledem na Ottawské prohlášení o vytvoření Arktické rady,
- s ohledem svůj postoj ze dne 31. ledna 2019 o návrhu rozhodnutí Rady o přidružení zámořských zemí a území k Evropské unií včetně vztahů mezi Evropskou unií na jedné straně a Grónskem a Dánským královstvím na straně druhé („rozhodnutí o přidružení zámoří“) ⁽⁴⁾,
- s ohledem na zprávu ze dne 9. srpna 2019 nazvanou „Studie hodnocení ex ante a ex post dohody o partnerství v odvětví rybolovu mezi Evropskou unií a Grónskem“,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

⁽²⁾ Úř. věst. L 347, 28.12.2017, s. 81.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0399.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 698.

Úterý 5. října 2021

- s ohledem na čl. 105 odst. 2 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro rybolov (A9-0235/2021),
- A. vzhledem k tomu, že EU si stanovila cíle udržitelnosti v rámci Zelené dohody pro Evropu a své strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ a také svých mezinárodních závazků, zejména pokud jde o dosažení cílů udržitelného rozvoje, především cíle č. 14 týkajícího se ochrany mořských zdrojů a mořského prostředí;
- B. vzhledem k dopadu změny klimatu na mořské ekosystémy a zdroje;
- C. s ohledem na článek 62 Úmluvy OSN o mořském právu, který stanoví, že pobřežní stát musí prostřednictvím dohod nebo ujednání poskytnout jiným státům přístup k přebytkům přípustného výlovu;
- D. vzhledem k tomu, že dohoda o prevenci neregulovaného rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu zakazuje na 16 let komerční rybolov;
- E. vzhledem k tomu, že EU i Grónsko jsou prostřednictvím Dánska členy regionálních organizací pro řízení rybolovu NEAFC a NAFO;
- F. vzhledem k tomu, že EU udržuje s Grónskem úzké vztahy; vzhledem k tomu, že Grónsko je jedním z přidružených zámořských území EU a že partnerství v oblasti rybolovu mezi EU a Grónskem existuje již od roku 1984;
- G. vzhledem k tomu, že protokol (č. 34) o zvláštním režimu pro Grónsko váže preferenční celní sazby pro produkty rybolovu pocházející z Grónska na evropském trhu na přístup evropských plavidel do grónských rybolovných oblastí;
- H. vzhledem k tomu, že zvláštní povaha této dohody o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu znamená, že se rybolovná práva vyjednávají každý rok, a umožňuje převody kvót s Norskem a Faerskými ostrovy;
- I. vzhledem k hodnocení ex post předchozího protokolu a hodnocení ex ante, která dospěla k závěru, že nová dohoda a protokol byly vyjednány tak, že jsou ve větším souladu s rybolovnými právy a vědeckým poradenstvím, poskytují větší flexibilitou v případě úlovků a zavádějí nižší kvóty pro vedlejší úlovky, a k jednáním o šestiletém období platnosti protokolu;
- J. vzhledem k tomu, že dohoda o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu s Grónskem je důležitá pro evropská plavidla lovců ve vodách Grónska a pro loďstva členských států, která mají z dohody a převodů kvót v ní stanovených přímý či nepřímý prospěch;
- K. vzhledem k tomu, že nová dohoda a protokol umožňují dvanácti plavidlům EU využívat rybolovná práva v grónských vodách pro osm druhů (treska obecná, pelagický okouník rodu *Sebastes*, okouníci při dně, platýs černý, kreveta severní, hlavoun severní, huňáček severní a makrela obecná) po dobu čtyř let, s možností prodloužení o dva roky, a to výměnou za každoroční finanční příspěvek ze strany EU ve výši 16 521 754 EUR, z nichž 2 931 000 EUR je vyčleněno na podporu a rozvoj odvětví rybolovu v Grónsku;

Předchozí dohoda a protokol

1. bere na vědomí socioekonomické přínosy z hlediska přímé i nepřímé zaměstnanosti a hrubé přidané hodnoty vytvořené provozem evropského loďstva v grónských vodách pro grónské i evropské odvětví rybolovu;
2. je znepokojen skutečností, že celkový přípustný odlov, který Grónsko stanovilo pro několik populací ryb v rámci předchozího protokolu, byl vyšší než vědecká doporučení; zdůrazňuje, že podíl EU na těchto rybolovných právech představuje jen poměrně malou část;
3. vítá skutečnost, že finanční příspěvek placený grónskému odvětví rybolovu používají místní orgány pro účely správy, dohledu a vědeckého výzkumu;
4. je však znepokojen nedostatkem vědeckých údajů potřebných k vypracování přesných odhadů stavu populací;

Úterý 5. října 2021

Nová dohoda a nový protokol

5. bere na vědomí komplexní povahu vyjednávání a okolností, za nichž probíhalo, neboť jednání byla poznamenána souběžnými jednáními o dohodě se Spojeným královstvím a z nich vyplývající nejistotou a také otázkami grónské vnitřní politiky; připomíná, že na počátku těchto jednání mělo Grónsko v úmyslu snížit kvóty pro evropská plavidla o 30 %; konstatuje, že tento návrh na snížení rybolovných práv byl motivován přáním Grónska dále rozvíjet své odvětví rybolovu;
6. bere na vědomí, že oproti předchozímu protokolu se kvóty snížily v průměru o 5 %;
7. vyjadřuje politování nad tím, že než začala prozatímně platit tato dohoda, která byla kvůli volbám v Grónsku a nutnosti zformování vlády podepsána teprve 22. dubna 2021, ztratily evropské hospodářské subjekty téměř 4 měsíce;
8. konstatuje, že rybolovná práva pro makrelu obecnou závisí na účasti pobřežních států jakožto signatářů dohody pobřežních států o řízení makrely obecné a že rybolovná práva pro okouníky rodu *Sebastes* musí být v souladu s dohodou o řízení a s rozhodnutími přijatými v rámci komise NEAFC;
9. všímá si, že v protokolu je uvedeno 600 tun vedlejších úlovků, což v porovnání s předchozím protokolem představuje významné snížení; zdůrazňuje, že všechny úlovky, včetně vedlejších úlovků a výmětů, musí být zaznamenávány a nahlašovány podle druhů v souladu s platnými grónskými právními předpisy;
10. vítá cíle udržitelnosti uvedené v dohodě a spolupráci v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu;
11. je znepokojen skutečností, že doba platnosti je 4+2 roky, a nejistotou, zda po čtyřech letech bude protokol prodloužen, což může vytvořit pro plavidla EU méně přehlednou situaci;
12. konstatuje, že finanční příspěvek Unie je vyšší než v předchozím protokolu, že podíl určený na odvětvovou podporu zůstává stejný a že referenční ceny za oprávnění k rybolovu majitelů plavidel jsou vyšší;

Grónsko jakožto strategický aktér v severním Atlantiku a v Severním ledovém oceánu

13. konstatuje, že brexit destabilizoval vztahy mezi zeměmi v severním Atlantiku;
14. konstatuje, že odchod Spojeného království z EU a z toho plynoucí důsledky pro rybolov v Severním moři a v severovýchodním Atlantiku by neměly být zneužívány k manipulacím při rozdělování kvót v rámci severních dohod, ale že by mělo být respektováno historicky vytvořené rozdělení rybolovných práv, vždy na základě nejlepších dostupných vědeckých údajů a doporučení;
15. připomíná geostrategickou pozici Grónska v arktické oblasti; zdůrazňuje význam vztahů s Grónskem jako součásti strategie EU pro Arktidu a v boji proti neregulovanému rybolovu na volném moři ve střední Arktidě;

Doporučení a žádosti adresované Komisi

16. doporučuje Komisi a žádá ji:
 - a) aby Evropský parlament informovala o provádění dohody a protokolu;
 - b) aby zajistila, aby provádění dohody a jejího protokolu přispělo ke zmírnění globálního oteplování a přizpůsobení se jeho rostoucímu vlivu, k ochraně a zachování biologické rozmanitosti a k cílům udržitelnosti v rámci Zelené dohody pro Evropu a aby bylo sladěno s cíli SRP;
 - c) aby zajistila uplatňování přístupu předběžné opatrnosti u aktuálně využívaných a cílových populací, jako je treska obecná, okouník a platýs černý;
 - d) aby zlepšila sběr a analýzu údajů a modernizaci dohledu za pomoci finančního příspěvku Unie určeného na pomoc danému odvětví, aby zajistila udržitelné řízení populací ryb lovených Uníí a zaručila, aby kvóty přidělené evropským plavidlům tvořily ve skutečnosti populace s přebytky;

Úterý 5. října 2021

- e) aby zajistila zlepšení dostupných údajů o velikosti loďstva a intenzitě rybolovu grónských loďstev pro obživu a drobný rybolov;
- f) aby zajistila, že za čtyři roky bude protokol o dva roky prodloužen, a aby učinila vše, co je v jejích silách, aby mohla evropská plavidla pokračovat ve své činnosti v grónských vodách natrvalo;
- g) aby vyvinula maximální možné úsilí o to, aby každoroční stanovování kvót nevedlo ke snížení rybolovných práv uvedených v protokolu, vyjma případů, kdy vědecká doporučení stanoví, že je naléhavě nutné je snížit;
- h) aby do roku 2022 převedla všechny kvóty, které nebyly využity kvůli zpoždění při prozatímním provádění dohody, nebo jejich část, a to v souladu s nejlepšími dostupnými vědeckými poznatky;
- i) aby vybídla Grónsko k podepsání dohody pobřežních států o řízení makrely obecné;
- j) aby věnovala zvláštní pozornost ztraceným rybolovným sítím, sběru odpadu v mořích, mořským ekosystémům a ohroženým druhům, identifikaci stanovišť a vedlejším úlovkům ptáků, a to zejména v rámci odvětvové podpory;
- k) aby zlepšila provázanost mezi dohodou o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu mezi EU a Grónskem a rozhodnutím o přidružení zámoří;
- l) aby zlepšila viditelnost a transparentnost mezi jednotlivými mezinárodními nástroji pro řízení populací ryb v regionu, např. regionálních organizací pro řízení rybolovu a dohod mezi pobřežními státy o řízení některých populací ryb; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité řídit se vědeckými doporučeními, včetně dopadů změny klimatu, a zlepšit rozhodovací procesy v regionálních organizacích pro řízení rybolovu, včetně pravidel kontroly odlovu;
- m) aby zahájila dlouhodobý proces úvah o tom, jak formalizovat vztahy s našimi partnery v regionu a zmenšit nestabilitu vyvolanou odchodem Spojeného království z Evropské unie, zejména v oblasti rybolovu;
- n) zahájila dlouhodobé diskuse o vazbě mezi dohodou o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu s Grónskem a dohodami o rybolovu s Norskem, a to i pokud jde o jejich vzájemnou závislost;
- o) aby plně zohlednila dohodu o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu při utváření geostrategické pozice EU v Severním ledovém oceánu;

o

o o

17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a Grónska a Dánska.

Úterý 5. října 2021

P9_TA(2021)0401

Návrh na obnovení jmenování Julie Laffranqueové do výboru zřízeného podle článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie**Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu na jmenování Julie Laffranqueové členkou výboru zřízeného podle článku 255 Smlouvy o fungování Evropské unie (2021/2171(INS))**

(2022/C 132/23)

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 255 druhý pododstavec Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na článek 128 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh Výboru pro právní záležitosti (B9-0478/2021),

A. vzhledem k tomu, že Julie Laffranqueová splňuje podmínky stanovené v čl. 255 druhém pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie;

1. navrhuje, aby byla Julie Laffranqueová jmenována členkou uvedeného výboru;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto rozhodnutí předsedovi Soudního dvora.
-

Úterý 5. října 2021

P9_TA(2021)0402

Jmenování předsedkyně Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA)

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu na jmenování předsedkyně Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) (N9-0058/2021 – C9-0369/2021 – 2021/0902(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 132/24)

Evropský parlament,

- s ohledem na užší seznam způsobilých uchazečů o funkci předsedy Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ze dne 26. listopadu 2020, který vypracovala jeho rada orgánů dohledu,
 - s ohledem na dopis Rady ze dne 29. září 2021, v němž je na funkci předsedkyně Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy navržena Verena Rossová (C9-0369/2021),
 - s ohledem na čl. 48 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES ⁽¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU ⁽²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2020 o orgánech a institucích hospodářské a měnové unie: prevence střetu zájmů po ukončení pracovního poměru ve veřejném sektoru ⁽³⁾,
 - s ohledem na článek 131 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0272/2021),
- A. vzhledem k tomu, že funkční období předsedy Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy skončilo dne 31. března 2021;
- B. vzhledem k tomu, že Rada dne 29. září 2021 navrhla jmenovat předsedkyní Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy Verenu Rossovou na pětileté funkční období v souladu s čl. 48 odst. 2 a 3 nařízení (EU) č. 1095/2010;
- C. vzhledem k tomu, že Hospodářský a měnový výbor dne 30. září 2021 uspořádal s Verenou Rossovou slyšení, během kterého tato kandidátka pronesla úvodní prohlášení a poté odpovídala na otázky členů výboru;
1. uděluje souhlas se jmenováním Vereny Rossově předsedkyní Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto rozhodnutí Radě, Komisi, Evropskému orgánu pro cenné papíry a trhy, jakož i vládám členských států.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁽²⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 105.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0017.

Úterý 5. října 2021

P9_TA(2021)0403

Dočasné pozastavení všeobecných cel společného celního sazebníku pro dovoz určitých průmyslových výrobků na Kanárské ostrovy *

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2021 o návrhu nařízení Rady o dočasném pozastavení všeobecných cel společného celního sazebníku pro dovoz určitých průmyslových výrobků na Kanárské ostrovy (COM(2021)0392 – C9-0351/2021 – 2021/0209(CNS))

(Zvláštní legislativní postup – konzultace)

(2022/C 132/25)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Radě (COM(2021)0392),
 - s ohledem na článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého Rada konzultovala s Parlamentem (C9-0351/2021),
 - s ohledem na článek 82 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A9-0267/2021),
1. schvaluje návrh Komise;
 2. vyzývá Radu, aby informovala Parlament, bude-li mít v úmyslu odchýlit se od znění schváleného Parlamentem;
 3. vyzývá Radu, aby znovu konzultovala s Parlamentem, bude-li mít v úmyslu podstatně změnit znění schválené Parlamentem;
 4. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.
-

